

Válogatás az **Európai Bizottság** 2020. január 1-től kiadott közleményéből és jelentéseiből valamint a tagállamok híreiből, különös tekintettel a **fogyasztóvédelem** és **környezetvédelem** témaköréből.

További figyelt téma: egészségügy, éghajlat és természeti erőforrások, élelmiszer-biztonság, energia, érdekvédelem, fenntarthatóság, jogérvényesülés, esélyenlőség, szociális jogok, utazás.

2022.

Brüsszel, 2022. december 27.

Megújuló energiaforrások, digitális átalakulás, bevándorlás

A megújuló energia, a körforgásos gazdaság, a bevándorlás és az online biztonság is szerepelnek a Parlament 2023-as napirendjén.

Digitális átalakulás

A kriptovaluták, a mesterséges intelligencia, a félvezetők és az adatmegosztás mind a Parlament témája lesz jövőre.

A képviselők januárban elfogadják a **mesterséges intelligencia jogi keretéről szóló állásponcot**, amelynek célja, hogy az uniós értékekkel összhangban közös szabályozási és jogi alapot vezessenek be a mesterséges intelligenciára vonatkozóan. A hangsúly a konkrét alkalmazásokon és a lehetséges kockázatokon van.

A képviselők dolgozni fognak az [adattörvényen](#) is, amely közös szabályokat hoz létre az **adatok megosztásának szabályozásáról**. A cél, hogy könnyebbé váljon a felhő- és egyéb adatfeldolgozási szolgáltatók közötti váltás. Emellett **biztosítékokat** vezet be a felhőszolgáltatók jogellenes nemzetközi adattovábbításával szemben.

A világgjárvány okozta **globális félvezetőhiányt** követően a Parlament jövőre ismerteti álláspontját a [chipekről szóló törvényről](#) is, amelynek célja, hogy az EU rendelkezzen az alapvető **készségekkel, eszközökkel és technológiákkal** ahhoz, hogy vezető szerepet tölthessen be a területen. A cél a digitális és a zöld átmenet támogatása, a termelés fellendítése és az ellátási lánc megszakadásának elkerülése.

A politikai reklámok

A Parlament olyan szabályokról is vitázik majd 2023-ban, amelyek a szponzorált [politikai reklámok](#) átláthatóságának növelését célozzák, hogy megakadályozzák a közvélemény manipulálására irányuló kísérleteket.

Bevándorlás

Miután a Parlament és a Tanács 2022 szeptemberében megállapodott [a migrációról és a menekültügyről szóló közös ütemtervről](#), a képviselők a Bizottság [új migrációs és menekültügyi paktumában](#) szereplő javaslatokon dolgoznak majd. Ez magában foglalja a bevándorlás irányítását, az átvilágítási eljárásokat, a letelepítési keretet és az uniós menekültügyi eljárásokat.

Kibocsátás-mentesítés

Az Európai Parlament továbbra is azon dolgozik, hogy a gazdaság valamennyi ágazatának szén-dioxid-mentesítésével elérje a klímasemlegességet. Az [Irány az 55%! csomagban](#) foglalt célok érdekében a képviselők szavaznak majd a [személygépkocsikra és kisteherautókra vonatkozó új CO2-szabványokról](#), az alternatív [üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről](#), a belső hidrogénpiac új keretéről, a metánkibocsátás és a fluortartalmú üvegházhatású gázok csökkentéséről, új szabályokról, amelyek [megakadályozzák, hogy a vállalatok elkerüljék az uniós kibocsátási szabályokat](#), valamint a [kibocsátáskereskedelmi rendszerre](#) vonatkozó ambiciózusabb célkitűzésekről.

Energia

Az EU célja, hogy a kibocsátáscsökkentés elérése érdekében 2030-ra 40%-ra [növelje a megújuló energiák arányát](#). A Parlament emellett ambiciózusabb célokat dolgoz ki az [energiafelhasználás uniós szintű csökkentéséről](#).

Körforgásos gazdaság

A körforgásos gazdaság részeként a Parlament új, környezetbarát tervezési követelményeken dolgozik bizonyos termékcsoporthoz - például konyhai készülékek, számítógépek és szerverek, elektromos motorok és gumiabroncsok - esetében, hogy azok tartósabbá, újrafelhasználhatóbbá és kevésbé környezetkárosítóvá váljanak. A képviselők a textíliák újrahasznosíthatóságának növelését célzó új stratégia szabályain, valamint a textilhulladék problémáinak kezelésén és az élelmiszer-pazarlás csökkentésén is dolgoznak majd.

Munkavállalói jogok

2023 elején a képviselők új szabályokról vitáznak az EU-ban a digitális platformokon keresztül dolgozók munkakörülményeinek javítására. Jelenleg az uniós munkajog nem védi ezen dolgozók jogait. A javaslat többek között a tényleges munkaszerződéseknek megfelelő jogi foglalkoztatási státusz biztosítását, az átláthatóság előmozdítását és javítását, valamint a munka méltányosságát és elszámoltathatóságát tartalmazza.

Pénzmosás

A Parlament a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni új szabályokat is napirendre tűzi majd.

Események

A Parlament a fiatalokat a június 9-10-én a Strasbourgban és online megrendezett 2023-as Európai Ifjúsági Találkozóra invitálja, hogy közösen gondolkodjanak és részt vegyenek Európa jövőjének alakításában.

Brüsszel 2022. december 21.

Hogyan támogatja az EU a megújuló energia használatát?

Az EU üvegházhatást okozó gáz-kibocsátásának több mint háromnegyedét az energiaszektor adja. Ide tartozik mindennapi életéhez nélkülözhetetlen villamosenergia-termelés, a fűtés és a közlekedéshez szükséges energia. A megújuló energiaforrások felhasználásának növelése kulcsfontosságú az ágazat kibocsátásának drasztikus csökkentéséhez és az EU azon célkitűzésének eléréséhez, hogy 2050-re klímasemleges legyen.

A megújuló energiaforrások fejlesztése egyben azt is jelenti, hogy az EU országai kevésbé függenek az energiaiimporttól, és kevésbé érzékenyek az árakat befolyásoló tényezőkre.

Ezzel párhuzamosan az [EU energiatakarékossági intézkedéseken dolgozik](#).

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése: [az EU céljai és intézkedései](#).

Az uniós célkitűzések növelése

Az EU-ban felhasznált energia több mint 20%-a megújuló forrásokból származik és ez az arány 2004 óta több mint kétszeresére nőtt. Az EU jelenlegi, 2030-ra kitűzött 32%-os célját az épületekre, a fűtésre és hűtésre, valamint az iparra vonatkozóan is felülvizsgálták és növelni szeretnék, a Parlament 2022 szeptemberében arra szólított, hogy a cél 45% legyen.

További információ [az EU megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiről](#).

A megújuló energiát hasznosító erőművek engedélyezés

Az Unió orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének leküzdésével érdekében a Parlament 2022 decemberében megszavazta azokat az intézkedéseket, amelyek célja a megújuló energiaforrások arányának növelése az EU-ban már jóval 2030 előtt.

A képviselők az új vagy átalakított, megújuló energiát hasznosító nap- és a szélenergiák [engedélyezésének felgyorsítására szólítottak](#).

Az egyes uniós országok által kijelölt, megújuló energiaforrásokat felhasználó területeken az új létesítményeknek kilenc hónapon belül engedélyt kell kapniuk. Minden uniós országnak jeleznie kell továbbá, hogy milyen kapacitással rendelkezik a megújuló energiaforrások gyorsabb ütemű telepítésére vonatkozóan. Amennyiben az illetékes hatóság nem válaszol a határidőig, az engedélyezésnek minősülne.

Az említett területeken kívüli új létesítmények legfeljebb 18 hónapon belül kaphatnának jóváhagyást, míg a meglévő erőművek esetében az eljárás nem haladhatná meg a 6 hónapot.

A tagállamok által kijelölt megújuló területeknek el kell kerülniük vagy csökkenteniük kell a negatív környezeti hatásokat.

A védett, például a Natura 2000 területeket, a természetvédelmi parkokat és rezervátumokat, valamint az állatok vándorlási útvonalait ki kell zárni a lehetséges területek listájáról. A képviselők emellett szeretnék, ha a polgárokat is bevonnák az erőművek telepítésével és a megújuló területek kijelölésével kapcsolatos döntésekbe.

A képviselők megszavazták azt is, hogy a tagállamok számára kötelező legyen az engedélyek egy hónapon belüli kiadása az épületek napenergia-berendezések telepítésére vonatkozóan (az 50 kW

alatti kisebb létesítmények esetében pedig elegendő lenne egy egyszerű bejelentési eljárás). A napelemes berendezések telepítése mentesül a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége alól, a hőszivattyúk telepítésére vonatkozó engedélyezési eljárás pedig nem haladhatja meg az egy hónapot.

A megújuló hidrogén előnyei

Ha a hidrogént energiaforrásként használják, nem bocsát ki üvegházhatású gázokat, ami azt jelenti, hogy segíthet a szén-dioxid-mentesítésben olyan ágazatokban, ahol nehéz csökkenteni a kibocsátást. Becslések szerint a hidrogén 2050-re az EU energiaigényének 20-50%-át fedezhetné a közlekedésben és 5-20%-át az iparban.

Ahhoz azonban, hogy fenntartható legyen, a hidrogént megújuló villamos energiával kell előállítani. A képviselők hangsúlyozták a megújuló és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén közötti egyértelmű különbségtételt fontosságát, valamint a fosszilis alapú hidrogén fokozatos kivonását.

A képviselők a hidrogén termelésének növelését és a származás garantálásának egyszerűbb rendszerét javasolják.

A megújuló energiaforrások növelése a tengeren

Jelenleg a szél az egyetlen kereskedelmi méretekben használt megújuló energiaforrás a tengeren, de az EU vizsgál más energiaforrást is, például az árapály- és hullámenergiát, az úszó napenergiát és a bioüzemanyagokhoz használt algákat.

Az Európai Bizottság uniós stratégiát javasolt a megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelés drámai növelésére a tengeren. Csak a tengeri szélenergia kapacitása a jelenlegi 12 GW-ról 2050-re 300 GW-ra nőhet. A Parlament később foglal állást a témában.

Alternatív üzemanyagok keresése

Mivel a közúti közlekedés az EU kibocsátásának mintegy ötödéért felelős, az EU a fosszilis üzemanyagokat megújuló és alacsony kibocsátású üzemanyagokkal szeretné helyettesíteni. A megújuló üzemanyagok közé tartoznak például a biomasszából származó üzemanyagok és bioüzemanyagok, a szintetikus és paraffinos üzemanyagok, beleértve a megújuló energiából előállított ammóniát is.

Ezenkívül a nulla kibocsátású járművekre való átállásnak együtt kell járnia a töltő- és üzemanyagtöltő állomások infrastruktúrájával.

A Parlament 2022 októberében fogadta el [álláspontját a szükséges infrastruktúrára vonatkozó szabályokról](#), hogy a töltő- és üzemanyag-töltő állomások Európa-szerte hozzáférhetőbbek legyenek. A képviselők szeretnék, hogy az EU főútvonalain 2026-ig legalább 60 kilométerenként legyen elektromos töltő a személygépkocsik számára, 2026-ig pedig ugyanez a teherautók és buszok számára is elérhető legyen.

További információ [az alternatív üzemanyagokról](#).

A zöld energia infrastruktúráinak finanszírozása

Az EU felülvizsgálta a határokon átnyúló energiainfrastruktúra-projektek finanszírozásának szabályait, hogy elérje a klímaváltozással kapcsolatos célkitűzéseit. Az új szabályok célja, hogy a földgázprojektek uniós finanszírozását fokozatosan megszüntessék, és a pénzt a hidrogéninfrastruktúrára, valamint a szén-dioxid-leválasztásra és -tárolásra fordítsák.

A szabályok 2022 júniusában léptek hatályba. Az EP-képviselők sikeresen szorgalmazták a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos projektek növelését a tengeren és az uniós hálózatokba való integráció megkönnyítését. Minden új infrastrukturális projektnek hozzá kell járulnia a 2030-ra és 2050-re vonatkozó uniós klímacélokhoz, így gyakorlatilag megszűnik a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló infrastruktúra uniós támogatása.

Bővebben a [határokon átnyúló energetikai infrastruktúra finanszírozásáról](#).

Az igazságos energiaátállás biztosítása

Az EU a kiszolgáltatott háztartások és kisvállalkozások támogatására az energiaátállás során létrehozná a szociális klímavédelmi alapot, amelynek becsült költségvetése 2027-ig 16,4 milliárd euró, 2032-re pedig 72 milliárd euróra tehető.

Az alap a megújuló energiaforrásokra átállást ösztönző intézkedéseket, valamint az energiaadók és -díjak csökkentését, az épületek felújítását, az autómegosztást és az elektromos járművek használatának fejlesztését célzó intézkedéseket tartalmazná. A Parlament tárgyalásokat folytat az uniós kormányokkal az alapról.

Megújuló energia az EU-ban

- [Statisztikák](#)
- [Tanulmány - Napenergia az EU-ban \(2022.08.\)](#)

Brüsszel 2022. december 15.

Uniósi fellépés az energiafogyasztás csökkentésére

Az energiatakarékosság kulcsfontosságú a klímaváltozás elleni küzdelemben és az energiafüggőségének csökkentésében.

Mit tesznek az EP-képviselők a fogyasztás csökkentéséért? Felülvizsgálják az energiahatékonyságra vonatkozó 2018-as jogszabályokat, hogy segítsék az EU-t a 2021-es európai zöld megállapodás keretében kitűzött új klíma célok elérésében. A RepowerEU tervben meghatározottak szerint pedig csökkenteni kell Európa fosszilis tüzelőanyagok importjától való függőségét, amelyek nagyrészt Oroszországból származnak.

Az EU emellett dolgozik a megújuló energiaforrások növelésére vonatkozó szabályokon is.

Új energiahatékonysági célok

Az energiahatékonyság javítása nemcsak a CO₂-kibocsátást csökkentheti, hanem az EU éves 330 milliárd eurós energiaimport-számláját is. Éppen ezért az uniós jogalkotók a 2018-as energiahatékonysági irányelvben elfogadott 2030-as, 32,5%-os energiahatékonysági cél aktualizálásán dolgoznak.

A Parlament által 2022 szeptemberében támogatott új célok a végső energiafogyasztás legalább 40%-os és a primerenergia-fogyasztás 42,5%-os csökkentése. A végső energiafogyasztás a végső fogyasztók által felhasznált energiát, míg a primerenergia-fogyasztás az országon belüli teljes energiaszükségletet jelenti.

Épületek energiafogyasztásának csökkentése

Az egyik fontos fejlesztési terület az épületek fűtése és hűtése, amely az EU-ban felhasznált összes energia 40%-át teszi ki. Az épületek mintegy 75%-a energiatakarékos.

A Parlament 2018 áprilisában fogadta el az épületek energiahatékonyságára vonatkozó szabályokat, amelyek előírják, hogy az uniós országok hosszú távú nemzeti stratégiákat készítsenek a lakó- és nem lakáscélú épületek felújításának támogatására. A cél az volt, hogy 2050-re az EU-ban az épületek alig használjanak fel energiát.

Egy ambiciózus új javaslat

2021 decemberében az Európai Bizottság javaslatot tett az épületek energiateljesítményéről szóló irányelv aktualizálására. A cél az, hogy 2050-re zéró kibocsátású épületállomány jöjjön létre. A javaslat felújítási stratégiákat tartalmaz, valamint azt a követelményt, hogy 2030-tól minden új épületnek, míg 2027-től minden új középületnek kibocsátásmentesnek kell lennie az EU-ban.

Az új szabályok 2030-ra jelentősen csökkentenék az üvegházhatású gázok kibocsátását és a végső energiafogyasztást az építőipari ágazatban, és hosszú távú jövőképet határoznak meg egy 2050-re klímasemleges uniós építőipari ágazatról. Garantálná, hogy az EU-ban minden új épület megfeleljen az ambiciózus, nulla kibocsátású épületekre vonatkozó előírásoknak, és biztosítaná,

hogy a jövőben minden épület - legyen az új vagy felújított - megfeleljen a 2050-ig szóló klímasemlegességi követelményeknek.

Épületek saját napenergiával

A frissítés kötelezővé tenné a tagállamok számára is annak biztosítását, hogy az új épületekben napelemek legyenek. 2026 végétől 2029 végéig ez fokozatosan vonatkozna minden új, 250 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű középületre és kereskedelmi épületre, minden meglévő, azonos méretű középületre és kereskedelmi épületre, valamint minden új lakóépületre.

2022 decemberében a Parlament megszavazta, hogy a tagállamok számára kötelező legyen annak biztosítása, hogy egy hónapon belül kiadják a napenergia-berendezések telepítésére vonatkozó engedélyeket (kivéve az 50 kW alatti kisebb létesítményeket, ahol elegendő lenne egy egyszerű bejelentési eljárás). A napelemes berendezések telepítése mentesülne a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége alól. A hőszivattyúk telepítésére vonatkozó engedély kiadásának folyamata pedig nem haladhatja meg az egy hónapot.

Az energiafüggőséggel szembeni nemzeti erőfeszítések finanszírozása

2022 decemberében a parlamenti tárgyalók ideiglenes megállapodást kötöttek a tagállamokkal, amely előírja, hogy az aktualizált helyreállítási és ellenállóképességi tervek révén további forrásokban részesülő országoknak az energiatakarékosságra, a tiszta energia előállítására és az ellátás diverzifikálására irányuló intézkedéseket kell hozniuk.

E nemzeti helyreállítási tervek célja, hogy támogassák az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függetlenséget és a zöld átmenetet. Más intézkedések ösztönöznék:

- a beruházásokat, melyek segítik kezelni a kiszolgáltatott háztartások, kkv-k és mikrovállalkozások energiaszegénységét
- a nagyobb tagállami forrásokat a határokon átnyúló és több országot érintő energiaprojektek számára

Az ideiglenes megállapodás hatálybalépéséhez még a Parlament és a Tanács hivatalos jóváhagyására van szükség.

A háztartási készülékek energiahatékonysága

2017-ben a Parlament jóváhagyta a háztartási készülékek, például a lámpák, televíziók és porszívók egyszerűsített energiacímkéit, hogy a fogyasztók könnyebben össze tudják hasonlítani az energiahatékonyságot.

Brüsszel 2022. december 13.

A műanyag hulladék mennyisége és újrahasznosítása az EU-ban

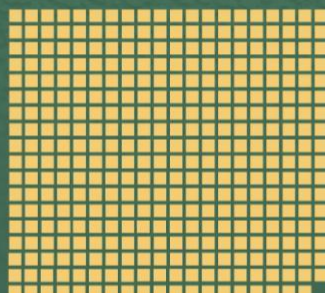
Európában a műanyag hulladék közel egyharmadát hasznosítjuk újra.

MŰANYAGHULLADÉK ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁS EURÓPÁBAN

MENNYI MŰANYAGOT TERMELÜNK A VILÁGBAN?*

1,5 MILLIÓ TONNA

1950

359 MILLIÓ TONNA

2018

*évente

AZ UNIÓS TAGÁLLAMOKBAN

MŰANYAGTERMELÉS A FELHASZNÁLÁSI HELY SZERINT

A MŰANYAG HULLADÉKOK KEZELÉSE

42,6% Energetikai hasznosítás

24,9% Szeméttlerakó

32,5% Újrahasznosítás

A MŰANYAG CSOMAGOLÁSBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉK MENNYISÉGE ÉS ÚJRAFELDOLGOZÁSI ARÁNYA (2018)

A műanyag csomagolásból származó hulladék mennyisége

Az elmúlt évtizedekben a műanyagtermelés nagy mértékben megnövekedett - az 1950-es években 1,5 millió tonna volt világszerte, 2018-ra ez 359 millióra emelkedett -, ezzel együtt pedig a műanyag hulladék mértéke is. A Covid19 miatt 2020 első felében a termelés hirtelen visszaesett, azonban az év második felére ismét helyreállt.

Az EU számos intézkedést tesz azért, hogy csökkentse a műanyag hulladék jelenlétét, de mi történik azzal mennyiséggel, ami ennek ellenére keletkezik? Hogyan lehet növelni az újrafeldolgozás mértékét?

A műanyag hulladék kezelése Európában

Európában az energetikai hasznosítás az egyik legnépszerűbb formája a műanyag hulladék megsemmisítésének, ezt követi az újrafeldolgozás. A keletkező műanyag hulladék mintegy 25% -a azonban hulladéklerakóban végzi.

Az újrahasznosítás miatt összegyűjtött műanyag szemét felét EU-n kívüli országokba szállítják, mert az EU-n belül erre kevés lehetőség, technológia és forrás áll rendelkezésre. Korábban a szemét nagy részét Kínába szállították, de a műanyag hulladék behozatalára vonatkozó legutóbbi, kínai korlátozások valószínűleg tovább csökkentik az EU exportját. Ez azonban a műanyag hulladék égetésének és lerakásának fokozott kockázatát jelenti Európában. Az EU körforgásos és klímabarát módszereket igyekszik találni a műanyag hulladék kezelésére.

Az, hogy a műanyag hulladék újrahasznosítási mértéke Európában igen alacsony, nemcsak a gazdaságot érinti rosszul, de a környezetre is negatív hatással van. A műanyag csomagolások körülbelül 95 százalékát például elveszítjük mindössze egyszeri használat után. 2019-ben a kutatók becslései szerint a műanyag előállítása és elégetése globálisan több mint 850 millió tonna üvegházhatású gázt juttatott a légkörbe. 2050-re ezek a kibocsátások 2,8 milliárd tonnára növekedhetnek, amely hatékonyabb újrahasznosítással megelőzhető lenne.

Problémák a műanyag hulladék újrahasznosítása körül

A legfőbb tényező, amely megnehezíti a műanyagok újrahasznosítását, az az újrahasznosított termékek minősége és ára, a folyamathoz ugyanis sok újrahasznosított műanyagra van szükség, a szabályok szigorúak, az eljárás pedig drága. Ezért 2018-ban a műanyagok minösszes 6 százalékát használták fel erre a célra.

Az EU megoldásai az újrahasznosítás mértékének növelésére

2018 májusában a Bizottság javaslatot terjesztett elő a tengeri műanyag hulladék kérdésének kezelésére. Ennek része, hogy be kell tiltani az európai strandokon talált top 10 egyszer használatos műanyag termékek gyártását az unióban 2021. július 3-tól.

2022 novemberében a Bizottság új, az egész EU-ra kiterjedő csomagolási szabályokat javasolt, beleértve a csomagolás kialakításának javítására irányuló javaslatokat, például az egyértelmű címkézést, az újrafelhasználást és az újrahasznosítást, valamint a bioalapú, biológiailag lebomló és komposztálható műanyagokra való átállás biztatását.

A zöld megállapodás részeként 2030-ig meg kell oldani a műanyag csomagolási hulladék 55%-ának újrahasznosítását. Ehhez azonban további lépésekre van szükség, hogy a piac jobban megnyíljon az újrahasznosított műanyagok előtt.

Szükség van például:

- a másodlagos műanyagok minőségének biztosítására
- a piac és a vásárlók bizalmának megerősítésére
- kötelező érvényű szabályok bevezetésére, amelyek előírják, hogy bizonyos termékekben milyen mértékben kell lennie újrahasznosított résznek
- a tagállamok ösztönzésére, hogy csökkentsék az újrahasznosított termékek áfáját.
  -
  -

Brüsszel 2022. december 13.

Fogyatékossgal élők jogai: a Parlament paradigmaváltást akar

- A képviselők az uniós források jobb felhasználását kérik; uniós pénzeket ne lehessen szegregált környezet fenntartására költeni
- Az európai reformoknak a társadalmi részvétel fokozását és az akadálymentes közösségek elterjedését kellene szolgálnia
- A fogyatékossgal élő munkavállalókkal szemben befogadó munkahelyi légkört kellene teremteni Európa-szerte

A képviselők a fogyatékossgal élők jogait védő és a hátrányos megkülönböztetés ellen fellépő javaslatot fogadtak el.

Az 526 szavazattal, tíz ellenszavazat és 83 tartózkodás mellett elfogadott jelentés javaslatai átfogalmazták a fogyatékossgal élők jogainak társadalmi, jogi és politikai kereteit és segítenek a sztereotípiák, társadalmi előítéletek és téveszmék felszámolásában.

A képviselők a fogyatékossgal élők társadalmi részvételét megoldó rendszert várnak, azaz olyat, amely a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia értelmében akadálymentes

közösségben biztosítja a szükséges szolgáltatásokat és gondozást. A képviselők emellett kizsácsolják a hamarosan megjelenő európai fogyatékosági igazolvány által biztosított szolgáltatások körét, és a tagállamok számára az igazolvány, valamint a befogadó általános oktatás és egészségügy biztosítására szolgáló intézkedések bevezetését egyaránt kötelezővé tennék.

Az uniós szabályok felülvizsgálata és kibővítése

A munkaerőpiac elérhetőségének biztosítása elsőrendű feladat, mondják a képviselők. A Bizottságnak ki kellene dolgoznia a befogadó vállalkozásokra vonatkozó európai szabályokat és felül kellene vizsgálnia a foglalkoztatás során alkalmazott egyenlő bánásmódra vonatkozó irányelvet. A Bizottságnak az egyenlő bánásmódról szóló uniós irányelv-tervezetet is frissítenie kellene, amelynek elfogadását a tagállamok már 2008 óta blokkolják.

A Parlament üdvözlí az Európai Számvevőszék hamarosan megjelenő eredményeit arról, hogy az európai források mennyiben biztosítják az egyenlőséget, és sürgeti a Bizottságot, hogy az függessze fel és fizettesse vissza azokat a pénzeket, amelyek esetében a felhasználók megsértették az alapvető jogokat. A képviselők hangsúlyozzák: szegregált környezeteket nem szabad uniós pénzekből finanszírozni.

Összetett megkülönböztetési minták és erőszak

A fogyatékoságon alapuló és az egyéb személyiségjegyeken (például nem, rasszon, életkoron, valláson vagy szexuális orientáción) alapuló hátrányos megkülönböztetés együttes jelenléte jelenti az egyik legkomolyabb problémát a képviselők szerint. E téren külön kiemelik a nem alapuló erőszakot, a fogamzásgátlók használatával kapcsolatos, tájékoztatáson alapuló beleegyezés és a szexuális és reprodukív egészséghez szükséges szolgáltatások megtagadását, valamint a kényszersterilizációt.

A képviselők kijelentik, hogy a fogyatékosággal élőknek egyenlő lehetőséget kell biztosítani szavazati joguk gyakorlására és a választásokon való indulásra. A más tagállamban élő európai polgárok esetében nem lehet automatikusan megfosztani a fogyatékosággal élőt a választójogától és a választáson való indulás jogától pusztán azért, mert a származási országában ezt teszik, emelik ki a képviselők.

Anne-Sophie Pelletier (A Baloldal, Franciaország) jelentésteveő szerint

„Túl régóta nem figyelünk oda az Unióban a fogyatékosággal élők gondjaira. Ezeknek a polgároknak minden egyes nap sérülnek a jogaik. Épp itt az ideje, hogy ennek véget vessünk, és

nagyon örülök, hogy a javaslatról szóló vita jelzi: végre elindultunk affelé, hogy mindenkinek egyenlő jogai legyenek.”

A vita magyar felszólalója Kósa Ádám (független)

Brüsszel 2022. december 2.

Konferencia Európa jövőjéről: többet várnak az EU-tól az európaiak

December 2-án az EU három intézménye és több mint 500 európai polgár közösen értékelte az Európa jövőjéről szóló konferencia eredményeképp hozott intézkedéseket.

A konferenciát követő, értékelő eseményre Brüsszelben, az Európai Parlament épületében került sor az EP, a Tanács és a Bizottság, illetve a konferencia munkájának motorját jelentő európai polgárok részvételével. Együtt vizsgálták meg, hogy milyen lépéseket tettek az európai intézmények a konferencián született javaslatok kapcsán.

Az értékelő ülést megnyitó Roberta Metsola, az Európai Parlament elnöke elmondta: „Az Európai Parlament az általa képviselt 450 millió európai polgár nevében teszi a dolgát az Európa jövőjéről rendezett konferencia javaslatainak megvalósítása során. A távlatos gondolkodáshoz bátorságra van szükség. Ha a polgárok javaslatainak végrehajtásáról van szó, akkor semmilyen változás nem lehet tabu. A konferencia és bemutatott javaslatok pedig nem az utolsó állomás. A jövőnek ugyanis sosem lesz vége. Nincs véges feladatlista, amit kipipálhatnánk. A jövő folyamatos munkát jelent. Pont úgy, mint az Uniónk.”

A konferencia korábbi társelnöke, Guy Verhofstadt az alábbiakat fűzte hozzá: „Bizonytalan időkben a politikának biztos jövőképet kell felmutatnia. Az Európa jövőjéről szóló konferencia során a polgárok meghatározták az irányt. Ez az értékelő esemény pedig arra szolgál, hogy mi, politikusok beszámoljuk arról, hogy mit csináltunk a tavaly közösen kidolgozott javaslatokkal, és hogy közösen előre tekintünk. Mert a feladattal még nem vagyunk készen: nem pusztán a javaslatokat kell megvalósítanunk, hanem életre kell hívnunk azt a szellemiséget is, amelynek jegyében íródtak: egy új Európát, amely készen áll a jövő kihívásaira.”

Vita a polgárokkal

A beszédekert követő vita a napjaink legfontosabb kihívásai körül forgott, többek között Oroszország háborújáról Ukrajna ellen és annak az európaiak mindennapi életére gyakorolt hatásáról, valamint az uniós energiafüggetlenség elérésének felgyorsításáról szólt. Több felszólaló a konferencia javaslatainak teljes körű végrehajtásához elengedhetetlen intézményi reformokat sürgette például a multinacionális cégek megadóztatásával és az uniós külpolitikával kapcsolatban.

A nap folyamán a polgárok a konferencia által lefedett összes témában tettek fel kérdéseket, többek között az éghajlatváltozással és a környezetvédelemmel, a fizikai és mentális egészséggel, az oktatással és kultúrával, a digitális átmenettel, a migrációval kapcsolatos kihívásokkal, az európai értékeket és költségvetést veszélyeztető fenyegetéssel, az európai gazdaság állapotával kapcsolatban és arról is, hogy mi lehet a fiatalok szerepe ezen feladatok kezelésében.

A felszólalók többször említették az uniós szerződések felülvizsgálatához szükséges konvent összehívását, a meglévő szabályok keretében az ún. áthidaló záradékok használatát és az uniós intézmények közötti kommunikáció javítását. Többen kiemelték, hogy az egy éves eseménysorozat a részvételi demokrácia eddig nem látott példája volt, és hogy a Bizottság is polgári konzultációkat tervez a fontos jogalkotási javaslatok előtt. A polgárok különböző ötleteket javasoltak arra, hogy a nyelvi és szerkezeti akadályok ellenére mindenki el tudja mondani a gondolatait.

Az európai parlamenti képviselők hangsúlyozták: a Parlament továbbra is mindent megtesz, hogy az európaiak előtt elszámoltassa az Uniót. Többen saját politikai meggyőződésük tükrében és képviselőcsoportjuk álláspontját követve konkrét példákkal illusztrálták, hogy a konferencia egyes javaslatai hogyan váltak mára a parlamenti munka vezérmotívumaivá. Legtöbben megismételték az uniós szerződéseket felülvizsgáló konvent összehívására irányuló parlamenti felhívást, és egyesek hozzáfűzték: a parlamenti bizottságok nemsoká elkészülnek egy ehhez kapcsolódó jogalkotás-kezdeményezési jelentéssel.

Egyes képviselők ellenvéleményt fogalmaztak meg, és a konferencia hasznát kétségbe vonva sajnálatukat fejezték ki az adófizetői pénzek felhasználása és általában az Unió egészének irányvonala miatt.

Brüsszel 2022. november 29.

Megélhetési válság: célzott támogatás és reformok szükségesek

A megélhetési válság Európa nagy részét súlytja, Dragos Pîslaru (Renew Europe román), a Parlament foglalkoztatási és szociális szakbizottságának elnöke, valamint Luděk Niedermayer (EPP cseh), a gazdasági és monetáris szakbizottság alelnöke november 23-án élőben beszéltek a közösségi médiában a lehetséges megoldásáról.

Az infláció megközelítése

Niedermayer szerint az infláció súlyos probléma. Mint mondta, valószínűleg egy kis gazdasági visszaesést tapasztalunk majd, de sajnos ez a csökkenés elkerülhetetlen, ha kordában akarjuk tartani az inflációt. Megjegyezte, hogy az inflációs ráták 5% és 20% között változnak a tagállamokban, a különbségek pedig a nemzetgazdaságok világjárványt követő erősödésének és az

infláció kezelésének eltérő megközelítéseinek tudhatók be.

Egyes kormányok úgy döntöttek, hogy csökkentik az energiaadókat, ami Niedermayer véleménye szerint a helyes megközelítés, míg mások átmeneti korlátokat vezettek be az energia- vagy élelmiszerárakra vonatkozóan, ami véleménye szerint továbbra is az infláció fokozódását kockáztatja, ha a felső határt feloldják.

Beszélt arról is, hogy a különböző megközelítések nagyon megnehezítik az eurózóna monetáris politikáját irányító Európai Központi Bank megfelelő reagálását. De már látni, hogy a monetáris politikának szigorúbbnak kellett volna lennie.

A cseh EP-képviselő szerint a kormányok fiskális politikájának és az EKB monetáris politikájának kéz a kézben kell járnia az infláció csökkentésére irányuló erőfeszítésekben.

Miközben támogatja a vállalkozások és a háztartások célzott támogatását, Niedermayer óva intett a „nagyon széles körű támogató intézkedésektől, amelyek drágák és inflációt okozhatnak”.

A kiszolgáltatottak támogatása és a reformok folytatása

„A kiszolgáltatottak számára talán már most is választani kell, hogy kifizetik a számlákat vagy gondoskodnak a megfelelő étkezésről gyermekeik számára” – mondta Dragoș Pîslaru. Hozzátette, hogy a középosztálybeliek is úgy látják, hogy kevesebbet költenek. „Ez valóban egy fontos társadalmi válság. ”

A szociális bizottság elnöke „aktív munkaerő-piaci politikát szorgalmazott, hogy az emberek ne veszítsék el állásukat [...], és segíthessünk az embereknek a továbbképzésben és az átképzésben”. Szerinte a kisvállalkozások számára a Covid19 világjárvány idején kidolgozottakhoz hasonló programokat kellene kínálni, hogy az ideiglenes bezárások esetén is megtartsák az alkalmazottak toborzását.

Az európai alapok és kezdeményezések segíthetnek enyhíteni a válság hatásait – mondta Pîslaru, példaként a REPowerEU tervet, amelynek célja az EU orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentésével és a tiszta energiába való befektetéssel.

Pîslaru megjegyezte, hogy az EU világjárvány utáni helyreállítási terve a nemzeti reformok és beruházások támogatására összpontosít. „A helyreállítási és ellenálló-képességi tervek most kezdenek beindulni, a REPowerEU közvetlenül a polgárokat célozza meg, és más intézkedések is vannak az energiaellátásba való befektetéssel és a kereslet csökkentésével kapcsolatban.”

"Az uniós politikának nem a helikopterpénzek és populista ígéretek vagy nacionalista [eszmék] terjesztéséről kellene szólnia...] Hanem arról, hogy a polgárok azon képességére támaszkodjunk, hogy közösen cselekedjenek és megerősödve kerüljenek ki minden egyes válságból. Ezek a hosszabb távú megoldások, az általunk javasolt reformok és beruházások fognak kivezetni minket az inflációs válságból" - zárta beszédét.

Brüsszel 2022. november 22.

Parlamenti igen a létfontosságú létesítmények fokozottabb védelmére

- Az új szabályok szerinti védelem tizenegy területre terjed majd ki, köztük a digitális infrastruktúrára, a víz- és élelmiszer-ellátásra, valamint az egészségügyre
- Az egységes minimumszabályokkal és besorolással csökken az EU sebezhetősége
- Stratégiák nemzeti szinten és jobb kommunikáció a tagállamok között

Az Európai Parlament új szabályokat fogadott el az EU nélkülözhetetlen infrastruktúráinak hathatósabb védelméért.

A képviselők 595 szavazattal, 17 ellenszavazattal és 24 tartózkodás mellett megerősítették a Parlament és a Tanács között létrejött megállapodást, amely a kockázatfelmérésre és nemzeti stratégiákra vonatkozó minimumszabályokat vezet be és egységesíti, hogy mi számít „kritikus infrastruktúrának”.

A védendő ágazatok köre tizenegyre bővül

A szabályozás a következő ágazatokban szigorítja a kritikus fontosságúnak minősített szolgáltatók kockázatértékelési és jelentéstételi kötelezettségeit: energia, közlekedés, banki szolgáltatások, a pénzügyi piacok infrastruktúrája, digitális infrastruktúra, ivóvíz és szennyvíz, élelmiszer (az előállítást, a feldolgozást és az ellátást is beleértve), egészségügy, közigazgatás és űrágazat.

Az új szabályok szerint a tagállamoknak nemzeti stratégiát kell kidolgozniuk a reziliencia növelésére, az információcsere megkönnyítéséhez pedig mindegyiküknek ki kell jelölnie egy kapcsolattartót. A tagállamoknak arra is gondot kell fordítaniuk, hogy a kulcsfontosságú szolgáltatóknak ne kelljen többfelé is jelentést tenni a hasonló célú egyéb jogszabályi kötelezettségek miatt és ne keletkezzenek szükségtelen adminisztratív terhek. Az átláthatóság jegyében az ilyen szolgáltatóknak minden incidensről vagy zavarról be kell számolniuk a nemzeti hatóságoknak, amelyek azután közérdek esetén tájékoztatják a nyilvánosságot.

A vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

Brüsszel 2022. november 22.

Arányos képviselet a nőknek a társasági vezetőtestületekben: EP döntés

- A nem ügyvezető igazgatói vezető tisztségek 40 százalékát a vezetőtestületekben alulreprezentált nemnek kell betöltenie
- Szankciók a szabálykövetés ösztönzésére
- A 250-nél kevesebb főt foglalkoztató kis- és középvállalkozásokra nem vonatkoznak a szabályok

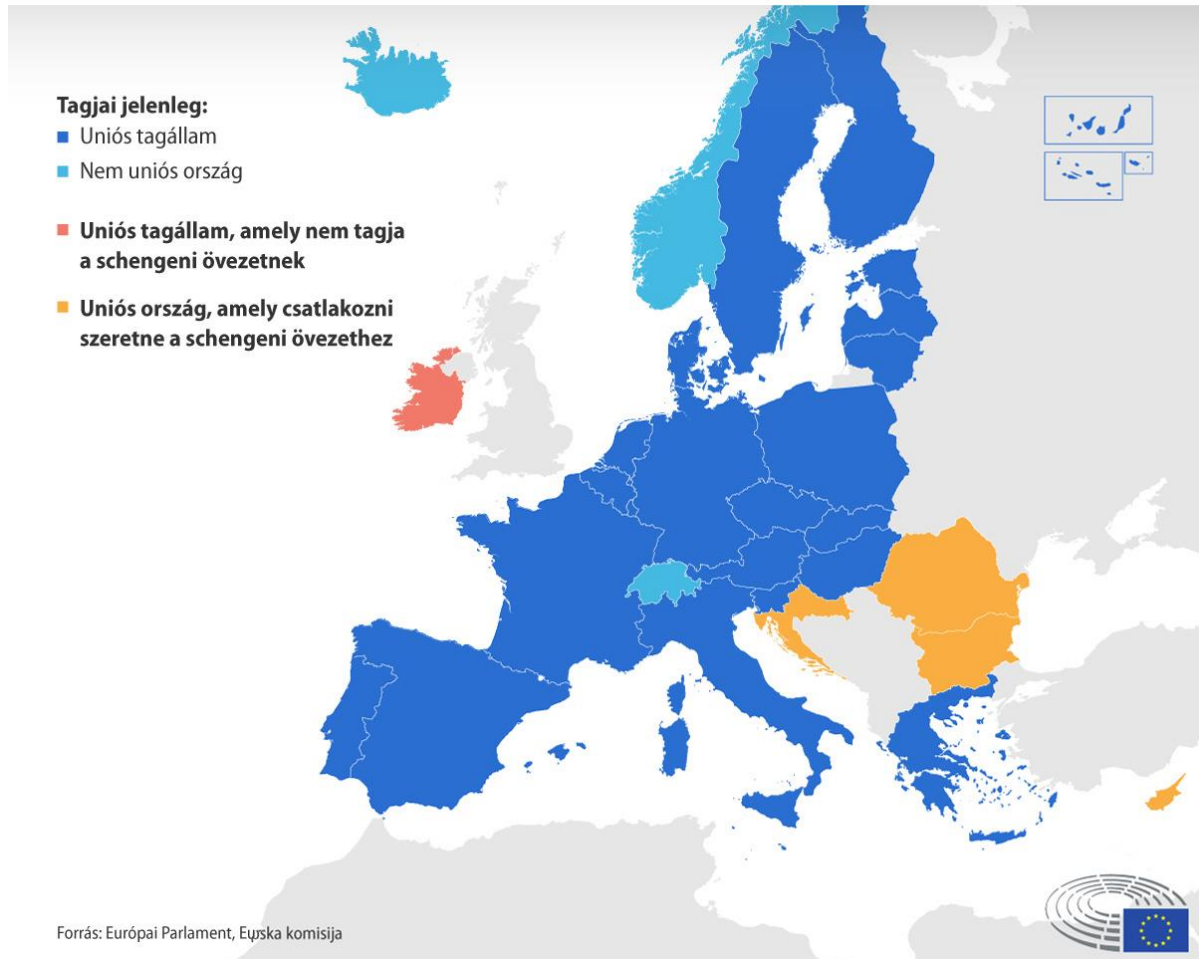
- **2026 júliusára a tőzsdén jegyzett uniós nagyvállalatoknak több nőt kell a vezetőtestületekbe kinevezniük.**
- Tíz év telt el azóta, hogy megszületett a kedden elfogadott irányelvjavaslat a nők vezetőtestületi tagságáról. A javaslat célja, hogy 2026 júliusára a társaságok nem ügyvezető igazgatói vezető álláshelyeinek legalább 40 százalékát, illetve az összes vezetői poszt legalább 33 százalékát a vezetőtestületekben alulreprezentált nem képviselői töltsék be.
- A vezetőtestületi tagságnak továbbra is legfőképpen az érdemeken kell alapulnia. Az új szabályok szerint a kiválasztási eljárásnak átláthatónak kell lennie. Az érintett társaságoknak évente egyszer számot kell adniuk a nemzeti hatóságoknak vezetőtestületeik nemi összetételéről. Amennyiben nem sikerül teljesíteniük a feltételeket, nyilatkoznuk kell arról, hogy hogyan kívánják orvosolni a helyzetet. Ezeket az információkat webhelyükön is közzé kell tenniük, mégpedig könnyen hozzáférhető módon.
- A 250 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató kis- és középvállalkozásokra nem vonatkoznak az irányelv követelményei.
- **Szankciók**
- A tagállamoknak hatékony, arányos és elrettentő erejű szankciókat kell alkalmazniuk azokkal szemben, akik nem nyíltan és átláthatóan folytatják le a kinevezési eljárásokat. Ha a társaság nem teljesíti az irányelvben foglaltakat, egy bírói testület akár érvénytelenítheti is a vezetőtestületi kinevezéseket.
- A vitában nem szólalt fel magyar képviselő.
- **A következő lépések**
- Miután a Parlament és a Tanács hivatalosan is elfogadta a megállapodást, az irányelv húsz nappal az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követően hatályba fog lépni. A tagállamoknak két évük lesz a szabályok átültetésére.

Brüsszel 2022. november 11.

Schengen: Európa határmentes térségének bővítése

Schengen az EU útlevélmentes utazási övezete, amely 26 országot fed le. Részletek arról, mely országok tagjai, és kik csatlakoznak legközelebb.

SCHENGENI ÖVEZET

A szabad mozgás az európai integráció talán legkézzelfoghatóbb vívmánya. A schengeni övezet 1995-ös létrehozásával megszűnt az ellenőrzés az EU belső határain.

A schengeni övezet ma a legtöbb tagállamot magában foglalja, kivéve Írországot, amely saját közös utazási övezetet üzemeltet az Egyesült Királysággal, valamint Bulgáriát, Horvátországot, Ciprust és Romániát, amelyek kötelesek csatlakozni a schengeni övezethez.

Négy EU-n kívüli ország – Izland, Norvégia, Svájc és Liechtenstein – is csatlakozott a schengeni övezethez.

Schengen bővítése

Annak ellenére, hogy Bulgária és Románia teljesíti a teljes jogú tagsághoz szükséges feltételeket, a schengeni övezetet még nem terjesztették ki erre a két országra, mivel az EU nemzeti kormányainak egyhangúlag kell döntenük új államok beléptetéséről a határmentes övezetbe. A

2022. október 18-i szavazáson [a képviselők ismét mindkét ország mielőbbi felvételét sürgették](#) a schengeni övezetbe, hangsúlyozva, hogy a szabad mozgás az uniós projekt középpontjában áll. 2022. november 10-én a [Parlament támogatta Horvátország csatlakozását a schengeni övezetbe](#) még 2022 vége előtt.

Mik a schengeni övezetbe való csatlakozás feltételei?

- Az országoknak felelősséget kell vállalniuk az EU külső határainak ellenőrzéséért
- Közös schengeni szabályokat kell alkalmazniuk, mint például a szárazföldi, tengeri és légi határok ellenőrzése, valamint az egységes schengeni vízumok kiadása.
- A schengeni övezet magas szintű biztonsága érdekében az államoknak együtt kell működniük más schengeni országok bűnüldöző szerveivel.
- Csatlakozniuk kell a Schengeni Információs Rendszerhez (SIS), és azt használniuk is kell. Ideiglenes határellenőrzés

Évente több mint 1,25 milliárd utazást bonyolítanak a schengeni övezetben, ahol bár megszüntették a belső határellenőrzést, az államok fenntartották a jogot, hogy visszaállítsák az ideiglenes ellenőrzést a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető súlyos veszély esetén. 2015 óta, a [migrációs válság](#), valamint a határokon átnyúló [terrorfenyegetettség](#) növekedése nyomán [számos schengeni állam visszavezette](#), sőt többször meghosszabbította az ilyen ellenőrzéseket. A Covid19 világjárvány számos tagállamot arra késztetett, hogy a vírus terjedésének megfékezése érdekében visszaállítsák a határellenőrzést.

2021 decemberében az Európai Bizottság javaslatot tett a schengeni övezetre vonatkozó szabályok frissítésére, amelynek célja, hogy a belső határellenőrzés visszaállítása végső megoldás legyen, és ehelyett az alternatív intézkedések – például célzott rendőri ellenőrzések és fokozott rendőri együttműködés – alkalmazását ösztönözze.

Az [Európai Parlament dolgozik a javaslaton](#). Az EP-képviselők több alkalommal is érveltek az ellenőrzések gyakori visszaállítása ellen, amely [akadályozza a személyek szabad mozgását](#) az EU-ban.

Brüsszel 2022. november 10.

EP: legyenek energiaügyi intézkedések a nemzeti helyreállítási tervekben

Az EP egyetért azzal, hogy a helyreállítási tervekben REPowerEU intézkedések is szerepeljenek az orosz energiától való függetlenedés és a zöld átmenet felgyorsítása érdekében.

A jogszabály életbe lépte után a módosított [nemzeti helyreállítási tervet](#) kell benyújtaniuk, amelyben az EU [REPowerEU tervben](#) szereplő energiatakarékosági lépések, valamint tiszta energia előállítását és az energiaforrásokat diverzifikálását célzó intézkedések is szerepelnek.

Az energiaszegénység elleni lépések

A képviselők módosításaival a nemzeti tervek REPowerEU-fejezetei jobban odafigyelnek majd az uniós energiaszegénység felszámolására, elsősorban a rászoruló háztartásokra, a mikro-, kis- és középvállalkozásokra fókuszálva. A szabályok a 2022. február eljesétől bevezetett intézkedésekre vonatkoznak.

Források

A képviselők a Bizottság által javasolt 20 milliárd eurós támogatás forrásaként a piaci stabilizációs tartalék helyett az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerben korábban értékesített nemzeti kibocsátási egységeket jelölték meg. Emellett szeretnék, ha a Bizottság például az elsősorban a 2014-2020-as költségvetési ciklus fel nem használt forrásainak rugalmas felhasználásával további forrásokat találna a REPowerEU-lépések finanszírozására.

A további forrásokat az ország orosz energiatüggősege, a háztartások energiakiadásainak növekedése és a bruttó belföldi energiatelhasználásban a fosszilis üzemanyagok aránya függvényében osztanák el a tagállamok között.

A tagállamoknak az új intézkedések végrehajtásakor figyelembe kellene venni a helyi hatóságok, civil szervezetek és a szociális partnerek álláspontját.

Határon átnyúló intézkedések és az éghajlat

A képviselők felszólítják a tagállamokat, hogy gondoskodjanak róla, hogy a REPowerEU-intézkedéseik 35 százalékának akkor is van határon átnyúló dimenziója, ha a végrehajtásban csak egy tagállam érintett. E követelmény alól különleges esetben csak a Bizottság adhat felmentést.

A képviselők a 2024. december 31-ig életbe lépő intézkedések esetében a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet alkalmazzák a REPowerEU-fejezetekre. Ez alól csak bizonyos feltételek teljesülte esetén kapható felmentés.

Brüsszel 2022. november 10.

Európa kiberbiztonságának megerősítése: új jogszabályt fogadott el az EP

Szigorúbb ellenőrzési és végrehajtási követelményeknek kell megfelelniük a tagállamoknak és összhangba kell hozniuk szankcióikat: az erről szóló jogszabályt csütörtökön hagyta jóvá az EP.

A Parlament és az uniós tagállamok közötti májusi megállapodás eredményeként létrejött jogszabály-tervezet szigorúbb kiberbiztonsági, beszámolási és információ-megosztási kötelezettségeket ír elő a tagállamok számára. Többek között jelenteni kell az incidenseket, fokozni kell az ellátási láncok biztonságát, titkosítást kell alkalmazni és fel kell tární a sebezhetőségeket.

Az új szabályok az eddiginél több szervezetre és szektorra vonatkoznak majd így például az olyan „alapvető jelentőségű ágazatokra”, mint az energiaipar, bankok, egészségügy, digitális infrastruktúra, közigazgatás és úrkutatás.

A tárgyalások során a képviselők ragaszkodtak ahhoz, hogy a vállalatokra vonatkozó szabályok egyértelműek és pontosak legyenek, és igyekeztek a kormányzati és közigazgatási testületek lehető legnagyobb körét az irányelv hatálya alá vonni.

Az új irányelv az ún. „fontos ágazatokra” is vonatkozik, ebbe a kategóriába például a postai szolgáltatások, a hulladékkezelés, a vegyipar, az élelmiszeripar, az orvosi berendezések gyártása, az elektronika, a gépgyártás, a gépjárművek és a digitális szolgáltatók tartoznak. Az e téren tevékenykedő összes közép- és nagyméretű vállalat a jogszabály hatálya alá esik.

Az irányelv emellett a különböző hatóságok és tagállamok együttműködésének javítását és az információmegosztás fokozását is előírja, és létrehozza az európai biztonságirés-adatbázist.

Háttér

A 2017-es, a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló irányelv volt az első európai szintű jogszabály, amely a kiberbiztonsággal foglalkozott. Konkrét célja az volt, hogy a tagállamokban egységes szintre emelje a kiberbiztonságot. Eredményképpen ugyan javultak a tagállamok kiberbiztonsági képességei, azonban az egyes országok eltérő módon hajtották végre a jogszabályt, így az egységes piacon továbbra sem egységes és megfelelő a kiberbiztonság. A Bizottság ezért terjesztette be az irányelvet felváltó javaslatát, amely megerősíti a biztonsági előírásokat, kezeli a szállítási láncok biztonságának ügyét, egyszerűsíti a jelentéstételi elvárásokat és szigorúbb ellenőrzési és végrehajtási lépéseket vezet be, amelyek között a szankciók európai szinten történő harmonizációja is szerepel.

Brüsszel 2022. október 27.

Tiszta hidrogén: milyen előnyei lehetnek az EU-ban?

Nem jár károsanyag kibocsátással és a meglévő infrastruktúra átalakítható számára. Összefoglaltuk, a tiszta hidrogén előnyeit és azt, az EU hogyan kamatoztatná ezeket a zöld átállás során.

Tiszta energia, a klímasemleges Európa kulcsa

A klímasemleges Európa eléréséhez, mely az Európai zöld megállapodás célja elengedhetetlen az általános energiaellátás átalakítása is. Az EU gazdaságának zöld átmenetét össze kell kapcsolni a vállalkozások és a fogyasztók számára is hozzáférhető tiszta, megfizethető és biztonságos energia használatával.

Ez komoly kihívás, hiszen az EU energiatermelése és -fogyasztása az EU üvegházhatású gázkibocsátásának 75% -át tette ki 2018-ban, 58%-a az energiájának pedig az olaj és a gáz importjától függött.

2020 júliusában a Bizottság a hidrogénstratégiára vonatkozó javaslatot tett a klímasemleges Európa érdekében. Ennek célja a tiszta hidrogén fejlesztésének felgyorsítása a 2050-re célul tűzött klímasemlegesség eléréséhez.

Hogyan biztosítható tiszta hidrogén?

Több különböző típusú hidrogén létezik, méghozzá a gyártási folyamat és az ebből eredő kibocsátás alapján kategorizálva. A **tiszta hidrogén** („megújuló hidrogén” vagy „zöld hidrogén”) a víz elektrolízisével állítják elő megújuló forrásokból származó villamos energia felhasználásával, és előállítása során nincs üvegházhatású gáz kibocsátás.

A képviselők hangsúlyozzák a különféle hidrogénfajták osztályozásának fontosságát, és szeretnék, hogy az EU-ra kiterjedő, egységes terminológia segítsen megkülönböztetni a tiszta és az alacsony károsanyag-kibocsátással előállított hidrogént.

A 2021 májusi plenáris ülésen az EP-képviselők hangsúlyozták, hogy hosszú távon csak a megújuló források segítségével előállított tiszta/zöld hidrogén segíthet a klímasemlegesség elérésében.

Jelenleg a hidrogénnek kis szerepe van az energiaellátásban. Kihívást jelentenek ugyanis a termelés, az infrastrukturális igények és a biztonság szempontok is. Azonban a jövőben várhatóan lehetővé teszi majd az emissziómentes közlekedést, fűtést és ipari folyamatokat, csakúgy, mint az évszakok közötti energiátárolást.

A képviselők szeretnék, hogy a Bizottság és az uniós országok ösztönözzék a megújuló forrásokból származó energiahordozó előállítását és felhasználását.

Milyen előnyei vannak a hidrogénnek?

A hidrogén az EU energiaforrásainak körülbelül 2% -át teszi ki, melynek azonban 95%-a fosszilis energiahordozók termelik, amelyek évente 70–100 millió tonna szén-dioxidot bocsátanak ki.

Kutatások szerint 2050-ben a megújuló forrásokból származó energiahordozók adhatják az európai energia jelentős részét, amelyek a hidrogén 20% -át jelentheti.

A fosszilis tüzelőanyagokhoz képest a megújuló hidrogén jelentősen csökkentheti a globális felmelegedés hatását.

Tulajdonságait tekintve a hidrogén jó üzemanyag lehet, mert:
nem jár károsanyag kibocsátással - a víz a folyamat egyetlen mellékterméke

felhasználható folyékony üzemanyagok előállítására

a meglévő infrastruktúra (gázszállítás és gáztárolás) átalakítható a hidrogén számára

nagyobb az energiasűrűsége, mint az akkumulátoroké, így nagy távolság és nehéz áruk szállítása esetében is használható.

Mit akar a Parlament?

Ösztönzőket az európai hidrogénpiac létrehozására és az infrastruktúra gyors kiépítésére.

A fosszilis alapú hidrogén mielőbbi, fokozatos megszüntetését.

Az összes hidrogénimportot ugyanúgy kelljen igazolni, mint az EU-ban előállított hidrogént, ideértve a gyártást és a szállítást is, a karbonszivargás elkerülése érdekében.

A meglévő gázvezetékek hidrogén szállításra és föld alatti tárolásra való használatának felmérését.

A hidrogén, mint az EU egyik alternatív üzemanyaga

2022-ben az EU törekszik minél függetlenebbé válni az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól és a célok között szerepel, hogy 2050-ig klímasemleges legyen. A Bizottság éppen ezért bemutatta a REPower EU-stratégiát a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáról. A terv szerint az EU-nak 2030-ig fel kell gyorsítania a megújuló hidrogéntermelést, a hidrogén mennyiségét 20 megatonnára/évre emelve a 2020-as hidrogénstratégiában javasolt 10 megatonnáról.

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését célzó jogszabály részeként – amely az „Irány az 55%!” néven ismert – 2022 októberében az EP-képviselők elfogadták álláspontjukat a töltő- és **alternatív üzemanyag-töltő állomások** kiépítését célzó uniós jogszabályokról. 2021-ben az EU-nak 136 hidrogén-töltőállomása volt, és a képviselők azt várják, hogy 2028-ig minden 100 km-en lesz hidrogéntöltő állomás az EU főútvonalai mentén.

Brüsszel 2022. október 25.

Erdőirtás - okai és az EU ellene tett lépései

Az erdőirtás az erdők elpusztítását jelenti annak érdekében, hogy a földterületet más célokra lehessen használni.

Az erdőpusztulás mértéke világszerte riasztó. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) szerint 1990 és 2020 között 420 millió hektár erdő veszett oda erdőirtás miatt, ami az EU területének megfelelő nagyságú terület.

Az erdőirtás az erdők elpusztítását jelenti azért, hogy a földterületet más célokra lehessen használni.

Ezek a folyamatok főként a három nagy erdőmedencében zajlanak: az Amazonas (Dél-Amerika), a Kongó (Közép-Afrika) és Délkelet-Ázsia. Ezzel ellentétes folyamat zajlik az EU-ban, ahol 1990 és 2020 között 10%-kal nőtt az erdőállomány.

Melyek az erdőirtás és az erdőpusztulás okai?

Az erdőirtás és az erdőpusztulás elsősorban az emberi tevékenységeknek köszönhető.

Ipari mezőgazdaság

Az erdők termőfölddé alakítása az erdőpusztulás fő oka. A FAO szerint ez okozza a globális erdőirtás legalább 50%-át, főként az olajpálma- és szójatermesztés miatt.

Az állattartás a globális erdőirtás közel 40%-áért felelős.

Európában az erdőirtás 15%-át teszi ki a szántóföldekké alakítás, 20%-át pedig az állattartás. Urbanizáció

A városi és infrastrukturális fejlesztések, beleértve az építkezéseket és az utak bővítését, a globális erdőirtás harmadik legfőbb oka, a teljes erdőirtás valamivel több mint 6%-át ez teszi ki. Európában azonban ez az erdőirtás fő oka.

A fakészletek túlzott kiaknázása

Az emberi tevékenységekkel kapcsolatos egyéb káros tevékenységek közé tartozik a fa túlzott kiaknázása, többek között tüzelőanyagként, valamint az illegális vagy nem fenntartható fakitermelés.

Klíímaváltozás

A klímaváltozás egyszerre oka és következménye az erdőirtásnak és az erdőpusztulásnak. Az általa kiváltott szélsőséges események, mint például a tüzek, aszályok és árvizek hatással vannak az erdőkre. Az erdők jelentős szerepet játszanak a tiszta levegő biztosításában, a vízkörforgás szabályozásában, a CO2 megkötésében, és a talajerózió megakadályozásában is, így az erdőpusztulás komolyan káros az éghajlatra.

Az erdőirtott területeken előállított termékek uniós fogyasztása

A mezőgazdasági hasznosításra átalakított trópusi erdők nagy részét globálisan forgalmazott áruk termesztésére fordítják. Az EU fogyasztása a globális erdőirtás mintegy 10%-át teszi ki, főként a pálmaolaj és a szója, amelyek több mint kétharmadáért felelősek.

Az Európai Bizottság hatásvizsgálata szerint ezek a fő termékek, amelyeket az EU erdőirtott területekről importál:

- pálmaolaj 34%
- szója 32,8%
- fa 8,6%
- kakaó 7,5%
- kávé 7%
- kaucsu 3,4%
- kukorica 1,6%

Út az erdőirtásmentes termékekről szóló uniós rendelet felé

Az erdőirtás és az erdőpusztulás hatással van az EU környezetvédelmi célkitűzéseire, például az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemre, de az emberi jogokra, a békére és a biztonságra is. Az EU éppen ezért törekszik a globális erdőpusztulás elleni küzdelemre.

A Parlament 2022 szeptemberében elfogadta álláspontját az erdőirtásmentes termékekről szóló bizottsági rendeletről, amely kötelezi a vállalatokat annak igazolására, hogy az EU-ban értékesített termékeket nem erdőirtott vagy degradált földterületen állították elő. A Parlament több terméket szeretne felvenni a listára, és biztosítani szeretné, hogy az emberi jogokat és az őslakos népek jogait tiszteletben tartsák.

2021 júliusában a Bizottság bemutatta az új, 2030-ig szóló uniós erdészeti stratégiát, amely célja az uniós erdők mennyiségének és minőségének növelése, valamint szén-dioxid-elnyelő szerepük előmozdítása.

Brüsszel 2022. október 24.

Felháborodtak az érdekvédők a gyógyszeripar legújabb javaslatán a superbaktériumok elleni harcban

Az európai gyógyszeripar és az uniós intézmények is megkezdtek a felkészülést az antibiotikum-rezisztencia gyors terjedésére. Közben a gyógyszercegek olyan javaslatot tettek az ügyben, amely fogyasztóvédők szerint elfogadhatatlan: a superbaktériumok ügyében végzett kutatásaik fejében azt szeretnék, ha az EU meghosszabbítaná a kizárólagos licencüket néhány jelenleg is a piacon lévő antidepresszáns esetében.

Egyre nagyobb problémát jelent Európában az antibiotikum-rezisztencia. Az antibiotikumoknak ellenálló kórokozók miatt évente tízezrek halnak meg a kontinensen. A jelenség miatt megindult a kutatás az újfajta antibiotikumok irányába, az Európai Unióban pedig új szabályozást vezethetnek be.

Néhány gyógyszeripari szereplő most azt javasolta, hogy a nagyon költséges kutatások ellentételezéseként hosszabbítsák meg néhány hamarosan lejáró licencüket. Ezek többnyire nagyon népszerű antidepresszánsokat érintenek és kizárólagos jogokat biztosítanak a gyártóknak.

"Az antimikrobiális rezisztencia a legnagyobb globális járvány, ami 2030-ra akár ezer milliárd euróba is kerülhet. Minden évben 400 ezren halnak bele az Európai Unióban. Vagyis fontos lenne az, hogy ösztönözzük évente 2, vagy 4 új antibiotikum piacra kerülését" - mondta Nathalie Moll, az Európai Gyógyszeripari Szövetség igazgatója.

Az európai fogyasztóvédelmi szervezetek elfogadhatatlannak tartják ezt a javaslatot, mert szerintük ezzel megkárosítanák a betegeket. A kizárólagos licencek meghosszabbításával ugyanis blokkolják az olcsó utángyártott termékek piacra lépését. Ezek akkor terjedhetnek el a piacon, ha a gyártó kizárólagos engedélye lejár.

"Ha a kizárólagos jogokat meghosszabbítjuk az eredeti licenc lejártán túlra is, az azt jelenti, hogy a betegnek többet kell fizetnie. Hiszen mindaddig nem lehet olcsóbb, biológiailag hasonló terméket gyártani. Vagyis a vásárlóknak kevesebb választási lehetőségük lesz és többet kell fizetniük. Ez azt is jelentheti, hogy egyes országokban nem lesz elérhető a kezelés, hiszen a gyógyszercegek inkább csak a nagy haszonnal kecsegtető piacokra koncentrálnak majd" - mondta Monique Goyens, az Európai Szakszervezeti Szövetség igazgatója.

Az Európai Bizottság az Euronewsnek elismerte, hogy a gyógyszeripari szabályok felülvizsgálata során erről a javaslatról is tárgyalnak, de azt is közölték, hogy több lehetőség is az asztalon van. A fogyasztóvédők szerint az ilyen esetekben fontos lenne nyilvános vitát folytatni az ügyről.

Brüsszel 2022. október 20.

Alternatív üzemanyagok: miképpen növelhető a használatuk?

A közúti közlekedés adja az EU kibocsátásának mintegy ötödét. Az EU a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok használatának népszerűsítésével szeretné csökkenteni az éghajlatra

gyakorolt hatását.

Milyen típusú alternatív üzemanyagok léteznek?

Az alternatív üzemanyagok olyan üzemanyagok vagy energiaforrások, amiket a közlekedésben a fosszilis tüzelőanyagok helyettesítésére használnak, és amik hozzájárulhatnak az ágazat szén-dioxid-mentesítéséhez.

Alternatív üzemanyagok a nulla kibocsátású járművekhez

A kibocsátásmentes járművek alternatív üzemanyagai közé tartozik a villamos energia, a hidrogén és az ammónia.

A gépkocsikhoz szükséges **villamos energia** különböző forrásokból származik: fosszilis tüzelőanyagokat égető erőművekből, megújuló energiaforrásokból és atomerőművekből. Az elektromos járművek nem bocsátanak ki szennyező anyagokat, míg a hibrid konfigurációk kevesebb olajat igényelnek és csökkentik a CO₂-kibocsátást.

A nehéz tehergépjárműveknél gyakran használt **hidrogént**, amely még csak a kezdeti stádiumban van, vízből vagy szerves vegyületekből nyerik ki. A hidrogén környezeti hatása és energiahatékonysága attól függ, hogyan állítják elő - megújuló forrásokból, például nap-, szél- vagy biogázzal, vagy fosszilis tüzelőanyagok felhasználásával.

Az **ammónia** hozzájárulhat a kibocsátás jelentős csökkentéséhez, mivel az ammónia melléktermékei kizárólag a víz és a nitrogén.

A megújuló üzemanyagok

A **megújuló üzemanyagok** közé tartoznak a biomasszából származó üzemanyagok és bioüzemanyagok, a szintetikus és paraffinos üzemanyagok, beleértve a megújuló energiából előállított ammóniát.

A **bioüzemanyagok** biológiailag lebomló üzemanyagok, amelyeket hazai előállítású növényi olajokból, állati zsírokból vagy újrahasznosított éttermi zsírból állítanak elő. Jelenleg az alternatív üzemanyagok egyik legfontosabb típusát jelentik, az **EU közlekedésében felhasznált üzemanyagának 4,4%-át alkotják**.

Fenntartható előállításuk esetén jelentősen csökkenthetik a teljes CO₂-kibocsátást. Fennáll azonban annak a veszélye, hogy olyan földterületeket is használnak, amelyeket egyébként más célokra, például élelmiszer- vagy növénytermesztésre fordítanának.

Földgázalapú, alacsony kibocsátású tüzelőanyagok

cseppfolyósított propángáz (LPG) kőolajból és földgázból, a jövőben pedig biomasszából származik. A szénél 35%-kal, a kőolajnál 12%-kal kevesebb CO₂-t bocsát ki. Néhány országban jól kiépített infrastruktúra áll rendelkezésre az autogázként is ismert autóipari PB-gáz számára, de az előírások szigorodásával a PB-gáz nem lesz képes a szükséges meredek kibocsátás-csökkentésre.

A **sűrített földgázt** (CNG) általában metán sűrítésével állítják elő.

A **cseppfolyósított földgázt** (LNG) földgáz - általában metán - tisztításával és túlhűtésével állítják elő, hogy folyékony halmazállapotúvá váljon. Nem rendelkezik jelentős kibocsátáscsökkentő potenciállal, ezért az EP-képviselők nem támogatják a közúti közlekedésben való felhasználását.

A **szintetikus és paraffinos üzemanyagokat** biomassa vagy földgáz, valamint növényi olajok vagy állati zsírok felhasználásával állítják elő.

Hány alternatív üzemanyaggal működő jármű van Európában?

Az EU-ban jelenleg közlekedő személygépkocsik és kisteherautók körülbelül 5%-a használ alternatív üzemanyagokat. Az elektromos járművek száma az EU-ban 2022-ben 4,4 millió fölé emelkedett, ami 16-szor több, mint 2015-ben.

A zéró kibocsátású járművekre való átállásnak együtt kell járnia a töltő- és üzemanyagtöltő állomások átfogó infrastruktúrájával. Jelenleg körülbelül 360 000 nyilvánosan elérhető elektromos töltőpont működik az EU-ban, de a legtöbb csak néhány országra (Hollandia, Németország, Franciaország, Olaszország és Svédország) koncentrálódik.

Hogyan akarja az EU növelni a fenntartható üzemanyagok használatát?

Az üzemanyagárak emelkedése mellett, összhangban az EU klímapolitikai céljaival, miszerint 2030-ig legalább 55%-kal csökkenteni kell az üvegházhatású gázok kibocsátását, az EU lépéseket tesz az alternatív üzemanyagok használatának ösztönzése érdekében.

A töltő állomások számának növelése

Az alternatív üzemanyagok használatának előmozdítása érdekében a Parlament októberben fogadta el álláspontját a szükséges infrastruktúrára vonatkozó szabályokról, hogy az Európa-szerte hozzáférhetőbb legyen.

A képviselők több, nagyobb kapacitású töltőállomást szeretnének. Javasolják, hogy 2026-ra legalább 60 km-enként legyen **elektromos töltőállomás** az EU főútvonalain, míg a teherautók és buszok számára a transzeurópai közlekedési hálózatokon legyen 60 km-enként töltőállomás 2026-ig.

A képviselők javasolják emellett, hogy 2028-ra 100 km-enként **hidrogéntöltő állomásokat** állítsanak fel a főútvonalakon. 2021-ben ugyanis mindössze 136 hidrogén-töltőállomás működött az EU-ban.

Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló irányelv a tengeri és a légi közlekedési ágazatra vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket.

A tiszta járművek értékesítésének támogatása

Az EU Covid19 járvány utáni helyreállítási terve, a NextGenerationEU 20 milliárd eurót tartalmaz, amit a tiszta járművek értékesítésének fellendítésére lehet fordítani.

Az EU szigorúbb kibocsátási határértékeket szab az új autókra is, ami ösztönzi a fenntartható üzemanyagok használatát. 2035-re az új autóknak károsanyag-kibocsátásmentesnek kell lenniük.

Brüsszel 2022. október 14.

Az energiaárak emelkedése: „Közös megoldásokat kell találnunk” (interjú)

Az EU-nak egységesen kell reagálnia az energiaárak ugrásszerű növekedésére, és nem szabad feladnia a klímavédelmi céljait - véli Morten Helveg Petersen dán EP-képviselő.

„Súlyos válságot” jelentenek a magas energiaszámák, az árak emelkedésének oka pedig, hogy az EU túlzottan függ az orosz importtól - erről beszélt egy október 12-i Facebook live interjúban Morten Helveg Petersen, aki a Renew Europe képviselőcsoport tagja és a Parlament energiaügyi szakbizottságának alelnöke.

„Ez mindannyiunk számára, akik évtizedek óta függünk az olcsó oroszországi importtól ébresztőként szolgál. Ennek vége. Valóban függetlenné kell válnunk” - mondta, hozzátéve, hogy az Oroszországból származó energiaellátástól való túlzott függés hibának bizonyult.

Petersen szerint a tagállamoknak súlyos döntéseket kell hozniuk. „A kormányok Európa-szerte segíteni akarnak az embereknek”, de ez olyan helyzetekhez vezethet, amikor a nemzeti támogatások torzítják az egységes piacot, és egyeseknek előnyt biztosítanak mások kárára.

„Ez egyike a sok nehézségnek, amiket meg kell oldanunk, miközben biztosítanunk kell, hogy az emberek ne fázzanak” - figyelmeztetett, miközben közös megoldások mellett érvelt. „Sok olyan kérdés van, amely közös fellépésért kiált. Mindannyian egy csónakban evezünk”.

A Parlament október elején fogadott el egy állásfoglalást, amelyben sürgősségi intézkedéseket sürgetett az emelkedő energiaárak kezelésére, beleértve a vezetékes gázimport korlátozását. Szeptemberben a képviselők azt követelték, hogy a megújuló energiaforrások részaránya 2030-ra a jelenlegi 32%-ról emelkedjen 45%-ra.

Rövid távú intézkedések a válság enyhítésére

Az energiavállalatok bevételeinek újraosztása segíthet a válság kezelésében. Mivel a gázárak nagymértékben meghatározzák a villamosenergia-árak szintjét, minden olyan energiatermelő, aki más, alacsonyabb költségű energiaforrásokat használ, jelenleg nagy nyereséget termel. „Joggal mondhatjuk, hogy be kell avatkoznunk annak érdekében, hogy e nyereség egy részét újraosszuk” - mondta Petersen.

Ugyanakkor rámutatott annak kockázatára, hogy az energiapiac átalakítása visszavetheti a megújuló energiaforrásokba történő beruházásokat, amikre pedig szükség van. „Ha [a befektetők] úgy érzik, hogy a politikusok évente, vagy minden második évben szabályozni akarnak, és valami mást csinálni, akkor félek, az stabilitási gondokat okozna a középtávú döntéseikben.”

Véleménye szerint a tagállamoknak egységként, közösen kellene vásárolniuk ahelyett, hogy egymást túllicitálva szereznék be a gáz ez ugyanis csak „tovább növelné az árakat”.

A dán képviselő az energiahatékonyság javításának szükségességét is kiemelte. „Sokat kell beszélni az energiahatékonyság, az épületek felújításának előnyeiről, mert ez nagyon rövid távon kivitelezhető. Ki lehet cserélni az ablakokat, szigetelni a házat - ezt gyorsabb, mint egy tengeri szélerőműpark kiépítése”.

Energiaárak és klímacélok

Petersen szerint az energiaárak emelkedését újabb ok kell tekinteni arra, hogy az EU folytassa az energiaforrások diverzifikálását a fosszilis tüzelőanyagoktól.

„Ez a válság csak megerősítheti [éghajlat-politikai] ambícióinkat, hogy függetlenedni akarunk az Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyag-ellátástól, de hosszútávon általában is elszakadnánk a fosszilis tüzelőanyagok használatától” - mondta.

Figyelmeztetett arra is, ne költünk több milliárd eurót olyan fosszilis tüzelőanyag-projektekre, amelyek hamarosan feleslegessé válhatnak az [EU zöld megállapodásának](#) előretörésével.

Brüsszel 2022. október 13.

A kriptovaluta veszélyei és az uniós jogszabályok előnyei

Miért van rá szükség és hogyan kellene az EU-nak kiépíteni a kriptoszabályozást az innováció előmozdítása és a felhasználók védelme érdekében?

A kriptoeszközök használata és a mögöttük álló technológia rendkívül ígéretesnek és egyben különösen problémásnak is mondható. Az EU támogatná e technológiák fejlesztését és használatuknak fellendítését, de nem feledkezik meg a felhasználók védelméről sem.

A kriptoeszközök kockázatai

A kriptoeszközök vonzerejét adja, hogy lehetőséget teremt a biztonságos és egyszerű tranzakciókra két fél között közvetítő nélkül. Ez azonban a szabályozás hiánya miatt (a kriptoeszközök jelenleg nem tartoznak az uniós jogszabályok hatálya alá) jelentős kockázatokat hordoz magában.

A fogyasztókat, a vállalatokat és a piacokat érintő kockázatok

Amikor kriptoeszközökkel foglalkoznak, az embereket nem védik az EU **fogyasztóvédelmi szabályai**, és gyakran nincsenek megfelelően tájékoztatva a kockázatokról, ami a pénzük elvesztéséhez vezethet. A kriptoeszközök szabályozás nélküli széles körű használata **pénzügyi instabilitást, piaci manipulációt és pénzügyi bűnözést okozhat**. Mivel a tranzakciók nagyrészt névtelenek, a kriptovalutákat széles körben használják **bűnözői tevékenységekre**. Az ukrajnai háború nyomán az EU országai [korlátozták a kriptoeszközök kereskedelmét Oroszországban vagy orosz szervezetekkel](#).

Környezeti hatás

A technológia hatalmas mennyiségű villamos energiát használ fel, ami **nagy környezeti lábnyomot** hagy. Becslések szerint a bitcoin energiafogyasztása megegyezik egy kisebb ország energiafogyasztásával.

További információ a [zöld megállapodásról](#) és az [EU éghajlatváltozás elleni fellépéséről](#)

Az új uniós kriptoszabályozás előnyei

Az EU új szabályokon dolgozik a kriptoeszközök potenciáljának növelése és a fenyegetések visszaszorítása érdekében. A képviselők felülvizsgálták és módosították a Bizottság javaslatát.

A Parlament és a Tanács pedig 2022 júniusában ideiglenes megállapodásra jutott róla. Most a Parlament, valamint az uniós országok végleges jóváhagyására vár.

E technológiák fejlesztésének és használatának ösztönzése érdekében az új szabályok célja a jogbiztonság megteremtése, az innováció támogatása, a fogyasztók és a befektetők védelme, valamint a pénzügyi stabilitás biztosítása.

A pénzügyi stabilitás és a fogyasztóvédelem biztosítása

A kriptoeszközök nyilvános ajánlattételének szabályozásával biztosítanák a pénzügyi stabilitást. A szabályok kiterjednek a tranzakciók átláthatóságára, közzétételére, engedélyezésére és felügyeletére. A képviselők azt szeretnék, ha a tokenek egy részének kibocsátását az Európai Értékpapír-piaci Hatóság és az Európai Bankfelügyeleti Hatóság felügyelné.

A kriptoeszközökkel foglalkozó vállalkozásoknak hatékonyabban kell tájékoztatniuk a fogyasztókat a kockázatokról, költségekről és díjakról.

A Parlament 2022 márciusában új szabályokat fogadott el az elosztott főkönyvi technológiák, például a blokklánc használatáról a kriptoeszközök kereskedelmében. Az ilyen technológiák lehetővé teszik az interakciók rögzítését és a kriptoeszközök átvitelét. A cél, hogy ösztönözze a kriptoeszközök kereskedési megoldásainak kidolgozását, miközben megőrzi a pénzügyi stabilitás, az átláthatóság és a piaci integritás magas szintjét.

A kriptovaluták szénlábnymának csökkentése

A kriptovaluták magas szénlábnymának csökkentése érdekében a képviselők arra kérik a Bizottságot, hogy dolgozzon ki új szabályokat, hogy minden olyan kriptoeszköz-bányászati tevékenységet beépítsenek a fenntartható tevékenységek osztályozási rendszerébe, amelyek jelentősen hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz.

A kriptopénz bűnözési célú felhasználásának megakadályozása

2022 áprilisában a Parlament megállapodott, hogy tárgyalásokat kezd a tagállamokkal olyan szabályokról, amelyek lehetővé teszik a kriptoeszközök átruházásának nyomon követését és azonosítását, hogy megakadályozzák azok pénzmosásban, terrorizmusfinanszírozásban és más bűncselekményekben való felhasználását.

Az adócsalás és az adóelkerülés kezelése

2022 októberében a Parlament arra szólította a tagállamokat, hogy koordinálják megfelelőbben a kriptoeszközök megadóztatását, mondván, hogy azokat tisztességes, átlátható és hatékony

adóztatás alá kell vetni, de a hatóságoknak figyelembe kell venniük az alkalmi vagy kiskereskedők és a kis tranzakciók egyszerűsített adózását is. A képviselők szerint a blokklánc elősegítheti a hatékony adóbeszedést.

Mik azok a kriptoeszközök, kriptovaluták, tokenek és stabil érmék

Kriptoeszközök

A kriptoeszközök digitális eszközök, amelyek csereeszközként vagy befektetésként használhatók. A hagyományos banki szolgáltatásokkal ellentétben nincs szükség központi nyilvántartásra. Nem központi bank vagy hatóság bocsátott ki. A nevükben szereplő „kriptográfia” a biztonságra utal – titkosítással vannak védve.

Kriptovaluták

Az első kriptoeszközök a bitcoinok voltak, amelyeket 2008-ban vezettek be **kriptovalutaként** – a központi bank által kibocsátott valuták alternatívájaként. 2020-ra 5600 különböző kriptovaluta létezett, 250 milliárd euróra becsült globális értékükkel. A kriptoeszközök értéke gyakran meglehetősen ingadozó, ami korlátozza gyakorlati felhasználásukat, és nem hasznos valutává változtatja őket, hanem kockázatos befektetési formává.

Tokenek és stabil érmék

A tokenek újabb kriptoeszközök. Jellemzően új vállalkozói projektek vagy induló vállalkozások tőkebevonása céljából bocsátják ki őket. A stabil érmék értékét reáleszközök fedezik és új innovációs és szélesebb körű felhasználási lehetőségeket kínálnak.

Brüsszel 2022. október 5.

Energiaárak: az uniós válasznak a legrászorultabbakra kell fókuszálnia

- El kell indulni a váratlan nyereségre kivetett adó bevezetése felé
- Az intézkedéseknek szinkronban kell maradnia azzal a céllal, hogy az Unió 2050-re klímasemleges legyen
- A képviselők ismét az orosz olaj-, szén-, nukleáris fűtőelem- és földgázimport azonnali és teljes embargóját kéri

Hogyan csökkenthető az európai háztartásokra és vállalatokra a rohamosan megnövekedett energiaárak miatt nehezedő teher: erről fogalmazta meg a Parlament álláspontját szerdán.

Oroszország Ukrajna elleni háborúja és az Unió fosszilis energiaellátásának fegyverként való felhasználása drámaian súlyosbította az energiapiac már egyébként is meglévő instabilitását, és folyamatosan emelkedő energiaárakat és a megélhetési költségekkel kapcsolatos válságot okozott,

mondják a képviselők egy szerdán elfogadott állásfoglalásban. Figyelmeztetik a tagállamokat, hogy azokat a fogyasztókat, akik nem tudják kifizetni a növekvő energiaszámláikat, ne kapcsolják le az energiaszolgáltatásról, és a számláikat és az albérletet kifizetni nem tudó, rászoruló háztartások kilakoltatását is el kell kerülni. A fogyasztókat jobban meg kell óvni a rögzített árú szerződések felfüggesztésével vagy visszavonásával szemben, és meg kell akadályozni, hogy aránytalanul magas összegű előleget fizessenek a gázért és a villamos energiáért.

Kivételes időkben kivételes vészhelyzeti intézkedésekre van szükség, mondják a képviselők. A tagállamoknak továbbra is közösen és egységesen kell fellépniük. Az uniós szinten elfogadott kezdeményezéseknek pedig továbbra is teljes mértéken összhangban kell lennie az Unió hosszú távú klímavédelmi céljaival.

A tagállamok esetében megosztó egyoldalú fellépések helyett példa nélküli szolidaritásra és közös válaszcra van szükség, szögezik le a képviselők.

A váratlan nyereség megadóztatása és a csövön érkező földgáz megfelelő árplafonja

A váratlan nyereségből hasznot húzó energiaipari vállalatoknak hozzá kell járulniuk a válság negatív hatásainak enyhítéséhez. A Parlament elvben üdvözli azt a tanácsi megállapodást, hogy ideiglenes vészhelyzeti plafont állapítanak meg az inframarginális termelési technológiák (például megújuló, nukleáris technológia vagy lignit) felhasználásával történő villamosenergia-termelésből származó piaci bevételekre.

Az az olaj-, földgáz- szén- és finomító vállalatok nyeresége fedezte szolidaritási hozzájárulással kapcsolatban a képviselők megjegyzik, hogy előfordulhat, hogy a legnagyobb energiacegek közé tartozó pár vállalatnak nem kell megfizetnie a hozzájárulást. A képviselők ezért azt kérik, hogy azt úgy tervezzék meg, hogy kizárja az adóelkerülést. Felkéri a Bizottságot, hogy mérje fel, mekkora lehet a megfelelő nyereségráta, és tegyen további lépéseket az energiaválságon túlzottan nagyot nyelő vállalatok váratlan profitjának megadóztatására.

A Parlament arra is felkéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a vezetéken keresztül elsősorban Oroszországból importált földgáz megfelelő árplafonjára, és megjegyzik, hogy a közös uniós gázbeszerzési eszköztárat az importgáz árának leszorítása céljából frissíteni kell.

A váratlan nyereséggel a fogyasztóknak és a vállalatoknak kellene segíteni

A váratlan nyereségből származó bevételeknek a fogyasztók és a cégek, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és a kis-és középvállalkozások javát kell szolgálniuk. Az adónak a megújuló energiákra, az energiahatékonyságra és az energetikai infrastruktúrára irányuló jelentős

innovációval és beruházásokkal kell együttjárnia ahelyett, hogy a háztartásokat és a vállalatokat a támogatott energia intenzívebb használatára ösztönöznék.

A Parlament készen áll arra, hogy az energiapiac reformját célzó minden javaslatot megvizsgáljon és közben ellenőrizze, hogy az megfelelő árjelzést ad-e a villamosenergia-piacoknak a dekarbonizációba való beruházáshoz, biztonságos, megfizethető és tiszta energiát biztosít-e a lakosság és az ipar számára, és kezeli-e az aránytalan nyereségek kérdését. A Bizottságnak meg kellene vizsgálnia a villamosenergia-árak gázáraktól való függetlenítésének lehetőségét, vélik a képviselők.

A képviselők felszólítják a Bizottságot, hogy szorosan kövesse figyelemmel a karbonár labilitásához hozzájáruló pénzügyi szereplők tevékenységét, és az uniós ETS kibocsátási engedélyek piacán lépjen fel a spekulatív tőke befolyásának felszámolására.

A Parlament végül megismétli a 2022. májusi felszólítását az orosz olaj-, szén-, nukleáris üzemanyag- és gázimport azonnali és teljes embargójára, valamint az Északi Áramlat 1 és 2 teljes leállítására.

(Az állásfoglalást kézfeltartás mellett fogadták el. A szeptember 13-i vitában nem szólalt fel magyar képviselő.)

Brüsszel 2022. október 4.

Egészségügyi unió: határozottabb fellépés népegészségügyi szükséghelyzetekben

Lezárultak az egyeztetések az egészségügyi unió létrehozását célzó első jogszabálysomaggal kapcsolatban, amely a Covid-világjárvány tanulságaira épít

- Nagyobb fokú felkészültség és szervezettség az egészségügyi válsághelyzetek uniós szintű kezeléséhez
- Egyértelműbb szabályok a gyógyszerek és gyógyászati eszközök közös beszerzéséhez

A Parlament nagyobb hatáskört adott az EU-nak a fertőző betegségek megelőzésében, a járványvédelemben és a több országot érintő egészségügyi veszélyhelyzetek kezelésében.

A Ház a [Tanáccsal létrejött megállapodás](#) alapján 542 szavazattal, 43 ellenszavazattal és kilenc tartózkodás mellett elfogadta az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) hatáskörének kiterjesztésére irányuló javaslatot. Az új szabályok révén az Uniónak nagyobb tere lesz a cselekvésre az esetleges jövőbeli járványok megelőzéséhez és megfékezéséhez.

Az ECDC szorosan együttműködik majd az Európai Bizottsággal, a nemzeti hatóságokkal, az uniós testületekkel és a nemzetközi szervezetekkel annak érdekében, hogy lépéseik egymással összhangban legyenek, egymást kiegészítsék. A központ koordinálja majd uniós szinten, hogy az adatok gyűjtése, hitelesítése, elemzése és közzététele egységes legyen, és ezzel időszerű és összehasonlítható adatok álljanak rendelkezésre mindenki számára.

Ezen túlmenően szorosan figyelemmel fogja kísérni, hogy a nemzeti egészségügyi rendszerek mennyire eredményesek a fertőző betegségek észlelésében, megelőzésében, megfékezésében és leküzdésében, valamint felméri az esetleges hiányosságokat, és tudományos alapokon nyugvó ajánlásokat ad ki.

Megelőzés, készség és reagálástervezés

A képviselők 544 szavazattal, 50 ellenszavazattal és tíz tartózkodás mellett azt a megállapodást is elfogadták, amely a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek felkészültebb elhárítását segítő intézkedéseket tartalmaz.

Az új szabályok mind uniós, mind tagállami szinten javítani fogják a megelőzés, a készség és a reagálástervezés eredményességét. Feljogosítják a Bizottságot arra, hogy uniós szinten hivatalosan népegészségügyi sürgősségi helyzetet hirdessen, ezzel fokozza az Unión belüli együttműködést, és felgyorsítsa az ellenintézkedések kidolgozását és az egészségügyi készletek felhalmozását.

Az új jogszabály emellett a gyógyszerek és gyógyászati eszközök közös beszerzésének eljárását is egyértelműsíti. A jövőben például az uniós szinten közösen beszerzett termékek esetében korlátozni lehet majd a részt vevő országok párhuzamos közbeszerzési és tárgyalási tevékenységeit.

A hétfői vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

A következő lépések

A parlamenti zárszavazás után a Tanácsnak most hivatalosan is el kell fogadnia a jogszabályokat, amelyek röviddel ezután megjelennek az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

2022. szeptember 30.

Határokon átnyúló megoldás a folyók megtisztítására

Hogyan lehet véget vetni a folyókban lévő szemét és műanyag felhalmozódásának? Hollandia, Belgium és Németország közösen dolgozik egy határokon átnyúló megoldáson .

Egy önkéntesekből álló csoport minden héten ellátogat Hollandiában a Maas folyó partjára. Az a céljuk, hogy megállítsák a Hollandiát, Belgiumot és Németországot átszelő folyók partján felhalmozódó hulladékot.

Részt vesznek a Hulladékmentes folyók és patakok nevű, LIVES rövidítésű úttörő európai projektben, amely közös fellépéssel kezeli a határokon átnyúló folyókban és patakokban található műanyag problémáját. Mintegy **260 tonna hulladékot gyűjtöttek** össze az elmúlt 4 évben.

A projekt egyik célja a legtöbb hulladékot tartalmazó területek feltérképezése. Ehhez kifejlesztettek egy módszert. Évente kétszer átfésülik a partvonal egy-egy szakaszát, és minden talált tárgyat azonosítanak, amelyek többsége műanyagból van. Eddig 109 hulladéktípust azonosítottak. Az adatokat aztán megosztják.

A LIVES felhívja a figyelmet arra, hogy a műanyag hulladék veszélyt jelent a biológiai sokféleségre, az egészségre és a környezetre. A projekt elősegíti egy újfajta jogi keret létrehozását is.

A 10 leggyakoribb műanyag, amely Európa folyóit és patakjait szennyezi

Az óceánokba jutó műanyag szemét 80%-a a folyókból és patakokból kerül oda. A hulladék kétharmada a hétköznapijainkban használt termékekből származik.

14% műanyag palack

például italos, kozmetikai és mosószeres flakonok és kupakok.

12% ételcsomagolás

például csipsz, csokoládé vagy más nasi csomagolása.

9% cigarettacsikk

Ezek 95%-ban cellulóz-acetátból, egy lassan lebomló műanyagból készülnek.

6% elviteles doboz

például műanyagból vagy polisztirolból készült ételtálcák, edények és szendvicsdobozok.

5% fültisztító pálcika

A műanyag pálcikás vattapamacsokat 2021-től kitiltották az uniós piacról.

4% műanyag pohár

például kávéhoz, gyümölcslevekhez, turmixokhoz használt poharak.

3% betét, pelenka

például betétek, pelenkák és nedves törölkendők.

2% cigarettacsomagolás

mint például dohányzacskók és külső műanyagborítás.

1% szívószálak és evőeszközök

Ezeket az egyszer használatos termékeket is kitiltották az uniós piacról 2021-ben.

1% műanyag zacskó

mint például az egyszer használatos bevásárlószatyrok és terméktasakok.

Brüsszel 2022. szeptember 23.

Fenntartható gazdálkodás: a Parlament szerepe az erdőirtás elleni küzdelemben

Az erdők védelme és a fenntartható erőgazdálkodás kialakítása kulcsfontosságú része az éghajlatváltozás elleni küzdelemnek. Mit javasol az EP?

A Parlament régóta szorgalmazza a fenntartható erdőgazdálkodás EU-n belüli előmozdítását és az világ erdőinek védelmét.

2022 szeptemberében a Parlament kifejtette álláspontját a Bizottság erdőirtás megfékezésére irányuló jogalkotási javaslatáról. A képviselők ambiciózusabb jogszabályokat szeretnének, amely a helyieket és más országok kistermelőit is segíti abban, hogy megfeleljenek az új uniós normáknak.

Az EP reagált a Bizottság által 2021 júliusában előterjesztett, 2030-ig szóló új erdőstratégiájára is. Ez a fenntartható erdőgazdálkodást és az erdőirtás csökkentését összekapcsolja a zöld megállapodás, a „termelőtől a asztalig” stratégia és a biodiverzitási stratégia céljainak megvalósításával. A stratégia célja az uniós erdők mennyiségének és minőségének növelése, valamint szén-dioxid-elnyelő szerepük hangsúlyozása.

Miért fontosak az erdők?

Az EU területének 43%-át erdők borítják, szerepük kulcsfontosságú a társadalom, gazdaság és környezet szempontjából. Hozzájárulnak a talaj védelméhez, számos faj élőhelyéül szolgálnak, és szabályozzák a helyi éghajlatot, így hozzájárulnak az EU céljához, amely szerint 2050-re szeretné elérni a klímasemlegességet. Emellett a globális éghajlatot is szabályozzák, hiszen a szén-dioxid elraktározásával segítik a klímaváltozás elleni harcot.

Az erdőirtás fő okai

Riasztó ütemben zajlik az erdőirtás az egész világon, ami üvegházhatású gázok felszabadulásához és a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezet. Becslések szerint az 1960-as évek óta világszerte a trópusi erdők több mint fele elpusztult.

Az illegális fakitermelés a probléma egyik fő oka, amely az uniós jogszabályok, például az erdőgazdálkodással kapcsolatos jogérvényesítés, irányítás és kereskedelem (FLEGT) ellenére még mindig rengeteg gondot okoz az EU-ban és az egész világon.

Az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése komolyabb aszályokat, nagyobb áradásokat és tüzeseteket okoz, amelyek az erdők további pusztulásához vezetnek. A 2019-es amazóniai erdőtűzek kiterjedtsége rámutatott, hogy nemzetközi összefogásra van szükség ezen a területen.

Mi lehet a megoldás?

A fenntartható erdőgazdálkodás biztosíthatja a helyi közösségek megélhetését és jövedelmének növekedését, valamint teheti lehetővé a fenntartható biogazdaságok fejlődését. Az erdők egy olyan gazdasági ágazatot képviselnek, amely világszerte 10–16 millió fenntartható munkahely megteremtésére ad lehetőséget.

A műholdak használata a természeti katasztrófák, például az aszály és a tűzvészek korai előrejelzésével segítheti a kockázatok csökkentését és a kiterjedésük mérséklését.

Mit tesz az EU az erdők védelméért?

Az EU-ban az erdők több mint 60%-a már fenntarthatóan működik. Az erdészeti ágazat közvetlenül 500 ezer embert, közvetve pedig 2,6 milliót foglalkoztat, vagy támogat.

A Parlament többször hangsúlyozta, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítheti az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, miközben támogat egy kulcsfontosságú gazdasági szektort, ezért további forrásokat kell szánni erre a területre a közös agrárpolitikából (KAP).

A képviselők hangsúlyozzák az erdők szerepét az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, és annak fontosságát, hogy elnyelik a szén-dioxidot. A Parlament azt is kiemelte, hogy növelni kell a fosszilis tüzelőanyagokat érintő, és a fosszilis tüzelőanyagok anyagainak helyettesítésére irányuló kutatások finanszírozását. Az erdőgazdálkodás alapvető fontosságú a körkörös gazdaság megvalósítása szempontjából.

A Parlament határozottabb intézkedéseket szeretne az illegális fakitermelés ellen, és azt, hogy a korábbi erdőterületeken telepített vagy termesztett árucikkeket kivegyék az uniós ellátási láncokból.

A képviselők emellett az uniós műholdak (Copernicus és Galileo) felhasználását is javasolják az erdőirtás és az erdőtüzek nyomon követésére harmadik országokban. A kutatás és az innováció megfelelő finanszírozását is szorgalmazzák azért, hogy az erdők ellenállóbbak legyenek az éghajlattal szemben.

Ez a cikk 2020-ban jelent meg, ezt frissítettük az EU erdőirtás elleni küzdelem legújabb fejleményeivel.

Brüsszel 2022. szeptember 15.

Új kibervédelmi jogszabályra tett javaslatot az Európai Bizottság

A zsarolóprogramok 11 másodpercenkénti támadásaival szerte a világon, és Európában is, a kibertámadások fenyegetése egyre súlyosabb, de az Európai Bizottság igyekszik lépést tartani.

Új tervet mutattak be Brüsszelben – az úgynevezett CRA-t, vagyis a kiberreziliencia-törvényt.

"Amit ma teszünk a CRA-val, az egy ébresztő. A rossz fiúk továbbra is támadni fognak, de a jó fiúk maguk mögött hagyták a naivitás korszakát. Erősek vagyunk, és tudunk válaszolni" - mondta Margaritis Schinas, az Európai Bizottság alelnöke.

A válasz egy jogilag kötelező erejű intézkedés, amely szigorú kiberbiztonsági szabályok alkalmazását követelné meg a háztartási termékek gyártóitól – különben hatalmas, milliós pénzbírsággal lesznek sújthatók.

A javaslat lényege a **fogyasztók védelme**, mivel a digitális termékek egyre inkább a mindennapi élet részévé válnak.

"Hogyan lehetünk biztosak abban, hogy egy hétköznapi, normális tárgy mögött nincsenek rosszindulatú szándékok?" - tette fel a kérdést Thierry Breton, az EU belső piacért felelős biztos.

A fogyasztói szervezetek üdvözlötték a bejelentést, és azt mondják, ez mindenkire hatással van.

"Ezek mindenkinek a háztartásában megtalálhatók – itt különösen az intelligens ajtózárról beszélek, az intelligens csengőről, a babaőrőről, a játékokról, amelyek egyre inkább digitalizáltak és összekapcsoltak. Megannyi termék, mint a mosógépek, a hűtőszekrények is, minden össze van kötve, de ezek a dolgok gyakran nem biztonságosak. És ez nem csak az egyes fogyasztó, hanem a háztartás, de akár a társadalmunk és a gazdaságunk számára is nagy problémát jelenthet. Mert ha valamit fel lehet törni, az könnyen a fontos infrastruktúra fennakadásához vezethet. Tehát ez egy nagyon fontos javaslat, amelyet a bizottság végre előterjesztett, végre letette az asztalra" - részletezte Ursula Pahl, az Európai Fogyasztói Szervezet főigazgató-helyettese.

Miután az uniós országok és az EU parlamentje is megvitatják, két évbe telik, hogy a kibervédelemről szóló törvény valósággá váljon.

Brüsszel 2022. szeptember 15.

A képviselők megszavazták a minimálbérek meghatározásának új szabályait

- A minimálbér egész Európában legyen olyan összegű, hogy tisztességesen meg lehessen élni
- Az uniós szabályok nem írják felül a bérek megállapításának tagállami gyakorlatát
- A kollektív béralku lehetőségét a munkavállalók szélesebb körének biztosítani kell azokban az országokban, ahol ma még ez kevesebb mint 80 százalékuk számára adott
- Jogsérelem esetén a munkavállalók és képviselőik, illetve a szakszervezeti tagok jogorvoslatért folyamodhatnak

Az EU tisztességes megélhetést és munkakörülményeket biztosító minimálbér megállapítását és a kollektív béralku lehetőségének kiterjesztését várja a tagállamoktól.

A Tanáccsal júniusban született kompromisszum a jogszabály végső formájáról. A szabályzás célja, hogy javítsa az Európai Unióban élő összes munkavállaló életszínvonalát és munkakörülményeit, és hozzájáruljon a gazdaság és társadalom fejlődéséhez.

A jogszabály rögzíti, hogy melyek azok a követelmények, amelyeknek minden esetben teljesülniük kell a törvényileg vagy kollektív szerződésekben meghatározott minimálbér mértékének megállapításakor. Arról is gondoskodik, hogy a minimálbér nyújtotta védelemhez ténylegesen hozzáférjenek a munkavállalók.

A szabályok a munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkező valamennyi európai munkavállalóra kiterjednek majd. Az irányelv nem kötelezi törvényileg meghatározott minimálbér bevezetésére azokat a tagállamokat, ahol az jelenleg nem létezik, és a minimálbérek által nyújtott

védelmet kizárólag kollektív szerződések biztosítják. A kollektív szerződéseket sem teszi általánosan alkalmazandóvá.

A minimálbérek megfelelőségének értékelése

A minimálbérek meghatározása továbbra is tagállami hatáskörbe tartozik, ugyanakkor a tagállamoknak garantálniuk kell, hogy a megélhetési költségeket és bérszinteket figyelembe véve a minimálbérből tisztességesen meg lehessen élni. A törvényileg meghatározott minimálbér megfelelőségének értékeléséhez viszonyítási alap lehet egy reál árakon vett áru- és szolgáltatáskosár, illetve a bruttó mediánbér 60 százaléka vagy a bruttó átlagbér 50 százaléka.

Kollektív béralku

Az ágazati vagy ágazatközi kollektív béralku alapvető eszköze annak, hogy a minimálbér megfelelő mértékű legyen. A képviselők által ma elfogadott irányelvjavaslat e módszer kiterjedtebb alkalmazását mozdítja elő. Azoknak az országoknak, amelyekben a munkavállalók kevesebb mint 80 százalékára terjed ki a kollektív bértárgyalások mechanizmusa, a szociális partnerek bevonásával cselekvési tervet kell készíteniük az arány javítására.

Nyomon követés és jogorvoslat

A most elfogadott irányelv értelmében a tagországoknak ki kell építeniük egy rendszert a szabályok betartásának megbízható nyomon követésére, valamint helyszíni és egyéb ellenőrzésére. A rendszer segítségével fel tudják majd tárni az esetleges visszaélészerű alvállalkozást, színlelt önfoglalkoztatást, elszámolatlan túlórázást vagy a munkaintenzitás nem ellentételezett növelését.

„Az élelmiszerek, a rezsi és a lakhatás költsége az egekbe szökött. Sokan azért is küzdenek, hogy kijöjjenek a pénzükből. Nincs vesztegetnivaló időnk, a munkáért muszáj ismét megfelelő bért kapni. Az irányelv lefekteti a megfelelő minimálbérre vonatkozó normákat. Ezzel egyidejűleg lendületet adunk a kollektív bértárgyalások rendszerének, így több munkavállaló élvezhet jobb védelmet” - mondta [Agnes Jongerius](#) (S&D, Hollandia)

A keddi vita magyar felszólalói: [Dobrev Klára](#) (S&D) és [Kósa Ádám](#) (független)

Brüsszel 2022. szeptember 15.

Alapvető jogok az Unióban: a Covid19 súlyosbította a már régóta meglévő gondokat

- Továbbra is jelen van a hátrányos megkülönböztetés és a nemi alapú erőszak
- A médiának és az igazságszolgáltatásnak indokolatlan beavatkozással kell megküzdenie

- Veszélyben a polgárok jogai és az uniós források igazságos elosztása
- A képviselők határozottan elítélik a visszatoloncolást és az erőszakot az EU határain
- **Számos problémát beazonosított az alapjogok helyzetét az Unióban felmérő legújabb parlamenti értékelés, amelyben az EP az európai értékek védelmére szólítja fel a tagállamokat.**
- A képviselők az uniós alapjogok helyzetét a 2020-2021-es időszakban vizsgálták, beazonosították a problémás területeket és javaslatokat tettek arra, hogyan védhetik a tagállamok hatékonyabban a szabadságot, az egyenlőséget és a jogállamiságot. A jelentést csütörtökön 410 szavazattal, 131 ellenszavazat és 42 tartózkodás mellett fogadták el.
- **Többszörös támadás az uniós értékek ellen**
- A képviselők szerint aggasztó, hogy milyen hatást gyakorolnak a Covid19-járvány miatt hozott intézkedések a demokráciára és az alapvető szabadságjogokra, többek között az igazságszolgáltatással és bűnüldözéssel kapcsolatba kerülő emberek és a bebörtönözöttek jogaira. Sajnálataikat fejezik ki, hogy egyes tagállamokban folyamatosan megsértik a jogállamiság alapelveit, és ismét leszögeznek, hogy a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.
- Ezen uniós értékek védelme és az uniós források igazságos elosztása érdekében a Parlament felszólítja a Bizottságot, hogy alkalmazza a költségvetési feltételrendszerre vonatkozó mechanizmust. A képviselők elítélik, hogy Lengyelország és Magyarország számos uniós jogszabályt és európai bírósági ítéletet nem tart be, és felszólítja az európai intézményeket, hogy konkrét válaszlépésekkel reagáljanak erre.
- A Parlament ismét hangsúlyozza, hogy az újságírókat meg kell védeni a fenyegetésektől, támadásoktól, erőszaktól és attól, hogy a jogi rendszert egyesek a média elhallgattatására használják (úgynevezett SLAPP-perek révén). A képviselőket aggasztja, hogy több tagállami kormány az uniós értékeket megsértve használ kémprogramokat, például Pegasust.
- **Jobban óvni kell a kiszolgáltatott csoportokat**
- A képviselők ismét elítélik a nem alapuló erőszakot, és kérik, hogy Bulgária, Csehország, Magyarország, Lettország, Litvánia és Szlovákia, illetve az EU egésze ratifikálja az Isztambuli egyezményt. A női és LMBTIQ+-jogokat rendszeresen támadó, a társadalmi nemet tagadó és feministaellenes mozgalmak ellen is felszólalnak, és elítélik a női jogok, többek között a szexuális és reprodukív jogok terén tapasztalható visszalépést elsősorban Lengyelországban, Szlovákiában, Horvátországban és Litvániában. Üdvözlik a 2021 júliusában Magyarország és Lengyelország ellen indított kötelezettségszegési eljárást, amely az első alkalommal indult kifejezetten az LMBTIQ+-jogok védelme céljából.
- A Parlament emellett kéri a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni küzdelemről szóló uniós kerethatározat teljes körű végrehajtását és üdvözli azt a bizottsági javaslatot, amely a gyűlöletbeszédet és a gyűlölet-bűncselekményeket felvenné az uniós bűncselekmények listájára. A tagállamokban a tartós

strukturális rasszizmussal (többek között a romák elleni rendőri erőszakkal) is foglalkozni kell, mondják a képviselők, akik e téren a büntetőjogban, az oktatásban, a lakhatásban és a foglalkoztatásban várnak változást.

- A Parlament határozottan elítéli a migránsok visszatoloncolását és a határon ellenük elkövetett erőszakot, valamint a humanitárius munkát végzők és aktivisták kriminalizálását. A képviselők azt kérik, hogy a bűnrészesség elkerülése végett a határvédelemmel foglalkozó uniós Frontex ügynökség függessen fel minden műveletet azokban a tagállamokban, ahol ilyen esetek fordulnak elő.

Brüsszel 2022. szeptember 15.

A Parlament a megújuló energia terjedése és energiamegtakarítás mellett

- A megújuló energia arányának 2030-ra el kellene érnie a 45 százalékot
- Az energiamegtakarítási cél a végsőenergia-felhasználás 40 százaléka, a primérenergia-felhasználás 42,5 százaléka legyen
- A két jogszabály módosítása hozzájárul az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és az energiabiztonsághoz
  - **2030-ra használjunk sokkal több megújuló energiát, és fogjuk jelentősen vissza energiafogyasztásunkat: ezt kívánja elérni a Parlament.**
  - A képviselők szerdán az átdolgozott megújulóenergia-irányelvről szóló szavazatukkal 45 százalékra emelték a 2030-ra a teljes uniós energiafelhasználásban a megújuló energiák hányadára vonatkozó célértéket. Az Európai Bizottság REPowerEU csomagja szintén ezt a célértéket javasolja.
  - A jogszabály részcélokat határoz meg az egyes ágazatok számára, például a közlekedésben, épületekre, távfűtésre és hűtésre. A közlekedési ágazatban a megújulók elterjedése 16 százalékkal csökkentheti az üvegházhatású gázok kibocsátását azáltal, hogy fejlett bioüzemanyagokat használnak és ambíciózusabb kvótát vezetnek be a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokra, például hidrogénre. Az iparban évente 1.9 százalékkal, a távfűtésben pedig 2,3 százalékponttal kellene növelni a megújulók használatának arányát.
  - Mindegyik tagállamnak két, határon átnyúló projektet kell kidolgoznia a zöld villamos energia felfuttatására. Azoknak a tagállamoknak, amelyek évente 100 TWh-nál többet fogyasztanak, 2030-ig egy harmadik projektet is útjára kell indítaniuk.
  - Az elfogadott módosító indítványokban a képviselők kérik, hogy a megújuló energiák között csökkentsék az elsődleges faanyagból készült üzemanyag hányadát.
  - A jelentést 418 szavazattal, 109 ellenszavazat és 111 tartózkodás mellett fogadták el.
  - **Energiatakarékosság**

- Egy másik szerdai szavazás alkalmával a képviselők támogatták az energiahatékonysági irányelv átdolgozását. Ez a jogszabály az uniós primer- és a végsőenergia-felhasználás terén határoz meg takarékosági célokat.
- A képviselők megemelték a primer- és végsőenergia-felhasználás visszafogásának uniós célértékeit, így a tagállamoknak 2030-ra a 2007-es adatokhoz képest legalább 40 százalékkal kellene csökkenteni a közös végsőenergia-, 42,5 százalékkal pedig a primerenergia-felhasználásukat. Az egyes országoknak kötelező érvényű nemzeti vállalást kell tenniük a közös cél elérése érdekében.
- A célértéket helyi, regionális, nemzeti és európai szinten meghozott, különböző ágazatokra - például a közigazgatásban, épületekre, vállalatokra, adatközpontokra - lebontott intézkedések révén lehet elérni.
- A jelentést 469 szavazattal, 93 ellenszavazat és 82 tartózkodás mellett fogadták el.
- **A jelentéstevők szerint**
- „Csak a megújuló energiák terjedése jelent igazi függetlenséget. Határozottan támogatjuk, hogy 2030-ra 45 százalékra emelkedjen az arányuk. Egyetértünk azzal, hogy határon átnyúló együttműködésre van szükség a megújulóenergia-termelés terjesztésére, a hidrogén esetében pedig diverzifikált importra vonatkozó stratégiát várunk. Fokoztuk a biomassza és az abból készült üzemanyagok fenntarthatóságára vonatkozó elvárásokat, és megmutattuk, hogy a biogén anyagok hogyan járulhatnak valóban hozzá az energetikai átálláshoz” - mondta Markus Pieper (EPP, Németország), a megújulóenergia-irányelvért felelős képviselő.
- „Putyin elzárja a gázcsapot és ez válságot okozott. Erre az egyik leghatásosabb válasz, ha növeljük az energiateljesítmény hatékonyságát. Nagyon fontos, hogy a Parlament ma az Unió egésze és az egyes tagállamok számára ambíciózus és kötelező érvényű energiateljesítmény célokat írt elő” - mondta Niels Fuglsang (S&D, Dánia), az energiateljesítmény irányelvért felelős képviselő.
- A két vitában nem szólalt fel magyar képviselő.
- **A következő lépések**
- A képviselők és a Tanács cseh soros elnöksége tárgyalásokat kezd a két témában, amelyről a Tanács júniusban alakította ki álláspontját.

Brüsszel 2022. szeptember 15.

Magyarország többé nem tekinthető teljes értékű demokráciának, mondja az EP

- Olyan mértékben romlott a helyzet, hogy Magyarország „választásos autokráciává” vált
- Az Unió tértelensége súlyosbította a problémát, a helyreállítási pénzeket mindaddig vissza kell tartani, amíg az ország nem teljesíti az uniós ajánlásokat és az Európai Bíróság határozatait

- A jogállamiság megsértésének minősülhet, hogy a Tanács nem halad a 7. cikk szerinti eljárással
  - **A Parlament elítéli „a magyar kormány [...] szándékos és szisztematikus erőfeszítései[t]” az európai értékek aláásására, és eredményt vár a 7. cikk szerinti eljárástól.**
  - A határozott uniós fellépés hiánya hozzájárult ahhoz, hogy Magyarországból „a választásos önkényuralom hibrid rezsimj[e]” lett (azaz olyan alkotmányos rendszer, ahol vannak ugyan választások, de a demokratikus normákat már nem tartják tiszteletben). Ezt állapították meg a képviselők abban a csütörtökön 433 szavazattal, 123 ellenszavazat és 28 tartózkodás mellett elfogadott jelentésben, amely a 7. cikk szerinti eljárást elindító 2018-as állásfoglalásból kiindulva számba veszi a fejleményeket a korábbi dokumentumban felsorolt 12 problémás területen.
  - A mai állásfoglalás szerint az uniós Szerződés 2. cikkében foglalt értékek védelme 2018 óta jelentősen csökkent. A jelentés bemutatja, hogy azóta „a magyar kormány [...] szándékos és rendszeres erőfeszítései[nek]” következtében a demokrácia és az alapvető jogok tovább erodálódtak. A helyzetet csak rontotta, hogy az EU nem tett semmit.
  - **Az uniós intézményeknek lépniük kell, és felelősséget kell vállalniuk**
  - A Parlament elítéli, hogy a Tanács nem képes érdemi előrelépést elérni a demokrácia terén tapasztalható visszalépés terén. A képviselők hangsúlyozzák, hogy a 7. cikk 1. bekezdése szerint nincsen szükség egyhangúságra sem annak megállapítására, hogy az országban egyértelműen fennáll az uniós értékek súlyos megsértésének veszélye, sem pedig ajánlások és határidők meghatározására. A 7. cikk szerinti eljárás további késleltetése egyenértékű azzal, hogy a Tanács maga is megsérti a jogállamiság elvét, jelentik ki a képviselők.
  - A Parlament sürgeti a Bizottságot, hogy a helyzet orvoslására maradéktalanul használjon ki minden rendelkezésére álló eszközt, különösen a költségvetési feltételrendszerről szóló rendeletet. Az Oroszország Ukrajna ellen folytatott háborúja és az EU-ellenes lépései miatt különösen nagy veszély leselkedik az uniós értékekre. Ezért a Parlament felszólítja a Bizottságot, hogy
    - addig ne hagyja jóvá a magyar helyreállítási és rezilienciaépítési tervet, amíg az ország teljes mértékben eleget nem tesz a (tagállami gazdaságpolitikákat összehangoló) európai szemeszter kapcsán megfogalmazott összes ajánlásnak és az Európai Bíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága kapcsolódó ítéleteinek;
    - vonja ki a finanszírozás alól azokat a kohéziós programokat, amelyek esetében felmerül az uniós forrásokkal való visszaélés vagy a jogállamiság megsértésének kockázata; és
    - alkalmazza szigorúbban a közös rendelkezésekről szóló és a költségvetési rendeletet, amelyek révén felléphet az uniós forrásokkal politikai okokból történő mindenfajta visszaéléssel szemben.

- A Parlament ugyanakkor ismét felszólítja a Bizottságot, hogy garantálja: az uniós források végső kedvezményezettjeit nem fosztják meg az uniós forrástól akkor sem, ha a jogállamisági feltételrendszer keretében szankciókat alkalmaznak Magyarországgal szemben. A képviselők emellett kérik, hogy ilyen esetben az uniós forrásokat a helyi önkormányzatokon és nem kormányzati szervezeteken keresztül osszák el.
- **Az igazságszolgáltatás állapota, a korrupció és az emberi jogok helyzete továbbra is probléma**
- A képviselőket négy évvel a 7. cikk szerint eljárást elindító jelentés elfogadása után is aggasztja, hogy mi történik a magyar demokráciával és az alapvető jogokkal. A Parlament többek között az alábbi területeket emeli ki: az alkotmányos és a választási rendszer működése, az igazságszolgáltatás függetlensége, a korrupció és az összeférhetetlenség és a véleménynyilvánítás szabadsága, beleértve a médiapluralizmust. A tudományos élet szabadsága, a vallásszabadság, az egyesülési szabadság, az egyenlő bánásmódhoz való jog, beleértve az LMBTIQ-személyek jogait, a kisebbségek jogai, a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai szintén problematikus területek Magyarországon.
- **A jelentéstevő szerint**
- „A jelentés következtetései egyértelműek és visszavonhatatlanok: Magyarország többé nem demokrácia. Sürgősen el kellett fogadnunk ezt az állásfoglalást, mert az ország riasztóan gyorsan távolodik a jogállamiságtól. Megállapítjuk, hogy a Fidesz stratégiája autokratikus: ebben a parlamenti képviselők eddig nem látott többsége között egyetértés van. A kiállásunknak ébresztőként kellene szolgálnia a Tanács és a Bizottság számára” - mondta [Gwendoline Delbos-Corfield](#) (Greens/EFA, Franciaország).
- **A szerdai vita magyar felszólalói**
- [Hidvéghi Balázs](#) (független)
- [Ujhelyi István](#) (S&D)
- [Cseh Katalin](#) (Renew Europe)
- [Gyöngyösi Márton](#) (független)
- [Hölvényi György](#) (EPP)
- [Gál Kinga](#) (független)
- [Schaller-Baross Ernő](#) (független)

Brüsszel 2022. augusztus 27.

2022 második félév: energia, minimálbér, közös töltő

Az EP-képviselők őszi új jogszabályokat fogadnak el többek között az energiabiztonságról, a nemek közötti egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról.

Energia

Az energiabiztonság kulcsfontosságú kérdés Oroszország Ukrajnát ért támadása óta, amely az olaj és a gáz árának ugrásszerű emelkedéséhez vezetett Európában és világszerte. A Parlament várhatóan olyan intézkedésekről szavaz majd, amelyek célja, hogy csökkentse az EU függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól, és növelje a zöld energia termelését.

Közös töltő

A Parlament zöld utat ad az elektronikus eszközök, például mobiltelefonok, táblagépek és fejhallgatók egységes töltőjéről szóló szabályoknak. 2024 őszére az USB Type-C lesz a szabványos töltő az EU-ban, függetlenül a gyártótól. A változás csökkenteni fogja az elektronikai hulladék mennyiségét és megkönnyíti a fogyasztók életét.

Minimálbérek

A megfelelő minimálbérekről szóló első uniós jogszabályt a tervek szerint szeptemberben fogadja el a Parlament. A jogszabály előírja, hogy az uniós országoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nemzeti minimálbérük tisztességes életszínvonalat biztosítson. A képviselők azt várják, hogy a szabályok reálbér-növekedést eredményeznek majd, és hozzájárulnak a munkahelyi szegénység és a nemek közötti bérszakadék csökkentéséhez.

Mesterséges intelligencia

A Parlament szavazni fog a mesterséges intelligencia (MI) használatára vonatkozó új jogszabályokról is. A törvénynek ki kell aknáznia a mesterséges intelligenciában rejlő lehetőségeket olyan területeken, mint az egészségügy, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás. A képviselők szeretnék, ha az Unió vezető szerepet vállalna a területen, és olyan egyértelmű normákat határozna meg, amelyek tükrözik az uniós értékeket és biztosítják az alapvető jogok védelmét.

Nemek közötti egyenlőség a munkahelyen

A Parlament várhatóan zöld utat az úgynevezett „nők az igazgatótanácsokban” irányelvnek, mely átlátható felvételi eljárásokat vezet be a vállalatoknál, hogy a nem ügyvezető igazgatói posztok legalább 40%-át vagy az összes igazgatói poszt 33%-át az alulreprezentált nem töltsse be. A képviselők tárgyalásokat kezdenek a Tanáccsal a bérek átláthatóságáról szóló irányelvről is, amely arra kötelezne bizonyos vállalatokat, hogy nyilvánosságra hozzák az azonos pozícióban és

funkcióban dolgozó férfiak és nők fizetését, megkönnyítve ezzel a fizetések összehasonlítását és a nemek közötti bérszakadékok feltárását.

Platform dolgozók

A képviselők továbblépnek egy olyan irányelvvel kapcsolatban, amely a digitális platformok - például az Uber és a Deliveroo - munkavállalói jogainak javítását célozza. A javasolt szabályok célja annak biztosítása, hogy ezek a munkavállalók a munkarendjüknek megfelelő foglalkoztatási státuszt kapjanak.

Becslések szerint az EU-ban működő 10 platformból kilenc jelenleg egyéni vállalkozónak minősíti a rajtuk keresztül dolgozó embereket. A platformokon keresztül dolgozó 28 millió emberből 5,5 millió jelenleg tévesen szerepelhet ebben a kategóriában. Ennek következtében az emberek egy része nem élvezzi a munkavállalói státusszal járó munkaügyi és szociális jogokat.

Kriptoaluták

A képviselők szavaznak majd a kriptoaluták uniós jogi keretéről is. A Parlament és a Tanács által júniusban elfogadott szabályok a piaci manipuláció elleni intézkedéseket, valamint a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása és más bűncselekmények megelőzését tartalmazzák. A cél továbbá a fogyasztók jobb tájékoztatása a kriptoalutákkal és a nem-pénzalapú tokenekkel (NFT) kapcsolatos kockázatokról, költségekről és díjakról.

2022. augusztus 26.

A megélhetési válság mérséklésére most hoznak intézkedéseket Európában

Megélhetési válsághoz vezetett az infláció rekord mértékű növekedése Európában. Míg Magyarországon épp a rezsiköltségek emelése, a "rezsicsökkentés csökkentése" mellett döntöttek, addig más európai országok most dolgozzák ki a támogatásokat, hogy az állampolgároknak segíthessenek a téli fűtési szezon előtt.

Sok európai család érzi úgy, hogy mostanában, amint megkapják a fizetésüket, az el is tűnik a növekvő élelmiszer- és üzemanyagárak, az egyre nagyobb albérletárak és rezsiköltségek miatt. Az eurózóna 19 országában júliusban újabb rekordot döntött az infláció mértéke, mely 9,8%-ra nőtt.

Egyelőre nem tűnik úgy, hogy az európai energiaválságra lenne megoldás. Az európai országok vezetők arra készülnek, hogy Oroszország teljesen elzárja az Európát ellátó gázvezetékeket, válaszul az ukrajnai háború miatt bevezetett szankciókra.

A belga miniszterelnök, Alexander De Croo arra figyelmeztetett, hogy a legkomorabb becslések szerint legalább 10 kemény télre kell számítani Európában a kialakult helyzet miatt. Az Európai Unió tagállamai felelősek a nemzeti energiapolitikájukért, és az EU-s szabályok lehetővé teszik számukra, hogy olyan "vésszhelyzeti" intézkedéseket hozzanak, amikkel mérsékelhetik a fogyasztók költségeit.

Egyesült Királyság

Bár az Egyesült Királyság már nem része az Európai Uniónak, a szigetországban a legtöbb szolgáltatásra kiterjesztették az ársapkát. Ennek ellenére is az egekbe szöktek az energiaárak. Szakértők szerint legalább 3500 fonttal (4136 euróval) növekszik az emberek költsége éves szinten. A legpesszimistább előrejelzések szerint ez akár hatezer fontra (7090 euróra) is emelkedhet.

A York-i Egyetem kutatása arra jutott, hogy 2023 elejére a brit családok több mint fele az üzemanyag-hiány áldozatává válik. A két miniszterelnök-jelölt, Liz Truss és Rishi Sunak közötti vita legfontosabb kérdése ezért az, hogyan kezelnék a megélhetési válságot, ha megválasztják őket.

A brit kormány korábban úgy döntött, 400 fontnyi összeget jóváír a háztartásoknak. Az összeget vagy automatikusan átutalják az energiaszolgáltatónál nyilvántartott számlájukra vagy külön igényelhetik. Azoknak a háztartásoknak, amelyek már kaptak segítséget a kormánytól, további egyszeri, 650 fontos támogatást biztosítanak. A nyugdíjasok is még 300 font támogatást kapnak, és a mozgáskorlátozottak szintén kapnak plusz 150 fontot, hogy ezzel is hozzájáruljon a kormány a megnövekedett költségekhez.

Olaszország

Olaszország augusztus elején fogadott el egy 17 milliárd eurós csomagot, amellyel a vállalkozásokat és a családokat segítik. Az olasz kormány januárban 35 milliárd eurót már elkülönített, hogy a megélhetési válságot enyhítse, a most elfogadott összeg ezt egészíti ki.

A kormány a júliusban bejelentett 200 eurós egyszeri juttatást kiterjeszteni azokra az alacsony és közepes jövedelemmel rendelkező olasz állampolgárookra is, akik korábban erre nem voltak jogosultak.

Az olasz kormány egyben bejelentette: kész megadóztatni azokat a cégeket, melyek a magasabb energiaárakból extraprofita tesznek szert. Emellett európai szinten is javasolta az üzemanyagár-stop bevezetését az áremelkedés mérséklése érdekében.

Spanyolország

Olaszországhoz hasonlóan a spanyol kormány is az energiacégek megadóztatását fontolgatja, és az így befolyt összegből támogatná azokat az állampolgárokat, akiknek nehézséget jelent a rezsi kifizetése. Madrid az energiaköltségek ÁFÁ-ját az eddigi 21%-ról 10%-ra, a villamosenergia esetében pedig 7%-ról 0,5%-ra csökkentette.

Spanyolországban - akárcsak Portugáliában - egy évig érvényes gázár-stop lépett hatályba, amit az Európai Bizottság is jóváhagyott. Az ársapkának köszönhetően a fizetendő összeg megawattóránként 50 euró alatt marad.

Franciaország

Franciaországban szintén egyszeri segítséggel támogatják az embereket, ám a 100 euró, amit adnak, lényegesen kevesebb, mint amit az Egyesült Királyság vagy Olaszország nyújt.

A francia kormány ugyanakkor az állami energiaszolgáltatót, az EDF-et kötelezte arra, hogy az elkövetkező egy évre 4%-ra korlátozza a villamosenergia nagykereskedelmi árát. A lépéssel az állami cég közel 8,4. milliárd eurótól esik el.

Visszafogták az országban a villamosenergia-fogyasztásra kivetett adót is. A lépéssel a háztartások így 22,50 euró helyett mindössze 1 eurót kell, hogy fizesse, míg a vállalkozások csupán 0,50 eurót.

Dánia

Júniusban a dán döntéshozók az időseket illető készpénzjuttatásról döntöttek. További, összesen 3,1 milliárd dán korona (417 millió euró) értékben pedig más intézkedésről, melyekbe beletartozott az energiaárakra kivetett adó csökkentése.

A dán parlament elfogadott egy 2 milliárd dán korona (269 millió euró) értékű "hőcsekket" is, amivel 400 rászoruló háztartást támogatnak.

Németország

A német kormány ígéretet tett arra, hogy 2024. márciusának végéig 19 százalékról 7 százalékra csökkenti a földgáz ÁFÁ-ját. Elfogadtak még két, 30 milliárd eurós segélycsomagot, hogy így segítsenek idén az állampolgároknak a megnövekedett energiaárak kifizetésében.

Minden adófizetőnek egyszeri, 300 eurós energiaár-átalányt ajánlanak, amit munkáltatóikon keresztül kaphatnak meg. A családok gyermekeként még 100 eurónyi családi pótlékot kapnak, az állami segélyeket igénybe vevők pedig egyszeri 200 eurós juttatásban részesülnek. A lakásfenntartási támogatást élvezők 270 eurót kapnak az államtól.

A fenti támogatásokon kívül csökkentették a tömegközlekedési jegyek és bérletek árát is.

A segítség ellenére azonban a német háztartásoknak közel 480 euróval többbe kerül majd a gáz, mert októbertől bevezetnek egy új illetéket, amely az orosz gázszállítmányok pótlásának költségeit segít fedezni a közműszolgáltatónak.

Hollandia

A holland kormány az infláció mértékét ebben az évben 5,2%-ra várja, ezért a támogatásra jogosult családoknak 800 eurós energiaár-juttatást biztosít. A gáz és villamosenergia adóját 21 százalékról 9%-ra csökkenti. Az üzemanyagoknál hasonlóan, 21% helyett csupán 9%-os illetéket kell fizetni. Ezek az intézkedések egészen év végéig érvényben maradnak.

Görögország

Görögország kormánya tavaly szeptember óta közel 7 milliárd eurót fordított energia-ártámogatásokra, hogy ezzel segítse a háztartásokat, vállalkozásokat és termelőket. A támogatások a háztartások esetében az energiaár-növekedés akár 90%-át, a kis- és középvállalkozásoknál a költség 80%-át fedezik.

Norvégia

A norvég kormány tavalyi döntése értelmében az országban az egy évvel ezelőtt meghatározott árakon kell az energiáért fizetni. A 2021-ben bevezetett rendszer alapján az embereknek csak akkor kell teljes egészében befizetniük a számlákat, ha azok kilowattóránként 70 norvég korona (7 euró) alatti összegben érkeznek. Ha a számlák meghaladják a 7 eurót, a norvég állam a csekk értékének 80%-át fedezi.

A segítség ellenére is küzdenek a norvégok a számlák kifizetésével, ezért a kormány további támogatások bevezetésén gondolkodik.

Bulgária

Bulgária májusban fogadott el egy 2 milliárd bolgár leva (1 milliárd eurós) segélycsomagot, mellyel a vállalkozásokat és az alacsony jövedelmű családokat támogatják az energia- és élelmiszerár-növekedés közepette.

Júliusban a bolgár kormány bejelentette, hogy év végéig 0,25 léva (0,13 euró) kedvezményt biztosít az üzemanyagokra, a cseppfolyós gázra és a metánra, valamint eltörli a földgáz, a villamosenergia és a metán jövedéki adóját is.

2022. augusztus 25.

Másképp számolja a Google a légiipar szennyezését

Megváltozott a mód, ahogyan a Google kiszámítja a repülőjáratok éghajlatra gyakorolt hatását.

A keresőóriás szerint a repülőjáratok jóval kevésbé gyakorolnak negatív hatást a környezetre, mint korábban, ennek pedig a legfontosabb oka, hogy a cég jelenleg egyetlen tényezőt, a széndioxid-kibocsátást veszi számításba egy járat szennyező hatásának megállapításakor.

Júliusban meghozott döntése egyes szakértők szerint azt eredményezte, hogy a járatok klímára gyakorolt hatása a Google felületén ma körülbelül feleakkora, mint a valóságban.

Mivel 10 online keresésből kilenc a Google-nél landol, a lépés komoly hatással lehet az emberek utazási döntéseire. A vállalat azt mondja, hogy a változtatást az iparági partnerekkel folytatott konzultációt követően hajtotta végre, ez pedig érinti a Google Flights nevű szolgáltatásába ágyazott szén-dioxid-kalkulátort. A Google szerint ezt a funkciót úgy tervezték, hogy segítsen fenntarthatóbb utazási döntéseket hozni.

A repülés az üzemanyag elégetése során keletkező szén-dioxidon kívül számos módon befolyásolja az éghajlatot, elég csak a kondenz csíkokra gondolni. A légkör magasabb rétegeiben kialakuló hosszú vékony felhők felfogják a Föld által kisugárzott hőt, ami melegíti a bolygót.

Bár a légiközlekedés közvetlenül a globális CO₂-kibocsátás 2 százalékáért felelős, az ágazat egészére vetítve ez a szám 3,5 százalék és az arány várhatóan nőni fog. A Nemzetközi Energiaügynökség adatai szerint 2000 óta a kibocsátás 50 százalékkal nőtt, és az iparág évente várhatóan 4 százalékkal bővül a következő két évtizedben.

2022. augusztus 17.

Egyre több cég lát lehetőséget a metaverzumban

Óriási cégek üzleti stratégiájának részévé vált a virtuális valóságban rejlő lehetőségek feltárása.

Nehéz pontosan meghatározni, hogy mit is jelent a metaverzum, mivel a mögötte álló technológia a virtuális valóság számos aspektusát magában foglalva fejlődik. Egyszerűen fogalmazva, ez egy olyan mindent átfogó digitális világ, amely a valós világgal párhuzamosan létezik.

Egyre több cég látja meg benne a lehetőséget

Bár a Somnium Space az egyik úttörője a metaverzum platformoknak, az utóbbi időben meglehetősen sok riválisa lett. A Facebook Meta néven alkotott új brandet, ezzel is jelezve elkötelezettségét a metaverzum, mint üzleti stratégia felé. Ahogyan a Microsoft, az Alphabet, a Roblox és az NVIDIA is élénken érdeklődik a virtuális valóság iránt.

A metaverzum gazdasága a bevételi források széles skáláját kínálja, és egyes becslések szerint mindössze két éven belül 800 milliárd dolláros piaccá válhat. Ezzel a következő évtizedben 3 ezer milliárd dollárral járulhat hozzá a világgazdasághoz.

A metaverzum nem csak móka és kacagás

A virtuális valóság hatalmas világa a vállalatoknak is lehetőséget kínál arra, hogy online találjanak olyan megoldásokat, amelyeket a való világban is alkalmazhatnak. A PwC tanácsadó cég pedig éppen ezeket a megoldásokat szeretné létrehozni legújabb közel-keleti technológiai laboratóriumán keresztül.

A PwC technológiai szakértői Dohában dolgoznak ki innovatív megoldásokat a problémákra. Az itteni eszközökkel képesek túllépni a fizikai világon anélkül, hogy elvesztenék az emberi kapcsolatot.

A metaverzumban sok minden megoldható – üzleti találkozók, széleskörű együttműködések, előadások, és akár tévéinterjú is.

A népszerűséggel az aggodalmak is nőnek

Ahogy a virtuális valóság népszerűsége növekszik, úgy nőnek az emberi interakciókra, a társadalmi elszigetelődésre és a mentális egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatos aggodalmak is. A gyerekek egyre több időt töltenek az interneten. És bár nagyon jól szórakozhatnak a metaverzumban, az egyértelmű szabályok hiánya miatt ez veszélyes hely is lehet.

Brüsszel 2022. augusztus 11.

Fogyasztási hitelek: miért szükséges az uniós szabályok frissítése?

A képviselők támogatják a fogyasztási hitelekre vonatkozó uniós szabályok frissítését, hogy védjék a fogyasztókat az új digitális buktatókkal és a nehéz gazdasági helyzettel szemben.

A fogyasztási hitelek fogyasztási cikkek és szolgáltatások vásárlásához nyújtott kölcsönök. Gyakran használják autók, háztartási cikkek és készülékek, valamint utazások finanszírozására.

A jelenlegi EU-szabályok

A mostani uniós szabályok – a fogyasztási hitelekéről szóló irányelv – célja az európaiak védelme és az EU fogyasztási hitelpiacának támogatása. A szabályok a 200 eurótól 75 000 euróig terjedő fogyasztási hitelekre vonatkoznak, és megkövetelik a hitelezőket, hogy nyújtsanak tájékoztatást annak érdekében, hogy a hitelfelvevők összehasonlíthassák ajánlataikat és megalapozott döntéseket hozhassanak. A fogyasztóknak 14 nap áll rendelkezésükre a hitszerződéstől való elállásra, és a kölcsönt idő előtt visszafizethetik, ezzel is csökkentve a költségeket. A szabályokat 2008-ban fogadták el, és időszerű a frissítésük, hogy megfeleljenek a jelenlegi környezetnek.

Miért van szükség változtatásokra?

A nehéz gazdasági helyzet azt eredményezi, hogy egyre többen néznek hiteleket, a digitalizáció által pedig új szereplők és termékek jelentek meg a piacon, köztük például a közösségi finanszírozású hitelalkalmazások.

Manapság egyszerűbb és elterjedtebb kishiteleket felvenni az interneten – ezek azonban drágának vagy alkalmatlannak bizonyulhatnak. Foglalkozni kell továbbá az információ digitális közzétételének, valamint a fogyasztók hitelképességének AI-rendszereket (mesterséges intelligencia) és nem hagyományos adatokat használó új módszereivel.

A jelenlegi szabályok nem védik kellően a túlzott eladósodásnak kitett fogyasztókat. Ráadásul a szabályok nincsenek harmonizálva a tagállamok között.

Brüsszel 2022. augusztus 11.

Új fogyasztási hitelszabályok

A belső piaci és fogyasztóvédelmi szakbizottság képviselői 2022. július 12-én fogadták el jelentésüket az új szabályokról.

A javasolt szabályok szerint a fogyasztók felé közvetített hitelezői információknak átláthatóbbnak kell lenniük, és lehetővé kell tenni, hogy minden lényeges információ könnyen hozzáférhető legyen bármilyen eszközön, beleértve a mobiltelefont is.

A képviselők hangsúlyozták, hogy a hitelreklámoknak nem szabad hitelfelvételre ösztönözniük az eladósodott fogyasztókat, és egyértelmű üzenetet kell tartalmazniuk arról, hogy a hitelfelvétel pénzbe kerül.

Annak megállapításához, hogy a hitel megfelel-e az adott személy szükségleteinek és lehetőségeinek, a képviselők szeretnék, ha olyan információkra lenne szükség, mint az aktuális kötelezettségek vagy a megélhetési költségek, de a közösségi médiát és az egészségügyi adatokat nem szabad figyelembe venni.

A képviselők szerint az új szabályoknak 150 000 euróig terjedő hitelekre kell vonatkozniuk, és minden ország a helyi feltételek alapján dönti el a felső határt. Szabályozni akarják az egyre gyakoribb folyószámlahiteleket és a hiteltúllépést, de szerintük az országoknak kell eldönteniük, alkalmazzák-e a fogyasztási hitelszabályokat egyes hitelekre, például a 200 euróig terjedő kishitelekre vagy a és három hónapon belül visszafizetendő kölcsönökre.

Következő lépések

A Parlament egy jövőbeli plenáris ülésen szavaz a jelentésről, ezt követően kezdődhetnek a tárgyalások a Tanáccsal és a Bizottsággal a szabályok végleges szövegéről.

2022. július 28.

Hogyan változtatta meg a pandémia az ivási szokásokat Európa-szerte?

Ahogy az élet szinte minden területén, a koronavírus-járvány az alkoholfogyasztásra is drámai hatással volt egész Európában.

Az Institute of Alcohol Studies júliusi jelentése megállapította, hogy a világjárvány idején az Egyesült Királyságban megnőtt a "magas kockázatú" ivók száma. Az összesítés alapján az alkohol okozta halálesetek száma 2020-ban 20 %-kal emelkedett Angliában 2019-hez képest - és ez 2021-ben is fennmaradt, még a zárlatok feloldása után is.

Az Egyesült Királyságban azonban nem mindenki ivott többet a járvány idején. A tanulmány szerint a könnyű és mérsékelt alkoholfogyasztók nagy része csökkentette az elfogyasztott mennyiséget. "A világjárványnak az ivási szokásainkra gyakorolt hatása valószínűleg hosszú távon árnyékot vet az egészségünkre, és aggasztó képet fest egy olyan időszakban, amikor az egészségügyi szolgáltatókon egyébként is hatalmas a nyomás az elmaradt kezelésekre várók feltorlódása miatt" - hangsúlyozta Colin Angus, a Sheffieldi Egyetem szakértője.

A jelentés szerzői arra figyelmeztettek, hogy a romló alkoholfogyasztási szokások miatt egymillió plusz kórházi felvétel várható a jövőben, ami a következő 20 évben becslések szerint 1,2 milliárd fontba (1,4 milliárd euróba) kerülhet a szigetország egészségügyi rendszerének.

Kevesebb ital, több cigaretta

Franciaországban más kép rajzolódott ki. A Coviprev felmérése szerint, amelyet a francia közegészségügy rendelt meg a járvány alatti viselkedésváltozás nyomon követésére, az alkoholfogyasztás csökkent a járvány alatt. A franciák csaknem egynegyede visszafogta alkoholfogyasztását a pandémia két éve alatt, míg a válaszadók 65%-a nem felelt a kérdésre.

Ellenben - a felmérés szerint - a dohányosok több mint negyede növelte cigarettafogyasztását. Indoklásként az "unalmat, a tevékenység hiányát, a stresszt és a füst élvezetét" nevezték meg többnyire. A jelentés hangsúlyozza: mind a cigaretta, mind az alkohol esetében a növekedés "a szorongás és a depresszió nagy kockázatával" állt összefüggésben.

Segítségkérés

Németországban, ahol az alkoholfogyasztás aránya az egyik legmagasabb Európában, a világjárvány idején jelentősen megugrott az alkoholfüggőség miatt segítséget kérők száma. Az Anonim Alkoholisták segélyvonalához érkező megkeresések száma nagyjából megduplázódott - a "szokásos" napi 10 hívásról körülbelül 20-ra.

A karantén kezdeti szakaszában megugrott alkoholvásárlások után idővel sokan szembesültek a problémával. A Német Addiktológiai Központ (DHS) friss tanulmánya szerint 2018-ban hárommillió 18 és 64 év közötti németnek volt alkoholproblémája. "Vannak, akiknek a munkába járás és a munkahely jelentette azt a közeget és alkalmat, ahol és amikor ihattak, ez azonban a járvány alatt egyszer csak nem állt rendelkezésükre, otthon pedig hamar lebuktak a család előtt, nem tudtak nem tudomást venni a problémáról" - magyarázta a központ egyik munkatársa.

A nők jobban érintettek, mint a férfiak

Az Egyesült Királysághoz hasonlóan a világjárvány Olaszországban is súlyosbított az alkoholproblémán. Az Olasz Egészségügyi Intézet (ISS) által 2020-ban közzétett adatok szerint már jóval a pandémia előtt csökkent a tetotallergiás alkoholisták száma, ám a magas kockázatú alkoholfogyasztók száma 24%-kal nőtt.

Először fordult elő, hogy a 14-17 év közötti lányok megelőzték a fiúkat a magas kockázatú alkoholfogyasztás kategóriájában: 30,5%-ott tettek ki, szemben az ugyanilyen korú fiúk 28,4%-ával.

A változó alkoholfogyasztási szokásoknak nemek szerinti dinamikája is volt: a magas kockázatú kategóriában jelentős növekedés volt a 60 év alatti nők körében.

Az ISS szerint a világjárvány idején az online kiskereskedelemben és a házhozszállításban a pandémia előtti adatokhoz képest 181% és 250% közöttire emelkedett az alkoholvásárlások száma.

2022. július 27.

Milyen jogai vannak a légi utasoknak?

Készt a gépem, törölték a járatomat, nem vitt el a repülő, amire jegyem volt - egyre több légi utas kerül ilyen helyzetbe, a légitársaságok azonban nem minden esetben árulják el, hogy pontosan milyen kártérítésre és segítségre jogosult ilyenkor az utas - annak ellenére, hogy a szabályozás szerint kötelességük lenne. Kártérítési kisokos légi utasoknak a reptéri káosz útvesztőjében.

A két, járványügyi intézkedések miatt bonyolult nyár után 2022-ben sem lett könnyebb a repülővel utazók dolga Európában: idén a reptéri és légitársasági alkalmazottak hiánya, munkabeszüntetései miatt számos légitársaság törli járatait, több repülőtéren óriási sorokat kell végigállni, a nem törölt járatok jelentős része késik. A káosz miatt sok a károsult, viszont a légitársaságok nem mindig tájékoztatják őket megfelelően arról, hogy mi jár nekik az uniós szabályozás alapján.

A legfontosabb kérdés, hogy milyen járatokra vonatkozik, hogy jár a kártérítés.

Az uniós szabályozás alá tartoznak az alábbi esetek:

Amikor egy járat uniós országokon belül közlekedik, függetlenül attól, hogy milyen légitársaság üzemelteti

Amikor egy járat az EU területéről indul, függetlenül attól, hogy milyen légitársaság üzemelteti

Amikor egy járat az EU-n kívülről indul, de uniós légitársaság üzemelteti.

A brexit ellenére az Egyesült Királyságból induló járatok és a brit légitársaságok esetében lényegében ugyanazok a szabályok érvényesek (csak a kártérítési összegek nem euróban, hanem fontban vannak megadva), miután az EU-szabályozást átvitték a brit jogrendbe (The Air Passenger Rights and Air Travel Organizations' Licensing (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019 néven található meg - a szerk.).

Milyen feltételeknek kell még megfelelni, vagy mi lehet kizáró ok?

Az egyik legeggyértelműbb minden kártérítési kérelemnél, hogy nem az utas hibája, hogy nem tudott elrepülni a járatral, amire érvényes jegye volt és a foglalását megerősítették. Ezért alapfeltétel (a járatotrlés ez alól természetesen kivétel), hogy legyen 45 perccel a járat indulása előtt becsekkolva az utas.

Mik a főbb esetek és milyen kötelezettségeket ró a szabályozás a légitársaságokra?

1. Mi történik, ha törlik a járatomat?

Járatotrlés esetén az egyik fontos körülmény az, hogy mikor értesített a légitársaság arról, hogy törlik a járatomat. Ha több mint 14 nappal a gép menetrendi indulása előtt, akkor nem jár kártérítés. Akkor sem jár, ha a légitársaság bizonyítani tudja, hogy rendkívüli körülmények miatt törölték a járatot, ez lehet sztrájk (mint például a Lufthansa dolgozóinak szerdai munkabeszüntetése) vagy időjárási tényező (vihar). Ami lényeges, hogy a légitársaságnak kell bizonyítania, hogy az adott rendkívüli körülmény miatt törölték a járatot. Ha nem képes ezt igazolni, akkor fizetnie kell. A minimum összeg az utasonként 250 euró ez az 1500 km alatti

utaknál jár (például egy Budapest-Frankfurt járat). Az ennél hosszabb, de 3500 kilométernél rövidebb utak (például Budapest-London) esetében 400 euró jár. Ennél is hosszabb utakon pedig 600.

Minden esetben, akár jár kártérítés, akár nem, az utas három lehetőség közül választhat a jegy árának visszatérítése, átfoglalás vagy az indulási reptérre való visszatérés között. Viszont ha az egyiket választotta, utána már nem gondolhatja meg magát, például nem jár visszatérítés, ha egy másik időpontban el tudunk utazni.

Előfordulhat, hogy a légitársaság nem biztosít választást (mert nem tud átfoglalást intézni például) és visszatéríti az eredeti jegy árát. Ebben az esetben az utasnak jár kiegészítő visszatérítés, ha mégis elutazik, de csak drágább jegyet tudott vásárolni (fontos, hogy hasonló utazási feltételeket biztosító jegyet kell venni). Azaz ha a fenti Lufthansa-sztrájk példáját vesszük, nem jár azoknak az utasoknak kártérítés, akiknek emiatt törölték a járatát, és nem ajánlotta fel a német légitársaság, hogy átfoglalja a jegyüket, csak az ár visszatérítését, akkor kötelesek kifizetni azt az összeget, amit az utas a visszakapott összegen felül költött, hogy eljusson a céljához. Ha valaki olcsóbb jegyet talál, akkor nem jár pénz, és egy turista osztályra szóló jegy helyett, ha business classra foglalunk magunknak más járatra helyet, nem valószínű, hogy megtérítik a költségeinket.

Mikor a légitársaság átfoglalást ajánl, ne felejtjük el, hogy lehetőségünk van a lehető legkorábbi járatra (ha van rajta hely), de választhatunk egy későbbi időpontot is, ha nekünk az megfelelőbb.

2. Mi történik, ha késik a járatom?

Míg a járatotlérésnél az erről szóló értesítés időpontja a döntő, addig ebben az esetben a légitársaság nyújtotta segítség a késés mértékétől és a járat hosszától függ.

A legrövidebb járatoknál (1500 km-es távolság alatt) a gépünk a menetrend szerint kiérkezéskor várhatóan legalább két órával később indul, akkor jogosultak vagyunk segíségekre. Ez három óra az 1500 km-nél hosszabb de 3000 km-nél rövidebb távú utaknál. Minden ennél hosszabbnál 4 óra a "türelmi idő".

A segítség több elemből áll. Egyrészt enni- és innivalóból, ami arányos a várakozási idővel, általában ezt a reptéren beváltható voucherekkel szokták megoldani. Ha ezt elmulasztják, akkor utólag meg kell téríteniük az utas költségeit. Mivel a kiadásoknak szükségszerűnek, észszerűnek és helyénvalónak kell lenniük, ne rendeljünk pezsgőt vagy drága ételeket, mert annak kifizetését könnyen visszautasíthatják. Másrészt nemcsak az ételmezésről kell gondoskodniuk, kommunikációs lehetőséget is kell biztosítani az utasoknak, beleértve két ingyenes telefonhívást, e-mail vagy faxüzenetet.

Ha az eredeti menetrendhez képest másnap indul a járat, akkor a légitársaságnak kell gondoskodnia az utas elszállásolásáról, és a transzferről is oda, majd vissza a reptérre. Ebben az esetben is saját kézbe vehetjük a dolgokat, de érdemes legalább annyit megtudni az ügyfélszolgálatról, hogy mi a maximum összeg, amelyig állják a költségeinket. Minden kiadásról őrizzük meg a számlát.

Ha legalább 5 órát késik a járat, akkor ha az utas ezt kéri, vissza kell téríteni a jegy árát. Csatlakozó járat esetén pedig vissza kell juttatni az utast a lehető legkorábbi járatmal a kiindulási reptérre.

Késés esetén is járhat kártérítés, bár a járatotléréshez hasonlóan itt is megtagadhatja ezt a légitársaság rendkívüli körülményekre hivatkozva. Viszont nem mellőzhetik a segítségnyújtást, bár bizonyos esetekben dönthetnek annak korlátozása mellett is.

Kártérítés legalább 3 órás késéstől jár, és a járatotléréshez hasonlóan a távolságtól függ annak összege, és lehet 250, 400 vagy 600 euró utasonként.

3. Mi történik, ha nem férek fel a járatra (túlfoglalás miatt)?

A légitársaságoknak bizonyos esetben joguk van megtagadni az utas beszállítását, például ha egy oda-vissza jegynél az oda utazást nem vette igénybe valaki, vagy nincs nála megfelelő útiokmány. Előfordul viszont a légitársaságok túlfoglalása vagy egyéb ok, ami miatt megtagadják a beszállítást. Ezek az esetek nem az utas hibái, ezért jár neki kártérítés, a járat törléshez hasonlóan választás a jegy árának visszatérítése és az átfoglalás között, és igényelheti a segítségnyújtást is.

Fontos minden kártérítési igény esetében, hogy ne fogadjon el semmit a fent említetteken kívül (például ajándékutalványt), amit kompenzációként felajánl a légitársaság, ugyanis ezzel kiválthatják a kártérítést.

4. Mi történik ha késik vagy megrongálódik a poggyászm?

A feladott poggyász esetében kötelesek azt a lehető leggyorsabban utánunk hozni. Megrongálódott feladott csomag esetén a kártérítés körülbelül 1300 euróig terjedhet, de a kézi poggyász után is lehet igényelni, ha be tudjuk bizonyítani, hogy a légitársaság hibájából történt. A kártérítési kérelemmel nem várunk sokat, 7 napon belül kell benyújtani és írásban.

Mi történik, ha elérhetetlen az ügyfélszolgálat?

Bármilyen fennakadás azt eredményezi, hogy rajtunk kívül több száz, akár több ezer másik utas próbál kapcsolatba lépni az általunk igénybe vett légitársaság ügyfélszolgálatával. Ezért ha már a reptéren vagyunk meg lehet próbálni személyesen is megkeresni őket, vagy a check-in pultnál, vagy esetleg jegyárúsító helyen érdeklődni. Van olyan légitársaság, amely lehetővé teszi az átfoglalást online, viszont érdemes figyelni, mert van, amikor ezért díjat számol(ná)nak fel, holott ingyenesnek kellene lennie.

Ha meggyőződött arról, hogy jár önnek a segítség a légitársaságtól, például étkezés, szállás vagy akár jegy egy másik járatra, "megelőlegezheti" ezeket a kiadásokat. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy mennyire fontos a mértékletesség ebben az esetben, minél kisebb a számla, annál könnyebben érzük el a légitársaságnál, hogy térítse meg. Ha pedig valamiért mégsem fizetnének, a veszteségünk is kisebb.

Hol és hogyan igényelhetem a nekem járó pénzt?

Minden igényléshez gondosan őrizzük meg a számlákat, és minden "megelőlegezett" költségnél az olcsó megoldást keressük. Tartsuk meg az összes beszállókártyát és értesítést, amit a légitársaságtól kaptunk.

Minden esetben próbáljunk megtudni a lehető minél többet az okokról, ez segíthet eldönteni ugyanis, hogy mi jár nekünk és mi nem. Például ha egy hatalmas vihar miatt késett a járatunk 4 órát, nem fogunk kártérítést kapni.

A legegyszerűbb módszer a szerintünk nekünk járó összeg igénylésére, ha panaszt teszünk közvetlenül a légitársaságnál, e-mailt írhatunk például az ügyfélszolgálatnak, idézve az esetünkben érvényes szabályozást. Az uniós járatok esetében kitölthetjük a "[légi utasok jogaival kapcsolatos panaszok bejelentésére szolgáló uniós nyomtatványt](#)". Ha két hónapon belül nem kapunk választ, vagy nem azt a választ kaptuk, amire vártunk, akkor panaszt tehetünk az illetékes nemzeti hatóságnál, ahol az eset történt, tehát egy Párizsból Budapestre tartó járatnál ez a Direction générale de l'aviation civile ([ide kattintva](#) találja a teljes listát).

További lehetőségek is vannak, például [alternatív vitarendezési szervezetek](#), vagy bíróságra is vihetjük az esetet. Ha nem vagyunk biztosak az igazunkban, rábízhatjuk egy-egy erre szakosodott irodára vagy weboldalra is az ügyet. Ebben az esetben nem nekünk kell a vitával foglalkozni, és ha nem kapunk kártérítést, akkor nem kerül semmibe, viszont ha igen, akkor csak egy része lesz a miénk.

2022. július 22.

Magyarországon brutálisan nőnek a gáz- és villanyszámlák, Európában tompítani próbálnak a kormányok

Csütörtökön jelentek meg a Magyar Közlönyben az immár hivatalosan is "rezsicsökkentés-csökkentésnek" nevezett árszabályozó intézkedések részletei. Ezekből az derül ki, hogy sok, "átlagon felül" fogyasztó háztartásban drámaian megnő a földgáz és az áram ára, de ez - szemben azzal, amit a kormányzati kommunikáció állít - nem feltétlenül alacsonyabb a piaci árnál. Közben több európai kormány vezetett be az elmúlt hetekben olyan intézkedéseket, melyekkel azt próbálják elkerülni, hogy a leginkább rászoruló rétegnek - hirtelen - nagyon megugorjanak a rezsiköltségei.

Július 13-án jelentette be Gulyás Gergely azt az "energia-veszélyhelyzetet", amire hivatkozva a magyar kormányzat hétpontos intézkedési tervet fogadott el. A legnagyobb meglepetést kétségtől a hetedik pont keltette: eszerint a rezsicsökkentés, tehát a kedvezményes hatósági gáz- és áramár csak azokra fog vonatkozni, akiknek a fogyasztása az átlag magyar háztartás értékének felel meg (a sávhatár: 210 kWh/hó áramnál, 144 köbméter/hó földgáznál).

A kormányzat állítása szerint ez a lakossági fogyasztók háromnegyede, és csak a többieknek kell majd piaci árat fizetniük, ám azóta több számítás is megjelent, amely 25 százaléknál jóval többre teszi a potenciálisan érintett családok, háztartások számát.

Csütörtökön aztán megjelent a Magyar Közlönyben a pontos árakról szóló rendelet: eszerint augusztus 1-től

- az *áram* esetében 2523 kWh/év fogyasztásig 36 forint marad a kedvezményes ár, az e feletti fogyasztásnál 70,1 forint/kWh lesz az ár,

- a *földgáznál* pedig 1729 köbméteres éves fogyasztásig (144 köbméter/hó) marad a kedvezményes tarifa: 102 forint köbméterenként, e fölött 747 forint/köbméter lesz az új lakossági ár.

A kormányzati kommunikáció továbbra is azt hangoztatja, hogy a lakosságot még így is megvédi a különben megfizethetetlen piaci áraktól.

"A rezsicsökkentés egész Európában egyedülálló intézmény, amely a magyar családokat védi az energiaválságtól, és a jövőben is fennmarad" - közölte például Németh Szilárd rezsibiztos Tusnádfürdőn, ahol azt is állította: "a lakosság számára az átlagos fogyasztás felett is a valós piaci árnál alacsonyabb árakat állapítottak meg a villany- és gázfogyasztásra."

Az Átlátszó összeállításából azonban egyértelműen kiderül, hogy miközben a kormánypárti média 242 forintos piaci áramról és 912 forintos gázáról beszél, addig "a szabadpiacon ennél olcsóbban is lehet vásárolni." A tényfeltáró lap adatokkal bizonyítja, hogy "Közép-Kelet Európában sehol nem fizetnek ennyit a lakosok a gázért és a villanyért (...), a környező országokban sehol sincsenek a kormány által belengetett brutális energiaárak."

Szlovákiában 88, Romániában 128, Szerbiában 129, Csehországban 184, míg Magyarországon 242 forint az áramár/kWh - derül ki az Átlátszó grafikonjából. A gázár is nálunk a legnagyobb: Szerbiában 12, Szlovákiában 20, Romániában 56, Csehországban 66, Magyarországon viszont 91 forint.

Fontos különbség az árak összetevője is: Magyarországon "az energiadíj mind az áram, mind a gáz esetében az egyik legkisebb arányát teszi ki a teljes egységárnak, viszont a rendszerhasználati díj és az áfa kiemelkedően magas az unián belül." Ez azt jelenti, hogy az eddigi hazai ár jelentős

részét mostanáig sem az energiadíj adta ki, hanem a rendszerhasználat és az adó - írja a lap (amelynek rezsikalkulátora [itt érhető el](#)).

Nem a fogyasztást, hanem a bevételt nézik az európai kormányok

Ugyancsak kétséges a Kormányzati Tájékoztatási Központ azon állítása, amely szerint a magyar rezsicsökkentés "Európában egy egyedülálló segítség, sehol máshol nincs olyan intézkedés, mely a családokat védené az elszabaduló energiaáraktól." A Bruegel európai think-tank tételen [felsorolja](#) azokat a szerteágazó intézkedéseket, amelyekkel az egyes európai kormányok védeni igyekeznek állampolgáraikat a túlságosan elszálló világpiaci áraktól.

A legfrissebb példa: az egyébként megosztott francia parlament pénteken [elfogadott](#) egy 20 milliárd eurós csomagot az inflációval küzdő, alacsony jövedelmű családok megsegítésére. A korábbi számos franciaországi intézkedések egyike volt, amikor a kormány idén februártól 2023 januárjáig csökkentette az áramadó mértékét: a megawattóránkénti 22,50 euróról 1 euróra a háztartások, és 50 centre a vállalkozások esetében.

Németországban, ahol Európában a legmagasabb az áram ára, február végén elfogadtak egy segélycsomagot, amely tartalmaz általánytámogatást a diákoknak és a rászoruló polgároknak, jövedelemadó-csökkentést, a szegény gyermekek után járó kifizetések növelését és 100 eurós támogatást a munkanélkülieknek.

Március végén a német koalíció egy további, mintegy 15 milliárd euró értékű csomagról döntött, ennek része az üzemanyagárak három hónapra szóló ideiglenes csökkentése adócsökkentés révén (30 centtel a benzin és 14 centtel a gázolaj esetében).

Az összesítés szerint az uniós tagállamok jelentős részében (19) az intézkedéscsomag(ok) része az adó- illetve az áfacsökkentés az energiaárak kordában tartására. Csehországban tavaly év vége óta mentesül a villamosenergia és a gáz az áfa alól. Romániában 2022 januárjában döntöttek az áfa 5 százalékra csökkentése mellett.

Még jellemzőbb a sérülékeny, alacsony jövedelmű rétegek támogatása, egyedül Bulgáriából és Magyarországról nem számol be ilyen intézkedésről a körkép. Lettországból például a nagycsaládosok, illetve az olyan háztartások, ahol van fogyatékkal élő családtag havi 15-20 eurós támogatást kapnak tavaly november óta. A hatvan év feletti, illetve a fogyatékkal élő állampolgárok havi 20 eurós segítséget kapnak. A családok gyerekenként havi 50 eurós plusz pénzt. Lengyelországban a kormány 870 millió eurót oszt szét azok közt, akiknek nehézséget okoz a rezsiszámlák kifizetése, amit a jövedelem alacsonyága alapján határoznak meg. Árszabályozást Magyarországon kívül 9 országban vezettek be.

2022. július 15.

Antikorrupciós testületet állít fel a kormány az EU kedvéért

A kormány feléleszt egy évekkel ezelőtt megszüntetett, korrupcióellenes testületet, hogy újabb gesztust tegyen a Bizottság felé az uniós források megszerzéséért folyó tárgyalások során.

A Gulyás Gergely által már korábban bejelentett négy felajánláson túl újraindítják azt az antikorrupciós munkacsoportot is, amely 2012 és 2014 között már működött az akkori Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium égisze alatt.

Az, hogy szükség van a korrupcióval kapcsolatban is felmutatni valamit az EU felé, a múlt héten kiadott uniós jogállamisági jelentés is igazolja - idézi fel a lap. A jelentésből kiderül, hogy a korrupció (valamint a médiapluralizmus és az Orbán-kormány túlzott sürgősségi felhatalmazása) továbbra is aggasztja az Európai Bizottságot.

A magyar kormány jó ideig azt kommunikálta, hogy Brüsszel az úgynevezett gyermekvédelmi törvény miatt nem adja oda a pénzt. A bizottság ezzel szemben arról beszélt, hogy az átfogó antikorrupciós tervet és a korrupció elleni hatékonyabb fellépést hiányolják - írja a 24.hu.

A lap információi szerint a most létrehozandó munkacsoport feladata az lesz, hogy fórumot adjon a bejelentkező civil szervezetek számára, hogy javaslatokat tegyenek a kormányzati szereplőknek a korrupció elleni fellépés hatékonyabbá tételére. A munkacsoport konkrét ügyek felgöngyölítésével nem foglalkozik majd.

Mint arról [beszámoltunk](#), az uniós forrásokért egy másik tabut is bedöntene a kabinet: mint azt Navracsics Tibor nemrég egy interjúban elmondta, Magyarország kész mérlegelni az európai ügyészséghez való csatlakozást is.

Brüsszel 2022. július 12.

Eurobarométer: az európaiak a hagyományos, a magyarok a közösségi médiában bíznak a leginkább

- A válaszadók 72 százaléka nyilatkozott úgy, hogy a médiában látott, hallott vagy olvasott valamit mostanában az Európai Unióról, 57 százalékuk pedig az Európai Parlentről
- Európában egyértelműen a televízió számít elsődleges hírforrásnak (75 százalék), különösen az idősebb korosztály körében; Magyarországon a közösségi média a fő tájékoztatósi pont
- Az európaiak a közszolgálati tévécsatornákat és rádióállomásokat tekintik a leghitelesebb hírforrásnak (49 százalék), ezeket követi a nyomtatott sajtó (39 százalék), valamint a kereskedelmi tévék és rádiók (27 százalék). A magyar arány eltérő.

A média fontos szerepet játszik abban, hogy Európa polgárai megismerjék az Európai Unió és intézményei tevékenységeit.

Egy ma közzétett Eurobarométer felmérés mélyreható betekintést ad az európaiak médiafogyasztási szokásaiba. Feltárja, hogy a polgárok hogyan viszonyulnak a különböző médiaforrásokhoz, és mit gondolnak az álhírekről és a félretájékoztatásról.

Tájékoztatottság és a médiatartalmak felidézése

A megkérdezetteket a belpolitikai események érdeklik leginkább (50 százalékuk adta meg első helyen), de az európai és nemzetközi ügyekről is majdnem ennyien tájékozódnak (46 százalék), csakúgy, mint a helyi vonatkozású hírekről (47 százalék). **Magyarországon** a hírfogyasztókat valamivel jobban érdekli a kül- (40 százalék), mint a belpolitika (37 százalék).

A válaszadók 72 százaléka tudta felidézni, hogy a nyomtatott sajtóban, az interneten, a televízióban vagy a rádióban nemrégiben látott, hallott vagy olvasott valamit az Európai Unióról. 57 százalékuk konkrétan az Európai Parlamentet említette meg tartalomként.

Ha az egyes országok adatait nézzük, az Európai Unióról a legkevesebben Franciaországban (57 százalék), a legtöbben pedig Romániában (90 százalék) tudtak felidézni közelmúltbeli híreket, az

Európai Parlamentről pedig a legkevesebben Franciaországban (39 százalék), a legtöbben pedig Máltán (85 százalék). **Magyarországon** 79 százalék emlékszik az Európai Unióval, 66 százalék pedig a Parlamenttel kapcsolatos közelmúltbeli hírre.

Médiafogyasztási szokások

Az elsődleges hírforrás egyértelműen a televízió (75 százalék), különösen az 55 évnél idősebbek körében. A tévét az online hírplatformok követik a sorban (43 százalék), majd a rádió (39 százalék), illetve a közösségimédia-platformok és a blogok (26 százalék). A nyomtatott sajtó az ötödik helyre került: csak minden ötödik válaszadó (21 százalék) említette a napilapokat és folyóiratokat elsődleges hírforrásként. Leginkább a fiatalabb korosztály követi a közösségi médiában vagy blogokon keresztül a híreket (a 15–24 év közöttiek 46 százaléka, szemben az 55 évnél idősebbek 15 százalékaival). **Magyarországon** csaknem ugyanannyian tájékozódnak a televízióból (58 százalék) mint az online hírportálokról (57 százalék), de nálunk az uniós átlagnál lényegesen többen (43 százalék) használják hírforrásként a közösségi médiát.

Az uniós válaszadók 88 százaléka nyilatkozott úgy, hogy valamennyire az okostelefonján, a számítógépén vagy a laptopján is követi a híreket. A megkérdezettek 43 százaléka közvetlenül a hírforrások webhelyeire (például egy újság honlapjára) látogat a hírekért, 31 százalékuk pedig a közösségi médiában megjelenő cikkeket vagy posztokat olvassa el. A fiatalok jóval gyakrabban élnek ezzel a lehetőséggel (a 15–24 év közöttiek 43 százaléka, szemben az 55 évnél idősebbek 24 százalékaival). A magyar szokások hasonlóak az európai átlaghoz.

Ma még kivételnek számít, hogy az online hírfogyasztók fizessenek a tartalomért. 70 százalékuk kizárólag ingyenes hírportálokról tájékozódik és ingyenesen elérhető híreket olvas.

A legmegbízhatóbbnak ítélt médiaforrások

Az európai válaszadók jobban bíznak a hagyományos médiacsatornáknak és a nyomtatott sajtóban (illetve azok online változataiban), mint az online hírportálokban és a közösségi médiában. Akár a megszokott hagyományos, akár az online változatról van szó, a megkérdezettek 49 százaléka a közszolgálati tévétől és rádiótól vár hiteles tájékoztatást. Ezt követi a nyomtatott sajtó, melyet 39 százalékuk választott. Másrészt a válaszadók 27 százaléka tartja megbízható hírforrásnak a kereskedelmi tévéket és rádiókat. Lengyelország az egyetlen tagállam, ahol a kereskedelmi tévékben és rádiókban minden más hírforrásnál jobban bíznak az emberek. **Magyarországon** még ennél is radikálisabb elmozdulás figyelhető meg a hagyományos hírforrásoktól: sokan (a válaszadók negyede) a közösségi médiában követett személyiségeket, csoportokat vagy barátokat jelölték meg legmegbízhatóbb hírforrásként, ezt követi a közszolgálati média és az online híroldalak (22-22 százalékkal), majd az írott sajtó (21 százalékkal).

A bizalom jelentősége abban is megmutatkozik, hogy mi készteti az embereket egy adott cikk megnyitására az interneten. 54 százalékuk a cím alapján dönt, 37 százalékuk pedig ilyenkor azt is fontos szempontnak tartja, hogy szerinte megbízható-e az adott cikket lehozó online hírportál.

A félretájékoztatás és az álhírek keresztműében

Az összeurópai válaszadók több mind negyede (28 százalék), a **magyarok** 46 százaléka véli úgy, hogy az előző hét napban „nagyon gyakran” vagy „gyakran” találkozott álhírekkel és félretájékoztatással. Arányuk Bulgáriában a legmagasabb (55 százalék) és Hollandiában a legalacsonyabb (3 százalék „nagyon gyakran”, 9 százalék „gyakran”).

A válaszadók többsége biztos abban (12 százalékuk nagyon, 52 százalékuk valamennyire), hogy felismeri az álhíreket és a félretájékoztatást. A felmérésben adott válaszok szerint az ilyen hírek felismerésének képessége az életkorral csökken és az iskolázottsággal nő.

Háttér

A polgárok Európai Unióról és Európai Parlamentirol alkotott véleményére nagy hatással van, hogy mit látnak, hallanak vagy olvasnak a médiában. Ez az Eurobarométer gyorsfelmérés mélyreható betekintést ad az európaiak médiafogyasztási szokásaiba, a hagyományos és az online médiateret is vizsgálva. A felmérést az Ipsos European Public Affairs készítette az uniós polgárok reprezentatív mintája alapján. Az Európai Unió mind a 27 tagállamában 15 éves vagy annál idősebb polgárokat kérdezett meg. Az Ipsos online panelein és partnerhálózatán keresztül 2022. április 26. és május 11. között összesen 52 347 válaszadó vett részt az online felmérésben (CAWI).

Az összesített uniós eredmények súlyozva lettek az egyes országok népessége alapján.

Brüsszel 2022. július 5.

Digitális szolgáltatások: korszakalkotó szabályozás az online tér biztonságáért

Az új uniós szabálykönyv nyitottságot, tisztességes versenyt és elszámoltathatóságot ígér a digitális piacon.

A Parlament kedden tartott zárszavazást arról a két rendelettervezetről, amely a digitális szolgáltatásokat és a digitális piacokat hivatott szabályozni. A rendeletek tartalmáról március 24-én, majd április 23-án már létrejött a Tanáccsal a megállapodás. A technológiai ágazat társadalmi-gazdasági hatásait kezelni kívánó két tervezet egyértelmű normákat határoz meg az EU-ban

szolgáltatást nyújtó vállalkozások működéséhez, érvényt szerezve az alapvető uniós jogoknak és értékeknek.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt a képviselők 539 szavazattal, 54 ellenében és 30 tartózkodás mellett, a digitális piacokról szóló jogszabályt pedig 588 szavazattal, 11 ellenében és 31 tartózkodás mellett fogadták el.

Ami offline jogellenes, az online is legyen az

A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet egyértelműen meghatározza, hogy milyen kötelezettségeket kell teljesíteniük a digitális szolgáltatóknak - például a közösségi médiának és az online piacoknak - ahhoz, hogy kezelni tudják a jogellenes tartalmak terjedését, az online félretájékoztatás problémáját és más társadalmi kockázatokat. A feladatok arányban állnak az adott platformok nagyságával és társadalmi kockázataival.

Többek között az alábbi kötelezettségek jelennek meg a tervezetekben:

- **fel kell lépni a jogellenes online tartalmak ellen és a platformoknak gyorsan kell reagálniuk**, de úgy, hogy ne sérüljenek az alapvető jogok, köztük az adatok védelme és a véleménynyilvánítás szabadsága;
- **meg kell erősíteni a nyomon követhetőséget és ellenőrizni kell az online piacokon értékesítő kereskedőket**, hogy biztonságosak-e termékeik és szolgáltatásaik. Ez annak a szűrőpróbaszerű ellenőrzését is magában foglalja, hogy a kifogásolt jogellenes tartalom újból felbukkan-e;
- **a platformoknak átláthatóbban és felelősségteljesebben kell működniük**: több információval kell szolgálniuk például a tartalommoderálásról vagy a tartalmakat ajánló algoritmusok (ajánlórendszerek) használatáról, a felhasználók számára pedig lehetőséget kell adni arra, hogy vitathassák a tartalommoderátorok döntéseit; és
- **tilos a megtevesztés és bizonyos célzott hirdetések használata**, különösen ha a reklámok gyermekeknek szólnak vagy érzékeny adatokon alapulnak. A tilalom az úgynevezett „sötét megoldásokra” is vonatkozik, tehát nem szabad a felhasználókat szándékos félrevezetéssel meggondolatlan, számukra előnytelen döntésekre készíteni.

Az online óriásplatformok és keresőmotorok (amelyeket havonta több mint 45 millióan használnak) jelentik a legnagyobb kockázatot, ezért a rájuk vonatkozó kötelezettségek is szigorúbbak.

Teljesítésüket a Bizottság fogja ellenőrizni. Elvárás például, hogy **előzzék meg a rendszerszintű kockázatokat** (például a jogellenes tartalmak terjesztését, az alapvető jogok, a választási folyamatok és a mentális egészség sérülését, illetve a nemi alapú erőszakot), és vessék alá magukat **független auditnak**. Meg kell adniuk a lehetőséget a felhasználók számára, hogy

elutasítsák a profilon alapuló ajánlásokat. Ezeknek a platformoknak továbbá **könnyen hozzáférhetővé kell tenniük adataikat és algoritmusaikat** a hatóságok és az általuk leellenőrzött kutatók számára.

A helyes és a kerülendő gyakorlat

A tisztességesebb üzleti környezet és a nagyobb választási lehetőség megteremtése érdekében a digitális piacokról szóló rendeletjavaslat kötelezettségeket ír elő a „kapuőrként” működő (azaz online pozíciójuk miatt szinte megkerülhetetlen) óriásplatformok számára.

A tisztességtelen üzleti gyakorlat kivédésére a kapuőrök például kötelesek:

- **harmadik felek számára biztosítani a szolgáltatásaikhoz való kapcsolódás lehetőségét.** Ez azt jelenti, hogy a kisebb platformok kérhetik a piaci erőfölénnyel rendelkező üzenetküldő platformoktól, hogy tegyék lehetővé felhasználóik számára a szöveges és hangüzenetek, illetve fájlok küldését különböző appok között. A felhasználóknak így több opció közül választhatnak, és elkerülhetik, hogy egy-egy technológiától függve ne tudjanak appot vagy platformot váltani; és
- **hozzáférést engedni az üzleti felhasználóknak az általuk előállított adatokhoz,** hogy azok akár a kapuőr platformján kívül is reklámozni és értékesíteni tudják saját ajánlataikat.

A kapuőrök ezentúl

- platformjaikon **nem rangsorolhatják kedvezőbben saját szolgáltatásaikat vagy termékeiket** harmadik felek hátrányára;
- **nem akadályozhatják vagy nehezíthetik meg, hogy a felhasználók eltávolítsák az előre telepített szoftvereket vagy alkalmazásokat,** vagy hogy harmadik fél alkalmazását vagy alkalmazás-áruházát használják; és
- **nem használhatják a felhasználók személyes adatait célzott hirdetésekhez,** hacsak ehhez az adott felhasználók kifejezetten hozzá nem járulnak.

Szankciók

A Bizottság piacvizsgálatot folytathat annak garantálására, hogy a digitális piacokról szóló új szabályok maradéktalanul érvényre jussanak és kövessék a digitális ágazat dinamikus változásait. Amennyiben egy kapuőr nem tartja be a szabályokat, a Bizottság pénzbírságot szabhat ki, amelynek mértéke elérheti az előző pénzügyi évbeli teljes világszintű forgalmának tíz százalékát, illetve ismétlődő szabályszegés esetén a húsz százalékát.

A következő lépések

Ha a Tanács a digitális piacokról szóló rendeletet júliusban, a digitális szolgáltatásokról szólót pedig szeptemberben hivatalosan is elfogadja, azok megjelennek az Európai Unió Hivatalos Lapjában, és a kihirdetésüket követő huszadik napon hatályba lépnek.

A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet az Európai Unió egészében közvetlenül alkalmazandó lesz. Hatálybalépése után tizenöt hónappal vagy 2024. január elsejétől (amelyik időpont későbbre esik) kell majd alkalmazni. Az online óriásplatformoknak és keresőmotoroknak már korábban – négy hónappal azt követően, hogy a Bizottság kapuőröknek minősíti őket – teljesíteniük kell a digitális szolgáltatásokról szóló rendeletben rájuk rótt kötelezettségeket.

A digitális piacokról szóló rendeletet a hatálybalépését követő hat hónap elteltével kell alkalmazni. A kapuőröknek legkésőbb hat hónapon belül teljesíteniük kell rendelkezéseit attól számítva, hogy megkapták ezt a minősítést.

Brüsszel 2022. június 27.

A repülő és hajók kibocsátásának csökkentése: az uniós intézkedések magyarázata

Miközben az EU célja, hogy 2050-re elérje a karbonsemlegességet a repülőgépek és hajók kibocsátása emelkedik. Összefoglaltuk a kibocsátás csökkentését célzó uniós fellépéseket.

Bár az EU teljes kibocsátásának mindössze 8%-át teszik ki, a légi közlekedésből és a hajózásból származó kibocsátás növekszik. A klímaváltozás megfékezése érdekében EU 2030-ra 55%-kal szeretné csökkenteni a teljes kibocsátását, 2050-re pedig el akarja érni a nulla kibocsátást. Az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag az európai zöld megállapodás céljait hivatott elérni és mindkét ágazat kibocsátásának csökkentését célzó javaslatokat tartalmaz.

A légi kibocsátás-kereskedelem javítása

Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerén (ETS) keresztül lépéseket tett a légi közlekedés kibocsátásának csökkentéért. Az uniós vállalatok hátrányos helyzetének elkerülése érdekében azonban az ETS jelenleg csak az Európai Gazdasági Térségen (EGT) belüli járatokra vonatkozik. 2022. június 8-án a Parlament a légi közlekedésre vonatkozó ETS felülvizsgálata mellett szavazott. Azért, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését a párizsi megállapodáshoz igazítsák, az EP-képviselők azt kérik, hogy az ETS minden EGT-ből induló járatra vonatkozzon, beleértve a területen kívül leszálló járatokat is.

A Parlament 2025. előtt, két évvel a Bizottság javaslata előtt fokozatosan megszüntetné az ingyenes ETS-kiosztást a légi közlekedés számára. A képviselők a légi közlekedési kibocsátási egységek árveréséből származó bevételek 75%-át innováció és új technológiák támogatására

akarják fordítani.

Most kezdődnek a tárgyalások a szabályok végleges formájáról a tagállamokkal.

Megoldások az Európán kívüli járatok esetében

Eddig az EGT-n kívülről induló vagy érkező járatok esetében felfüggesztették az ETS-t. A cél, hogy időt hagyjanak egy összehasonlítható nemzetközi rendszer kialakítására, és elkerüljék a konfliktusokat a nemzetközi partnerekkel.

Az EU a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezettel is együttműködik a Corsia néven ismert globális piaci alapú intézkedés végrehajtásán, amelynek értelmében a légitársaságok környezetbarát projektekbe való befektetéssel, például fák ültetésével ellensúlyozhatják kibocsátásaikat.

A tengeri szállításból származó kibocsátások csökkentése

Az EP 2020. szeptember 16-án megszavazta, hogy 2022-től a vízi közlekedést is vonják be az ETS rendszerébe, és kötelező érvényű követelményeket állapítsanak meg a hajózási társaságok számára, hogy azok 2030-ig legalább 40% -kal csökkentsék a kibocsátásukat.

A képviselők szerint a nagy hajók szén-dioxid-kibocsátásának és üzemanyag-fogyasztásának ellenőrzésére vonatkozó uniós szabályok felülvizsgálatára vonatkozó eredeti javaslat nem volt elég ambiciózus.

2021. április 27-én a Parlament ismét hangsúlyozta, hogy a hajózási ágazatnak jelentősen csökkentenie kell a kibocsátásokat, és az ETS rendszerének részévé kell válnia. Kiemelte továbbá annak versenyképességre és a munkahelyekre gyakorolt hatását, és felvetette a szén-dioxid-kibocsátás áthelyezésének lehetséges kockázatát.

Az európai zöld megállapodás részeként a Parlament a következő intézkedésekkel szeretné elősegíteni, hogy úton a karbonsemleges Európa felé a tengeri ágazat tisztábbá és hatékonyabbá váljon:

a nehéz fűtőolajok fokozatos megszüntetése az alternatív üzemanyagok adómentessége útján

- az európai kikötők dekarbonizálása, digitalizálása és automatizálása
- a legszennyezőbb hajók szabályozott hozzáférése az uniós kikötőkhöz
- technikai fejlesztések, például a sebesség optimalizálása, az új hidrodinamikai rendszerek fejlesztése.

Az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag részeként - a Parlament kérésének megfelelően - a Bizottság 2021. júliusában javasolta a kibocsátáskereskedelmi rendszer frissítését, beleértve annak kiterjesztését a tengeri szállításra. 2022. június 22-én a Parlament támogatta a javaslatot.

Brüsszel 2022. június 22.

Klímváltozás: gyorsabb cselekvést és energiafüggetlenséget sürget a Parlament

- A kibocsátáskereskedelmi rendszer reformja: az EP szerint gyorsabb ütemben kellene felhagyni a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásával, a magánépületekre és az egyéni közlekedésre viszont csak később kellene kiterjeszteni az új rendszer hatályát
- Új eszköz a kibocsátáshelyezés kivédésére: szélesebb hatókör és gyorsabb végrehajtás
- Szociális Klímaalap az energiaszegénységben élők és a közlekedés lehetőségétől megfosztottak támogatására

Megszületett a parlamenti álláspont a 2030-ra legalább 55 százalékos kibocsátáscsökkentést, illetve a munkahelyek és a polgárok védelmét előíró, új uniós klímavédelmi csomagról.

A 2022. június 7-i plenáris vitát követően a képviselők megállapodtak az „Irány az 55%!” csomag részét képező három fő jogszabállyal kapcsolatos parlamenti álláspontról. A tervezett intézkedések az európai klímarendeletről összhangban azt hivatottak biztosítani, hogy az Európai Unió 2030-ra legalább 55 százalékkal kevesebb üvegházhatású gázt bocsásson ki, mint 1990-ben, 2050-re pedig egyáltalán ne terhelje többletkibocsátással a környezetet (azaz klímasegítség legyen). A Parlament ezzel készen áll arra, hogy a jogszabályok végleges formába öntéséhez a tagországok vezetőivel egyeztessen.

A jogszabálycsomag intézkedései ahhoz is nélkülözhetetlenek, hogy az Európai Unió már jóval 2030 előtt függetlenedni tudjon a drága és környezetszennyező orosz fosszilis energiahordozóktól.

A kibocsátáskereskedelmi rendszer reformja

A képviselők ösztönzőket kívánnak beépíteni a szabályozásba annak érdekében, hogy a különböző ágazatok még tovább csökkentsék kibocsátásukat, és a környezetet kevésbé károsító technológiákba ruházzanak be. Ennek érdekében a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) reformja többek között a következőket jelentené:

- új ETS II az épülethasználatból és a közlekedésből származó kibocsátás szabályozására, amely 2029-ig még nem terjedne ki a magánszemélyekre;
- az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének 2030-ra kitűzött mértéke 61 százalékról 63 százalékra nőne;
- a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásának gyakorlatával 2027-től fokozatosan fel kellene hagyni, hogy 2032-re teljesen megszűnjön;
- 2025-től „bonus-malus” rendszer lépne érvénybe; és
- a kibocsátáskereskedelemről származó bevételeket az EU és a tagállamok kizárólag klímavédelemre fordíthatnák.

A [részletekről külön sajtóközleményt](#) adtunk ki.

Szigorúbb mechanizmus a kibocsátásáthelyezés megakadályozására

A képviselők [az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó uniós mechanizmus](#) (CBAM) kiterjedtebb és gyorsabb alkalmazását sürgetik annak érdekében, hogy elejét lehessen venni a globális klímavédelmet gyengítő kibocsátásáthelyezésnek (azaz annak, hogy az uniós cégek termelésük karbonintenzív részét külföldre helyezték át, illetve az uniós termékeket karbonintenzívebb importtermékekkel helyettesítsék). Ehhez többek között a következőkre lenne szükség:

- korábban be kellene vezetni a CBAM alkalmazását, a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásával pedig 2032-ig fel kellene hagyni;
- a mechanizmust a szerves vegyi anyagokra, a műanyagokra, a hidrogénre és az ammóniára, valamint a közvetett kibocsátásokra is ki kellene terjeszteni;
- az európai költségvetésből a CBAM-ból származó bevételekkel egyenértékű pénzügyi támogatást kell nyújtani a legkevésbé fejlett országoknak a zöld átállásuk segítésére; és
- központi CBAM-hatóságot kellene felállítani.

Szociális Klímaalap az energiaszegénységben élők és a közlekedés lehetőségétől megfosztottak támogatására

A Parlament egyetért a [Szociális Klímaalap](#) létrehozásával. Ebből az alapból azokon lehetne segíteni, akiket leginkább veszélyeztet az energiaszegénység és az, hogy nem férnek hozzá közlekedési lehetőségekhez, és akikre ezáltal elviselhetetlen pénzügyi terhet ró az energetikai átállás. A Szociális Klímaalap az alábbiakat nyújtaná:

- ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást (például az energiaadók és -díjak csökkentése formájában) az üzemanyagok és a fűtőanyagok drágulásának ellensúlyozására; és
- pénzügyi forrásokat épület-korszerűsítéshez, megújuló energiaforrások használatához, a tömegközlekedésre való áttéréshez, a közösségi autóhasználatához, a közlekedés aktív módzatainak igénybeviteléhez (például a kerékpározáshoz). A támogatás akár adókedvezményt, utalványt, pénzügyi hozzájárulást vagy kamatmentes hitelt is jelenthet.

Brüsszel 2022. június 16.

Helyreállítási tervek: a képviselők a pénz megfontolt felhasználása és demokratikus felügyelete mellett

Az országoknak hatékonyan kell felhasználniuk a rendelkezésre álló több mint 700 milliárd eurót, hogy alkalmazkodjanak az új társadalmi és gazdasági valósághoz - vélik a képviselők.

Az EU helyreállítási eszközét a Covid19 válság tetőzésekor hozták létre, hogy segítse a tagállamokat a nehézségekkel küzdő vállalkozások és emberek támogatásában. Míg az EU gazdasága a 2020-as meredek zuhanást követően 2021-ben fellendült, az ukrajnai háborúval, valamint az energia- és élelmiszerárak emelkedésével új gazdasági és társadalmi kihívások jelentek meg.

A 723,8 milliárd eurós helyreállítási eszköz egy jövőorientált terv, amely a tagállamok által javasolt reformokat és beruházásokat finanszírozza olyan területeken, mint a zöld és a digitális átállás, az egészségügyi, szociális és a gazdasági rugalmasság és a fiatalok támogatása.

A helyreállítási eszköz eddigi végrehajtásáról szóló jelentésben, amelyet a június 23-i plenáris ülésen fogadtak el a képviselők hangsúlyozzák, hogy a pénzt hatékonyan kell felhasználni, hogy az az EU gazdasága és társadalma számára is hosszú távú előnyökkel járjon. Kiemelik, hogy erősíteni kell az EU stratégiai autonómiáját, csökkenteni az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget, és diverzifikálni az energiaforrásokat.

Előrelépés a helyreállítási tervek végrehajtásában

A június 22-i plenáris vitán Eider Gardiazabal EP-képviselő, a Parlament jelentésének társszerzője elmondta, hogy a helyreállítási terveket az Európai Bizottság közös európai adósságkibocsátásából finanszírozzák, és új uniós költségvetési bevételi forrásokból törlesztik.

A kiutalt források maximum 13%-át kitevő előfinanszírozási részletből eltekintve a tagállamok akkor kapják meg a helyreállítási eszközből finanszírozott kifizetések fennmaradó részét, ha konkrét célokat és mérföldköveket érnek el.

Eddig a legtöbb ország megkapta az előfinanszírozást, nyolc ország első kifizetést is, Spanyolország pedig már a második kifizetést is kérte.

Három ország nemzeti tervét nem hagyták jóvá: Hollandia nem nyújtotta be tervét, míg Magyarország és Lengyelország tervének jóváhagyását a jogállamisággal kapcsolatos aggodalmak, valamint a csalással, összeférhetetlenséggel és korrupcióval kapcsolatos kockázatok miatt elhalasztották.

A Bizottság június 1-jén pozitívan értékelte Lengyelország nemzeti helyreállítási tervét, melyen június 17-én a Tanács is jóvá hagyott. A Parlament június 9-i állásfoglalásában fejezte ki egyet nem értését a döntéssel, mondván, hogy az uniós értékek maradéktalan betartása előfeltétele annak, hogy bármely uniós ország megkapja a helyreállítási forrásokat.

„Egy tervet soha nem szabad minden áron jóváhagyni. Mindig emlékezni kell, hogy az uniós értékek alapvetőek, nem vitathatóak, és ezeknek kell megalapozniuk minden lépést, projektet,

reformot vagy beruházást” – mondta Dragoș Pîslaru (Renew Europe, román), a Parlament jelentésének egyik társszerzője a június 22-i vitán.

A helyreállítási forrásokat támogatásként vagy kölcsönként kaphatják a tagállamok, melyek a rendelkezésre álló támogatások szinte teljes összegére készítettek terveket, de jelezték, hogy 166 milliárd eurót szeretnének felhasználni a 385,8 milliárd eurós hitelből is.

A képviselők sürgetik az országokat, hogy a világjárvány és a felmerülő kihívások hatásainak leküzdése érdekében használják ki a helyreállítási eszközben rejlő potenciált, ideértve a kölcsönöket is.

A Parlament felügyelete

Az Európai Parlament aktívan részt vesz a helyreállítási eszköz végrehajtásának ellenőrzésében. A képviselők plenáris vitákat folytatnak és állásfoglalásokat fogadnak el a témában, a Parlament költségvetési és gazdasági szaktanácsadói rendszeres megbeszéléseket folytatnak a biztosokkal (2021-ben négy ülést tartottak), és gyakoriak technikai szintű találkozók a Bizottság tisztviselőivel (2021-ben 20 ülés).

A képviselők biztosak akarnak lenni abban, hogy a forrásokat átláthatóan és a szabályoknak megfelelően használják fel, valamint hogy a Bizottság hatékonyan követi nyomon és ellenőrzi a tagállamokat.

A Parlament jelentése kitér arra, hogy a nemzeti közigazgatások nehézségekkel szembesülnek az összes finanszírozás rövid időn belüli felhasználásával, mivel minden reformot és beruházást végre kell hajtani 2026-ig. A képviselők ragaszkodnak ahhoz, hogy a helyi és regionális hatóságokat, a szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket is bevonják a nemzeti tervek sikeres végrehajtás és a demokratikus elszámoltathatósága érdekében.

„Szeretnénk több, határon átnyúló projektet látni, különösen az energia területén, mert ez segíthet abban, hogy az energiát eljuttassuk oda, ahol szükség van rá onnan, ahol elérhető” – mondta Siegfried Mureșan (EPP, román) társ-jelentéstevő a június 22-i plenáris vitán.

A Bizottság várhatóan július közepén nyújt be jelentést a helyreállítási tervek előrehaladásáról.

2022. június 2.

Vegye át gyógyszerét bármelyik európai gyógyszertárban!

Észtország és Finnország több területen is szoros kapcsolatot ápol egymással. Ennek következtében, évente több mint 6 millió utaznak Helsinki és Tallinn között.

Útközben a két ország polgárainak lehetőségük van arra, hogy nyomtatott recept nélkül, a nyelvi korlátok nehézségei nélkül vásároljanak gyógyszereket.

Ennek a határokon átnyúló e-recept és e-szolgáltatás rendszer teszi lehetővé, hogy az európaiak kiválthassák az orvosuk által felírt gyógyszereket egy másik tagállam gyógyszerertárában. A folyamat egyszerű és gyors.

A gyógyszerész a beteg elektronikus személyi igazolványának segítségével belép az e-recept platformra (felhőbe), ellenőrzi, hogy melyik készítményt írták fel, majd ki tudja adni a vásárlónak.

„Amint belépünk a rendszerbe, látjuk az adott személy számára kiállított receptek listáját, és a rendszer automatikusan lefordítja azt észt nyelvre. Így minden érthető számunkra. Miután a recepten szereplő gyógyszert kiadtuk, néhány percen belül a rendszerünk elküldi az információt a betegünk hazájába, majd az adott receptet vagy törli, vagy csökkenti a felírt gyógyszer mennyiségét” - mondta el Aleksandr Vares, gyógyszerész.

"Szinte minden vényköteles gyógyszert meg lehet kapni" - folytatta, "kivéve a pszichotróp, kábítószeres és extemporális gyógyszereket, amelyeket a gyógyszerertárban készítenek el".

A TEHIK az az állami informatikai hatóság, amely az e-recept bevezetésének motorja Észtországban.

Ez a tapasztalat most hasznos esettanulmány az Európai Egészségügyi Adattér számára, amely az EU Bizottsága által nemrégiben indított nagyszabású projekt, ami a betegek egészségügyi adatait a határokon átnyúló hatékony ellátás biztosítására, a kutatás fellendítésére és az egészségügyi politikák támogatására fogja felhasználni.

Az e-recept az európai egészségügyi digitális szolgáltatási infrastruktúrára támaszkodik, egy olyan hálózatra, amely lehetővé teszi a polgárok számára az ellátás folyamatosságát, miközben Európa-szerte utaznak.

Első lépésben két határokon átnyúló egészségügyi szolgáltatást vezetnek be: az e-receptet és az e-kártalanítást.

Az első országok, amelyek megkezdték az e-recept és az e-kártalanítás működtetését: Észtország, Finnország, Horvátország és Portugália.

A többi európai ország fokozatosan csatlakozik a rendszerhez a következő néhány évben.

„Ma már, amikor utazunk, nem gondolunk arra, hogy megvan-e a roaming-csomag, a mobiltelefonunkra. Ennek ugyanilyen egyszerűnek kellene lennie a határokon átnyúló e-egészségügyi szolgáltatási rendszerrel. Nem kell gondolkodnom: van-e nálam papír alapú recept? Erre nem kellene, hogy szükségem legyen. Csak be kellene sétálnom a gyógyszerertárba, felmutatnom a személyi igazolványomat, és megkaphatnám a kívánt gyógyszert” - érzékelteti a rendszer lényegét Tõnis Jaagus, a TEHIK egészségügyi divíziójának vezetője.

A különböző egészségügyi szolgáltatók összekapcsolása Európában magas szintű biztonságot és interoperabilitást igényel.

Artur Novek, a TEHIK informatikusa kiemelte, *"biztonságosan kell azonosítanunk az embereket, és ebben az esetben két lehetőségünk van erre. Van egy személyi igazolvány és egy mobil személyi igazolvány. Azaz, az eszközökben, mint a személyi igazolványban, van egy chip, amely tartalmazza a privát kódodat, ami azonosít téged a rendszer számára".*

A határokon átnyúló egészségügyi szolgáltatások jövője Európa-szerte a mobiltelefonos roaminghoz hasonló lesz. Az orvosi adatok és a receptek követni fogják a külföldre utazó betegeket, hogy garantálják az ellátás teljes folyamatosságát és a jobb minőségű kezelést.

2022. május 30.

A napenergia akár 18 évig tárolható egy forradalmi fejlesztés révén

Forradalmi kutatásként, sőt, tudományos áttörésként emlegetik a napelemek által termelt energia hosszú távú tárolására fejlesztendő új módszer projektjét. Egy lépéssel közelebb került az emberiség ahhoz, hogy a napelemek a mindennapok részévé váljanak.

2017-ben egy svéd egyetem tudósai olyan energiarendszert hoztak létre, ami akár 18 évig is lehetővé teszi a napenergia megkötését és tárolását, szükség esetén a későbbiekben hőként felszabadítva.

A kutatóknak sikerült elérniük, hogy a rendszert egy mini hőerőműnöz (termoelektromos generátorhoz) csatlakoztatva villamos energiát termeljen.

Bár még korai szakaszában jár, a Gothenbergi Chalmers Műszaki Egyetemen kidolgozott koncepció megnyithatja az utat az öntöltő elektronika felé, amely igény szerint teszi felhasználhatóvá a napenergiát.

„Ez azt jelenti, hogy az időjárástól, napszaktól, évszaktól vagy földrajzi helytől függetlenül használhatjuk a napenergiát elektromos áram előállítására” – magyarázza Kasper Moth-Poulsen, a kutatás vezetője, a Chalmers-i Egyetem Kémiai és Vegymérnöki Intézetének professzora.

Hogyan tárolható a napenergia?

A napenergia gyorsan és szeszélyesen változó megújuló energiaforrás, de a hasznosítása már nem csak zavartalan napsütés esetén történik.

A technológia azonban már most is gyors ütemben fejlődik, így a napelemek egyre hatékonyabbak, egyre környezetkímélőbb az előállításuk és működtetésük, és a megtermelt áram energiájának tárolására is többféle módszer kidolgozása zajlik.

A hulladéknövényekből készült napelemek még felhős napokon is elnyelik az UV-fényt, míg az éjszakai napelemek akkor is működnek, amikor a nap lenyugszik.

Az általuk termelt energia hosszú távú tárolása a legfontosabb megoldandó kihívás. A Chalmersben 2017-ben fejlesztett technológia neve: molekuláris nap-hő-energia tároló rendszer.

Oda-vissza alakítható molekula

A technológia egy speciálisan kialakított szén-, hidrogén- és nitrogén-molekulán alapul, amely megváltoztatja alakját, ha napfénnel érintkezik.

A napelemek által termelt energia hatására a molekula izomerré alakul, a részecskék közötti új kötések kialakulása köti meg az energiát, ezáltal a molekulaszervezet felbontásáig tárolni képes.

Az izomer folyékony állapotban tárolható egészen addig, amikor az igények szerint szükség lesz az energia felszabadítására, például éjszaka vagy télen.

A tárolt energia kinyerése egy katalizátor segítségével történik. A megtakarított energia hőként szabadul fel a reakció közben, mialatt a molekula visszaáll eredeti alakjába.

Az energia megkötése és felszabadítása bármennyiszer ismételtető, a molekula újból felhasználható.

Az évek során a kutatók odáig finomították a rendszert, hogy már akár 18 évig tárolható így az energia.

A napsütést elküldték a világ másik végére

Amint azt a Cell Reports Physical Science-ben a múlt hónapban megjelent új tanulmány részletezi, ez a modell most egy lépéssel tovább ment.

A svéd kutatók elküldték napenergiával megtöltött molekulájukat a sanghaji Jiao Tong Egyetem munkatársainak. Ott az energiát felszabadították és elektromossággá alakították.

Lényegében az európai napfényt a világ másik felére küldték, és Kínában alakították elektromos árammá a svéd napsütést.

„Eddig csak kis mennyiségű áramot termeltünk, de az új eredmények azt mutatják, hogy a koncepció valóban működik. Nagyon ígéretesnek tűnik.”

Zhihang Wang, a Chalmers Műszaki Egyetem kutatója

"A generátor egy ultravékony chip, amely beépíthető elektronikába, például fejhallgatókba, okosórákba és telefonokba" - mondja Zhihang Wang, a Chalmers Műszaki Egyetem kutatója.

Az eszköz potenciálisan helyettesítheti az akkumulátorokat, és lehetővé teszi a napenergia tértől és időtől független felhasználását.

Brüsszel 2022. május 17.

Új limit az autók és kisteherautók szén-dioxid-kibocsátására

Az autók károsanyag-kibocsátásának csökkentéséért a képviselők szigorúbb korlátozást javasolnak a személygépkocsikra és a kisteherautókra, hogy 2035-re nulla kibocsátás legyen az utakon.

Az ambiciózus éghajlat-politikai célok elérése érdekében az EU felülvizsgálja a jogszabályokat azokban az ágazatokban, amelyek közvetlenül érintettek a „Fit for 55 csomagban”. Ez magában foglalja a közlekedést is, mely az egyetlen ágazat, ahol az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása meghaladja az 1990-es értéket, ugyanis több mint 25%-kal nőtt. A közlekedés az EU teljes kibocsátásának ötödét adja.

A közúti közlekedés adja a közlekedésből származó kibocsátás legnagyobb százalékát, 2021-ben az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 71%-áért volt felelős.

Miért az autók és a kisteherautók?

Az autók és kisteherautók az európai szén-dioxid-kibocsátás mintegy 15%-áért felelősek.

Az autók károsanyag-kibocsátására vonatkozó egységes szabályozás hozzájárulna az EU 2030-ra kitűzött klímacéljainak eléréséhez.

A jelenlegi helyzet

2019-ben 122,3 gramm volt az új autók kilométerenkénti átlagos szén-dioxid-kibocsátása, ami alacsonyabb, mint az EU 2015-2019-es időszakra vonatkozó 130 grammos célértéke, de így is magasabb, mint a 2021-re kitűzött 95 g/km.

Az elektromos autók száma gyorsan növekszik, 2020-ban az újonnan nyilvántartásba vett személygépkocsik 11%-át tették ki

Új célok

2021 júliusában az Európai Bizottság azt javasolta, hogy 2025-től további 15%-kal csökkentsék a személygépkocsik és kisteherautók kibocsátási határértékét; ezt követi a személygépkocsikra és a kisteherautókra vonatkozó határérték 50%-os csökkentése 2030-ra, és 2035-re a nulla kibocsátás elérése.

A célokat százalékban fejezik ki, mert a 95 g/km-es szabványt újra kell számítani az új, szigorúbb károsanyag-kibocsátási teszt szerint, amely jobban tükrözi a valós vezetési viszonyokat.

Az EP-képviselők klímacéljai

Az ENVI szakbizottság EP-képviselői május 11-én elfogadott jelentésükben támogatták a Bizottság azon célkitűzését, hogy 2035-re nulla kibocsátású utak legyenek. A szakbizottság szerint a Bizottságnak 2025 végéig jelentést kell készítenie a nulla közúti kibocsátás felé tett előrehaladásról, valamint ennek a fogyasztókra és a foglalkoztatásra gyakorolt hatásairól.

A képviselők azt is szeretnék, hogy a Bizottság 2023-ig dolgozzon ki egy módszertant a személygépkocsik és kisteherautók kibocsátásának felmérésére, beleértve az üzemanyag- és energiafogyasztást is.

A jelentést várhatóan a júniusi plenáris ülésen fogadják el, ami lehetővé tenné a képviselők számára, hogy tárgyalásokat kezdjenek a tagállamok kormányaival.

Brüsszel 2022. május 12.

Európa jövője: a változások ígéretével zárult a konferencia

Uniós ügyek

A konferencia zárójelentésének kézhezvételekor az Uniós intézmények elnökei ígéretet tettek arra, hogy figyelembe veszik a civilek elképzeléseit a jövő Uniójával kapcsolatban.

A konferencia április 30-i plenáris ülésén elfogadott 49 javaslatot és több mint 300 intézkedést tartalmazó jelentését május 9-én, az Európa-napon mutatták be a strasbourgi záróeseményen.

Az ünnepségen Roberta Metsola, az Európai Parlament elnöke, Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke, valamint a Tanácsot képviselő francia elnök, Emmanuel Macron elismerte, hogy a legambiciózusabb javaslatok egy része szükségessé teszi az EU-szerződések módosítását.

„Az európai integráció újabb meghatározó pillanatához érkeztünk, és egyetlen változtatási javaslatot sem szabad figyelmen kívül hagyni. Bármilyen folyamatra is van szükség ahhoz, hogy eljussunk odáig” – mondta Metsola.

A képviselők már május 4-én elfogadott állásfoglalásukban kérték a szereződésmódosítási eljárás elindítását.

„Különbség van aközött, amit az emberek elvárnak, és aközött, amit Európa jelenleg képes nyújtani. Éppen ezért van szükségünk egy egyezményre. Vannak olyan problémák, amelyekkel egyszerűen nem várhatunk” – tette hozzá Metsola.

Az út előre

Emmanuel Macron francia elnök, akinek országa jelenleg a Tanács soros elnöke kijelentette, hogy a szerződések megreformálása lehetővé tenné az EU számára, hogy „legitimálja a konferencia által elindított demokratikus ellenőrzést”. A Tanácsban a minősített többséggel, nem pedig egyhangú döntéshozatal mellett szólalt fel.

Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke ígéretet tett arra, hogy a polgárok ajánlásai alapján új javaslatokat dolgoz ki, melyeket szeptemberben, az Európai Unió helyzetéről szóló éves beszéde alatt ismertet. Hangsúlyozva, hogy a polgárok által javasolt számos intézkedést a jelenlegi szerződések keretein belül is meg lehet valósítani.

A rendezvényen többen is arra szólítottak, hogy módot kell találni a polgárok közvetlen és tartós bevonására az uniós döntéshozatalba.

„Szilárd meggyőződésem, hogy a választásokon túl is intézményesítenünk kell a polgárok közvetlen részvételét a társadalom megosztottságának ellensúlyozása érdekében” – mondta Guy Verhofstadt, a konferencia társelnöke.

A civilek ajánlásai

A jelentés a konferencia digitális platformján benyújtott ötleteken, valamint az európai és nemzeti polgári vitacsoportok ajánlásain alapul.

A javaslatok között szerepel az Európai Parlament jogalkotási kezdeményezési jogának megadása, az uniós polgárok egészségügyi ellátáshoz való jogának megteremtése, az elmozdulás a megújuló energiaforrások felé, valamint a környezeti, digitális és környezetvédelmi oktatás javítása.

Brüsszel 2022. május 5.

Szakértők szigorítást sürgetnek az európai élelmiszerbiztonsági rendszerben a botrányok után

Szakértők szerint az élelmiszerbiztonsági rendszerek alulfinanszírozottsága is hozzájárult ahhoz, hogy idén Európában többször is szennyezett termékek kerülhettek a polcokra. A kutatások szerint például Franciaországban ma 30 százalékkal kevesebb élelmiszerbiztonsági ellenőrzést végeznek a hatóságok, mint 20 évvel ezelőtt.

Élelmiszerbotrányok sora rengette meg a fogyasztók bizalmát Európában az elmúlt hónapban. Franciaországban a Buitoni cég pizzáiban E. coli baktériumot mutattak ki. Több Kinder-csokoládé terméket pedig szalmonella-veszély miatt hívtak vissza.

Az európai élelmiszerbiztonsági rendszer az egyik legszigorúbbnak számít a világon. Szakértők szerint azonban a tehetetlen tagállami hatóságok és a hanyag gyártók miatt lehetnek szennyezett termékek a boltok polcain.

ADVERTISING

"Három éve közzétettünk egy jelentést a hivatalos ellenőrzések számának aggasztó visszaeséséről. Ezeknek a szervezeteknek ugyanis fogytán vannak az erőforrásaik és csökken a költségvetésük is. Ez a folyamat pedig botrányokhoz vezet, hiszen a gyártók a saját eszközeikre támaszkodnak. Ugyanakkor ha csak az önellenőrzés marad, akkor szabálytalanságokat kockáztatunk" - mondta a BEUC nevű belga fogyasztóvédelmi szervezet szakértője, Camille Perrin.

Az elmúlt húsz évben az ellenőrzések száma 10 százalékkal csökkent Belgiumban, Franciaországban pedig 30 százalék ez az arány. Az Európai Parlament évek óta szigorítást követel. Az EP-képviselők szerint ugyanis nem helyes a nagy cégekre hagyni a saját termékeik ellenőrzését.

"Egyrészt jelenleg Európában állítják elő a legjobb minőségű élelmiszert a világon. Másrészt viszont mégis keményen kell, hogy fogalmazzak ezen a téren, hiszen bőven lenne lehetőség az előrelépésre. Javítani kell a szabályokon, nem bízhatjuk el magunkat. Azt mondanám, a rendszerünk 80 százaléka megbízható, a maradék 20 százalékban viszont javítani kell" - mondta egy francia szocialista EP-képviselő, Eric Andrieu.

Az európai élelmiszerlobbit képviselő FoodDrink Europe nem kívánta kommentálni a legutóbbi botrányokat. Írásos válaszukban viszont jelezték, továbbra is együttműködnek az illetékes hatóságokkal és az Európai Bizottsággal is azért, hogy a lehető legmagasabb minőséget biztosítsák az élelmiszeripari termékeknek.

Brüsszel 2022. május 4.

Egységes töltő: a Parlament az e-hulladék csökkentése mellett

Minden hordozható elektronikai készüléken lennie kellene USB C típusú bemenetnek a töltéshez © Engdao / AdobeStock

A Parlament készen áll az egységes töltőről, így az e-hulladék csökkentéséről és a hordozható elektronikus készülékek egyszerűbb töltéséről a tagállamokkal folytatandó tárgyalásokra.

A Belső piaci és fogyasztóvédelmi bizottság április 20-án fogadta el a rádióberendezésekről szóló irányelvvel kapcsolatos álláspontját, amelyet a plenáris ülésen szerda reggel tett bejelentéssel a Parlament jóváhagyott. A Ház így készen áll a jogszabály végső formájáról az uniós kormányokkal folytatott tárgyalások megkezdésére.

Az új szabályok értelmében a fogyasztóknak nem kellene minden új készülékkel új töltőt és vezetéket venniük, hanem ugyanazt a töltőt használhatnák az összes kis és közepes méretű elektronikus eszközükhöz. Mindegy, hogy melyik gyártótól származnak, a vezetékes töltőről

tölthető mobiltelefonokat, a táblagépeket, a digitális fényképezőgépeket, a fejhallgatókat, a kézi videójáték-konzolokat, a hordozható hangszórókat ezentúl USB C típusú csatlakozással kellene felszerelni. A kötelezettség alól csak azok a készülékek jelentenek kivételt, amelyek túl kicsik ehhez a csatlakozóhoz, például az okosórák, az egészségi állapotot nyomon követő eszközök és bizonyos sporteszközök.

Az irányelv felülvizsgálata annak az uniós törekvésnek az egyik eleme, hogy az egységes piacon megjelenő termékek, és különösen az elektronikai berendezések fenntarthatóbbak legyenek, és kevesebb elektronikai hulladékot termeljenek.

Egyértelmű tájékoztatás a töltésről

A képviselők azt szeretnék, ha az új termékeken egyértelmű információ és könnyen érthető címkék tájékoztatnának a töltési módokról, és hogy a csomagolás tartalmaz-e töltőt. Ez segítené a félreértések kiküszöbölésében és leegyszerűsítene a vásárlói döntéseket, hiszen a fogyasztók gyakran már számtalan töltővel rendelkeznek és nincs szükségük egy újabbra.

A képviselők a vezeték nélküli töltés terjedése miatt arra kérik az Európai Bizottságot, hogy 2026 végéig nyújtson be egy tervet a vezeték nélküli töltési rendszerek harmonizálására is. A cél az, hogy az Unió elkerülje a piac ismételt felaprózódását és csökkentse a környezet szempontjából káros hulladék mennyiségét. A képviselők emellett a fogyasztók számára kényelmesebbé tennék a töltési megoldásokat, és kiküszöbölnék azt a helyzetet, amikor a fogyasztók az egymással nem együttműködő rendszerek miatt egy-egy gyártó foglyává válnak.

Alex Agius Saliba (S&D, Málta) jelentéstevő szerint

„Évente fél milliárd, hordozható készülékekhez készült töltőt szállítanak Európába, ami 11-13 ezer tonna e-hulladékot eredményez. A mobiltelefonok és egyéb kis és közepes méretű elektronikai cikkek egységes töltőjével mindenki jól járna. A bizottsági tervezetre építve mi 2026-ra a vezeték nélküli töltési technológiák interoperabilitását is előírnánk, és egyértelmű címkékkel segítenénk a vásárlók tájékoztatását. A javaslat hatáskörét is bővítettük, több termékre, többek között laptopokra is kiterjesztve azt.”

Háttér

A Parlament és a Belső piaci és fogyasztóvédelmi bizottság már egy évtizede sürgeti az egységes töltő bevezetését és egy erre vonatkozó jogszabálytervezet benyújtását a Bizottságtól. A Bizottság végül 2021. szeptember 23-án nyújtotta be javaslatát.

Brüsszel 2022. május 3.

Az EU 2025-re egységes rendszerben kezelné a polgárok egészségügyi adatait

Az Európai Bizottság új javaslatokat mutatott be az egészségügyi adatok közös kezelésére. 2025-re szeretnék azt elérni, hogy az összes ilyen adat digitalizálva legyen egy közös európai digitális térben. Azonban sokan aggódnak a kényes adatok hozzáférhetősége miatt.

A terv szerint három év múlva az európai páciensek azonnal hozzáférhetnek majd a digitális formában tárolt egészségügyi adataikhoz és azokat könnyen megoszthatják majd más tagországok egészségügyi szakembereivel.

Ezek a leletek, illetve a vények, a laboreredmények is közös formátumban készülnek majd a jövőben, így azokat más országokban is használhatják majd.

"Az egészségügyi adatok hatalmat jelentenek. Ez az egészségügy vérkeringését jelenti. A javaslatunk egyedülálló a világon. Ez mérföldkövet jelent a digitális átállásunkban és valódi forradalmat hoz az orvoslás történetében" - mondta az Európai Bizottság alelnöke, Margaritis Szkinász.

A terv szerint a páciensek leleteit más tagállamokban is elérhetik majd, ha erre szükség lesz. Az ellátás költségeit pedig csökkentheti a receptek digitalizációja. Azonban a jogszabály véglegesítéséig még sok a buktató. Fogyasztóvédelmi szervezetek értékelik a javaslat előnyeit, de szerintük vannak kockázatok is. A polgárok ugyanis kiemelten kényes ügynek tartják a saját egészségügyi adataikhoz való hozzáférés kérdését.

"A páciensek nagyon kényesek abban, hogy kikkel osztják meg az egészségügyi adataikat. Igaz az, hogy egy egységes európai egészségügyi tér létrehozhatja azt a bizalmat, amire szükségünk van az adataink megosztásához. Ez mindenkinek hasznot hozna és a polgárok nagyon várják ezt. Vagyis ez előrelépést jelentene a biztonság, illetve az adatok megosztásának tekintetében is" - mondta egy francia egészségügyi szakértő, Arthur Dauphin.

Az Európai Bizottság szerint az új digitális rendszerben kiemelt feladat lesz a betegek adatainak védelme. Így a páciens korlátozhatja majd az egészségügyi adataihoz való hozzáférést. Az egyik konkrét gazdasági előny az lehet, hogy a gyógyszerpazarlás csökkentéséhez, vagyis pénzbeli megtakarításhoz vezethet a közös európai adatbázis felállítása. És az egészségügyben végzett kutatások is új lendületet kaphatnak.

Brüsszel 2022. április 28.

A mesterséges intelligencia jövője: az Európai Parlament uniós ütemterve

A képviselők a májusi plenáris ülésen szavaznak a mesterséges intelligencia hosszú távú fejlesztésére vonatkozó javaslatokról.

A mesterséges intelligencia (AI) 18 hónapon át tartó áttekintését követően az erre szakosodott különbizottság (AIDA) jelentésben tett javaslatot egy uniós ütemtervre, amely figyelmet fordít az EU céljaira a mesterséges intelligenciával kapcsolatban, és folytatást jelent a mostani jogalkotási erőfeszítések után ezen a területen.

Az EU lemaradt a mesterséges intelligencia fejlesztése, kutatása és a vele kapcsolatos befektetések terén, pedig ez kulcsfontosságú az EU digitális átállása szempontjából, és továbbra is egyre növekvő hatással lesz a gazdaságra és a mindennapi életre - mondja a jelentés.

A mesterséges intelligencia használata és veszélyei.

Az uniós szabályok, biztosítékok és szabályozások célja, hogy a mesterséges intelligencia előnyös legyen az EU minden területén, a zöld átállástól és az egészségügytől az iparon át, a közigazgatásig, mezőgazdaságig.

A jelentés figyelmeztet, hogy az EU-nak gyorsan kell lépnie az uniós értékeken alapuló normák felállítása kapcsán, ellenkező esetben a szabványokat máshol alakítják majd.

Mit javasol az AIDA jelentés?

Kedvező szabályozási környezet, ideértve a dinamikus jogalkotást és a modern kormányzást, mivel a jelenlegi uniós és nemzeti jogszabályok nem nyújtanak jogbiztonságot. Az innováció támogatása és a szabályozási terhek elkerülése érdekében csak a magas kockázatú AI-alkalmazásokat kell szigorúan szabályozni.

Mivel a mesterséges intelligencia technológiák a rendelkezésre álló adatoktól függenek, az adatok EU-n belüli megosztását felül kell vizsgálni és ki kell terjeszteni. Az EU digitális egységes piacának harmonizációja segíti a cserét és innovációt.

A képviselők szerint meg kell erősíteni a **digitális infrastruktúrát**, biztosítva minden polgár számára a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Támogatni kell a szélessáv, az üvegszál és az 5G kiépítését, és prioritásként kell kezelni a kulcsfontosságú feltörekvő technológiákat, például a kvantumszámítástechnikát.

Az EU-nak támogatnia kell a **mesterséges intelligenciával kapcsolatos készségek fejlesztését**. A jelentés szerint ez hozzájárul a technológia iránti bizalom kiépítéséhez, az innováció előmozdításához, valamint a kiválósági központok és az uniós szakértők támogatásával megakadályozza a tehetségek elvándorlását.

A mesterséges intelligencia **katonai és biztonsági vonatkozásaival** is foglalkozni kell: az EU-nak nemzetközileg együtt kell működnie hasonló gondolkodású partnereivel, hogy előmozdítsa emberközpontú, EU-értéken alapuló jövőképét – áll a jelentésben.

Brüsszel 2022. április 26.

Az EU digitális piacokról és a digitális szolgáltatásokról szóló törvényei

Két jelentős uniós jogszabály formálhatja át a digitális szektort.

A digitális szféra: „Visszavesszük az irányítást”

A digitális platformok ereje

Az elmúlt két évtizedben a digitális platformok életünk szerves részévé váltak – nehéz elképzelni, hogy bármit is csináljunk a Google vagy a Facebook nélkül.

Bár az átalakulásnak nyilvánvaló előnyei vannak, az egyes platformok által megszerzett domináns pozíció jelentős előnyökkel jár a versenytársakkal szemben és indokolatlan befolyást gyakorol a demokráciára, az alapvető jogokra, a társadalmakra és a gazdaságra. Gyakran befolyásolják a

jövőbeli innovációkat vagy a fogyasztói választásokat, és úgynevezett kapuórként szolgálnak a vállalkozások és az internetfelhasználók között.

Az egyensúlyhiány kezelése érdekében az EU a digitális piacokról szóló törvény (DMA) és a digitális szolgáltatásokról szóló törvény (DSA) segítségével a jelenlegi szabályok korszerűsítésén dolgozik, hogy egységes szabályok legyenek az egész EU-ban.

Digitális átalakulás: fontosság, előnyök és uniós politika

10 000 az EU-ban működő online platformok száma. Ezek több mint 90%-a kis- és középvállalkozás.

A techóriások szabályozása: a digitális piacokról szóló törvény

A digitális piacokról szóló törvény célja, hogy egyenlő feltételeket biztosítson minden digitális vállalat számára. A rendelet egyértelmű szabályokat határoz meg a nagy platformok számára, hogy megakadályozza a vállalkozások és a fogyasztók számára tisztességtelen feltételek kiszabását. Az ilyen gyakorlatok közé tartozik a termékek magasabb rangsorolása, vagy a felhasználók számára az előtelepített szoftverek vagy alkalmazások eltávolítási lehetőségének hiánya.

Az üzenetküldő platformok közötti együttműködés is javulni fog – a kis vagy nagy platformok felhasználói üzenetküldő alkalmazásokon keresztül üzeneteket válthatnak, fájlokat küldhetnek vagy videóhívásokat kezdeményezhetnek.

A szabályoknak elő kell segíteni az innovációt, a növekedést és a versenyképességet, és segíteniük kell a kisvállalatokat és a startupokat a nagyobb cégekkel való versenyben.

A digitális piacokról szóló törvény meghatározza a nagy online platformok kapuórként való azonosításának kritériumait is, és felhatalmazza a Bizottságot piaci vizsgálatok lefolytatására. Ez lehetővé teszi a kapuőrök kötelezettségek szükség szerinti frissítését és a rossz magatartás szankcionálását.

Biztonságosabb online tér: a digitális szolgáltatásokról szóló törvény

A digitális szolgáltatásokról szóló törvény nagyobb beleszólást enged az embereknek abba, hogy mit látnak az interneten: a felhasználók jobban tájékozódhatnak arról, hogy miért ajánlanak számukra bizonyos tartalmat, és választhatnak olyan lehetőséget, amely nem tartalmazza a profilalkotást. Tilos lesz a célzott reklámozás kiskorúak számára, és nem engedélyezett az olyan érzékeny adatok felhasználása, mint a szexuális irányultság, vallás vagy etnikai hovatartozás.

Az új szabályok védik a felhasználókat a káros és illegális tartalmaktól is. Emellett kelentősen javítják az illegális tartalom eltávolítását, biztosítva, hogy az a lehető leggyorsabban megtörténjen.

Segítenek a káros tartalmak elleni küzdelemben is és jobb szabályokat hoznak a szólásszabadság védelmére.

A digitális szolgáltatásokról szóló törvény olyan szabályokat is tartalmaz majd, amelyek biztosítják, hogy az online értékesített termékek biztonságosak legyenek, és megfeleljenek az EU-ban meghatározott legmagasabb szabványoknak. A felhasználók jobban ismerik az online vásárolt termékek valódi eladóit.

Brüsszel 2022. április 22.

Körkörös gazdaság: mit jelent, miért fontos és mi a haszna?

Az egyszeri fogyasztásra épülő gazdasági modell környezetszennyező és pazarló, az EU ehelyett a körkörös gazdaság megvalósítására törekszik. Videónkban mutatjuk, mit is jelent ez pontosan.

Európában évi 2,5 milliárd tonna hulladékot termelünk. Épp ezért az Unió korszerűsíti a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályait, hogy ösztönözze a lineáris gazdaságról való átállást az úgynevezett **körkörös gazdaságra**.

Javítsd meg, használd újra és hasznosítsd újra!

A Parlament a körkörös gazdaságra való áttérésre ösztönzi az európaiakat

Mi az a körkörös gazdaság?

A körkörös gazdaság termelési és fogyasztási modellje arra épül, hogy **egyszeri fogyasztás helyett a termékek élettartamát a lehető legjobban meghosszabbítsuk**. Erre alkalmas módszer lehet, ha vásárlás helyett kölcsönzünk, a már megvásárolt termékeknek pedig „második esélyt” adunk azzal, hogy megjavítjuk, átalakítjuk, esetleg továbbadjuk őket. Amikor az adott termék eléri az életciklusa végét, akkor az alapanyagokat újra lehet hasznosítani. Így csökken a hulladék mennyisége, ráadásul az alapanyagok és késztermékek újbóli felhasználása **gazdaságilag is értékteremtő**.

Ezzel szemben a hagyományos lineáris gazdasági modell egyszeri fogyasztással számol. Emiatt a termékek olcsó, könnyen hozzáférhető alapanyagokból készülnek, az alacsonyabb minőségük miatt pedig nem is olyan tartósak. Az EP-képviselők épp ezért tartóssági kritériumokat határoznának meg a használati tárgyakra.

Körkörös gazdaság: csökkenteni, felújítani, újrahasznosítani

Miért van szükség a körkörös gazdaságra?

A népesség és vele a nyersanyagok iránti igény növekedése miatt **egyre szűkösebbek az erőforrások**. Ráadásul számos nyersanyagot nem helyben termelünk, így ilyen esetekben az EU sokszor harmadik országokra támaszkodik.

Emellett a környezetre is komoly hatással van a nyersanyagok termelése, szállítása és felhasználása. A nyersanyagok hatékonyabb felhasználásával csökkenthető a széndioxid-kibocsátás.

Mi hasznunk származik ebből?

A hulladékcsökkentés, a környezetbarát terméktervezés és az újbóli felhasználás az európai vállalkozások számára rengeteg megtakarítást jelenthet, és csökkentheti az üvegházhatású gázok kibocsátását.

A körkörös gazdaság csökkentené a környezetre nehezedő nyomást, biztosítaná a nyersanyagforrásokat, valamint javítaná az Unió versenyképességét és 700 ezer új munkahelyet teremtené az EU-ban. A fogyasztók pedig tartósabb használati tárgyakhoz férhetnének hozzá.

Az Európai Bizottság 2020 márciusában benyújtott egy cselekvési tervet a körforgásos gazdaság megvalósítására, amely javaslatokat tartalmaz a fenntarthatóbb terméktervezésre és a hulladék csökkentésére és a javításhoz való jogra vonatkozóan. Külön figyelmet fordítanak a legtöbb energiát felhasználó ágazatokra, mint például az elektronika és az IKT, a műanyagok, a textilipar és az építőipar.

A Parlament 2021. februárban megszavazta a körkörös gazdaság új cselekvési tervét, amely további intézkedéseket vár a karbonsemleges, környezetvédelmi szempontból fenntartható, mérgezésmentes és teljesen körkörös gazdaság 2050-ig történő megvalósítása érdekében, beleértve az újrafeldolgozás szigorúbb szabályait és az alapanyagok felhasználására és fogyasztására vonatkozó, 2030-ra kötelezően teljesítendő célértékeket.

A Bizottság 2022 márciusában közzétette az első intézkedéscsomagot a körkörös gazdaságra való átállás felgyorsításáról. A javaslatok között szerepel a fenntartható termékek népszerűsítése, a fogyasztók ösztönzése a zöld átállásra, az építési termékekről szóló rendelet felülvizsgálata, valamint a fenntartható textilekre vonatkozó stratégia.

Brüsszel 2022. április 8.

Miért fontos a javításhoz való jogról szóló EU-s jogszabály?

Miért szeretnének az EP-képviselők jogszabályt, ami garantálja a javításhoz való jogot, és milyen konkrét intézkedéseket javasolnak a témában.

A Bizottság 2022 harmadik negyedévére tervezett javaslata előtt a Parlament április 7-én elfogadta a javításhoz való jogról szóló prioritásait. A javításhoz való jogot kulcsfontosságú lépésnek tekintik abban, hogy a zöld megállapodás keretein belül 2050-re az EU megvalósítsa a körkörös gazdaságot.

Négy érv a javításhoz való jog mellett

Az uniós fogyasztók 77%-a szívesebben javítaná meg termékeit, mintsem újat vásároljon, de végül ki kell cserélnie vagy ki kell dobnia azokat a **javítási költségek** és a szolgáltatás hiánya miatt.

A fenntarthatóbb fogyasztás másik akadálya az **elavulás**: egyes termékeket eleve úgy terveznek, hogy bizonyos idő vagy mennyiségű használat után meghibásodjanak. Egyes esetekben a készülékek alkatrészei úgy vannak rögzítve, hogy azokat nem lehet kivenni és kicserélni.

Az elektronikai hulladékok **a leggyorsabban növekvő hulladékforrások** az EU-ban. 2017-ben több mint 3,5 millió tonnát gyűjtöttek össze, és csak 40%-át hasznosították újra.

Az elektronikai eszközök javítása **jót tenne a környezetnek**, az erőforrás-felhasználás, az üvegházhatású gáz-kibocsátás és az energiafogyasztás csökkenéséhez vezetne.

Mit kell tartalmaznia a javításhoz való joggal kapcsolatos jogszabályoknak?

Az Európai Parlament több mint 10 éve támogatja a fogyasztók javításhoz való jogának fejlesztését, és számos konkrét javaslatot tett az Európai Bizottságnak a javítások szisztematikussá, költséghatékonyabbá és vonzóvá tétele érdekében.

A következő jogalkotási javaslatban az EP-képviselők által elvárt intézkedések:

- Tegye vonzóbbá a javításokat a fogyasztók számára, például kínáljon bónuszokat a hibás készülék javításáért vagy a javítás idejére biztosítson csereeszközt
- Kötelezze a gyártókat, hogy ingyenes hozzáférést biztosítsanak a javítási és karbantartási információkhoz, és minimális időtartamra garantálják a szoftverfrissítéseket
- Meg kell bizonyosodni arról, hogy az eszközök tartósabbak, könnyebben javíthatók, és tartalmaznak eltávolítható és cserélhető alkatrészeket
- A fogyasztók jobb tájékoztatása az eszközök javíthatóságával kapcsolatban

- A garanciák kiterjesztése

Brüsszel 2022. április 7.

Gáztárolók feltöltése a tél előtt: a képviselők támogatják a tervet

2022. november elsejéig a gáztárolókat legalább 80 százalékgig fel kell tölteni

Védeni kell a tárolókat a külső beavatkozástól

A javaslat végső formája a tagállami miniszterekkel folytatott tárgyalásokon alakul ki

Az EP támogatja az európai stratégiai földgáztárolók feltöltésének felgyorsítását annak érdekében, hogy a következő fűtési szezonban legyen elég gáz a háztartások és a vállalatok számára.

A sürgősségi eljárás keretében elfogadott [javaslatról](#) a Parlament ezután az uniós miniszterekkel folytat vitát.

A képviselők kötelezően előírnák, hogy az uniós földgáztárolókat 2022. november elsejéig legalább 80 százalégra, a következő években pedig 90 százalégra kell feltölteni, hogy a gázszolgáltatás az ellátás akadozása esetén is biztosítható legyen az európaiak számára.

A külső beavatkozás jelentette kockázat kizárása érdekében a tárolók üzemeltetőinek kötelező tanúsításon kell átesniük. A tanúsítványt meg nem szerző üzemeltetőknek le kell mondaniuk a tárolók tulajdonjogáról vagy a tárolók feletti ellenőrzésről. Az üzemeltetők a nemzeti szabályozó engedélye nélkül nem zárhatnak be földgáztárolót.

A gáztárolók feltöltésének felgyorsítása érdekében az új szabály a tárolóba vagy a tárolóból szállított földgáz szállítására kedvezményes tarifát állapít meg az energetikai szolgáltatók számára.

Brüsszel 2022.március 28.

Új korszak kezdődhet Európában a digitális óriáscégek szabályozásában

Új szabályokat vezet be az Európai Unió a digitális piacon, ez pedig nagy hatással lesz a technológiai óriáscégekre és átalakíthatja a felhasználók szokásait is. Szakértők szerint hamarosan hamarosan nagyon fontos változások lesznek a Google és a Facebook gyakorlatában Európában.

Az uniós tagállamok és az Európai Parlament képviselői is támogatták az EU új, digitális piacokról szóló törvényjavaslatát, amely hamarosan hatályba léphet. A terv mögött az EU versenyjogi biztosa, Margrethe Vestager áll, aki hosszú évek óta küzdött az öt legnagyobb technológiai cég túlzott befolyása ellen. A Google, az Amazon, az Apple, a Microsoft és Facebook mögött álló Meta ugyanis olyan domináns helyzetben vannak a piacon, amely sok visszaélésre adott lehetőséget. Korábban Brüsszel ezeket versenyjogi bírságokkal próbálta meggátolni, azonban ezek az ügyek általában hosszú pereskedéshez vezettek.

Miért kellenek új szabályok?

A várhatóan 2023 januárjában életbe lépő új szabályok filozófiai változás hoznak a nagy platformok visszaélései elleni küzdelemben. A Google-ra eddig 8 milliárd eurónyi bírságot szabott ki az EU, azonban ez lényegében alig változtatott azon, ahogy a megacég a piaci erőfölényével visszaél. A digitális piaci törvény húsz területen jelent új szabályokat és súlyos bírságokat abban az esetben, ha a szereplők nem lépnek időben. A jogszabály a tervek szerint még kezdeti stádiumban felszámolja majd a piactorzító gyakorlatokat.

Hogyan működik majd a rendszer?

A lényeg: a nagy platformoknak megtiltják, hogy a saját érdekelttségükbe tartozó üzletfeleket előnybe hozzák a versenytársakkal szemben. Eddig például gyakran előfordult az, hogy a Google termék-kereséseknél kiemelt találatot kaptak a Google Shopping leánycég termékei. A jogszabály szigorításokat tartalmaz a felhasználók és cégek adatainak átadása és a célzott hirdetések ügyében. És tiltani fogja például azt a gyakorlatot, amikor egy telefon, vagy számítógép megvásárlásakor azokon előre telepített programok nehezítik a konkurens termék elhelyezését. És könnyebbé válhat az egyes kommunikációs csatornák közötti átjárás is. Például egy Signal-felhasználó a tervek szerint egy Whatsappot használó személynek is küldhet majd üzenetet. A bírságok elérhetik az adott cég globális forgalmának 10 százalékát, visszaesők esetén 20 százalék is lehet a bírság.

Hogyan reagáltak az érintett cégek?

Az Apple aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a szabályok miatt nőhet az egyes felhasználók kiszolgáltatottsága és a korlátozások miatt a cég nem tud majd ellenszolgáltatást kérni a szellemi tulajdonba fektetett beruházások után. Itt valószínűleg arra gondolhattak, hogy az iPhone-okon eddig kizárólagosságot élvező App Store-t megkerülve is érkezhettek majd applikációk a telefonokra.

A Google egyik szóvivője úgy nyilatkozott, a cég aggódik amiatt, hogy veszélybe kerülhet az innováció és az európaiaknak kínált sokféle termék a jogszabály miatt. Ugyanakkor támogatják azt, hogy a különféle digitális platformok átjárhatóak legyenek.

Mit mondanak a szakértők?

A nagy cégek aggodalmaival szemben az iparági szakértők optimisták. Nicolas Petit, a firenzei European University Institute versenyjoggal foglalkozó professzora szerint az új környezet akár segítheti is az óriáscégek üzleti modelljeit.

"Szerintem a digitális piaci törvény előnyben részesíti majd azon cégeket, amelyek előfizetői alapon működnek, vagy pedig a készülék szintjén lévő fizetési mód tartozik hozzájuk. Több ilyen irányú fejlesztést várunk a jövőben" - mondta a professzor.

Ugyanakkor az is valószínűnek tűnik, hogy az Európai Bizottság szakértőgárdáját a vártnál több emberrel kell majd feltölteni. A bizottság eredetileg 80 embert szeretett volna alkalmazni a jogszabály betartásának ellenőrzésére, azonban ez a legtöbb szakértő szerint kevés lesz.

Brüsszel 2022.március 24.

Újabb tíz év ingyenes barangolás

- A roamingdíjakat eltörlő rendelet hatálya 2022. június 30-án járt volna le
  - Ugyanannyiért, ugyanolyan minőségben és sebességgel használhatjuk a külföldi (uniós) mobilhálózatot, mint a hazait
  - A Bizottság most az Unión belüli hívásokra kivetett díjakat vizsgálja meg
- További tíz évig extra költség nélkül roamingolhatunk

Az Unió további tíz évvel meghosszabbítja a belföldi díjas barangolás rendszerét: ehhez járult hozzá a Parlament csütörtökön.

A barangolásért fizetendő többletdíjak eltörlésének folytatását tartalmazó jogszabály - amelyről [a Parlament és a Tanács 2021 decemberében állapodott meg](#) - értelmében a fogyasztók továbbra is

szabadon telefonálhatnak az Unióból bárhonnan anélkül, hogy az otthoni díjknál többet fizetnének.

Ráadásul mostantól külföldön is az otthonival megegyező sebességű és minőségű mobilkapcsolatot élvezhetnek a felhasználók. A barangolás-szolgáltatóknak ugyanis ugyanolyan minőségű roamingot kell biztosítaniuk, mint az otthoni szolgáltató, ha a meglátogatott ország hálózatán létezik a szolgáltatás. A Tanáccsal folytatott tárgyalások során a képviselők elérték, hogy az új szabályok tiltsák a barangolási szolgáltatások minőségének lerontását (például a 4G-ről 3G-re váltást).

Ingyen elérhető segélyhívó szolgálatok

Az utazók és a fogyatékkal élők ezentúl további költségek nélkül és a hívó fél tartózkodási helyét tartalmazó információk továbbítása mellett érhetik el a segélyhívó számokat, akár hívással, akár szöveges üzenettel. A szolgáltatóknak kötelező lesz tájékoztatást nyújtani a 112-es európai segélyhívó számról.

Unión belüli hívások többletdíja

A tagállami miniszterekkel folytatott tárgyalások során a képviselők az Unión belüli hívásokra (azaz ha pl. Magyarországról, magyar mobil- vagy vezetékes telefonról egy más nemzetiségű EU-s számot hívunk) kivetett extra díjak eltörlését is kérték, hiszen a felhasználók számára nem egyértelmű, mi a különbség a barangolás és az Unión belüli nemzetközi hívások között. A nemzetközi hívások díja az Unión belül jelenleg percenként nem lehet több mint 19 cent. A megállapodás értelmében a Bizottságnak fel kell mérnie, hogy szükséges-e alacsonyabban megszabni az árplafont.

A nagykereskedelmi barangolási díjak - amelyeket a szolgáltatók egymásnak számláznak ki, amikor ügyfeleik más hálózatot használnak - felső határa ezentúl gigabyte-onként 2 euró lesz, majd 2027-re fokozatosan 1 euróra csökken. Ha a felhasználók barangolás közben túllépik a szerződésük szerinti maximum értékeket, akkor az általuk fizetendő többletköltség nem lehet magasabb a nagykereskedelmi barangolási díjak maximumánál.

Angelika Winzig (EPP, Ausztria) jelentéstevő szerint

„A belföldi díjas barangolás példátlan európai sikertörténet, amely megmutatja, hogy mindnyájan jól járunk az egységes piaccal. Sikertült minden európai polgár és vállalkozás számára tovább mérsékelnünk a költségeket és javítani a szolgáltatás minőségét: a szolgáltatás sebességének szándékos korlátozása ezentúl nem lehetséges. A nagykereskedelmi barangolási díjra vonatkozó felső határt is leszorítottuk, ezzel igazságosabbá válik a távközlési piacon zajló verseny. A

rendelettel újabb lépést tettünk az egységes európai digitális piac felé, amely a jövőben erősebbé és hatékonyabbá teszi az Uniót.”

A szerdai vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

Háttér

A belföldi díjszabású barangolásra vonatkozó szabályt - amelynek értelmében 2017. június 15-ével megszűntek a roamingdíjak az Unióban - a barangolásról szóló rendelet hozta létre. A rendelet 2022. június 30-ig van érvényben. Öt évvel a 2015-ös elfogadását követően a Bizottság felülvizsgálta a hatását, és a meghosszabbítása mellett döntött.

Brüsszel 2022.március 24.

Többet kell tennie az Uniónak a biztonságos élelmiszerellátásért

- Ukrajnának jelentős mennyiségű élelmiszersegélyre van szüksége
- Ukrajnába vezető, illetve onnan kiinduló élelmiszer- és áruszállítási folyosókat kellene létrehozni
- Az Uniónak diverzifikálnia kell az élelmiszerimportja forrásait
- Az Unióban fokozni kell a mezőgazdasági termelést
- Az érintett gazdálkodóknak támogatásra van szükségük

A képviselők élelmiszersegélyt kérnek Ukrajna számára és függetlenebbé tennék az EU élelmiszertermelését © AdobeStock/Kirill Gorlov

A Parlament Ukrajna számára sürgősen jelentős mennyiségű élelmiszersegélyt kér, és az uniós élelmiszer-termelés függetlenedését szorgalmazza.

A Parlament csütörtökön 413 szavazattal, 120 ellenszavazat és 49 tartózkodás mellett állásfoglalást fogadott el arról, hogy Ukrajna orosz megtámadása nyomán az Uniónak sürgősen tervvel kell előállnia az uniós és globális élelmezésbiztonság fenntartására. A képviselők az állásfoglalásban azonnali élelmiszersegélyt kérnek Ukrajna számára és újragondolnák az Unió élelmiszer-termelési stratégiáját.

Élelmiszersegély az ukránoknak

Az Oroszország által indított háború súlyos hatással lesz Ukrajna élelmezésbiztonságára, ezért a Parlament jelentős mennyiségű humanitárius élelmiszersegélyt vár az Uniótól és a nemzetközi közösségtől. Az Uniónak emellett az elzárt fekete-tengeri kikötők kiváltására Ukrajnába vezető, illetve onnan kiinduló élelmiszer- és áruszállítási folyosókat kellene nyitnia, vélik a képviselők. Az ukrán gazdálkodókat pedig el kell látni az Ukrajnában most nehezen elérhető vetőmagokkal, üzemanyaggal és műtrágyákkal.

Függetlenebbé váló Unió

A képviselők szerint a koronavírus-járvány és az ukrajnai háború rávilágított, hogy a pár beszállítótól függő Uniónak csökkentenie kell importfüggőségét és diverzifikálnia kell az Unión kívülről érkező importot. A Bizottságnak emellett ki kellene dolgoznia, hogyan védheti meg az uniós gazdálkodókat a drasztikusan emelkedő műtrágyaárak hatásától. A Parlament szerint a műtrágyaimport-függőség kiküszöbölése és a mezőgazdasági innováció ösztönzése céljából alternatív szerves tápanyagforrásokra kell váltani.

Az uniós termelés fokozása és segítség a gazdálkodóknak

A mezőgazdasági importban jelentkező fennakadások miatt fokozni kell az európai mezőgazdasági termelést, mondják a képviselők. Termőföldet csak élelmiszer- és takarmánytermelésre kellene használni. Az azonnali igények kielégítése érdekében meg kellene engedni, hogy a gazdálkodók 2022-ben a parlagon hagyott termőföldet is fehérjenövény-termelés alá vonhassák. A Bizottságnak pedig a 479 millió eurós válságtartalékból kellene támogatnia a legsúlyosabban érintett ágazatokat. A képviselők szerint a tagállamoknak is lehetővé kell tenni, hogy széles körű, gyors és rugalmas állami támogatást adhassanak a mezőgazdasági termelőknek.

A szerdai vita magyar felszólalója - [Bocskor Andrea](#) (független)

Brüsszel 2022.március 24.

A képviselők szigorúbb intézkedéseket várnak a magas energiaárak leküzdéséért

A képviselők arra szólították az EU-t, hogy ellensúlyozza hatékonyabban az Oroszországtól való energiafüggőségét, és mielőbb biztosítson tisztább és megfizethető energiát mindenki számára.

Az ukrajnai orosz invázió, valamint az energiaárak masszív emelkedése és ingadozása miatt a képviselők a március 24-i plenáris vitán a Tanácsot és a Bizottságot kérdezték azokról az uniós tervekről, melyek célja az orosz energiától – olajtól, földgáztól és széntől – való függés leküzdése.

A vita a Bizottság „REPowerEU” tervét követte, amely szerint 2022 vége előtt kétharmadára kell csökkenteni, 2030-ra pedig teljesen meg kell szüntetni az EU orosz gáz iránti keresletét, fel kell tölteni a téli gázkészleteket, és biztosítani kell a megfizethető, biztonságos és fenntartható energiaellátást.

Brüsszel 2022.március 11. *(Frissített)*

Az EU környezetvédelmi politikája 2030 a rendszer átalakítására fókuszál

Klímasemlegesség, tiszta energia, körkörös gazdaság

Összefoglaltuk, miről szól a 2030-ig tartó uniós környezetvédelmi cselekvési program és mit kell tenni a célok eléréséhez. Ahogy a világon mindenhol, úgy Európában is szembe kell nézni az éghajlatváltozás gazdasági és társadalmi hatásaival, az ökoszisztéma hanyatlásával és a természeti erőforrások túlzott kiaknázásával. A Parlament március 10-én fogadta el az EU 2030-ig szóló környezetvédelmi cselekvési programját.

Út a klímasemlegesség felé

2019 novemberében a Parlament elfogadta az éghajlati veszélyhelyzetet bejelentő állásfoglalást, és sürgette a Bizottságot, hogy biztosítsa: a jövőbeni jogalkotási és költségvetési javaslatok összhangban legyenek a párizsi klímaegyezmény célkitűzéseivel. Ennek eredményeként a Bizottság megalkotta az európai zöld megállapodást – a **klímasemleges Európa útitervét**. Az új környezetvédelmi cselekvési program segít elérni ezt a célt.

Az első uniós környezetvédelmi cselekvési program 1973-ban a szennyezés csökkentését, a természeti és városi környezet javítását, valamint az ökológiai problémák tudatosítását tűzte ki célul. A 8. környezetvédelmi cselekvési program a klímasemlegességre, a tiszta és hatékony energiák használatára és a körkörös gazdaságra való gyorsabb áttérésre összpontosít.

A fenntartható gazdaság a legfontosabb

A környezet állapotáról szóló jelentésében az Európai Környezetvédelmi Ügynökség kitért arra is, hogy a gazdasági tevékenységek és az életmódunk jelenti a legnagyobb kihívást az európai környezet számára.

A Parlament szerint az EU-nak a fenntartható jóléti gazdaság felé kell elmozdulnia. A jóléti gazdaság az, ahol a gazdaságot a közérdek igényei határozzák meg.

A cselekvési program prioritásai:

A környezeti károk prioritást élveznek, a forrásukat kell kezelni, a károkozónak pedig téríteni kell a költségeket

- A klímaváltozás mérséklése az üvegházhatású gázok kibocsátás-csökkentésének 2030-as célja érdekében, mindeközben pedig igazságos átmenet biztosítása
- Zéró szennyezési célkitűzés megvalósítása, beleértve a káros vegyi anyagokat is
- Előrelépés egy jóléti gazdaság felé
- A biológiai sokféleség védelme, megőrzése és helyreállítása, valamint elvesztésének megállítása és visszafordítása
- a termeléshez és a fogyasztáshoz kapcsolódó környezeti és éghajlati terhelés csökkentése
- a környezetvédelmi szempontból pozitív ösztönzők erősítése, valamint a környezetre káros támogatások, különösen a fosszilis tüzelőanyag támogatásának fokozatos megszüntetése

- Az adattechnológiák használata a környezeti politika támogatására, az átláthatóság és a nyilvános hozzáférhetőség érdekében

Átláthatóság és a káros támogatások fokozatos megszüntetése

Fokozatosan meg kell szüntetni a fosszilis tüzelőanyag-támogatásokat annak érdekében, hogy a globális felmelegedést 1,5 °C-ra szorítsák vissza. Az EU-nak figyelemmel kell kísérnie az uniós országok cél felé történő haladását és új módszertant kell kidolgozni az egyéb környezetre káros támogatások azonosítására 2023-ig.

Brüsszel 2022.március 4.

A koronavírus súlyosan érintette a nőket

Ezt mutatja egy Eurobarométer felmérés

- Az Európai Unióban a nők 77 százaléka szerint országában a járvány miatt több fizikai és érzelmi bántalmazás éri a nőket. A legtöbben Görögországban (93 százalék), a legkevesebben pedig Magyarországon (47 százalék) érzik így
- A megkérdezett nők 38 százaléka szerint a pandémia kedvezőtlenül befolyásolta jövedelmüket, 44 százaléka szerint a munka és a magánélet egyensúlyát, 21 százaléka szerint pedig a fizetett munkával töltött időt
- A járványügyi korlátozások rendkívüli mértékben kihatottak a nők mentális egészségére. A lezárásokat és a kijárási tilalmat például uniós szinten a válaszadók 41 százaléka, a társas érintkezés korlátozását pedig 38 százaléka említette tényezőnek

A képviselők az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás, a nők elleni testi és lelki erőszak, valamint a nemek közötti bérszakadék felszámolását sürgetik.

A március 8-ai nemzetközi nőnap alkalmából az Európai Parlament megbízásából külön felmérés készült az európai nők körében arról, hogy a világjárvány milyen hatást gyakorolt életük különböző aspektusaira. A felmérés azt tárta fel, hogy mind személyes, mind szakmai téren súlyos ára volt a világjárványnak. A nőkkel szemben elkövetett erőszakos cselekmények száma ugrásszerűen megnőtt.

A nőkkel szembeni erőszak

Az Európai Unióban a nők háromnegyede (a válaszadók 77 százaléka) szerint a világjárvány következményeképpen nőtt a nőkkel szembeni fizikai és érzelmi erőszak. Finnország (48 százalék) és Magyarország (47 százalék) kivételével mindenhol 50 százalék felett volt az ebben a kérdésben negatívan nyilatkozók aránya. A legkedvezőtlenebbül Görögországban (93 százalék) és Portugáliában (90 százalék) ítélték meg a helyzetet.

A nők egyértelműen megfogalmazták, milyen intézkedésekre lenne szükség a nőkkel szembeni erőszak visszaszorításához: *az erőszakos cselekmények akár rendőrségi bejelentésének*

megkönnyítése (58 százalék), több segélyszolgálat, például telefonos segélyvonal működtetése (40 százalék), a rendőrségen és az igazgátszolgáltatásban dolgozók érzékenyítése és képzése (40 százalék), a nők pénzügyi önállóságának növelése (38 százalék).

A járvány gazdasági és pénzügyi következményei

A válaszadók 38 százaléka nyilatkozott úgy, hogy a járvány kedvezőtlen hatással volt a jövedelmére. Az arányt tekintve a skála két végén Görögországot (60 százalék) és Dániát (19 százalék) találjuk, Magyarországon a válaszadók 44 százaléka érezte úgy, hogy kevesebb bevételből él a járvány miatt. A megkérdezett nők 44 százaléka szerint a járvány miatt a munka és a magánélet egyensúlya is felborult. A nők több mint fele tapasztalta ezt Cipruson (68 százalék), Görögországban (59 százalék), Máltán (58 százalék), Luxemburgban (56 százalék), Olaszországban (52 százalék), Portugáliában (52 százalék) és Magyarországon (51 százalék).

Végül, de nem utolsósorban a nők 21 százaléka - Magyarországon 17 százaléka - tudta, vagy tervezi tartósan csökkenteni a fizetett munkával töltött időt. A magyar válaszadó nők 38 százaléka viszont azt mondta, hogy a járvány miatt kénytelen volt kevesebb fizetett munkát végezni, mint amennyit szeretett volna.

Mentális egészség

A járvány kitörése óta a nőket töltötte el leginkább aggodalommal a barátok és a családtagok hiánya (44 százalék), ők érezték a leginkább szorongást és stresszt (37 százalék), és általában véve őket nyugtalanította leginkább a jövő (33 százalék).

A nők körében az az általános nézet, hogy a járvány megfékezésére bevezetett korlátozások jelentős mértékben kihatottak saját mentális egészségükre.

A járványügyi intézkedések a jellegüktől függően a társadalom bizonyos rétegeire különösen nagy terhet róttak: a 15 év alatti gyermeket nevelők közel fele szerint az iskolák és az óvodák bezárása súlyos hatással volt mentális egészségükre.

Mit várnak a nők az Európai Parlamenttől?

Az európai nők szerint az Európai Parlamentnek elsősorban a következő problémákkal kellene foglalkoznia: emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás (47 százalék), lelki és testi erőszak a nőkkel szemben (47 százalék), a nők és a férfiak közötti bérszakadék és annak hatása a szakmai előmenetelre (41 százalék), a munka és a magánélet nehezebb kiegyensúlyozása (31 százalék), a kiszolgáltatott társadalmi csoportokba tartozó nők és gyermekek védelme (30 százalék). A magyar válaszadók szerint a nők elleni testi-lelki erőszak a legfontosabb téma (42 százalék), amelyet

szorosan követ a nők és gyermekek emberkereskedelme és szexuális kizsákmányolása és a nemek közötti bérkülönbség problémája (41-41 százalék).

Háttér

Az idei nemzetközi nőnap alkalmából az Európai Parlament külön felmérést készített az európai nők körében, hogy világosabb képet kapjon arról, hogyan élték meg a Covid19-világjárványt a különböző országokban élő, különböző korú és szociodemográfiai helyzetű nők. Az Eurobarométer gyorsfelmérést az IPSOS végezte el 2022. január 25. és február 3. között mind a 27 uniós tagországban, összesen 26741 interjúalany megkérdezésével. Az összesített uniós eredményeket az egyes országok népessége alapján súlyozták.

Brüsszel 2022. február 25.

Nemzetközi nőnap 2022: ambíciókkal teli jövő a Covid19 után

A távmunka, a nemek közti egyenlőség, a mentális terhelés és a nem fizetett gondozási munka áll a középpontban a nemzetközi nőnap kapcsán tartott rendezvényeken.

Ahogy a világ lassan kikeveredik a Covid19 világjárványból, és mérlegeli annak munkahelyi és otthoni életre gyakorolt hatásait, a fentebb említett témák kiemelten fontossá válnak. Éppen ezért a 2022. március 8-ai nemzetközi nőnap előtt, március 3-án tartott eseményen is fókuszba kerülnek, melynek témája: „Ambíciókkal teli jövő az európai nők számára a Covid19 után: mentális terhelés, nemek közti egyenlőség a távmunka során és a járvány utáni fizetés nélküli gondozási munka”.

A rendezvényt a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság (FEMM) szervezi a nemzeti Parlamentekkel fenntartott kapcsolatok igazgatósággal együttműködve. Roberta Metsola, a Parlament elnöke, Elisabeth Moreno, Franciaország nemek közötti egyenlőségért, sokszínűségért és esélyegyenlőségért felelős minisztere és Věra Jourová, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnöke nyitja meg a rendezvényt. Az ünnepi beszédet Katrín Jakobsdóttir, Izland miniszterelnöke mondja.

A rendezvény, amelynek házigazdája Robert Biedroń a FEMM elnöke videokonferencia útján zajlik majd március 3-án, csütörtökön 9.00 és 12.00 óra között, és élőben közvetítik.

Brüsszel 2022. február 23.

Az EU bírágolná a szennyező beszállítókkal dolgozó cégeket

Súlyos bírságra számíthatnak azok az európai cégek a jövőben, amelyek környezetszennyező vagy a munkások jogait kihasználó beszállítókkal dolgoznak. Ezt tartalmazza az Európai Bizottság új javaslata, amellyel bevezetnék a kellő gondosság elvét a nagy cégek számára.

Az ügy előzménye az volt, hogy egy német ruhaipari cég pakisztáni beszállítójánál 200 munkás meghalt egy tűzben. Azért, hogy a dolgozók kihasználását és a jogsértéseket megelőzzék, az

európai megrendelőknek vizsgálniuk kellene azt, hogy a beszállítóik milyen körülmények között dolgoznak.

"A javaslat korlátozott felelősséget állapít meg a cégek két csoportja számára. Az egyikbe azok tartoznak, melyeknek több mint 500 alkalmazottjuk és legalább 150 millió eurós forgalmuk van. Ez 9400 céget érint. A második csoportba tartoznak a 250 főnél nagyobb és 40 millió eurós forgalmat meghaladó cégek. A kis és középvállalkozásokra nem vonatkozik az irányelv" - mondta az EU igazságügyi biztosa.

A javaslat bírálói szerint így az uniós cégek 90 százalékára nem vonatkozik majd a jogszabály. A civilek ezen mindenképpen változtatni szeretnének, és nagyobb védelmet követelnek az áldozatoknak.

"Az lenne a cél, hogy a Dávidokat védjük a Góliátokkal szemben, hogy kiálljunk a jogaikért. Egy olyan világot szeretnénk, ahol az üzlet nem jelenti az emberi jogok megsértését" - mondta egy aktivista, Claudia Saller.

A javaslatot még az Európai Parlamentnek és a tagállamoknak is el kell fogadniuk. Ez legalább egy évbe telik majd.

Brüsszel 2022. február 18.

A Parlament új útdíjszabályokat fogadott el

A Parlament jóváhagyta a teherautókra vonatkozó új, távolságalapú útdíjszabályokat, amelyek hozzájárulnak a szén-dioxid-kibocsátás csökkentéséhez.

A Parlament február 17-én jóváhagyta [a teherautók úthasználati díjának jogszabályait](#).

Az „Euromatrica”-irányelv a teherautók jelenlegi időalapú díjait távolságalapú díjakkal váltja fel. A ténylegesen megtett kilométerek díjazásával a rendszer jobban tükrözi a [„szennyező fizet” elvet](#), amely az EU környezetvédelmi politikájának középpontjában áll, és kimondja, hogy a környezetet károsítóknak fizetniük kell a költségeket.

A változtatások harmonizálják az úthasználati díjak rendszerét az EU-ban, és segítik a közúti infrastruktúra finanszírozását, miközben csökkentik a torlódásokat és elősegítik a [klímaváltozással kapcsolatos célok](#) elérését.

A szabályok hatálybalépésétől számított nyolc éven belül (tehát 2030-ban) fokozatosan megszűnnek a teherautókra kivetett időalapú használati díjak (matricák), és helyükre a távolságalapú úthasználati díjat léptetik Európa fő úthálózatán. Bizonyos mentességek és a kombinált rendszer engedélyezhető, és a tagállamok továbbra is használhatják a matricákat hálózataik más részein.

További változások:

A teherautók és a könnyű haszongépjárművek útdíjai a CO₂-kibocsátástól és/vagy a jármű környezeti teljesítményétől függően változnak, hogy ösztönözzék a környezetbarátabb járművek használatát.

A díjszabályokat kiterjesztik nemcsak a 12 tonnánál nehezebb tehergépjárművekre, hanem minden tehergépkocsira, buszra, személygépkocsira és kisteherautóra. Ha az EU-országok úgy döntenek, hogy díjat számítanak fel ezeknek a járműveknek, akkor használhatják az útdíj- vagy matricarendszert.

Bevezetik a személyautók rövid távú matricáinak árplafonját; az egynapos matricákat a tranzit utazók rendelkezésére kell bocsátani.

A tagállamok szabadon alkalmazhatnak különböző díjakat a különböző járműkategóriákra – például dönthetnek úgy, hogy egyáltalán nem számítanak fel díjat a buszokra.

Ha a közúti szállítást beépítik egy jövőbeli szén-dioxid-árzási mechanizmusba, a szabályok a továbbiakban nem lesznek érvényesek a kettős díjszabás elkerülése érdekében.

Az uniós országok döntenek arról, hogy bevezetik-e az úthasználati díjakat vagy sem.

Brüsszel 2022. február 18.

2022 - digitális kérdések, zöld átállás, egészségügy

A digitális kérdések, az egészségügy és a klímasemlegesség felé vezető út is Parlament 2022-es napirendjének kiemelt témái között.

Konferencia Európa jövőjéről

Az EP-képviselők aktívan részt vesznek az [Európa jövőjéről szóló konferencián](#), amelynek célja, hogy minden európainak lehetőséget nyújtson, hogy befolyásolja az EU változásait. A konferenciának 2022. első felében kell levonnia következtetéseit az emberek ajánlásai alapján.

Digitális átalakulás

Az Parlament folytatja a munkát a [digitális szolgáltatásokról és a digitális piacokról szóló törvényekkel](#) kapcsolatban, amelyek célja [az online felhasználók jogainak védelme](#), valamint a nagy online platformok tisztességtelen gyakorlatának megszüntetése.

A képviselők az Európai Bizottság által 2021 áprilisában javasolt mesterséges intelligenciáról szóló törvénnyel kapcsolatos álláspontjukat is elkészítik. A Parlament olyan átfogó jogi keret kidolgozását sürgette az [AI-technológiákra vonatkozóan](#), amelyek fellendítik az európai gazdaságot, miközben védik az alapvető jogokat.

A Parlament [mesterséges intelligenciával](#) foglalkozó különbizottsága javaslatokat tesz arra vonatkozóan, hogy miként lehet kezelni a technológia bevezetésével kapcsolatos kihívásokat.

A Parlament januárban elfogadta azt a jogszabályt, amely az USB-C-t az okostelefonok és más mobileszközök [töltésének közös szabványává](#) teszi.

Egészségügy

A Covid19 miatti folyamatos aggodalmak közepette az EP-képviselők megállapodtak az [Európai Gyógyszerügynökség megerősítéséről](#), hogy növeljék az egészségügyi vészhelyzetben végzett klinikai vizsgálatok átláthatóságát, és jobban kezeljék a gyógyszerek és orvosi eszközök hiányát.

A Parlament elfogadta a [rák elleni küzdelemmel foglalkozó különbizottság](#) jelentését, amely ajánlásokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogyan lehetne jobban támogatni a rákkutatás, a megelőzést, valamint megerősíteni az európai egészségügyi rendszereket.

A karbonsemlegesség elérése

A [kibocsátási célok](#), a [megújuló energia](#) és a [fenntartható üzemanyagok](#) mind hozzájárulnak ahhoz, hogy [az EU 2050-re karbonemlegessé](#) váljon.

Fenntartható akkumulátorok

Az akkumulátorok használata az elkövetkező években várhatóan drámai mértékben növekedni fog, mivel kulcsfontosságúak a megújuló energia felé való elmozdulásban. Az EU körkörös gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv és az európai ipari stratégia részeként a Parlament az EU piacon forgalomba hozott összes akkumulátor fenntartható előállítására, alkalmazására és hulladékkezelésére vonatkozó szabályokon dolgozik.

Tisztességes bérek

A Parlament a következő hónapokban tárgyalásokat kezd a méltányos minimálbérek szabályairól az összes uniós ország esetében. 2021 novemberében a képviselők üdvözlötték a Bizottság javaslatát.

A nemek közötti bérszakadék csökkentése szintén prioritás a Parlament számára. A képviselők februárban alakítják ki álláspontjukat a fizetések átláthatóságáról szóló jogszabályról. Úgy vélik, hogy a nagyvállalatok arra kényszerítése, hogy több információt hozzanak nyilvánosságra arról, hogy mennyit fizetnek alkalmazottaiknak, hasznos eszköz lehet az azonos munkát végző férfiak és nők egyenlő bérezése felé.

Helyreállítási tervek

A képviselők továbbra is egyeztetnek a Bizottsággal, hogy megvizsgálják a helyreállítási tervek előrehaladását, és megbizonyosodjanak arról, hogy az uniós szinten felvett pénzt ésszerűen költik el a tagállamok.

Bevándorlás

Az állampolgári jogi szakbizottság EP-képviselői azon dolgoznak, hogy javítsák a Bizottság 2020 szeptemberében benyújtott javaslatát egy új migrációs és menekültügyi paktumról, amely a migrációs, menekültügyi, integrációs és határigazgatási politikák EU-s harmonizálására törekszik.

Elnökválasztás

Mivel a Parlament a ciklus felénél jár, a képviselők 2022 januárjában szavaztak az elnök és az alelnökök személyéről a következő két és fél évre.

Az ifjúság európai éve

2022 a fiatalok európai éve. A Parlament segít az év programjának kialakításában, és hangsúlyozta a fiatalok bevonásának fontosságát.

Brüsszel 2022. február 17.

Gyökeres változást hozó szabályokat akar az EP a páneurópai civil szféra számára

A határon átnyúló nonprofit szervezetekre vonatkozó közös szabályzás létfontosságú lenne a páneurópai civil társadalom szempontjából

A képviselők minden, a civil társadalom politikai alapú korlátozására tett kísérletet elítélnék

Az egyesületeknek és nonprofit szervezeteknek nincs uniós szintű, közös jogállása, szemben a kereskedelmi vállalkozásokkal

A nonprofit szervezetek jogállásának Unió-szerte történő harmonizálásáról és az európai egyesület statútumának létrehozásáról fogadtak el ajánlásokat képviselők csütörtökön.

A Parlament egy sor jogalkotási ajánlást fogadott el, amelyek mind az európai nonprofit szervezetek jogi helyzetének harmonizálását és megerősítését célozzák. Az ajánlások megvalósulásával a nonprofit szervezetek profitorientált társaikkal egyenlő jogokat élveznének.

A nonprofit szervezetek (azaz például egyesületek, jótékonyági szervezetek, alapítványok és hasonló szervezetek) alapvető feladatát látják el a polgárok és a civil társadalom érdekeinek képviselete terén. Azonban a határon átnyúló nonprofit szervezetek előtt a közös uniós szabályozás hiánya és a nemzeti szabályok ellentmondásossága miatt számos indokolatlan adminisztratív és jogi akadály tornyosul. Emiatt ezek a szervezetek nem tudják teljes mértékben kihasználni az egységes piac előnyeit és nehezebben tudnak hozzájárulni a demokratikus társadalom működéséhez.

Harmonizált szabályzással az erősebb civil társadalomért

A képviselők a jogi bizonytalanság felszámolása és egy erős páneurópai civil társadalom kialakítása érdekében azt kérik a Bizottságtól, hogy nyújtson be egy olyan jogszabályjavaslatot, amely megteremti az európai egyesületek létrehozásának lehetőségét. A jogszabálynak többek között rendelkeznie kellene a határon átnyúló európai egyesületek és nonprofit szervezetek alapítási, átláthatósági és a felelősségi szabályairól. A képviselők emellett az Unióban működő nonprofit szervezetekre vonatkozó közös minimumszabályokat is várnak annak érdekében, hogy az európai civil szervezetek akadály nélkül végezhesék munkájukat.

A civil társadalom védelme

A képviselőket aggasztja, hogy az egyesületek és nonprofit szervezetek működése elé egyre gyakrabban nemzeti szabályok vagy adminisztratív előírások gördítenek akadályt. A képviselők szerint ez akár a több tagállamban már egyébként is veszélybe került alapvető jogok, így a szólásszabadság és egyesülés szabadságának korlátozásához is vezethet. A képviselők szerint a korlátozó szabályok miatt több nonprofit szervezet inkább nem is kezd határon átnyúló munkába.

Mivel a nonprofit szervezetek fontos szerepet játszanak az európai demokrácia egészségének fenntartásában, a hatékony szakpolitikák működésében és a jogállamiság megőrzésében, ezért a jelentés elítél minden olyan kísérletet, amely a szervezet céljának, tevékenységi körének vagy finanszírozási forrásának politikai kívánatossága alapján próbálja korlátozni az európai civil szférát. A képviselők szintén elutasítják a nonprofit szervezetek közhasznú jogállásának megtagadását valós vagy vélt politikai tevékenységük alapján. Aggasztónak találják, hogy több tagállamban választott tisztségviselők és állami szervezetek indítottak rágalomhadjáratot és visszaélésszerű pereket nonprofit szervezetek ellen.

A jelentés kiemeli, hogy a nonprofit szervezetek működéséhez elengedhetetlen, hogy átlátható és megkülönböztetés-mentes eljárás alapján és a nonprofitok európai közhasznú státuszának létrehozása révén megfelelő mennyiségű és könnyen hozzáférhető forrás álljon rendelkezésükre.

A jogalkotási kezdeményezésről szóló jelentést 530 szavazattal, 146 ellenszavazat és 15 tartózkodás mellett hagyták jóvá.

A vita magyar felszólalói [Donáth Anna](#) (Renew Europe), [Schaller-Baross Ernő](#) (független)

Brüsszel 2022. január 31.

Kidobásra ítélt tárgyak felújítása, uniós pénzből

Miért dobjuk ki, amit újra lehet hasznosítani vagy meg lehet javítani? Egy európai projekt eltökélt abban, hogy a tárgyak új életet kapjanak. Kilenc országban – köztük Magyarországon – 10 partner fogott össze a SURFACE program keretein belül, hogy

kevesebb szemét termelődjön. Smart Regions című adásunkban az olaszországi példát mutatjuk be.

Vicenza egy olyan művészet úttörője, amely második életet ad a tárgyaknak. Nem messze ennek az olasz városnak a történelmi központjától az Insieme, vagyis Együtt nevű, 1979-ben alapított szövetkezet dolgozói bútorokat és mindenféle tárgyakat gyűjtenek a környéken, amelyek amúgy a szemét között végeznék. Ezeket a tárgyakat újrahasznosítják vagy felújítják, és aztán eladják őket.

Ez a szövetkezet résztvevője a SURFACE nevű európai projektnek, amely a pazarlás ellen küzd, támogatva a tárgyak újrahasznosítását.

Federica Santimaria legalább havonta egyszer ellátogatott az Insieme boltjába az elmúlt években.

- Szeretek idejönni, és másodkézből vásárolni valamit, mert szeretem azt az elképzelést, hogy új életet történetet adjunk a tárgyaknak. Most brosst keresek, de ha más tetszik meg, megveszem azt – mesélte az Euronews-nak.

A SURFACE 9 európai országból – köztük Magyarországról - 10 partnert kapcsolt össze egymással három évre. A projekt teljes költségvetése 2,16 millió euró, amelyből 1,78 milliót az európai kohéziós alap biztosított. Mindezt 254 programra, 1600 tonna szemét újrahasznosítására és 253 munkahely megteremtésére fordították.

A nigériai Sylvester két éve dolgozik itt. A társadalmi-foglalkoztatási integráció az Insieme egyik legfontosabb célja. Sylvester feladata, hogy átválogassa, mi az, amit végleg ki kell selejtezni, és mi az, ami újrahasznosítható.

Évente több mint ezer tonna holmi érkezik be a szövetkezethez, ebből általában 700 tonnát sikerül felújítani és eladni. A legértékesebbek a biciklik, apró elektronikai eszközök és a ruhák.

Katharina varróműhelyében felhalmozódnak a férfi kasmírzakók, nem kellene senkinek. Mielőtt eladná őket, új külsőt ad nekik, mert – mint mondja - nemzedékek kellene ahhoz, hogy a kasmír lebomoljon a természetben.

Brüsszel 2022. január 26.

Európa jövője: az európaiak az éghajlatváltozást tekintik az EU előtt álló legnagyobb kihívásnak

Majdnem minden második fiatal szerint az éghajlatváltozás az EU jövője előtt álló fő globális kihívás.

Tíz európai fiatal közül kilenc, az összes válaszadónak pedig 87 százaléka szerint az éghajlatváltozás elleni küzdelem hozzájárulhat saját egészségének és jólétének javításához.

A válaszadók 43 százaléka szerint az Európa jövőjéről szóló konferencián jobban odafigyelnek a fiatalokat érintő kérdésekre, mivel őket is bevonták a konferenciába.

A válaszadók 81 százaléka állítja, hogy boldogan él az EU-ban.

Az európaiak 68 százaléka egyetért azzal, hogy az EU a stabilitás szigete e bizonytalan világban; 67 százalékuk szerint az uniós projekt jövőbeli perspektívát kínál az európai fiatalok számára.

Az Európai Parlament és a Bizottság szerdán egy közös, Európa jövőjéről szóló Eurobarométer tematikus felmérést tesz közzé.

Az ifjúság európai évének kinevezett 2022-es év kezdetén a felmérés arra világít rá, hogy hogyan vélekednek az európai fiatalok az Európai Unió előtt álló kihívásokról. Azt is megmutatja, hogy a fiatalok kulcsszerepet játszanak az **Európa jövőjéről szóló konferencián**.

A felmérés szerint a 15–24 évesek 91 százaléka véli úgy, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem hozzájárulhat saját egészségének és jólétének javításához, míg az 55 éves vagy annál idősebbek 84 százaléka ért egyet ezzel. Majdnem minden második európai (49 százalék) az **éghajlatváltozást tekinti az EU jövője előtt álló fő globális kihívásnak**. A megkérdezettek túlnyomó többsége támogatja az **európai zöld megállapodás** környezetvédelmi célkitűzéseit: 88 százalékuk fontosnak tartja, hogy gazdaságunkban növekedjen a megújuló energia részaránya és nagyobb legyen az energiahatékonyság, míg 80 százalék abban ért egyet, hogy 2050-re Európát a világ első klímasemleges kontinensévé kell tenni, és segíteni kell a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek piacának növekedését.

A válaszadók által kiemelt további globális kihívások közé tartozik az egészségügy (34 százalék), valamint a kényszerű migráció és lakóhelyelhagyás (amit mintegy 30 százalékuk említett).

Az összehasonlítható életszínvonal (31 százalék) és a közös egészségügyi politika (22 százalék) a két leghasznosabb szempont, amelyből Európa jövője vizsgálható. Az európaiak prioritásként nevezik meg továbbá a tagállamok közötti erősebb szolidaritást (21 százalék) és az energiafüggetlenséget (20 százalék).

Uniós eszközök, kihívások és értékek

Az EU előtt álló négy leggyakrabban említett kihívás között a társadalmi egyenlőtlenségek (36 százalék), a munkanélküliség (32 százalék) és a migrációs kérdések (31 százalék) szerepelnek. A globális kihívásokhoz hasonlóan a környezetvédelmi kérdések és az éghajlatváltozás is kiemelt helyet kap az EU előtt álló kihívások listáján. A válaszadók 32 százaléka említette ezeket.

Az európaiak úgy vélik, hogy az EU fő értéke a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság uniós tiszteletben tartása (27 százalék), amelyet az EU gazdasági, ipari és kereskedelmi ereje követ (25 százalék).

A válaszadók szerint a béke (49 százalék), a véleménynyilvánítás szabadsága (47 százalék), a társadalmi egyenlőség és szolidaritás (45 százalék), valamint a másokkal szembeni tolerancia és nyitottság (44 százalék) azok az értékek, amelyeket az EU – más országokhoz képest – a legjobban megtestesít.

Élet az Európai Unióban

Az európaiak túlnyomó többsége boldogan él az EU-ban (81 százalék) és hazájában (89 százalék), és elégedett a családi életével (89 százalék).

Konferencia Európa jövőjéről

Az európaiak mintegy 43 százaléka véli úgy, hogy az, hogy a fiatalabb generációt is bevonják az Európa jövőjéről szóló konferenciába, azzal az előnnyel jár, hogy jobban összpontosítanak az őket érdeklő kérdésekre. A konferencián betöltött kulcsszerepük további előnye egyrészt az az energia és motiváció, amellyel hozzájárulnak a reformokhoz és a változásokhoz (ezt a válaszadók 35 százaléka említi), másrészt az, hogy Európa jövőjének alakításakor jobban összpontosítanak napjaink társadalmi kihívásaira (33 százalék).

Az európai polgárok továbbra is folyamatosan érdeklődnek az Európa jövőjéről szóló konferenciához való hozzájárulás és az abban való részvétel iránt. Bár ezt legszívesebben felmérés kitöltésével tennék, amint az európaiak több mint fele (59 százalék) jelezte, szinte minden második európai (46 százalék) el tudja képzelni, hogy részt vegyen a saját szakterületét érintő összejöveteleken. Az online konzultációkon való részvétel (40 százalék), az európai és nemzeti politikusoknak szóló ötletek és javaslatok előterjesztése (39 százalék), valamint a konferenciához

kapcsolódó európai kulturális és sporteseményeken való részvétel (39 százalék) a polgári szerepvállalás következő legvonzóbb formái.

Az európaiak összességében az éghajlatváltozást és a környezetet (44 százalék), az egészségügyet (40 százalék), valamint az erősebb gazdaságot, a társadalmi igazságosságot és a foglalkoztatást (40 százalék) tekintik a konferencia kulcsfontosságú kérdéseinek.

Egyértelmű elvárás, hogy a konferencia kézzelfogható eredményekhez vezessen. A válaszadók ugyanis aktívabban vennének részt a konferencia tevékenységeiben, ha meg lennének győződve arról, hogy részvételük tényleges hatással jár (53 százalék).

A polgárok hangja az EU-ban

Az európaiak 90 százaléka egyetért azzal, hogy az Európa jövőjével kapcsolatos döntések során jobban figyelembe kellene venni az uniós polgárok véleményét. 55 százalékuk szerint az európai választásokon való szavazás az egyik leghatékonyabb módja annak, hogy az uniós szintű döntéshozók meghallgassák véleményüket.

Brüsszel 2022. január 20.

Digitális szolgáltatások: a platformok szabályozásával biztonságosabb lesz az online világ

A jogellenes online termékek, szolgáltatások és tartalmak kiszűrése, egyértelmű eljárások az eltávolításukra

Kár esetén a szolgáltatásokat igénybe vevők kártérítésre tarthatnak igényt

Kiskorúak adatai ne legyenek felhasználhatók célzott hirdetésekhez, nyomon követés nélküli hirdetések alapuló opciók az online platformhoz való hozzáféréshez

Kötelező kockázatértékelés és az algoritmusok átláthatóbb alkalmazása a káros tartalmak eltávolításához és a dezinformáció megfékezéséhez

A képviselők jóváhagyását követően megkezdődhet az egyeztetés a tagállamokkal.

Mindennapi életünkre, többek között internetes szokásainkra lesz hatással az új rendelet.

A Parlament elfogadta azt a rendeletjavaslatot, amely az illegális tartalmak eltávolítását, a tartalmak jobb moderálását és az algoritmusok felelős használatát hivatott biztosítani.

A képviselők a rendeletjavaslat 530 szavazattal 78 ellenszavazattal és 80 tartózkodás mellett elfogadott szövegváltozatát tekintik tárgyalási alapnak a tagállamokat képviselő Tanács francia elnökségével folytatandó egyeztetéseken.

A szavazást követően a parlamenti tárgyalóküldöttséget vezető Christel Schaldemose (S&D, Dánia) így nyilatkozott: „Ahogy a szavazatokból látszik, a képviselők és az európaiak a jövő kihívásainak megfelelő digitális rendeletet akarnak. Az e-kereskedelmi irányelv elfogadása óta sokminden megváltozott. Az online platformok egyre nagyobb szerephez jutottak mindennapi életünkben, ami rengeteg lehetőséget teremt, de kockázattal is jár. A mi feladatunk, hogy garantáljuk: ami a valós világban törvénytelen, az online is legyen az. Döntenünk kell a fogyasztók és polgárok érdekeit szem előtt tartó digitális szabályok megalkotásáról. Most megkezdjük a tárgyalásokat a tagállamokkal, és bízom benne, hogy hamarosan megszületik a végső jogszabály.”

A jogellenes tartalmak eltávolítása és a dezinformáció megfékezése

A digitális szolgáltatásokról szóló rendeletjavaslat a köztes szolgáltatók – elsősorban az online platformok, így például a közösségi média és az online piacterek – felelősségi körét és elszámoltathatóságát határozza meg egyértelműen.

A rendeletjavaslat a jogellenesnek minősülő online termékek, szolgáltatások és tartalmak eltávolítására bejelentési és cselekvési kötelezettséget ír elő, és a fogyasztók jogait védő biztosítékokat vezet be. Az ilyen bejelentést követően a tárhelyszolgáltatóknak „indokolatlan késedelem nélkül cselekedniük kell, figyelembe véve a bejelentett jogellenes tartalom típusát és az intézkedések sürgősségét”. A képviselők erőteljesebb biztosítékokat építettek be a javaslatba annak érdekében, hogy a bejelentések feldolgozása ne legyen önkényes és diszkriminatív, illetve ne sértse az alapvető jogokat, köztük a véleménynyilvánítás szabadságát.

Az online piacterekkel szemben az a képviselők elvárása, hogy az „ismerd az üzleti ügyfeledet” elvet alkalmazva gondoskodjanak jobban a kereskedők nyomonkövethetőségéről, és ezáltal a fogyasztóknak online kínált termékek biztonságáról.

Az online óriásplatformok további kötelezettségei

Az online óriásplatformok esetében különösen nagy annak a kockázata, hogy az illegális és káros tartalmak futótűzszerűen elterjednek rajtuk, ezért további kötelezettségek terhelik majd őket. A káros (de nem feltétlenül jogellenes) tartalmak kezelése és a dezinformáció megfékezése érdekében a tervezett rendeletben olyan rendelkezések is helyet kaptak, amelyek kötelező kockázatértékelést, kockázatcsökkentést és független ellenőrzést írnak elő, illetve átláthatóságot várnak el az úgynevezett „ajánlórendszerek” működése tekintetében. Ezek olyan információsztűrő algoritmusok, amelyek a felhasználók korábbi vásárlásai, értékelési stb. alapján határozzák meg a megjelenített tartalmat vagy termékeket.

A javaslat további elemei

A Parlament többek között így módosította az eredeti bizottsági javaslatot:

mentesítené a mikro- és kisvállalkozásokat bizonyos kötelezettségek teljesítése alól;

célzott hirdetések: az online platformok biztosítsák, hogy a szolgáltatások igénybevevői könnyen megalapozott döntést hozhassanak többek között arról, hogy adataikból hogyan tesznek szert mások anyagi haszonra. A hozzájárulás megtagadása nem lehet nehezebb és időigényesebb a felhasználó számára, mint a beleegyezés. Ha a felhasználó megtagadja vagy visszavonja a hozzájárulását, akkor számára más, „nyomon követés nélküli hirdetések alapján alapuló opciókat” kell biztosítani az online platformhoz való hozzáféréshez;

legyen tilos olyan targetálási vagy felerősítési technikákat alkalmazni, amelyek kiskorúak személyes adatait hirdetések megjelenítése céljából használja, a célzott marketing pedig nem irányulhat egyes személyekre olyan különleges adatkategóriák alapján, amelyek veszélyeztetett csoportok megcélzását teszik lehetővé;

kártérítés: a digitális szolgáltatásokat igénybe vevők és az őket képviselő szervezetek számára lehetővé tenné, hogy jogorvoslattal élhessenek, ha az online platform üzemeltetője nem teljesíti a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségeit;

meg kellene tiltani, hogy az online platformok „sötét megoldásokat” alkalmazva megtévesztéssel vagy manipulatív kényszerrel befolyásolják a felhasználók magatartását;

algoritmusalapú rangsorolás: az online óriásplatformok adjanak több választási lehetőséget, ajánlórendszereik legalább egyike ne profilalkotáson alapuljon.

Brüsszel 2022. január 20.

Jobban kell vigyázni a szállított állatokra, mondja a Parlament

Az állatok szállítását szabályzó uniós előírások elavultak, félrevezetőek, betartatásuk pedig hiányos. Felül kellene vizsgálni a szabályokat, ehhez politikai akarat szükséges.

Csökkenteni kellene a szállítás időtartamát, kényelmesebbé tenni a szállítást az állatoknak, és szigorúbban kellene ellenőrizni az exportot.

A képviselők másfél éves vizsgálat után felszólítják a tagállamokat, hogy figyeljenek oda jobban a szállított állatok jólétére, és az élőállat utaztatásáról hússzállításra térjenek át.

Minden évben haszonállatok millióit szállítják vágóhídra, hízalásra vagy tenyészállatként közúton, tengeren, vasúton és repülővel az Unión belül és azon túl. Szállítás közben az állatok jólétét a külön ezzel foglalkozó, 2005-ben elfogadott uniós szabállyal kellene garantálni, azonban ez gyakran nem történik meg.

A Parlament a haszonállatok szállítás közbeni védelmével foglalkozó vizsgálóbizottsága tavaly decemberben fejezte be másfél éves munkáját, amelynek során arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamok nem mindig foglalkoznak az uniós szabályokkal és a szállítás során nem veszik figyelembe az állatok eltérő igényeit. A szükségesnél alacsonyabb belmagasság, kevesebb víz vagy takarmány biztosítása, a szállításra nem alkalmas állatok mozgatása és a túlzsúfoltság csak néhány a legszembetűnőbb szabályszegések sorában. Gyakran használnak állatok szállítására alkalmatlan járműveket, és a szállításra időnként szélsőséges hőmérsékleti viszonyok között, hosszú idő alatt kerül sor.

A helyzet javítása érdekében a képviselők csütörtökön 557 szavazattal, 55 ellenszavazat és 78 tartózkodás mellett elfogadott ajánlásaikban felszólítják a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet az állatok jólétének biztosítására szállítás közben, vizsgálják felül a jelenlegi szabályzást, és jelöljenek ki egy, az állatok jólétéért felelős uniós biztost.

A képviselők CCTV-rendszerrel szerelnék fel a szállítóeszközöket, és különösen a be- és kirakodási műveleteket kísérnék azon figyelemmel. Javasolják, hogy a helyi hatóságok csak akkor hagyhassák jóvá a szállítási tervet, ha 5°C és 30°C közötti hőmérséklet várható. A járművekben pedig rögzíteni kell a hőmérséklet, a páratartalom és az ammóniamennyiség értékét, mondják a képviselők.

Ellenőrizni kell az élőállatok exportját

A képviselők bírálják, hogy a hatóságok semmilyen módon nem ellenőrzik az Unión kívüli országokba tartó élőállat-exportot. Kérik a tagállamokat, hogy a nem uniós országokba irányuló, nagy távolságokra történő szállítások esetén vizsgáljanak meg minden szállítmányt annak érdekében, hogy az állatok biztosan megfelelő mennyiségű takarmányt és vizet kapjanak, megfelelően működjön az itatórendszer, és elegendő belmagasság és mozgástér álljon az állatok rendelkezésére. Az élőállat-szállítást csak akkor kellene engedélyezni, ha a feltételek megfelelnek az uniós előírásoknak.

Hússzállítás élőállat-szállítás helyett

A képviselők egy olyan, hatékonyabb és etikusabb megoldást szorgalmaznak, amely a tenyészállatok helyett sperma vagy embrió-szállítást, a vágóhídra szállított jószág helyett a hasított testek és hús szállítását részesíti előnyben. Felszólítják a Bizottságot, hogy sürgősen, legkésőbb 2023-ig terjesszen elő egy cselekvési tervet, amely támogatja ezt az átmenetet, és amelyben a szükséges változások gazdasági-társadalmi hatását enyhítő pénzalapra is javaslatot tesz.

Brüsszel 2022. január 20.

Egészségügyi unió: nagyobb szerephez jut az uniós gyógyszerügynökség

Felkészültebb lesz az Unió a válságokra, hatékonyabb intézkedések várhatók az orvosi eszközök és gyógyszerészeti termékek terén. Az ügynökség figyelemmel kíséri és jelenti a gyógyszerhiány kialakulását. Átláthatóbb lesz a klinikai vizsgálatok és a piaci engedélyezés folyamata.

Az Európai Gyógyszerügynökség hatékonyabban meg tud majd birkózni a gyógyszerhiánnyal © I Viewfinder/AdobeStock.

Az Unió felkészültebb lesz a következő egészségügyi válságra és az annak nyomán esetleg kialakuló gyógyszerhiány és orvosieszköz-hiány kezelésére.

A Parlament szerdán 655 szavazattal, 31 ellenszavazat és nyolc tartózkodás mellett támogatta a Parlament és a Tanács között tavaly született átmeneti megállapodást az uniós gyógyszerügynökség hatáskörének bővítéséről. Az eredményt csütörtök reggel jelentették be.

Az Európai Gyógyszerügynökség népegészségügyi vészhelyzetek kialakulása során hatékonyabban kezelni tudja a létfontosságú gyógyszerészeti termékekben és orvostechnikai eszközökben keletkező hiányt. Ehhez két, a hiány kialakulásával foglalkozó és rendszeresen ülésező irányítócsoporthoz hoznak létre, amelyek munkájukba bevonják a gyógyszerellátási lánc összes szereplőjét, így többek között a gyógykezelésre szorulókat és a szakemberek képviselőit, a forgalombahozatali engedélyek jogosultjait és a nagykereskedelmi forgalmazókat is.

A gyógyszerügynökség a gyógyszerellátási és orvostechnikai műszerekkel kapcsolatos adatok összegyűjtésére létrehoz egy hiány-figyelő platformot, amelyet a későbbiekben működtet is.

Az ügynökség a fennakadásokról egy nyilvános weboldalon is beszámol. A klinikai vizsgálatokkal és az engedélyezett gyógyszerészeti termékekkel kapcsolatos információk gyorsan és átlátható módon állnak majd rendelkezésre.

2021.

Brüsszel 2021. december 21.

Konferencia Európa jövőjéről: a polgári vitacsoportoké a terep

A következő hónapokban több alkalommal is üléseznek a polgári vitacsoportok, hogy megvitassák az EU jövőjét és a polgárok ötletei nyomán ajánlásokat fogalmazzanak meg.

Az ajánlások helyet kapnak a konferencia zárójelentésében is, amelyet 2022 tavaszán készít a konferencia végrehajtó testülete.

Az Európa jövőjéről szóló konferencián a vita középpontjában a polgárok javaslatai állnak arról, hogyan felelhet meg az EU a jövőbeli kihívásoknak. A polgári vitacsoportoknak kiemelt szerepük van, ugyanis ők vitatják meg az EU-szerte rendezett eseményeken elhangzó ötleteket, valamint a konferencia online platformján közzétett javaslatokat. Ezt követően ajánlásokat fogalmaznak meg, amelyeket az uniós intézmények és más érdekelt felek is megvitatnak.

Ki vesz részt az eseményen?

Négy európai polgári vitacsoport létezik, mindegyikben 200 polgár tevékenykedik. A testület tagjait véletlenszerűen választották ki ügyelve arra, hogy a résztvevők tükrözzék az EU sokszínűségét - egyenlő a férfiak és nők száma, valamint megfelelő arányban képviselik a városi és vidéki polgárokat is. A tagok egyharmadát 16 és 25 év közötti fiatalok alkotják.

Miről lesz szó?

A vitacsoportok mindegyike olyan témákat tárgyal, amelyekkel kapcsolatban ötleteket vártak az emberektől.

Ezek:

1. vitacsoport - Erősebb gazdaság, társadalmi igazságosság és munkahelyek; Oktatás, kultúra, ifjúság, sport; Digitális átállás
2. vitacsoport - Európai demokrácia; Értékek és jogok, jogállamiság, biztonság
3. vitacsoport - Klímaváltozás és környezetvédelem; Egészségügy
4. vitacsoport - Az EU a világban; Migráció

A testület tagjai további témákat vethetnek fel. Az üléseken pedig független szakértők állnak rendelkezésre tanácsadás céljából.

Mikor ülnek össze a polgári vitacsoportok?

Mindegyik csoport három alkalommal találkozik. Az első ülésekre a szeptember 17. és október 17. közötti négy hétvégén kerül sor a Parlament strasbourgi épületében. A második ülést novemberben online tartják, a harmadik ülést pedig decemberben és januárban rendezik az EU városaiban, amennyiben a járványhelyzet ezt lehetővé teszi.

Milyen eredmény várható?

A vitacsoportok ajánlásokat fogalmaznak meg, amelyeket a konferencia plenáris ülésén tárgyalnak polgárok, az uniós intézmények képviselői, a nemzeti parlamentek és más érdekelt felek. Minden vitacsoport húsz képviselője vesz részt a konferencia plenáris ülésein, ők mutatják be az addigi

munka eredményét.

Az ajánlások helyet kapnak a konferencia zárójelentésében is, amelyet 2022 tavaszán készít a konferencia végrehajtó testülete. Az igazgatótanács az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság képviselőiből, valamint a konferencia valamennyi érdekeltjének megfigyelőiből áll. A jelentés a konferencia plenáris ülésével együttműködve készül és szüksége van annak annak jóváhagyására. Hogyan követhető a vitacsoportok munkája?

A találkozót online közvetítik.

Brüsszel 2021. december 21.

Az EU-ban csak 9 hónapig lesz érvényes az oltási igazolvány

Az Európai Bizottság bejelentette, hogy a Covid-igazolványok az unió területén csak kilenc hónapig lesznek érvényesek emlékeztető (booster) oltások nélkül.

A döntést az új omikron változat miatt megugrott fertőzések miatt hozták meg az EU-ban. A bizottság szerint a védettségi igazolványok érvényességének összehangolása

elengedhetetlen a biztonságos, szabad mozgás és az uniós szintű koordináció szempontjából.

Az új szabály elsősorban az EU-n belüli utazásokra vonatkozik, de a bizottság azt ajánlja, hogy egyes országok határaikon belül is alkalmazzák azt, hogy "biztonságot nyújtson az utazóknak és csökkentse a fennakadásokat".

Az uniós polgároknak legkésőbb hat hónappal a második oltás után ajánlott az emlékeztető oltás beadatása. Az igazolvány azonban - türelmi időként - további három hónapig lesz érvényes, hogy biztosítsa a booster oltásokhoz való hozzáférést - közölte a Bizottság.

Az emlékeztető oltás után a védettségi igazolvány érvényessége határidő nélkül meghosszabbodik - mondta egy uniós tisztviselő a Reuters hírügynökségnek, arra hivatkozva, hogy nincs tudományos bizonyíték az emlékeztető oltás által nyújtott védelem időtartamára.

A kötelező érvényű szabályt az uniós kormányok minősített többségével, vagy az Európai Parlamentben egyszerű többséggel lehet megakadályozni. A bizottságban azonban úgy látják, hogy a döntés elegendő támogatással rendelkezik, hiszen azt a tagállamokkal is átbeszélték.

Adataik szerint egyébként **az EU-ban eddig 807 millió védettségi igazolványt állítottak ki.**

Brüsszel 2021. december 16.

Online óriásplatformok szabályozása: indulhat az egyeztetés a Tanáccsal

A szabályozás véget vet a tisztességtelen üzleti gyakorlatnak

A bírság a teljes üzleti forgalom legalább négy, de akár húsz százaléka is lehet

Korlátozások az ún. „gyilkos felvásárlások” leállítására

A szabályok betartatásáról az Európai Bizottság és a tagállami hatóságok közösen gondoskodnak

A jogszabály véget vet az online óriások tisztességtelen gyakorlatainak, ami a fogyasztók és a cégek számára egyaránt jó © AdobeStock/ijeab

A Parlament jóváhagyását követően megkezdődhet az egyeztetés a tagállamokkal az online óriásplatformok Unión belüli tevékenységének szabályozásáról.

A digitális piacokról szóló jogszabály a „kapuőrként” funkcionáló óriásplatformok (az ügyfelekhez fontos kaput üzemeltető, tartósan erős piaci pozíciót élvező, a belső piacra jelentős hatást gyakorló szolgáltatók) kétes üzleti gyakorlatait tiltja, és felhatalmazza a Bizottságot, hogy vizsgálja a piacot és szankcionálja a szabályszegést.

A Parlament által 642 szavazattal, nyolc ellenszavazattal és 46 tartózkodás mellett elfogadott rendeletjavaslat az ilyen platformok kötelezettségeit és a rájuk vonatkozó tilalmakat szabja meg.

A jogszabály az ún. „alapvető platformszolgáltatásokat” biztosító legfontosabb cégekre vonatkozik majd, mert az ilyen vállalatok esetében fordul elő leggyakrabban, hogy tisztességtelen üzleti gyakorlatokat alkalmaznak. Olyan online közvetítő szolgáltatásokat, közösségi médiákat, keresőmotorokat, operációs rendszereket, online hirdetési szolgáltatásokat, felhőszolgáltatásokat és videómegosztási szolgáltatásokat kínáló vállalatokról van szó, amelyek esetében teljesülnek a kapuőrökre vonatkozó feltételek. A képviselők szerint a rendelet hatályának a webböngészőkre, a virtuális asszisztensekre és a csatlakoztatott tévékre is ki kell terjednie.

A bizottsági előterjesztéshez képest további változások a kapuőrség meghatározásához használt küszöbértékekre, a köteleességek és tiltások listájára, a „gyilkos felvásárlások” korlátozására, az uniós végrehajtásra, a nemzeti versenyhatóság szerepére és a bírságokra vonatkoznak.

A javaslat főbb elemei

A javaslatot az Európai Parlament a következő változtatásokkal fogadta el:

megemelte a mennyiségi küszöbértékeket úgy, hogy a jogszabály azokra a vállalkozásokra terjedjen ki, amelyek éves forgalma az Európai Gazdasági Térségen belül eléri a 8 milliárd eurót, tőkepiaci értéke pedig a 80 milliárd eurót, és amelyek legalább három uniós tagországban nyújtanak alapvető platformszolgáltatásokat havonta több mint 45 millió végfelhasználónak és évente több mint 10 ezer üzleti felhasználónak;

további követelményeket támasztott a célzott vagy mikrocélzott hirdetések adatfelhasználásával és a szolgáltatások - például az üzenetküldési szolgáltatások és a közösségi hálózatok - interoperabilitásával kapcsolatban;

leszögezte: a Bizottság pénzbírságot szabhat ki a szabályokat be nem tartó kapuőrökre. A bírság mértéke „nem lehet kevesebb, mint az előző pénzügyi év teljes világszintű forgalmának négy százaléka, és nem haladhatja meg annak húsz százalékát”;

előírja, hogy a végfelhasználóknak meg kell adni a lehetőséget arra, hogy az alapplatform-szolgáltatáson belül bármikor eltávolítsák az előre telepített szoftveralkalmazásokat;

korlátozásokat tervez a „gyilkos felvásárlások” (versenytársak akvizíciókkal történő kiiktatása) leállítására: ha egy kapuőr vállalat rendszeresen megszegi a szabályokat, akkor a Bizottság megakadályozhatja, hogy a vállalat a jogszabály által lefedett területeken más cégeket felvásároljon. A kapuőröket arra is köteleznék, hogy tájékoztassák a Bizottságot a tervezett összefonódásaikról;

kiemelte: a jogszabálynak biztosítania kell, hogy a visszaélést bejelentő személyek fel tudják hívni az illetékes hatóságok figyelmét a rendelet tényleges vagy lehetséges megsértésére, és ezért ne kelljen megtorlástól tartaniuk; és

egyértelműsítette a tagállami versenyhivatalok szerepét, ugyanakkor a digitális piacokról szóló jogszabály betartatása a Bizottság hatásköre marad.

További részletek ebben az angol nyelvű [sajtóközleményben](#) olvashatók.

A vita magyar felszólalója [Tóth Edina](#) (független)

Brüsszel 2021. december 15.

Európai zöld megállapodás: a Bizottság javasolja a környezet büntetőjog általi védelmének megerősítését

A Bizottság a mai napon új uniós irányelvre vonatkozó javaslatot fogadott el a környezeti bűnözés elleni fellépés érdekében, eleget téve az [európai zöld megállapodás](#) szerinti egyik kulcsfontosságú kötelezettségvállalásának. A javaslat célja, hogy hatékonyabbá tegye a környezet védelmét azáltal, hogy büntetőjogi intézkedések meghozatalára kötelezi a tagállamokat. A javaslat új környezeti bűncselekményeket határoz meg, rögzíti a szankciók minimális mértékét, és hatékonyabbá teszi a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködést. Ezenkívül arra kötelezi a tagállamokat, hogy támogassák és segítsék a környezeti bűncselekményeket bejelentő és a bűnüldöző hatóságokkal együttműködő polgárokat. A javaslat hozzájárul a természet és a természeti erőforrások, valamint a közegészség és a jóllét védelméhez.

A javaslat fő célkitűzései

A javaslat olyan **új uniós környezeti bűncselekményeket határoz meg**, mint az illegális fatermesztés, az illegális hajó-újrafeldolgozás és az illegális vízkivétel. Ezenkívül pontosítja a környezeti bűncselekmények **meglévő meghatározásait**, ezzel fokozva a jogbiztonságot.

A Bizottság **a környezeti bűncselekményekre vonatkozó szankciókkal** kapcsolatban legkisebb közös nevezőként szolgáló minimumkövetelmények meghatározását javasolja. Ha a bűncselekmény halált vagy súlyos sérülést okoz vagy okozhat, a tagállamoknak legalább tíz évig terjedő szabadságvesztéssel kell büntetniük. A tervezet **kiegészítő szankciókat** is javasol, többek között a természet helyreállítását, a közfinanszírozásból és a közbeszerzési eljárásokban való részvételből való kizárást vagy a közigazgatási engedélyek visszavonását.

A javaslat célja továbbá, hogy **hatékonyabbá tegye a nyomozásokat és a büntetőeljárásokat**. Képzés, nyomozási eszközök, koordináció és együttműködés, valamint jobb adatgyűjtés és statisztikák révén támogatja a felügyelőket, a rendőrséget, az ügyészeket és a bíróságok munkáját. A Bizottság azt javasolja, hogy minden tagállam dolgozzon ki olyan nemzeti stratégiákat, amelyek a bűnüldözés minden szintjén biztosítják egy koherens megközelítés alkalmazását, valamint a szükséges erőforrások rendelkezésre állását.

A javaslat segíteni fogja **a határokon átnyúló nyomozásokat és büntetőeljárásokat lefolytatását**. A környezeti bűncselekmények gyakran több országot is érintenek (ilyen például a vadon élő állatok és növények illegális kereskedelme), vagy határokon átnyúló hatásokkal járnak (például a levegő, a víz és a talaj országhatárokon áterjedő szennyezése). A bűnüldöző és igazságügyi hatóságok csak úgy tudnak fellépni ezekkel a bűncselekményekkel szemben, ha határokon átnyúló együttműködést folytatnak.

A Bizottság továbbra is támogatni fogja a tagállamokat azáltal, hogy a bűnüldözési szakembereknek és szakmai hálózataiknak platformot biztosít a stratégiai eszmecseréhez, és pénzügyi támogatást nyújt számukra. Végül, mivel a környezeti bűnözés globális jelenség, a Bizottság folytatni fogja a nemzetközi együttműködés előmozdítását ezen a területen.

A biztosi testület tagjainak nyilatkozatai:

Frans **Timmermans**, az európai zöld megállapodásért felelős ügyvezető alelnök így nyilatkozott: „Természetes környezetünk szándékos pusztítása immár az emberiség fennmaradását fenyegeti. Ha megengedjük, hogy a törvénszegők büntetlenül cselekedjenek, az aláássa a természet és a biológiai sokféleség védelme, az éghajlati válság leküzdése, a szennyezés csökkentése és a hulladékkezelés kiküszöbölése érdekében tett közös erőfeszítéseinket. A súlyos visszaéléseket szigorú válaszléptekkel kell kezelni, és a mai javaslat megeremti ennek alapjait.”

Vera **Jourová**, az értékekért és az átláthatóságért felelős alelnök hozzátette: „A környezet nem ismer határokat, ezért az ellene elkövetett bűncselekmények az összes tagállamban éreztetik negatív hatásukat. Minden lehetséges eszközt fel kell használnunk a környezet uniós szintű védelmére. Ezek egyike a büntetőjog, ezért a javaslat eszközöket biztosít a bűnüldöző és igazságszolgáltatási hatóságok számára ahhoz, hogy Unió-szerte hatékonyabban léphessenek fel a környezeti bűnözéssel szemben.”

Virginijus **Sinkevičius**, a környezetért, az óceánokért és a halászatért felelős biztos a következőket mondta: „A környezeti bűnözés visszafordíthatatlan és hosszú távú károkat okoz az emberek egészségében és a környezetben. Az ilyen bűncselekményeket azonban nehéz kivizsgálni és a felelősöket bíróság elé állítani, a szankciók pedig általában enyhék. Ezért is van szükség a környezetvédelmi büntetőjog megerősítésére. Napjainkban, amikor a nemzetközi közösség az ököcídium bűncselekményével foglalkozik, a magas szintű környezetvédelem megvalósítása és a környezetkárosodás elleni küzdelemmel kapcsolatos erőfeszítéseink megkétszerezése nemcsak a jelen, de a jövő generációi számára is fontos.”

Didier **Reynders**, a jogérvényesülésért felelős biztos így nyilatkozott: „Nincs vesztegetni való időnk. Biztosítanunk kell, hogy a környezeti bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos szabályaink kellően célirányosak és ambiciózusak legyenek ahhoz, hogy tényleges változást idézzenek elő. Az új irányelv újabb hathatós eszközt ad a kezünkbe ahhoz, hogy megvédjük a környezetet, és végső soron egész bolygónkat. A mai javaslat az elmúlt évek tanulságaira és tapasztalataira épít, és közvetlenül foglalkozik azokkal a fő okokkal, amelyek miatt a környezet védelme nem lehetett kellően hatékony.”

Brüsszel 2021. december 15.

Új jogszabályokat javasolnak a játékok biztonságával kapcsolatban

A képviselők a jogszabályok fejlesztését szorgalmazzák azért, hogy az uniós piacon értékesített játékok ne jelentsenek kockázatot a gyermekek számára.

A fogyasztóvédelmi szakizottság december 9-én szavazott a gyermekjátékok biztonságáról szóló jelentésről, mely javaslatokat fogalmaz meg a jelenlegi jogszabályok megerősítéséről azért, hogy az EU piacán értékesített játékok – beleértve a más országokból importált játékokat is – fenntarthatóak és biztonságosak legyenek. A jelentésről a Parlament a 2022. januári plenáris ülésen szavaz majd.

Miért kell frissíteni a jelenlegi szabályokat?

A játékok biztonságáról szóló irányelvet 2009-ben fogadták el, hogy a 14 év alatti gyermekeknek szánt játékok esetében biztonsági követelményeket határozzanak meg az általános és különleges kockázatokkal (például kémiai, fizikai, mechanikai, elektromos, gyúlékonysági, higiéniai és radioaktív veszélyekkel) kapcsolatban.

Az irányelv az EU-ban értékesített játékok gyártóira, importőreire, forgalmazóira és a nemzeti piacfelügyeletre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, hogy garantálják azon játékok szabad forgalmát, amelyek nem jelentenek kockázatot a fiatal felhasználók számára.

Több mint 10 évvel a jogszabály 2009-es elfogadása után az Európai Bizottság 2020-as értékelő

jelentésében arra a következtetésre jutott, hogy az irányelvnek továbbra is vannak hiányosságai, éppen ezért szükség van a felülvizsgálatra.

Jobb piacfelügyelet

Azért, hogy csak biztonságos játékok kerüljenek forgalomba az EU piacán, a jelentés a piacfelügyeleti tevékenységek javítására szólítja a tagállamokat. Ide tartozik a piacon lévő játékok tesztelése és a gyártói dokumentáció ellenőrzése, valamint a nem biztonságos játékok forgalomból való kivonása és a forgalomba hozatalért felelős személyek elleni fellépés.

Ezenkívül az online piactereknek is biztosítaniuk kell, hogy az ott értékesített termékek megfeleljenek az EU biztonsági követelményeinek.

Szigorúbb követelmények a vegyi anyagokkal szemben

A hatályos jogszabályokban a vegyszerekre vonatkozó konkrét határértékek csak a 36 hónaposnál fiatalabb gyermekeknek szánt játékokra és a szájba adásra szánt játékokra vonatkoznak. A jelentéstevő túl magasnak ítéli az irányelvben a potenciálisan veszélyes anyagokra, például a nitrozaminokra és a nitrozálható anyagokra vonatkozó határértékeket. A hiányosságok kiküszöbölésére szólít. Az új jogszabálynak képesnek kell lennie arra, hogy gyorsan és hatékonyan alkalmazkodjon az új tudományos és technológiai fejleményekhez, amelyek a játékokkal kapcsolatos korábban ismeretlen kockázatok állandó jelenlétét mutathatják.

Brüsszel 2021. december 9.

Marad az ingyenes roaming az Unióban

Megállapodás született az díjmentes európai uniós roamingra vonatkozó szabályok meghosszabításáról. Az EU-n belüli roamingdíjak eltörléséről szóló rendelkezés 2017-ben lépett hatályba, ezzel az uniós mobiltelefon-előfizetők ugyanannyit fizetnek az Unión belüli hívásokért, mint amennyit szolgáltatójuk a hazai hívásaik után számol fel nekik.

A roamingdíjak 2022 június 30. után újra felszámíthatóak lettek volna, ám az európai parlament képviselői és a soros szlovén elnökség megállapodott abban, hogy az időszakot tíz évvel meghosszabbítják.

A szolgáltatóknak ugyanolyan minőségű hangszolgáltatást kell nyújtaniuk mint hazájukban, amennyiben ez technikailag lehetséges, emellett a hazaival megegyező minőségű és sebességű internet-kapcsolatot is biztosítaniuk kell.

Az ideiglenes megállapodást még el kell fogadniuk a tagállamoknak, Az Európai Tanácsnak illetve az Unió parlamentjének is.

Brüsszel 2021. december 8.

Új környezettudatos és jövőbiztos uniós gyógyszerpolitika

Megfizethető gyógyszerek, a hiány megelőzése és klímasemleges ipar – a Parlament új uniós gyógyszerpolitikát sürget.

Pharmaceutical industry man worker in protective clothing

2019-ben az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) 103 ritka betegségek kezelésére alkalmas gyógyszert engedélyezett, de ezeknek csak a fele jutott el a piacra, még hozzá átlagosan két éves késéssel. Ez csupán egy, az EU gyógyszerpolitikájáról szóló [jelentésében](#) felvetett problémák közül.

A novemberi strasbourgi plenáris ülésen [az EP ajánlásokat fogalmazott meg](#) az EU gyógyszerpolitikai jogszabályainak frissítéséről 2022-ig. A képviselők rövidebb jóváhagyási időket kértek a nemzeti ügynökségektől, valamint az Európai Gyógyszerügynökséggel összehangolt munkát, hogy biztosítsák a gyógyszerekhez való gyors és egyenlő hozzáférést az EU-ban.

A közegészség javítása: [az uniós intézkedések közérthetően](#)

Gyógyszerhiány

A Covid19 válság rávilágított a gyógyszerek és az orvosi felszerelések hiányának problémájára, ami veszélybe sodorta a betegeket, és nyomás alá helyezte a nemzeti egészségügyi rendszereket. A Parlament arra szólította a Bizottságot, hogy foglalkozzon a hiány okaival, és javasoljon fenntartható megoldásokat, ideértve a generikus és biológiai hasonló gyógyszerek időben történő piacra lépését, hogy a betegek biztonságos és megfizethető gyógyszerekhez jussanak.

Tudjon meg többet [a gyógyszerhiányról és a Parlament megoldásairól](#)

Környezetbarát gyógyszeripar

A Parlament úgy véli, hogy a gyógyszeriparnak környezetbaráttá kell válni, a termékek életciklusának pedig klímasemlegesnek kell lennie. Az EP kiemelte, hogy erősíteni kell az EU rugalmasságát a gyártás és ellátás terén, valamint nagyobb átláthatóságra van szükség az árak és az állami kutatás-fejlesztés finanszírozása terén.

A képviselők emellett összehangolt figyelemfelkeltő kampányokat javasolnak az [antimikrobiális rezisztenciával](#) kapcsolatban; valamint, hogy csökkentsék a külső forrásoktól való függőséget megfelelő kapacitás kialakítását a hatóanyagok, nyersanyagok és gyógyszerek fenntartható előállításához.

Azért, hogy megkönnyítse az uniós szinten harmonizált és koordinált nagy klinikai vizsgálatok elindítását a jelentés arra szólítja a Bizottságot, hogy alkalmazza a klinikai vizsgálatokról szóló rendeletet.

Brüsszel 2021. december 7.

Sok uniós országban a magyar ár töredékéért lehet antigéntesztet venni

Kifejezetten drága gyógyszertárban kapható koronavírus-teszthez jutni Magyarországon más uniós tagállamokhoz képest. Míg nálunk a legolcsóbb típusok ára 3000 forint, azaz nagyjából 8 euró körül mozog, sok országban már 2-3 euróért meg lehet kapni őket. De olyan tagállamok is vannak, ahol havonta négyszer teljesen ingyen teszteltethetik magukat az emberek.

A koronavírus-tesztekkel kapcsolatban sok hasonlóság van az Európai Unión belül. A legtöbb tagországban az állam azokat teszteli ingyen, akik a betegségre jellemző tüneteket mutatnak, vagy kontaktszemélynek számítanak (hogy a kontaktkutatást melyik tagállam mennyire veszi komolyan, az már más kérdés).

A magánszektor szolgáltatóinál elvégezhető PCR- és antigéntesztek ára is egészen hasonló. A legbiztosabb eredményt adó PCR-teszt sok helyen 40-50 euróba kerül, de ennek elvégzése egy négyfős család esetében már nyugaton is számottevő összeg, nemhogy a szegényebb, keleti tagállamokban.

A legolcsóbb módszer

Szintén általánosan elmondható, hogy a legolcsóbb tesztelési lehetőségnek a gyógyszertárakban és egyes országokban a boltokban is beszerezhető, otthon elvégezhető antigéntesztek számítanak. Aki nem szeretné kivárni, amíg sorra kerül az állami rendszerben, vagy nem jogosult az ingyenes tesztelésre, az a rapid tesztek segítségével gyorsan és olcsón megtudhatja, hogy fertőzött-e.

Hivatalos iratot ugyan nem állítanak ki ezek alapján, de azt például megtudhatjuk az eredményből, hogy bemehetünk-e dolgozni, ha kicsit folyik az orrunk - nem csoda, hogy sok munkáltató maga vásárol be a tesztek közül az alkalmazottai számára.

Az otthoni teszteknek több fajtája is van, de a legtöbb orrváladékból vagy nyálmintából mutatja ki a koronavírust. Az utóbbi időben a tesztek ára csökkent Magyarországon, de európai összehasonlításban továbbra is sokat kell fizetnünk értük.

8 euró itt, 3 euró ott

A hazai webshopok és nyolc budapesti gyógyszertár kínálatát végignézve úgy tűnik, hogy a legolcsóbb gyors tesztek 2800-3000 forintért kaphatóak Magyarországon. Az árkülönbségek igen nagyok lehetnek - az egyik termék 2800 forint volt egy gyógyszertárban, egy háromszáz méterrel arrébb lévő másikban viszont már 4800-at kellett fizetni érte. A nagyjából 8 eurós árnál olcsóbban viszont sehol sem találtunk antigéntesztet, sőt, voltak olyan patikák, ahol 6000 forintnál is többbe került a legolcsóbb.

Az Európai Unió sok tagállamában azonban ennél jóval kevesebbet kell fizetni a tesztekért, időnként pontosan ugyanazokért a termékekért is. A vizsgált országok jó részében a három eurós, azaz nagyjából 1100 forintos kezdőár átlagosnak mondható, Hollandiától Romániáig, Görögországtól Spanyolországig ennyibe, vagy még kevesebbe kerülnek a legolcsóbb darabok. Ennél egy kicsit drágább például Szlovákia, ahol 4 euró körül kezdődnek a tesztek, Dániában pedig alig találni 5 euró alatt - de ez még mindig jóval alacsonyabb a magyar árnál. Lengyelországban viszont szintén 8 euró körül kapható a legolcsóbb gyors teszt.

A helyzet még sokkal jobb Németországban és Portugáliában, ahol a negyedik hullám miatt ismét ingyenesen tesztelhet bárki - Németországban hetente egyszer jár mindenkinek a szűrés, Portugáliában havonta négy alkalommal. A beruházás mértékét jól jelzi, hogy a német állam szeptember közepéig majdnem 2000 milliárd forintnyi eurót költött a tesztelésre.

Nagyon kevés tesztet végeznek Magyarországon

Az egyik hazai forgalmazó szerint a tapasztalt árkülönbségért a magyarországi kereskedelem működését is lehet okolni.

„Meglátásom szerint a kereskedelmi rendszerekben és a kereskedelmi kultúrában lévő eltérések okozzák a különbséget. Magyarországon a legnagyobb nagykereskedők is jelentős részben bizományos beszerzésben, saját kockázatra szerzik be ezeket a tesztek. Óvatosak voltak nyáron, és utána is. Ez nyilván felül fogja árazni a tesztek az értékesítés során. Nyugat-Európában viszont kialakult a korábbi rendszerekre épülve egy tartós megbízási jogviszony. Hetente, kéthetente, vagy akár hetente többször összegyűjtik a megrendelési igényeket a disztribútorok a partnerektől. Így gyakorlatilag egy biztos piacra értékesítenek alacsony marginnal, de szintén megtérülően. Magyarországon sokkal nagyobb a kockázat" - mondta Karvalics Attila, az A-Lab Pharma ügyvezetője az Euronewsnek.

Bár a tesztelés fontos eszköze a koronavírus elleni küzdelemnek, a járvány kezdete óta elvégzett tesztek számát tekintve lakosságarányosan Magyarország az utolsó öt uniós tagállam között szerepel. Az Ourworldindata adatai alapján mindössze Lengyelországot előzi meg a listán, de a Worldometers összesítésében sem sokkal jobb a helyzet.

Brüsszel 2021. december 3.

Uniók szinten is elindult a vita a kötelező oltásról az omikron variáns felbukkanása miatt

A héten mindenki egy olyan szóról beszélt, amelyről korábban alig hallottunk: az omikronról. Az új vírusvariánst Dél-Afrikában fedezték fel, és napok alatt megérkezett Európába. Most lényegében a kontinens nagy részén jelen van már.

A kontinens kormányai utazási korlátozásokkal reagáltak: betiltották az Afrika déli részéről érkező járatokat és ez káoszt okozott sok repülőtéren. Sokan aggódnak a karácsonyi vakációjuk miatt. A szakértők szerint az utazási tilalmak nevetségesek.

"Világos, hogy az utazási korlátozással nem lehet megállítani a vírus terjedését. Ráadásul az utazási tilalommal kockára teszik a vírus elleni harc eredményeit" - mondta az Egészségügyi Világszervezet igazgató-helyettese, Jaouad Mahjour.

Az időzítés is komor a vírus fogságába esett kontinensen. Sok kormány fontolgatja az újabb korlátozások bevezetését, pedig előzőleg a nyitásra készültek a karácsonyi időszakban. A múltban ugyanis megtanulták, ha lazán veszik a járványt, vagy késlekednek a lépésekkel, előnti őket a fertőzöttek áradata. És mi következik ezután? Mindenki egyetért abban, hogy fel kell pörgetni az oltási kampányokat. És már a kötelező oltás sem tabu többé.

"Szerintem érthető és helyes az arról folytatott vita, hogy hogyan bátoríthatjuk az oltást. És lehetséges gondolkodni a kötelező oltáson az Európai Unióban. Szükség van erre a vitára" - mondta Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke.

Természetesen erről az ügyről bármennyi vitát lehet folytatni uniós szinten, de az tény, hogy az oltások kérdése tagállami hatáskör.

Brüsszel 2021. november 30.

Az EU a fenntartható élelmiszerellátás érdekében

A fenntartható élelmiszerellátásra vonatkozó uniós stratégia célja, hogy védje a környezetet, segítse a gazdákat, és biztosítsa, hogy egészséges élelmiszerek kerülnek az asztalunkra.

Az élelmiszerellátási lánc, a termeléstől a fogyasztáson át a hulladékig, óriási igénybevételt jelent a környezet számára, és hatással van az egészségünkre is. A 2020. május 20-án ismertetett, „a termelőtől az asztalig” stratégiával az Európai Bizottság célja, hogy fenntarthatóvá tegye az uniós élelmiszerellátást, garantálja az élelmezésbiztonságot, és védje mind az emberek egészségét, mind a természetet.

Mi a stratégia célja?

A stratégia keretet biztosít egy sor olyan jogszabályhoz, amelyeket a Bizottság külön javaslatként dolgoz ki: az EU vegyi növényvédőszerekre vonatkozó jogszabályainak felülvizsgálata, az állatok jólétét érintő új szabályok, az élelmiszerek pazarlására, hamisítására és címkézésére vonatkozó javaslatok, valamint a mezőgazdaságot érintő reform.

Ezek kiegészítik a már létező uniós jogszabályokat, hogy lefedjék az élelmiszerellátás minden aspektusát.

A javaslatokat a Parlament és a Tanács is megvitatja, illetve szavaz is róluk.

A fő célok 2030-ig:

a vegyi növényvédő szerek használatának és az azzal járó kockázatok 50%-os csökkentése

műtrágyahasználat csökkentése legalább 20%-kal

a haszonállatoknak szánt és az akvakultúrában használt antimikrobiális szerek értékesítésének felére történő csökkentése

az ökológiai gazdálkodás alá vont területek arányának növelése 25%-ra

A környezet védelme is kiemelten fontos lesz

Noha a világon egyedül az EU csökkentette a mezőgazdasági ágazatban az üvegházhatású gázok kibocsátását (1990 óta 20% -kal), a szektor még mindig a kibocsátás mintegy 10%-áért felelős. A feldolgozással, csomagolással és szállítással az élelmiszeripar jelentősen hozzájárul az éghajlatváltozáshoz.

A stratégia szerint változtatni kell az élelmiszerek előállításának, vásárlásának és fogyasztásának módján ahhoz, hogy csökkentsük az ökológiai lábnyomunkat és hatékonyan felvegyük a harcot a klímaváltozással szemben. Eközben azonban védelmet kell biztosítani az élelmiszerlánc gazdasági szereplőinek megélhetését, javítva a gazdasági megtérülést és utat nyitva új üzleti lehetőségek felé.

A stratégia szorosan kapcsolódik az Unió 2030-ig szóló biológiai sokféleség megóvását célzó javaslatához, valamint a közös agrárpolitika (KAP) reformjához, és az európai zöld megállapodás részét képezi, amelynek célja, hogy 2050-re az EU elérje a klímasemlegességet.

Célja, hogy az EU élelmiszerellátása ellenállóbbá váljon a jövőbeli olyan válságokkal szemben, mint a Covid19-járvány, valamint a természeti katasztrófák, például árvizek vagy aszályok esetén.

Megfizethető, egészséges és fenntartható élelmiszerek az asztalokra

A „termelőtől az asztalig” stratégia fontos része, hogy megfizethető, biztonságos és tápláló élelmiszerek kerüljenek az európai asztalára. Egyre nő az egészséges és környezetbarát termékek iránti igény, a javaslat ezt is figyelembe veszi.

A 2021. áprilisi Eurobarométer-felmérés szerint az európaiak körülbelül egyharmada vásárol és fogyaszt egyre több bioélelmiszert, vásárol és eszik kevesebb húst (31%), míg 16%-uk veszi figyelembe élelmiszervásárlása karbonlábnyomát, és olykor ennek megfelelően alakítja, hogy mit tesz a kosárba.

Habár változnak a fogyasztási, étkezési szokásaink, még van hová fejlődni. 2017-ben több mint 950 ezer haláleset történt az egészségtelen táplálkozással összefüggésben, és a felnőttek fele túlsúlyos. Azért, hogy több lehetőségünk legyen az egészségesebb termékeket választani és vásárláskor megalapozott döntést hozni, a Bizottság egy kötelező, egységes, a csomagolások elülső részén található tápérték-jelölési rendszer bevezetését javasolja.

Az EU világelső az agrár- és élelmiszeripari termékek exportjában és importjában, és a világ legnagyobb piaca a halak és tenger gyümölcsei tekintetében. Az európai élelmiszerek a magas színvonalukról ismertek, és a stratégia célja az is, hogy a fenntarthatóságot a partnereivel való együttműködés során is előmozdítsa, főként a kereskedelmi megállapodásai révén.

A Parlament a fenntarthatóságot támogatja

A Parlament októberben elfogadott állásfoglalásában üdvözölte a termőföldtől az asztalig stratégiát, de ajánlásokkal egészítette ki, hogy az még fenntarthatóbb legyen. Külön kiemelte, hogy a Fit for 55 csomagnak ambiciózus célokat kell tartalmaznia a mezőgazdaságra és a kapcsolódó földhasználatból származó kibocsátásokra vonatkozóan. A csomagolás elején lévő, kötelező tápértékjelöléseken túlmenően azt szeretnék elérni, hogy a Bizottság a reklámok szabályozásával, a termékek összetételének megváltoztatásával, valamint egyes feldolgozott élelmiszerekben lévő

cukor, zsír és só maximális szintjének meghatározásával kezelje a hús és a feldolgozott élelmiszerek túlfogyasztását.

A képviselők a növényvédő szerek használatát is csökkenteni szeretnék, hogy jobban megvédjék a beporzó fajokat és a biológiai sokféleséget. Emellett a ketrecek használatának megszüntetésére szólítottak az uniós állattenyésztésben. A Parlament támogatja azt a célt, hogy 2030-ra növeljék a biogazdálkodásra szánt földhasználatot, de a fogyasztói kereslet élénkítéséhez intézkedésekre van szükség.

Brüsszel 2021. november 24.

Egészségügyi unió: elérhetőbb és megfizethetőbb gyógyszereket

Betegközpontú uniós gyógyszerpolitikára van szükség

A gyógyszerhiány megelőzésével, a szállítási láncok bebiztosításával és fenntartható gyógyszerek beszerzésével kell növelni az ágazat ellenállóképességét

Az átláthatóan működő, versenyképes és innovatív uniós gyógyszeripar támogatása

A gyógyszerekhez való hozzáférés javítása, a gyógyszerárak átláthatóságának növelése és közös uniós beszerzés: a Parlament elfogadta a gyógyszerstratégiával kapcsolatos javaslatait.

A jelentést, amellyel a Parlament az uniós gyógyszerpolitikai jogszabályainak 2022-es felülvizsgálatához járul hozzá, 527 szavazattal, 92 ellenszavazattal és 70 tartózkodás mellett fogadták el szerdán.

A jelentés legfontosabb javaslatai a gyógyszerhiány kiinduló okainak kezelésével foglalkoznak, biztosítani kívánják, hogy a betegek biztonságos, megfizethető és hatékony gyógykezeléshez jussanak hozzá, és növelnék az árak és az állami kutatási támogatások átláthatóságát. A képviselők emellett javasolják az Unió gyártási kapacitásainak megerősítését és a beszállítói hálózatok megszilárdítását. A jelentés részleteiről itt olvasható további információ (angolul).

A koronavírus-járvány két fő tanulsága, hogy szorosan együtt kell működni az európai szinten, és ellenállóbbá, fenntarthatóbbá kell tenni a nemzeti egészségügyi ellátórendszereket, mondták a hétfői vitában felszólaló képviselők. Az Uniónak törekednie kell gyógyszerellátása függetlenítésére, és meg kell erősítenie az együttműködést az állami és a magánszektor szereplői között. A legtöbb képviselő a gyógyszerészeti termékek biztonságosságát és hatékonyságát, illetve a méltányos és átlátható gyógyszerárazást garantáló, szigorú szabályzást vár. A szabályzásnak azt is biztosítania kell, hogy a gyógyszergyártók betartsák környezetvédelmi kötelezettségvállalásaikat, mondták.

A jelentéstevő szerint

„A betegeket az egészségügyi politika középpontjába helyező jelentés jó ötletekkel szolgál az Unió gyógyszerstratégiájának felülvizsgálatához és a gyógyszerekre vonatkozó uniós szabályok frissítéséhez. Foglalkoznunk kell az eddig megoldatlanul hagyott gyógyászati igényekkel és javítanunk kell a gyógyszerekhez való hozzáférést, és fenntarthatóbbá kell tennünk a nemzeti egészségügyi rendszereket. Ezzel egyidejűleg meg kell erősítenünk az állami és magánszektor együttműködését annak érdekében, hogy stratégiai szempontból önálló és ellenálló uniós gyógyszeripar alakuljon ki, amelyet a hatékony ösztönözők rendszere támogat és stabil, naprakész és a biztonságra törekvő szabályzási rendszer irányít” - mondta Dolors Montserrat (EPP, Spanyolország).

A vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

Brüsszel 2021. november 9.

Arcfelismerés és az előítéletek elkerülése

Öt kérdés az EU mesterséges intelligencia-terveiről

Filmajánlók beszerzése kedvenc videómegosztó platformon, telefon blokkolásának feloldása az arcfelismerés segítségével, automatikus javítás használata vagy chatbottal való csevegés. Ezek mindennapos példák a mesterséges intelligencia (AI) használatára. Futurisztikus hangzása ellenére a mesterséges intelligencia mégis olyasmi, amelyet az európai polgárok használnak és napi szinten kommunikálnak vele. A lehetőségek végtelenek lehetnek, de kockázatok is felmerülnek.

"A mesterséges intelligencia jótékony felhasználásának lehetősége óriási, kevesebb környezetszennyezés, jobb orvosi ellátás és oktatás, többféle lehetőség a polgárok számára, hogy bekapcsolódjanak a társadalmunkba" – szögezte le az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke, Margrethe Vestager, aki a digitális korszakra való felkészülésért is felelős.

A lehetőségek az élet bármely területére kiterjeszthetők. „A terrorizmus és a bűnözés elleni küzdelemben, valamint a kiberbiztonság fokozása érdekében is használhatjuk” – erősítette meg Vestager az Európai Parlament Mesterséges Intelligenciával foglalkozó különbizottsága előtti vitában. De kezdenek megjelenni a kockázatok is. Ez az egyik oka annak, hogy az Európai Bizottság volt az első testület a világon, amely javaslatot tett a mesterséges intelligencia szabályozására.

A mesterséges intelligencia egy olyan technológia, amely lehetővé teszi a gépek számára, hogy észleljék, elemezzék a környezetet és tanuljanak tőle. Mindezen információknak köszönhetően képesek előre jelezni és meghozni saját döntéseiket konkrét célok elérése érdekében. Az AI-nak számos alkalmazása létezik, orvosi célokra például az Alzheimer-kór kockázatának azonosítására használható, a mezőgazdaság számára is van fejlesztés vagy az alkalmazottakat is nyomon lehet követni táv munka közben.

Mivel a mesterséges intelligencia óriási mennyiségű adatot gyűjt össze, és olyan információkat használ fel, amelyek megismétlik a társadalom előítéleteit, számos kockázattal is jár a használata. Például veszélyeztetheti a magánéletet, az alapvető jogokat vagy növelheti a kisebbségekkel szembeni diszkriminációt.

Mi az EU jelenlegi álláspontja a mesterséges intelligenciával kapcsolatban?

"Minél nagyobb kockázatot jelenthet életünkre egy adott mesterséges intelligencia, annál szigorúbb a szabály" - ezekkel a szavakkal határozta meg Vestager tavaly áprilisban az Európai Bizottság mesterséges intelligenciára vonatkozó javaslatának alapjait. A szöveg a különböző mesterséges intelligencia-típusokat négy kategóriába sorolja az állampolgárok számára jelentett kockázat alapján.

Minimális kockázatúnak minősülnek azok a technológiák, amelyek minimális vagy semmilyen kockázatot nem jelentenek az állampolgárok számára, ezért szabadon használhatóak lesznek, és az új szabályok nem vonatkoznak rájuk. Ilyenek például a spamszűrők.

A korlátozott kockázati kategóriával szemben átláthatósági követelmények lesznek. Tudatniuk kell a polgárokkal, hogy egy géppel kommunikálnak, és ezáltal lehetővé teszik számukra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak. Ilyenek például a chatbotok.

A magas kockázat alá eshet a mesterséges intelligencia használata például az arcfelismerés, a jogi eljárások és az önéletrajzok úgynevezett válogató alkalmazásai esetén. Ez ellentmondásos, mivel potenciálisan káros lehet, vagy káros következményekkel járhat a felhasználók számára. Ezért a

Bizottság arra számít, hogy ezeket a rendszereket „a piacra kerülésük előtt és teljes életciklusuk során gondosan értékelni fogják”.

Az utolsó kategória elfogadhatatlan. Ez az, ahol az Európai Bizottság meghúzta a határt, és kihagyja az összes olyan mesterséges intelligencia-rendszert, amely „egyértelmű veszélyt jelent az emberek biztonságára, megélhetésére és jogaira nézve”. Példa lehet erre a kormányok társadalmi pontozása vagy a tudatalatti technikák alkalmazása.

Sarah Chander, az Európai Digitális Jogok (EDRi) vezető politikai tanácsadója szerint azonban az Európai Bizottság javaslata „kockáztatja, hogy valóban invazív megfigyelési és diszkriminatív mesterséges intelligenciarendszereket tesz lehetővé, amelyeket ehelyett egyenesen be kellene tiltani”. Az általa említett példák közé tartozik a drónok határokon történő telepítésére szolgáló technológiák vagy a társadalombiztosítási juttatások értékelésére szolgáló alkalmazások.

Közben a közelmúltban az Európai Parlament nem kötelező erejű jelentésben szavazott a tömeges megfigyeléssel szemben. "Egyértelműen ellenezzük a mesterséges intelligencia használatán alapuló prediktív rendészeti tevékenységet, valamint a biometrikus adatok bármilyen feldolgozását, amely tömeges megfigyeléshez vezet" - mondta Petar Vitanov, a szövegért felelős európai parlamenti képviselő.

Valósággyá válik az arcfelismerés az Európai Unióban?

A biztonsági célú arcfelismerés az egyik legforróbb probléma a mesterséges intelligencia szabályozása terén. Az Európai Parlamentben a Zöldek megbízásából készült friss [tanulmány](#) azt mutatja, hogy a 27 tagállamból 11 már használja a mesterséges intelligenciát. Ilyen például Németország, Franciaország, Magyarország, Hollandia vagy Finnország.

A Bizottság számára ez magas kockázatú felhasználás. Az Európai Parlamentben azonban megoszlanak a vélemények. Míg egyesek teljes tiltást kérnek, mások másképpen kezelnék a kérdést. "Moratóriumot követelünk az arcfelismerő rendszerek bűnüldözési célú bevetésére, mivel a technológia hatástalannak bizonyult, és gyakran diszkriminatív eredményekhez vezet" - mondta Vitanov október közepén. A keddi sajtótájékoztatón azonban Axel Voss európai parlamenti képviselő, egy másik mesterséges intelligenciával kapcsolatos jelentés előadója kijelentette, hogy "még az arcfelismeréshez is be lehet állítani biztosítékokat annak érdekében, hogy használható legyen, de ne éljenek vissza vele".

Az arcfelismerés nem marad ki a jogszabályból. Chander arra figyelmeztet, hogy a szabályozással kapcsolatos vitáknak köszönhetően előfordulhat, hogy nem európai, hanem nemzeti szintű lesz az ezt rendező jogszabály. Miközben úgy gondolja, hogy az innovációs minisztériumok "nagyon pozitívan" állnak a "több emberi jogi szabályozás szükségességéhez", de a belügyminisztériumok álláspontja már nem ugyanez. Ők általában a rendőrségért felelősek, ezért "hajlamosak szkeptikusabbak lenni az arcfelismerés és a prediktív rendészet tilalmával szemben".

Elkerülhető-e az elfoglaltságok újratermelődésének kockázata?

Javaslatával az Európai Bizottság célja, hogy az AI-rendszerek "ne hozzanak létre vagy reprodukáljanak torzítást". Így a magas kockázatú AI-rendszerekkel szemben támasztott követelményeknek „robosztusnak” kell lenniük ahhoz, hogy megfeleljenek az igényeknek. Chander azonban ragaszkodik ahhoz, hogy sok mesterséges intelligencia-rendszer „természetesen növelni fogja a diszkriminációt működésének természetéből adódóan”. Mint mondta, „a múltból származó adatokat és információkat használ fel, és ezeket megpróbálja alkalmazni a jövőre”. Ez újratermelheti a társadalomban már meglévő előítéleteket és megkülönböztetést. Az esetlegesen okozott károkkal kapcsolatban Chander szerint a Bizottság figyelmen kívül hagyott egy kulcsproblémát: a polgárok panasztételi lehetősége hiányzik. Azt kéri, hogy a potenciálisan érintett állampolgárok egy hatósághoz fordulhassanak jogaik tiszteletben tartása érdekében.

És mi a helyzet a túl- vagy alulszabályozással?

A világszintű szabályozás megteremtésének vágyától a túlszabályozás kockázataig terjednek azok a tényezők, amelyek megszakítják a technológia előrehaladásának lehetőségét. Az Európai Unió nagy kihívással néz szembe a mesterséges intelligencia szabályozásával. Brüsszel elvárja, hogy globális mércét állítson fel, ahogyan a GDPR esetében is történt. Vestager számára problémák adódhatnak, ha az EU nem tudja mindezt biztonságossá tenni. "Aggodalomra ad okot, ha megkockáztatjuk, hogy a technológiát nem fejlesztik és használják olyan széles körben, amennyire csak lehetne, ha nem vagyunk jók a vele kapcsolatos kockázatok mérséklésében." Ugyanakkor az EU-nak meg kell találnia az egyensúlyt a mesterséges intelligencia kínai állami használata és az Egyesült Államok megközelítése között - a nagy technológiai vállalatokkal közösen kidolgozott önkéntes iránymutatásokkal.

Brüsszel 2021. november 8.

Az EU-ban tavaly tartózkodási engedélyt szerző kínaiak több mint tizede Magyarországon kapta azt

Több mint 40 ezren érkeztek a lista első tíz helyén szereplő országokból a tavaly tartózkodási engedélyt szerzett EU-n kívülről jövő állampolgárok - Szerzői jogok Flourish/Euronews

Tavaly csaknem 60 000 kínai állampolgár kapott tartózkodási engedélyt az EU-ban, ennek csaknem tizedét Magyarországon adták ki. Egyedül Franciaországban, Spanyolországban és Németországban részesült több Kínából érkező tartózkodási engedélyben a 27 tagállam közül - derül ki az Eurostat hétfőn közzétett adataiból.

Magyarországon 54835 engedélyt adtak ki 2020-ban, ami visszaesés a rekordév 2019-hez képest (akkor 62 073 volt ez a szám). Ez több mint tizedannyi, mint a 38 milliós Lengyelországban, ahol a kelet-közép-európai régióban a legtöbben ilyen dokumentumot állították ki, összesen 598047-et, ebből 502 300-en munkavégzési célból érkeztek.

Az egész EU-ban és Magyarországon is a legnagyobb arányban Ukrajnából érkezők kapták meg ezt az engedélyt, tavaly 20744-en (ez visszaesés a 2019-es rekordhoz képest, akkor több mint 26 ezren érkeztek, ennek fő kiváltó oka a koronavírus-járvány). Az EU-ba összesen 2,2 millió engedélyből 601 ezret szereztek Ukrajnából érkezők, ez több mint a negyede. A legtöbben közülük tavaly Lengyelországban éltek, 488 858-an. A magyarországi adat az EU-ból a harmadik legnagyobb, Csehországban 29 207-en kaptak engedélyt.

Az ukránok után a második legnagyobb arányban kínaiak kaptak Magyarországon tartózkodási engedélyt Magyarországon, csaknem hatezren. Ez körülbelül a tizede annak, amit az összes EU tagállam együtt kiállított. Egyedül Franciaországban, Spanyolországban és Németországban szerzett több kínai tartózkodási engedélyt 2020-ban.

A harmadik helyen a Vietnámból érkezők állnak, majd a szerbek és a dél-koreaiak.

Oktatási célokból érkezőknek a legnagyobb arányban Franciaország állított ki tartózkodási engedélyt, összesen 72700-et. Németország pedig a legtöbb családi okkal indokoltat, összesen 130 700-at. Nem sokkal maradt el ettől Spanyolország 119 500-zal.

A Magyarországon engedélyt szerzők 58 százaléka munkavégzés miatt érkezett, 16 százaléka oktatási célból, minden tizenötödik családi okok miatt, minden ötödik pedig egyéb okokra hivatkozott.

A Fidesz 2010-es hatalomvételének az évében kicsivel több mint 14 ezer tartózkodási engedélyt állítottak ki. Ez a szám 2013 óta szinte folyamatosan növekszik évről évre (a világjárvány miatt torpant csak meg az idén). A legnagyobb ugrás 2017 és 2018 között történik, mikor Magyarország

már több mint két éve lezárta a határait a bevándorlók előtt. A legtöbb Szíriából érkező egyébként 2018-ban kapott tartózkodási engedélyt, összesen 508-an. Ezzel a 18. volt a kibocsátó országok rangsorában, olyan országok mögött mint például Brazília, Pakisztán, Japán vagy Thaiföld.

Brüsszel 2021. október 28.

Klímacsúcs Glasgow-ban

Az EU arra buzdítja partnereit, hogy terveiket váltsák cselekvésre, és hajtsák végre a Párizsi Megállapodást

Az Európai Bizottság november 1. és 12. között részt vesz az ENSZ éghajlatváltozási konferenciáján (COP26), amelyre az Egyesült Királyságban, Glasgow-ban kerül sor. November 1-jén és 2-án Ursula von der Leyen elnök képviseli majd a Bizottságot a COP26 hivatalos nyitórendezvényén, a világ vezetőinek csúcstalálkozóján.

Az uniós tárgyalócsoportot Frans Timmermans ügyvezető alelnök vezeti majd. Szintén részt vesz a klímacsúcson Kadri Simson biztos, és az EU több mint 150 kísérőrendezvénynek ad otthont az uniós pavilonban. A Bizottság minden felet arra fog ösztönözni, hogy teljesítse a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásait, és csökkentse üvegházhatásúgáz-kibocsátását. Sürgetni fogja továbbá, hogy a fejlett országok növeljék az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez biztosított finanszírozást a Párizsban elfogadott 100 milliárd dolláros célösszeg elérése érdekében. Ehhez az EU már eddig is több mint 25 milliárd dollárral járult hozzá, és ezenkívül dolgozni fog az ún. párizsi szabálykönyv véglegesítésén is. Ursula von der Leyen elnök a klímacsúcsot megelőzően a következőképp nyilatkozott: „Eldördült a startpisztoly, és kezdetét vette a verseny, hogy a század közepéig karbonsemlegessé váljunk.

Ha összefogunk, mindannyian nyerhetünk. Kötelességünk, hogy a klímakonferencián megvédjük bolygónkat a jövő nemzedékei számára. **Európában minden feltétel adott ahhoz, hogy a 2050-re elérjük a klímasemlegességet, 2030-ra pedig legalább 55%-kal csökkentjük kibocsátásainkat.** Glasgow-ban mindent meg fogok tenni annak érdekében, hogy a világ többi vezető politikusa is hasonlóan járjon el: támogassák az innovációt és az olyan beruházásokat,

amelyek egy új, fenntarthatóbb gazdasági növekedésre irányulnak. Vagyis röviden: egészségesebb társadalmakat kell kialakítani, miközben gondoskodni kell arról is, hogy bolygónk jobb jövő elé nézhessen.” Frans Timmermans, az európai zöld megállapodásért felelős ügyvezető alelnök szerint: „A tudomány, a közvélemény biztosította támogatás és a következő két hetet jellemző intenzív nyilvánosság mind nagy súllyal esik latba az éghajlatvédelem érdekében folytatott küzdelemben. Erre támaszkodva határozott lépéseket kell tennünk a globális éghajlat-politikai fellépés terén. Csak összefogással tudjuk megvédeni az emberiség jövőjét ezen a bolygón.

Brüsszel 2021. október 27.

2021. évi banki intézkedéscsomag

Új uniós szabályok a bankok rezilienciájának erősítése és a jövőre való jobb felkészülésük érdekében

Az Európai Bizottság elfogadta az uniós banki szabályok (a tőkekövetelményekről szóló rendelet és a tőkekövetelményekről szóló irányelv) felülvizsgálatát.

Az új szabályok biztosítani fogják, hogy az uniós bankok reziliensebbé váljanak a potenciális jövőbeli gazdasági sokkhatásokkal szemben, miközben továbbra is hozzájárulnak Európa Covid19-világjárványból való kilábalásához és a klímasemlegességre való átálláshoz.

Az intézkedéscsomaggal lezárul a Bázeli III megállapodás végrehajtása. A megállapodás az EU és a G20-partnerek között a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság keretében jött létre azzal a céllal, hogy a bankok reziliensebbé váljanak a potenciális gazdasági sokkhatásokkal szemben. A mai javaslatok a banki szabályokra vonatkozó reformfolyamat utolsó lépését jelentik.

Brüsszel 2021. október 21.

Koronavírus: a Parlament átláthatóbb uniós oltóanyag-politikát vár

A beszerzési megállapodásokat, az árakat és a klinikai vizsgálatok adatait nyilvánosságra kellene hozni

Jobb uniós kommunikációra van szükség az oltással kapcsolatban habozók meggyőzésére és a dezinformáció ellen

Az Uniónak és a tagállamoknak segíteniük kell a világ lakosságának beoltásában

A beoltottság növeléséhez átláthatóságra van szükség az oltóanyagok terén, mondják a képviselők

Átláthatóbbá kell tenni az Unióban az oltóanyagok fejlesztését, beszerzését és elosztását.

A csütörtökön 458 szavazattal, 149 ellenszavazat és 86 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban a Parlament kijelenti: jogszabállyal kellene garantálni, hogy a koronavírus-oltóanyagok kifejlesztése, beszerzése és elosztása átláthatóbb módon történjen. A képviselők így hatékonyan vizsgálhatnák az uniós vakcinapolitikát. A Bizottságnak ugyanakkor az uniós polgárokat is egyértelműbben tájékoztatnia kellene a fejleményekről.

A védőoltásokkal kapcsolatos bizalmatlanság és a dezinformáció ellen

A Parlament szerint az átláthatóság fokozása céljából a Bizottságnak nyilvánosságra kellene hozni, hogy ki tárgyal a nevében az oltóanyagok beszerzéséről. A Bizottságnak emellett az oltóanyag-gyártókkal kötött beszerzési megállapodásokat közzé kellene tennie, a közpénz-befektetések arányával és az oltóanyagok árával együtt. A Parlament a valószínűsíthető szerződészegéseket is a nyilvánosság elé tárná. A szélesebb körű információval jobban fel lehetne venni a harcot a védőoltásokkal kapcsolatos bizalmatlanság és a dezinformáció ellen, vélik a képviselők. A gyógyszeripari vállalatoknak a klinikai vizsgálatok eredményeinek széles körét és az azokról készült jelentéseket is ki kellene adniuk, tették hozzá.

A világ lakosságának beoltása

A képviselők szerint a következő uniós oltóanyag-szerződéseknek arra is ki kell terjedniük, hogy a globális közjószágként értelmezett védőoltások világszerte mindenhova eljussanak. Az Uniónak segítenie kell a nem uniós országokat a koronavírus-járvány legyőzésében és a gyártás útjába álló akadályok felszámolásával fel kell gyorsítania az oltási folyamatot. A vállalatok például megoszthatnák technológiájukat (az Egészségügyi Világszervezet Covid19 technológia-hozzáférési eszköztáron, azaz C-TAP-on keresztül), a tagállamok pedig nagyobb összeggel járulhatnak hozzá a COVAX-kezdményezéshez. Az Uniónak emellett globális és átlátható oltóanyag-stratégiát kellene kidolgoznia, amely azzal foglalkozik, hogy világszerte igazságosan történjen a vakcinák elosztása.

Brüsszel 2021. október 21.

Éghajlatváltozás: a képviselők fontos eredményeket várnak a klímakonferenciától

2050-re a G20 összes országának klímasemlegesnek kellene lennie

Évente legalább 100 milliárd dollárnyi támogatást kellene adni a fejlődő országoknak

Gyorsabban kell cselekedni az éghajlatváltozás ellen, mondják a képviselők a glasgow-i klímacsúcs előtt

A Parlament a glasgow-i klímakonferencia előtt az éghajlatváltozás ellen hozott intézkedések felgyorsítását és az Unió vezető szerepének megőrzését szorgalmazza.

A Parlament az ENSZ Glasgow-ban október 31. és november 12. között megrendezendő éghajlatváltozási konferenciájáról szóló állásfoglalását 527 szavazattal, 134 ellenszavazat és 35 tartózkodás mellett fogadta el.

Az állásfoglalásban a képviselők aggodalmukat fejezik ki, hogy a Párizsban 2015-ben bejelentett nemzeti célkitűzések 2100-ra valójában sokkal nagyobb hőmérsékletemelkedést eredményezhetnek, mint a tervezett, az iparosodás előtti szinthez képest három fokos melegedés. A Parlament azon fog dolgozni, hogy az Unió „Irány az 55 százalék!” nevű, éghajlatváltozással foglalkozó intézkedéscsomagja teljes mértékben összhangban legyen a Párizsi Megállapodással.

A klímaváltozás elleni harc felgyorsítása érdekében a Parlament az „Irány az 55 százalék!” tízéves ütemtervet öt év alatt teljesítené. Az Unióban 2025-re a fosszilis tüzelőanyagok összes közvetlen és közvetett támogatását ki kellene vezetni, mondják a képviselők, akik a többi országot is hasonló intézkedések meghozatalára sürgetik. A képviselők szerint az Uniónak meg kell őriznie világelső szerepét a klímaváltozás elleni harcban.

A képviselők emlékeztetnek rá: a biológiai sokféleség megléte meghatározó abból a szempontból, hogy az ember hogyan képes megküzdeni a klímaváltozással és alkalmazkodni ahhoz. A törekény ökoszisztémák védelmével, helyreállításával és fenntartható kezelésével járó megoldások mindenki számára kedvezőbb eredményt hoznak, jegyzik meg.

Álljon az élre a G20

A G20 tagjainak vezető szerepet kell vállalniuk a klímaváltozás elleni harcban, és el kell kötelezniük magukat amellett, hogy 2050-re klímasemlegesek lesznek, vélik a képviselők. Felszólítják a Bizottságot arra, hogy más nagy üvegházhatásúgáz-kibocsátókkal együtt hozzon létre egy nemzetközi éghajlati klubot, amely közös normákat határoz meg, és amelynek működése világszerte nagyobb léptékű intézkedésekhez vezet - többek között például az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó közös mechanizmus létrehozásához.

A képviselők üdvözlik, hogy az Egyesült Államok visszalépett a Párizsi Megállapodásba, és hogy Joe Biden elnök ígéretet tett arra, hogy legkésőbb 2030-ra a 2005-ös szint felére szorítja le az üvegházhatású gázok amerikai kibocsátását. A képviselők most várják, hogy milyen konkrét szakpolitikai intézkedésekkel és milyen forrásokból valósul meg ez az ígéret.

Ugyan a képviselők elismerik, hogy Kína konstruktív partnerként kíván részt venni az éghajlatváltozásról szóló tárgyalásokon, azonban aggasztónak tartják, hogy az ország továbbra is szénfüggő. Kínának magasabbra törő célokat kellene megfogalmaznia, klímacéljainak pedig az összes üvegházhatású gázra ki kellene terjednie, nem pusztán a szén-dioxid kibocsátásra, mondják a képviselők.

További forrásokat a fejlődő országoknak az éghajlatváltozásra

A fejlett országoknak ígéretükhöz híven elő kell teremteni azt az évente legalább száz milliárd dollárt, amelyet a fejlődő országoknak biztosítanak az éghajlatváltozás elleni hard finanszírozására. Ez az összeg 2025-től, a feltörekvő országok hozzájárulásának kezdetétől tovább emelkedik. Minden egyes fejlett ország számára ütemtervet kell megállapítani, amely meghatározza az ország méltányos hozzájárulásának mértékét. A képviselők szerint azt is biztosítani kell, hogy a koronavírus-járvány ellenére minden fejlődő ország részt tudjon venni a glasgow-i éghajlati konferencián.

A vita magyar felszólalói: Tóth Edina (független), Gyöngyösi Márton (független)

Brüsszel 2021. október 21.

Új biztosítási szabályok az országúti balesetet szenvedők védelmére

Védelem a baleset áldozatainak akkor is, ha a biztosító csődbe megy

Harmonizált kártörténeti igazolások, ár-összehasonlító eszközök az egységes elbírálásért

Elektronikus kerékpárokra és a motorsportra nem vonatkozik

A gépjármű-felelősségbiztosításra vonatkozó új szabályok garantálják, hogy az utazók egyenlő elbírálásban részesüljenek Európa-szerte.

A jogszabály védelmet biztosít a balesetek áldozatainak függetlenül attól, hogy Európán belül hol szenvednek balesetet. A ma 689 szavazattal, három ellenszavazat és négy tartózkodás mellett elfogadott szabályok célja, hogy a jelenlegi gépjármű-felelősségbiztosítási irányelv kiskapuit bezárja és fejlessze azt.

A jogszabály garantálja, hogy a balesetet szenvedők akkor is hozzájussanak a nekik járó összeghez, ha a biztosítócég időközben csődbe megy. A kártörténeti igazolások harmonizációjának köszönhetően a biztosított ezentúl nem kerül hátrányos helyzetbe, ha más tagállamba költözik. A biztosítást keresők pedig új, ingyenesen használható és független felek által működtetett ár-összehasonlító eszközök segítségével vethetik majd össze a különböző díjakat és biztosításokat.

A jogszabály a tagállamokban egységesíti a biztosítási fedezet kötelező legalacsonyabb mértékét, hogy az áldozatok mindenhol legalább egy bizonyos összeghez hozzájussanak. Ha a tagállamok más, magasabb szintű fedezetet írnak elő, akkor az érvényesül.

A túlszabályzás elkerülése érdekében a szabályok nem vonatkoznak a 14 km/h-nál lassabban haladó járművekre (például kerti traktorokra vagy elektromos rollerekre) és a kifejezetten versenyzésre épített gépekre sem.

Dita Charanzová (Renew, Csehország) jelentéstevő szerint

„Szép nap ez a mai minden európai járműhasználónak, és azoknak is, akik sajnos balesetben sérültek meg. Ezentúl akkor is fizet a biztosító, ha csődbe ment. A kártörténeti igazolások harmonizálásával többé nem fordulhat elő, hogy a biztosítási díjjal még a jó vezetők is rosszul járnak, ha másik tagállamba költöznek. Vigyáztunk arra, hogy az elektromos kerékpárok terjedését ne akadályozzuk azzal, hogy kötelezővé tesszük az európai biztosításukat. És nem hagytuk kétségek között a motorsportban versenyzőket sem, akik teljesíthetetlen biztosítási feltételek nélkül űzhetik tovább a sportot.”

Brüsszel 2021. október 20.

Pár kattintás, és már be is panaszolhatjuk az értelmetlennek tűnő uniós fejlesztéseket

Aprócska kilátó az Alföldön, térkő a parkban, elektromos autóknak való töltőállomás zsákfaluban vagy kiépített bicikliút a sáros-kátyús földút mellett - szinte mindenki találkozott már olyan, az EU kohéziós alapjából finanszírozott fejlesztéssel, amely első és második ránézésre is teljesen értelmetlennek tűnt. Az uniós panasztételi eljárás segítségével azonban az állampolgárok maguk jelenthetik be, hogy az uniós forrásokat értelmes célokra költötték-e el vagy sem.

Bemutatkozik a panasztételi eljárás

Bár kevesen tudják, de az uniós állampolgárok a mérgelődésen túl konkrét lépéseket is tehetnek azért, hogy a támogatásokat ne haszontalan dolgokra használják fel. A megoldás az, ha panaszt nyújtunk be az Európai Bizottsághoz, ami történhet postán, emailben, de akár egy online űrlap kitöltésével is.

A panasztételt alapvetően arra az esetre találták ki, ha az állampolgárok azt észlelik, hogy egy tagállam eljárása sérti az uniós jogot. Ebbe pedig bőven belefér az, ha az adott tagállam nem az eredeti céloknak megfelelően használja fel az uniós forrásokat.

Magyarul is lehet panaszkodni

Panaszt magyarul is lehet tenni pár kattintással, bár néhány információt azért szükséges összegyűjteni hozzá: leginkább azt, hogy melyik az a magyar hatóság, amelynek hatáskörébe tartozik a kifogásolt uniós fejlesztés. Ideális esetben a bejelentő azt is tudja, hogy melyik konkrét uniós jogszabályt sérti meg a tagállami eljárás, de ez csak kevés esetben van így, nem is elvárás az űrlap leadásához.

A panaszt a Bizottság a beérkezést követő 12 hónapban vizsgálja ki alaphelyzetben, különösen bonyolult ügyek esetében ennél hosszabbra is nyúlhat az eljárás. A bejelentő személyazonosságát pedig nem fedik fel a vizsgált hatóság előtt - kivéve akkor, ha ehhez a panasztevő kifejezetten hozzájárult.

A tapasztalat alapján a helyi döntéshozók szoktak lenni a felelősök

Az uniós források furcsa felhasználásánál jellemző kifogás a döntéshozók részéről, hogy azért költötték el a pénzt valami nem túl hasznos dologra, mert csak erre tudtak pályázni. Az Európai Bizottság szerint ez azonban általában nem így van.

A magyarországi pályázatokkal foglalkozó bizottsági osztály egyik név nélkül nyilatkozó munkatársa az Euronewsnek azt mondta, sokszor azért költik felesleges kilátókra vagy térkövezésre az uniós forrásokat, mert ezeket sokkal egyszerűbb lepapírozni egy bonyolult projektnél. A döntések meghozatalában emellett az is szerepet játszhat, hogyan lehet helyzetbe hozni, munkához juttatni az adott polgármesterhez lojális vállalatokat.

Azt mindenesetre forrásunk is hozzátette, hogy vannak olyan esetek, amikor tényleg az uniós kohéziós politika természetéből következnek kevésbé hasznos fejlesztések. Például előfordulhat, hogy egy olyan faluban is a napelemhálózatot fejlesztik, ahol az iskola felújítására ennél nagyobb szükség lenne, annak érdekében, hogy sikerüljön elérni a programokban kitűzött célszámokat. De ennél jóval gyakoribb az, hogy a pénzeket nem a pályázatkírás miatt, hanem szándékosan költik el rosszul.

Magyarország profi az uniós pénzek lehívásában

A bizottsági tisztviselő arról is beszélt, hogy a kohéziós támogatásokkal foglalkozó magyarországi apparátus rendkívül professzionális. A rendszer teljesen központosított, és ezek dolgoznak azon, hogy minden a lehető legolajozottabban menjen, sokan közülük rendkívül jó szakemberek. Ennek is köszönhető az, hogy Magyarország a legjobban teljesítő tagállamok között van a források felhasználását illetően.

Ahogy az az alábbi táblázatban is látszik, az uniós támogatásokat összefogó Európai Strukturális és Fejlesztési Alapokból az utóbbi négy évben rendre a tervezettnél is több pénzt sikerült lekötni. Az állam inkább vállalja a túlpályázást, és így esetleg azt, hogy a költségvetésből fizeti ki azt, amire már nincs pénz az uniós alapokból, minthogy bent hagyjon az uniós kasszában olyan pénzt, ami Magyarországnak járna.

A hatékonysághoz az is hozzájárul, hogy Magyarországon viszonylag kevésbé jellemző, hogy valaki csal az uniós támogatások felvételénél - például úgy, hogy a kohéziós alapból pénzt kap eszközvásárlásra, számlát is ad a beszerzésről, de a valóságban nem veszi meg ezeket az eszközöket.

A magyar állam szigorúan figyel erre, ugyanis fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy az uniós pénzek ne vesszenek el a vállalkozók zsebében. A korrupció és az állami befolyás más kérdés, de a **Bizottság úgy látja, hogy a kis csalások nem jellemzőek Magyarországon.**

Brüsszel 2021. október 15.

A Pegasus projekt kapta a Daphne Caruana Galizia újságírói díjat

A Parlament újságírói díját idén a Pegasus projekt nyerte, amely feltárta, hogy a kormányok újságírók, politikusok és mások után kémkedtek, ezzel széles körben visszaéltek a kémprogrammal.

A díjkiosztó brüsszeli megnyitóján David Sassoli, a Parlament elnöke azt mondta: „Az átláthatóság megteremtésével az oknyomozó újságírás lehetővé teszi a választók számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak. Az újságírók védelme és támogatása a demokratikus társadalmak létfontosságú eleme.”

A 29 tagú zsűri nevében Anthony Bellanger, az Újságírók Nemzetközi Szövetségének főtitkára adta át a 20 000 eurós díjat Sandrine Rigaudnak és Laurent Richardnak, akik a konzorciumot képviselték.

A nyertesről

A Pegasus Project nemzetközi újságírói kezdeményezés, a Forbidden Stories nevű újságírói konzorcium koordinálása alatt, amelynek feladata a meggyilkolt, bebörtönzött vagy fenyegetett újságírók ügyeinek kivizsgálása.

2021. júliusában 10 ország 17 médiaszervezetének több mint 80 riportere hozta nyilvánosságra, hogy a Pegasus kémprogramokat az izraeli kiberhírszerző vállalat, az NSO Group Technologies kormányoknak adta el, és **legalább 50 000 ember ellen használták** szerte a világon. A kiszivárgott adatok azt mutatták, hogy legalább 180 újságírót, valamint emberi jogi jogvédőket, vallási vezetőket, politikusokat és katonai személyzetet figyeltek meg olyan országokban, mint India, Mexikó, Magyarország, Marokkó és Franciaország.

Az újságírók munkájának elismerése

2020. október 16-án, Daphne Caruana Galizia halálának 3. évfordulóján indította útjára az EP azt a díjat, amely a kiemelkedőt alkotó és az Európai Unió értékeit képviselő újságírókat ismeri el. „A Daphne Caruana Galizia újságírói díj felhívja a figyelmet az újságírók kulcs szerepére a demokráciánk megőrzésében, és a szabad sajtó fontosságára emlékeztet. A díj célja, hogy segítse az újságírókat létfontosságú és gyakran veszélyes munkájukban, és biztosítsa az oknyomozó újságírókat az Európai Parlament támogatásáról”- mondta Heidi Hautala (zöldpárti, finn), az EP alelnöke.

20 ezer euró díjazás

A 20 000 euróval járó díjra nemzetiségtől függetlenül olyan újságírók, vagy újságírócsoportok pályázhatnak, akiknek alapos, tényfeltáró munkáját az Európai Unióban működő médiumok egyikében publikálták vagy közvetítették. A pályázókat és a díjazottat egy független szervezet választja ki.

A díjátadó ünnepséget 2021. októberében tartják az Európai Parlamentben.

Ki volt Daphne Caruana Galizia?

Daphne Caruana Galizia máltai újságíró, blogger, korrupcióellenes aktivista volt, akinek munkája főként a korrupciós ügyek feltárására, pénzmosási esetekre, szervezett bűnözésre, a máltai állampolgársági papírok eladására és a kormány Panama-iratokhoz fűződő viszonyára koncentrált. Számos zaklatás és fenyegetés érte, míg 2017. október 16-án az autójába rejtett pokolgéppel meggyilkolták.

Az április 28-án közzétett jelentés szerint a Tanácsnak az újságírás védelmével és az újságírók biztonságával foglalkozó platformján 201 olyan esetet listáztak 2020-ban, mikor súlyosan megsértették a médiaszabadságot. Ez az adat 2019-hez képest 40% -os növekedést jelent és a platform 2014-es létrehozása óta ez a legmagasabb szám. Rekordszámú riasztás fizikai erőszakkal (52 eset) és zaklatással vagy megfélemlítéssel (70 eset) foglalkozott.

Az EP egy 2018 májusában elfogadott állásfoglalásában határozottan kiáll a szabad sajtó mellett, felszólítva a tagállamokat a megfelelő állami finanszírozás biztosítására, valamint a sokszínű, független és szabad média támogatására. A koronavírus-járvány kitörésekor pedig hangsúlyozta, hogy a félretájékoztatás súlyos közegészségügyi problémát jelent, és minden európai számára elérhetővé kell tenni a megbízható információforrást.

Brüsszel 2021. október 13.

Ingyen vonatbérlettel utazhatják körbe a fiatalok Európát

Az Európai Parlament kezdeményezésére ingyen vonatbérletet kapnak a 18 éves fiatalok, hogy bejárassák az EU-t. A programra ismét lehet regisztrálni.

A Parlament 2014-es európai ifjúsági rendezvényén (EYE) született kezdeményezésnek köszönhetően 2018 júniusa óta több mint 70 ezer 18 éves európai fiatal kapott ingyen Interrail vonatbérletet a Fedezd fel az EU-t (Discover EU) névre keresztelt program legelső szakaszában. A program következő szakaszában azok a fiatalok pályázhatnak, akik 2020-ban jogosultak voltak a Covid19 járvány miatt törölt korábbi két fordulóra.

A Fedezd fel az EU-t kezdeményezésről bővebben

2022. március 1. és 2023. február 28. között legalább 60 000 fiatalnak lesz lehetősége vasúton utazni Európába. Október 12. és 26. között minden EU-s polgár, aki 2001. július 1-je és 2003. december 31-e között született online pályázhat a jegyére. Ahhoz, hogy jogosultak legyenek, a pályázóknak néhány feleletválasztós kérdésre kell válaszolniuk.

A résztvevők legfeljebb 30 napig utazhatnak legalább egy külföldi országba. Utazni elsősorban vasúton, de busszal és komppal is lehet. A repülőjáratok csak kivételes esetekben engedélyezettek, ha más szállítási mód nem áll rendelkezésre.

A csökkent mozgásképességű vagy speciális igényű résztvevők jogosultak lehetnek további segítségre.

A Parlament támogatása

A képviselők úgy vélik, hogy a kezdeményezés lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy megismerjék Európát sokszínűségét, jobban megértsék egymást és többet megtudjanak Európáról.

Brüsszel 2021. október 12.

Miért fontos az EU-nak a kiberbiztonság?

Az ellopott adatoktól a blokkolt kórházi rendszerekig: a kibertámadások veszélyes következményekkel járhatnak.

A koronavírus járvány lehetőségeket és kihívásokat is jelentve felgyorsította a gazdaság és a társadalom digitális átalakulását. 2030-ra 125 milliárd eszköz csatlakozik majd az internethez, szemben a 2017-es 27 milliárddal. Addigra elérhetünk odáig, hogy a 6 éven felüliek 90%-a jelen lehet az online térben. Ahogy a digitális és a fizikai jelenlét egyre inkább összefonódik, úgy kell új veszélyekkel is számolni.

Kibertámadások, kiberbiztonság, kibervédelem

A kibertámadások során megkísérlik ellopni, megsemmisíteni, vagy leleplezés céljából közzétenni az információkat, a cél a számítógépes rendszerek és hálózatok megzavarása vagy megsemmisítése.

A kiberbiztonság magában foglalja az információs- és kommunikációs biztonságot, az üzemeltetési technológiát és a digitális rendszerek biztonságához szükséges informatikai platformokat.

A kibernetikai védelem a polgárookra, intézményekre és kormányokra irányuló fenyegetések elleni védekezési stratégiákat jelenti.

Kiberfenyegetések az Unióban: egyéni és társadalmi költségek

A távmunka, az online vásárlás és az online kapcsolattartás gyakorisága meredeken emelkedett a lezárások során. Mindezek az emberek javára válhatnak, támogathatják a gazdaságot és a covid utáni helyreállítást is. Ugyanakkor nőtt a rosszindulatú számítógépes tevékenységek száma is. A támadók adathalász webhelyeket, rosszindulatú linkeket és mellékleteket tartalmazó e-maileket használhatnak, hogy **ellopják a banki információkat** vagy zsaroljanak szervezeteket, miután **letiltották informatikai rendszereiket** és adataikat.

A biztonságos kibertér az EU digitális, egységes piacának alapja. A 2019 -es Digitális Gazdaság és Társadalom Index (DESI) megmutatta, hogy a biztonsági aggályok az uniós internetezők felét korlátozták vagy megakadályozták abban, hogy valamilyen online tevékenységet végezzenek. A 2020-ban végzett felmérés szerint az internetező uniós polgárok 39%-a tapasztalt biztonsági problémákat.

Kiberbűnözés: mi is tehetünk ellene

5,5 billió euró A kibertámadások a világ leggyorsabban növekvő bűnözési formái közé tartoznak. A számítógépes bűnözés éves költségei a globális gazdaságra nézve 2020-ban a becslések szerint 5,5 billió eurót tesznek ki, ami a duplája a 2015-ös összegnek.

A kibertámadások által okozott károk túlmutatnak a gazdaságon és a pénzügyeken, mivel veszélyeztetik **a társadalom alapvető működését**.

Az **alapvető szolgáltatások és kritikus ágazatok**, mint a közlekedés, az energiaszolgáltatás, az egészségügy és a pénzügyek egyre inkább függenek a digitális technológiáktól. Az internethez kapcsolódó fizikai eszközök számának növekedésével ez már élet-halál kérdéssé teheti a kiberbiztonságot.

A támadók az alapvető szolgáltatásokat fenyegetik a kórházak elleni kibertámadásoktól - amelyek a sürgős orvosi beavatkozások elhalasztását okozzák - egészen az elektromos hálózatok és a vízellátás elleni támadásokig.

A kibertámadások a demokratikus államok és intézmények ellenálló képességét tesztelik, és közvetlenül az EU békéjét és biztonságát veszik célkeresztbe.

Kiberbiztonság az EU-ban

Az EU-ban működő vállalkozások és szervezetek 41%-kal kevesebbet költenek kiberbiztonságra, mint amerikai társaik. Az Európai Unió a kiberbiztonság megerősítésén dolgozik. A képviselők

nemrég közös uniós kibervédelemre szólítottak, és azon dolgoznak, hogy magas szintű közös kiberbiztonság legyen érvényben az EU-ban.

Brüsszel 2021. október 6.

Vita az energiaárak emelkedéséről szóló uniós megoldásokról

A legkiszolgáltatottabb háztartásoknak segítséget kell kapniuk az emelkedő energiaárak következményeinek kezelésében - mondták a képviselők a plenáris vitában.

Az embereknek sürgős támogatásra van szüksége a rekord magas gáz- és villamosenergia-árak miatt - hangsúlyozták az EP-képviselők az október 6-ai vitán.

Fontos azt is tisztázni, hogy a jelenlegi áremeléseknek kevés közük van az EU klímapolitikájához, helyette inkább azzal áll összefüggésben, hogy Európa milyen mértékben függ az importált fosszilis tüzelőanyagoktól.

Néhány EP-képviselő az európai energiapiac átalakítását javasolta. **Iratxe García**

Pérez (szocialista, spanyol) hangsúlyozta, hogy alapvető és sürgős szükség van, hogy minden európai polgár számára elérhető legyen az alapvető jólét. „A tagállamok összehangolt cselekvéséhez először a Bizottságnak kell javaslatot előterjesztenie, egyértelműsítve, hogy valódi energiaunióknak van...Új szabványokat kell kialakítani az elektromos energia piac működésével kapcsolatban az olcsóbb energia biztosítása érdekében.”

Christophe Grudler (Renew Európa, francia) szerint az EU-nak a válság megoldásához meg kell vizsgálnia az energiatároló létesítmények megerősítését és a közös gázbeszerzés lehetőségét

A klímapolitika vizsgálata

Az EU ambiciózus klímapolitikájának szerepe az emelkedő energiaárakban megosztotta a véleményeket. **Anže Logar**, szlovén külügyminiszter a Tanács elnökségének képviselőjeként kifejtette, hogy az EU klímapolitikája és a Fit for 55 csomag „sem nem forrása az energiaárak jelenlegi megugrásának, sem nem rövid távú megoldás”. Hosszú távon az európai gazdaság széndioxid-mentesítése hozzájárulhat az ingadozó energiaárak mérsékléséhez és az energiaszegénység elleni küzdelemhez”-mondta.

Brüsszel 2021. október 4.

Mit tesz az EU a nemi alapú erőszak megfékezéséért?

A nemi alapú és a családon belüli erőszak továbbra is gyakori Európában, különösen a nőket és a lányokat érinti.

A legtöbb uniós országban törvények szabályozzák a személyek elleni nemi vagy szexuális irányultság miatti erőszakot. A nemi alapú erőszak egységes meghatározásának és az egységes szabályoknak a hiánya azonban elősegíti a probléma állandósulását. Éppen ezért az Európai Parlament már többször szorgalmazta a szigorúbb szabályok bevezetését.

A nemi alapú erőszak áldozatainak többsége nő vagy fiatal lány, de az LMBTQI+ közösség tagjai és a férfiak is érintettek lehetnek. Az ilyen jellegű erőszaknak nem csupán egyéni szinten, hanem a családon és a közösségen belül, sőt, még gazdasági szinten is számtalan negatív hatása van.

Külön jogszabályok a nemi alapú erőszak büntetésére

A nemi alapú erőszak elleni, egész EU-ra kiterjedő küzdelem érdekében az EP-képviselők 2021. szeptemberében sürgették a Bizottságot, hogy a terrorizmus, az emberkereskedelem, a számítógépes bűnözés, a szexuális kizsákmányolás és a pénzmosás mellett a nemi alapon elkövetett erőszak is minősüljön bűncselekménynek az uniós jog szerint. Ez lehetővé tenné a közös jogi meghatározásokat, szabványokat és a minimális büntetőjogi szankciók meghatározását az egész EU-ban.

A kezdeményezés azt a 2021. februári felhívást követi, melyben a Parlament uniós irányelvet kért a nemi alapú erőszak minden formájának megelőzésére és leküzdésére. Akkor az EP-képviselők kiemelték, hogy a probléma kezelése és a családon belüli bántalmazás áldozatainak támogatása érdekében szükség van egy uniós irányelvre a válságok idején tapasztalható nemi alapú erőszakkal kapcsolatban. A Parlament szerint az olyan védelmi szolgáltatásokat, mint a segélyvonalak, a biztonságos elhelyezés és az áldozatok egészségügyi ellátása, mint „alapvető szolgáltatásokat” kell beépíteni ebbe.

Szexuális zaklatás és online erőszak

A közösségi média és az új technológiák terjedésére reagálva az EP-képviselők jelenleg a nemi alapú online erőszak leküzdésére fókuszáló, az online zaklatásról szóló 2016-os jelentésre alapozott javaslatokon dolgoznak, amelyeket 2021. novemberében tesznek közzé.

Isztambuli egyezmény

Az EU csatlakozásának véglegesítése a nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről és leküzdéséről szóló isztambuli egyezményéhez továbbra is politikai prioritás. Valamennyi uniós ország aláírta, de néhányuk (például Magyarország) még nem ratifikálta. 2021. januárjában a Parlament üdvözölte a Bizottság azon szándékát, mely szerint intézkedéseket javasol az isztambuli egyezmény 2021-es célkitűzéseinek elérése érdekében, amennyiben egyes tagállamok továbbra is akadályozzák annak ratifikálását az EU-ban.

Női nemi szerv megcsonkítása

A Parlament olyan törvényeket és állásfoglalásokat fogadott el, amelyek célja a női nemi szervek megcsonkításának megfékezése világszerte. Ugyan a gyakorlat illegális az EU-ban, és egyes tagállamok még akkor is büntetőeljárást folytatnak, ha az országon kívül hajtják végre, a becslések szerint mégis 600 000 Európában élő nő érintett és további 180 000 lányt veszélyeztet a nemi szervi csonkítás. Mindez ráadásul csupán 13 európai ország adatait összegző becslés, ennél jóval többen lehetnek az áldozatok.

2019 -ben a Szaharov-díj jelöltjei között szerepelt a Restorers, egy öt fős kenyai diákcsoport, amely kifejlesztett egy alkalmazást, ami segít a lányoknak a nemi szervi csonkítás kezelésében. Míg a Parlament a 2014-es Szaharov-díjat Dr. Denis Mukwege kongói nőgyógyásznak ítélte, aki a Kongói Demokratikus Köztársaságban munkájával több ezer áldozatot segített, akik csoportos nemi erőszak és brutális szexuális erőszak áldozatai lettek.

Az áldozatok zömében nők

Az EU -ban 15 éves korára minden harmadik nő tapasztal fizikai és / vagy szexuális erőszakot

Több mint 50 százalékukat szexuálisan zaklatták

A nők elleni erőszak elkövetője minden ötödik nő esetében az intim partner.

Brüsszel 2021. szeptember 21.

Európai ifjúsági rendezvény online - csatlakozz és formáld te is az EU jövőjét!

Október első hetében fiatalok ezrei veszik birtokba a strasbourgi Parlamentet az Európai ifjúsági rendezvényen (EYE), hogy az Európa jövőjének alakításáról szóló ötleteikről vitázzanak.

A fiatalok Strasbourgban panelbeszélgetéseken és workshopokon vehetnek részt, de lesznek sporttevékenységek és kulturális előadások is. Mindezeket túl pedig szakértőkkel, aktivistákkal, influenszerekkel és döntéshozókkal is találkozhatnak.

Virtuális élmények

Nem kell feltétlenül Strasbourgban lenni ahhoz, hogy valaki résztvehessen az eseményen, **az EYE2021** ugyanis számtalan online programot is indít.

Az online platformhoz bármely eszköz segítségével csatlakozni lehet, de az alkalmazás is letölthető. Vegyél részt az eseményen élőben és oszd meg az ötleteidet, vagy tájékozódj később!

A platformon való regisztráció lehetővé teszi

a kapcsolatépítést: üzeneteket küldhetsz a résztvevőknek, vagy megoszthatod nézőpontod az előadókkal, szervezetekkel

az ifjúsági szervezetek és munkájuk alaposabb megismerését

kérdések feltevését, megjegyzések megosztását, szavazást, és az élőben csevegést

az online versenyeken való részvételt, amivel díjakat nyerhetők.

Az online tevékenységek október 4-én kezdődnek.

Az EYE2021 az Európai Parlament ifjúsági konzultációs folyamatának kiemelt eleme az Európa jövőjéről szóló konferencián is. Október 9-ig oszd meg ötleteidet a Youthideas.eu oldalon!

Az esemény résztvevői workshopokon mutatják majd be az ötleteiket és szavaznak is róluk. Az eredmények pedig bekerülnek abba a jelentésbe, amelyet a konferencia tagjainak mutatnak be és amiről politikai vita zajlik majd.

Brüsszel 2021. szeptember 15.

Az Unió helyzete: harc a koronavírus ellen, éghajlatváltozás és külpolitika

Az Unió helyzetéről folytatott vita során a képviselők sorra vették a koronavírus elleni uniós intézkedéseket és az Unió előtti feladatokat

Az idei, az Unió helyzetéről szóló évértékelő vita során a képviselők az Unió előtt álló legfontosabb feladatokról kérdezték az Európai Bizottság elnökét, Ursula von der Leyent.

Az évszázad legnagyobb egészségügyi válsága, az elmúlt évtizedek legmélyebb gazdasági visszaesése és a valaha volt legnagyobb globális katasztrófa kapcsán von der Leyen a második évértékelő beszédének elején kijelentette: „úgy döntöttünk, hogy ezt együtt csináljuk végig. Egy Európaként. És büszkéek vagyunk erre”. Kiemelte, hogy beoltottság terén Európa az elsők között van, és a világ oltóanyaggyártásának a feléért felelős. Most az a legfontosabb, hogy világszerte is minél hamarabb minél több embert beoltsanak, folytatódjanak az európai oltási kampányok, és felkészüljünk a következő járványokra, mondta az elnök.

A jövőt tekintve „a digitális terület lesz a vízválasztó”, mondta von der Leyen, és ehhez kapcsolódóan egy, a chipekről szóló új európai jogszabálytervezet benyújtását jelentette be, amely összefogja Európa világszínvonalú kutatási, tervezési és tesztelési képességeit és koordinálja majd

az uniós és a nemzeti beruházásokat. Az éghajlatváltozással kapcsolatban von der Leyen kijelentette: „mivel ember által előidézett jelenségről van szó, ezért tenni is mi tudunk valamit ellene”. Az Unió volt az első nagy gazdaság, amely a zöld megállapodás formájában átfogó jogszabályrendszert mutatott be a klímaváltozás kezelésére, mondta, hozzátéve: a Bizottság megduplázza a biológiai sokféleségre rendelkezésre álló forrásokat. 2027-ig így további négy milliárd eurót lehet majd éghajlati célokra felhasználni.

A kül- és biztonságpolitikáról szólva az elnök európai kiberbiztonság-politika és a kibervilágban az európai ellenállóképességet fokozó jogszabály mellett érvelt, és bejelentette: a 2022 januárjában kezdődő francia tanácsi elnökség idején európai védelmi csúcstalálkozóra kerül majd sor.

Brüsszel 2021. szeptember 10.

Eurobarométer: Csak a jogállamiságot tiszteletben tartó országok jussanak helyreállítási forráshoz

Ötből négy válaszadó szerint csak azoknak a tagállamoknak kellene uniós támogatásokhoz jutnia, amelyek tiszteletben tartják a jogállamiságot és a demokratikus alapelveket

60 százalék szerint a Next Generation EU programok segíteni fognak hazájuknak kiheverni a koronavírus-járvány okozta gazdasági és szociális károkat

41 százalék szerint kétséges, hogy kormányuk jól használja fel a helyreállítási alap forrásait

Ötből négy európai szerint csak azok a tagállamok kapjanak uniós forrást, amelyek tiszteletben tartják a jogállamiság és a demokrácia alapelveit - mutatja az EP legújabb felmérése.

„Az Európai Parlament egyértelműen úgy foglalt állást, hogy az EU újjáépítési alapjaiból ne részesüljenek olyan kormányok, amelyek nem tisztelik az alapvető demokratikus értékeket és nem védik meg a jogállamiságot. Ez a felmérés megerősíti, hogy az uniós polgárok túlnyomó többsége egyetért ezzel. Aki következetesen aláássa az EU értékeit, az ne számítson EU-s pénzalapokra” - mondta az Európai Parlament elnöke, David Sassoli.

A Bizottság elnökének az Unió helyzetéről szóló éwertékelő beszéde (szeptember 15.) előtt néhány nappal közzétett Flash Eurobarométer felmérés azt mutatja, hogy az európai polgárok egyértelműen támogatják a Next Generation EU programból folyósítandó uniós támogatások felhasználásának átláthatóságát és hatékony ellenőrzését. A felmérés szerint a polgárok 85 százaléka ért egyet ezzel (Magyarországon 84 százalék). Az Európai Parlament álláspontja is a többségi véleménnyel cseng egybe. A Parlament a Bizottsággal közösen jelenleg is vizsgálja a nemzeti terveket, hogy biztosítsa, a pénzforrások felhasználása megfelel a zöldebb, digitálisabb és ellenállóbb európai gazdaság célkitűzésének.

Az európaiak kedvezően ítélik meg az EU 800 milliárd eurós helyreállítási alapját. Ötből hárman (60 százalék) gondolják azt, hogy a Next Generation EU programok segítenek országuknak leküzdeni a koronavírus-járvány okozta gazdasági és társadalmi károkat (Magyarországon 64 százalék). Az EU-ban a válaszadók 59 százaléka (Magyarországon 64 százalék) véli úgy, hogy a programok a jövőbeli kihívásokra is segítenek felkészülni hazájuknak. Talán ennek is a következménye, hogy az európaiak 53 százaléka kedvezően vélekedik az EU-ról, és csak 19 százalékuk kedvezőtlenül.

Magyarországon továbbra is az uniós átlag feletti, 60 százalékos az Unió pozitív megítélése.

Mindemellett a felmérés eredményei arra utalnak, hogy számos tagállamban merülnek fel kétségek a lakosság körében azzal kapcsolatban, hogy az adott tagállam kormánya megfelelően fogja-e felhasználni a helyreállítási alapokat. Míg uniós átlagban az európaiak 45 százaléka bízik abban,

hogy kormányuk jól fogja felhasználni ezeket a forrásokat, a válaszadók 41 százaléka kétségének adott hangot ezzel kapcsolatban. Az egyes országok értékei között jelentős különbségek mutatkoznak. A források hatékony felhasználásában Luxemburgban bíznak a legtöbben (74 százalék), a legkevesebben Szlovéniában (24 százalék). Magyarországon a válaszadók 28 százaléka bízik abban, hogy a kormány megfelelően használja fel a forrásokat.

Változó politikai prioritások

Arra a kérdésre, hogy mely szakpolitikai területekre kellene az Európai Parlamentnek hangsúlyt helyeznie, a klímaváltozást nevezték meg legtöbben (43 százalék). A második helyre a szegénység és társadalmi kirekesztettség elleni küzdelem (32 százalék) került, a harmadikra a gazdaságtámogatás és a munkahelyek teremtése, együtt a terrorizmus elleni küzdelemmel (31-31 százalék). Ezeket követi a közegészségügy, valamint a migrációs- és menekültügy, egyaránt 27 százalékkal. Említésre méltó, hogy a magyar és a lengyel válaszadóknál a demokrácia és jogállamiság kérdése, amely az EU átlagában a nyolcadik legfontosabb helyet foglalja el, bekerült az első három olyan téma közé (Lengyelországban a második, Magyarországon a harmadik helyen), amellyel a válaszadók szerint az Európai Parlamentnek foglalkoznia kell.

Az európai közvélemény egyértelműen támogatja az Európai Parlament álláspontját a források felhasználásának feltételeit, ellenőrzését és átláthatóságát övező vitában. Az európaiak változatlanul egyetértenek azzal, hogy az uniós források felhasználásának legyen feltétele a jogállamiság tiszteletben tartása. Az EU-ban ötből négy válaszadó (81 százalék) egyetért azzal, hogy az Uniónak attól kellene függővé tennie a tagállamok számára biztosított forrásokat, hogy a kormányuk érvényt szerez-e a jogállamiságnak és a demokratikus elveknek. A tagállamok adatai között kisebb eltérések vannak csak, Magyarországon például a válaszadók 77 százaléka ért egyet ezzel az állásponttal.

Módszertan

A Flash Eurobarométer felmérést az Ipsos European Public Affairs készítette az Európai Parlament megbízásából, online megkereséssel, 2021. augusztus 17. és 25. között. Összesen 26 459, 15 éves és annál idősebb európaiat kérdeztek meg a tagállamokban. A minta mérete Luxemburg, Ciprus és Málta esetében ötszáz fő, a többi országban ezer fő volt.

Brüsszel 2021. július 29.

Konferencia Európa jövőjéről: várjuk az ötleteket!

Az Európa jövőjéről szóló konferencia középpontjában a polgárok javaslatai állnak arról, hogy mire kellene fókuszálnia és milyen irányba kellene változnia az EU-nak.

A tavaszi hivatalos indulása után fontos szakaszba lép az Európa jövőjéről szóló konferencia: a lehető legtöbb javaslatot kell összegyűjteni arról, hogy az EU-nak miként kellene szembenéznie a változó világ kihívásaival.

Már több mint 5000 javaslatot tettek közzé a konferencia többnyelvű, online platformján az éghajlatváltozástól kezdve az egészségügyön át az európai demokráciáig. Ez kiváló kezdet, de ennél is többre van szükség. Böngésszen a témák között, ossza meg véleményét mások javaslataival kapcsolatban és tegye közzé saját ötleteit! Vegyen részt a közelgő eseményeken, vagy szervezzon sajátot!

Az Európa jövőjéről szóló konferencia nem csak arra szolgál, hogy a polgárok elmondhassák véleményüket. Az ötletek fontos döntésekre lehetne hatással: az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság is vállalta, hogy meghallgatja az európaiakat, és lépéseket tesz a konferencia ajánlásai nyomán.

Mi történik az ötletekkel?

Az online platformon közzétett hozzászólások adják a konferencia alapját, melyekről polgári vitacsoportok tárgyalnak. A négy, egyenként 200 tagból álló polgári vitacsoport mindegyike más témákon dolgozik.

Az ötletek alapján a vitacsoportok ajánlásokat fogalmaznak meg, melyeket a konferencia plenáris ülésén mutatnak be. A polgári vitacsoportok legalább háromszor üléseznek. Az első ülést az október 22–23-i plenáris ülés előttre tervezik. A másodikat novemberben tartják, a vitacsoportok munkájukat 2022 decemberében és januárjában fejezik majd be.

Minden vitacsoportot 20 tag képviseli a konferencia plenáris ülésén. A plenáris ülésének központi szerepe van, mivel az uniós intézmények, a kormányok és a civil társadalom képviselői ott találkoznak az állampolgárokkal, hogy megvitassák és kidolgozzák a javaslatokat.

A plenáris ülésre október végén, majd 2021 decembere és 2022 márciusa között minden hónapban sor kerül, a cél, hogy megvitassák az állampolgárok javaslatait és ajánlásokat fogalmazzanak meg konkrét uniós lépésekkel kapcsolatban. Az összefoglaló jelentést 2022 tavaszán készíti el a konferencia végrehajtó testülete. Ezt továbbítják áttekintésre az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság számára.

Brüsszel 2021. július 27.

Hiába van közös Covid-igazolvány, a tagállamok továbbra is más szabályokat alkalmaznak

Több mint három hét telt el az Európai Unió közös útiokmányának hatálybalépése óta. Az utazók már használják, de a mobilitás és az idegenforgalom szempontjából még mindig messze vagyunk a szokásostól.

A brüsszeli repülőtéren jártunk, ahol kiderült, sok turistának még mindig kétségei vannak.

„Mindent elvégeztünk a számítógép segítségével. Egyelőre minden rendben van. Kicsit bonyolult betartani a szabályokat. De rendben kell lennie” - mondta egy férfi.

"Gondjaink voltak a légitársaságokkal, mert a járatokat folyamatosan törölték, és napról-napra módosítanunk kellett a nyaralásunkat. Ez nehezen ment" - panaszkodott egy nő.

Van ugyan már közös Covid-igazolvány, de a tagállamok továbbra is más szabályokat alkalmaznak az utazókra. Például Németország újra karantént rendelt el néhány ország polgárai számára. A görög Covid-mentes sziget-kísérlet nem érte el a kívánt eredményt, és sok ország továbbra is kéri a PLF (Passenger Locator Form) kitöltését. Mindez súlyosbítja a légitársaságok bizonytalanságát.

„Ahol valóban óriási problémáink vannak, az ezen dokumentumok igazolása. Minden állam felelős bizonyos protokollok működtetéséért, a tanúsítványok ellenőrzésének módját illetően.

Elmondhatom, hogy egy gyors felmérés alapján 30 országból 15-ben különböző módon ellenőrizhetjük ezeket a tanúsítványokat” - jelentette ki Michael Harrington, a légitársaságokat tömörítő AIRE ügyvezető igazgatója.

A koordináció hiányát egyes parlamenti képviselők is elítélik. Az elkövetett hibáknak komoly következményei lehetnek egy EP-képviselő szerint.

A delta-változat megjelenésével és az esetszámok növekedésével egyes régiók, vagy egyes országok ismét megváltoztatják a vírus terjedésének megállítására vonatkozó eljárásokat. Ennek eredménye az állampolgárok és az idegenforgalmi szektor óriási zavara és elkeseredése. Lemondások, járatotrlések történnek, és munkahelyek milliói vannak továbbra is veszélyben.

Brüsszel 2021. július 29.

Fenntartható energiának számít-e a nuklerális energia?

Fenntarthatónak kell-e tekinteni az atomenergiát az EU zöld beruházási címkézési rendszerében? Ez egy lényeges kérdés, amelyre remélhetőleg még ebben az évben határozott válasz érkezik.

Mivel a kontinens 2030 -ra 55 százalékkal próbálja csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást, az EU-országok dilemma előtt állnak. Olyannyira, hogy az „atomenergia” szó alig szerepelt az Európai Bizottság legutóbbi, Fit for 55 című az éghajlatra és az energiára vonatkozó javaslatában.

A nukleáris energiát ellenző aktivisták számára az atomenergia nem minősül „fenntarthatónak”.

Jorg Schellenberg, a Stop Tihange aktivistája

"Atomenergia normális piaci helyzetben csak akkor létezhet, ha óriási támogatásokat kap. És ez szerintem rossz út. Tehát nem lehet része a megújulókkal kapcsolatos koncepciónak, mert nem lehet kihasználni a villamosenergia-igényét és -termelését. Ez csak egy módszer, egy nem túl intelligens ötlet új atomerőművek építésére" - mondta Jorg Schellenberg, a Stop Tihange aktivistája.

De az EU tagállamai, például Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Magyarország, Románia és Bulgária új atomerőművek építésén dolgoznak. A történelmileg szénégető országok azt állítják, hogy az atomenergia zöldebbé és tisztábbá teszi őket.

87 európai parlamenti képviselő egyetért ezzel. A közelmúltban írt levelükben azt mondták a Bizottságnak, hogy több és nem kevesebb nukleáris üzemet akarnak. Ezen a héten pedig 10 ország 18 szakszervezete fokozta a nyomást.

Samuel Furfuri professzor, a Brüsszeli Szabadegyetem oktatója egyetért ezzel. Szerinte Európa nem engedheti meg magának, hogy lemondjon az olyan alacsony széndioxid -kibocsátású és megbízható energiaforrásról, mint az atomenergia.

"Az energiaügy problémája az, hogy annyira összetett, a probléma olyan hatalmas, hogy szükségünk van minden energiára, a szélre, a napenergiára is. Szükségünk van vízre. Szükségünk van biomasszára. Szénre van szükségünk. Gázra van szükségünk. Nukleárisra energiára van szükségünk. De az Európai Bizottságban csak szélre és napenergiára vágnak. Ez rossz stratégia" - véli Samuel Furfuri.

De az olyan országok, mint Ausztria és Németország, ezzel nem értenek egyet. És a közvélemény sem. Ellentmondásos vagy nem, az atomerőművek az EU-ban termelt összes villamos energia több mint 26 százalékát teszik ki.

Belgiumban az energiarendszer nukleáris szelete 50 éve vált ki vitákat. A terv egyértelmű: az összes nukleáris létesítményt leszerelik. Az ENGIE energetikai óriás a felelős ezért.

Miközben nekikezdenek ennek a hatalmas vállalásnak, amely több mint 20 évig is eltarthat, a keleti országok arra várnak, hogy kiderüljön, hogyan dönt az Európai Bizottság az atomenergia címkézéséről. Ez a döntés még ebben az évben várható.

Brüsszel 2021. július 20.

Európa fürdőhelyeinek 83%-a kiváló minősítést kapott

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és a Bizottság éves jelentéséből kiderül milyen az európai tengerpartok és fürdőhelyek vízminősége.

Itthon vagy külföldön, az európaiak nyugodtan élvezhetik a strandolást, fürdőzést ezen a nyáron is, ugyanis a fürdőhelyek 93%-a megfelel az uniós szabályokban meghatározott minimális minőségi követelményeknek. Sőt, az EU-ban 2020-ban ellenőrzött fürdőhelyek mintegy 83% -át kiválóan minősítette az Európai Környezetvédelmi Ügynökség éves jelentése, vagyis nagyrészt mentesek az emberi egészségre és a környezetre ártalmas szennyezőanyagoktól.

A legtöbb, kiváló vízminőségű - 95% vagy annál magasabb - fürdőhellyel rendelkező országok Málta, Ciprus, Horvátország, Görögország és Ausztria.

Brüsszel 2021. július 14.

Az Európai Bizottság bemutatta új klímacsomagját, cél a szennyezés radikális csökkentése

Az Európai Bizottság hatalmas jogalkotási javaslatcsomagot nyújtott be annak érdekében, hogy 2030-ig 55% -kal csökkentsék a szennyezőanyag-kibocsátást.

Nem kevesebb, mint 7 uniós biztos állt a pódiumra Brüsszelben, hogy bemutassanak tizenhárom kezdeményezést, amelyek megváltoztatják Európa életmódját, közlekedését, termelését és kereskedelmét.

"Európa a legelső kontinens, amely átfogó architektúrát mutat be az éghajlati ambícióinknak való megfelelés érdekében. Megvan a célunk, de most bemutatunk egy ütemtervet arról, hogyan fogunk oda eljutni. Csomagunk célja a kibocsátás csökkentése és a természet megóvása érdekében tett intézkedéseknek az összekapcsolása és hogy a munkahelyeket és a társadalmi egyensúlyt állítsuk ennek az átalakulásnak a középpontjába" - foglalta össze Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke.

A tervet "Fit for 55"-nak nevezték el. Sarokpontja a kibocsátáskereskedelmi rendszer, amely nagy szennyező szektorokkal, például a hajózással és a légi közlekedéssel fizetteti meg a szennyezést

Adót vetnek ki az olyan termékek behozatalára is, mint az acél vagy a cement, az úgynevezett karbonvám-mechanizmuson keresztül.

Ösztönözni fogja a terv a megújuló energiák, például a napenergia vagy a szélenergia felhasználását, ugyanakkor a zöld mobilitás fejlesztését is elősegíti.

És mivel mindez az energiaárak emelkedéséhez vezethet a polgárok számára, az EU szociális éghajlati alapot tervez a társadalmi elégedetlenség elkerülése érdekében

Az intézkedések hatással lesznek az iparra, de az állampolgárokra is. Ha megvizsgáljuk az autók példáján keresztül, akkor azt láthatjuk, hogy az Európai Bizottság azt várja a vállalatoktól: 2035-re fejezzék be a dízel- és benzines autók értékesítését, és helyettesítsék azokat elektromos autókkal.

De ez csak az első lépés egy hosszú folyamatban, amely legalább két évig tarthat, mire a Parlament és a tagállamok megegyeznek minden részletről.

Brüsszel 2021. július 8.

Hamisítják az uniós covid-igazolást

Egy héttel az uniós digitális igazolás bevezetése után már hamisítják a dokumentumokat. Olaszországban egy bűnözői csoport árult ilyen kódokat egy titkosított internetes csatornán.

A rendőrök szerint az eladók a sötét weben árulták az igazolványt, és kriptovalutában kérték a fizetséget.

"Az interneten és különösen ezeken a csatornákon a világon bárhová el lehet adni dolgokat. Ami érdekes volt, hogy ezeket a hamis oltási igazolásokat nem csak Európában, hanem az unión kívül, Svájcban, Az Egyesült Királyságban, Amerikában, de még Új Zélandon is árulták" – mondta egy olasz rendőri vezető, Gian Luca Berruti.

Az igazolásokat 100-150 euró közötti áron kínálták. Több ezren regisztráltak és százan írtak is az eladóknak. Néhány vásárló az unión kívülről érdeklődött.

"Nagy felelősség hárul az eladókra, de azokra is, akik megveszik és használni próbálják a hamis igazolást" – tette hozzá a rendőrtiszt.

Az Europol szerint a bűnözők kiválóan alkalmazkodtak a járványhoz: korábban főleg hamis negatív tesztekkel üzleteltek. A szervezet most információcserével segíti a tagállami hatóságokat a járvánnyal kapcsolatos bűncselekmények visszaszorításáért. Szerintük elsősorban az internetes csalásokra és a hamisításokra kell figyelni. Az ügynökségnél arra is felhívták a figyelmet, hogy a szoftverek és a nyomtatók fejlődésével a hamisított dokumentumok minősége is egyre jobb.

Brüsszel 2021. július 6.

A szlovén elnökség a digitális és a zöld reformokra fókuszál

A képviselők az Unió Tanácsának július elsején indult szlovén elnökségéről vitáztak kedden Janez Janša szlovén miniszterelnök és Ursula von der Leyen, a Bizottság elnökének részvételével.

Janez Janša miniszterelnök szerint a közelmúlt válságai - a pénzügyi válságtól a migráción és a brexiten keresztül a koronavírus-járványig - megmutatták, hogy az Európai Uniónak stratégikusabban kell gondolkodnia, és nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a külpolitikára.

Az „Együtt. Ellenállóképes. Európa." szlogen jegyében a hat hónapon át tartó szlovén elnökség a talpraállásra és az ellenállóképesség növelésére, a nagyratörő zöld célkitűzések kötelező erejű jogszabályokba öntésére, a stratégiai függetlenségre, a digitális átmenetre, a jogállamiság fenntartására és a külső határok védelmére törekszik majd.

Az Európa jövőjéről rendezett konferencián mindenféle nézőpontot örömmel fogadunk, mondta Janša miniszterelnök, aki az uniós külügyek terén elsősorban a Nyugat-Balkánra koncentrálna.

A Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen a tagállami helyreállítási tervek kapcsán végzett munkát és az oltási kampányok felpörgetését emelte ki felszólalásában. Szlovéniától az uniós értékek támogatását kérte, hozzátéve, hogy az Unió pénzügyi érdekeit és a média szabadságát is védeni kell, és fenn kell tartani a sokszínűséget.

A legtöbb képviselő üdvözölte a szlovén elnökség célkitűzéseit, különösen a zöld és a digitális átmeneten, a gazdasági növekedésen és a munkahelyteremtésen keresztül megvalósítandó helyreállítást és az Európa jövőjéről rendezett konferencia támogatását. Többen hangsúlyozták: továbbra is örködni kell a jogállamiság fenntartásán egész Európában, és aggodalmukat fejezték ki a szlovén média és igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatban.

Több felszólaló arra biztatta a miniszterelnököt, hogy további késlekedés nélkül nevezze meg a Szlovénia által az Európai Ügyészségbe delegált jogászt. Válaszában a miniszterelnök kijelentette:

a folyamat az őszig lezajlik, és felszólította az Ügyészséghez még nem csatlakozott tagállamokat, hogy biztosítsanak azonos szintű védelmet az uniós forrásoknak.

Brüsszel 2021. július 2.

Az EU üdvözli a globális társasági minimumadót, Magyarország nem támogatja azt

Csütörtökön ért el áttörést a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet a globális társasági minimumadó ügyében: 130 ország támogatja az elképzelést, amely szerint a multicégek határokon átnyúló adóztatásánál legalább 15 százalékos kulcsot kelljen kivetni. Magyarország nem lépne be a rendszerbe.

Három uniós ország, Írország, Magyarország és Észtország nem írta alá csütörtökön azt az alkut, amellyel a 15 százalékos nemzetközi társasági adót támogatnák. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet szerint erre a rendszerre azért van szükség, hogy felszámolják a minimális adókulccsal dolgozó adóparadicsomokat és ezáltal a káros adóversenyt is. A szervezet szerint éves szinten 150 milliárd dollár maradna az állami költségvetésben a trükkök kivezetésével, ebből 100 milliárd dollár a legnagyobb nemzetközi cégektől folyhat be.

Magyarország már korábban közölte, hogy nem vesz részt a rendszerben, mert az adózást nemzeti hatáskörnek tartják. "A magyar kormány nem fogadja el a globális minimumadó bevezetését, miután az Magyarországon adóemeléshez vezetne" - mondta Szijjártó Péter még májusban, amikor Párizsban tárgyalt a kérdésről. "Az adóemelések útja zsákutca, az adócsökkentések jelentik a legjobb ösztönzőt a munkahelyek létrehozására, és a gazdaság növekedéséhez" - tette hozzá a külgazdasági és külügyminiszter.

Írországban az adókedvezményekkel odacsalogatott óriáscégek befektetéseit féltik a szakértők szerint. Az Amazon, a Facebook és az Apple uniós székhelye is a szigetországban van, más uniós tagországokban elért eredményeik után is ott fizetik meg az igen alacsony közterheteket.

"Arra számítok, hogy Írország zajosan visszavonul majd ebben az ügyben és végül felsorakoznak majd az alku mellé. Ők ugyanis egy sor más dolgot is ajánlhatnak ezeknek a cégeknek azért, hogy ne vonuljanak ki" - mondta a German Marshall Fund szakértője, Jacob Kirkegaard.

A megállapodásba eddig világszerte 130 ország lépett be, ezek a világkereskedelem 90 százalékát adják. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet szerint ez nagy siker, különösen azért, mert az Egyesült Államok mellett Kína, India és Oroszország is elfogadta az adóminimumot.

"Nincs szükség arra, hogy az adóparadicsomok vagy az alacsony adózású területek is belépjenek a megállapodásba, mert a szöveg szerint az adót kivető államok a nemzetközi cégeken behajthatják a különbözetet akkor, ha azok máshol kevesebbet fizetnek 15 százaléknál. Ez egy nagyon robusztus rendszer, ami gátolja majd az adóparadicsomok létrejöttét" - mondta a nemzetközi szervezet adóügyi vezetője, Pascal Saint-Amans.

Az unió gazdasági biztosa szerint történelmi lépésnek nevezte az alkut, amit szerinte a G20-as országok is támogatnak majd. A terv további részleteit októberig kell kidolgozni.

Brüsszel 2021. június 24.

2050-re klímasemleges EU - megvan az EP jóváhagyás

A 2030-as kibocsátáscsökkentési célt gyakorlatilag 57 százalékra emelik

A széndioxid-bűdzsé helyzete határozza meg a 2040-es célt

Az új uniós klímarendelet 40 százalék helyett legalább 55 százalékos kibocsátáscsökkentést ír elő. Az új karbonelnyelőknek köszönhetően ez az érték akár 57 százalékra is emelkedhet.

A Parlament 442 szavazattal, 203 ellenszavazat és 51 tartózkodás mellett hagyta jóvá a klímarendeletet, amelyről áprilisban született megállapodás az uniós intézmények között. A megállapodásban a 2050-re kitűzött uniós klímasemlegesség (amikor egyensúly van a kibocsátott szén-dioxid, illetve a légkörből kivont és szénelnyelőkben tárolt szén-dioxid mennyisége között) már mint kötelező cél szerepel, túl az európai zöld megállapodásban vállalt politikai elkötelezettségen. A rendelet jogi kiszámíthatóságot biztosít az átmeneti időszakra az európai polgárok és vállalatok számára. 2050 után az Unió arra törekszik, hogy kevesebb szén-dioxidot bocsásson ki, mint amennyit kivon a légkörből.

Merészebb célkitűzés 2030-ra

Az Unióban 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 százalékkal csökkenteni kell az üvegházhatású gázok kibocsátását (ez az érték korábban 40 százalék volt). A Bizottság emellett a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás kibocsátását szabályzó, hamarosan bemutatandó javaslatában növelné a szénelnyelés mértékét, és ezáltal gyakorlatilag 57 százalékra emeli a 2030-as csökkentési célt.

A 2040-es cél az üvegházhatású gázok mennyiségétől függ

A Bizottságnak legfeljebb hat hónappal a párizsi megállapodásban 2023-ra kiírt globális felülvizsgálat után elő kell állnia a 2040-es célkitűzési javaslattal. A Bizottság meghatározza majd, hogy legfeljebb mennyi üvegházhatású gázt bocsáthat ki az Unió 2050-ig anélkül, hogy veszélyeztetné a megállapodásban rögzített vállalását. Ez az úgynevezett „széndioxid-bűdzsé” lesz a felülvizsgált 2040-es cél meghatározásának egyik fontos eleme.

A Bizottság 2023. szeptember 30-ig, utána pedig ötévente felméri, hogy mennyit haladtak az uniós tagállamok a 2050-es klímasemlegesség felé, és áttekinti az ezt célzó nemzeti intézkedéseket.

Mivel a jó döntésekhez független tudományos információkra van szükség, ezért a Parlament javaslata alapján felállítanak egy, az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testületet. A testület nyomon követi az eseményeket és felméri, hogy jó úton jár-e az európai szakpolitika.

Brüsszel 2021. június 23.

Uniós támogatások a régiók fenntartható és okos fejlesztéséért

Az uniós finanszírozás segíti a régiókat a Covid-válságból való kilábalásban, miközben csökkenti az egyenlőtlenségeket és munkahelyeket teremt.

Az EP-képviselők azt akarják, hogy minden régiónak azonos esélyei legyenek.

Az európai régiók nem mind fejlődnek ugyanabban az ütemben, az EU számára azonban az egyik legfontosabb prioritás a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése. Mivel a járvány tovább növelte a régiók közti különbségeket, a 2021-2027-es regionális fejlesztési és kohéziós politika 243 milliárd euróval gazdálkodhat (a 2018-as árfolyamon), hogy támogassa az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, a társadalmi programokat és a fenntartható városfejlesztést is.

A júniusi plenáris ülésen a Parlament kohéziós csomagot fogadott el, ami magában foglalja Európai Regionális Fejlesztési Alapot és a Kohéziós Alapot is, valamint az Interreget és az alapok célkitűzéseiről szóló rendeletet.

Az új kohéziós politikának egyszerűsíteni kell az eljárásokat, hatékonyabbá kell tennie a beruházásokat, és a zöld megállapodás, valamint a Covid-19 helyreállítás értelmében igazodnia kell az európai régiók karbonsemlegességre való átállásához.

A finanszírozás jelentős részét az okos fejlesztést és a zöld gazdaságot támogató projektekre fordítják.

A jövőben a kohéziós politikának:
a regionális finanszírozás legalább 30% -át az éghajlatváltozás elleni küzdelemre kell fordítani

tiszteletben kell tartani a környezeti, éghajlati, biológiai sokféleséggel kapcsolatos és körkörös gazdasági célokat

a fenntartható fejlődést és a munkahelyteremtést kell támogatnia

személyre szabott támogatást kell nyújtania a félreeső régióknak, szigeteknek és elnéptelenedett területeknek

a kutatásra és az innovációra kell összpontosítania

az Európai Regionális Fejlesztési Alap forrásainak legalább 8% -át a fenntartható városfejlesztésre kell fordítania

A nukleáris energiával és a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos projektek nem támogathatók, kivéve a szénét földgázzal helyettesítő projekteket, amelyek 2025. december 31. előtt jogosultak finanszírozásra.

Azért, hogy segítsék a régiókat a Covid-válságból való kilábalásban az alapok várhatóan támogatják majd a kultúrát, afenntartható turizmust, a digitalizációt, valamint a jobb egészségügyi rendszereket kialakítását.

A regionális fejlesztés és együttműködés finanszírozása

A kohéziós politika finanszírozása részben az EU hosszú távú költségvetéséből és a Next Generation EU forrásaiból származik.

Brüsszel 2021. június 15.

Új szabályok segítik az uniós ombudsman munkáját

A Parlament frissíti az európai ombudsman munkájára vonatkozó jogszabályokat, hogy szélesebb jogkörrel rendelkezzen az uniós szintű vizsgálatok esetében.

A jogi lehetőségek megerősítése

Az európai ombudsman célja az emberek érdekeinek védelme. Azokat az eseteket vizsgálja, amikor egy uniós intézmény vagy szerv állítólag megsértette a törvényeket vagy a közigazgatási joggyakorlatot. Az esetek adminisztratív szabálytalanságokra, diszkriminációra, hatalommal való visszaélésre vagy cselekvés elmulasztására vonatkozhatnak.

Az aktualizált alapokmány megerősíti az ombudsman azon jogát, mely szerint nem csak panaszok esetén járhat el, hanem saját kezdeményezésére is folytathat vizsgálatokat, különösen az uniós

szervek általi rossz ügyintézés rendszerszintű vagy súlyos eseteiben.

A szabályok feljogosítják az ombudsmant arra, hogy egy vizsgálat során hozzáférést kérjen az EU minősített információihoz. A tagállamok hatóságait is felkérhetik az információk megosztására. Az európai ombudsmant az Európai Parlament választja meg minden jogalkotási ciklus elején. A jövőbeni jelöltek a jelölést megelőző két évben nem lehetnek az Európai Parlament, az Európai Tanács, az Európai Bizottság vagy a nemzeti kormányok tagjai. A követelmény célja, hogy megóvja az ombudsman függetlenségét.

„Szabadon cselekedhet, ahogy jónak látja”

Lisszaboni Szerződés külön eljárást határoz meg az európai ombudsman alapokmányával kapcsolatos döntésekre vonatkozóan: a szabályokat az Európai Parlament készíti elő és az EP-képviselők zárószavazása előtt a Bizottság véleményét és a Tanács beleegyezését ki meg kell szerezni.

Az ombudsman feladatainak ellátásáról szóló szabályokat a Lisszaboni Szerződés óta nem frissítették. A Parlament 2019 februárjában előterjesztett egy javaslatot, de a Tanács nem ért egyet vele. A tárgyalások 2021 májusában informális megállapodásra jutottak az intézmények között, és a Parlament június 10-én javaslatot tett a kompromisszumnak megfelelő szövegre. A záró plenáris szavazás június 23-án várható.

Brüsszel 2021. június 10.

Covid oltás: az EP a szabadalmak ideiglenes feloldása mellett

Az oltóanyagokra vonatkozó szabadalmi védetség feloldása segíti az oltások felgyorsítását világszerte

Hosszú távon az önkéntes engedélyezési megállapodások és a szaktudás és a technológia megosztása jelentik a globális oltóanyaggyártás felfuttatásának kulcsát

A képviselők felszólítják az Egyesült Királyságot és az Egyesült Államokat, hogy vonják vissza az oltóanyagra és annak alkotóelemeire vonatkozó kiviteli korlátozásait

A globális oltóanyag-elosztó mechanizmus, a COVAX további támogatásra vár

A Parlament a nagyarányú globális oltottság eléréséhez az Egyesült Államok által is támogatott szabadalom-feloldást javasolja.

A Parlament az elfogadott állásfoglalásban javasolja, hogy induljon tárgyalás a Kereskedelmi Világszervezet TRIPS Tanácsában azért, hogy a koronavírus-oltóanyagok ideiglenesen mentesülhessenek a szabadalmi védetség alól. Ennek célja, hogy világszerte jobban hozzá lehessen férni a Covid19-cel kapcsolatos megfizethető egészségügyi termékekhez, és könnyebb legyen megszüntetni a globális gyártás akadályait és az ellátási hiányt.

A Parlament ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a határozatlan idejű mentesség fenyegetést jelentene a kutatás finanszírozására, különösen a kutatókra, a befektetőkre, a fejlesztőkre és a klinikai vizsgálatokra.

Szabadalom-felfüggesztés helyett önkéntes engedélyezés

Az önkéntes engedélyezés (vagyis amikor az oltóanyag kifejlesztője dönti el, kinek és milyen feltételek mellett engedélyezi az oltóanyaggyártást), a szaktudás és a technológia átadása az oltóanyaggyártási kapacitással rendelkező országoknak: hosszú távon ezekkel a módszerekkel lehet leghatékonyabban felgyorsítani és bővíteni az oltóanyagok globális előállítását, jelentik ki a képviselők. Álláspontjuk e téren egybeesik a Bizottságéval.

Az oltóanyaggyártást akadályozó körülmények felszámolása érdekében a képviselők felszólítják az Uniót, hogy saját exportengedélyezési mechanizmusát váltsa fel egy átláthatósági export-követelményrendszerrel. Az Egyesült Államoknak és az Egyesült Királyságnak pedig haladéktalanul meg kellene szüntetnie az oltóanyagokra és az oltóanyaggyártáshoz szükséges nyersanyagokra vonatkozó kiviteli tilalmukat, fogalmaznak a képviselők. A világnépesség 70 százalékának a beoltásához 11 milliárd adag oltóanyagra van szükség, de ennek a mennyiségnek eddig csak töredékét állították elő, jegyzik meg.

Oltóanyaggyártás Afrikában

2021 júniusáig világszerte beadott körülbelül 1,6 milliárd oltás túlnyomó részét iparosodott és oltóanyagot előállító országokban adták be, és az oltóanyag csupán 0,3 százaléka jutott el 29 legszegényebb országba. Ezért az Uniónak támogatnia kell az oltóanyagok afrikai előállítását, hangsúlyozzák a képviselők. Az alacsony jövedelmű országok vakcinaellátásának másik fontos eszköze a globális oltóanyagelosztó COVAX mechanizmus, amelynek nagyobb arányú támogatására szólítanak fel a képviselők.

Oltóanyagvásárlások átláthatósága

A Parlament végül a jövőbeni elővásárlási megállapodások teljes nyilvánosságra hozatalát kéri, különösen az új generációs vakcinák esetében. A képviselők azt is kéri, hogy a Bizottság a gyógyszergyártók részéről is ragaszkodjon a szükséges átláthatósághoz.

Brüsszel 2021. május 27.

Biztonságos utazás az EU digitális Covid-igazolványával

Hogyan működik majd az EU digitális Covid-igazolványa?

Az adatokat egy QR-kód tartalmazza majd, ami utazás során egy okostelefonról/táblagépről, vagy kinyomtatva is beolvasható. A tulajdonos ennek segítségével igazolni tudja, ha beoltották a koronavírus ellen, nemrég készült negatív teszteredménnyel rendelkezik, vagy az elmúlt 6 hónapban felgyógyult a betegségből.

Az igazolványt az illetékes, nemzeti hatóságok állítják majd ki, és **július 1-től ingyenesen** elérhetőnek kellene lennie.

A digitális Covid-igazolvány rendszere 12 hónapig működik majd és hatásköre kiterjed mind a 27 uniós tagállamra, Izlandra, Norvégiára és Lichtensteinre is.

Használható utazásra?

Önmagában nem, továbbra is szükség lesz útlevelére vagy más személyazonosító okmányra az utazáshoz.

Az igazolvány megléte nem lehet feltétele az utazásnak, abban az esetben, ha valaki nem rendelkezik vele, az utazása során az aktuális nemzeti szabályok az irányadók. Ugyanakkor a birtoklása megkönnyíti az utazók helyzetét, hiszen a tulajdonosoknak nem kell karanténba vonulniuk a megérkezést követően.

Ha egy tagállamban rendkívüli körülmények merülnek fel, ilyen lehet például egy új variáns hirtelen megjelenése és gyors terjedése, akkor új korlátozások léphetnek életbe, ezekről a [Re-Open EU portálon](#) keresztül lehet tájékozódni.

Mely vakcinákat ismeri el az EU digitális Covid-igazolványa?

Az Európai Gyógyszerügynökség által az EU-ban engedélyezett vakcinákat:

Pfizer-BioNTech

Moderna

AstraZeneca

Janssen

Mit tartalmaz az EU digitális Covid-igazolványa?

Az igazolvány által elismert tesztek az úgynevezett „NAAT” tesztek, például RT-PCR, valamint az antigén gyors tesztek. Az antitest vizsgálatokat egyelőre nem ismeri fel a rendszer, bár ez később még változhat.

A tesztek két lehetséges igazolást eredményezhetnek:

az egyik a tulajdonos NAAT-tesztjének vagy antigén gyors tesztjének pontos típusa, a mintavétel dátuma és a teszt eredménye szerepel
a másik megerősíti, hogy a tulajdonos pozitív NAAT-tesztet követően felépült egy SARS-CoV-2 fertőzéstől.

Fontos, hogy a tesztek is **megfizethetőbbek lesznek**. Az Európai Bizottság ugyanis a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből legalább 100 millió eurót biztosít az igazolványhoz szükséges Covid-tesztek megvásárlásához.

A személyes adatok védelme

Az igazolvány tiszteletben tartja az EU GDPR-törvényeit, és kizárólag azokat az adatokat tartalmazza majd, amelyek feltétlenül szükségesek a biztonságos utazás biztosításához. Az igazolványokon szereplő személyes adatokhoz a kiállító ország, a tranzitország illetékes hatóságai vagy a személyszállítási szolgáltatók férhetnek hozzá, de kizárólag abból a célból, hogy megerősítést és igazolást nyerjenek a tulajdonos oltásairól, tesztelési eredményeiről vagy gyógyulási állapotáról.

Az információkat csak az utazás idejére őrzik meg és nem tárolják, ha a rendszer már nem él.

Brüsszel 2021. május 25.

EU-csúcs: vita a klímavédelemről

A koronavírus elleni harcról és a klímaváltozásról tárgyalnak tagállamok vezetői a brüsszeli uniós csúcs második napján. Hétfőn a Belarusz elleni szankciók ügyében egységesen léptek a tagállamok, az ipari kibocsátáscsökkentésről azonban nagy vita van.

Az unió területén felgyorsult az oltási program, ebben szerepe volt annak, hogy az Európai Bizottság megpróbálta összehangolni a gyártási kapacitásokat a cégek között. A vírus elleni védekezésről is tárgyaltak az állam- és kormányfők kedd reggel.

Azonban nagy a megosztottság a klímavédelem ügyében.

"Sok ország szeretné tartani magát az 55 százalékos kibocsátáscsökkentéshez, ők nem halogatnák a konkrét lépéseket. Tovább kell lépünk az 55 százalékos vágás irányába" - mondta a luxemburgi miniszterelnök, Xavier Bettel.

Nyílt levelet írtak a természetvédők Orbán Viktornak, erősebb klímavállalásokat követelnek

Több ország azonban csak 40 százalékos vágást fogadna el. A magyar álláspontról Orbán Viktor miniszterelnök beszélt még hétfőn. Azt mondta, szerinte a klímavédelem költségeit a klímamomboló nagyvállalatoknak kell megfizetniük. Ha nem így történik, az akár havonta 20 ezer forintos többletterhet is róhat a magyar családokra.

"Mi ezt nem tudjuk elfogadni, azt a megoldást támogatjuk, amely a klímát mombolókra terheli a védekezés költségeit" - mondta Orbán Viktor miniszterelnök.

Brüsszel 2021. május 20.

672 milliárd euró: a Parlament látni akarja a tagállamok helyreállítási terveit

A Parlament hozzá akar férni a nemzeti tervekben szereplő reformok és beruházások összefoglalójához

A Parlament értékelné, hogy megfelelően és hatékonyan költik-e el a forrásokat

A demokratikus kontrol hatékonyabbá teszi a helyreállításról szóló párbeszédet

Az EP a nemzeti helyreállítási lépésekkel kapcsolatos összes információt meg akarja kapni, mert így biztosítható a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz demokratikus ellenőrzése.

A képviselők a csütörtökön 602 szavazattal, 35 ellenszavazat és 56 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban megismételték: a vonatkozó rendelet értelmében az Európai Parlament jogosult hozzáférni a nemzeti tervek végrehajtásával kapcsolatos összes információhoz.

A képviselők számítanak arra, hogy a Bizottságtól megkapják a már beérkezett nemzeti tervekben található háttéranyagokat és a reformok és beruházások összefoglalóit (május 18-ig 18 tagállam nyújtotta már be terveit). A képviselők a dokumentumokat könnyen feldolgozható és összevethető formátumban kívánják kézhez kapni, együtt a tagállamok által benyújtott fordításokkal.

Egyeztetések az érdekelt felekkel, a civil társadalommal

A képviselők szerint a Bizottság a nemzeti tervekről várható végső döntés előtt is megoszthatná velük azok előzetes értékelését, hiszen az értékelés jól halad és a legtöbb nemzeti tervet valószínűleg elfogadják. A Parlament bevonása viszont javítana a kéthavonta esedékes helyreállításról folyó párbeszédén.

A teljes átláthatóság és elszámoltathatóság növelné a folyamat demokratikus legitimitását. A képviselők szerint a Bizottságnak ösztönöznie kell a tagállamokat, hogy az összes érdekelttel egyeztessenek, mert csak így biztosítható, hogy a civil társadalmat, illetve a helyi és a regionális hatóságokat is bevonják a tervek végrehajtásába. Az érdekeltekkel folytatott egyeztetések megtörténtéről a tervek jövőbeli módosításakor is meg kell győződnie, hangsúlyozzák a képviselők.

Értékelés mérföldkövek ismeretében

A képviselők kérik, hogy a Bizottság tájékoztassa a megfelelő szakbizottságokat a tagállami tervekben foglalt mérföldkövek és célok teljesítésére vonatkozó előzetes értékeléséről is. Ezen adatok birtokában a Parlament pontosabban fel tudja majd mérni, hogy a forrásokat megfelelően és hatékonyan költötték-e el a tagállamokban.

A vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

Brüsszel 2021. május 20.

EP: legyen bűncselekmény a környezetszennyezés

A környezetszennyezés és az ökoszisztéma károsításának pontosabb meghatározása, a nagyobb felelősségvállalás a klímavállalások érdekében a célja annak a kezdeményezésnek, amit az Európai Parlament csütörtökön elfogadott. Az EP-képviselők felelősségre kívánják vonni a környezeti bűncselekmények elkövetőit. Ez az „iparág” manapság a negyedik legjövedelmezőbb bűnözői tevékenység.

„A felelős személyeket, vagy akár vállalatokat is bíróság elé állíthatunk, akárcsak az Egyesült Államokban. Mert Európa az ilyen jellegű bűncselekmények megítélésében alaposan le van maradva” - állítja Antonius Manders. néppárti EP-képviselő.

A Zöldek szükségesnek tartják a környezetromboló bűncselekmények felismerését és pontos meghatározását. Mint az olajszennyezések, a nukleáris katasztrófák, amik a legsúlyosabban támadások a bolygónk ökoszisztémája ellen.

„Így valós lehetőségünk lenne arra, hogy megelőzzük ezeket a súlyos környezeti támadásokat. Valódi eljárásokat indítsunk, és visszatartó erejű ítéletek születhessenek a környezeti bűncselekmények ügyében” - véli Marie Toussaint zöldpárti EP-képviselő. A cél az, hogy megelőzzük, kivédjük ezeket a bűncselekményeket. Olyan szabályokat alkossunk, amik garantálják, hogy ne történjenek ilyenek. Amikor a vállalatirányításról beszélünk, mindig a rövid távú gazdasági érdekeket látunk. Ez határozza meg a társaság igazgatóinak munkáját, mert a részvényesek ezt várják el. Ha büntetőjogi kategóriákat állítunk fel, akkor a részvényeseknek már nem lesz módjuk nyomást gyakorolni a Total, az Esso vagy a Shell vezetőire, hogy használják továbbra is a fosszilis tüzelőanyagokat az élővilág veszélyeztetése árán is.”

A kezdeményezés az Európai Parlament álláspontját tükrözi. A képviselők feladata, hogy életre hívják a dokumentum szövegét; meggyőzzék a Bizottságot és a tagállamokat.

Brüsszel 2021. május 18.

17,5 milliárd eurós program segíti az átállást a zöld gazdaságra

A támogatás elsősorban az EU legkevesbé fejlett területeit célozza

Az a tagállam juthat forráshoz, amelyik vállalja, hogy 2050-re klímasemleges lesz

A hulladékégetéshez és a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódó beruházások nem támogathatók

Zöldprémium a leggyorsabb ütemben teljesítő tagországoknak

A Méltányos Átállást Támogató Alap a tagállamokat segíti a klímasemlegességet célzó lépések társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítésében.

Az alap hét és fél milliárd eurót a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből, további tíz milliárd eurót pedig az Európai Helyreállítási Eszköz költségvetéséből kap majd. Olyan projektek juthatnak innen forrásokhoz, amelyek a zöld munkahelyteremtést, a gazdaság átalakulását szolgálják, vagy azt a fenntarthatóság, a klímasemlegesség és a körforgásos működés irányába mozdítják el.

A Méltányos Átállást Támogató Alap segítséget nyújt a munkavállalóknak és a munka nélkül maradóknak az álláskereséshez és a tovább- vagy átképzéshez abban az időszakban, amikor

Európa gazdasága fokozatosan klímabarát működésre áll át. Támogatni fogja emellett a mikrovállalkozásokat, az üzleti inkubátorházakat, az egyetemeket és az állami kutatóintézeteket, valamint az új energiatechnológiákat, az energiahatékonyságot és a fenntartható helyi közlekedést fejlesztő beruházásokat.

Az alap hulladékégetéshez, atomerőművek építéséhez vagy leszereléséhez, illetve dohánytermékekhez kapcsolódó üzleti tevékenységekhez és fosszilis tüzelőanyagokra irányuló beruházásokhoz nem nyújt támogatást.

A tagállamokban az energetikai átállás megtervezésekor meg kell határozni azokat a régiókat, amelyeket a legrosszabbul érint a változás, és oda kell összpontosítani az alap forrásait.

A Parlament kezdeményezésére 2024. december 31-e után az alap költségvetésének emelkedésével egyidejűleg egy ún. zöldprémium-mechanizmus is működésbe lép. Ebből a többletből azok a tagországok részesülhetnek, amelyek eredményesen tudják csökkenteni az iparuk által termelt üvegházhatású gázok kibocsátását.

A rendelet további fontos elemei

Az alap forrásaihoz azok a tagállamok férhetnek hozzá, amelyek kötelezettséget vállalnak arra, hogy nemzeti üvegházhatásúgáz-kibocsátásuk 2050-re nettó nulla lesz, azaz elérik a klímasemlegességet. Addig, amíg erre nem kötelezik el magukat, csak a részükre előírt összeg felére tarthatnak igényt.

A nehéz helyzetbe került vállalkozások is kaphatnak támogatást, összhangban azokkal az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal, amelyeket a rendkívüli körülmények kezelésére állapítottak meg.

A források önkéntes alapon más kohéziós alapokból is átcsoportosíthatók.

Az uniós társfinanszírozás plafonja a legkevesbé fejlett régiók esetében 85 százalék, az átalakulás által érintett régiókban 70 százalék, a fejlettebb térségekben pedig 50 százalék.

A jelentést a képviselők kedden 615 szavazattal, 35 ellenében és 46 tartózkodás mellett fogadták el.

Brüsszel 2021. május 18.

Természeti katasztrófák, koronavírus: 484,2 millió euró uniós segítség több tagállamnak, köztük Magyarországnak

Több mint 397 millió euró a koronavírus-járvány kezelésére 17 tagállamnak és három, csatlakozásra váró országnak

Csaknem 87 millió euró görög és francia természeti katasztrófák utáni helyreállításra

Az Európai Szolidaritási Alapnak egyszerűbben és gyorsabban kellene működnie

Jobb felkészültség, hatékonyabb kockázatmegelőzés

A képviselők a tagállamoknak szánt támogatások jóváhagyása mellett a Szolidaritási Alap eljárásainak egyszerűsítését kéri, hogy az alap szükség esetén gyorsabban segíthessen.

A Parlament kedden hozzájárult, hogy az Európai Unió Szolidaritási Alapjából 397,5 millió eurót fizessenek ki 17 tagállamnak és három, csatlakozás előtt álló országnak a koronavírus-járvány

elleni fellépésre. Az alábbi államok részesülnek a támogatásban: Magyarország, Ausztria, Belgium, Horvátország, Csehország, Észtország, Franciaország, Németország, Görögország, Írország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Portugália, Románia, Spanyolország, valamint Albánia, Montenegró és Szerbia.

Magyarország összesen 39,7 millió eurót kapott, amelyből 26,6 milliót még tavaly novemberben előlegként, a fennmaradó 13,1 millió eurót pedig a jelenlegi döntéssel.

További információ és az egyes országoknak járó összegek részletes lebontása a 675 szavazattal, nyolc ellenszavazat és 13 tartózkodás mellett elfogadott jelentésben olvasható.

Spanyolország és Franciaország 2020 második felében bekövetkezett természeti katasztrófák miatt további 86,7 millió euró támogatást kap. Részletek itt.

Gyors reakcióra és azonnali segítségre van szükség

A képviselők egy szintén kedden elfogadott állásfoglalásban kiemelik, hogy az európai országok egyre kiszolgáltatottabbak az éghajlatváltozás erősödő hatásainak. Az Uniónak ezért egyszerűbbé és gyorsabbá kellene tennie a Szolidaritási Alap felhasználását, érvelnek.

Ellenállóképesség-növelés az éghajlatváltozás hatásaival szemben

A képviselők kiemelik, hogy az éghajlatváltozás korában „elengedhetetlen” a jobb felkészülés és a kockázatmegelőzés. A válságok hatásainak enyhítése érdekében a Bizottságnak és a nemzeti kormányoknak többet kell szánni a lehetséges válaszokról szóló kutatásra és az azzal kapcsolatos oktatásra. Az alap költségvetésének nem csupán a helyreállítás költségeit, hanem még a katasztrófa bekövetkezte előtt az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképesség növelésének az árát is fedeznie kellene, fogalmaznak a képviselők.

A Parlament szeretné elérni, hogy az Unió fordítson külön figyelmet peremrégióira, a szigetekre és a fokozott vulkáni tevékenységnek vagy földrengéseknek kitett területeire, hiszen itt különösen nagy a természeti katasztrófák esélye. A képviselők szerint a regionális kiterjedésű katasztrófákra is nagyobb figyelmet kell szánni.

A Parlament azt is várja a Bizottságtól, hogy a támogatott országoknak nyújtson technikai és adminisztratív segítséget ahhoz, hogy hosszú távú stratégiákat dolgozzanak ki a regionális természeti katasztrófák és jelentős népegészségügyi szükséghelyzetek hatásának csökkentésére.

2020 márciusában a koronavírus-járványra válaszul az Unió a kiemelkedő népegészségügyi vészhelyzetekre is kiterjesztette az alap felhasználhatóságát.

Brüsszel 2021. május 12.

Hogyan segíti az EU a fogyasztóvédelem fejlődését?

Az EU hogyan javítaná a fogyasztóvédelmet és segíti az alkalmazkodást az olyan új kihívásokhoz, mint a zöld átmenet és a digitális átállás.

Ahogy a gazdaság globálisabbá és digitálisabbá válik, az EU új irányokat keres a fogyasztók védelmének biztosítására. A májusi plenáris ülésen az EP-képviselők Európa digitális jövőjét érintő kérdéseket vitatnak meg. A jelentés a digitális egységes piac működését akadályozó tényezők felszámolására és a mesterséges intelligencia fogyasztói felhasználásának javítására összpontosít.

FOGYASZTÓVÉDELEM AZ EU-BAN

Több és megfelelőbb információ
a termékek fenntarthatóságáról

Javítási jog a fogyasztók
számára

Az Európai Parlament
így javítaná a
fogyasztóvédelmet az
EU-ban:

A termékbiztonság javítása,
különösen az online
értékesített áruk esetében

A reklámokban szereplő zöld állítások
alátámasztása bizonyítékokkal (ilyenek
például a karbonsemlegességre
vonatkozó állítások)

Forrás: Európai Parlament

©EU/EP

Új fogyasztói magatartás

A Parlament dolgozik a 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó új fogyasztóügyi stratégián is, amely öt területre összpontosít: zöld átmenet, digitális átállás, fogyasztói jogok hatékony érvényesítése, egyes fogyasztói csoportok sajátos igényei és a nemzetközi együttműködés.

A fenntartható fogyasztás megkönnyítése

A 2050-re vonatkozó klímasemlegességi cél az EU egyik legfontosabb prioritása, melyben a fenntartható fogyasztás és a körkörös gazdaság révén a fogyasztói kérdéseknek is fontos szerep jut.

2020 novemberében a képviselők elfogadtak egy jelentést a fenntartható egységes piacról, amelyben felszólították a Bizottságot, hogy biztosítsa a „javítás jogát”, hogy azok költséghatékonyá és vonzóvá váljanak. A képviselők emellett intézkedésekre szólítottak a termékek élettartama, valamint az újrafelhasználási kultúra népszerűsítése kapcsán, ideértve a használt áruk garanciáit is. Intézkedéseket várnak az olyan termékek ellen is, amelyeket úgy terveznek, hogy bizonyos idő után elavulttá váljanak, és ismételten hangsúlyozták igényüket az egységes töltők használatára.

A Bizottság dolgozik a javítási jog alkalmazásán az elektronikai eszközök terén, valamint azon, hogy a termékek a környezeti lábnyoma összehasonlítható legyen a fogyasztók számára.

Az áruk értékesítéséről szóló irányelv, melyet 2022-re terveznek felülvizsgálni, hogy meghosszabbítható-e a jelenlegi kétéves jogi garancia az új és használt áruk esetében.

2020 szeptemberében az új, körkörös gazdaság cselekvési terv részeként a Bizottság elindította a kezdeményezést a fenntartható termékekért. Célja, hogy a termékek illeszkedjenek a klímasemleges, erőforrás-hatékony és körkörös gazdasághoz, és csökkentsék a hulladékmennyiséget. Foglalkozik továbbá a káros vegyi anyagok jelenlétével az olyan termékekben, mint az elektronikai berendezések, a textíliák és a bútorok.

A fogyasztók számára biztonságos digitális átállás

A digitális átállás drámai módon megváltoztatja az életünket, és ez alól a vásárlásunk módja sem kivétel. Az uniós fogyasztói szabályok felzárkózása érdekében a Bizottság 2020 decemberében új digitális szolgáltatási törvényt javasolt - olyan szabályrendszert, amely javít a fogyasztói biztonságon az EU online platformjain és az online piactereken is. A képviselők szeretnék, ha a fogyasztók ugyanolyan biztonságban lennének az online és a „hagyományos” üzletekben való vásárlás során, és ha az olyan platformok, mint az eBay és az Amazon fokoznák erőfeszítéseiket a hamis vagy nem biztonságos termékeket árusító kereskedők visszaszorítása érdekében. A képviselők olyan jogszabályokat is javasoltak, amelyek megvédik a felhasználókat a káros és illegális online tartalomtól, miközben védik a szólásszabadságot. A felhasználók nagyobb kontrollja érdekében pedig új jogszabályokat szorgalmaztak az online hirdetések esetében.

Tekintettel a mesterséges intelligencia térhódítására, az EU szabályokat dolgoz ki a lehetőségek és veszélyek kezelésére. A Parlament külön bizottságot hozott létre, és hangsúlyozza az emberközpontú jogszabályok szükségességét. Az EP polgári jogi felelősségi rendszert javasolt, amely meghatározza, hogy ki a felelős, amikor egy ilyen rendszer kárt okoz a fogyasztóknak.

A fogyasztói jogok érvényesítésének erősítése

A fogyasztói jogok érvényesítése a tagállamok felelőssége, de az EU-nak koordináló és támogató szerepe van. A bevezetett jogszabályok között szerepel a fogyasztói jogszabályok jobb végrehajtásáról és korszerűsítéséről szóló irányelv, valamint a kollektív jogorvoslással kapcsolatos jogszabályok.

Sajátos fogyasztói igények kielégítése

A veszélyeztetett fogyasztóknak, például gyermekeknek, időseknek vagy fogyatékkal élőknek, valamint pénzügyi nehézségekkel küzdőknek, illetve a korlátozott internet-hozzáféréssel rendelkezőknek különleges biztosítékokra van szükségük. A Bizottság éppen ezért foglalkozik az internet hozzáférhetőségével, az anyagilag kiszolgáltatott fogyasztókkal és a gyermekeknek szánt termékekkel is.

A Bizottság tervei között szerepel még több offline tanácsadás az internet-hozzáféréssel nem rendelkező fogyasztók számára, valamint az adósságtanácsadási szolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása a pénzügyi nehézségekkel küzdők számára.

Mivel a gyermekeket és a kiskorúakat különösen veszélyeztetik a káros hirdetések, a Parlament szigorúbb szabályokat hagyott jóvá az audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozóan.

Az EU-ban forgalmazott termékek biztonságának garantálása

Az emberek gyakran vásárolnak az EU-n kívül gyártott termékeket. A Bizottság szerint az EU-n kívüli eladótól származó vásárlások a 2014. évi 17% -ról 2019-re 27% -ra nőttek, és az új fogyasztói magatartás rávilágít arra, hogy szükség van a nemzetközi együttműködésre a fogyasztóvédelem érdekében. Kína volt a legnagyobb árubeszállító az EU-ban 2020-ban, ezért a Bizottság 2021-ben cselekvési tervet dolgoz ki velük az online értékesített termékek biztonságának növelése érdekében.

2020 novemberében a Parlament állásfoglalást fogadott el, amely nagyobb erőfeszítésekre szólít azért, hogy az EU-ban értékesített összes termék biztonságban legyen, akár az EU-n belül, akár azon kívül gyártják, online vagy offline értékesítik.

Brüsszel 2021. április 29.

Az uniós koronavírus-igazolványnak hátrányos megkülönböztetés nélkül kell garantálnia a szabad mozgást

Egyetemesen, ingyenesen és időben elérhető tesztelésre van szükség az egész Unióban

Az uniós Covid19-igazolványok nem működhetnek útiokmányként

Az igazolvány birtokosai számára a tagállamok ne írjanak elő kötelező karantént és tesztelést

A Parlament csütörtökön elfogadta kiinduló álláspontját a járvány ideje alatt Európában szabad mozgást biztosító igazolványról szóló tárgyalásokra.

A képviselők egyetértettek, hogy a bizottsági javaslatban szereplő „digitális zöldigazolvány” helyett „Covid19-igazolványnak” nevezett okmány legfeljebb egy évig maradhat érvényben.

A digitálisan vagy papírformátumban kiállítható igazolványnak tanúsítania kellene, hogy tulajdonosát beoltották a koronavírus ellen, vagy hogy friss negatív teszteredménnyel rendelkezik, illetve már átesett koronavírus-fertőzésen. Azonban a Covid19-igazolványok nem működnek majd útiokmányként, és birtoklásuk nem válhat a szabad mozgáshoz fűződő jog gyakorlásának előfeltételévé, mondják a képviselők.

Az uniós állampolgárokra vonatkozó jogszabályjavaslatot 540 szavazattal, 119 ellenszavazat és 31 tartózkodás mellett, a nem uniós állampolgárokra vonatkozó jogszabályjavaslatot pedig 540 szavazattal, 80 ellenszavazat és 70 tartózkodás mellett hagyták jóvá. A szavazás szerdán zajlott, az eredményeket csütörtökön reggel jelentették be. Így most már a Parlament és a Tanács is készen áll a tárgyalások megkezdésére. Az intézmények célja, hogy a nyári turistaszezon kezdete előtt megállapodásra jussanak a jogszabály végső formájáról.

További utazási korlátozások tiltása, ingyenes koronavírus-teszt

Az igazolványok birtokosainak ne kelljen további kötelező utazási korlátozásokra, például karanténra, önkéntes karanténra vagy tesztelésre számítaniuk, javasolja a Parlament. A képviselők hangsúlyozzák, hogy a tagállamoknak a be nem oltottak hátrányos megkülönböztetésének elkerülése céljából és gazdasági okokból „egyetemes, hozzáférhető, időben történő és ingyenes tesztelési lehetőségeket” kellene biztosítaniuk.

A nemzeti rendszerekkel kompatibilis igazolvány

A Parlament azt is biztosítani szeretné, hogy az uniós igazolvány az uniós jogszabályok szerint bevezetett tagállami kezdeményezésekkel összhangban működjön.

A tagállamoknak abban az esetben kell elfogadniuk más tagállam által kiállított oltási igazolást, ha az oltóanyagot az Európai Gyógyszerügynökség már engedélyezte (jelenleg ilyen a Pfizer-BioNTech, a Moderna, az AstraZeneca és a Janssen oltóanyag), mondják a képviselők. Minden tagállam maga döntheti el, hogy olyan oltóanyaggal elvégzett oltásról szóló igazolást is elfogad-e, amely legalább az Egészségügyi Világszervezet (WHO) veszélyhelyzeti alkalmazási engedélyt kapott oltóanyagokat tartalmazó listáján szerepel.

Adatvédelmi biztosítékok

Az igazolványokat és az azokon található elektronikus bélyegzőket a csalás és hamisítás elkerülése érdekében ellenőrizni kell. Azonban az igazolványokban szereplő személyes adatokat a célország nem őrizheti meg, és uniós szinten sem hoznak létre központi adatbázist. Az adatokat kezelő és befogadó szervek közintézmények lesznek, így az európaiak gyakorolhatják az általános adatvédelmi rendelet által biztosított jogait.

Brüsszel 2021. április 29.

Új szabályok gondoskodnak az online terrorista tartalmak gyors és zökkenőmentes eltávolításáról

A tartalomszolgáltatóknak egy órán belül el kell távolítaniuk a beazonosított tartalmakat

Az oktatási, kutatási, művészi és újságírói tartalmakra nem vonatkoznak a szabályok

Nincs átfogó kötelezettség a tartalmak ellenőrzésére vagy szűrésére

Az online terrorista tartalmak terjedését megakadályozó új jogszabályt hagyott jóvá szerdán este a Parlament.

Az új rendelet olyan szövegek, képek, hangfelvételek vagy videók terjesztésének megakadályozásáról szól, amelyek terrorista bűncselekmények elkövetésére bujtanak fel vagy járulnak ahhoz hozzá, útmutatót adnak ilyen bűncselekmények elkövetéséhez, vagy terrorista csoport akcióiban való részvételre hívnak fel. A terrorizmus elleni küzdelemről szóló irányelvvel összhangban a jogszabály a robbanószerkezetek, lőfegyverek és terrorista célra használható egyéb fegyverek készítéséről szóló útmutatókat is terrorista tartalomnak tekinti.

A terrorista tartalmakat egy órán belül el kell távolítani

A tárhelyszolgáltatóknak az illetékes hatóságtól érkező utasítás kézhez kapása után egy órájuk lesz arra, hogy a terrorista tartalomként azonosított anyagot eltávolítsák a netről vagy megakadályozzák az ahhoz való hozzáférést. A tagállamok határozzák meg a kiszabható büntetést, amelynek mértéke a szabályszegés jellegétől és az azt elkövető vállalat méretétől függ majd.

Bizonyos tartalmak védelme

Az oktatási, újságírói, művészi vagy kutatási céllal feltöltött, vagy figyelemfelkeltő és tájékoztató tartalmak nem tartoznak a jogszabály hatálya alá.

Nincs tartalomfigyelési vagy szűrési kötelezettség

A tárhelyszolgáltatók nem kötelesek folyamatosan figyelemmel kísérni vagy szűrni a feltöltött tartalmakat. Azonban ha az illetékes helyi hatóságok szerint a tartalomszolgáltatónál előfordulhatnak terrorista tartalmak, akkor a vállalatnak lépéseket kell tenniük az ilyen tartalmak terjedésének megakadályozására. A szolgáltató dönti el, hogy milyen konkrét lépéseket alkalmaz, illetve hogy automatizálja-e a folyamatot. A szolgáltatóknak emellett évente átláthatósági jelentésben kell beszámolniuk arról, hogy mit tettek a terrorista tartalmak terjedésének megakadályozása érdekében.

Partyk Jaki (ECR, Lengyelország) jelentéstevő szerint

„A terroristák toborzásra, propaganda terjesztésére és támadások koordinálására használják az internetet. Ma egy hatékony eljárást hagyunk jóvá, amelynek révén a tagállamok egy órán belül eltávolíthatják a terrorista tartalmakat. Határozott meggyőződése, hogy a megszületett jogszabály hasznos eszköz, amely megtalálta az egyensúlyt a biztonság és az internetes szólásszabadság között, védi a legális tartalmakat és az információhoz való hozzáférés jogát, ugyanakkor a tagállamok közötti bizalomra és együttműködésre alapozva fellép a terrorizmus ellen.”

A vita magyar felszólalója Hidvéghi Balázs (független)

Brüsszel 2021. április 26.

Horizont Európa - az EU tudománytámogató programja

A Covid19 utáni helyreállítás részeként a több mint 95 milliárd euró költségvetésű Horizont Európa program támogatja a tudományos kutatásokat és segíti az EU zöld- és digitális átmenetét.

A Covid19 járvány egyértelműen bebizonyította, hogy a kutatás és az innováció a gazdasági fellendülés mozgatórugója. Az előző uniós finanszírozási program, a Horizon 2020 keretein belül több száz millió eurót mozgósítottak koronavírus-kutatási projektekbe. Az új program, a Horizon Europe/Horizont Európa továbbra is támogatja az egészségügyi kutatásokat és segíti az EU egészségügyi rendszereit a jövőbeli válságokra való felkészülésben.

Az EU kutatást és innovációt támogató finanszírozási programjának 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó költségvetése meghaladja a 95 milliárd eurót. Az EU hosszú távú költségvetéséről folytatott tárgyalásokon az EP-képviselők pedig további 4 milliárd eurót biztosítottak a programra. Infografikáinkon összefoglaltuk, pontosan mit is finanszíroz a program és hogy oszlik meg a forrás a területek között.

A fő cél a tudományos és a technológiai ágazatok megerősítése, az ipari versenyképesség elősegítése és a fenntartható fejlődés megvalósítása az EU-ban.

Az új uniós kutatásfinanszírozási program támogatja a digitális és a zöld átmenetet és segít karbonsemlegessé válni az iparnak, csökkenti a fosszilis tüzelőanyagoktól függést és ügyel arra, hogy a klímaváltozással szembeni küzdelem a Covid19 utáni helyreállítás során is előtérben maradjon. A program kiter a világjárvány által elpusztított kreatív és kulturális ágazat számára elérhető jutattatásokra is.

A Horizont Európa program öt kiemelt küldetésre összpontosít, melyek a következők:

Gyorsabb átállás egy, az éghajlatváltozásra felkészült, ellenálló Európára

A daganatos betegségek gyógyítása

100 klímasemleges város kialakítása 2030-ra

Óceánjaink és vizeink regenerálása

2030-ra egészséges talaj a földek 75%-ánál.

A Horizont Európa program költségvetése négy terület között oszlik meg. Az első az európai kutatás és innováció támogatására és megerősítésére összpontosít. A második biztosítja a globális kihívásokra választ adó öt kiemelt küldetés tudományos tevékenységének finanszírozását. A harmadik célja a kutatásorientált vállalkozói szellem támogatása, míg a negyedik segítséget nyújt a kutatói hálózatok együttműködéséhez.

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézetet (EIT) és az Európai Innovációs Tanácsot (EIC) a Horizont Európa program finanszírozza. Az EIT segít csökkenteni a szakadékot a kutatás és a piac között, ezért innovatívabbá teszi Európát. Az EIC célja pedig az áttörést jelentő technológiák és innovációk támogatása új piacok létrehozásával és nemzetközi szintű bővítés révén.

Brüsszel 2021. április 19.

Konferencia Európa jövőjéről: mondja el a véleményét!

Szervezzon eseményeket Európa-szerte, ossza meg véleményét az EU-ról és vitázzon másokkal a Konferencia Európa jövőjéről új, digitális platformján.

Többnyelvű online platform indult április 19-én, mely lehetőséget kínál az emberek számára, hogy részt vegyenek az Európa jövőjéről szóló konferencián és javaslatokat fogalmazzanak meg arról, milyen változásokra lenne szükség az EU-ban. A weboldalon mások ötletei is követhetők, így az emberek véleményezhetnek és támogathatnak is javaslatokat.

Az uniós intézmények elkötelezték abban, hogy meghallgassák az emberek véleményét, így azok hozzájárulhatnak a jövőbeli irányvonalak kialakításához. A konferencia következtetéseit várhatóan 2022 tavaszán teszik majd közzé.

Hogyan szólhat hozzá?

Válassza ki a témát, amely érdekli, ez lehet akár az éghajlatváltozás, a digitális átállás vagy épp az európai demokrácia. Ha nem talál a témájához passzoló kategóriát, ossza meg véleményét az Egyéb ötletek között.

Az adott kategóriára kattintva rövid ismertetőt olvashat a témában, és hasznos linket is talál.

Az Ötletek fülre kattintva pedig megoszthatja nézeteit és elolvashatja mások ötleteit. Csatlakozzon a vitához hozzászólással, vagy szavazzon a legszimpatikusabb ötletekre, hogy azok minél több emberhez jussanak el!

Hozzászólást az EU 24 hivatalos nyelvén bármelyikén írhat, ugyanis minden bejegyzés automatikusan lefordítható.

A Rendezvények fül alatt arról is tájékozódhat, hogy milyen rendezvényekre számíthat a lakóhelye közelében vagy online. Részt vehet ezeken, de szervezhet saját eseményt is.

A platform teljes mértékben tiszteletben tartja a felhasználók magánélethez való jogát és az uniós adatvédelmi szabályokat.

Mi történik, ha véleményt küld?

A vélemények és az általuk kezdeményezett viták alapját adják majd az EU-ban regionális, nemzeti vagy európai szinten rendezett polgári vitacsoportok megbeszéléseinek. A vitacsoportok tagjai különböző nemű, korú, végzettségű és más-más háttérrel rendelkező emberek, akik így képviselni tudják az EU teljes lakosságát.

A különböző vitacsoportok következtetéseit végül a konferencia plenáris ülésén mutatják be, mely így közelebb hozza egymáshoz a polgárokat, az uniós intézmények és a tagállami parlamentek képviselőit.

Csatlakozzon a közösségi médiában a konferenciáról folytatott beszélgetéshez a #TiédAJövő hashtaggel.

Brüsszel 2021. április 15.

Menekültügy és migráció az EU-ban: tények és számok

A Covid19 járvány soha nem látott hatást gyakorolt a bevándorlási hullámra az EU-ban.

A koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozások visszaszorították a legális és az illegális bevándorlást is, mivel az országok lezárták a határaikat, korlátozták a legális bevándorlás útvonalait és visszafogták a menekültek befogadására irányuló programokat.

Az EU menekültügyi rendszerének súlyos hiányosságai akkor mutatkoztak meg először, mikor 2015-ben több mint egymillió menedékkérő és bevándorló érkezett. A migrációs válságra adandó válaszként a Parlament javaslatokat dolgozott ki egy igazságosabb és hatékonyabb európai menekültügyi politika kialakítása érdekében.

Az alábbiakban az összes fontos adat megtalálható az európai migráció kapcsolatban, hogy kik a migránsok, mit tesz az EU azért, hogy szembenézzon a helyzettel, és ez milyen pénzügyi következményekkel jár.

Menedékkérő az a személy, aki menedékjog iránti hivatalos kérelmet nyújtott be egy másik országban, mert attól tart, hogy élete hazájában veszélyben forog.

Menekült az a személy, akit faji vagy vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése vagy egy adott társadalmi csoportba való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelemből kifolyólag fogadó országában menekültként fogadtak el és ismertek el. Az EU-ban a kvalifikációs irányelv határozza meg a nemzetközi védelem megadására vonatkozóan iránymutatásokat.

Jelenleg a harmadik országbeli állampolgároknak abban az uniós tagállamban kell védelemért folyamodniuk, ahol először beléptek az Unió területére. A kérelem benyújtásával menedékkérőkké válnak. Akkor kapják meg a menekültstátuszt vagy a nemzetközi védelem más formáját, ha a nemzeti hatóságok kedvező döntést hoznak. A migráció lehetséges okairól szóló cikkünket ide kattintva olvashatja el. Menekültügyi határozatok az EU-ban

2020 első 10 hónapjában 390 000 menedékjog iránti kérelem volt az EU-ban, ami 33% -kal kevesebb, mint 2019 azonos időszakában. 2018-ban 634 700 ilyen dokumentumot tartottak nyilván, ami lényegesen alacsonyabb, mint a 2015-ben és 2016-ban regisztrált több mint egymillió kérelem.

A tavalyi év első hét hónapjában különösen nagy csökkenést lehetett tapasztalni Németország, Franciaország és Olaszország esetében. Visszaesett ugyanis a Szíriából elsőként beérkező kérelmek száma, 135 000-rel volt kevesebb, mint a 2018-as és 2019-es átlag. Ez 52% -os csökkenést jelent. Emellett 55%-os volt a csökkenés az Irakból, 58%-os a Nigériából érkező kérelmek tekintetében. Spanyolországban és Romániában azonban emelkedtek a számok, részben a dél-amerikai országokból, köztük Kolumbiából és Peruból érkező kérelmek növekedése miatt.

6 éves mélypontra a szabálytalan határátlépések

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség gyűjti össze az EU külső határainak illegális átlépésére vonatkozó, a nemzeti hatóságok által nyilvántartásba vett adatokat. 2015-ben és 2016-ban több mint 2,3 millió illegális határátlépést regisztráltak. Ezek száma 2020 január és november között 114 300-ra csökkent, ami az elmúlt hat év legalacsonyabb értéke és 10% -os csökkenést jelent 2019 azonos időszakához képest. Az 55% -os csökkenés ellenére továbbra is Afganisztán az az ország, ahonnan a legtöbb szabálytalan határetkelő érkezik, ezt követi Szíria, Tunézia és Algéria.

A földközi-tengeri átkelés továbbra is életveszélyes, 2020-ban 1754 személy eltűnését/halálát jelentették, szemben a 2019-es 2095-el. Olaszországba és Máltába való illegális átkelések 2020 januárja és novembere között 154% -kal nőttek 2019 ugyanezen időszakához képest, összesen több mint 34 100 ilyen átkelés történt 2020-ban, szemben a 2019-es 11 500-zal. Az emberek többsége Lampedusába érkezett. A Spanyolországba és különösen a Kanári-szigetekre érkezők száma 46% -kal (35 800) nőtt 2020-ban 2019-hez képest.

Sokan inkább a gazdasági problémáktól, mintsem a konfliktusoktól szenvedő országból érkeznek. Amíg a járvány véget nem ér és a gazdaság helyre nem áll, a rossz foglalkoztatási és egészségügyi kilátások továbbra is ösztönzőek lesznek az emberek számára az EU-ba való belépéshez. Hogyan vélekednek az európaiak?

A migráció évek óta uniós prioritás. Számos intézkedést hoztak a bevándorlási hullám kezelésére és a menekültügyi rendszer javítására.

Egy 2019 júniusában készült másik Eurobarométer felmérés azt mutatja, hogy a bevándorlás volt az ötödik fő témakör, amely az európai választók szavazási döntéseit a májusi EP-választásokon

befolyásolta (34%-uk tekintette fontosnak a bevándorlást; a további főbb témakörök pedig az alábbiak voltak: gazdaság, éghajlatváltozás, az emberi jogok és a demokrácia, valamint az EU jövője). A Parlament által 2020-ban készített felmérés szerint csökkent a migráció fontossága. A válaszadók közel fele (47%) tartja a témát az EU és a tagállami kormányok közötti nézeteltérések fő területének.

A menedékkérők 2015. évi megnövekedett beáramlása nyomán az EU jelentősen növelte a migrációs, menekültügyi és integrációs politikák finanszírozását. Az EU 2021–2017 közötti, hosszútávú költségvetésében 22,7 milliárd euró fordítanak a bevándorlás kezelésére és a határigazgatásra, szemben a 2014–2020 közötti bevándorlási- és menekültügyi 10 milliárd euróval.

Menekültek a világban

Az üldöztetés, a konfliktus és az erőszak elől menekülő emberek száma világszerte elérte a 80 milliót. Ez egyenértékű azzal, mintha az Németországban minden férfi, nő és gyermek otthona elhagyására lenne kényszerítve. A gyermekek a világ menekültjeinek mintegy 40%-át teszik ki. A legtöbb menekültet befogadó ország Törökország, Kolumbia, Pakisztán, Uganda és Németország. A világ menekültjeinek csupán 14%-át fogadják be a fejlett országok.

Brüsszel 2021. április 14.

Határozott fellépés a sportesemények kalózközvetítése ellen

Az élő sportesemények közvetítése jelentős bevételi forrást jelent. Összefoglaltuk, hogyan állítanak meg az illegális közvetítéseket az EP-képviselők.

Az élő sportesemények közvetítése jelentős bevételi forrást jelent a rendezvényszervezők számára, így gazdasági szempontból is fontos szerepe van. Ezeket azonban gyakran illegálisan osztják meg online a releváns szakmai weboldalak, amelyek üzleti modellje előfizetéses díjakon vagy hirdetésekben alapul. Ez sérti a szellemi tulajdonjogokat, és biztonsági kockázatot jelenthet a felhasználók számára is, akik kártékony programoknak vagy adatlopásoknak lehetnek kitéve, ideértve a hitelkártya-csalásokat is.

80%-a a tulajdonjogi bevételeknek a közvetítési jogdíjakból származik

Sportesemények és szerzői jogok

A sportesemények önmagukban nem jogosultak szerzői jogi védelemre, mivel nem nevezhetők az EU szerzői jogi törvényében meghatározott „alkotásnak”, de a sportesemények felvétele ettől függetlenül védett. Néhány ország külön szabályokat vezetett be az élő közvetítésekre vonatkozóan, de ezek uniós szinten nincsenek összehangolva.

Miért szükséges a gyors jogorvoslat?

Az élő sportközvetítéseknek időben korlátozott gazdasági értéke van, ami lényegében az esemény időtartamát jelenti. A kalózkodás elleni fellépésre éppen ezért kevés a lehetőség.

Az ilyen jellegű kalózkodás elleni eljárások hosszúak és nem alkalmazhatók azonnal, ezért nem nevezhetők hatékonynak. A jogi ügyekért felelős szakbizottság képviselői úgy vélik, a legjobb megoldás a kalózkodások azonnali megszüntetése.

Fellépés az illegális közvetítések ellen

A szakbizottság április 13-án jóváhagyott jelentése az élő közvetítésekkel kapcsolatban a meglévő jogok kiterjesztését szorgalmazza. A jelentés sürgeti az Európai Bizottságot, hogy javasoljon konkrét intézkedéseket, amik kifejezetten az élő sporteseményekre vonatkoznak és lehetővé teszik a tartalom azonnali eltávolítását vagy letiltását a jogtiszta, élő közvetítés blokkolása nélkül.

Az illegális tartalmat el kellene távolítani az észlelés után azonnal és legkésőbb az esemény kezdete után 30 perccel. Az új szabályok célcsoportja a hivatásos illegális műsorszolgáltatók, nem pedig azok a nézők, akik gyakran nincsenek tisztában azzal, hogy illegális tartalmat fogyasztanak. A szabályok nem vonatkozhatnak a helyszínről élőben megosztott tartalomra vagy a közönség által készített felvételekre, mivel ez nem sért semmilyen jogot, és szerves része a rajongói kultúrának.

Brüsszel 2021. április 13.

Dízelbotrány: újabb pert veszített a Volkswagen

A Volkswagennek kártérítést kell fizetnie minden ügyfele számára, aki hitelt vett fel bármely autójuk megvásárlásához, amelyikről kiderült, olyan szoftvert telepítettek bele, ami befolyásolja a károsanyag-kibocsátási tesztek értékét.

A karlsruhei legfelsőbb bíróság elutasította a német autógyártó fellebbezését, és arra kötelezte a céget, a kamatokkal együtt 3300 eurót fizessen egyik ügyfelének, aki 2013-ban vásárolt egy dízel Golfot.

A 2015-ben kirobbant dízelbotrány eddig mintegy 32 milliárd euróába került a Volkswagen-konzernnek a kártérítések, visszavásárlások, visszahívások és bírságok miatt.

Az ítélet precedens-értékű lehet. A Volkswagen ugyanis nem volt hajlandó visszafizetni a vásárlónak – aki a botrány után visszaadta autóját – a hitel után felszámolt kamatokat.

Az autógyártó most úgy reagált, a keddi bírósági döntés nem alkalmazható automatikusan minden hasonló finanszírozású autóvásárlás esetében.

Brüsszel 2021. március 26.

Júniusra zöldigazolvány: a Parlament sürgősségi eljárásban foglalkozik az ügyel

A digitális zöldigazolvány célja, hogy biztonságosan és szabadon lehessen utazni az Unióban

Nyárig életbe léphet a biztonságos és szabad utazáshoz szükséges digitális zöldigazolvány, miután a képviselők csütörtökön sürgősségi eljárás alkalmazása mellett döntöttek.

A képviselők 468 szavazattal, 203 ellenszavazat és 16 tartózkodás mellett döntöttek a bizottsági javaslat gyorsított vizsgálatát lehetővé tevő, de a Parlament demokratikus ellenőrzési jogait mégsem csorbító (az Eljárási szabályzat 163. cikkében meghatározott) eljárás alkalmazása mellett.

A szerdai plenáris vitán a képviselők nagy része támogatta a digitális zöldigazolvány gyors bevezetését, amelynek célja, hogy a koronavírus-járvány idején is biztonságosan és szabadon utazhassunk az Unióban. Az igazolvány tartalmazná, hogy birtokosát beoltották-e már a koronavírus ellen, rendelkezik-e negatív koronavírus-teszttel, és átesett-e korábban koronavírus-fertőzésen. Több felszólaló kiemelte, hogy garantálni kell a személyes és az egészségügyi adatok védelmét, és azt, hogy a még be nem oltottakat ne érhesse hátrányos megkülönböztetés.

A következő lépések

A következő, április 26-29-i plenáris ülésen a Parlament elfogadja a kiinduló álláspontját, amely a bizottsági javaslat esetleges módosításának eredményeképpen születik meg. A Parlament ezen mandátummal kezdi meg a tagállamokat tömörítő Tanáccsal folytatott egyeztetést, amelyet a Parlament oldaláról a témában illetékes állampolgári jogi bizottság tárgyalói vezetnek. A jogalkotók közötti tárgyalások eredményét a Parlamentnek és a Tanácsnak is jóvá kell hagynia.

Brüsszel 2021. március 25.

Kettős felhasználású termékek: új szabályozás az emberi jogok védelmében

Az EU az úgynevezett kettős felhasználású termékek új exportszabályain dolgozik, hogy megakadályozza a velük való visszaéléseket és így az emberi jogok megsértését.

Mik azok a kettős felhasználású termékek?

A kettős felhasználású termékek olyan jogszerű civil felhasználással rendelkező termékek, szolgáltatások vagy technológiák, amelyeket rossz kezekben fel lehet használni az emberi jogok elfojtására vagy terrortámadásokkal kapcsolatos szervezkedésekre. Többfélék lehetnek a drónoktól a vegyi anyagokig.

Ezek a termékek javíthatják az emberek életét, ugyanakkor vissza is élhetnek velük. A tekintélyelvű rendszerek a lakosság kontroll alatt tartására, míg a terrorista csoportok támadások szervezésére használhatják őket.

Miért van szükség új szabályokra?

Azt, hogy a kettős felhasználású termékeket az emberi jogokat sértő módon alkalmazzák az EU szigorú exportszabályokkal akarja megelőzni. Ezzel biztosítani akarja, hogy azokat ne adják el olyan személyeknek vagy szervezeteknek, akik visszaélnének velük.

Az EU most a legújabb technológiai fejlemények figyelembevételével a meglévő szabályok frissítésén dolgozik, ideértve az új kiberfigyelő eszközöket és az emberi jogok fokozottabb védelmét.

Mi a következő lépés?

A Tanács és a Parlament ideiglenesen megállapodtak az új szabályokról, de azokat mindkettőjüknek hivatalosan is jóvá kell hagynia, mielőtt hatályba léphetnek.

A képviselők március 25-én, csütörtökön vitatják meg az új szabályokat, és szavaznak róluk.

Brüsszel 2021. március 19.

Áfakulcs csökkentés és zöldebb szemlélet kellene a turizmusban a Covid19 után

Új EU-s stratégiára lenne szükség a turizmusban, 25-én szavaznak a jelentésről, mely egységes oltási igazolást és a turisztikai szolgáltatások áfakulcsainak ideiglenes csökkentését javasolja.

A turizmus jövője: fenntartható, felelősségteljes, okos

Turizmus és Covid19

Az idegenforgalom egyike a világjárvány által leginkább sújtott ágazatnak. Körülbelül 27 millió embert foglalkoztat, és az EU GDP-jének körülbelül 10% -át teszi ki. Jelenleg hatmillió munkahely

van veszélyben, Európa az év első felében 66% -kal, a második felében 97% -kal kevesebb nemzetközi turistát fogadott.

Új turisztikai stratégia kell Európában

A képviselők új európai stratégia kialakítására szólítottak, hogy az idegenforgalom tisztább, biztonságosabb és fenntarthatóbb legyen a járvány után.

Cláudia Monteiro de Aguiar (néppárti, portugál) jelentéstevő szerint az utazás megkönnyítése érdekében olyan összehangolt, egységes uniós intézkedéseket kell bevezetni, mint például az indulás előtti tesztek protokollja és az oltási igazolás, melyek ingyenesek a polgároknak. A jelentésről március 25-én szavaznak majd.

Pénzügyi támogatás nélkül nem megy

A jelentés szerint a folyamatos, rövid távú pénzügyi támogatás elengedhetetlen az ágazat fennmaradásához, és sürgeti az uniós országokat, hogy az idegenforgalomra és turizmusra is térjenek ki Covid19 helyreállítási terveikben.

Emellett állami és magánberuházásokra szólít az ágazat digitalizálása és az általános korszerűsítés érdekében. Az országoknak fontolóra kell venniük az utazási és turisztikai szolgáltatások áfakulcsainak ideiglenes csökkentését.

A szabad mozgás helyreállítása érdekében egységes oltási igazolást is kiemeli a jelentés, amely alternatívája lehet a PCR-vizsgálatoknak és a karanténkövetelményeknek, ha az oltások mindenki számára elérhetőek és elegendő tudományos bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy az oltott személyek nem adják tovább a vírust. A jelentés szerint a karanténnak a legvégső eszköznek kell maradnia.

A Bizottság digitális zöldigazolványt javasolt.

A fenntarthatóbb turizmus

A jelentés szerint a világjárvány a fogyasztók preferenciáit a zöldebb lehetőségek felé terelte. A turizmus fenntarthatóbb formáinak kidolgozásához ütemtervet kér az ágazat ökológiai lábnyomának csökkentése érdekében.

A javaslatok között szerepel:

az EU higiéniai tanúsítványa, amely tartalmazza a Covid19 vírusmegelőzési és -szabályozási minimumszabályait, hogy segítse az emberek turizmusba és utazásba vetett bizalmának helyreállítását.

egy új uniós turisztikai ügynökség.

Brüsszel 2021. március 11.

A vállalatoknak felelősséget kell vállalniuk a jogsértésekért

A képviselők új uniós törvényt akarnak, amely biztosíthatja a vállalatok elszámoltathatóságát, ha cselekedeteik kárt okoznak az embereknek, vagy a bolygónak. További információ videónkban!

Emberi jogok, környezeti és vállalati társadalmi felelősségvállalás

Olyan törvény kidolgozására sürgeti a Bizottságot a jogi ügyekért felelős szakbizottság jelentése, amely kötelezi az EU-ban lévő vállalatokat, hogy foglalkozzanak értékláncaik azon vonatkozásaival,

amelyek sérthetik az emberi jogokat (ideértve a szociális, szakszervezeti és munkajogi jogokat), a környezetet (például az éghajlatváltozáshoz való hozzájárulás) és jó kormányzást. A jogi szakbizottság vállalati elszámoltathatóságról szóló jelentését a március 8-ai plenáris ülésen vitatták meg az Európai Parlament tagjai.

Az, hogy jót tesznek jelenleg nem jelent versenyelőnyt az üzleti vállalkozások számára. A jelentés szerint az egész EU-ra kiterjedő közös megközelítés hiánya hátrányos helyzetbe hozhatja azokat a vállalatokat, amelyek proaktívak a szociális és környezeti kérdésekben. A szabályok vonatkoznának az EU összes nagyvállalatára, valamint a tőzsdén jegyzett kis- és középvállalkozásokra és a kis- és középvállalkozásokra, amelyek „kockázatos” ellátási láncokat osztanak meg nagyobb vállalatokkal. A kötelező szabályoknak túl kell lépniük az EU határain is - állítják az EP-képviselők. Eszerint minden olyan vállalatnak, amely be akar lépni az EU belső piacára, beleértve az EU-n kívüli székhelyűeket is átvilágítás során köteles bizonyítani, hogy betartja a környezeti és emberi jogi kötelezettségeket.

Az EP-képviselők mindemellett szeretnék, hogy hatékonyabb legyen a harmadik országokban élő, különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő érintettek vagy áldozatok jogainak védelme. Éppen ezért tiltani akarják az olyan termékek behozatalát, amelyek súlyos emberi jogi jogsértésekhez kapcsolódnak, például kényszer- vagy gyermekmunka.

A Bizottság 2020 februárjában közzétett egy tanulmányt, amely megállapította, hogy az EU-ban jelenleg csak minden harmadik vállalat végez valamilyen átvilágítási intézkedést, miközben az európai vállalkozások 70% -a támogatja az EU-szintű átvilágítási szabályokat.

Brüsszel 2021. március 8.

Kibocsátási-díjat fizethet, aki megkerülné a szabályokat

Az importárakra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási díjat tárgyalja a Parlament, hogy a vállalatok ne tudják megkerülni a normákat azzal, hogy az EU-n kívülre helyezik át telephelyüket.

A kémények füstje gomolyog Szentpétervár felett. ©AFP/INTERPRESS

Miközben az európai ipar a Covid19 válsággal és a kereskedelmi partnerektől érkező olcsó behozatal miatti gazdasági nyomással küzd, az EU próbálja teljesíteni a klímamegállapodási kötelezettségvállalásait, és az EU-n belül tartani termelési láncot és a munkahelyeket.

A szén-dioxid-kibocsátási díj

A klímavédelmet kevésbé prioritizáló országok alááshatják az EU azon erőfeszítéseit, hogy az Európai zöld megállapodás alapján csökkentse szén-dioxid-kibocsátását és 2050-ig fenntarthatóvá és karbonsemlegessé váljon. Ennek megakadályozására az EU javaslatot tesz arra, hogy szén-dioxid-kibocsátási díjat vessenek ki bizonyos áruk EU-n kívüli behozatala esetében. A képviselők a 2021 márciusi plenáris ülésen támogatták a szén-dioxid-határ kiigazító intézkedéseket.

Hogyan működne az európai szén-dioxid-kibocsátási díj?

Ha a termékek olyan országból érkeznek, amelynek az Uniónál lazább szabályai vannak, akkor szén-dioxid-kibocsátási díjat kell fizetni, ezzel biztosítva, hogy az import ne legyen olcsóbb, mint az egyenértékű EU-termék.

Figyelembe véve annak kockázatát, hogy a nagyobb kibocsátású ágazatok a termelést olyan országokba helyezik át, ahol az üvegházhatású gázok kibocsátásának lazábbak a szabályai, a szén-

dioxid-árzás a meglévő uniós kibocsátás-kereskedelmi rendszer (EU ETS) alapvető kiegészítője lehet.

„Az EP célja az éghajlatváltozás elleni küzdelem anélkül, hogy tisztességtelen nemzetközi versennyel veszélyeztetné a vállalkozásokat egyes országok klímaintézkedései miatt” – mondta Yannick Jadot jelentéstevő. Az EP-képviselő szerint biztosítani kell, hogy a vállalkozások megteszik a szükséges erőfeszítéseket a klímaváltozás elleni küzdelemben.

Mit jelent a „szén-dioxid-szivárgás”?

Az üvegházhatású gázokat kibocsátó iparág EU-n kívüli elmozdulását a szigorúbb normák elkerülése érdekében. Az EP-képviselők ezt kerülnék el a szén-dioxid-határ kiigazító intézkedéssel.

Szén-dioxid-árképzés EU-ban

A jelenlegi kibocsátás-kereskedelmi rendszer (ETS) értelmében, amely pénzügyi ösztönzőket tartalmaz a kibocsátás csökkentésére, az erőműveknek és az iparágaknak minden egyes általuk kibocsátott CO₂-tonnára vonatkozóan engedéllyel kell rendelkezniük. Ezen engedélyek árát a kereslet és a kínálat alakítja. A legutóbbi gazdasági válság következtében csökkent az engedélyek iránti igény, aminek következtében olyan alacsony lett az ára, hogy a vállalatok nem motiváltak a zöld technológiákba való befektetésben.

Mit vár a Parlament?

Az új eljárásnak összhangban kell lennie a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szabályaival, és ösztönöznie kell az EU és az EU-n kívüli iparágak karbonsemlegességét, valamint részévé kell válni az EU új iparstratégiájának.

A szén-dioxid-határ kiigazító intézkedésnek 2023-ig ki kell terjednie az energia- és erőforrásigényes ipari ágazatokra, amelyek az EU ipari kibocsátásának 94% -át teszik ki, és amelyek az EP-képviselők szerint még mindig jelentős mértékű ingyenes kiosztásban részesülnek. A képviselők hangsúlyozzák, hogy az eljárást úgy kell megtervezni, hogy elérje a klímacélokat, egyenlő versenyfeltételeket biztosítson, és ne a protekcionizmus fokozásának eszközeként használják.

Az EP-képviselők támogatják a Bizottság javaslatát, miszerint az eljárás által generált bevételeket új saját uniós forrásként használja fel az EU költségvetésben, és arra kéri a Bizottságot, biztosítsa a teljes átláthatóságot e bevételek felhasználása tekintetében.

A Bizottság várhatóan 2021 második negyedévében nyújtja be javaslatát az új eljárásról.

Brüsszel 2021. március 1.

Bántalmazás, bizonytalan munkahelyek és egyenlőtlenség –

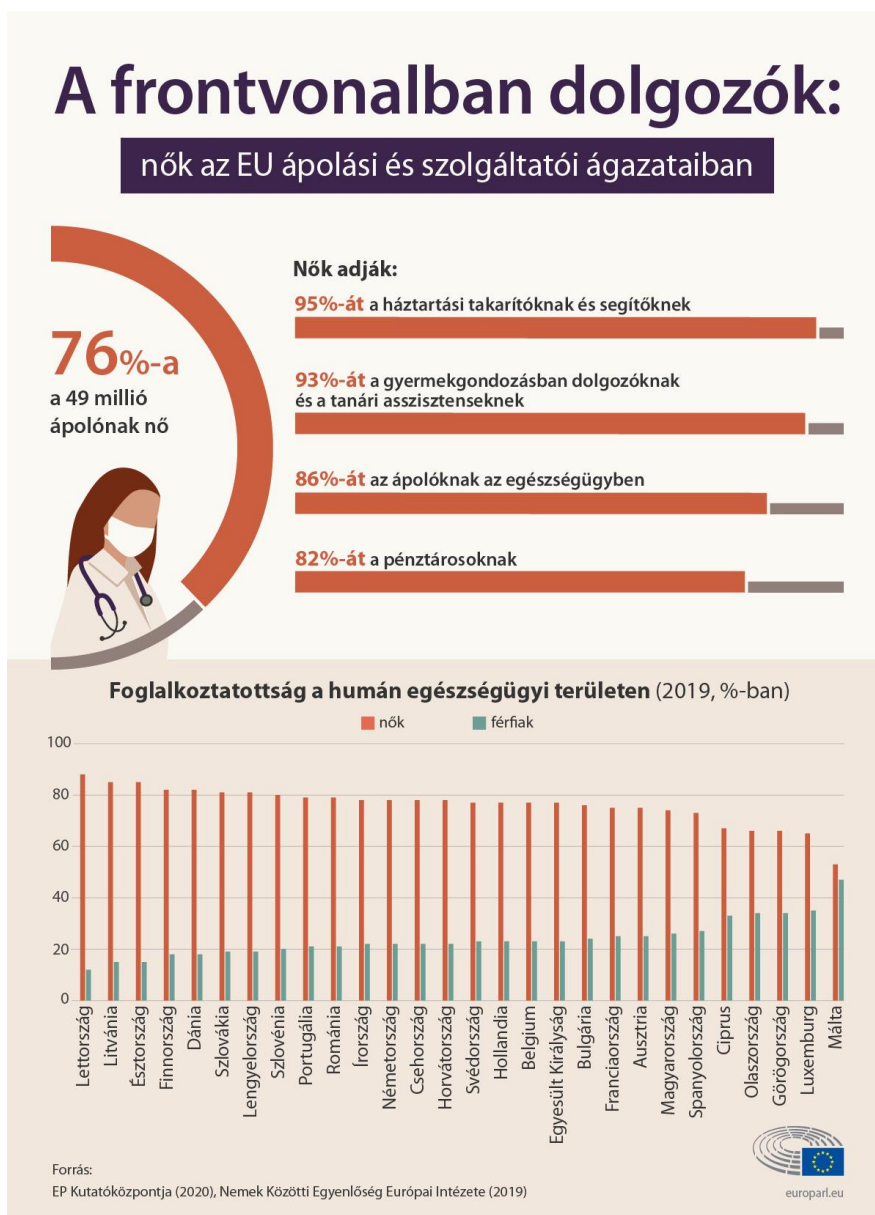
A Covid19 hatása a nőkre

A járvány tovább növelte a nemek közti egyenlőtlenségeket és rontott az erőszaknak kitett nők helyzetén is. Sokan bizonytalan munkahelyeken dolgoznak, vagy nincs egészségbiztosításuk.

Egy évvel a koronavírus járvány kitörése után a pandémia hatása nem csak a társadalomban és gazdaságban, de a nemek közti egyenlőségben is megmutatkozik, veszélyeztetve az eddig elért eredményeket, 47 millió nőt és lányt a szegénységi küszöb alá szorítva.

Ugyan a nők jogainak érvényesítéséről szóló Pekingi Nyilatkozat elfogadásának tavaly volt a 25. évfordulója, a nemek közötti egyenlőség megteremtéséig még mindig hosszú az út. A nemek közötti egyenlőség mutatója az EU-ban 67,9% volt a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE) 2018-as adatai szerint és ha a jelenlegi ütemben haladunk, még legalább 60 évre van szükség a teljes egyenlőség eléréséhez.

Arról, hogy az Európai Parlament mit tesz a nemek közti egyenlőség eléréséért ide kattintva tudhat meg többet, az eddigi mérőldkövekről pedig itt írtunk.

Több nő a frontvonalban

Az EU-ban dolgozó, a járváynak leginkább kitett 49 millió ápoló 76%-a nő.

A nők felülreprezentáltak a világjárvány alatt változatlanul nyitva tartó, működő munkahelyeken: a

kereskedelemben és a gyermekgondozásban is. Az EU-ban dolgozó pénztárosok 82% -át nők teszik ki, és a háztartási takarítók, valamint otthonápolók 95% -át is ők képviselik.

Infografika a frontvonalban dolgozókról

Növekszik a bizonytalan munkahelyek száma

A nők a járvány által leginkább érintett szolgáltató szektorban is felülreprezentáltak, ahol a dolgozók 84%-át adják a 15-64 év közötti korosztályban. A pandémia következtében sokak veszítették el állásukat a szektorban.

De nem csak a szolgáltató szektorban dolgozó nők helyzete vált nehezzé az utóbbi hónapokban. A karantén hatással volt a gazdaság azon ágazatait is, ahol magas a női foglalkoztatottak száma, ilyenek az óvodák, a titkárságok és a házimunka területe is.

Az EU-ban a nők több mint 30% -a részmunkaidőben dolgozik és informálisan foglalkoztatják, ami bizonyos mértékben a munkajogok és a szociális védelem, egészségügyi ellátás és egyéb előnyök hiányával jár.

A nők esetében sokkal valószínűbb az is, hogy szabadságot vesznek ki a gyermekek és hozzátartozók gondozása miatt, és a koronavírus miatti korlátozások idején gyakran szimultán dolgoztak távmunkában és gondozták a gyermekeket.

Munkanélküliség és bizonytalan munkahegyek 2020-ban (infografika)

A nők elleni erőszak terjedése

Az EU-ban hetente körülbelül 50 nő veszíti életét családon belüli erőszak következtében, és ez a szám a korlátozások idején tovább nőtt. Az áldozatoknak ráadásul nehezebbé vált a segítség kérés is.

A világgjárvány miatti fokozottabb internethasználata növelte a nemi alapú online erőszak megjelenését és a gyermekek, különösen a lányok online szexuális bántalmazását. Számos tagállam új intézkedéseket hozott, a járvány alatti nemi alapú erőszak felszámolásáért.

A Parlament lépései

A március 8-ai nemzetközi nőnap közeledtével a Parlament az egyenlőtlenségek kezelésére szólít fel, és több különböző programmal is készül, amelyeket online is lehet követni. Március 8-án a plenáris ülés élőben ide kattintva követhető.

A nőjogi szakbizottság március 4-én parlamentközi találkozót szervez, hogy felhívja a figyelmet arra, mivel kell szembenézniük a nőknek a koronavírus okozta válság miatt. A konferencia címe: „Erősek vagyunk: nők a Covid19 elleni küzdelem élén”.

A március 3-án rendezett, a női tudósokra és ápolókra fókuszáló webináriumon a gyógyszeripar kutatói, a nemek közötti egyenlőség szakértői, az egészségügyi- és szociális munkások, valamint az EP-képviselők találkoznak. **Az eseményen Dr Karikó Katalin (BioNTech) is felszólal.** A webináriumot magyar tolmácsolással is lehet követni.

Brüsszel 2021. február 26.

Számonkérte a gyógyszergyártókat az Európai Bizottság

Az oltások kiszállításának akadozása és a vállalatnál kevesebb vakcina beérkezése miatt egyre fogynak az EU türelme a gyógyszergyártókkal szemben. A csütörtöki uniós csúcstalálkozón a tagállamok vezetői egyetértettek, hogy a gyártóknak fel kell gyorsítaniuk a termelést, és teljesíteniük kell a szerződésben vállalt mennyiségeket.

— A kitűzött célunk, hogy nyárra a tagállamok felnőtt lakosságának minimum hetven százaléka megkapja a védőoltást. Ez egy ambiciózus cél, de megvalósítható. A hatékony kivitelezéshez fontos, hogy tervezni lehessen a szállításokat. A tagállamokkal együttműködve folyamatosan dolgozunk azon, hogy a cégek teljesítsék a korábbi vállalásaikat – mondta az EU egészségügyi és élelmiszer-biztonsági biztosa, Stella Kyriakides.

Az Európai Parlament meghallgatta a gyógyszergyárak vezetőit is. Közülük többen is azt ígérték, hogy növelik a gyártókapacitást, az AstraZeneca vezetője szerint már sikerült megállapodniuk egy német gyógyszergyártóval is.

— Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy növelni tudjuk a gyártókapacitásunkat, ehhez pedig jelentős befektetéseket hajtottunk végre, mint amilyen a német IDT Bilogikával létrejött partnerség, ami egész Európában növeli tudja a kapacitást. Szeretnénk segíteni Európát, hogy függetlenné váljon az ellátásban – mondta az AstraZeneca vezérigazgatója, Pascal Soriot.

A koronavírus okozta betegségben eddig több mint félmillió ember veszítette életét az Európai Unió tagállamaiban. A vírus újabb variánsainak terjedése miatt az aggodalmak sem enyhülnek, és hiába készültek el az oltási tervekkel, ha a vártnál kevesebb vakcina érkezik, akkor a védekezés üteme is lassul, és emiatt késik a várt gazdasági fellendülés is.

Brüsszel 2021. február 26.

Nemzetközi nőnap 2021: nők a koronavírus elleni küzdelem élén

Az idei nemzetközi nőnapon az EP a nők Covid19-válság alatti kiemelt szerepére fókuszál, de szó lesz a nemek közti egyenlőségről is. Az egyik webinariumon Dr. Karikó Katalin is felszólal.

Nők állnak a koronavírus-járvány elleni küzdelem frontvonalában, zömében ugyanis ők dolgoznak az egészségügyben. Az ő mindennapjaik és munkájuk jelentősen átalakult a járvány hatására, ezzel azonban nincsenek egyedül. Nagyon sok nőt a pandémia által súlyosan érintett, bizonytalan munkahelyeken foglalkoztattak, az ő állásaik a válság hatására vagy átalakultak, vagy megszűntek. A folyamatos korlátozások és az összezártság hatására pedig megnőtt a családon belüli erőszak esetszáma is.

A március 8-i nemzetközi nőnap közeledtével a Parlament az egyenlőtlenségek kezelésére szólít fel, és több különböző programmal is készül, amelyeket online is lehet követni.

Nők a Covid19 elleni harcban - programok

A március 3-án rendezett, a női tudósokra és ápolókra fókuszáló webinariumon a gyógyszeripar kutatói, a nemek közötti egyenlőség szakértői, az egészségügyi- és szociális munkások, valamint az EP-képviselők találkoznak. Az eseményen Dr. Karikó Katalin (BioNTech) is felszólal. A webinariumot magyar tolmácsolással is lehet követni.

Nézze élőben ide kattintva március 3-án 9:30-tól!

A nőjogi szakbizottság március 4-én parlamentközi találkozót szervez, hogy felhívja a figyelmet arra, mivel kell szembenéznük a nőknek a koronavírus okozta válság miatt. A konferencia címe: „Erősek vagyunk: nők a Covid19 elleni küzdelem élén”.

A „Nők a frontvonalban, a kríziskezelésből levont következtetések” című panelben női politikai vezetők, egészségügyi dolgozók és a nemek közötti egyenlőség szakértői beszélgetnek majd EP-s képviselőkkel és a tagállamok parlamenti képviselőivel a jó gyakorlatokról és személyes tapasztalataikról a nők válság alatti szerepvállalásáról.

Nézze élőben ide kattintva március 4-én 9:00-tól!

Csatlakozzon a közösségi médián!

Március 8-án Evelyn Regner, a nőjogi szakbizottság elnöke a Facebookon élőben válaszol a kérdésekre a járvány nők helyzetére gyakorolt negatív hatásaival és a nemek közötti egyenlőség az EU-ban témával kapcsolatban. A beszélgetés nyelve angol.

Brüsszel 2021. február 25.

Ilyen európai adatstratégiát várnak az EP-képviselők

Összefoglaltuk, a magánélet tiszteletben tartása mellett hogyan alakítanák az EP-képviselők az EU nem személyes adatmegosztási szabályait az innováció és a gazdasági fellendülés érdekében.

Az adatok állnak az EU digitális átalakulásának középpontjában, hiszen azok a társadalom és a gazdaság minden aspektusában fontosak. Az EU egyik prioritása a mesterséges intelligencia

fejlesztése, amely lehetőségeket teremthet az innovációk, a Covid19 válság utáni helyreállítás és az egészségügy vagy a zöld technológiák fejlesztésének területén.

A big data nyújtotta lehetőségekről itt tudhat meg többet.

A Bizottság európai adatstratégiájára válaszul az ipari szakbizottság egy február 24-én elfogadott jelentésben az ember-központú jogszabályok kidolgozását szorgalmazta, amelyek a magánélet és az átláthatóság európai értékein alapulnak és a segítségükkel az európai vállalatok és állampolgárok is profitálhatnak az EU ipari- és a közérdekű adatai nyújtotta lehetőségekből.

Az EU adatgazdaságának előnyei

A képviselők szerint a válság rávilágított arra: szükség van a kutatást és az innovációt támogató, hatékony jogszabályokra az adatokat illetően. Az EU-ban már most hatalmas mennyiségű nem személyes - ipari, közéleti és kereskedelmi - adat létezik, amelyek teljes potenciálja még felfedezésre vár. A következő években azonban egyre több adat keletkezik majd. A képviselők arra számítanak, hogy az adatokra vonatkozó jogszabályok segítenek kiaknázni a területben rejlő lehetőséget és elérhetővé teszik az adatokat az európai vállalatok, köztük a kis- és középvállalatok és a kutatók számára.

Az ágazatok és országok közötti adatáramlás minden európai vállalkozásnak segítene az innovációban, valamint a boldogulásban az EU-ban és világszerte. Emellett megteremtené az EU vezető szerepét az adatgazdaságban.

A Bizottság előrejelzése szerint az adatgazdaság az EU-ban 2025-ben 829 milliárd euróra nőhet a 2018-as 301 milliárd euróról, míg az adatszakemberek száma 5,7-ről 10,9 millióra ugorhat.

Európa globális versenytársai, például az Egyesült Államok és Kína is gyorsan fejlődik. Ahhoz, hogy az adatgazdaságban vezető szerepet töltsön be, az EU-nak meg kell találnia egy európai módszert a potenciál felszabadítására és a normák meghatározására.

A magánélet- és az alapvető jogok védelme

A képviselők szerint a szabályoknak az átláthatóság, a magánélet és az alapvető jogok tiszteletben tartásának uniós értékein kell alapulnia. Az adatok ingyenes megosztását a nem személyes adatokra vagy visszafordíthatatlanul névtelen adatokra kell korlátozni. Az embereknek teljes mértékben rendelkezniük kell az adataik feletti kontrollal, és az EU adatvédelmi szabályainak, vagyis a GDPR-nek védenie kell őket.

A képviselők felszólították a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt más országokkal olyan globális normák kidolgozása érdekében, amelyek előmozdítják az EU értékeit és elveit, miközben biztosítják az Unió piacának versenyképességét.

Az európai adattér és a big data

Az adatok szabad áramlása érdekében a képviselők sürgették a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan ágazati adattereket, amelyek lehetővé teszik az adatok megosztását, a közös iránymutatások, jogi követelmények és protokollok betartása mellett. A járvány miatt az EP-képviselők megjegyezték azt is, hogy különös figyelmet kell fordítani a közös európai egészségügyi adattérre.

Mivel az adatstratégia sikere nagymértékben függ az információs és kommunikációs technológiai infrastruktúrától, a képviselők szorgalmazták az EU-ban a kiberbiztonság, az optikai szálak, az 5G, a 6G technológiai fejlesztések felgyorsítását, és üdvözltek azokat a javaslatokat, amelyek hangsúlyozzák Európa szerepét a szuperszámításban és a kvantumszámításban. Figyelmeztettek, hogy fel kell számolni a régiók közötti digitális megosztottságot, különös tekintettel a Covid19 utáni helyreállításra.

A big data és a környezetvédelem

Az ágazat felelős az üvegházhatást okozó gázok globális kibocsátásának több mint 2%-áért, ezért kiemelt szerepet kap az EU stratégiájában, amelynek célja, hogy 2050-re éghajlatsemlegessé váljon a kontinens. A képviselők főként az e-hulladék csökkentésére összpontosítanak.

Adatmegosztási szabályok az EU-ban

A Bizottság 2020 februárjában ismertette javaslatát az európai adatstratégiára. A stratégia és a mesterséges intelligenciáról szóló fehér könyv a Bizottság digitális stratégiájának első pillérei.

A Bizottság 2020 novemberében új szabályokat javasolt az adatkormányzásra vonatkozóan, amelyek egyszerűsítik az adatmegosztást az Unióban és az ágazatok között. A Parlament ipari szakbizottsága vizsgálja a javaslatot és várhatóan a márciusi plenáris ülésen szavaz róla.

Az EU felkészül az oltási igazolványok bevezetésére

Az Európai Unió megkezdte a felkészülést az úgynevezett vakcinaútlevelek bevezetésére. Brüsszel szerint a mostani utazási korlátozások és határzárak indokoltak, de az áruforgalom folyamatosságát biztosítani kell.

A 27 tagállam vezetőjének videokonferenciáján megegyeztek abban, hogy folytatják a közös munkát ebben a közös oltási igazolványok kidolgozása felé. Az még nem dőlt el, mire lehet majd ezeket a dokumentumokat felhasználni. A technikai előkészületek akár a nyárig is elhúzódhatnak.

Legalább három hónap kell majd a technikai előkészületekre. Hiszen egymással kapcsolódó rendszereket kell létrehozni európai szinten. Nagyon sok munka áll a bizottság előtt és a tagállamok előtt is.

Ursula von der Leyen bizottsági elnök

A tervek szerint a dokumentum azt tartalmazhatja, ha valaki oltással, negatív teszttel, vagy antitestekkel rendelkezik. A bizottság elnöke szerint a bizalmas egészségügyi adatok mindenképpen a tagállamoknál maradnának, vagyis a kiállító ország töltheti fel az adatokat. Egy szakértő szerint egyszerű dokumentumra van szükség.

— Már most is vannak oltási bizonyítványok, bizonyos országokban például elvárják a sárgaláz elleni oltást a belépéskor. Nyilván át kell alakítani ezeket a dokumentumokat, de végül is nem rakétát kell építeni, hanem egy egyszerű és használható dolgot - mondta Guntram Wolff elemző.

A tagállami vezetők szeretnék fokozni az oltóanyaggyártást és javítani a szállítmányok átláthatóságát.

— A legfontosabb feladatunk az oltóanyag-gyártás és az oltási kampány felpörgetése. Épp ezért támogatjuk a bizottság munkáját, hogy kezeljék a szűk kapacitásokat, növeljék a gyártást, és nagyobb átláthatóságot, kiszámíthatóságot szeretnénk a gyógyszercégek részéről a vállalásaik betartását illetően" - mondta az Európai Tanács elnöke, Charles Michel.

A tanácskozás zárodokumentumában a vezetők megállapították, hogy a nem alapvető fontosságú utazások korlátozása továbbra is indokolt, viszont az közúti áruforgalom folyamatosságát biztosítani kell.

Brüsszel 2021. február 22.

Ezen a héten az EP-ben: EU helyreállítási program, vakcinák, fenntartható turizmus

Az EP-képviselők a héten a Covid19 krízisről és helyreállításról vitáznak a tagállamok parlamenti képviselőivel, megvitatják az oltóanyag gyártást, szavaznak az idegenforgalmi stratégiáról.

Oltóanyagok

A Covid19 vakcinagyártás és a szállítás javításának lehetőségeit az egészségügyi és ipari szakbizottságok vizsgálják csütörtökön a gyógyszeripar képviselőivel.

A koronavírus elleni vakcinák exportjának átláthatóságával és engedélyezésével kapcsolatos uniós intézkedéseket szerdán vitatja meg a közlekedési szakbizottság.

Együttműködés a parlamentek között

Az EP-képviselők, a tagállami parlamentek képviselői, valamint a tagjelölt- és a megfigyelő országok képviselői hétfőn a koronavírus-járvány utáni felépülés gazdasági, költségvetési és társadalmi kihívásairól beszélgetnek.

Fenntartható turizmus és tengeri szállítás

A turizmus egyike a világjárvány által leginkább sújtott ágazatnak. A közlekedési szakbizottság szerdán szavaz a jelentésről, amely az ágazat válság alatti támogatására és az idegenforgalom hosszú távon fenntarthatóbbá tételére szólít.

Csütörtökön a szakbizottság a hatékonyabb és tisztább tengeri közlekedés érdekében hozott intézkedésekről szóló jelentésről szavaz.

Dezinformáció és közösségi média

A külföldi beavatkozás és a dezinformáció elleni lépésekről hétfőn vitáznak a külföldi beavatkozással foglalkozó különbizottság EP-képviselői, valamint megvitatják a közösségi média esetleges szabályozását Thierry Breton uniós biztossal és a NATO képviselőivel. A képviselők már a februári plenáris ülésen jelezték, hogy az EU-nak komolyabb erőfeszítéseket kell tenni a közösségi média szabályozásának ügyében, miközben védi a szólásszabadságot és elkerüli a cenzúrát.

Digitális oktatás

Az ipari szakbizottság kedden szavaz arról a jelentésről, amely az európai innováció támogatása érdekében az uniós adatokra vonatkozó jogszabályok kidolgozását kéri, az adatvédelem biztosítása mellett. Szerdán az oktatási szakbizottság szavaz a digitális oktatási politika kialakítására irányuló javaslatokról, melyek célja, hogy az EU oktatása alkalmazkodjon a világjárványhoz, a helyreállításhoz, valamint a digitális és a zöld átmenetekhez.

Abortuszhoz való jogot és jogállamiságot Lengyelországban

Szerdán az állampolgári jogi szakbizottság és a nőjogi szakbizottság meghallgatást tart a nők szexuális és reprodukzív egészségére és jogaira irányuló lengyelországi támadások hatásáról, és vizsgálja az összefüggést az országban romló jogállamisági helyzettel. A Parlament novemberben kijelentette, hogy az abortusz tényleges betiltása Lengyelországban veszélybe sodorja a nők életét.

Brüsszel 2021. február 15.

Arról, hogy kezelnék a dolgozói szegénységet az EU-ban

A dolgozói szegénység leküzdéséhez az EP képviselők lépéseket várnak a minimálbérek terén és támogatást a leginkább veszélyeztetett csoportok esetében.

Az uniós munkavállalók csaknem 10%-a él szegénységben, a népesség 21,7%-át pedig szegénység vagy társadalmi kirekesztés sújtja. A járvány pedig tovább növelheti az egyenlőtlenségeket az EU-ban.

Ennek fényében a képviselők sürgették a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EU-ban a munkavállalók szegénységének megelőzése a szegénység felszámolására irányuló általános célkitűzés része legyen. Az elv ugyanis, amely szerint a „munka a szegénység legjobb orvossága”, nem érvényes az alacsony bérezésű ágazatok, valamint a bizonytalan és atipikus munkakörülmények között dolgozók esetében.

A február 9-én elfogadott jelentésében (365 igen, 118 nem és 208 tartózkodás) az EP-képviselők a minimálbérek szegénységi küszöb fölötti meghatározását szorgalmazták.

„Sürgős intézkedések kellenek... Egész Európában lépések szükségesek. Erős társadalombiztosítási rendszerek kellenek valamint olyan bérek és jövedelmek, amelyek lehetővé teszik a tisztességes megélhetést”-

A minimálbérekről szóló európai irányelv

A képviselők üdvözlötték a megfelelő minimálbérekről szóló uniós szabályok bizottsági javaslatát, amely fontos lépés annak biztosításában, hogy mindenki meg tudja keresni a megélhetéséhez szükséges bevételt és aktív tagja lehessen a társadalomnak.

A képviselők úgy vélik, a törvénynek biztosítania kell, hogy a munkaadók ne vonják le a minimálbérből a munkavégzéshez szükséges költségeket (például szállást vagy felszerelést).

21 EU-ország rendelkezik törvényben előírt minimálbérrel

6 országban (Dánia, Olaszország, Ciprus, Ausztria, Finnország és Svédország) a minimálbér kollektív szerződésekkel védett

Egyenlő munkakörülmények a digitális platform dolgozóinak

A munkavállalói szegénység leküzdéséhez a képviselők szerint az alapvető munkakörülményekre vonatkozó jogszabályi keretet minden munkavállaló esetében alkalmazni kell, ide értve az atipikus vagy úgynevezett nem standard munkavállalókat is, akik gyakran bizonytalan körülmények között dolgoznak.

Esetükben is érvényesnek kell lenniük a munkaügyi törvényeknek és a társadalombiztosítási rendelkezéseknek, és képesnek kell lenniük arra, hogy kollektív tárgyalásokat folytassanak - mondták az EP-képviselők.

A nőket jobban fenyegeti a szegénység és a társadalmi kirekesztés

A nők az EU-ban átlagosan 15%-kal keresnek kevesebbet, mint a férfiak, részben a munkaerőpiacon való alacsonyabb részvétel miatt. A képviselők sürgették az uniós országokat, hogy hajtsák végre a munka és a magánélet egyensúlyáról szóló irányelvet a probléma kezelése érdekében.

Mivel a nőket jobban fenyegeti a szegénység és a társadalmi kirekesztés, mint a férfiakat, az EP-képviselők fellépést sürgették a nemek közötti bérszakadék felszámolására és a megfizethető, minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférés garantálására.

Brüsszel 2021. február 12.

EU: az oltási kampány után fellendülés jön

Az eurózóna gazdasága a korábban vártnál hamarabb visszatérhet a járvány előtti szintre az Európai Bizottság téli gazdasági előrejelzése szerint. **Magyarországon** idén négy, jövőre pedig öt százalékos növekedés jöhet. Ez felülmúlja az uniós átlagot.

Idén és jövőre is 3,8 százalékos növekedéssel számolnak Brüsszelben az eurózóna gazdaságát illetően. A fellendülés az oltási kampány után indulhat majd be a gazdasági biztos szerint.

"Az oltási kampány alapvetően megváltoztatta az előrejelzésünket. Az, hogy novemberben kiderült, hogy 2021-ben több hatékony oltóanyag is a rendelkezésre áll majd, néhány hónapja még nem volt világos. Ez a tél még gyenge lesz, de abban bízunk, hogy az év második felében és 2022-ben erőteljes felívelés jön" – mondta Paolo Gentiloni gazdasági biztos.

Aggasztóak a társadalmi hatások

Ugyanakkor az új koronavírus-mutációk nagy bizonytalanságot jelentenek. A legnagyobb növekedés Spanyolországban és Franciaországban lesz, ahol tavaly drámai volt a visszaesés. A bizottság szerint nagyon aggasztóak a munkanélküliségi és a szegénységi adatok.

"A gyors válaszok csökkentették a szociális hatásokat, de ezt nem szabad túlbecsülni. Nem festi le a teljes igazságot az, hogy csak kis mértékben nőtt a munkanélküliség. Az unió és a tagállamok célja az, hogy elkerüljük a mély sebeket a társadalomban" – tette hozzá az uniós biztos.

A bizottság nem vette teljes mértékben figyelembe az újjáépítési alap gazdaságélénkítő hatásait a hiányos adatok miatt.

Erős fellendülés jöhet Magyarországon

Magyarországon a bizottság szerint tavaly 5,3 százalékos recesszió volt, ez némileg jobb adat a korábban vártnál. Az építőipar, az ipar és a kiskereskedelem viszonylag jól teljesített, a vendéglátás és a turizmus viszont a vesztesek között volt. Az év végére bezuhantak a befektetések. A nyártól a bizottság szerint erős fellendülés várható Magyarországon is az oltási kampány után. Idén négy, jövőre pedig öt százalékos gazdasági növekedést jósolnak.

2021. február 11.

EU: pusztít az energiaszegénység

Sokat rontott a koronavírus-járvány az európai energiaszegénység helyzetén. A kontinensen közel 30 millió ember nem tudja befűteni a lakását télen. A hosszútávú megoldás az épületek korszerűsítése lenne.

Jóval nulla fok alatt van a hőmérséklet egész héten Belgiumban. Ez a hideg nagyon nagy gondot jelent a hatvanas éveiben járó Veronique-nek.

"Általában a fűtésen spórolok, de most most mínusz 10 fokban be kellett kapcsolnom délutánonként. Amikor lefekszem, akkor viszont egész éjszakára lekapcsolom, mert túl drága" – mondta Véronique Duquesne.

Az energiaszegénység ördögi kör. Az egykori fodrásznak minden cent számít.

"Amikor már napok óta csak tésztát és tojást eszel, mert egyszerűen nincs másra pénzed. A hónap elején általában veszek egy steaket, de utána már nem engedhetem meg magamnak. De amikor telik rá, akkor nagyon jól esik."

A szegénység a családi életet is érinti. Télen például emiatt nem láthatja a hat unokáját.

"Amikor a kicsik idejönnek, párosával fürdenek, hogy spóroljunk. Igen, a vízzel is spórolok. Egyik nap zuhanyzom, másnap pedig a mosdókagylóban mosakszom, hogy ne használjak sok vizet."

Európában 2019-ben több, mint 30 millió ember nem engedhette meg magának a lakása felfűtését. Ez Csehország, Ausztria és Magyarország együttes lakosságának felel meg. A koronavírus-járvány sokat rontott a helyzeten.

"Két fő hatása van a koronavírus-járványnak. Az első az, hogy csökkennek a keresetek azoknál, akik átmeneti segélyen vannak, vagy elvesztették a munkájukat. A másik pedig a kijárási korlátozások és az otthoni munka hatása. Emiatt az emberek több időt töltenek otthon. Így többet költenek például a fűtésre, mint korábban. Ez oda vezet, hogy sok család, amely a járvány előtt előtt rendszeresen tudta fűteni az otthonát, most a járvány alatt nem képes erre. Ez pedig segíti a légúti betegségek kialakulását" – mondta egy szakértő, Thomas Pellerin-Carlinn, elemző

Az elemző szerint a rövidtávú megoldás a segélyezés, a hosszútávú pedig az épületek felújítása. Az energetikai korszerűsítésekre az Európai Unió külön programot indít a következő költségvetésben.

Brüsszel 2021. február 11.

Koronavírus: könnyítéseket vezetnek be a közlekedési ágazatban

Meghosszabbítják bizonyos iratok - engedélyek, rendszeres ellenőrzésekről szóló igazolások - érvényességi idejét

Kevésbé szigorú szabályzás a légitársaságok fel- és leszállási résidőire

Az üres repülőjáratok megelőzése

A képviselők a járvány idején a közlekedési ágazat megsegítése céljából meghosszabbítják egyes iratok érvényességét és átalakították a reptéri résidőkre vonatkozó szabályokat.

A Parlament 647 szavazattal, 24 ellenszavazat és 19 tartózkodás mellett megváltoztatta a közlekedési ágazatban használt egyes iratok, engedélyek, és rendszeres ellenőrzésekről és képzésekről szóló tanúsítványok érvényességi idejére vonatkozó 15 különböző uniós szabályt, így az iratok érvényessége meghosszabbodik.

A tagállamokban a jelenleg érvényben lévő közegészségügyi intézkedések miatt továbbra is nehézkes megújítani a jogosítványt vagy levizsgáztatni a járműveket. Az új szabályok értelmében a 2020. szeptember 1. és 2021. június 30. között lejáró dokumentumok még további tíz hónapig érvényben maradnak. A tagállamok döntése, hogy ki kívánna-e maradni e szabály hatálya alól, a kimaradóknak azonban az egységes piac működésének biztosítása érdekében el kell fogadniuk a más tagállamok által meghosszabbított iratokat.

Nem repülnek üres járatok Európa felett

A Parlament tavaly márciusban átmenetileg felfüggesztette a légitársaságokra vonatkozó „használd fel vagy elveszíted” szabályt annak érdekében, hogy ne szálljanak üres repülők Európa felett. A légitársaságok emiatt nem kényszerültek kihasználni a fel- és leszállásra rendelkezésükre álló résidőt pusztán azért, hogy megtarthassák azt a következő szezonra. Az átmeneti időszak azonban idén március 27-én lejár.

A légi közlekedés biztonságával foglalkozó Eurocontrol nevű szervezet legutóbbi előrejelzése szerint a légi forgalom idén a tavalyinak a felére esik vissza. A Parlament most 683 szavazattal, három

ellenszavazat és négy tartózkodás mellett arról döntött, hogy miként lehet majd visszatérni a „használd fel vagy elveszíted” szabály rendes alkalmazásához. A döntés célja, hogy a légitársaságok számára egyértelművé tegye a fel- és leszállási időszávok jövőbeli felhasználásának módját.

A résidő-felhasználási szabályok felülvizsgálatának értelmében a 2021-es nyári és téli szezonban a légitársaságoknak a résidők legalább 50 százalékát ki kell használniuk (a járvány előtt előírt 80 százalék helyett) ahhoz, hogy a fel- és leszállási időszávjaikat a következő szezonra is megtarthassák. Az Európai Bizottság további szezonokra is kiterjesztheti az új szabályokat, a kihasználási arányt pedig 30 és 70 százalék közötti értékre állíthatja be. Így az Unió gyorsan tud majd reagálni a járvány ideje alatt ingadozó mértékű légiforgalomra.

Brüsszel 2021. február 10.

Körforgásos gazdaság: szigorúbb fogyasztási és újrafeldolgozási szabályzás

2030-ra kötelezően teljesítendő célértéket kell megállapítani az alapanyag-felhasználás és a fogyasztás okozta környezeti lábnyomra

A környezetbarát tervezést előíró irányelvnek nem energiával kapcsolatos termékekre is ki kell terjednie

A zöld megállapodás céljai csak körforgásos gazdasági modellben teljesíthetők

Az EP átfogó szakpolitikai ajánlásokat fogadott el arról, hogy hogyan érhető el, hogy 2050-re karbonsemleges, fenntartható, és teljesen körforgásos gazdaság működjön az EU-ban.

A kedden megszavazott, szerdán bejelentett döntésben 574 szavazattal, 22 ellenszavazat és 95 tartózkodás mellett elfogadott jelentés a Bizottság körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervére válaszol.

Az Unió piacán megjelenő összes termékkategória teljes életútját lefedő, 2030-ra kötelezően teljesítendő célok kijelölésére van szükség ahhoz, hogy csökkenjen az erőforrások felhasználásának és fogyasztásának lábnyoma, hangsúlyozzák a képviselők. Emellett olyan kötelező, termék- és/vagy ágazatspecifikus célok meghatározását is kéri a Bizottságtól, amelyek az újrafeldolgozás mértékét határozzák meg.

A Parlament olyan új jogszabálytervezet beterjesztését várja a Bizottságtól még 2021-ben, amely nem az energiával kapcsolatos termékekre is kiterjesztené a környezetbarát tervezést előíró irányelvet. Az új jogszabálynak termékenkénti normákat kellene meghatározni annak érdekében, hogy az uniós piacon megjelenő áruk jól működjenek, tartósak, többször felhasználhatók, könnyen javíthatók, nem mérgezők, frissíthetők és újrahasznosíthatók, és alapanyag- és energiahatékonyak legyenek, és tartalmazzanak újrahasznosított elemeket. A legfontosabb ajánlások itt olvashatók (angolul).

A hétfői plenáris vita során a képviselők kiemelték, hogy a zöld megállapodás céljait csak akkor lehet megvalósítani, ha az Unió a körforgásos gazdaság modelljére vált. A váltással új munkahelyek és üzleti lehetőségek is születnének. A hulladékkezeléssel kapcsolatos meglévő jogszabályokat alaposabban végre kell hajtani, és további szabályokra van szükség a legfontosabb ágazatok és termékek, többek között a textilek, a műanyagok, a csomagolás és az elektronika terén, mondják a képviselők. A teljes vita itt tekinthető meg felvételtől.

Brüsszel 2021. február 10.

Koronavírus-oltóanyagok: a képviselők uniós és globális szolidaritást várnak

Az Uniónak folytatnia kell a koronavírus-járvány ellen végzett munkáját és sürgősen fel kell pörgetnie az oltóanyaggyártást ahhoz, hogy válaszolhasson a polgárok igényeire, mondja az EP.

A Tanács portugál elnöksége és Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke részvételével szerdán lezajlott vitában a képviselők a koronavírus-járvány kezelésére során alkalmazott uniós oltási stratégia helyzetéről fejtették ki álláspontjukat.

A képviselők elismerték, hogy az Unió alulbecsülte az oltóanyag tömeges gyártásában rejlő nehézségeket, ezért most a legfontosabb feladat, hogy konkrét intézkedéseket hozzanak a gyártókapacitás megnövelése érdekében. Több képviselő a meglévő szerződések betartatására és a tagállamok oltási stratégiáinak támogatására sürgette a Bizottságot.

Von der Leyen elnök kiállt a közös oltóanyag-beszerezés és a globális szolidaritás mellett, és hogy nem tettek engedményeket az oltóanyagok biztonságával és hatékonyságával kapcsolatban. A múlt hibáiból azonban le kell vonni a tanulságot, „hiszen még mindig nem ott vagyunk a vírus elleni harcban, ahol szeretnénk” - ismerte el.

Több képviselő hangsúlyozta: az Unió a legfontosabb döntéseket helyesen hozta meg, különösen ami a közös oltóanyag-beszerezést illeti, és azt, hogy az európaiak jogai érdekében az uniós felelősségvállalási jogszabályok betartatása és a biztonság játszotta a főszerepet.

A válságból való kilábaláshoz vezető út a tagállamok közötti és globális szinten is működő szolidaritáson keresztül vezet, hangsúlyozták a képviselők. Az Unió felelősséggel tartozik a világ többi része iránt, és gondoskodnia kell arról, hogy az oltóanyagokat igazságosan osszák el világszerte, tették hozzá, megismételve: „senki nincs biztonságban addig, amíg mindenki biztonságba nem került”.

Az Uniónak „igazat kell mondania”, ha bizalmat akar kelteni az oltások iránt és el akarja kerülni álhírek szárnyrakapását, mutattak rá képviselők. Többen a gyógyszercegekkel született szerződések átláthatóságának biztosítását sürgették, és átfogó, egyértelmű tagállami adatokat várnak a beoltottsági arányról.

Mivel az Unió nagy összegű közpénzt fektetett be a koronavírus-járvány kezelésébe, több képviselő az oltóanyag-stratégia végrehajtásának parlamenti vizsgálata mellett érvelt.

Brüsszel 2021. január 26.

A Parlament garantálná a „lecsatlakozás jogát”

Az EP védené a munkavállalók azon jogát, hogy a munkaidőn kívül hátrányos következmények nélkül távol maradhassanak az elektronikus munkahelyi hálózatoktól.

A munkából való kikapcsoláshoz való jog

A digitális eszközök a munkáltatók és a munkavállalók számára is hatékonyabbá és rugalmasabbá tették a munkát, ugyanakkor megteremtettek egy „folyamatosan ügyeletes” munkakultúrát, amiben a dolgozók bármikor és bárhol elérhetőek, akár a munkaidőn túl is. A technológia lehetővé tette a távmunkát, ami a Covid19 miatti korlátozások hatására sokak számára vált mindennappossá.

37%-a az EU-s munkavállalóknak otthonról kezdett dolgozni a korlátozások idején

Elmosódó határok a szakmai- és a magánélet között

A távmunka számtalan munkahelyet mentett meg, lehetővé tette a vállalkozások számára a válság túlélését, ugyanakkor elmosta a határokat a szakmai- és a magánélet között. Nagyon sokan a korábban megszokott időkereten túl is dolgoznak, ezzel rontva a munka és a magánélet korábbi egyensúlyát.

27%-a az otthonról dolgozóknak a szabadidejében is munkaügyeket intéz

A távmunkában foglalkoztatottak kétszer olyan szívesen dolgoznak a kötelező munkaórákon túl, mint azok, akik nem ilyen rendszerben dolgoznak.

A maximális munkaidő és a minimális pihenőidő alapesteben:

- maximum 48 munkaóra egy héten
- naponta legalább 11, egymást követő óra pihenés
- évente legalább 4 hétnyi fizetett szabadság.

Az állandó munkahelyi készenlét ártalmas az egészségre

A jólét alapja a pihenés, ha valaki folyamatos készenlétben van a munkahelyén, annak egészségügyi következményei is lehetnek. Ha ugyanis a munka során túl sok időt töltünk a monitor előtt, az csökkenti a koncentrációt, kognitív és érzelmi túlterhelést, fejfájást, szemfáradtságot, kimerültséget, alvási problémákat, szorongást vagy kiégést okozhat.

300 millió

Ennél is többen szenvednek depressziótól és a munkával összefüggő mentális zavaroktól a világon

A Parlament új EU-s szabályozást szorgalmaz

A "lecsatlakozáshoz való jogról" nincs EU-s jogszabály. A Parlament szeretne ezen változtatni, ezért január 21-én kérte a Bizottságot, hogy jogszabályban biztosítsák a munkavállalók számára, hogy a munkaidőn túl következmények nélkül maradhassanak távol a munkahelyi hálózatoktól, és legyenek a távmunkára vonatkozó minimumszabályok.

A Parlament felhívta a figyelmet arra, hogy a munkaidő hiánya növelheti azon túlórák kockázatát, amit nem fizetnek ki. Emellett negatív hatással lehet az egészségre, a munka és a magánélet egyensúlyára, éppen ezért a következő intézkedéseket javasolta:

- a munkáltatók ne várják el, hogy a munkavállalók munkaidőn kívül is elérhetőek legyenek, a munkatársak pedig tartózkodjanak attól, hogy munka miatt keressék a kollégákat a szabadidejükben,
- az uniós országoknak biztosítaniuk kell, hogy a "lecsatlakozás jogára" hivatkozó munkavállalók védve legyenek, őket ne érje hátrányos megkülönböztetés és létezzenek platformok a panaszok vagy a lecsatlakozáshoz való jog megsértésének kezelésére,
- a távmunkában végzett tanulási és képzési tevékenységeket munkának kell tekinteni, azok nem végezhetők túlórában vagy szabadnapon a megfelelő kompenzáció nélkül.

A legtöbb EU-ország szabályozza a távmunkát, de csak négy (Belgium, Franciaország, Olaszország és Spanyolország) ismeri el a lecsatlakozás jogát. Az első Franciaország volt, 2016-ban.

Brüsszel 2021. január 21.

2020 és 2025 közötti nemi esélyegyenlőségi stratégia: a Parlament álláspontja

A képviselők üdvözik a stratégiát, de bírálják, hogy nincsenek 2025-ig elérendő konkrét célok

Csak kötelező intézkedésekkel számolható fel a nők és férfiak bére közötti szakadék

Elsősorban Lengyelország és Magyarország: aggasztó a nemek közötti esélyegyenlőség sérülése

A Parlament üdvözli az Unió új nemi esélyegyenlőségi stratégiájának pozitív intézkedéseit, de további lépéseket és konkrét, kötelezően megvalósítandó célokat vár.

A képviselők a csütörtökön 464 szavazattal, 119 ellenszavazat és 93 tartózkodás mellett elfogadott jelentésben a Bizottság 2020 és 2025 közötti nemi esélyegyenlőségi stratégiáját ugyan nagyra törőként írják le, azonban bírálják, hogy a stratégia időként nem egyértelmű, hiányoznak belőle a 2025-re elérendő konkrét célok és a fejlemények nyomonkövetésének világos eszközei.

Fellépés a nők elleni erőszakkal szemben

Az Isztambuli egyezmény kapcsolatban a Parlament üdvözli, hogy a Bizottság 2021-re olyan intézkedéseket ígér, amelyek révén akkor is megvalósíthatók az egyezmény célkitűzései, ha annak ratifikálását egyes tagállamok továbbra is elutasítják.

A képviselők mélyen aggasztónak találják a munkahelyi erőszak és zaklatás tényét, mértékét és súlyosságát, ezért kötelezően alkalmazandó intézkedéseket várnak a munkahelyi erőszak és zaklatás definiálására és tiltására. Ilyen lépés lenne többek között a nemi szempontokra érzékeny, biztonságos és eredményes panasz- és vitarendezési mechanizmusokhoz, képzéshez, támogató szolgáltatásokhoz és jogorvoslatokhoz való tényleges hozzáférés biztosítása és a figyelemfelkeltő kampányok szervezése.

Emellett olyan uniós keretirányelvet is várnak, amelynek célja, hogy megelőzze és felszámolja a nemi alapú erőszak minden formáját - különösen a női nemi szerv csonkítását, a kényszerabortuszt és -sterilizálást, a korai és kényszerházasságot, a szexuális kizsákmányolást, az emberkereskedelmet, és a nők elleni kibererőszakot és online gyűlöletbeszédet.

A nők és férfiak fizetése közötti különbség felszámolása

A nemek közötti bérszakadék megszüntetése céljából a bérek átláthatóságára vonatkozóan a Bizottságnak minél hamarabb kötelező szabályokat kellene bevezetnie, mondják a képviselők.

A járvánnyal kapcsolatban a képviselők kiemelik, hogy az egészségügyben és a szociális szférában dolgozók világszerte 70 százaléka nő, akik gyakran minimálbérért dolgoznak. A képviselők kérik, hogy az erősen nők-dominálta ágazatokban, így a gondozásban, az egészségügyben vagy a kiskereskedelemben jellemző bérek és munkakörülmények szintje érje el az elsősorban férfiak által választott szektorokban meglévőt.

Tenni kell a nemek közötti egyenlőség visszaesésével szemben

A képviselők mély aggodalmuknak adnak hangot azzal kapcsolatban, hogy egyes tagállamokban visszalépés tapasztalható a női jogok terén, különösen Lengyelországban a terhességmegszakításhoz való hozzáférés és az átfogó szexuális oktatás területén, Magyarországon pedig a transznemű és interszexuális emberek jogait támadó, a közelmúltban elfogadott jogszabálmódosítás miatt. A képviselők ezért felszólítják a tagállamokat, hogy a női jogok és a nemek közötti egyenlőség helyzetét minden tagállamban folyamatosan kövessék nyomon, különös

figyelmet fordítva a félretájékoztató és visszalépést jelentő kezdeményezésekre. A Parlament szeretné, ha az Unió kiépítene a visszalépésre figyelmeztető riasztó rendszert.

Maria Noichl (S&D, Németország) jelentéstevő szerint

„Az Európai Parlament ma visszaemelte a napirendre a nemek közötti egyenlőség kérdését. Igent mondunk a nemek között esélyegyenlőséget fenntartó társadalomra, és nemet a bármilyen háttérrel rendelkező nők és lányok ellen elkövetett erőszakra. A nemi esélyegyenlőségi stratégia és a benne javasolt lépések meggyorsítja a nők és a férfiak egyenjogúságához vezető utat. A stratégia léte megszilárdítja helyzetünket, amikor a több tagállamban tapasztalható visszalépéssel kell foglalkoznunk. Az európai jogállamiság csak a nemek közötti esélyegyenlőség mellett valósulhat meg - ha az nincs, akkor nem teljes a demokrácia.”

A csütörtöki vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

Háttér

A 2020 és 2025 közötti időszakra vonatkozó nemi esélyegyenlőségi stratégiát 2020 márciusában mutatta be a Bizottság. A stratégia többek között például a nemi alapú erőszak és sztereotípiák felszámolását, és az egyenlő munkaerőpiaci részvétel és lehetőségek megteremtését említi a legfontosabb feladati között. Ez utóbbiak között az egyenlő bérek biztositása, és a nemek közötti egyensúly kialakítása a politikában és a döntéshozatalban is szerepel.

Az uniós tagállamok 2020-ban átlagosan 100-ból 67,9 pontot értek el a nemek közötti egyenlőséget mérő indexen. Az érték 2005 óta pusztán 5,9 ponttal javult. A

Magyarországra vonatkozó jelenlegi érték 53 pont. Az Unióban a nők és a férfiak órábéré közötti különbség 16 százalék, amely a nyugdíjak beleszámolásával 37 százalékra nő.

2020.

Brüsszel 2020. december 29.

A textilgyártás és a textilhulladék környezetre gyakorolt hatása

A ruhák, cipők és háztartási textíliák is felelősek a vízszennyezésért, az üvegházhatásúgáz-kibocsátásáért és a hulladéklerakókért.

A „fast fashion” – az új divatáru nagyon alacsony áron történő folyamatos gyártása – a megtermelt és kidobott ruhák mennyiségének jelentős növekedéséhez vezetett.

A környezetre gyakorolt hatás kezelése érdekében az EU igyekszik felgyorsítani a körkörös gazdaság megvalósítását.

2020 márciusában a Bizottság új cselekvési tervet fogadott el a körkörös gazdaságra vonatkozóan, amely tartalmazza az EU textilstratégiáját is. Ennek célja az innováció fejlesztése és az újrafelhasználás ösztönzése az ágazatban. A Parlament várhatóan 2021 elején szavaz a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervről szóló saját kezdeményezésű jelentésről.

„A körkörös gazdaság sikere érdekében a lánc minden szakaszában alkalmazni kell a körforgás elveit. A tervezéstől a gyártásig és egészen a fogyasztóig.”

Vízfelhasználás

A textilgyártás sok vizet, valamint földet használ a gyapot és más rostok termesztésére. Becslések szerint a globális textil- és ruhaipar 2015-ben 79 milliárd köbméter vizet használt fel, míg a teljes uniós gazdaság szükségletei 2017-ben 266 milliárd köbmétert tettek ki. Egyetlen pamutpóló készítéséhez a becslések szerint 2700 liter vízre van szükség – ez a mennyiség egy személy 2,5 évi ivóvízigénye.

Vízszennyezés

A textilgyártás a termékek festéséből és elkészítéséből adódóan a globális vízszennyezés mintegy 20%-áért felelős.

A szintetikus anyagok mosása révén a becslések szerint évi 0,5 millió tonna mikroszál kerül az óceánokba.

A szintetikus anyagok mosása a környezetbe juttatott elsődleges mikroműanyagok 35%-át teszi ki. Egyetlen mosásnyi poliészter ruha 700 000 mikroműanyag szálát szabadíthat fel, amelyek bekerülhetnek az élelmiszerláncba.

Üvegházhatásúgáz-kibocsátás

Becslések szerint a divatipar felelős a globális szén-dioxid-kibocsátás 10%-áért – ez több, mint a nemzetközi repülőjáratok és a tengeri szállítás együttesen.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint az EU-ban 2017-ben történt textilvásárlások személyenként körülbelül 654 kg CO₂-kibocsátást eredményeztek.

Textilhulladék a hulladéklerakókban

Az is megváltozott, ahogyan az emberek megszabadulnak a felesleges ruháktól, mivel azokat inkább kidobják, mintsem eladományozzák.

1996 óta az EU-ban vásárolt ruhanemű egy főre jutó mennyisége 40%-kal nőtt az árak hirtelen csökkenését követően, ami lerövidítette a ruhák élettartamát. Az európaiak évente közel 26 kg textilt vásárolnak és körülbelül 11 kg-ot dobnak ki. A használt ruhák exportálhatók az EU-n kívülre, de többnyire (87%) elégetik vagy hulladéklerakóban helyezik el azokat.

Világszerte a ruhák kevesebb mint 1%-át hasznosítják újra ruházként, részben a nem megfelelő technológia miatt.

A textilhulladék kezelése az EU-ban

Az új stratégia célja, hogy kezelje a fast fashion jelenségét, és iránymutatást nyújtson a textilhulladék elkülönített gyűjtéséhez.

Az Európai Parlament által 2018-ban elfogadott, hulladékokról szóló irányelv értelmében az uniós országok 2025-ig kötelesek lesznek külön gyűjteni a textiltermékeket. Az új bizottsági stratégia olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek támogatják a környezetbarát anyagokat és gyártási folyamatokat, kezelik a veszélyes vegyi anyagok jelenlétét és segítik a fogyasztókat abban, hogy fenntartható textíliákat válasszanak.

Az EU uniós ökocímkével (EU Ecolabel) rendelkezik, amelyet az ökológiai kritériumokat tiszteletben tartó gyártók alkalmazhatnak termékeikre, biztosítva a káros anyagok korlátozott használatát, valamint a víz- és levegőszennyezés csökkentését.

Az EU bevezetett néhány intézkedést a textilhulladék környezetre gyakorolt hatásának enyhítésére is. A „Horizont 2020” keretprogram finanszírozza a RESYNTEX elnevezésű, a vegyi anyagok újrahasznosítását alkalmazó projektet, amely kökörös gazdasági üzleti modellt kínálhat a textilipar számára.

Brüsszel 2020. december 23.

Elektronikai hulladék az EU-ban: tények és adatok

Az e-hulladék a leggyorsabban növekvő hulladéktípus az EU-ban, amelynek kevesebb mint 40%-át hasznosítják újra.

Az elektronikus eszközök és berendezések a modern élet velejárói – a mosógépektől, porszívóktól kezdve az okostelefonokig és számítógépekig nehéz elképzelni az életet nélkülük. Az általuk termelt hulladék ugyanakkor akadályozza az EU ökológiai lábnyomának csökkentésére irányuló erőfeszítéseket.

Mi az e-hulladék?

Az elektronikai hulladék, vagy e-hulladék a használat után kidobott termékek egy sorát fedi le. A kidobott nagy háztartási készülékekből, például mosógépekből és villanytűzhelyekből van a legtöbb – ezek teszik ki az összes begyűjtött e-hulladék több mint felét. Ezt követik az IT-berendezések (laptopok, nyomtatók), a fogyasztói berendezések és a szolárpanelek (videokamerák, fénycsövek) és a háztartási kisgépek (porszívók, kenyérpírítók). Az összes többi kategória – például elektromos szerszámok és orvostechnikai eszközök – együttesen az összegyűjtött e-hulladék csupán 7,2%-át teszik ki.

Az EU-ban az e-hulladék készüléktípusok szerinti százalékos aránya

Az e-hulladék újrafeldolgozási aránya az EU-ban

Az EU-ban az összes e-hulladék kevesebb mint 40%-át hasznosítják újra, a többi vegyes hulladék. Az újrahasznosítási gyakorlatok tagállamonként eltérőek: 2017-ben Horvátország az összes e-hulladék 81,3%-át, Málta pedig 20,8%-át újrahasznosította.

Miért kell újrahasznosítanunk az e-hulladékot?

Az eldobott elektronikus és elektromos berendezések potenciálisan káros anyagokat tartalmaznak, amelyek szennyezik a környezetet, és növelik az e-hulladék újrahasznosításával foglalkozó embereket érő kockázatokat. A probléma megoldására az EU jogszabályokat fogadott el bizonyos vegyi anyagok, például az ólom használatának megakadályozására.

Számos, a modern technológiához szükséges ritka ásványi anyag olyan országokból származik, amelyek nem tartják tiszteletben az emberi jogokat. A fegyveres konfliktusok és az emberi jogi visszaélések nem szándékos támogatásának elkerülése érdekében az EP-képviselők olyan szabályokat fogadtak el, amelyek előírják a konfliktus-ásványok európai importőreinek, hogy végezzenek háttérellenőrzéseket beszállítóikon.

Mit tesz az EU az e-hulladékok csökkentéséért?

2020 márciusában az Európai Bizottság új körkörös gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet terjesztett elő, amely egyik legfontosabb prioritásaként az elektronikus hulladék csökkentését tűzte ki. A javaslat kifejezetten tartalmaz olyan azonnali célokat, mint például a „javításhoz való jog” és általában az újrafelhasználhatóság javítása, egységes töltők bevezetése és egy, az elektronikus eszközök újrahasznosítását ösztönző jutalmazási rendszer bevezetése. Itt további információkat talál arról, hogy az EU hogyan küzd az e-hulladékkal a körkörös gazdaság felé vezető úton.

A Parlament álláspontja

A Parlament várhatóan 2021 februárjában szavaz a körkörös gazdaságra vonatkozó cselekvési tervről szóló saját kezdeményezésű jelentésről.

A jelentéstevő, Jan Huitema (Renew Europe, holland) a Bizottság javaslata kapcsán úgy fogalmazott: „Fontos, hogy holisztikusan közelítsük meg a körkörös gazdaságra vonatkozó

cselekvési tervet. A körkörös gazdaság sikere érdekében az értéklánc minden szakaszában alkalmazni kell a körforgás elveit”.

Szerinte különös figyelmet kell fordítani az e-hulladék szektorra, mivel az újrahasznosítás jóval kevesebb, mint a gyártás. „2017-ben a világ 44,7 millió metrikus tonna (Mt) e-hulladékot termelt, és csak 20%-a esett át megfelelő újrafeldolgozáson” - mondta a képviselő.

Huitema szerint a körkörös gazdaságra vonatkozó cselekvési terv is hozzájárulhat a gazdasági fellendüléshez: „Az új innovatív üzleti modellek ösztönzése új gazdasági növekedést és munkalehetőségeket fog eredményezni, amelyekre Európának szüksége lesz a helyreálláshoz”.

Brüsszel 2020. december 18.

Jóváhagyták a 2021-es uniós költségvetést: segítség a helyreállításhoz

a 2021-re vonatkozó éves büdzsét azután fogadták el, hogy a Parlament jóváhagyta a 2021-27 közötti időszakra vonatkozó többéves keretköltségvetés (MFF)

többletforrás a közlekedési infrastruktúrára, a digitális Európára, az éghajlatváltozással kapcsolatos lépésekre

ez az új MFF hatálya alá eső első éves költségvetés

A képviselők a jövő évi költségvetésben többletforrásokat harcoltak ki a munkahelyteremtésre, a koronavírus-járvány hatásainak kezelésére és az éghajlati programokra.

2021-re a kötelezettségvállalási előirányzat 164,3 milliárd euró, míg a kifizetési előirányzat 166,1 milliárd euró lesz. A Parlament és a Tanács között a 2021-es költségvetésről született megállapodás részletei itt olvashatók.

A Tanács hivatalosan hétfőn hagyta jóvá a megállapodást, amelyet a Parlament pénteken 540 szavazattal, 77 ellenszavazat és 70 tartózkodás mellett támogatott. A költségvetés ezután David Sassoli, a Parlament elnökének aláírásával törvényerőre emelkedett.

Versenyképesebb Európa, munkahelyteremtés és befektetés Európa jövőjébe

A képviselőknek sikerült a Bizottság eredeti javaslatánál magasabb összegeket kiharcolniuk az olyan programok számára, amelyeket kulcsfontosságúnak tekintenek a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés serkentése céljából és amelyek tükrözik az Unió prioritásait. Ilyen program például a Digitális Európa (+25,1 millió euró) és a közlekedési infrastruktúrákhoz felhasználható Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (+60,3 millió euró).

Az európai értékek tiszteltbentartásának erősítése és az éghajlatváltozás elleni munka felgyorsítása

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem segítésére a LIFE programhoz kiharcolt többletforrások (+42 millió euró) célja, hogy a kezdetektől hozzájáruljon ahhoz, hogy a 2021 és 2027. közötti időszakban a költségvetés 30 százalékát éghajlati szempontból releváns ügyekre fordítsa az Unió.

A Jogok és Értékek program további 6.6 millió eurót kap, az Európai Ügyészség - az uniós költségvetéssel kapcsolatos visszaéléseket kivizsgáló, független testület - büdzsáját pedig 7,3 millió euróval emelte meg a Parlament.

Az MFF megerősítése révén érkező források a fiataloknak, az uniós kutatóknak és az egészségügynek

A 2021-ben várható többletforrások egy része a Parlament által a többéves uniós keret költségvetésről szóló tárgyalásokban kiharcolt emelésekből származik. A 2021 és 2027. között érvényes MFF-et december 16-án hagyta jóvá a Parlament.

Ennek köszönhetően emelkedett meg az Erasmus+ program (+175,1 millió euró), a Horizon Europe kutatási program (+20 millió), és az EU4Health, az Unió koronavírus-járvány miatt ellindított egészségügyi programjának (+74,3 millió euró) költségvetése. Az EU4Health program gyógyászati és egészségügyi dolgozókat, betegeket és egészségügyi ellátórendszereket támogat majd. A humanitárius segélyekre (+25 millió euró) és az Unió déli szomszédságának támogatására (10,2 millió euró) elkülönített kötelezettségvállalási előirányzatot is megemelték.

A jelentéstevők szerint

„Azzal, hogy pár héttel ezelőtt a többéves költségvetési keretben megemeltük egyes jövőorientált programok támogatását, több forrás maradt a többi, európai hozzáadott értéket képviselő program forrásainak növelésére. A számos program, például a transzeurópai közlekedési hálózatok vagy a digitális Európa számára kiharcolt többletforrás valós igényre válaszol, és ezen programok jelentősebb támogatása megfelel az európai polgárok várakozásainak” - mondta a Költségvetési Bizottság elnöke, Johan Van Overtveldt (ECR, BE).

„Ha őszinték vagyunk, mindnyájan tudjuk, hogy ez a költségvetés nem elég. De ez volt a maximum, amit elérhettünk az államfők egyhangú szavazatát igénylő Tanáccsal letárgyalt MFF miatt. A jó hír az, hogy van egy mód arra, hogy évente további 50 milliárddal több jusson az egészségügyre, az éghajlatra és a munkahelyteremtésre, és ez az út nem zárható le az egyhangúsági szabállyal: megerősített együttműködéssel meg kell adóztatnunk a spekulációt. A Bizottság szerint már 2022 végére elfogadhatjuk a jogszabályt erről. Lássunk máris munkához!” - mondta Pierre Larroustou (S&D, Franciaország), a bizottsági költségekért felelős képviselő.

„Hatékony, modern, környezetbarát és interaktív intézmények nélkül, amelyek nem várt vészhelyzet esetén is képesek tovább működni, nem lehet ígéretes jövőt építeni. A 2021-es költségvetés elfogadásával megfelelő forrást és munkaerőt biztosítunk az európai intézmények számára, hogy válsághelyzetben is elláthassák a feladataikat és megfelelhessenek a polgárok elvárásainak. A megállapodás előnye, hogy egyensúlyt teremtett a járvány miatti válságüzem mód során elért költségmegtakarítás és az intézmények hatékony működésének garantálása között” - mondta Olivier Chastel (Renew, Belgium), a többi intézmény költségvetéséért felelős képviselő.

Brüsszel 2020. december 18.

Véglegesek a nagy uniós koronaalap szabályai

A két uniós jogalkotó között a legnagyobb helyreállítási alapról létrejött ideiglenes megállapodással az EU koronaválságból való kilábalását elősegíteni hivatott 750 milliárd eurós csomag utolsó hiányzó láncszeme is a helyére került. A tagállamok a teljes összeg 13%-át kapják meg előlegként és 2026 végéig hívhatják le a keretüket.

Az EU több szempontból is vízvázasztó gazdasági helyreállítási csomagjának az utolsó építőköve is a helyére került, amikor csütörtök éjjel a küldöttségek megállapodtak a legnagyobb pénzügyi alap, a 672,5 milliárd euró összegű „helyreállítási és stressztűrőképességi alap (RRF) felhasználásának szabályairól.

Az egyelőre ideiglenes alku – amelyet még formálisan is jóvá kell hagynia a Tanácsnak és az EP-nek – megteremti a jogi alapot a pénzek előreláthatóan jövő nyáron kezdődő felhasználásához. A kifizetések megkezdéséhez még szükség van a tagállami költségvetési befizetések felső határát kijelölő jogszabály módosításához és tagállami ratifikálásához (enélkül a Bizottság nem lenne képes

felvenni a tőkepiacon a szükséges volumenű kölcsönöket), és a kormányok által legkésőbb 2021. április 30-ig benyújtandó beruházási és reformtervek bizottsági jóváhagyásához.

Az Új Generáció EU (NGEU) elnevezésű, 2018-as árakon 750 milliárd eurós (folyó áron körülbelül 800 milliárd eurós) pénzügyi csomag az 1100 milliárd euró volumenű hétéves keret költségvetés (MFF) kiegészítője, és a Covid19-járvány által okozott példátlanul mély recesszióból segítheti az európai gazdaság kilábalását.

Az EU történetében először közös adósságkibocsátással finanszírozandó 750 milliárdos csomaggól 390 milliárd eurót vissza nem térítendő támogatások, további 360 milliárd eurót pedig kölcsönök formájában kaphatnak meg az EU tagállamai.

A 672,5 milliárd euró összegű RRF forrásaihoz beruházási és reformtervek benyújtása fejében férhetnek majd hozzá a tagállamok, a másik nagy beruházási eszköz, a kohéziós politikánál kevésbé kötött feltételek mentén. A Tanács és az EP által kitárgyalt RRF-nek egyik célja a koronavírus okozta károk orvoslása, a másik – ami legalább ennyire fontos – az, hogy hozzájáruljon a gazdaságok zöld és digitális szerkezetváltásához is, ellenállóbbá téve őket a jövőbeli sokkhatásokkal szemben.

Az uniós jogalkotók több feltételt is támasztottak a kölcsönfelvételből finanszírozandó források lehívásához.

Először is a tagállami helyreállítási és stressztűrőképességi tervek (beruházási és reformtervek) csak akkor szereznek jogosultságot a finanszírozásra, ha 6 európai szempontból releváns politikai prioritásra fókuszálnak. Ezek a következők.

- A biológiai sokféleséget is beleértve a zöld átállás
- A digitális átállás
- Gazdasági kohézió és versenyképesség
- Szociális és területi kohézió
- Válságokra való reagálási képesség
- Új generációs (fiatalok és gyermekek) projektek, elsősorban oktatás és képzés

Másodszor, az RRF-források igénybevételének előfeltétele lesz, hogy a tagállamok tiszteletben tartsák a jogállamot és az EU alapvető értékeit (a részletekhez meg kell várni a végleges szöveget).

Harmadszor, a tagállamok rendelkezésére álló pénzügyi keret legalább 37%-át klímacélokra, minimum 20%-át pedig a digitális átállás előmozdítására kell fordítani.

Negyedszer, a tagállamok által benyújtandó RRF-terveknek meg kell felelniük „a jelentős környezeti károkozás” tilalma elvének (ez főleg a fosszilis tüzelőanyagokra vonatkozik, de a jogalkotók szándékai szerint nukleáris beruházásokat sem lehet majd finanszírozni az alapból).

Ötödször, a terveknek gazdasági és szociális téren egyaránt tartós hatást kell kifejteniük, és a számottevő beruházási csomagot átfogó reformokkal kell kombinálniuk.

Az RRF-ből rendelkezésre álló forrásokból 2020. február 1-ig, vagyis a járvány kezdetéig visszamenőleg lehet gazdasági és szociális következményeket kezelni.

Az RRF futamideje 3 év lesz (2021-2023) úgy, hogy a tagállamok 2026. december 31-ig bezárólag hívhatják le a forrásokat.

Az EP elérte, hogy a Tanács által tervezett 10% helyett a tagállamokra szánt keret 135-öt fizetik majd ki előlegként (ez legkorábban jövő nyáron lesz).

Az Európai Parlament ugyan nem kap döntéshozói jogosítványokat, de többféleképpen is hallathatja a hangját a program végrehajtása során.

Az Európai Bizottságot kéthavonta beszámoltathatják az illetékes parlamenti szakbizottságok az uniós gazdasági kilábalás állásáról és arról, hogy a tagállamok hogyan teljesítették a célokat és a mérföldköveket (utóbbiak teljesítése után lehet majd mindig utalni a pénzt). Ez lesz az úgynevezett „helyreállítási és stressztűrőképességi párbeszéd”.

A Bizottság kötelezte magát arra, hogy figyelembe fogja venni az EP véleményét és a vonatkozó állásfoglalásait. A vita megkönnyítése érdekében a Bizottság egyszerre fogja megküldeni a tagállami terveket a Parlamentnek és a Tanácsnak.

A Bizottság a nagyobb átláthatóság érdekében eredménytáblát készít majd és tesz közzé az RRF és a tagállami nemzeti tervek végrehajtásáról.

A magyar kormány még novemberben benyújtotta a pénzek lehívásához szükséges terv első változatát, amelyről azonnal meg is kezdődtek az egyeztetések az Európai Bizottságon belül erre a célra létrehozott RRF-munkacsoport tagjaival. A tagállamoknak április 30-ig kell benyújtaniuk elbírálásra a terv végleges változatát

Brüsszel 2020. december 15.

Megreguláznák a digitális tért Brüsszel új javaslatai

Új és átfogó szabályrendszer kialakítására terjesztett elő javaslatot az összes digitális szolgáltatásra, így a közösségi médiára, az online piacokra és egyéb platformokra vonatkozóan kedden az Európai Bizottság. Az új szabályok megtiltják az olyan online platformok által előírt tisztességtelen feltételeket, amelyek az egységes piac kapuőreivé váltak vagy válhatnak.

A digitális szolgáltatásokról és a digitális piacokról szóló jogszabályra tett, a digitális tér reformjára terjesztett elő javaslatot kedden az Európai Bizottság. Az új jogszabályi kezdeményezések annak a több éve tartó gondolkodási folyamatnak a végére tesznek pontot, amelyek középpontjában az áll, hogy a digitalizáció – és különösen az online platformok – milyen hatást gyakorolnak az alapvető jogokra, a versenyre és általában véve a társadalmakra és gazdaságra.

„A két javaslat egyetlen célt szolgál: annak garantálását, hogy felhasználóink biztonságos termékek és szolgáltatások széles választékához férjenek hozzá az interneten. Továbbá azt, hogy az Európában működő vállalkozások szabadon és tisztességesen versenyezzenek az interneten, ugyanúgy, mint azon kívül. A két világot ugyanis nem lehet elválasztani egymástól. El kell érünk azt, hogy biztonságosan vásárolhassunk, és bízhatunk az általunk olvasott hírekben. Hiszen ami az interneten kívül illegális, az az interneten ugyanúgy törvénytelen” – jelentette ki Margrethe Vestager, a digitális Európáért felelős ügyvezető alelnök.

„A javaslatokkal a következő évtizedek digitális terét szervezzük. Harmonizált szabályokkal, előzetes kötelezettségekkel, jobb felügyelettel, gyors végrehajtással és visszatartó erejű szankciókkal biztosítjuk, hogy Európában a digitális szolgáltatásokat kínálók és használók élvezhessék a biztonság, a bizalom, az innováció és az üzleti lehetőségek előnyeit” – tette hozzá Thierry Breton, a belső piacért felelős uniós biztos.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály értelmében uniós szintű, kötelező érvényű kötelezettségek vonatkoznak majd minden olyan digitális szolgáltatásra, amelyek árukat, szolgáltatásokat vagy tartalmakat közvetítenek a fogyasztóknak, ideértve a jogellenes tartalmak gyorsabb eltávolítását célzó új eljárásokat, valamint a felhasználók alapvető jogainak átfogó védelmét az interneten.

Az új keret a Bizottság szerint újra egyensúlyba hozza a felhasználók, a közvetítő platformok és a hatóságok európai értékeknek – többek között az emberi jogok, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség és a jogállamiság tiszteletben tartásának – megfelelő felelősségeit.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály konkrétan egy sor új, harmonizált, uniós szintű kötelezettséget vezet be a digitális szolgáltatásokra vonatkozóan, e szolgáltatások mérete és hatása alapján osztályozva:

- az illegális áruk, szolgáltatások vagy online tartalmak eltávolítására vonatkozó szabályok;
- biztosítékok azon felhasználók számára, akiknek a tartalmát a platformok tévedésből törölték;
- új kötelezettségek a nagyon nagy platformok számára, hogy kockázatalapú intézkedéseket hozzanak a rendszereikkel való visszaélések megelőzése érdekében;
- széles körű átláthatósági intézkedések, beleértve az online hirdetéseket és a felhasználóknak tartalmakat ajánló algoritmusokat;
- új hatáskörök a platformok működésének ellenőrzésére, többek között a kutatók kulcsfontosságú platformadatokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítése révén;
- az üzleti felhasználók online piacokon való nyomonkövethetőségére vonatkozó új szabályok az illegális áruk vagy szolgáltatások értékesítőinek felkutatása érdekében;
- innovatív együttműködési folyamat a hatóságok között a hatékony végrehajtás biztosítása érdekében az egységes piacon.

Azok a platformok, amelyek 45 millió felhasználót elérve az Unió lakosságának több mint 10 %-ához eljutnak, rendszerszintűnek minősülnek, és nemcsak a saját kockázataik ellenőrzésére vonatkozó konkrét kötelezettségek hatálya alá tartoznak, hanem egy új felügyeleti struktúra hatálya alá is.

Ez az új elszámoltathatósági keretrendszer a digitális szolgáltatások nemzeti koordinátorainak testületéből fog állni, és különleges hatáskört fog biztosítani a Bizottság számára a nagyon nagy platformok felügyeletében, beleértve a nagyon nagy platformok közvetlen szankcionálásának lehetőségét is.

A digitális piacokról szóló jogszabály

A digitális piacokról szóló jogszabály a digitális piacokon úgynevezett „kapuórként” működő platformok bizonyos magatartási formáinak negatív következményeivel foglalkozik. Ezek olyan platformok, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a belső piacra, fontos kapuként szolgálnak az üzleti felhasználók számára ahhoz, hogy eljussanak ügyfeleikhez, és megszilárdult és tartós pozíciót élveznek vagy fognak előreláthatólag élvezni. Ez feljogosíthatja őket arra, hogy magánszereplőként szabályozóként lépjenek fel, és szűk átjáróként működjenek a vállalkozások és a fogyasztók között.

Az ilyen vállalatok esetenként teljes platform-ökoszisztémák felett ellenőrzést gyakorolnak. Mint a Bizottság rámutat, a kapuőr tisztességtelen üzleti gyakorlatot folytat, megakadályozhatja vagy lelassíthatja üzleti felhasználói és versenytársai értékes és innovatív szolgáltatásainak fogyasztókhoz való eljutását. Ez állhat fenn például az e platformokon működő vállalkozásoktól származó adatok tisztességtelen felhasználása esetén, vagy olyan helyzetekben, amikor a felhasználók egy adott szolgáltatáshoz vannak kötve, és csak korlátozott lehetőségük van másik szolgáltatásra váltani.

A digitális piacokról szóló jogszabály konkrétan:

- csak a tisztességtelen gyakorlatoknak leginkább kitett olyan fő platformszolgáltatókra – például keresőprogramokra, közösségi hálózatokra vagy online közvetítő szolgáltatásokra – fog vonatkozni, amelyek megfelelnek a kapuórként való besorolás objektív jogszabályi kritériumainak;
- mennyiségi küszöbértékeket határoz meg a feltételezett „kapuőr” azonosításának alapjaként. A Bizottságnak felhatalmazása lesz arra is, hogy piacvizsgálatot követően vállalatokat kapuórként megjelöljön;
- megtilt számos egyértelműen tisztességtelen gyakorlatot, például attól, ha a felhasználókat akadályozzák az előre telepített szoftverek vagy alkalmazások eltávolításában;

- előírja a kapuőrök számára, hogy proaktívan vezessenek be bizonyos intézkedéseket, például olyan célzott gyakorlatokat, amelyek lehetővé teszik harmadik felek szoftvereinek megfelelő működését és a saját szolgálataikkal való együttműködést;
- az új szabályok hatékonyságának biztosítása érdekében szankciók kiszabása a szabályok be nem tartása esetén, amelyek a kapuőr globális forgalmának legfeljebb 10 %-át kitevő bírságokat is magukban foglalhatnak. Visszaeső jogsértők esetében ezek a szankciók magukban foglalhatják a strukturális intézkedések meghozatalának kötelezettségét is, amely kiterjedhet bizonyos vállalkozások elidegenítésére is, amennyiben nem áll rendelkezésre más, ugyanolyan hatékony alternatív intézkedés a megfelelés biztosítására;
- lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy célzott piaci vizsgálatokat végezzen annak felmérése érdekében, hogy hogy ki kell-e egészíteni e szabályokat új „kapuőr” gyakorlatokkal és szolgáltatásokkal annak biztosítása érdekében, hogy az új „kapuőr” szabályok lépést tartsanak a digitális piacok fejlődésének gyors ütemével.

Brüsszel 2020. december 11.

Koronavírus: javasolja az oltást az EMA, az Európai Gyógyszerügynökség

Az EU-ban, ahol az egészségügyi politika a nemzeti kormányok kiváltsága, az Európai Gyógyszerügynökség azon kevés központosított testület egyike, amely megpróbálja ésszerűsíteni a gyógyszerek fejlesztését és hozzáférését, értékelni a forgalomba hozatali engedély iránti kérelmeket, figyelemmel kísérni a gyógyszerek egész életciklusát, és információkat nyújtani egészségügyi szakembereknek és betegeknek.

Az ügynökség tevékenysége a **COVID-19** elleni vakcinák kapcsán még inkább a figyelem középpontjába került. Az ügyvezető igazgatót Meabh McMahon kérdezte az Euronews stúdiójából.

- Ki vállalja a felelősséget, ha lesznek mellékhatások?

- Van egy olyan folyamat, amit engedélyeztetés utáni követésnek nevezünk, ennek kertében folytatjuk a biztonság tanulmányozását immár egy sokkal nagyobb populáción, mint a klinikai tesztek alatt. Ez a cégek és a tagállamok felelőssége. De ezen felül független kutatásokat is végzünk, azért, hogy biztosak lehessünk - válaszol **Emer Cooke**, az Európai Gyógyszerügynökség ügyvezető igazgatója.

- Ezt már többször kérdezték öntől. Megfelelő mennyiségű információ áll rendelkezésre?

- A cégek a klinikai vizsgálatok szakaszában 30 ezer esetet tanulmányoztak. Főként felnőtteket, időseket, illetve már meglévő alaptervvel rendelkezőket. A normális időkben végzett gyógyszerbiztonsági jóváhagyási folyamathoz képest ez egy robusztus szám, így azt gondolom, hogy ebből már le lehet vonni következtetéseket."

- Kollégáimmal kimentünk Brüsszel utcáira, és megkérdeztük az embereket, hogy beoltatnák-e magukat. Sokan azt válaszolták, hogy igen, de ne lennének az elsők között. Még mindig van hezitálás. Mit üzenne a bizonytalankodóknak?

- Azt mondanám, hogy a mi feladatunk az oltás biztonságának és minőségének felmérése, és ez hatalmas felelősség. Ezt rettentően komolyan vesszük. Mi vagyunk az információ forrása. Mindenkinél többet tudunk a vakcináról, természetes gyártó cégen kívül. A mi felelősségünk meggyőzni az embereket, hogy megbízhatnak az oltásban.

- Beoltatná magát élőben a tv stúdióban, ahogyan azt három korábbi amerikai elnök, az ifjabb Bush, Clinton és Obama megígérte?

- Igen, ez jó ötlet.

Brüsszel 2020. december 10.

Az EU kizöldítené a közlekedési szektort 2050-re

Részletes menetrendet tett közzé az Európai Bizottság a közlekedési szektor kizöldítésére. 2050-ig 90 százalékkal csökkentenék a járművek szennyezését. Aktivisták azonban szkeptikusak a terv részleteit illetően.

2030-ra száz európai nagyváros érheti el a klímasemlegességet az Európai Bizottság új menetrendje szerint. Addigra megdupláznák a nagysebességű vasútvonalak számát. És megjelenének a piacon a karbonsemleges tengeri szállítóhajók is.

2035-re léphetnek a piacra a nagy teljesítményű zéró-kibocsátású repülőgépek. 2050-re pedig lényegében az összes autó, busz és tehergépjármű nulla kibocsátású lesz. És addigra megdupláznák a vasúti áruszállítást. Az Európai Bizottság szerint már most meg kell kezdeni a felkészülést az infrastruktúra kiépítésére.

"Ha a zéró-kibocsátású, vagy alacsony-kibocsátású járműveket nézzük, 2030-ra 30 millió ilyen személyautót és 80 ezer teherautót szeretnénk látni. Ehhez infrastruktúra kell, töltési pontokra van szükség. 2025-re egymillió töltési pontot szeretnénk létesíteni. 2030-ra pedig 3 milliót. Erre a tervre szükség van a karbonmentes közlekedés eléréséhez" - mondta az EU közlekedési biztosa, Adina Vălean.

A civil szervezetek szkeptikusak.

"A terv ambiciózus, szó van benne a közlekedési ágazatok gyors dekarbonizációjáról. Sok érdekes ötlet van benne. De a stratégiaalkotás csak a munka kezdete. Sok mindent véghez kell vinni még. Nézzük meg például, mi a helyzet a légi közlekedéssel. Az Európai Bizottság szerint újfajta üzemanyagra van szükség, ezzel kell fenntarthatóbbá tenni a repülőgépeket. De még fogalmunk sincs, milyen üzemanyagra gondoltak. Gabonából készült bioüzemanyagra? Ennek borzasztó hatása van a klímára. Vagy újfajta energiahordozókat fejlesztenek ki a megújuló elektromosságból? Sok mindent el kell majd dönteni 2021-ben" - mondta egy közlekedési aktivista, Andrew Murphy.

A közlekedési szektor az unió károsanyag-kibocsátásának egynegyedét adja. A szennyezés nőtt az elmúlt években

(frissített cikk)

Brüsszel 2020. december 9.

Koronavírus: csalások és visszaélések online

Legyünk résen

Összefoglaltuk, hogy melyek a leggyakoribb csalások és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, ha ilyen hirdetést látunk, akkor mindenképp legyünk óvatosak:

azt állítja, vagy sugallja, hogy a termék ki tudja védeni, vagy gyógyítani tudja a fertőzést

állítólagos orvosokra, vagy nem hivatalos forrásokra hivatkozik

hatóságokra, szakértőkre, vagy nemzetközi intézetekre hivatkozik a név vagy logó feltüntetésével, azt állítva, hogy ezek igazolták a termék hatását, de nem említ ezt alátámasztó hivatalos dokumentációt

„csak ma kapható”, „utolsó darabok” és ehhez hasonló reklámszöveget használ

azt sugallja, hogy csakis az adott felületen lehet beszerezni a terméket, pl. „sehol nem talál ennél olcsóbbat”, „kizárólag ez a termék hatásos a COVID-19-cel szemben”

mivel a termék ki tudja védeni, vagy meg tudja gyógyítani a fertőzést, más hasonló termékeknél jóval drágább.

Fontos tudni, hogy ha félrevezető bejegyzésekkel találkozunk a közösségi oldalakon, jelezhetjük azt a platform üzemeltetői felé a nem megfelelő tartalmak jelzésére szolgáló felületükön. Az uniós országok kormányai tudományos alapokon nyugvó adatokra támaszkodva adnak hivatalos tanácsokat a koronavírus megelőzésével kapcsolatban, fontos, hogy mindig ezekből a forrásokból tájékozódjunk.

Hogyan lép fel az EU a csalások ellen?

Az Európai Bizottság és a fogyasztóvédelmi együttműködési (CPC) hálózat számos javaslatot tett a csalások kivédése érdekében. A tagállamok fogyasztóvédelmi hatóságaival közösen március 20-án nyilvánosságra hozták aCPC Common Position COVID19 keretében, hogy milyen jellegű csalások és visszaélések fordultak elő eddig leggyakrabban a járványhelyzetben.

Didier Reynders, a jogérvényesülésért és a fogyasztópolitikáért felelős biztos március 23-án levélben fordult több internetes platformhoz, közösségimédia-vállalkozáshoz, keresőportálhoz és webáruházhoz, hogy az együttműködésüket kérje a felületeiken közzétett hamis információk eltávolításában.

A jogszabályok szerint az olyan állítások, minthogy egy bizonyos termék kigyógyít egy betegségből, vagy csak egy bizonyos ideig elérhető, nem megengedettek az EU-ban. Amennyiben valaki mégis ilyet állít, és a platform, amelyen hirdetik, tudomást szerez róla, kötelessége közbeavatkozni.

A biztonságosabb internetezés érdekében az Európai Bizottság bejelentette, hogy 2020 végén javaslatot tesz a digitális szolgáltatásokra vonatkozó új jogszabályra. Az EP-képviselők október 20-án fogadták el ajánlásait a témában, amelyek vezérelve, hogy „ami illegális offline, annak online is annak kell lennie”. Az EP-képviselők többek között szigorúbb követelményeket kértek az online tartalom- és tárhelyszolgáltatók, közvetítő szolgáltatók tekintetében, akiknek kezelniük kellene a hamis, illegális vagy veszélyes termékeket értékesítőket.

2020 novemberében elfogadott állásfoglalásában a Parlament ismét hangsúlyozta, hogy fontos, hogy a termékek biztonságosak legyenek, függetlenül attól, hogy online vagy offline értékesítik-e, illetve hogy egy EU-s vagy harmadik országbeli gyártótól származik. A képviselők jobb piacfelügyeletet, fokozott ellenőrzést is kértek.

Brüsszel 2020. december 9.

EU-alku a csomagról: a hímes tojás hadművelet

Az EU27-ek közötti plenáris vitát kikerülő és a kérdés megoldását szűkebb körre lesűkítő csúcskoreográfia is döntő szerepet játszott abban, hogy az Európai Tanács kevesebb mint fél óra alatt megállapodott a jogállami feltételrendszerre vonatkozó, magyarok és lengyelek által kért garanciákban. Az Európai Bíróság ítélete legkorábban 8-9 hónap múlva várható, de a rendelet beélesítésének legkorábbi időpontja csak 2022-ben lehet.

Egy héttel az Európai Tanács ülése előtt még nem sok jele volt az MFF-et és a helyreállítási eszközt sújtó magyar-lengyel vétó feloldásának. Jó értesült források szerint Charles Michel, az Európai Tanács elnöke – aki nem vett részt közvetlenül a német-magyar-lengyel megállapodás kitárgyalásában – egészen addig nagyon pesszimistán ítélte meg az alku esélyeit. Egy, az érdekeltekkel tartott videókonferencia azonban fordulópontot hozott, Michel ekkor érezte először azt, hogy van még keresnivaló.

A nyilvánvaló ok, hogy addigra kezdett beérni a német kancellár csapatának munkája, annak a több részből álló csomagnak az összeállítása, amely az EU vezetőinek reményei szerint alkalmas volt arra, hogy megtörje a jeget.

Brüsszelben és Berlinben kezdettől fogva az eredményesség egyik zálogát abban látták, hogy a lehető legszűkebb körben és a lehető legnagyobb diszkréció mellett tárgyaljanak Budapesttel és Varsóval. Az Európai Tanács elnöke ezért a legutolsó EU27-es körben tartott videókonferencián is került a kényes témát, környezete szerint azért, hogy elkerülje az egyébként is súlyos helyzet túldramatizálását.

Arról már korábban is írtunk, hogy a magyar kormány eredetileg a jogállami feltételrendszerről a Tanács és az EP által kitárgyalt rendelet újranyitását szeretne volna elérni. Ezzel azonban elsősorban az EP, de több kormány részéről is az égvilágon semmilyen hajlandóság nem mutatkozott. Így a két kormány ezzel az adottsággal szembesülve, jobb híján inkább a rendelet alkalmazásának megnehezítésére, a szöveg pontosítására, és az Európai Bizottság értelmezési jogkörének a leszűkítésére fókuszált.

Ezt az EiT által elfogadott következtetésekben jórészt sikerült is érvényesítenie, jóllehet a dosszié megnyitása óta nem először, sokan, sokféleképpen értelmezik, hogy valójában mennyi is a jelentősége egy jogilag nem kötelező erejű politikai nyilatkozat formáját öltő „utánlövésnek”.

A különböző garanciális elemeket tartalmazó nyilatkozat legfontosabb része egyértelműen az a bekezdés, amely lényegét tekintve az Európai Bíróság döntéséig felfüggeszti a január 1-jén egyébként hatályba lépő jogszabály alkalmazását. Egészen pontosan azt, hogy a Bizottság addig bárki ellen is intézkedéseket (szankciókat) javasoljon.

A háromoldalú megállapodás bejelentése ugyanakkor még nem volt elegendő az üdvöshöz, hiszen arra még a 24 másik uniós partnernek és – mivel az MFF-hez a beleegyezését kell adnia – az Európai Parlamentnek is rá kellett bólintania.

A csúcstalálkozó csütörtök kora délutáni kezdetekor minden tekintet a jogállami mechanizmust támogató országok élére álló holland miniszterelnökre, valamint David Sassolira, a csúcselejére meghívott EP-elnökre szegződött. Mark Rütte megérkezésekor közölte is a három feltételt. 1. Az EP számára is elfogadható legyen a megállapodás. 2. Az semmiben ne korlátozza a kitárgyalt rendeletet, annak tárgyi hatályát és jogi megoldásait, és erre a Tanács jogi szolgálata adjon garanciát. 3. Az Európai Bizottság elnöke nyilatkozzon arról, hogy a mechanizmust készek lesznek visszamenőlegesen is alkalmazni.

Mint kiderült, „a holland fickó” (Orbán Viktor kifejezése a júliusi csúcson) mindhárom feltétele teljesült, így elvileg megvoltak az ellengaranciák is a magyarok és a lengyelek által kért és megszerzett garanciákra.

De, bennfentesek szerint a csúcstalálkozó megfelelő koreográfiájára is szükség volt ahhoz, hogy meglegyen a „paktum” jóváhagyása úgy, hogy „abban egy vessző sem változzon”. Charles Michel a jó hangulat megalapozása érdekében ezért az utolsó pillanatban változtatott a napirenden és az MFF helyett a jóval kevésbé ellentmondásos Covid-témával kezdte a műsort, amit a klímapolitika követett.

Az EiT belga elnöke annak veszélyével is tisztában volt, amit a kényes téma esetleges plenáris szintű (mindenki részvételével) történő megvitatása jelentett volna. Ezért csak a lehető legszűkebb

körben, a legközelebből érintettek bevonásával próbálta az utat egyengetni a kompromisszum előtt. Ezért előbb a holland miniszterelnök, majd Angela Merkel kapott szót és mondták el a szempontjaikat, majd utána szűkebb körben folyt az egyezkedés. Erről egyébként képek is szivárogtak ki, amint a téma szempontjából „kemény mag” papírok fölé hajolva és élénken gesztikulálva tárgyal.

Miután a jogi szolgálat véleménye is befutott, és Ursula von der Leyen is ígéretet tett a visszamenőleges alkalmazásra, a vezetők meglepetésre 22 perc alatt lerendezték az előzetesen legrázósabbnak ígérkező témát. (Más kérdés, hogy a 2030-as klímacélról utána nyolc órán át vitatkoztak, főleg a lengyel miniszterelnök kemény ellenállása miatt.

A folyamatot figyelemmel kísérő források úgy vélték, hogy a magyar-lengyel duó blokkolása „elektrosokk” hatásával ért fel. A két ország sarokba szorítva érezte magát, és a vétó erre volt a válasz. Az uniós térfélen közben mindent elkövettek annak érdekében, hogy a többi 25 tagállam egy blokkot alkosson, és ne legyenek dezertőrök. Végül a tárgyalások dinamikájára az is hatással volt, hogy Brüsszelben és Berlinben éltek a gyanúperrel, hogy Budapest és Varsó inkább januárra halasztotta volna a döntést, hogy a németek helyett a könnyebb falatnak tartott Portugáliával kössék meg az alkut.

Ezért nem volt véletlen, hogy Antonio Costa, portugál miniszterelnök nemrég Brüsszelben járva kiállt egy sajtótájékoztatóra Michellel, ahol közölte, hogy a leendő portugál elnökségnek nincs B-terve. Ez nyilván azt a célt szolgálta, hogy rávegyék a két országot a gyors megállapodásra.

Az EiT elnökének hozzáállását ismerő források szerint a jogász végzettségű Charles Michelnél nyitott fülekre talált az a magyar és lengyel érv, amely problémásnak nevezte azt, hogy a szerződés módosítása nélkül, a költségvetési szabályrendszer módosításával egy olyan új eszközt hozzanak létre, amely hatását tekintve a 7-ik cikk szerinti eljárást helyére léphetne, vagy azt duplikálná. Michel ezért már nyáron is felvetette az Európai Bíróság bevonásának lehetőségét, mert fontosnak tartotta, hogy európai szinten se érje szó a ház elejét a jogállami normák miatt.

Az Európai Bíróság valószínűleg gyorsított eljárásban foglalkozik majd az üggyel, ha – mint az várható – a magyar és a lengyel kormány benyújtja a keresetet a rendelet megsemmisítésére. Erre a két kormánynak 2 hónapja és 10 napja van a rendelet hatályba lépésétől. Várakozások szerint a határidőhöz közel fogják benyújtani a keresetet Luxembourgban, anélkül, hogy gyorsított eljárást kérnének, ami nem áll érdekükben.

Az EP, mint jogalkotó alperes azonban minden bizonnyal gyorsított eljárást kér majd, de ezt egyébként saját hatáskörben az Európai Bíróság elnöke is megteheti, ha úgy ítéli meg, hogy nagy horderejű üggyről van szó.

Bár a gyorsított eljárásnak nincs fix határideje, forrásaink szerint átlagban 4-6 hónap szükséges ilyen esetekben az ítélet meghozatalára. Ez lehet hosszabb is, mint 2017-ben a lengyel erdőirtási ügy esetében, ahol a Bíróság 9 hónap után ítélezett.

Hat hónappal és márciusi magyar beadvánnyal számolva, a bírósági ítélet legkorábban 2021 szeptemberében születhet meg. De, ez még a rendelet jogszerűségének megállapítása esetén sem adhatna azonnal jelet a jogállami feltételrendszer aktiválására (ha ez egyáltalán indokolt). Az EiT következtetései ugyanis kikötik, hogy előzőleg, a Bíróság észrevételeinek a figyelembevételével, a Bizottságnak véglegesítenie kell és el kell fogadnia a rendelet végrehajtásának módszertanáról szóló dokumentumot. Ha ez is eltart 1-2 hónapig, akkor feltételezhető, hogy 2022 elejénél korábban semmilyen körülmények között nem indulhatna eljárás. Ha el is indul, 7-9 hónapnál, vagyis 2022 második fele előtt nem érne véget és nem kerülhetne sor semmilyen intézkedésre.

Klímváltozás: az erdők védelmével a szén-dioxid-kibocsátás ellensúlyozásáért

Az erdők semlegesítik a szén-dioxidot, így kulcsszerepük van a klímaváltozás elleni harcban. Infografikánkon bemutatjuk, hogyan használná az EU az erdőket a CO₂-kibocsátás ellensúlyozására.

Erdők az EU-ban

Az Unió erdői 182 millió hektáron terülnek el. Az EU területének 43%-át borítják, viszont jelentős eltérések vannak a tagállamok tekintetében: hat ország (Finnország, Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország és Svédország) mondhatja magáénak az európai erdőterületek kétharmadát, így az erdők jelentősége nemzeti szinten eltérő.

Miért fontos az erdők védelme?

Erdeink hozzájárulnak a talaj erózióval szembeni védelméhez, bekapcsolódnak a víz körforgásába, számos faj élőhelyéül szolgálnak, és szabályozzák a helyi éghajlatot, főként a párolgás révén. Emellett a globális éghajlatot is szabályozzák, hiszen a szén-dioxid elraktározásával segítik a klímaváltozás elleni harcot.

Az erdők az üvegházhatású gázok 10,9%-át semlegesítik egy évben az EU-ban (2014-es adat), ezért az Unió külön fejezetet szánt a földhasználatnak és az erdők szerepének a klímaváltozás elleni stratégiájában.

Az EP kötelezné a tagállamokat az erdők fokozottabb védelmére

A tagállamok a földhasználattal és az erdeik irtásával, fakitermeléssel is termelnek szén-dioxidot.

A Parlament ennek a mértékén csökkentene. Az áprilisi plenáris ülésen elfogadott új szabályozás szerint a jövőben ha az uniós tagállamok kiirtanak egy erdőrészt, akkor kötelességük újat telepíteni helyette, vagy kompenzálniuk kell ezt a meglévő erdeik, termőföldek és füves területeik fenntartható kezelésével.

Az EP javaslata a 2021 utáni időszakra alakítja ki a jogi keretet és hozzájárul, hogy az EU tartsa a párizsi klímaegyezményben foglalt vállalásait.

A képviselők 574 igen, 79 nem és 32 tartózkodás mellett megszavazták Norbert Lins (néppárti, német) jelentését az áprilisi plenáris ülésen Strasbourgban.

Mit tesz az EU a klímaváltozás megfékezéséért?

Az EU, amely a harmadik legnagyobb szén-dioxid-kibocsátó a világon, azt az ambiciózus célt tűzte ki maga elé, hogy 2030-ra 40%-kal csökkenti a károsanyag-kibocsátást az 1990-es adatokhoz képest.

Ehhez segíti hozzá a kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (ETS) reformja, és az ETS által le nem fedett ágazatokra vonatkozó közös kötelezettségvállalási rendelet (angolul Effort Sharing Regulation - ESR). Valamint ezt segíti a mostani, az erőirtással foglalkozó javaslat is.

Az Európai Parlament 2020. október 8-án fogadta el állásponjtját az EU új erdészeti stratégiájáról. A Parlament kiemelte az erdők és az erdőalapú ágazat éghajlat szempontjából alapvető fontosságú előnyeit, és hangsúlyozta, hogy az erdőgazdálkodást fenntartható módon kell végezni.

Luxembourg 2020. december 8.

Érvényes a kiküldött munkavállalókra vonatkozó irányelv

Az Európai Bíróság kedden meghozott ítéletében elutasította a kiküldött munkavállalók jogait megerősítő uniós irányelv megsemmisítése céljából Magyarország és Lengyelország által benyújtott kereseteket. A Bíróság úgy véli, hogy a belső piac fejlődése indokolhatja az uniós szabadságjogok újraértékelését a tisztességes versenyfeltételek biztosítására.

Elutasította kedden az Európai Bíróság azokat a kereseteket, amelyeket Magyarország és Lengyelország nyújtott be a kiküldött munkavállalók jogainak megerősítéséről szóló uniós irányelv megsemmisítése érdekében.

A magyar és a lengyel kormány beadványában az irányelv elfogadásához választott – szerinte – téves jogalapra, az EU működéséről szóló szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságát biztosító cikkének és a Róma I. Rendeletnek a megsértésére hivatkozott.

A kiküldött munkavállalókról szóló irányelv az ugyanazon a munkahelyen, ugyanazon munkáért egyazon bérezés elvét érvényesítette és nem csupán a bérekre, hanem a béren kívüli juttatásokra is. A cél a szociális dömping megakadályozása volt, de ezzel megszüntette az olcsóbb munkabérekkel operáló kelet- és közép-európai szolgáltatásnyújtó cégek által a nyugat-európai piacokon élvezett versenyelőnyt. És a közép-európaiak értelmezése szerint végső hatását tekintve a keleti vállalkozók piacokról való kiszorítását eredményezheti.

Brüsszel 2020. december 1.

Átformálja a fogyasztói szokásokat a járvány

Miért nem kapnak túl nagy kedvezményeket az amerikai vásárlók idén karácsonykor? Tarthat-e Tajvan a maga alacsony fertőzési adataival egy gazdasági dominó-effektustól? Hogyan állnak az óvatos optimizmusra serkentő iszlám gazdasági mutatók? Ezeknek járt utána a Business Line stábja.

A New York-iak, ahogyan nagyon sokan máshol is a világon, takarékoskodni kényszerülnek a járvány miatt, és ez rányomja a bélyegét a karácsonyi időszakra is. Néhány elemző azonban úgy látja, a vásárlók igénye mit sem csökken az USA-ban.

Az amerikai kiskereskedelmi forgalom lassan, mindössze 0,3 százalékkal nőtt októberben. A koronavírus-fertőzések országos megugrása és a hetente frissülő munkanélküliségi mutatók jócskán növelték a kiadásokat, ami hozzájárult az Egyesült Államok tavasz óta tapasztalt leglassabb gazdasági növekedéséhez.

"Komoly gondjaim vannak a vásárlással, hiszen a pénzünk kevés, mindenki otthon van, és senki sem tud munkát találni most. A gazdaság sem a legacélosabb. Remélem, ez változik majd" - mondta a New Yorkban élő Debbie McIndoe.

Átalakult fogyasztói magatartás

Ez, és egy újabb lezárás lehetősége együtt totálisan átformálták a fogyasztói szokásokat az ünnepi időszakban.

"Az elmúlt 10 évben végig azt mantrázták nekünk, hogy az emberek élményeket akarnak venni, nem pedig tárgyakat. Nos, per pillanat az a helyzet, hogy jelenleg nem lehet élményeket gyűjteni házon kívül. Nem lehet utazni. Vagyis a tárgyak jelentik az élményt. Az emberek bútorokat vesznek, meg mindenféle mást - bármit, ami élményt adhat a négy fal között a bezártságban" - mondta Simeon Siegel, a BMO Capital Markets vezető elemzője.

Számíthatunk rá, hogy a kereskedők leleményesek lesznek a kedvezményeket illetően. Megtehetik, hiszen a kereslet a pénzügyi helyzethez képest továbbra is nagy.

"Szerintem hosszú idő óta ez az első karácsony, amikor a kereslet meghaladja a kínálatot, és ez bizony nem azt jelenti, hogy komoly engedmények lesznek. Fogyasztói szempontból tehát a készlet szerény, így a kínálat is. Készlet szempontjából pedig úgy hiszem, mindannyian számíthatunk csalódásra, a haszonkulcsok és a jövedelmezőség viszont valószínűleg jobb lesz, mint az utóbbi időben volt" - vélte Simeon Siegel.

Sokan vannak, akik a webes shopping biztonsága helyett a járvány alatt is halált megvető bátorsággal elmennek a boltokba.

"Maszkban járkálok, vigyázok, hogy ne érjek semmihez. Nagyon nehéz így vásárolni, de még így is sikerült egy rakás pénzt elköltenem" - mondta a New York-i Ilana Habibi.

Míg az amerikai kereskedők csalódást keltő értékesítési adatokra számíthatnak idén, mégis nagyobb árréssel és jobb jövedelmezőséggel dolgozhatnak.

Óvatos optimizmus Tajvanon

Eközben a világ másik felén Tajvan a maga export-vezérelt gazdaságával azt reméli, hogy a leállásoknak az USA-ban és Európában nem lesz dominó hatása a negyedik negyedév gazdasági kilátásaira.

Csaknem 24 millió lakosával a szigetállamban kevesebb mint 700 fertőzést regisztráltak november végéig, és mindössze hét ember halt bele a szövődményekbe. Az export miatt Tajvan rendkívüli mértékben függ a nyugattól, de ez sem törte meg az idei utolsó gazdasági negyedévre vonatkozó optimizmusát.

"A jelenlegi helyzetet nézve a legfontosabb az, hogy a járvány lassan megveti a lábát Európában és az USA-ban is. Sok európai országban vannak kijárási korlátozások, a gazdasági növekedés lassulóban. Ez vélhetően még így lesz egy darabig. De Amerikában, amíg az ottani nagyvárosokat nem zárják le, bizony vásárolni fognak az emberek az év végén. Ebben az esetben Tajvan exportja nem változik. Tehát ami a tajvani gazdaságot illeti, nem torpant meg a fellendülés" - magyarázta Venson Tsai, a Cathay Pacific Group pénzügyi elemzője.

Nagyon sok helyi, főleg turisztikai cégnek viszont semmi oka a derűlátásra.

"A forgalmunk 50-60 százalékkal is visszaesett. Nem jönnek már turisták, a vállalkozásunkra komoly csapást mértek az események" - panaszolta egy boltos.

A remény tárgya, hogy 2021-ben meglesz a hatásos vakcina és minden visszatér a régi kerékvágásba.

Így áll az iszlám gazdaság

Az Emírátságokban a fogyasztói kiadások 2019-ben meghaladták az 1,85 trillió eurót - derült ki a Globális Iszlám Gazdaság helyzetéről szóló jelentésből.

Az összesítés megjelenését követően stábunk a Dubaji Iszlám Gazdaság Fejlesztési Központjának vezérigazgatójával, Abdulla Mohammed Al Awarral találkozott.

Euronews: Jellemezné nekünk a gazdaság helyzetét: Mire világít rá az idei jelentés?

Abdulla Mohammed Al Awar: A jelentést referenciaértéknek tekintjük az iszlám gazdasági szektorra vonatkozó adatok szempontjából. Tehát ez a riport valójában alapvető információs forrás abból a szempontból, hogy mik a legfontosabb beruházások az iszlám gazdaság különböző ágazataiban. A 2019-es év azt mutatta, hogy a fogyasztók csaknem 2,02 trillió amerikai dollárt költenek az eredeti, iszlám gazdasági ágazatokra: halál ételekre, gyógyszerekre, kozmetikumokra, családbarát turizmusra, a média nyújtotta kikapcsolódásra. Az iszlám pénzügyi eszközök tekintetében 2,88 trillió dollárról beszélünk.

EN: Mennyire volt fontos szerepe a sikerben a fintech szektornak?

AMAA: Őszinte leszek: a fintech-ipar még inkább felszálló ágba került a 2020-as év eseményei miatt. De ami nyilvánvaló, az szerintem az, hogy a bankszektor és az iszlám pénzügyi szektor digitalizálása az elmúlt években bebizonyította: a sikerhez muszáj elsajátítani és használni a fintechet.

EN: Mi az, ami még meglepetést okozott az idei jelentésben?

AMAA: Az élelmiszeriparban, a halál élelmiszer-ágazatban nagyon sok nem muszlim ország is jelen van. Ez persze logikus, hiszen mert ma az élelmiszer-termelők és az exportőrök ezekből az országokból származnak. Ausztráliából, az Egyesült Államokból, Dél-Amerikából, sőt néhány európai országból. Utóbbiak erősen képviseltetik magukat az export, a halál élelmiszer-export területén. Szerintem ez egyértelműen azt jelzi, hogy ez egy globális ökoszisztéma. Tehát ez a mutató abban is segít, hogy más nemzetekkel partneri viszonyban álljunk, hogy az iszlám gazdaságot stratégiáik fontos elemévé tegyék. Ott van Malajzia, akkor ugye az Egyesült Arab Emírségek, vagy Szaúd-Arábia, ezek mindig vezető szerepet játszottak a mutatóban. Viszont Indonézia például az elmúlt két évben jött fel nagyon, miután az ottani kormány olyan stratégiákat fogalmazott meg, amelyek kifejezetten az iszlám gazdasági ágazatokra irányulnak.

Brüsszel 2020. december 1.

Új uniós szabályok: a digitalizáció segíti, hogy többen férjenek hozzá jogorvoslathoz

Határokon átnyúló videokonferenciák, az iratok cseréje és gyorsabb kézbesítése - az igazságszolgáltatás digitalizálására vonatkozó új EU-s szabály a gyakorlatban.

November 23-án a Parlament két javaslatot fogadott el, amelyek célja az EU igazságszolgáltatási rendszereinek korszerűsítése. A javaslatok segítenek csökkenteni a késéseket, növelni a jogbiztonságot, és olcsóbbá és felhasználóbarátabbá tenni a hozzáférést az igazságszolgáltatáshoz.

Az új szabályozás számos digitális megoldást vezet be a határokon átnyúló bizonyítékok megosztására és a dokumentumok kézbesítésére.

A távközlési technológiák segítségével a bizonyítékok gyorsabban és alacsonyabb költséggel juthatnak el a megfelelő helyre. A kihallgatásokat pedig határokon átnyúló eljárásban videokonferencián keresztül is megtarthatják, nem szükséges a fizikai jelenlét.

Egy decentralizált informatikai rendszer egyesíti a nemzeti rendszereket, hogy a dokumentumok elektronikus úton gyorsabban és biztonságosabb módon megoszthatók legyenek. Az új szabályok emellett az adatokat és a magánéletet védő rendelkezéseket is tartalmaznak.

3,4 millióazoknak a polgári és kereskedelmi bírósági eljárásoknak a száma évente, amelyeknek határokon átnyúló következményei vannak

A két javaslat a már meglévő uniós szabályokat frissíti

Az EU számos rendelkezést hozott már az igazságszolgáltatás modernizálása érdekében. Míg egyes országokban már beváltak a digitális megoldások, a határokon átnyúló eljárások még mindig többnyire papíron zajlanak, ezen változtatna most az Unió.

A Covid19-válság számos alkalommal okozott fennakadást az igazságszolgáltatási rendszer működésében, el kellett halasztani a személyes meghallgatásokat, késett a bírósági iratok

határokon átnyúló kézbesítése, a lejárt határidők miatt sokan nem jutottak jogorvoslathoz. A folyamatok digitalizálása ezen is segítene.

Az új szabályok az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő kihirdetésüket követő 20. napon lépnek hatályba.

Brüsszel 2020. november 26.

Alapvető jogok helyzete: a képviselők egy sor problémára mutatnak rá Uniószeren

veszélyben a sérülékeny csoportok, a szólásszabadság, a médiapluralizmus és a gyülekezési szabadság

a nemek közötti egyenlőség és a női jogok „szervezett visszavetése”

a gyűlöletbeszéd és a rasszizmus különböző módjai megszokottá váltak

létfontosságú a demokráciával, jogállamisággal és alapvető jogokkal foglalkozó uniós eljárás létrehozása

A Parlament csütörtökön elfogadta az alapvető jogokkal foglalkozó, a 2018-2019-es időszakra vonatkozó jelentését, amely számos területen a helyzet rosszabbodásáról számol be.

A Parlament a 330 szavazattal, 298 ellenszavazat és 65 tartózkodás mellett elfogadott jelentésben elítéli, hogy egyes tagállamokban meggyengítik a hatalmi ágakat elválasztó és az igazságszolgáltatás függetlenségét védő szabályokat, és megismétli, hogy létfontosságú a Parlament által korábban javasolt, a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós eljárás létrehozása. A Parlament elítéli a média szabadsága, függetlensége, sokszínűsége elleni támadásokat, és kiemeli az újságírók és a visszaéléseket bejelentők demokráciában játszott szerepét. Emellett felszólítja a tagállamokat, hogy tartózkodjanak a gyülekezési szabadságot korlátozó jogszabályok elfogadásától, és elítéli a bűnüldöző szervek aránytalanul erőszakos beavatkozását.

Védelem a sérülékeny csoportok számára

A Parlament szerint az állami kiadások csökkentése aránytalanul súlyosan érintette a sérülékeny csoportokat, különösen a nőket, a fogyatékkal élőket, az időseket, a gyerekeket, a migránsokat, a romákat és az LGBTI+ embereket, ezért a Parlament az emberi, gazdasági és szociális jogokat is figyelembe vevő makrogazdasági politikát vár. Felhívja a figyelmet arra, hogy a környezetvédelmi szempontokra nagyobb hangsúlyt fektető szakpolitikák felé haladva az átmenetet igazságosan kell megvalósítani. A képviselők támogatást kérnek a lakhatásból a túl magasra kúszott árak miatt kiszoruló fiatalok és a szegénységben élő gyerekek számára.

Az állásfoglalás elítéli, hogy „egyes tagállamokban szervezett és aggasztó módon visszavetették a nők és az LGBTI+ személyek jogait, és a genderellenes mozgalmak megpróbálták korlátozni a szexuális és reprodukív egészséget és jogokat”, kiemelve, hogy a nőknek joga van a modern fogamzásgátló módszerek igénybevételéhez és a biztonságos és legális terhességmegszakításhoz. A képviselők felszólítanak romák az anyagmozdítás során tapasztalható hátrányos megkülönböztetésének tiltására és az erőszakos sterilizáción átesett áldozatok kompenzálására.

A Parlament súlyos aggodalmát fejezi ki a menedékkérők egyes tagállamokban erőszakos visszafordítása és az uniós fogadóállomásokon kialakult humanitárius helyzet miatt, elítéli a menekülteknek humanitárius segítséget nyújtó civil társadalmi szervezetek és egyének

megfélemlítését, a letartóztatásokat és büntetőeljárásokat. A Parlament emellett humanitárius folyosók és humanitárius vízumprogram felállítását kéri.

A szélsőségesesség kezelése

A képviselők kiemelik, hogy a gyűlöletbeszéd és a rasszizmus különböző formái nem pusztán a szélsőséges nézeteket vallók, hanem a kormányok egyes képviselői vagy politikai vezetők körében egyaránt megszokottá váltak. A képviselők kéri a neonáci és újfasiszta csoportok hatékony betiltását. Elítéli emellett a keresztények és templomaik elleni támadásokat, és egyenlő bánásmódot követelnek számukra Európában és világszerte.

A Parlament emellett

rámutat a szervezett bűnözés, a korrupció és a szólásszabadság közötti összefüggésekre, és felhívja a figyelmet a börtönök állapotára, a szociális jogokra és az emberkereskedelemre;

aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamokban egyre szűkül a független civil társadalom mozgástere;

kiemeli a mesterséges intelligencia és a személyes adatok magatartás-manipulációra való felhasználásában rejlő veszélyeket; és

felhívja a figyelmet a börtönökben uralkodó állapotokra, és a nemzetközi joggal összhangban álló, közös uniós normákat vár.

A vitában nem szólalt fel magyar képviselő.

Brüsszel 2020. november 25.

A Parlament biztosítaná az uniós fogyasztók számára a „javítás jogát”

A cél az, hogy vásárláskor egyre többen válasszák a fenntartható termékeket, és teret nyerjen az újrahasználat kultúrája

Javítható és hosszabb élettartamú termékekre lenne szükség

Szabványos töltők kellenek, hogy kevesebb hulladék keletkezzen az elektronikai eszközökből

A gyártásra, a közbeszerzésre, a reklámozásra és a hulladékkezelésre is kiterjedő, rendszerszintű változtatásokra van szükség

A Parlament a fenntarthatóság érdekében a fogyasztókat a termékek újrahasználatára és javítására ösztönzi, és tiltaná, hogy a gyártók szándékosan lerövidítsék a termékek élettartamát.

A fenntarthatóbb egységes piacról szóló állásfoglalást 395 szavazattal, 94 ellenében és 207 tartózkodás mellett fogadták el a képviselők.

A képviselők felszólítják az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a fogyasztók számára a javításhoz való jogot azáltal, hogy a termékek megjavíttatását vonzóbbá, rendszeresebbé és költséghatékonyabbá teszi. A képviselők szerint ez például a jótállási időszak meghosszabbításával, a jótállás cserealkatrészekre való kiterjesztésével vagy a javításra és a karbantartásra vonatkozó jobb tájékoztatással történhet.

A képviselők több támogatást kérnek a használtcikk-piactereknek, és olyan intézkedéseket szorgalmaznak, amelyek hatására a gyártók felhagynak termékeik élettartamának lerövidítésével, a gyártást pedig fenntarthatóvá teszik. Az elektronikai hulladék csökkentéséhez ismét azt kéri,

hogy legyenek egységesek a töltők, a termékek címkéin pedig szerepeljen a tartósságukra utaló jelzés (például egy életciklus-grafikon vagy a várható élettartam egyértelmű megjelölése).

A javítás, a továbbértékesítés és az újrahasználat akadályainak felszámolása

A fenntarthatóság szempontjából megfelelő üzleti és fogyasztói döntéseket a képviselők szerint azzal lehetne leginkább ösztönözni, ha a közbeszerzéseknél is a fenntarthatóbb termékeket és szolgáltatásokat választanák, és a termékeket kísérő marketing- és reklámtevékenység felelősségteljesebben zajlana. Ha például egy gyártó környezetbarátként hirdeti termékét, akkor állításának az ökocímke-tanúsításéhoz hasonlóan egységes kritériumokon kell alapulnia. Az állásfoglalás ezenkívül az uniós ökocímke szerepének megerősítését is szorgalmazza, hogy több gyártó alkalmazza azt, és ismertebb legyen a fogyasztók körében.

Az indítvány új szabályokat javasol a hulladékgazdálkodásra, és sürgeti a javítás, a továbbértékesítés és az újrahasználat útjában álló jogi akadályok felszámolását. Mindez kedvezően hatna a másodlagos nyersanyagok piacára is.

A vita magyar felszólalója Tóth Edina (EPP)

Egy Eurobarométer felmérés szerint az uniós polgárok 77 százaléka inkább megjavíttatná meghibásodott készülékét ahelyett, hogy újat vesz; 79 százalékuk pedig úgy véli, hogy a gyártókat jogilag kötelezni kellene arra, hogy elősegítsék a digitális eszközök javítását vagy az egyes alkatrészek cseréjét.

Brüsszel 2020. november 25.

Veszélyben a média sokszínűsége, elhallgattatják a bíráló hangokat - figyelmeztet az EP

Kevésbé szabad a sajtó Európában

A képviselők elítélik az újságírókat érő támadásokat és zaklatást, különösen a politikusok részéről.

Az Európai Bizottság rendszeresen mérje fel a kormányzati befolyás mértékét és a tulajdonosi szerkezet átláthatóságát

A kormányzat kezében lévő tömegtájékoztatás és a politikai propaganda ne kapjon uniós forrásokat

A Parlament rendkívül aggasztónak tartja a médiaszabadság helyzetét az Európai Unióban és elítéli az újságírókat célzó erőszakot, zaklatást és nyomásgyakorlást.

Az 533 szavazattal, 59 ellenében és 89 tartózkodás mellett szerdán elfogadott állásfoglalásban a képviselők elítélik „egyes tagállamok kormányainak a kritikus és független média elhallgattatására, valamint a médiaszabadság és -pluralizmus aláásására irányuló kísérleteit”. A képviselők különösen aggasztónak találják a közszolgálati média helyzetét olyan tagállamokban, ahol az „kormányzati propagandává silányult”.

A képviselők hangsúlyozzák, hogy a média szabadsága, sokfélesége és függetlensége, valamint az újságírók biztonsága a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának alapvető elemei, amelyek elengedhetetlenek az Unió demokratikus működéséhez. Az állásfoglalás arra figyelmeztet, hogy „az elmúlt években gyengült a médiaszabadság”, a koronavírus-járvány pedig csak súlyosbította a helyzetet.

Az újságírók, különösen az újságírónők hatékonyabb védelme

A képviselők szerint „az elmúlt években egyre elterjedtebb lett a megfélemlítés az újságírók elhallgattatása céljából”, és Daphne Caruana Galizia és Ján Kuciak meggyilkolását említik „mint két tragikusan nyilvánvaló példát arra, hogy az oknyomozó újságírókat milyen mértékben támadják a korrupciós ügyek feltárása, illetve a demokrácia és a jogállamiság védelme miatt”. A képviselők arra kérik a közéleti személyiségeket és a hatóságokat, hogy tartózkodjanak az újságírók rágalmazásától. Az állásfoglalásban azt is kérik, hogy az újságírókat ért támadások kivizsgálása váljon jogilag kikényszeríthetővé. Kiemelik, hogy az újságíróknak még sérülékenyebbek, emiatt további védelemre lehet szükségük.

A túlzott médiakoncentráció veszélyezteti a sokszínűséget

Az állásfoglalás megállapítja, hogy ha a médiatulajdon kevesek kezében összpontosul, az a tájékoztatás sokszínűségét veszélyezteti, egyben megnehezíti a félretájékoztatással szemben fellépők dolgát. A képviselők elvárják a tagállamoktól, hogy szabályozással kerüljék el a túlzott médiakoncentráció kialakulását és garantálják a médiavállalatok tulajdonosi átláthatóságát. A képviselők bírálják, hogy egyes kormányok állami hirdetések kiosztása révén növelik a médiára gyakorolt befolyásukat. A Parlament egyértelműen kijelenti: uniós forrásokat tilos kormány médiára vagy politikai propagandára költeni.

A Parlament felkéri az Európai Bizottságot, hogy az éves jogállamisági értékelés keretében mérje fel, mennyire átláthatóak az egyes médiaorgánumok tulajdonviszonyai az egyes tagállamokban, és mekkora a magán- és az állami beavatkozás mértéke az ágazatban. A képviselők ragaszkodnak hozzá, hogy a médiaszabadság és médiapluralizmus korlátozására tett kísérleteket tekintsék a hatalommal való súlyos és rendszerszintű visszaélésnek, amely ellentétes az Unió alapvető értékeivel.

Az online gyűlöletbeszéd és a félretájékoztatás

A képviselők szilárdabb jogi szabályzást kérnek az egyre inkább terjedő online gyűlöletbeszéd megelőzésére, az ellene való fellépésre és az online platformok és a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködés szorosabbra fonására. Hangsúlyozzák, hogy az egyes platformok önkéntes intézkedései a dezinformáció, az illegális tartalmak és a külföldi beavatkozás ellen „szükségesek, de még mindig nem elégségesek”. Ugyanakkor ezek a vállalatok nem válhatnak magáncenzorokká, és az illegális tartalmak eltávolításakor jogi biztosítékokat kell alkalmazniuk.

Az állásfoglalás olyan aggályos jelenségekre is rámutat, mint a demokratikus folyamatokba történő külföldi beavatkozás, amelynek célja, hogy az ideológiai sokszínűséget szélsőségessé formálja és felszámolja. A Parlament arra is felhívja a figyelmet, hogy a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos információk manipulálása káros következményekkel járhat a közbiztonságra, az egészségre és a hatékony válságkezelésre nézve.

Brüsszel 2020. november 24.

Az uniós fogyasztók hamarosan közösen állhatnak ki jogaikért

Nagyobb védelem a fogyasztóknak, ha saját országukban vagy egy másik tagországban többekkel együtt éri őket jogsérelem

A „vesztes fizet” elvet követve elkerülhetők a visszaélésszerű perek

Fogyasztói csoportok nevében az arra feljogosított fogyasztói szervezetek adhatnak be keresetet

A Parlament kedden zöld utat adott a fogyasztói csoportok közös érdekérvényesítését biztosító irányelvtervezetnek.

A szabályok értelmében a tagállamok összehangolt kereseti rendszert fognak működtetni, így fokozottabb védelmet biztosítanak a fogyasztóknak a tömeges jogsértésekkel szemben, ugyanakkor elejét veszik a visszaélészerű pereknek.

Minden tagállamnak legalább egy olyan, hatékonyan működő eljárást be kell vezetnie, amelynek keretében az arra feljogosított szervezetek (például fogyasztóvédelmi tömörülések vagy köztestületek) a bíróságon a jogsértés megszüntetését vagy tilalmát kérhetik, vagy jogorvoslatért (kártérítésért) folyamodhatnak. A szabályozás a belső piac működésén kíván javítani azzal, hogy leállítja a jogellenes tevékenységeket és megkönnyíti a fogyasztók számára az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést.

A fogyasztók és a kereskedők érdekeit egyaránt képviselő szabályozás

A kollektív kereset új európai modellje csak a tagállamok által arra feljogosított szervezeteknek (például fogyasztói szervezeteknek) engedi meg a fogyasztói csoportok képviselését és nevükben per indítását, ügyvédi irodáknak nem.

A határokon átnyúló keresetek indítására feljogosított szervezeteknek ugyanazoknak a feltételeknek kell megfelelniük az egész Unióban. Bizonyítaniuk kell, hogy kellően szilárd lábakon állnak, közfeladatot látnak el és nonprofit jelleggel működnek. Ami a belföldön indított kereseteket illeti, ott az adott tagállam nemzeti törvényeiben meghatározott kritériumok az irányadók.

A „vesztes fizet” elvének alkalmazásával a jogszabály azt is biztosítja, hogy ne indulhassanak visszaélészerű perek kereskedők ellen, a nyertes fél eljárási költségeit ugyanis a pervesztes fél köteles viselni.

Szintén a visszaélések megelőzése érdekében kerülni kellene a büntető kártérítések megítélését. A harmadik fél által finanszírozott feljogosított szervezeteknek pedig az összeférhetetlenséget és a külső befolyásolást kizáró eljárást kell alkalmazniuk.

Kollektív keresetet az uniós jog által szabályozott számos területen, így például az adatvédelemmel, az utazással és turizmussal, a pénzforgalmi szolgáltatásokkal, az energiával és a távközléssel kapcsolatos uniós szabályok megsértése miatt lehet indítani.

Az irányelv hatálya azokra a jogsértésekre is kiterjed, amelyek a képviselési kereset benyújtásának vagy a végzésnek az időpontjában már nem állnak fenn. Ennek oka, hogy az adott gyakorlat tilalmára a jövőben is szükség lehet.

A következő lépések

Az irányelv húsz nappal az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követően lép hatályba. Ezt követően a tagállamoknak huszonnégy hónap áll a rendelkezésére az irányelvben foglaltak átültetésére a saját jogrendjükbe, és további hat hónap a szabályok alkalmazására. Az új szabályokat az alkalmazás kezdőnapján vagy azt követően indított képviselési keresetekre kell alkalmazni.

Brüsszel 2020. november 24.

2030-ig számolja fel az Unió a hajléktalanságot

Az elmúlt évtizedben 70 százalékkal nőtt a hajléktalanok száma

a hajléktalanság a szegénység egyik legsúlyosabb formája, amelyet szerkezeti, intézményes és személyes kockázati tényezők közösen okoznak

a tagállamoknak meg kellene szüntetniük a hajléktalanság büntethetőségét, és egyenlő hozzáférést kellene biztosítaniuk az olyan közjavakhoz, mint az egészségügy, az oktatás és a szociális szolgáltatások

A Parlament kedden egy sor ajánlást fogadott el a hajléktalanság és a lakhatásból való kirekesztettség felszámolására az Unióban.

A Parlamentben 647 szavazattal, 13 ellenszavazat és 32 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalás annak a 700 ezernél is több európainak a bizonytalan helyzetére irányítja a figyelmet, akiknek Európában minden éjjel azzal kell szembesülniük, hogy nincs tető a fejük felett. Számuk egy évtized alatt 70 százalékkal nőtt. A képviselők hangsúlyozva, hogy a lakhatáshoz való jog alapvető emberi jog, hathatósabb fellépést várnak a Bizottságtól és a tagállamoktól annak érdekében, hogy Európában 2030-ra megszűnjön a hajléktalanság.

Unió és tagállami szinten is sok a teendő

A hajléktalanság megszüntetése érdekében a Parlament a tagállamok támogatásának fenntartását és a tagállami lépések jobb nyomon követését, valamint a nemzeti hajléktalanstratégiák uniós keretrendszerének létrehozását várja a Bizottságtól. A tagállamoknak pedig magukévá kellene tenniük a „mindenekelőtt lakhatás”-elvét: az otthon, mint alapvető emberi jog fogalmából kiinduló, innovatív programok jelentősen képesek csökkenteni a hajléktalanok számát.

A hajléktalanok támogatása és visszailleszkedése

Az állásfoglalás egy sor ajánlást fogalmaz meg a tagállamok számára, többek között:

vállaljanak felelősséget a hajléktalanság megoldásáért, foglalkozzanak a megelőzéssel és a korai beavatkozással;

a bevált gyakorlatok cseréjére van szükség a tagállamok között;

szüntessék meg a hajléktalanság büntethetőségét;

biztosítsanak egyenlő hozzáférést az olyan közszolgáltatásokhoz, mint az egészségügyi ellátás, az oktatás és a szociális szolgáltatások;

biztosítsanak a hajléktalanok speciális igényeit figyelembe vevő, testre szabott támogatást, képzést és programokat a munkaerőpiacra való visszatéréshez;

javítsák az adatgyűjtés hatékonyságát a hajléktalanság valós mértékének felméréséhez;

adjanak pénzügyi támogatást azoknak a civil szervezeteknek és helyi szervezeteknek, amelyek biztonságos helyet nyújtanak a hajléktalanoknak és segítenek a kilakoltatások megelőzésében, különösen a koronavírus-járvány idején;

hajtsanak végre hosszú távra szóló, a közösségen alapuló, a mindenekelőtt lakhatás-elvén alapuló, integrált nemzeti hajléktalanstratégiát;

ideiglenes megoldásként biztosítsanak folyamatos hozzáférést a menedékhelyekhez;

biztosítsák valamennyi érdekelt fél részvételét a hajléktalansággal kapcsolatos stratégia kialakításában; és

segítsék a szociális vállalkozásokat és az öninnovációs tevékenységeket a hajléktalanok aktív társadalmi befogadásának javítása érdekében.

A Parlament végül felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a hosszú távú uniós költségvetésben és a helyreállítási és reziliencia eszközeiben található eszközöket használják ki a munkanélküli háztartások foglalkoztatási lehetőségeinek bővítésére és társadalmi visszailleszkedésének segítésére.

A koronavírus-válság és a lakhatási költségek uniós alakulását vizsgáló felmérések szerint a gazdasági visszaesés, a munkahelyek megszűnése és keresetek kiesése a lakhatási költségek és a hajléktalansági ráta további emelkedéséhez vezethet az Unióban. Ugyan a lakhatáspolitikát nem tartozik az uniós hatáskörök közé, az EU különböző rendeletek (például az állami támogatásokat, az adózást és a versenyt szabályzó rendelkezések) és intézkedések révén ajánlásokkal és útmutatásokkal közvetett módon hatással lehet a lakhatási feltételekre.

Brüsszel 2020. november 20.

Von der Leyen: az EMA-val kellene engedélyeztetni minden vakcinát

A gyors antigéntesztek használatáról, az oltási stratégiák és a második hullám alatt bevezetett korlátozó intézkedések kivezetésének összehangolását vitatták meg csütörtök esti videókonferenciájukon az EU27-ek vezetői. Ursula von der Leyen szerint biztonsági és átláthatósági okokból minden, az EU-ban forgalomba kerülő oltóanyagot alá kellene vetni az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) engedélyezési eljárásának.

A Covid19 elleni védekezés három aspektusáról egyeztettek csütörtök esti videókonferenciájukon a tagállamok vezetői. Ezek: a gyors tesztek alkalmazása, az oltóanyagok szétosztására való felkészülés és a járvány második hulláma alatt bevezetett nemzeti korlátozó intézkedések összehangolt feloldása.

„Biztató jeleket láttunk a legutóbbi találkozásunk óta, de óvatosságnak és ébernek kell maradni. Nem lankadhat az éberségünk” – jelentette ki a megbeszélést követően Charles Michel, az Európai Tanács elnöke.

A vezetők először is megvitatták, hogyan alakítsanak ki közös megközelítést a gyors antigéntesztek alkalmazására. A cél a PCR-teszteket kiegészítő gyors tesztek és azok eredményeinek kölcsönös elismerése. Az EU első lépésként olyan közös kritériumokat határoz meg, amelyek szavatolják a gyors tesztek hatékonyságát.

Az Európai Bizottság szerdán terjesztette elő az antigén-tesztek használatára vonatkozó ajánlásait. Mint arra a testület elnöke rámutatott, az ilyenfajta tesztek akkor jönnek kapóra, ha a vírus által megfertőzött emberek száma nagy. Alkalmasak például a magasabb kockázati csoportok rendszeres tesztelésére, többek között az egészségügyi intézményekbe való felvétel során, de a tüneteket mutató betegek kiszűrésére is.

Mint Ursula von der Leyen rámutatott, mivel elég nagy számban fordulnak elő ilyen antigén-tesztek, különösen fontos a legnagyobb hatásfokú változataik megtartása, amelyek találati aránya 80% fölött van. Ez azt jelenti, hogy öt Coviddal fertőzött személy közül legalább négy esetében ki kell tudni mutatni a fertőzést. Ebben az esetben beszélhetünk jó teljesítményű gyors tesztekéről. A Bizottság ezért egy minősítési keretet hoz létre, amelyek eredményeit a tagállamok kölcsönösen elismernék.

Ami az oltóanyagokat illeti, Charles Michel bátorítónak nevezte a legutóbbi vizsgálati eredményeket. „A leendő vakcinák elérhető közelségben vannak, készen kell állnunk. Megállapodtunk a nemzeti oltási tervek kidolgozásának felgyorsításáról annak érdekében, hogy

mihelyt megtörténik az engedélyezés, a vakcinák minden EU-polgár számára elérhető áron rendelkezésre álljanak” – húzta alá az EiT elnöke.

Ursula von der Leyen emlékeztetett rá, hogy a Bizottság mostanáig öt szerződést már aláírt a BioNTech, a CureVac, az AstraZeneca, a Johnson and Johnson és a Sanofi GSK cégekkel, és tárgyalásban van a Modernával és a Novavax-szal is. Úgy vélte, hogy az öt, talán hat típusú vakcinából álló portfólió fontos, mivel az oltóanyag előállításának négy különböző technológiát képviselik, és elképzelhető, hogy egyes oltóanyagok jobban illenek a lakosság különböző csoportjaihoz, mint mások.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) napi kapcsolatban áll a hasonló amerikai ügynökséggel (FDA) a minőségvizsgálatok összehangolása érdekében. „Ha minden terv szerint megy, az EMA azt állítja, hogy a BioNTech és a Moderna vakcinájának feltételes forgalomba hozatali engedélyezése december második felében megtörténhet” – szögezte le a Bizottság elnöke.

Ursula von der Leyen saját véleményként – egy, az orosz vakcina tervezett magyarországi alkalmazására vonatkozó kérdésre válaszolva – hangsúlyozta, hogy az oltás biztonság és bizalom kérdése, amely azonban csak az adatok (például arra vonatkozóan, hogyan végezték el a teszteket) átláthatósága esetén áll fenn. A bizottsági elnök szerint ezért nem szabadna, hogy egyetlen oltóanyag is kicsússzon az EMA engedélyezési eljárása alól. Ez biztosítja ugyanis a biztonságot és az átláthatóságot is – tette hozzá.

Michel arra figyelmeztetett, hogy az oltóanyagokban kételkedő személyek száma növekedőben van, ezért különösen fontos a megelőző védőoltások hasznosságának a világos kommunikálása.

Mind Michel, mind von der Leyen hangsúlyozta, hogy az első hullám utáni túl gyors és elhibázott lazítás tanulságaiból okulni kell, ezért nagyon óvatosan kell hozzányúlani a korlátozások feloldásához. A Bizottság a korlátozó intézkedések fokozatos és összehangolt feloldására vonatkozó javaslatot fog még idén előterjeszteni.

„Valamennyien biztonságba szeretnénk az év végi ünnepeket megtartani. Csöngessünk be biztonságosan az új évbe” – jegyezte meg az Európai Tanács elnöke.

Brüsszel 2020. november 15.

Új uniós LMBTIQ-stratégia és figyelmeztetések Magyarországnak

Bár a családjog tagállami hatáskörbe tartozik, a kormányoknak a törvények alkalmazása során figyelembe kell venniük az uniós jogot és az uniós szerződés 2-ik cikkében lefektetett alapvető jogokat is, az alkotmánymódosítást pedig széleskörű társadalmi vitának kellene megelőznie – mutatott rá a friss magyarországi eseményekkel összefüggésben Vera Jourová, jogállami ügyekért felelős bizottsági alelnök, aki csütörtökön bemutatta az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségére vonatkozó első EU-stratégiát.

Az Európai Bizottság csütörtökön mutatta be a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális és queer személyek esélyegyenlőségére vonatkozó első uniós stratégiát, egy nappal a magyar alkotmánymódosítás szövegének beterjesztése után, amely a család definícióján keresztül az LMBTIQ közösségek tagjait is érinti.

Újságírói kérdésre válaszolva, az Európai Bizottság jogállamiságért felelős alelnöke közölte, hogy a testületnek tudomása van az alkotmánymódosításról, de annak tartalmát – amíg javaslatról van szó – szokás szerint nem minősítik. Vera Jourová ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az alkotmányos reformokat mindig széleskörű és befogadó társadalmi vitának kellene megelőznie, és a vita nem szűkülhet le politikai körökre. Az előkészítésnek – tette hozzá – megfelelő időt is igénybe kell

vennie, hogy „széles konszenzus jöhessen létre és megvalósuljanak a szükséges fékek és ellensúlyok”.

Jourová emlékeztetett rá, hogy a családjog tagállami hatáskörbe tartozik, ám a törvények alkalmazása során a kormányoknak figyelembe kell venniük nemzetközi kötelezettségeiket és a vonatkozó uniós jogot. A tagállamoknak továbbá tiszteletben kell tartaniuk az EU alapvető értékeit is, amelyeket a Szerződés 2-ik cikke rögzít, ideértve az esélyegyenlőséget és az emberi jogokat” – figyelmeztetett.

A bizottsági alelnök végül leszögezte, hogy a magyar alkotmányban tervezett változtatások felkeltették a Bizottság figyelmét, amely figyelemmel kíséri a helyzet alakulását (az új magyar veszélyhelyzeti intézkedésekről lásd még Didier Reynders igazságügyi biztost külön anyagunkban).

Vera Jourová általánosságban véve határozottan elutasította az LMBTIQ személyek ideológiai alapon történő megbélyegzését. „Erélyesen elutasítom ezt az ideológiai sagát. Ez nem másról, mint európai polgárok jogainak védelméről szól, akiknek teljeskörű jogokat kell tudni élvezni. Ez az identitásról és nem az ideológiáról szól. Mi mindig is meg fogjuk védeni a jogaikat azokkal szemben, akik ideológiai alapon támadják őket. Ez egy tekintélyuralmi forgatókönyv, aminek nincs helye az EU-ban” – fogalmazott.

A csütörtökön bemutatott stratégia a következő 5 évre célzott - köztük jogi és finanszírozási – intézkedéseket hirdet meg az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségének szavatolására. A Bizottság rámutat, hogy Európa szerte az ilyen személyek 43%-a továbbra is úgy érzi, hogy hátrányos megkülönböztetéssel szembesül.

A stratégia azt javasolja, hogy az uniós bűncselekmények jegyzékét terjesszék ki a homofób gyűlöletbeszédre és gyűlölet-bűncselekményre (polgárjog), és a Bizottság nyújtson be jogszabályt a szülői státusz többek között határokon átnyúló helyzetekben való kölcsönös elismeréséről.

„Ha valaki szülő egy tagállamban, akkor semmi értelme, hogy ne legyen annak elismerve egy másikban” – jelentette ki Helene Dalli, az esélyegyenlőségért felelős uniós biztos.

Az ún. szivárványcsaládok jogainak védelme egyike a stratégia négy pillérének. Mint a dokumentum rámutat, az eltérő nemzeti jogszabályok miatt előfordulhat, hogy a családi kötelekeket nem minden esetben ismerik el az EU belső határain belül, ha szivárványcsaládokról van szó.

A Bizottság a szülői státusz kölcsönös elismeréséről szóló jogalkotási kezdeményezést fog előterjeszteni, valamint felméri, milyen lehetséges intézkedésekkel támogathatja az azonos neműek élettársi kapcsolatának tagállamok közötti elismerését.

Mint Jourová rámutatott, jelenleg 21 uniós tagállamban ismerik el ilyen vagy olyan formában az azonos neműek házasságkötéshez való jogát. Ugyanakkor ezeknek csak egy része ismeri el az ilyen pároknak az örökbefogadáshoz való jogát.

A bizottsági alelnök felhívta a figyelmet arra, hogy a kölcsönös elismerésről szóló majdani javaslat elfogadásához a tagállamok egyhangú döntésére lenne szükség. Ha ez nem lehetséges, akkor esetleg szó lehet a megerősített együttműködésről az ügyben. A cseh biztos szerint azonban eléggé nevetséges helyzet állna elő, ha egy ilyen megerősített együttműködésben csak azok vennének részt, amelyek már eleve liberálisan szabályoznak.

A stratégia további három pillére:

1. A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem: A Bizottság állapotfelmérést fog végezni, különösen a foglalkoztatás területén. 2022-ben közzéteszi majd a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv alkalmazásáról szóló jelentést. A jelentést követően szükség esetén jogszabályt fog előterjeszteni, különösen az egyenlőséggel foglalkozó szervek szerepének megerősítését illetően. A

Bizottság szabályozói keretet is előterjeszt majd, amely kifejezetten a mesterséges intelligenciából (MI) eredő torzítás és diszkrimináció kockázataival foglalkozik.

2. A biztonság biztosítása: Az LMBTIQ személyek aránytalan mértékben válnak gyűlölet-bűncselekmények, gyűlöletbeszéd és erőszak áldozatává, ugyanakkor továbbra is komoly problémát jelent, hogy alacsony arányban jelentik be a gyűlölet-bűncselekményeket. Az LMBTIQ személyek elleni gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletbeszéddel szembeni védelem összehangolása érdekében a Bizottság 2021-ben kezdeményezést terjeszt elő abból a célból, hogy az „uniós bűncselekmények” jegyzékét bővítsék ki – a többek között az LMBTIQ személyek ellen irányuló – gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletbeszéddel. A Bizottság emellett finanszírozási lehetőségeket biztosít olyan kezdeményezések számára, amelyek célja az LMBTIQ személyekkel szembeni gyűlölet-bűncselekmények, gyűlöletbeszéd és erőszak elleni küzdelem.

3. Az LMBTIQ személyek esélyegyenlősége világszerte: A világ különböző részein súlyos jogsértéseket és visszaéléseket követnek el az LMBTIQ személyekkel szemben. A Bizottság a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) és a Menekültügyi és Migrációs Alap keretében támogatja az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségére irányuló fellépéseket.

A két biztos sajtótájékoztatójukon elismerte, hogy a Bizottság bár elítéli, kevés jogi eszköz áll a rendelkezésére az olyanfajta megnyilvánulások szankcionálására, mint Lengyelországban „az LMBTIQ ideológiától mentes övezetek” ki- és megjelölése. Jourová emlékeztetett arra, hogy az ilyen zónákat helyi önkormányzatok nyilatkozatai alapján jelentik be, amelyek nem nevezhetők olyan jogi aktusoknak, amelyeket meg lehetne támadni. „Több bizonyítékra van szükségünk (a fellépéshez), hogy az ilyen zónák alapján diszkriminálnak” – mondta.

Brüsszel 2020. november 13.

Covid19: hogyan kezeli az EU az egészségügyi válsághelyzetet?

Mit tanult az EU a koronavírus-járvány első hullámából, és hogyan készül jövőbeni válságokra? A környezetvédelmi szakbizottság elnöke, Pascal Canfin válaszol interjúnkban.

Európában ismét meredeken emelkedik a fertőzöttek száma. Mit tanultunk a vírus első hullámából, ami segítheti a mostani helyzet kezelését?

A Covid19-válság példátlan kihívást jelent társadalmaink számára. Tudjuk, hogy szükségünk van a védőoltásra, de azt is tudjuk, hogy ez időbe telik.

Az első hullámban megtanultuk, hogy a koordináció kulcsfontosságú. A lépések összehangolása, a határok igazgatása, az egészségügyi módszertani kérdések néhány fő téma, amelyeknek a területén komoly fejlődésre volt szükség.

Ezért is támogatom az Európai Bizottság új javaslatát a határokon átnyúló egészségügyi veszélyhelyzetek közös kezelésére, valamint az ECDC [Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ] és az EMA [Európai Gyógyszerügynökség] megbízatásának megerősítését.

Egy másik nézőpontból vizsgálva a kérdést, ez a válság lehetővé tette az EU számára, hogy a helyreállítási tervvel jelentős előrelépést tegyen az európai integráció terén.

Az új uniós egészségügyi program lehetővé teszi, hogy támogassuk a kórházakat, biztosíthassuk a szükséges orvosi eszközöket, és mindenekelőtt minden támogatást megadjunk az egészségügyben dolgozóknak, akik az elmúlt hónapokban a küzdelem harcfrontján álltak.

Biztosítanunk kell azt is, hogy a gazdasági fellendülés nem ütközik az éghajlattal és környezetvédelemmel kapcsolatos programjainkba.

Egy hatékony és biztonságos védőoltás a leghatékonyabb megoldás a járvány megállítására. Eleget tesz az EU a vakcina fejlesztésének támogatásáért, és azért, hogy mindenki hozzáférjen majd ?

Általában 10 éven belül szoktak kifejleszteni egy ilyen védőoltást, így amit most próbálunk elérni, az óriási kihívást jelent. Az Európai Bizottság több gyógyszerészeti céggel is tárgyal, hogy biztosítsa, amint megvan a vakcina, biztosítani tudjuk a hozzáférést minden európai számára.

Támogatjuk a Bizottság intézkedéseit, de mint a környezetvédelmi szakbizottság elnöke, átláthatóságot kértem a vásárlást biztosító uniós program tekintetében.

Egyelőre nincs információnk a Bizottság és a gyógyszergyárak közötti előzetes megállapodások rendelkezéseiről. Ha bizalmat akarunk építeni, átláthatóságra van szükség, különösen az árak, a gyártási helyek, a szellemi tulajdonra vonatkozó megállapodások, valamint az oltóanyag okozta károk felelősségi kérdései és a kártalanítás tekintetében. Gondoskodnunk kell arról is, hogy az európai költségvetés gondosan költik el, és ezt megfelelően ellenőrzik is.

A világjárvány kitörésekor sok kritika érte az EU-t amiatt, hogy nem megfelelő a koordináció. Az egészségügy elsősorban a tagállamok hatáskörébe tartozik, de többet kellene tenni uniós szinten?

Az EU-nak többet kell tennie azért, hogy megelőzze a jövőbeni járványokat. Sok más témához hasonlóan ezt is megfelelő szinten kell kezelni, egyetlen tagállam sem képes egyedül eljáráni.

Egy olyan Európa, amely védelmet biztosít, azt is jelenti, hogy foglalkozunk azzal a ténnyel, hogy a környezetvédelem és az egészségügy kérdése szorosan összekapcsolódik. Már számos szakértő felhívta a figyelmet a klímaváltozás és a járványok közötti összefüggésekre.

A klímaválság és különösen az erdőirtás következtében ez a fajta járvány gyakrabban előfordulhat a jövőben. Konkrét lépéseket kell tennünk az éghajlatváltozással kapcsolatban, és fel kell készítenünk az egészségügyi rendszereinket ennek a lehetőségnek a kezelésére is.

Brüsszel 2020. november 13.

Fenntartható tevékenységek jussanak forrásokhoz az EU-ban, kéri a képviselők

Nemcsak gazdasági, hanem ökológiai szempontból is növelni kell a tagállamok versenyképességét

A beruházásoknál az legyen a vezérelv, hogy „ne okozzanak jelentős környezeti károkat”

A hiányzó zöld beruházásokat az állami és a magánszektornak együttesen kell pótolnia

Az EP a nem fenntarthatóról fenntartható gazdasági tevékenységekre váltana, versenyképesség-növeléssel, minőségi munkahelyekkel ©EP2020

A képviselők a fenntartható, karbonsemleges gazdaságra való átállás finanszírozásának módjáról szavaztak november 13-án, pénteken.

A zöld megállapodás finanszírozásáról és a Fenntartható Európa beruházási tervéről szóló, jogilag nem kötelező erejű állásfoglalás-tervezetet a képviselők 471 szavazattal, 134 ellenében és 83 tartózkodás mellett fogadták el. A beruházási terv egyik legfontosabb célját abban látják, hogy a gazdasági tevékenységeket mozdítsa el a fenntarthatóság irányába. Erre a „zöld átmenetre” véleményük szerint nemcsak azért van szükség, hogy javuljon a versenyképesség és csökkenjenek

a meglévő és vélhetően tovább növekvő egyenlőtlenségek a tagállamok között, hanem azért is, hogy fenntartható és minőségi munkahelyek jöjjenek létre.

Alapelvek

A képviselők egyetértettek abban, hogy az állami beruházásoknál érvényesíteni kell azt az elvet, hogy azok a kitűzött célok teljesítésekor nem okozhatnak jelentős környezeti vagy társadalmi kárt - azaz például nem növelik a nemek közötti fizetési szakadékot. Kizárólag azok a nemzeti és regionális programok érdeemesek tehát közfinanszírozásra, amelyekben a leginkább megvan a lehetőség ennek a megvalósítására. Ennek megítéléséhez viszont összehangolt fenntarthatósági mutatókra és a társadalmi hatás mérésére alkalmas módszertanra van szükség. Az értékeléskor azokat a zöld átállásra való megfeleléssel kapcsolatos kritériumokat is számításba kell venni, amelyeket ataxonomiai rendelet tartalmaz. A nemzeti helyreállítási terveket emellett a nemzeti energia- és klímatervvvel is összhangba kell hozni.

A képviselők azt is öröndetesnek tartják, hogy az európai helyreállítási terv és az ahhoz kapcsolódó, nemzeti beruházási és reformprioritásokat meghatározó helyreállítási és rezilienciaépítési tervek olyan pályára állítják az Európai Uniót, hogy az a klímarendeletnek megfelelően teljesíteni tudja majd a 2030-ra kitűzött kibocsátáscsökkentési célokat és 2050-re teljesen klímaseglegessé válhat. A tagállamok gazdaságai pedig körforgásossá és klímaseglegessé válnak.

A gazdaságilag életképes alternatívák megjelenésével az államnak és a magánszférának egyre kevesebbet kellene fordítania azokra a gazdasági tevékenységekre, amelyek károsítják vagy szennyeznek a környezetet – vélik a képviselők. Ezzel együtt fenn kell tartani a jogot a tagállamok számára, hogy szabadon megválaszthassák, az energiaforrások milyen kombinációjából kívánják fedezni saját energiaszükségletüket. Fontos az is, hogy a klímaseglegességre való áttérés ne rontson az uniós vállalkozások versenyképességén és ne torzítsa a versenyfeltételeket, különösen a versenyszabályokat esetenként nem tisztelő harmadik országokkal szemben.

A beruházási terv pénzügyi háttere

A képviselők kétségüket fejezik ki azzal kapcsolatban, hogy a gazdaságot sújtó jelenlegi járványhelyzetben vajon tényleg sikerül-e a beruházási tervnek a közvetlen hitelekkel, a garanciákkal és a közvetett módon elősegített magánfinanszírozással 2030-ra előteremteni az előirányzott 1000 milliárd eurót. Szeretnének biztosítékokat látni arra nézve, hogy a hosszú távú uniós költségvetés is hozzájárul a beruházási terv céljainak teljesüléséhez. Attól tartanak, hogy a következő költségvetési időszak végén beruházási úr támadhat a zöld projekteknel, amelyet az állami és a magánszféra együttes beruházásaival javasolnak kitölteni. A képviselők ugyanakkor felszólítják a Bizottságot, hogy az új hosszú távú költségvetésből ne fektessen be olyan tevékenységbe vagy támogasson olyan projektet, amely hosszú távon környezeti kárt okoz.

Az állami és magánberuházások egymást kiegészítő jellegét külön hangsúlyozták: nem szabad kizsorítani a magánszférát a beruházásokból. Öröndetes fejlemény, hogy azEurópai Beruházási Bank egyre nagyobb részt vállal az éghajlat-politika és a környezeti fenntarthatóság finanszírozásából: 2025-től kezdve tevékenységének 50 százalékát kívánja erre a területre összpontosítani. A képviselők azt tanácsolják az Európai Beruházási Banknak, hogy alulról építkezve segítse a köz- és a magánszférák közötti párbeszédet, és koordinálja a különböző érdekelt felek együttműködését.

Siegfried Mureşan (EPP, Románia) a Költségvetési Bizottság jelentéstezője

„Megfelelő finanszírozásra van szükség a zöld megállapodás céljainak megvalósításához. Az uniós cégekkel együtt kell dolgoznunk, nem pedig ellenükben. A célok eléréséhez a következő tíz évben

ezer milliárd eurót kell munkába állítanunk. Az uniós költségvetésnek, a kohéziós, regionális és mezőgazdaságpolitikának, a Méltányos átállásra szánt alapnak is szerep jut ebben. Végezetül pedig az új saját forrásokból származó bevétel is a zöld célok elérésének uniós szintű forrása és eszköze lehet" - mondta a képviselő a szavazást megelőző vitában.

Paul Tang (S&D, Franciaország), A Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottságának jelentéstevője

„A jelentésünk az éghajlati célok megvalósíthatóságáról szól. Hidat verünk az ambíciók és a valóság közé. A híd négy pilléren nyugszik: először is, minden uniós kiadásnak a „ne okozzon jelentős környezeti kárt” aéapelvén kell nyugodnia; másodsor, az uniós monetáris és pénzügyi intézményeknek biztosítania kell a megfelelő finanszírozást a célok eléréséhez; harmadszor, folyamatosan fel kell számolni a káros hatású tevékenységek magán finanszírozását; és végül, a közpénzeket fenntartható módon kell elkölteni. Ezeken túl pedig az állami bevételek növelése érdekében fel kell lépünk az adóelkerülés ellen” - mondta a képviselő a vitában.

Brüsszel 2020. november 13.

Az EP hatalommal való visszaélést szimatol egyes tagállamokban

Pénteken elsőprő többséggel elfogadott állásfoglalásában az Európai Parlament annak veszélyére figyelmeztetett, hogy egyes kormányok a járványkezelés örve alatt visszaélnék a hatalmukkal. A jogilag nem kötelező állásfoglalás felkéri az Európai Bizottságot, hogy szükség esetén lépjen közbe jogi eszközökkel.

Az Európai Parlament szerint fennáll a veszélye, hogy egyes kormányok a járványhelyzetre hivatkozva visszaélnék a hatalmukkal, ezért a képviselők egy nagy többséggel megszavazott állásfoglalásban arra sürgetik az Európai Bizottságot, hogy jogi eszközökkel lépjen fel az ilyen kísérletek ellen.

Az EP pénteken 496 igen, 138 nem szavazat és 49 tartózkodás mellett fogadta el a jelentést, amely a koronavírus-járvány miatt meghozott nemzeti intézkedések hatásáról és ezzel összefüggésben az uniós értékek tiszteletben tartásáról foglal állást.

A képviselők csütörtökön Didier Reynders, igazságügyi biztossal vitatták meg a jelentést, amelynek szerzője Juan Fernando López-Aguilar, spanyol szocialista képviselő, az állampolgári jogi szkbizottság elnöke volt.

Didier Reynders a vita során, képviselői felszólalásokra regálva emlékeztetett rá, hogy a Bizottság tavasszal komoly fenntartásokat fogalmazott meg egyes veszélyhelyzeti magyar intézkedésekkel kapcsolatban. „Most, hogy a vészhelyzetet újra bevezették, éberek maradunk és árgus szemekkel figyeljük a veszélyhelyzet alkalmazását a gyakorlatban” – közölte az EU igazságügyi biztosa.

Az elfogadott állásfoglalás rámutat, hogy a nemzeti veszélyhelyzeti intézkedések miatt „fennáll a veszélye, hogy a végrehajtó hatalom visszaél a hatalmával”. A képviselők hangsúlyozzák, hogy a demokráciát, a jogállamiságot és az alapvető jogokat érintő minden korlátozásnak szükségesnek, arányosnak és időben korlátozottnak kell lennie.

„A nemzeti kormányok ne éljenek vissza a rendkívüli hatáskörökkel annak érdekében, hogy a parlamenti felügyelet megkerülésével fogadjanak el a Covid19 jelentette egészségügyi vészhelyzethez kapcsolódó célkitűzésekkel össze nem függő jogszabályokat”, szögezi le a Parlament.

A Parlament emellett felszólítja a tagállamokat, hogy

- szüntessék meg a veszélyhelyzetet, de legalábbis egyértelműen határozzák meg, milyen hatásköröket vehet át a végrehajtó hatalom a jogalkotótól;
- biztosítsák a parlamentáris és az igazságszolgáltatás jelentette fékeket és egyensúlyokat;
- artózkodjanak a gyülekezési szabadság szükségtelen korlátozásától vagy tüntetések betiltásától;
- miközben közegészségügyi okok miatt nincs lehetőség megfelelő demokratikus vitára és biztonságos tiltakozásra, tartózkodjanak az alapjogokra, például a szexuális és reprodukzív jogokra jelentős hatást gyakorló olyan intézkedések elfogadásától, mint például az abortusz tényleges betiltása Lengyelországban;
- biztosítsák a szabad és tisztességes választásokhoz való jogot, különösen ha módosítják a választási törvényeket;
- biztosítsanak egyenlő jogokat a szavazók támogatásáért versengő pártoknak a kampányhoz és vizsgálják meg a távoli szavazási módszerek alkalmazásának lehetőségét;
- gyakoroljanak a lehető legnagyobb önmérsékletet a mozgás szabadságának korlátozásakor, különös tekintettel a családi élethez való jogra;
- biztosítsák az oktatáshoz való jog érvényesülését azáltal, hogy minden tanuló valóban hozzáférhessen az oktatáshoz;
- a járvány ellenére garantálják a menekültügyi eljáráshoz való hozzáférést, azonnal ürítsék ki a görög szigeteken lévő menekülttáborokat és helyezték át az ottani menedékkérőket más uniós országokba; és
- a technológia igénybevételeivel vagy igazságügyi együttműködésen keresztül találjanak megoldást a vádlottak jogainak biztosítására, és védjék a börtönökben lévők jogait.

A Parlament a járvány első hulláma során hozott intézkedések az első éves jogállamisági jelentésben található megjegyzéseknél részletesebb értékelését is kéri a Bizottságtól. Az értékelés célja, hogy ez alapján ahol szükséges, ott a Bizottság tegyen jogi lépéseket az Unió alapvető értékeinek védelme érdekében.

„Ez a járvány az Európai Unió történetének legrosszabb válságává kezd alakulni. Az Európai Parlament kiáll az európaiak jogaiért és szabadságáért, különösen akkor, amikor kormányok a járványt az uniós értékek elleni támadásra feljogosító kifogásként használják. A Bizottságnak és a tagállamoknak nagyobb sebességre kell kapcsolniuk, hogy megvédjék a demokráciát és a jogállamiságot a válság ideje alatt, és biztosítaniuk kell, hogy a kormányok az intézkedéseik során tiszteletben tartsák a demokratikus alapelveket” – jelentette ki a spanyol jelentéstevő.

„A válság rámutatott arra, hogy Magyarországon különösen veszélyes és ingatag a helyzet. Orbán Viktor a vírust ürügyként használta arra, hogy megvonja a transzneműektől és az interszexuális személyektől a személyazonossági igazolványok elismerését. Most a COVID második hullámának a kellős közepén a vírus leküzdése helyett a magyar kormány első számú prioritása az alkotmány megváltoztatása az LGBTI személyek elleni támadás céljából. Ismerjük ezeket a trükköket a Kreml tekintélyelvű kelléktárából. A határozattal világossá tesszük, hogy miközben válságidőkben válságeszközökre van szükség, ezeket nem használhatják tetszés szerint az önjelölt autokraták” – jegyezte meg Sergey Lagodinsky, zöldpárti német képviselő, a határozati javaslat árnyék-jelentéstevője.

„Az Európai Parlament működése a járvány második hulláma alatt megbénult, személyes jelenlétre szinte egyáltalán nincs lehetőség, minden ülés online, távolról folyik, ami súlyos kétségeket vet fel az intézmény jogszerű működése kapcsán. Arcpírító, hogy ilyen körülmények között is az a legfontosabb az EP-nek, hogy a tagállamok intézkedéseit állítsa pellengérre, kioktassa őket arról, hogy milyen intézkedéseket kellene hozni, mindezt pedig a tőle megszokott módon egy ideológiai szempontoktól fűtött vitában és határozatban teszi” – mondta el a plenáris vitán Hidvéghi Balázs, magyar néppárti képviselő.

Brüsszel 2020. november 13.

Másfél hónap maradt a készpénz nélküli fizetésre felkészülésre Magyarországon

Mindössze másfél hónapjuk maradt a kereskedőknek, és szolgáltatóknak, ugyanis 2021 január elsejétől mindenkinek valamiféle elektronikus fizetési módot biztosítani kell az ügyfelek számára. A Business Class, az Euronews gazdasági és életmódmagazinjának vendége Szász Ferenc a Mastercard üzletfejlesztési vezetője volt.

A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint az üzleteknek csak az 52 százaléka rendelkezik egyelőre terminállal, pedig elvileg jövő év elejétől mindenhol biztosítani kell valamilyen elektronikus fizetési lehetőséget.

- Óriási feladat áll még a kereskedők és a bankok, elfogadók előtt, nagyon sok terminált kell még kitelepíteni az elkövetkezendő másfél hónapban - mondta Szász Ferenc. Hozzátette, hogy megugrott a terminálok száma az utóbbi hónapokban.

Az adatokból az is látszik, hogy a járványhelyzet egyértelműen lökést adott az érintés nélküli fizetéseknek is. A kereskedők is szorgalmazzák a kártyás fizetést, és sok olyan ember vette elő a kártyáját, akik korábban nem használták.

Magyarországon meghaladja a 90 százalékot az egyérintéses fizetések aránya, zömmel csak így fizetnek már a vásárlók - emelte ki Szász.

Brüsszel 2020. november 13.

Az Európai Unió eljárást indít az Amazon ellen

Az Európai Bizottság versenyjogi biztosa eljárást indított az amerikai Amazon ellen versenyellenes magatartás vádjával. Az EU azzal vádolja az online értékesítési portált, hogy a rendszerét használó kiskereskedők nem nyilvános üzleti adatait felhasználva tisztességtelen előnyre tesz szert velük szemben a legnagyobb európai piacain, Franciaországban és Németországban. Az Amazon a Bizottság szerint a platformját használó kiskereskedők nem nyilvános adatainak ismeretében "mérsékeli saját maga számára a szabad verseny kockázatait és megerősíti saját üzleti dominanciáját" az online kiskereskedelmi piacon.

A versenyjogi vád szerint az Amazon elemzi a platformját használó kiskereskedők termékeinek a piaci fogadtatását és az így szerzett ismeretek felhasználásával állítja be saját termékeinek a célcsoportját. "Az eljárás lehetővé teszi az Amazon számára, hogy a legsikeresebb termékekre összpontosítson és ezáltal korlátozza mások növekedési lehetőségeit" - fogalmaz a dokumentum. Hangsúlyozza: az Amazon a világ kiskereskedelmi forgalmának egy százalékát felügyeli és minden országban ahol jelen van, működnek a helyi piacon nála nagyobb online kereskedelmi platformok is.

Az EU 2018 óta vizsgálja az Amazon működését kiskereskedelmi platformként és önálló kiskereskedőként játszott kettős szerepének az összeegyeztethetősége szempontjából. Az Amazon ugyanis saját termékei értékesítése mellett harmadik személyként működő kiskereskedők számára is lehetővé teszi platformja használatát. Tavaly az Amazon globális forgalmának mintegy a felét a platformját igénybe vevő kiskereskedelmi üzletek termelték ki.

Az EU Bizottság versenyjogi biztosa, Margrethe Vestager hangsúlyozta, hogy számukra egyáltalán nem jelent problémát az Amazon üzleti sikere, hanem "a szabad versenyt korlátozó egy bizonyos tevékenységével szemben" vannak aggályaik. Az ügyben a végső döntés jövőre várható.

Amennyiben a Bizottság vádjai beigazolódnak, az Amazonnak akár éves forgalmának a 10 százalékára rúgó bírsággal is szembe kell majd néznie. Az Amazon visszautasította a vádat. "Nem értünk egyet az Európai Bizottság állításaival és minden tőlünk telhetőt megteszünk annak érdekében, hogy megismerkedhessenek a valódi tényekkel" - fogalmaz a cég közleménye.

Brüsszel 2020. november 12.

Brüsszel ugrásra készen figyeli a magyar alkotmánymódosítást

Bár a családjog tagállami hatáskörbe tartozik, a kormányoknak a törvények alkalmazása során figyelembe kell venniük az uniós jogot és az uniós szerződés 2-ik cikkében lefektetett alapvető jogokat is, az alkotmánymódosítást pedig széleskörű társadalmi vitának kellene megelőznie – mutatott rá a friss magyarországi eseményekkel összefüggésben Vera Jourová, jogállami ügyekért felelős bizottsági alelnök, aki csütörtökön bemutatta az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségére vonatkozó első EU-stratégiát.

Az Európai Bizottság csütörtökön mutatta be a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális és queer személyek esélyegyenlőségére vonatkozó első uniós stratégiát, egy nappal a magyar alkotmánymódosítás szövegének beterjesztése után, amely a család definícióján keresztül az LMBTIQ közösségek tagjait is érinti.

Újságírói kérdésre válaszolva, az Európai Bizottság jogállamiságért felelős alelnöke közölte, hogy a testületnek tudomása van az alkotmánymódosításról, de annak tartalmát – amíg javaslatról van szó – szokás szerint nem minősítik. Vera Jourová ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az alkotmányos reformokat mindig széleskörű és befogadó társadalmi vitának kellene megelőznie, és a vita nem szűkülhet le politikai körökre. Az előkészítésnek – tette hozzá – megfelelő időt is igénybe kell vennie, hogy „széles konszenzus jöhessen létre és megvalósuljanak a szükséges fékek és ellensúlyok”.

Jourová emlékeztetett rá, hogy a családjog tagállami hatáskörbe tartozik, ám a törvények alkalmazása során a kormányoknak figyelembe kell venniük nemzetközi kötelezettségeiket és a vonatkozó uniós jogot. A tagállamoknak továbbá tiszteletben kell tartaniuk az EU alapvető értékeit is, amelyeket a Szerződés 2-ik cikke rögzít, ideértve az esélyegyenlőséget és az emberi jogokat – figyelmeztetett.

A bizottsági alelnök végül leszögezte, hogy a magyar alkotmányban tervezett változtatások felkeltették a Bizottság figyelmét, amely figyelemmel kíséri a helyzet alakulását.

Vera Jourová általánosságban véve határozottan elutasította az LMBTIQ személyek ideológiai alapon történő megbélyegzését. „Erélyesen elutasítom ezt az ideológiai sagát. Ez nem másról, mint európai polgárok jogainak védelméről szól, akiknek teljeskörű jogokat kell tudni élvezni. Ez az identitásról és nem az ideológiáról szól. Mi mindig is meg fogjuk védeni a jogaikat azokkal szemben, akik ideológiai alapon támadják őket. Ez egy tekintélyuralmi forgatókönyv, aminek nincs helye az EU-ban” – fogalmazott.

A csütörtökön bemutatott stratégia a következő 5 évre célzott - köztük jogi és finanszírozási – intézkedéseket hirdet meg az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségének szavatolására. A Bizottság rámutat, hogy Európa szerte az ilyen személyek 43%-a továbbra is úgy érzi, hogy hátrányos megkülönböztetéssel szembesül.

A stratégia azt javasolja, hogy az uniós bűncselekmények jegyzékét terjesszék ki a homofób gyűlöletbeszédre és gyűlölet-bűncselekményre (polgárjog), és a Bizottság nyújtson be jogszabályt a szülői státusz többek között határokon átnyúló helyzetekben való kölcsönös elismeréséről.

„Ha valaki szülő egy tagállamban, akkor semmi értelme, hogy ne legyen annak elismerve egy másikban” – jelentette ki Helena Dalli, az esélyegyenlőségért felelős uniós biztos.

Az ún. szivárványcsaládok jogainak védelme egyike a stratégia négy pillérének. Mint a dokumentum rámutat, az eltérő nemzeti jogszabályok miatt előfordulhat, hogy a családi kötelekeket nem minden esetben ismerik el az EU belső határain belül, ha szivárványcsaládokról van szó.

A Bizottság a szülői státusz kölcsönös elismeréséről szóló jogalkotási kezdeményezést fog előterjeszteni, valamint felméri, milyen lehetséges intézkedésekkel támogathatja az azonos neműek élettársi kapcsolatának tagállamok közötti elismerését.

Mint Jourová rámutatott, jelenleg 21 uniós tagállamban ismerik el ilyen vagy olyan formában az azonos neműek házasságkötéshez való jogát. Ugyanakkor ezeknek csak egy része ismeri el az ilyen pároknak az örökbefogadáshoz való jogát.

A bizottsági alelnök felhívta a figyelmet arra, hogy a kölcsönös elismerésről szóló majdani javaslat elfogadásához a tagállamok egyhangú döntésére lenne szükség. Ha ez nem lehetséges, akkor esetleg szó lehet a megerősített együttműködésről az ügyben. A cseh biztos szerint azonban eléggé nevetséges helyzet állna elő, ha egy ilyen megerősített együttműködésben csak azok vennének részt, amelyek már eleve liberálisan szabályoznak.

A stratégia további három pillére:

1. A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem: A Bizottság állapotfelmérést fog végezni, különösen a foglalkoztatás területén. 2022-ben közzéteszi majd a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv alkalmazásáról szóló jelentést. A jelentést követően szükség esetén jogszabályt fog előterjeszteni, különösen az egyenlőséggel foglalkozó szervek szerepének megerősítését illetően. A Bizottság szabályozói keretet is előterjeszt majd, amely kifejezetten a mesterséges intelligenciából (MI) eredő torzítás és diszkrimináció kockázataival foglalkozik.

2. A biztonság biztosítása: Az LGBTIQ személyek aránytalan mértékben válnak gyűlölet-bűncselekmények, gyűlöletbeszéd és erőszak áldozatává, ugyanakkor továbbra is komoly problémát jelent, hogy alacsony arányban jelentik be a gyűlölet-bűncselekményeket. Az LGBTIQ személyek elleni gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletbeszéddel szembeni védelem összehangolása érdekében a Bizottság 2021-ben kezdeményezést terjeszt elő abból a célból, hogy az „uniós bűncselekmények” jegyzékét bővítsék ki – a többek között az LGBTIQ személyek ellen irányuló – gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletbeszéddel. A Bizottság emellett finanszírozási lehetőségeket biztosít olyan kezdeményezések számára, amelyek célja az LGBTIQ személyekkel szembeni gyűlölet-bűncselekmények, gyűlöletbeszéd és erőszak elleni küzdelem.

3. Az LGBTIQ személyek esélyegyenlősége világszerte: A világ különböző részein súlyos jogsértéseket és visszaéléseket követnek el az LGBTIQ személyekkel szemben. A Bizottság a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) és a Menekültügyi és Migrációs Alap keretében támogatja az LGBTIQ személyek esélyegyenlőségére irányuló fellépéseket.

A két biztos sajtótájékoztatójukon elismerte, hogy a Bizottság bár elítéli, kevés jogi eszköz áll a rendelkezésére az olyanfajta megnyilvánulások szankcionálására, mint Lengyelországban „az LGBTIQ ideológiától mentes övezetek” ki- és megjelölése. Jourová emlékeztetett arra, hogy az ilyen zónákat helyi önkormányzatok nyilatkozatai alapján jelentik be, amelyek nem nevezhetők olyan jogi aktusoknak, amelyeket meg lehetne támadni. „Több bizonyítékra van szükségünk (a fellépéshez), hogy az ilyen zónák alapján diszkriminálnak” – mondta.

Brüsszel 2020. november 11.

Nagy sikerként könyveli el az EP a költségvetési alkut

Szinte kivétel nélkül valamennyi EP-frakció európai parlamenti sikerként ünnepelte az új hétéves keretköltségvetésről, valamint a helyreállítási alapról kedden született intézményközi megállapodást. A kérdésnek szentelt szerdai több órás plenáris vitában „történelminek” és „példátlanak” nevezték a keret megnövelését, csakúgy, mint a jogállamisági kritérium beépítését.

A „történelmi” jelző mindjárt a bizottsági részről referáló Johannes Hahn költségvetési biztos megállapodást bemutató beszédében elhangzott, de utána még számos képviselői felszólalásban előjött.

Hahn amúgy alapvetően két dolgot emelt ki: a két csomag – a hétéves keretköltségvetés (MFF), és az Új Generáció EU – együttes volumenét (a vitában is visszatérően emlegetett 1,8 billió euró elfogadását), valamint azt a tényt, hogy a megállapodás jól demonstrálja szerinte, hogy Európa kész a kihívásokkal és a megnövekedett szükséggel arányos módon reagálni és intézkedni.

Az osztrák költségvetési biztos a maga részéről még csak 15 milliárdos növekedésként jellemezte az EP által kialakított plusz összeget, maguk a képviselők ugyanakkor visszatérően 16 milliárdos növekedésként jellemezték az eredményt, bekalkulálva a jövőbeni igényektől függően, szükség esetén rugalmasan átcsoportosítható további 1 milliárd eurós mozgókeret ígérvényét is.

A beszédek többsége meglelégedéssel nyugtázta, hogy a legtöbb európai parlamenti követelés valamilyen formában meg tudott jelenni a keddi megállapodásban. Elsőként mindjárt maga a keretnövelés, ami ugyan nagyságát tekintve jelentősen elmarad a képviselőtestület első – még a bizottsági javaslatra született – ajánlatától (ahol még 100 milliárdos nagyságrendű elmaradásról beszéltek), de a szerdai beszédekben a viszonyítás már az volt, hogy az EP eddig ciklusról-ciklusra keretköltségvetésenként legfeljebb csak 2-4 milliárd eurós javítást tudott elérni, most viszont mindjárt 16-ot!

Visszatérő (ön)gratulációk tárgya volt, hogy ez a növekmény a parlamentnek kedves területeknek – kutatás-fejlesztés (Horizon-program), oktatás (Erasmus+), képzés, egészségügy, EU-határokon túli együttműködés és támogatás stb. – juthat majd.

Sokaknak tetszett az is, hogy az EP el tudta érni, hogy immár érdemben szó legyen új közösségi szintű bevételi források bevonásáról. Miként Valerie Hayer (liberális, francia) fogalmazott, 50 év óta ez az első alkalom, hogy a közös kiadások finanszírozására új forrásokat is igénybe vesznek, fedezetet teremtve a járvány okozta kiadások finanszírozására szolgáló 750 milliárd euró rendkívüli alap majdani visszafizetésére. („Merthogy ez nem az adófizetőket és nem a tagállami költségvetéseket nyomja majd, hanem a digitális szolgáltató óriásokat, a környezetet károsító külső kereskedelmi partnereket”, vagy idővel lehetőleg a pénzügyi tranzakciók bonyolítását – mutatott rá.)

Igen sok hozzászóló érzékelhetően – többnyire csak közvetve, afféle figyelmeztető éllel – igyekezett üzeni a jogállamisági feltételrendszer miatt egyelőre inkább elutasító magyar és lengyel kormányoknak is, óva intve őket attól, hogy esetleges vétőjükkal felvállalják a csomag megállapítását. Senki sem tudná elmagyarázni az embereknek, hogy miért nem lehetett mozgásba hozni egy tervezetet, ami már minden konkrétumával az asztalon van, és amire oly nagy szükség volna ezekben a rendkívüli időkben – fogalmazott Iratxe Garcia Perez (spanyol), a szocialista frakció vezére.

Mindeközben ugyanakkor az éppen a magyar és lengyel részről kifogásolt jogállamisági feltételt igen sok hozzászóló visszatérően üdvözölte. Nagyon jó irányba tett, helyes és szükséges lépésként gratulált hozzá Daniel Ciolos (román, liberális frakcióvezető), miként még sokan. Többen utaltak arra, hogy külön érdeme a feltétel bennmaradásának, hogy olyan esetekre is vonatkozik, mint a csalás, korrupció vagy adómegkerülés.

A néppárti José Manuel Fernandes (portugál) mindezek mellett arra is felhívta a figyelmet, hogy a parlamentnek sikerült elérnie, hogy a jogállamisági feltételrendszer esetleges beélesítése kapcsán az Európai Parlamentet „kezdetből fogva” bevonják majd az eljárásba (ha kezdetben csak tájékoztatási szinten is).

Sophie In't Veld (holland, liberális) azt hangsúlyozta, hogy a jogállamisági követelményeknek való megfelelés „nem büntetés, hanem előfeltétel”. Megszületésére szerinte alapvető szükség volt, miként úgymond a mai helyzet is elfogadhatatlan, amelyben megtörténhet, hogy – szavai szerint – néhány autokrata tagállami vezető az európai pénzek blokkolásával fenyeget. „Az európai adófizetők pénzéről van szó” – mutatott rá.

Összességében a keddi megállapodás szinte valamennyi vonatkozása visszatérő ünneplést váltott ki a képviselők körében, még ha többnyire azt is hozzátették, hogy az összeg „kevesebb, mint kéne”, vagy „kevesebb, mint gondoltuk”, de (mint Philippe Lambert, belga zöld párti politikus fogalmazott), az adott körülmények között még mindig „az elérhető legjobb eredmény”.

A kép teljességéhez tartozik ugyanakkor az is, hogy a felszólalók elsöprő többsége baloldali, liberális, vagy zöld képviselő volt, viszonylag ritkább volt a néppárti hozzászólás (bár ezek viszont maguk is csatlakoztak a többiekhez), és szinte alig fordult elő EU-szkeptikus, vagy konzervatív pártcsoportbeli vélemény.

Brüsszel 2020. november 11.

Az Európai Tanács újabb intézkedéseket mérlegel a járvány megfékezésére

Az EU27-ek vezetői csütörtöki videokonferenciájukon olyan új – főleg tesztelésre és kontaktkutatásra vonatkozó -intézkedéseket vitattak meg, amelyek lelassíthatják a koronavírus-járvány terjedését. Az Európai Tanács az oltóanyagok gyorsított ütemben történő hitelesítéséről, igazságos szétosztásáról és nemzeti oltási terveik egymással való megosztásáról is megállapodtak.

Az EU-tagállamok vezetői csütörtöki videókonferenciájukon eszmét cseréltek a COVID19-járvány elleni védelmet szolgáló további intézkedésekről elsősorban a tesztelések és a határokon át történő kontaktkutatás terén, és egyeztették az oltóanyagok európaiak százmillióihoz való eljuttatásával összefüggő lépéseket is.

„A helyzet nagyon komoly. A megbetegedések, a kórházi ápolásra szoruló és a halálesetek száma mindenhol növekszik. Az egészségügyi rendszereink összeomlanak a terhelés alatt, ha nem cselekszünk gyorsan” – szögezte le Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke a virtuális találkozót követően, amelyen bemutatta a testület oltási stratégiára vonatkozó előző napi ajánlásait.

Charles Michel, az Európai Tanács elnöke elmondta, hogy az EU-nak a jelenlegi helyzetben két prioritásra kellene összpontosítania. Az első a tesztelések tömegessé tétele és a kontaktkutatás fokozása, mert „amíg nem áll rendelkezésre az oltóanyag, addig ez a két fő eszköz áll rendelkezésre a járvány gyors terjedésének a megakadályozására.

Az EU azt tervezi, hogy a jelenlegi orrvetvételekből álló PCR tesztek kiegészítik az ugyan eddig kevésbé hatékonynak bizonyuló, de 15 perc alatt eredményt produkáló antitest-tesztekkel. Szlovákia Európában és a világon elsőként jóformán az egész lakosságát ezzel a módszerrel fogja letesztelni, és a szlovák tapasztalatokból a többi tagállam is meríthet.

Első lépésként európai szinten hitelesítik majd a gyors tesztek, majd attól kezdve tervek szerint valamennyi tagállamban kölcsönösen elismernék a másik országban végzett tesztek.

Ami a kontaktkutatást illeti, von der Leyen szerint 22 uniós tagállam fejlesztett már ki ilyen alkalmazást, ezek azonban a nem azonos sztemderdek miatt nem illeszkednek egymáshoz. Az Európai Bizottság már elkészített egy közös platformot, amihez eddig három ország rendszere csatlakozott, hogy aztán novemberben a további 19 tagállam is belépjen a rendszerbe. A Bizottság elnöke elmondta, hogy eddig 15 millió európai töltötte le az alkalmazást, és arra biztatott mindenkit, hogy kövesse a példájukat.

A brüsszeli testület egy, utas-helymeghatározási rendszeren is dolgozik, aminek akkor vehetik majd hasznát, ha a járványhelyzet javulásával megindul a fokozatos nyitás és többen kelnek majd útra.

Von der Leyen azt is bejelentette, hogy a Bizottság 220 millió eurót bocsát rendelkezésre a határokon át történő betegszállítás költségeinek a finanszírozására. Brüsszel a tagállamok kormányainak járványügyben tanácsokat adó szakértők közös uniós platformját is létre kívánja hozni annak érdekében, hogy a tagállamok ellessék egymástól a legjobb gyakorlatokat.

A járványkezelésnek szentelt virtuális EU-csúcs másik nagy témája a várhatóan az év végétől kezdve elérhetővé váló oltóanyagok felhasználása volt. Első lépcsőben az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) az engedélyezési folyamat felgyorsítása érdekében nem fogja megvárni a teljes dokumentáció benyújtását, hanem az első elemek benyújtása után azonnal megkezdni majd az elemző munkát.

Von der Leyen megerősítette, hogy valamennyi tagállam egyidőben és ugyanolyan feltételek mellett fog hozzájutni a vakcinákhoz, a lakosságszámának arányát tükröző mennyiségben. A Bizottság arra is felkéri a tagállamokat, hogy osszák meg oltási terveiket.

A testület elnöke emlékeztetett rá, hogy Brüsszel már három oltóanyag-gyártóval megállapodást írt alá, amit hamarosan három újabb szerződés fog követni, és sorban áll egy hetedik gyártó is. Arra is felhívta a figyelmet, hogy az oltóanyagok fokozatosan kerülnek majd piacra, és jelenleg nem tudható pontosan, hogy milyen fokú immunitást (70 vagy 90%-ot) fognak biztosítani.

Az Európai Tanács egy külön nyilatkozatban elítélte a csütörtöki nizzai terrorcselekményt és szolidaritását fejezte ki Franciaországgal. A vezetők megállapították, hogy Törökország eddig nem élt a kapcsolatok javításának lehetőségével. Az EU27-ek elítélték a török elnök provokatív retorikáját és a Földközi-tenger keleti medencéjében a folytatólagos török provokációkat. Végül emlékeztettek rá, hogy decemberi csúcstalálkozójukon visszatérnek a kérdésre. Görögország és Ciprus után Franciaország is újabban szankciókat sürgetett Ankara ellen.

Brüsszel 2020. november 9.

Földgázzal, de még zöldebb helyreállítási alapot kér az Európai Parlament

Az Európai Parlament azt szeretné, ha a legnagyobb uniós helyreállítási alap (RRF) legalább 40%-át a klímavédelemre fordítanák a tagállamok, de nem zárta ki teljesen földgáz infrastrukturális projektek támogathatóságát a csomagból. A szakbizottsági szavazás után az EP plenárisa még a héten megadhatja a tárgyalási mandátumot a Tanáccsal folytatandó tárgyalásokra.

Az EP költségvetési és gazdasági és pénzügyi szakbizottságai hétfőn elfogadták a parlamenti álláspontot a 750 milliárd euró összegű helyreállítási eszköz legnagyobb, 672,5 milliárd eurós alapjáról (RRF). A képviselők már az eheti plenáris ülésen mandátumot kaphatnak arra, hogy az EP nevében elkezdjék az alkudozást a Tanáccsal a helyreállítási és stressztűrőképességi eszköz (RRF) céljairól, finanszírozásáról és szabályairól.

A 73 igen, 11 nem szavazat és 15 tartózkodás mellett elfogadott jogszabály-tervezet kiköti, hogy az RRF-ből kizárólag olyan tagállamok juthatnak majd forrásokhoz, amelyek elkötelezettek a jogállamiság és az EU alapvető értékei mellett.

Az RRF források lehívására benyújtandó nemzeti beruházási és reformtervek akkor lennének finanszírozásra jogosultak, ha összhangban állnak hat uniós prioritással. Ezek: a zöld átállás, a digitális átalakulás, a gazdasági kohézió és versenyképesség, a szociális és területi kohézió, a válságra való intézményi reagálási képesség, valamint az Új Generáció EU-politikák, mint amilyen az európai készségfejlesztési program, az ifjúsági garancia és a gyermekgarancia.

A képviselők azt szeretnék, ha minden egyes terv a költség legalább 40 százalékát a klíma- és a biológiai sokféleség védelmére, legalább a 20 százalékát pedig a digitális átállásra fordítaná. A Tanács a Bizottság javaslatával egyetértve 37 és 20%-os arányt fogadott el.

A Climate Action Network (CAN) elnevezésű környezetvédő szervezet közleményben bírálta az EP két szakbizottsága által elfogadott jelentést amiatt, mert az nem zárja ki teljesen a fosszilis földgáz infrastrukturális projektek finanszírozhatóságát az RRF-ből. Markus Trilling, a CAN koordinátora kétarcúsággal vádolta a képviselőket, és azt mondta, hogy ha az EP hiteles akar maradni a klímapolitika terén, akkor valamennyi fosszilis tüzelőanyagot ki kellene zárnia az EU teljes költségéből, a kohéziós politikából, a méltányos átállási alapból és a helyreállítási alapból egyaránt.

Az Európai Parlament azt szeretné, ha a 672,5 milliárd euróból (vissza nem térítendő támogatások és kölcsönök) olyan tagállami intézkedéseket finanszíroznának, amelyek a járvány gazdasági és szociális hatásainak a közömbösítését szolgálják, és 2020. február 1-ig visszamenőleg keletkezett költségeket lehessen fedezni a keretből.

A képviselőtestület a Tanács által rögzített három év helyett négy évre bocsátaná rendelkezésre az RRF forrásait, és 10 százalékról 20 százalékra felemelné az előleg mértékét a tagállamoknak.

A parlament tagjai azt is előírnák a Bizottságnak, hogy évente kétszer is jelentést terjesszenek az EP elé arról, hogyan hajtják végre a célokat és a mérföldköveket a tagállamok, illetve kinek, mennyi pénzt fizettek ki a programból.

A képviselők arra köteleznék az RRF-ből finanszírozott projektek kedvezményezettjeit, hogy a beruházások helyszínén elhelyezett plakátokon és táblákon jelezzék, hogy „az Európai Unió Helyreállítási Kezdeményezése” által finanszírozott projektről van szó.

Brüsszel 2020. október 29.

A káros és jogellenes tartalmak eltávolítása online - mit javasol az EP?

Az illegális, vagy káros online tartalmak eltávolítása nagyon fontos, azonban ügyelni kell a szabad véleménynyilvánítás védelmére is - mondják az EP-képviselők.

Az EU dolgozik a digitális szolgáltatásokról szóló új jogszabályon, amely alkalmazkodna a rohamosan fejlődő digitális szektor újításaihoz. Az egyik alapvető kérdés, amelyet az EP-képviselők szerint meg kell oldani, a felhasználók védelme a káros vagy illegális tartalmakkal szemben. A Parlament október 20-án három jelentést fogadott el a témában, összefoglaltuk a főbb tudnivalókat.

Különbséget kell tenni az illegális és a káros tartalom között

A Parlament szerint egyértelműen különbséget kell tenni az illegális és a káros tartalom meghatározása között. Bizonyos típusú tartalmak, például a holokauszt tagadása, egyes tagállamokban illegális lehet, míg másokban nem. Az olyan káros tartalmak, mint például a

gyűlöletbeszéd és a dezinformáció, nem mindig jogellenes. Szigorú különbségtételre van szükség, mert a kétféle tartalmat eltérően kell kezelni - az illegális tartalmakat mindenképp el kell távolítani, míg a káros tartalmak esetében több más lehetőség is van.

Az illegális tartalmak eltávolítása vs. a szabadságjogok védelme

A képviselők szerint az online platformok önkéntes fellépése nem elég hatékony a probléma megoldásához. Kötelező érvényű, uniós szintű szabályozást kellene kidolgozni, amely az ún. „észlelés és cselekvés” elvén alapulna. A szabályoknak biztosítaniuk kellene, hogy ez az eljárás:

hatékony - a felhasználók könnyedén jelenteni tudják az esetleges illegális tartalmat az online platformoknak és közvetítőknél, hogy mielőbb el tudják távolítani azt

nem használható visszaélésre - a tartalom megjelölése vagy eltávolítása esetén az érintett felhasználókat értesíteni kell, és lehetőségük van fellebbezni egy nemzeti vitarendező testületnél

tiszteletben tartja a felhasználók jogait és szabadságait - például a véleménynyilvánítás és az információ szabadságát, hogy az online platformok és közvetítők hatékonyan, arányosan és megkülönböztetés nélkül távolítsák el az illegális tartalmat, ugyanakkor ne távolítsanak el nem jogellenes tartalmat.

A képviselők szerint a tartalom jogszerűségéről nem magánvállalkozásoknak, hanem egy független bírói testületnek kellene döntenie.

Ha egy illegális tartalom bűncselekménynek minősül, vagy ahhoz kapcsolódik, akkor az eltávolítása mellett, a bűnüldöző hatóságoknak és az igazságszolgáltatásnak is tudnia kell róla. A Bizottságnak fontolóra kell vennie, hogy kötelezővé teszi az online platformok számára a bűncselekmények bejelentését az illegális hatóságok felé.

A káros, de nem illegális tartalmak kezelése

A káros tartalmak, például a gyűlöletbeszéd vagy a dezinformáció problémája kapcsán az EP-képviselők javaslata szerint szigorítani kellene az online platformok átláthatósági kötelezettségeit, illetve a terjesztésük megállításáért növelni kell a felhasználók médiatudatosságát.

A Parlament rámutatott, hogy a dezinformáció azért is terjed olyan gyorsan, mert számos online platform üzleti modellje a szenzációhajhász, kattintásvadász tartalom megjelenítését részesíti előnyben a profit növelése érdekében. A gyakorlat megváltoztatása érdekében a képviselők nagyobb átláthatóságot kérnek az online platformok bevételszerzési politikájával kapcsolatban.

Nagyobb kontroll a felhasználóknak

Az EP-képviselők azt javasolják, hogy a felhasználók kapjanak nagyobb ellenőrzési jogot a tartalmak felett. A célzott reklámokat jobban visszaszorítanák a kevésbé erőszakos hirdetések javára, amelyek nem a tartalmakkal kapcsolatos korábbi felhasználói reakciókra építenek.

A Bizottság várhatóan 2020 végéig előterjeszti a digitális szolgáltatásokra vonatkozó jogszabály-javasaltot.

Brüsszel 2020. október 29.

Az EU még több tesztelésre és az oltóanyagra készül

Az EU27-ek vezetői csütörtöki videokonferenciájukon olyan új – főleg tesztelésre és kontaktkutatásra vonatkozó -intézkedéseket vitattak meg, amelyek lelassíthatják a koronavírus-járvány terjedését. Az Európai Tanács az oltóanyagok gyorsított ütemben

történő hitelesítéséről, igazságos szétosztásáról és nemzeti oltási terveik egymással való megosztásáról is megállapodtak.

Az EU-tagállamok vezetői csütörtöki videókonferenciájukon eszmét cseréltek a COVID19-járvány elleni védelmet szolgáló további intézkedésekről elsősorban a tesztelések és a határokon át történő kontaktkutatás terén, és egyeztették az oltóanyagok európaiak százmillióihoz való eljuttatásával összefüggő lépéseket is.

„A helyzet nagyon komoly. A megbetegedések, a kórházi ápolásra szoruló és a halálesetek száma mindenhol növekszik. Az egészségügyi rendszereink összeomlanak a terhelés alatt, ha nem cselekszünk gyorsan” – szögezte le Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke a virtuális találkozó után, amelyen bemutatta a testület oltási stratégiára vonatkozó előző napi ajánlásait.

Charles Michel, az Európai Tanács elnöke elmondta, hogy az EU-nak a jelenlegi helyzetben két prioritásra kellene összpontosítania. Az első a tesztelések tömegessé tétele és a kontaktkutatás fokozása, mert „amíg nem áll rendelkezésre az oltóanyag, addig ez a két fő eszköz áll rendelkezésre a járvány gyors terjedésének a megakadályozására.

Az EU azt tervezi, hogy a jelenlegi orrkenetvételekből álló pcr tesztek kiegészítik az ugyan eddig kevésbé hatékonynak bizonyuló, de 15 perc alatt eredményt produkáló antitest-tesztekkel. Szlovákia Európában és a világon elsőként jóformán az egész lakosságát ezzel a módszerrel fogja letesztelni, és a szlovák tapasztalatokból a többi tagállam is meríthet.

Első lépésként európai szinten hitelesítik majd a gyorseszteket, majd attól kezdve tervek szerint valamennyi tagállamban kölcsönösen elismernék a másik országban végzett tesztek.

Ami a kontaktkutatást illeti, von der Leyen szerint 22 uniós tagállam fejlesztett már ki ilyen alkalmazást, ezek azonban a nem azonos sztemderdek miatt nem illeszkednek egymáshoz. Az Európai Bizottság már elkészített egy közös platformot, amihez eddig három ország rendszere csatlakozott, hogy aztán novemberben a további 19 tagállam is belépjen a rendszerbe. A Bizottság elnöke elmondta, hogy eddig 15 millió európai töltötte le az alkalmazást, és arra biztatott mindenkit, hogy kövesse a példájukat.

A brüsszeli testület egy, utas-helymeghatározási rendszeren is dolgozik, aminek akkor vehetik majd hasznát, ha a járványhelyzet javulásával megindul a fokozatos nyitás és többen kelnek majd útra.

Von der Leyen azt is bejelentette, hogy a Bizottság 220 millió eurót bocsát rendelkezésre a határokon át történő betegszállítás költségeinek a finanszírozására. Brüsszel a tagállamok kormányainak járványügyben tanácsokat adó szakértők közös uniós platformját is létre kívánja hozni annak érdekében, hogy a tagállamok ellessék egymástól a legjobb gyakorlatokat.

A járványkezelésnek szentelt virtuális EU-csúcs másik nagy témája a várhatóan az év végétől kezdve elérhetővé váló oltóanyagok felhasználása volt. Első lépcsőben az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) az engedélyezési folyamat felgyorsítása érdekében nem fogja megvárni a teljes dokumentáció benyújtását, hanem az első elemek benyújtása után azonnal megkezdni majd az elemző munkát.

Von der Leyen megerősítette, hogy valamennyi tagállam egyidőben és ugyanolyan feltételek mellett fog hozzájutni a vakcinákhoz, a lakosság számának arányát tükröző mennyiségben. A Bizottság arra is felkéri a tagállamokat, hogy osszák meg oltási terveiket.

A testület elnöke emlékeztetett rá, hogy Brüsszel már három oltóanyag-gyártóval megállapodást írt alá, amit hamarosan három újabb szerződés fog követni, és sorban áll egy hetedik gyártó is. Arra is felhívta a figyelmet, hogy az oltóanyagok fokozatosan kerülnek majd piacra, és jelenleg nem tudható pontosan, hogy milyen fokú immunitást (70 vagy 90%-ot) fognak biztosítani.

Az Európai Tanács egy külön nyilatkozatban elítélte a csütörtöki nizzai terrorcselekményt és szolidaritását fejezte ki Franciaországgal. A vezetők megállapították, hogy Törökország eddig nem élt a kapcsolatok javításának lehetőségével. Az EU27-ek elítélték a török elnök provokatív retorikáját és a Földközi-tenger keleti medencéjében a folytatólagos török provokációkat. Végül emlékeztettek rá, hogy decemberi csúcstalálkozójukon visszatérnek a kérdésre. Görögország és Ciprus után Franciaország is újabban szankciókat sürgetett Ankara ellen.

Brüsszel 2020. október 28.

Méltányos minimálbért kellene biztosítani minden EU-tagállamnak

Méltányos minimálbér biztosítását írná elő az EU tagállamai számára az az irányelv, amelynek tervezetét szerdán mutatta be az Európai Bizottság. Az intézkedés különösen azokat a tagállamokat, köztük Magyarországot célozza, ahol a munkaadók és a munkavállalók képviselői által kitárgyalt kollektív szerződések a munkaerő kevesebb mint 70 százalékát fedik le. Neki egy sor új feltételnek kellene eleget tenni és aktívan ösztönözniük kellene a szociális párbeszédet.

Egységes európai minimálbér helyett mindenhol megfelelő és méltányos minimálbér bevezetését írná elő a munkavállalók számára az az irányelv-tervezet, amit szerdán mutatott be az Európai Bizottság.

Minimálbért valamennyi tagállamban bevezettek már, 21 országban kötelező érvénnyel, míg hat tagállamban (Ausztria, Ciprus, Dánia, Finnország, Olaszország és Svédország) a szociális partnerek által kötött kollektív szerződések védik a minimálbéreket. Az irányelv kezdeményezése mögött ezért nem a minimálbér hiánya, hanem számos országban a munkavállalók számára a tisztességes életfeltételeket nem garantáló, túl alacsony minimálbérszint, másnéven az alulfizetettség húzódik meg.

Mint a testület rámutat, az elmúlt évtizedekben az alacsony kategóriába tartozó bérek nem tudtak lépést tartani más bérekkel, és az aktív keresők körében nőtt a szegénység. Az aktív keresőket sújtó szegénység aránya a 2007-es 8,3 százalékról 2018-ra 9,4 százalékra emelkedett uniós átlagban. De, a béregyenlőtlenségek a munkaerőpiac növekvő mértékű polarizációja (a közepes bérszintű, vagy közepesen képzett munkahelyek számának csökkenése és az alacsony és a magas keresetűek számának növekedése), és a kollektív szerződések gyakorlatának visszaszorulása miatt is nőttek. „A tagállamok többségében a dolgozókat alulfizetettség és/vagy a minimálbér-védelem hiányos lefedettsége sújtja” – húzza alá a Bizottság.

„A mostani javaslat a megfelelő minimálbérekről fontos jelzés, hogy a munka méltóságát válságidőben is tiszteletben kell tartani. Azt látjuk, hogy a munka már túl sok embert nem képes eltartani. A dolgozóknak méltányos minimálbérhez való hozzáférést és tisztességes életszínvonalat kell biztosítani. Amit ma javaslunk, az egy minimálbérekre vonatkozó keret a nemzeti hagyományok és a szociális partnerek szabadságának teljes tiszteletben tartása mellett” – szögezte le Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke.

„A dolgozók közel 10 százaléka szegénységben él: ezen változtatni kell. Nem szabad, hogy az állással rendelkező embereknek megélhetési gondjaik legyenek. A minimálbéreknek fel kell zárkózniuk azokhoz a bérekhez, amelyek az elmúlt évtizedekben nőttek, leszakítva a minimálbéreket. A kollektív szerződésnek kell lennie az aranyvalutának valamennyi tagállamban. A tisztességes minimálbérek biztosítása feketén-fehéren rögzítve van a szociális jogok európai pillérének 6-ik elvében. Amit minden tagállam jóváhagyott” – húzta alá Nicolas Schmitt, a munkahelyekért és a szociális jogokért felelős uniós biztos.

A testület hangsúlyozza, hogy a javaslat teljes mértékben tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét, amikor minimum sztenderdekre vonatkozó keretet állít fel, tiszteletben tartja a tagállamok hatásköreit és a szociális partnerek önrendelkezését, valamint a szerződéses szabadságot a munkabérek terén. „Nem kötelezi a tagállamokat kötelező minimálbérek bevezetésére, és nem rögzít egy közös minimálbér-szintet sem” – állapítja meg a közlemény.

A Bizottság arra is rámutat, hogy a kollektív tárgyalások és szerződések gyakorlatát folytató országokban általában jellemző az alacsonykeresetűek kisebb aránya, a béregyenlőtlenségek kisebb mértéke és magasabb minimálbérek. Ezért Brüsszel javaslata a kollektív bértárgyalások előmozdítását célozza valamennyi tagállamban.

A kötelező minimálbért alkalmazó országoknak az irányelv értelmében olyan feltételeket kell biztosítani, amelyek megfelelő (és méltányos) szintű minimálbéreket garantálnak. A meghivatkozott feltételek egyértelmű és stabil kritériumokat kell, hogy rögzítsenek a minimálbérek megállapítására, indikatív referenciaétekeket a megfelelőség megállapításához, továbbá a minimálbérek rendszeres és időben történő naprakésszé tételét. A szóban forgó tagállamoknak szavatolniuk kell majd a minimálbérektől való eltérések és csökkentések arányos és indokolt alkalmazását, és a szociális partnerek tényleges bevonását a minimálbérek megállapításába.

A javaslat része a minimálbér-védelem eddiginél jobb betartatása és nyomon követése minden tagállamban. A javasolt direktíva értelmében a tagállamoknak éves rendszerességgel jelenteniük kell a minimálbérre vonatkozó adatokat a Bizottságnak.

A tagállamokkal szemben ugyancsak elvárás olyan intézkedések bevezetése, amelyek növelik a kollektív szerződés hatálya alá tartozók számát és lefedettségét, többek között a szociális partnerek kapacitásainak erősítése és a bértárgyalások szociális partnerek közötti ösztönzése révén. Amennyiben a kollektív szerződések lefedettsége 70% alatt van, a tagállamoknak egy, a módszert ösztönző keretet kellene elfogadniuk törvény elfogadásával, vagy a szociális partnerekkel történő megállapodás révén, továbbá cselekvési terv kidolgozásával.

„Mi a tagállami szociális partnerek által megállapított tisztességes béreket szeretnénk, nem politikailag manipulált fizetéseket. Mi egy igazán autonóm szociális párbeszéd hívei vagyunk, nem az állami hatóságok által kényszerített kvázi-kötelező kollektív megállapodásoké. Amit a Bizottság javasol, az egy jogi szörnyeteg, ami csak problematikus jogalkalmazáshoz vezethet, mert a javasolt derogációk nem képesek eloszlatni a tervezett előírások által kiváltott problémákat. A cégek a túlélésért és a Covid-19 által fenyegetett munkahelyek megmentéséért harcolnak. Nincs mozgásterük az európai szintű minimálberről szóló veszélyes kísérletezgetések költségeinek az elnyelésére” – vélekedett Markus J. Beyrer, az európai munkaadók és üzleti vállalkozások európai ernyőszervezete a BusinessEurope igazgatója.

Az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) főtitkár-helyettese szerint a javaslat pozitív lépés, mert ez az egyetlen módja a tényleges változás elérésének. „A dolgozóknak nem járna garantált védelem a munkadó megtorlásával szemben, ha belépnek a szakszervezetbe. A direktíva arra kötelezi a tagállamokat, hogy előmozdítsák a megfelelő minimálbért, de a minimálbért kereső dolgozók számára nem garantálja a szükséges béremelést. Az irányelv módosításával magasabb minimálbérek és nagyobb fokú kollektív párbeszéd érhető el, ezért a szakszervezetek harcolni fognak a kedvezőbb feltételekért” – szögezte le Esther Lynch.

„Fontos mérföldkőhöz érkezett az európai minimálbér létrehozására irányuló folyamat: az Európai Bizottság bejelentésével ugyanis újabb lépéssel közelebb kerültünk a teljes megvalósításhoz. Az MSZP szociáldemokrata pártként régóta zászlajára tűzte az európai minimálbér szükségességét, ennek szorgalmazása fontos része volt közösségünk európai programjának” – mutatott rá közleményében Ujhelyi István, az MSZP EP-képviselője.

A képviselő szerint vitán felül áll, hogy minden uniós tagállam munkavállalóját megilleti a tisztességes bér, amely a méltányos megélhetés, a biztonság és kiszámíthatóság alappillére. A dolgozói szegénység mértéke és a bérkülönbségek az elmúlt években jelentős mértékben

növekedtek Európában, a koronavírus-járvány pedig még jobban kiszélesítette ezt a társadalmi- és gazdasági szakadékot.

Ujhelyi hozzátette, hogy a Bizottság javaslata számos és mély vitát fog eredményezni, az európai minimálbér intézménye ugyanis több tagállam – így például a magyar kormányzat – számára is elfogadhatatlan.

Brüsszel 2020. október 27.

Az EP összehozta az első SZFE-vitát

Európai szintre került a Színház- és Filmművészeti Egyetem (SZFE) átalakítása körül zajló vita, amikor az Európai Parlament kulturális és oktatási bizottsága kedden mindkét érdekelt félnek lehetőséget adott álláspontjának kifejtésére. Vidnyánszky Attila, a kormány által kinevezett kuratórium elnöke a kancellár egyetemre való beengedését nevezte a tárgyalások előfeltételének, míg Milovits Hanna, a hallgatói önkormányzat alelnöke szerint mindaddig fennmarad a blokád, amíg a diákokat nem kezelik egyenlő félként és nincs garancia az egyetem autonómiájára.

Nagyjából egy órás meghallgatást rendezett kedden az EP kulturális és oktatási bizottsága a Színház- és Filmművészeti Egyetem körül kialakult konfliktusról, amelyen mindkét oldal két-két képviselője kifejtette az álláspontját. Egyelőre nem tudni, hogy lesz-e folytatása a képviselőtestületben a vitának, a levezető elnök, Sabine Verheyen mindenesetre azt kérte a felektől, hogy a bizottság tagjai akár írásban is feltehessenek majd kiegészítő kérdéseket.

A modellváltás okairól:

György László, az ITM államtitkára szerint az SZFE átszervezését a felsőoktatás megújításának optikáján keresztül kell nézni. Emlékeztetett rá, hogy a világ top tízes filmművészeti egyeteme egytől-egyig magánintézményi-alapítványi formában működik, és lényegében ezt az irányt követi nyolc hazai egyetem modellváltása is. Hozzátette, hogy a reform mindenhol zökkenőmentesen megvalósult, egyedül az SZFE-vel alakult ki konfliktus. „Ez több, nem kevesebb autonómiát jelent az egyetemek számára” – mutatott rá az államtitkár, aki arra is felhívta a figyelmet, hogy a kormány kész négyszeresére növelni a felsőoktatási intézmény állami támogatását.

Upor László, az egyetem lemondott rektora szerint ugyanakkor olyan „kikényszerített átalakulásról van szó”, amelynek során az SZFE-t megfosztották az autonómiához szükséges garanciáktól. „Az autonómia a kuratóriumra száll és nem az egyetemre” – vélekedett az egyetem korábbi rektora, aki emlékeztetett arra, hogy a kuratórium tait a minisztérium nevezte ki, és az igazgatótanács „egyik pillanatról a másikra mindent megváltoztathatnak”.

Milovits Hanna, a hallgatói önkormányzat alelnöke úgy vélte, hogy az alapítványi forma csak látszólag jelent eltávolodást az állam befolyásától, „valójában éppen az állam alá való besorolásról van szó”. Többek között úgy, hogy a kuratóriumi tagokat egy életre nevezik ki.

Vidnyánszky Attila, a kuratórium elnöke a szakma (például a filmgyártók) jelzéseire hivatkozva közölte, hogy az SZFE már régóta egy bezárt, belterjes intézmény, amely kirekeszt más gondolatokat és stílusokat. A modellváltás ezzel szemben számára egy megtisztulási folyamat, amelynek célja, hogy nyitottabbá tegye az intézményt, engedjen be más stílusokat, gondolatokat és esztétikai megközelítéseket is. A váltás szerinte egy új campus létrehozására is „komoly lehetőség”. „Nem mi oszlattuk fel a szenátust, senkit sem küldtünk el” – állította a kuratóriumi elnök. „Ez egy több évtizedes történet. Az SZFE nem a sokszínűség felé haladt, hanem egyre inkább bezárkózott és kirekesztővé vált” – jelentette ki Vidnyánszky, hozzátéve, hogy számára a kereszténység a nyitás és a befogadás metaforája.

Az egyetem vezetésének és a hallgatók képviselőinek a bevonásáról:

György László elmondta, hogy 13 egyeztetést tartottak a nyári szünet előtt az érintett egyetemek rektoraival és a hallgatói önkormányzatok képviselőivel. „Nagyon sok tárgyalás volt 2012 óta, kezdve a Műegyetemmel” – tette hozzá.

Upor László szerint viszont nem voltak valódi tárgyalások, és hiába terjesztett elő az egyetem saját javaslatokat, azokból – szerinte – semmit sem vettek figyelembe. „Én sem kaptam semmilyen lehetőséget a tárgyalásra. Az egyetemet nem vonták be az egyeztetésekbe” – állította a volt rektor.

A HÖK alelnöke közölte, hogy a diákok már március óta tudtak a készülő változásokról, de a minisztérium úgy vezényelte le a folyamatot, „hogy nem tárgyaltak senkivel”. Pedig Milovits Hanna szerint a hallgatók is eljuttattak egy saját listát az autonómia garanciáiról, de elmondása szerint ebből semmi sem jelent meg a jogszabályban. Arra is rámutatott, hogy az új alapítvány testületében a diákok nem kaptak részvételt és így beleszólást sem az egyetem ügyeibe.

Arról, hogy miről is szól az egyetemfoglalás és a diákok akciója:

Vidnyánszky szerint „az első pillanattól kezdve politikai dimenziót kapott az ügy”, és szerinte nem szolidaritásból tüntettek múlt vasárnap 15 ezren, hanem „a baloldali pártok kampánynyitója” volt. Azt állította, hogy a diákság egy része augusztusban „baloldaliaktól kiképzést kapott az egyetemfoglalásról”. „Végig minden egyes törekvés a baloldali pártok szervezésében és irányításával történt” – állította a színházigazgató és kuratórium elnök.

Milovits Hanna ezzel szemben közölte, hogy az egyetem vezetői és tanárai nem manipulálták a diákokat, és ha valaki manipulált, az a kormányzathoz hű média. Leszögezte, hogy a tiltakozó akció kezdettől fogva egy cél elérésére, az egyetemi autonómia visszaállítására irányult. „Senki sem fizet bennünket. Az egyetemi szabadság sokkal egyetemesebb érték, mint a pártérdekek” – közölte.

Upor László azt vetette Vidnyánszky Attila szemére, hogy három különböző konspirációs teóriával állt elő, és éveken át rontotta az egyetem hírnevét. Azt is cáfolta, hogy a tiltakozásnak bármi köze lenne a politikához. „Mi sohasem politikai szinten fogalmaztuk meg a követeléseinket. Ez mindig is az autonómiáról szólt” – szögezte le a korábbi rektor.

Upor László azt is szóba hozta, hogy az új kancellár néhány napja lekapcsolta az egyetem épületében az internetet és lezáratta az összes osztálytermet. „Ilyen még sohasem fordult elő az egyetem történetében” – mutatott rá.

A kuratórium elnöke aggasztónak nevezte az intézmény falai között kialakult helyzetet és fényképekkel próbálta illusztrálni, hogy „milyen anarchikus állapotok uralkodnak bent”. Vidnyánszky szerint higiéniai és tűzbiztonsági szempontból is tarthatatlanná vált a helyzet, és azzal érvelt, hogy „a tanköztársaság rendje nem felel meg az egyetem működési szabályzatának”.

A kibontakozás esélyei és feltételei:

A kormány képviselője szerint az érintett szereplőknek kellene megegyezniük, „nem a kormány akarja megmondani nekik, hogy mi a jó”. „remélem, hogy ez a vita kicsit enyhíthet a feszültségen” – tette hozzá György László.

Vidnyánszky Attila közölte, hogy „minden tárgyalásra és együttműködésre készek vagyunk”, de ehhez előbb a tüntető diákoknak be kell engedni az épületbe az egyetem kuratórium által kinevezett kancellárját. „Mi tenni szeretnénk egy nagy kísérletet. Nagyon komolyak és tiszták a szándékaink” – jegyezte meg.

„Mi szeretnénk tárgyalni, de csak akkor, ha egyenlő félnek tekintenek bennünket és garantálják az egyetemi autonómiát” – szögezte le Milovits Hanna, a HÖK alelnöke. „Azért tartjuk fenn a blokádot, mert az egyetem autonómiája nincs garantálva” – közölte.

Upor László szerint az SZFE nem fogja feladni a legfőbb követelését, az autonómia visszaállítását, és kifogásolta, hogy a kuratórium csak közleményekkel kommunikál.

Az EP-képviselők hozzászólásai:

A rövid vitához összesen öt EP-képviselő szólott hozzá, közülük négyen inkább az SZFE oldalán, míg egy képviselő, a néppárti szlovén Milan Zver egyértelműen a kormány és a kuratórium oldalán. Zver arra hívta fel a figyelmet, hogy a nyolc érintet felsőoktatási intézmény közül egyedül az SZFE nem hajlandó elfogadni az új modellt. Úgy vélekedett, hogy a média dramatizálja a tüntetéseket, amelyek „nem spontánok és politikailag motiváltak”. Azt is rosszállón jegyezte meg, hogy a Demokratikus Koalíció korábban „megfenyegette” a kuratórium elnökét.

Petra Kammerevert (német, szociáldemokrata) saját véleményeként azt mondta, hogy az SZFE átalakításával a kormány tovább kívánja korlátozni az alapvető jogok magyarországi érvényesítését. Úgy vélte, hogy a kormánybarát kuratórium „teljesen elvonta az egyetemtől az autonómiát”, amelynek így sem a tantervre, sem a kinevezésekre nincs hatása. Megkérdezte, hogy milyen elvek alapján nevezik ki a kuratórium tagjait. (Erre György László védelmébe vette a négy kuratóriumi tagot, mondván kettő közülük érdemes rendező és színművész, míg két üzletember is van a tagok között, ami egyébként más egyetemeken is bevett szokás).

Irena Joveva (bolgár, liberális), szerint, ami történik, az újabb kicsúcsosodása annak a politikának, amelyben a kormány megpróbálja korlátozni a szólás- és a sajtószabadságot. Úgy vélte, hogy a kormány a versenyképesség színfala mögé bújva ideológiai harcot folytat.

Romeo Franz (német, zöldpárti) arra hívta fel Vidnyánszky figyelmét, hogy a kereszténység nem abból áll, hogy az állam maga alá gyűri az intézményeket. Fontosnak nevezte, hogy az alapítványi kezelés több, ne pedig kevesebb autonómiát eredményezzen.

Melbarde Dace (lett, Európai Konzervatívok és Reformerek) leszögezte, hogy láthatóan nem több pénzért tüntetnek a diákok, hiszen a több pénz ígérete sem tántorítja el őket a céljaiktól. Ő arról érdeklődött, hogy az Alkotmánybíróság elé kerülhet-e az ügy (amit Milovits Hanna megerősített).

Brüsszel 2020. október 26.

Koronavírus: csalások és visszaélések online II.

Egyre több online kereskedő használja ki a koronavírussal kapcsolatos aggodalmakat és kínál nem létező csodaszereket, nagyon magas áron. Összeszedtük a leggyakoribb visszaélési módokat.

Sokan maradunk otthon a vírus terjedésének lassítása érdekében, így megugrott az internetes vásárlások száma az EU-ban. Mindannyian szeretnénk megvédeni magunkat és szeretteinket is a vírustól, amit a tisztességtelen kereskedők könnyedén kihasználnak.

Számos olyan hirdetés jelent már meg, ami a fertőzés kivédését vagy gyógyítását valótlanul ígérő termékeket hirdet, természetesen méregdrágán. Már olyan kézfertőtlenítőt is lehet kapni, amelynek a címkéjén az áll, hogy ez az egyetlen lehetséges védelem a koronavírussal szemben.

Legyünk résen

Összefoglaltuk, hogy melyek a leggyakoribb csalások és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, ha ilyen hirdetést látunk, akkor mindenképp legyünk óvatosak:

azt állítja, vagy sugallja, hogy a termék ki tudja védeni, vagy gyógyítani tudja a fertőzést

állítólagos orvosokra, vagy nem hivatalos forrásokra hivatkozik

hatóságokra, szakértőkre, vagy nemzetközi intézetekre hivatkozik a név vagy logó feltüntetésével, azt állítva, hogy ezek igazolták a termék hatását, de nem említ ezt alátámasztó hivatalos dokumentációt

„csak ma kapható”, „utolsó darabok” és ehhez hasonló reklámszöveget használ

azt sugallja, hogy csakis az adott felületen lehet beszerezni a terméket, pl. „sehol nem talál ennél olcsóbbat”, „kizárólag ez a termék hatásos a COVID-19-cel szemben”

mivel a termék ki tudja védeni, vagy meg tudja gyógyítani a fertőzést, más hasonló termékeknél jóval drágább.

Fontos tudni, hogy ha félrevezető bejegyzésekkel találkozunk a közösségi oldalakon, jelezhetjük azt a platform üzemeltetői felé a nem megfelelő tartalmak jelzésére szolgáló felületükön.

Az uniós országok kormányai tudományos alapokon nyugvó adatokra támaszkodva adnak hivatalos tanácsokat a koronavírus megelőzésével kapcsolatban, fontos, hogy mindig ezekből a forrásokból tájékozódjunk.

Hogyan lép fel az EU a csalások ellen?

Az Európai Bizottság és a fogyasztóvédelmi együttműködési (CPC) hálózat számos javaslatot tett a csalások kivédése érdekében. A tagállamok fogyasztóvédelmi hatóságaival közösen március 20-án nyilvánosságra hozták a CPC Common Position COVID19 keretében, hogy milyen jellegű csalások és visszaélések fordultak elő eddig leggyakrabban a járványhelyzetben.

Didier Reynders, a jogérvényesülésért és a fogyasztópolitikáért felelős biztos március 23-án levélben fordult több internetes platformhoz, közösségimédia-vállalkozáshoz, keresőportálhoz és webáruházhoz, hogy az együttműködésüket kérje a felületeiken közzétett hamis információk eltávolításában.

A jogszabályok szerint az olyan állítások, minthogy egy bizonyos termék kigyógyít egy betegségből, vagy csak egy bizonyos ideig elérhető, nem megengedettek az EU-ban. Amennyiben valaki mégis ilyet állít, és a platform, amelyen hirdetik, tudomást szerez róla, kötelessége közbeavatkozni.

A biztonságosabb internetezés érdekében az Európai Bizottság bejelentette, hogy 2020 végén javaslatot tesz a digitális szolgáltatásokra vonatkozó új jogszabályra. Az EP-képviselők október 20-án fogadták el ajánlásait a témában, amelyek vezérelve, hogy „ami illegális offline, annak online is annak kell lennie”. Az EP-képviselők többek között szigorúbb követelményeket kértek az online tartalom- és tárhelyszolgáltatók, közvetítő szolgáltatók tekintetében, akiknek kezelniük kellene a hamis, illegális vagy veszélyes termékeket értékesítőket.

Brüsszel 2020. október 24.

Új uniós agrárpolitika a környezetvédelem, a méltányosság és a hatékonyság jegyében

Több támogatás az éghajlat- és környezetbarát gazdálkodóknak

Az éves közvetlen kifizetések maximuma 100 ezer euró lesz, a kisvállalkozások több támogatáshoz jutnak

A gazdálkodók egyedi igényeire válaszoló válságintézkedések

Szigorúbb szankciók a környezetvédelmi vagy állatjóléti szabályokat sorozatosan megszegőkkel szemben

Csak a rugalmas, fenntartható és válságbiztos agrárpolitika garantálhatja, hogy a gazdálkodók továbbra is biztosítani tudják a biztonságos élelmiszerellátást az Unió egészében.

A képviselők pénteken elfogadták álláspontjukat a 2022 utáni agrárpolitika reformjáról. A parlamenti delegáció ezzel készen áll a tárgyalásokra az uniós szakminiszterekkel.

Elmozdulás a teljesítmény-alapú szakpolitika felé

A képviselők támogatják azt a szakpolitikai irányváltást, amelynek köszönhetően az uniós agrárpolitika ezentúl jobban igazodik az egyes tagországok egyedi igényeihez. A képviselők ugyanakkor ragaszkodnak ahhoz, hogy az Unió egészében egyenlőek maradjanak a versenyfeltételek. A kormányoknak stratégiai tervet kell készíteniük és jóváhagyatniuk a Bizottsággal, amelyben felvázolják, hogyan szándékozzák a gyakorlatban végrehajtani az uniós célkitűzéseket. A Bizottság pedig nemcsak a szabályos teljesítést, hanem a teljesítményt is ellenőrizni fogja.

Az uniós gazdálkodások környezeti hatásának javítása

A stratégiai terveknek összhangban kell állnia a párizsi megállapodás céljaival, fogalmaznak a képviselők.

A Parlament megerősítette az éghajlat- és környezetbarát elemeket a közvetlen kifizetések feltételei között. Ezeket a feltételeket minden gazdálkodónak teljesítenie kell, ha közvetlen kifizetésben szeretne részesülni. A képviselők ezen kívül a vidékfejlesztési források legalább 35 százalékát is különböző környezetvédelmi, illetve az éghajlatváltozás ellen ható beavatkozásokra fordítanák. A közvetlen kifizetésekre szánt források legalább 30 százalékát önkéntesen ökogazdálkodási módszereket alkalmazók támogatására kellene kiosztani. Az ilyen módszereket alkalmazó gazdálkodók a környezetbarát lépésért cserébe több támogatást kaphatnának.

A képviselők ragaszkodnak ahhoz, hogy minden tagállam biztosítson gazdálkodói számára mezőgazdasági tanácsadást, és az uniós támogatása legalább 30 százalékából segítse a gazdálkodókat megbirkózni az éghajlatváltozással, a természeti erőforrások fenntartható kezelésében, és a biológiai sokféleség megőrzésében. A képviselők arra kérik a tagállamokat, hogy ösztönözzék gazdálkodóikat: a mezőgazdasági területek tíz százalékát ne vonják be a termelésbe, hanem a biológiai sokféleség kedvéért tartsák fenn például sövényeknek, nem termő fáknek, tavaknak.

Kevesebb pénz a nagyüzemeknek, több a kisvállalkozásoknak és a fiatal gazdálkodóknak

A képviselők a közvetlen kifizetések éves összegének 60 ezer euró feletti részét fokozatosan csökkentenék, a kifizetések felső határát pedig 100 ezer euróban szabnák meg. A gazdálkodók azonban a teljes összegből még csökkentés előtt levonhatnak a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódóan bejelentett munkabérek 50 százalékát. A nemzeti közvetlen kifizetések legalább hat százalékát a kis- és középméretű gazdálkodások támogatására kellene fordítani. Ha azonban ez az arány meghaladja a 12 százalékot, akkor a 100 ezer eurós kifizetési plafon betartása váljon önkéntessé, javasolják a képviselők.

A tagállamok a közvetlen kifizetésekre szánt keret legalább négy százalékát fiatal gazdálkodók támogatására fordíthatják. A képviselők szerint a vidékfejlesztési alapból további támogatás biztosítható úgy, hogy a fiatal gazdálkodók beruházásait előbbre sorolják.

A Parlament külön nyomatékosítja, hogy uniós támogatásban csak azok részesülhetnek, akik legalább minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet folytatnak. Automatikusan ki kell zárni azokat, akik repülőtereket, vasúttársaságokat, vízműveket, ingatlanügynökségeket, illetve állandó sport- és rekreációs területeket üzemeltetnek.

Vegaburger és tofu-steak: nincs változás a növényalapú termékek címkézésében

A képviselők elutasították az összes olyan módosító indítványt, amelyek kizárólag a hústartalmú termékek esetében engedélyezték volna a hústra vonatkozó elnevezéseket. A növényalapú termékek elnevezésében tehát nem változik semmi.

Segítség válsághelyzetben és a nehézségek leküzdéséhez

A Parlament a bizottsági javaslatához képest további segítő intézkedéseket tart szükségesnek ahhoz, hogy a gazdálkodók meg tudjanak birkózni a különböző nehézségekkel és fel legyenek készítve az esetleges válsághelyzetekre. A képviselők nagyobb piaci átláthatóságot szeretnének, beavatkozási stratégiát várnak minden egyes mezőgazdaság termékre vonatkozóan, és kéri, hogy a környezet állapotát vagy az állatok egészségét és jólétét javító mezőgazdasági gyakorlat mentesüljön a versenyjogi szabályok alól. A Parlament emellett szorgalmazza, hogy a gazdálkodókat az árak és piacok ingadozásakor kiegészítő mezőgazdasági válságtartalék ne csak szükség esetén rendelkezésre álló, hanem állandó eszköz legyen, rendes költségvetéssel.

A sorozatos szabályszegés szigorúbb büntetése és uniós panasztételi mechanizmus

A Parlament szigorítani kívánja a szankciókat azokkal szemben, akik több alkalommal is megsértik az uniós szabályokat például a környezetvédelem vagy az állatjólét terén. A büntetés mértékét a támogatási jogosultság szerinti kifizetés jelenlegi öt százalékaról tíz százalékra kellene növelni.

A képviselők emellett eseti uniós panasztételi mechanizmus felállítását is szorgalmazzák. Akkor lehetne ezzel az eszközzel élni, ha egy gazdálkodó vagy vidéki kedvezményezett úgy érzi, hogy olyan igazságtalanság vagy hátrány érte egy uniós támogatással kapcsolatban, amelyet saját nemzeti kormánya nem orvosolt kellőképpen.

Brüsszel 2020. október 21.

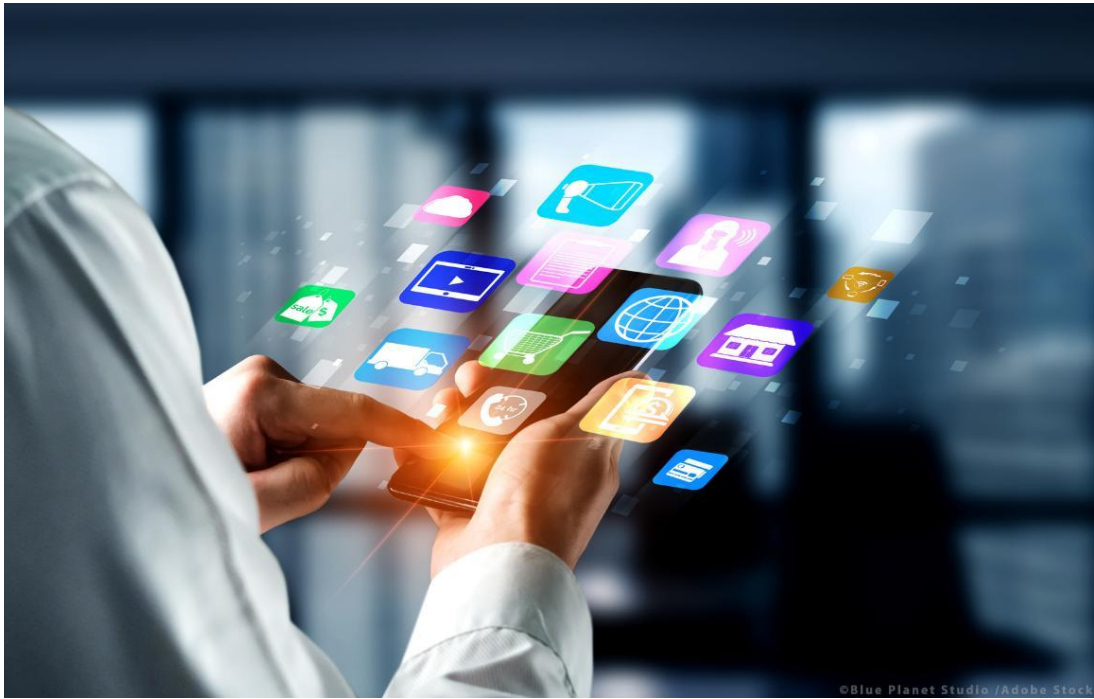
Digitális világ: a képviselők szerint meg kell alkotni az online platformok szabályozási normáit

A külföldi szolgáltatókat is kötik majd a készülő uniós szabályok

Nagyobb védelem a fogyasztóknak az illegális, hamisított és nem biztonságos termékekkel szemben

A célzott reklámok szigorúbb szabályozása és nagyobb felhasználói kontroll az online tartalmak felett

Külön szabályok vonatkoznak majd a techóriásokra, amelyek a piac „kapuőrei”

A Parlament a digitális szolgáltatásokra, így az online platformok és piacterek működésére időtálló szabályokat, az illegális tartalmakkal szemben pedig kötelező erejű mechanizmust vár.

Az európai parlamenti képviselők kedden késő este két jogalkotási jelentést fogadtak el, amelyben felszólítják a Bizottságot, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló, decemberre várt jogszabálysomagban javasoljon megoldást a digitális térben tapasztalható problémákra.

A digitális szolgáltatásokra vonatkozó uniós szabályok az e-kereskedelmi irányelv húsz évvel ezelőtti elfogadása óta nagyrészt változatlanok maradtak. A decemberben beterjesztendő szabálysomaggal az Unió célja a szektor uniós szintű szabályozása mellett az, hogy az adatvédelmi törvényhez hasonló módon nemzetközi szinten is példaként szolgáljon a digitális gazdaságban alkalmazandó normák terén.

Szigorúbb szabályok az illegális online tartalmak kezelésére

A képviselők véleménye szerint minden nem uniós digitális szolgáltatót kötelezni kell a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály rendelkezéseinek betartására, amennyiben szolgáltatásaikat az EU felhasználóinak is kínálják.

Kötelező érvényű ún. „bejelentési-cselekvési” eljárást kell létrehozni, amelynek révén a felhasználók a potenciálisan illegális online tartalmakról és tevékenységekről értesíthetik az online tartalom- és tárhelyszolgáltatókat és közvetítőket. Az eljárás előnye, hogy az online közvetítők gyorsabban reagálhatnak, és átláthatóbbak lennének az illegális tartalmak ellen hozott intézkedéseik. A felhasználók számára azt is lehetővé kellene tenni, hogy nemzeti vitarendezési testületen keresztül folyamodhassanak jogorvoslatért.

A Parlament szerint szigorúan meg kellene különböztetni a jogellenes tartalmat a káros tartalomtól (a jogi felelősségi rendszernek csak az uniós vagy a nemzeti jogban meghatározott „illegális tartalomra” szabad vonatkoznia).

Az online tartalom- és tárhelyszolgáltató platformok nem használhatnak feltöltésszűrőket, valamint a káros és illegális tartalmakra irányuló előzetes ellenőrzést. A képviselők véleménye szerint a tartalom jogszerűségéről nem magánvállalkozásoknak, hanem egy független bírói testületnek kellene döntenie.

A káros tartalmak, a gyűlöletbeszéd és a dezinformáció kezeléséhez szigorítani kellene az átláthatósági kötelezettségeket, terjesztésük megállításához pedig segíteni kell a digitális jártasság megszerzését és növelni kell a felhasználók médiatudatosságát.

Biztonságosabb internet a fogyasztók számára

A Parlament azt szeretné, ha az „ami jogellenes offline, az online is jogellenes” elve, valamint a fogyasztóvédelem és a felhasználók biztonsága jelölné ki a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály fő irányát.

Az online tartalom- és tárhelyszolgáltató platformoktól és közvetítő szolgáltatásoktól elvárják, hogy eredményesebben derítsék fel és távolítsák el a valótlan állításokat, és hatékonyabban lépjenek fel a tisztességtelen kereskedői gyakorlatokkal, például a hamis orvosi eszközök vagy a veszélyes termékek online értékesítésével szemben, ami a koronavírus-járvány idején elharapódzott.

A képviselők szorgalmazzák egy új „Ismerd az ügyfelet!” elv alkalmazását is, amely a platformokat arra kötelezné, hogy maguk szűrjék ki és állítsák meg a szolgáltatásaikat illegális és nem biztonságos termékek és tartalmak értékesítésére használó, csalárd vállalkozásokat.

Hozzá tették, hogy külön szabályokat kellene előterjeszteni a techóriások platformjai által okozott piactorzulás megelőzésére (és nem csupán a kialakult helyzet orvoslására), hogy a piacok megnyíljanak az új belépők, köztük a kis- és középvállalkozások és az induló cégek előtt. A Belső Piaci Bizottság plenárison 571 szavazattal, 26 ellenszavazat és 94 tartózkodás mellett elfogadott javaslatairól [itt](#) és [itt](#) található további információ.

Nagyobb felhasználói kontroll az algoritmusok felett

A képviselők nagyobb beleszólást adnának a felhasználóknak abba, hogy mit szeretnének látni online (akár a tartalmak személyre szabott összeállításának teljes visszautasítása mellett is dönthetnének), nagyobb kontrollt biztosítva számukra az algoritmusok működése felett. A célzott reklámokat jobban vissza kellene szorítani a kevésbé tolazkodó, kontextusfüggő hirdetések javára, amelyek nem igényelnek annyi adatot, és nem a tartalmakkal kapcsolatos korábbi felhasználói reakciókra építenek.

A készülő jogszabálynak arra is fel kellene jogosítania a felhasználókat, hogy lehetőség szerint megőrizték névtelenségüket a digitális szolgáltatások használatakor. Végezetül a szabálykövetés biztosításához a Bizottságnak indokolt lenne megfontolnia egy olyan európai szerv felállítását,

amely nyomon követné a végrehajtást és bírságokkal szankcionálná annak hiányát. A Jogi Bizottság 637 szavazattal, 26 ellenszavazat és 28 tartózkodás mellett elfogadott javaslatairól [itt](#) és [itt](#) található további információ.

Alapvető jogok az online térben

Az [állampolgári jogi szakbizottság](#) által ugyanebben a témában benyújtott harmadik, 566 szavazattal, 45 ellenszavazat és 80 tartózkodás mellett elfogadott nem jogalkotási állásfoglalás alapjogi kérdésekkel foglalkozik. Az állásfoglalásban a képviselők a szólás- és az információszabadság, valamint a magánélet és az adatok védelme érdekében arra kéri a szolgáltatókat, hogy a kifogásolt tartalmakat „gondosan, arányosan és megkülönböztetésmentesen” távolítsák el. A képviselők arra is rámutatnak, hogy az emberi gyengeségeket kihasználó üzenetek alkalmazása éppúgy probléma, mint a gyűlöletbeszéd és a dezinformáció terjesztése, ezért az online platformok bevételszerzési irányelveinek átláthatóságát kéri.

Brüsszel 2020. október 16.

Új jogszabály jön a digitális szolgáltatásokra vonatkozóan

Az online platformok és digitális szolgáltatások sokunk életét megkönnyítik, azonban használatuk számos kockázattal járhat. Összefoglaltuk, milyen megoldásokat javasol az EP.

Az elmúlt 20 évet a digitális forradalom jellemezte - gondoljunk az új technológiák és vállalatok, az új munkamódszerek, a vásárlási-, a szállásfoglalási módok megjelenésére, vagy akár az élelmiszerrendelésekre, az újfajta közlekedési módokra. Az EU 2000-ben fogadta el az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvet, a digitális egységes piac alapkövét, amikor az olyan platformok, mint az Amazon, a Google, és a Booking.com még csak éppen elindultak, a Facebook, az Airbnb és az Instagram pedig még nem is létezett.

Az uniós jogalkotásnak fel kell vennie a lépést a digitális technológiák fejlődésével, ezért is dolgozik az EU a digitális szolgáltatásokra vonatkozó új jogszabályon.

Az online platformok azáltal megkönnyítik a határokon átnyúló kereskedelmet az EU-n belül és kívül, így számos új ajtót nyitottak meg a fogyasztóknak, és új lehetőségeket az európai vállalkozások és kereskedők számára.

Az új lehetőségek azonban új kockázatokkal is járnak. Az illegális áruk, tevékenységek és tartalmak is könnyebben terjednek, új online vállalkozásoknak pedig nagyon nehéz belépni a nagy cégek által uralt piacra.

A Parlament javaslatai

A belső piaci szakbizottság tagjai szeptember 28-án jelentést fogadtak el az új digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály kapcsán. Az EP-képviselők véleménye szerint:

az uniós vállalatokra és azokra az EU-n kívüli cégekre is vonatkoznia kell, amelyek európai fogyasztóknak értékesítik termékeiket; és minden digitális szolgáltatásra ki kell terjednie, nemcsak az online platformokra

a fogyasztóknak ugyanolyan biztonságban kell lenniük, ha online vásárolnak, mint ha fizikailag, a hagyományos módon - ami offline illegális, azt online is illegálisnak kell tekinteni

a platformoknak fokozottabban fel kell lépniük a jogellenes, vagy hamis információkat terjesztő online tartalmak gyors felderítése és eltávolítása érdekében

a fogyasztóknak tájékoztatást kell kapniuk arról, ha egy szolgáltatás mesterséges intelligenciát használ, és lehetőséget kell adni számukra ahhoz, hogy ehhez ne járuljanak hozzá, míg a célzott reklámokat pedig komolyabban kell szabályozni kell

az új jogszabálynak növelnie kell a lehetőséget a versenyre és az új vállalkozások piacra lépésének megkönnyítésével, amit jelenleg a techóriások ellehetetlenítenek

az új szabályozásnak útmutatóként kell szolgálnia az illegális és káros online tartalmak elleni fellépéshez.

Brüsszel 2020. október 14.

Lázás épületfelújításba kezd az Európai Unió

Tíz éven belül 35 millió épület felújítását célozza meg és az építőiparban 160 ezer új „zöld munkahely” létrehozásával számol az Európai Bizottság által szerdán bemutatott „épületfelújítási stratégia”. A zöld megállapodásba illeszkedő stratégia része az EU-ban közel 34 millió embert sújtó energiaszegénység kezelése és a városok esztétikai megújulását előmozdítani hivatott új európai Bauhaus létrehozása.

Az Európai Bizottság által szerdán bemutatott épületfelújítási stratégia az épületek energiateljesítményének javítását célozza. A stratégia a következő tíz évben az épületfelújítási ráta minimum megduplázását irányozza elő annak szavatolásával, hogy a korszerűsítések jobb energia- és forráshatékonyságot eredményezzenek. A terv értelmében 2030-ig 35 millió épületet újítanak fel 160 ezer új „zöld munkahelyet” teremtve az építőiparban.

A terv három területen irányoz elő intézkedéseket: a fűtés és a hűtés dekarbonizációja terén, az energiaszegénységet és a legalacsonyabb energiahatékonyságú épületeket illetően, valamint a középületek – iskolák, kórházak és államigazgatásnak otthont adó épületek – felújításában.

Ahogy arra a Bizottság felhívja a figyelmet, az épületek felelősek az uniós energiafogyasztás 40 és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 36 százalékáért. Ugyanakkor egy adott évben az épületeknek mindössze az 1 százalékát renoválják az energiahatékonyság javításának céljából. Ezért Brüsszel szerint hathatós lépésekre van szükség ezen a területen is, hogy Európa 2050-re el tudja érni klímasemlegességi célját.

Brüsszel szerint az európai szakpolitikai intézkedések már eddig is pozitív hatást gyakoroltak az új épületek energiahatékonyságára: az újonnan épült létesítmények energiafogyasztása csupán a fele a több mint 20 évvel ezelőtt felhúzott épületek által fogyasztott energiamennyiségnek. Az EU-ban azonban az épületek 85%-át több mint 20 éve építették, és ezek 85–95%-a 2050-ben várhatóan még állni fog.

A stratégia a következő kardinális intézkedéseket foglalja magában:

- **Szigorúbb szabályozás, szabványok kidolgozása és tájékoztatás** az épületek energiahatékonyságáról a köz- és magánszektorbeli felújítások jobb ösztönzése érdekében, ideértve a meglévő épületek energiahatékonyságára vonatkozó kötelező minimumkövetelmények fokozatos bevezetését, az energiahatékonysági tanúsítványokra vonatkozó szabályok aktualizálását, valamint az épületek felújítására vonatkozó követelmények lehetséges kiterjesztését a közszférára;
- **Hozzáférhető és jól célzott finanszírozás biztosítása**, többek között a Next Generation EU

helyreállítási és stressztűrőképességi eszköze keretében induló „Renovate” és „Power Up” kiemelt kezdeményezések, valamint a különböző finanszírozási források kombinálására vonatkozó egyszerűsített szabályok és a magánfinanszírozás ösztönzése révén;

- **A felújítási projektek előkészítéséhez és végrehajtásához szükséges kapacitás növelése**, a nemzeti és helyi hatóságoknak nyújtott technikai segítségnyújtástól kezdve az új zöld munkahelyeken dolgozó munkavállalók képzéséig és készségfejlesztéséig;
- **A fenntartható építési termékek és szolgáltatások piacának bővítése**, beleértve az új anyagok és természet alapú megoldások integrálását, továbbá az építési termékek forgalmazásával, valamint az anyagok újrafelhasználásával és hasznosításával kapcsolatos célkitűzésekre vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatát;
- **Új európai Bauhaus létrehozása**, amely egy külső szakértőkből, köztük tudósokból, építészekből, formatervezőkből, művészekből, tervezőkből és a civil társadalom képviselőiből álló tanácsadó testület által közösen irányított interdiszciplináris projekt. Mostantól 2021 nyaráig a Bizottság teret enged egy széles körű részvételen alapuló, közös alkotási folyamatnak, majd 2022-ben az öt első Bauhaus-központból hálózatot fog építeni a különböző uniós országokban.
- Szomszédságalapú megközelítések kidolgozása a helyi közösségek számára **megújuló és digitális megoldások elsajátítása és nulla energiaigényű kerületek** létrehozása érdekében, ahol a fogyasztók termelő-fogyasztókká válnak, akik energiát értékesítenek a hálózat számára. A stratégia magában foglal egy megfizethető lakhatási kezdeményezést is 100 kerület számára.

A megújuló energiáról szóló irányelv 2021. júniusi felülvizsgálata során mérlegelni fogják a megújuló energián alapuló fűtésre és hűtésre vonatkozó célkitűzés megerősítését és a megújuló energia minimális szintjének bevezetését az épületekben. A Bizottság azt is meg fogja vizsgálni, hogy az EU kibocsátáskereskedelmi rendszeréből (EU ETS) származó bevételek mellett hogyan lehetne felhasználni az uniós költségvetés forrásait az alacsonyabb jövedelmű lakosságot érintő nemzeti energiahatékonysági és -megtakarítási rendszerek finanszírozására. A környezettudatos tervezésre vonatkozó keret tovább lesz fejlesztve annak érdekében, hogy hatékony termékeket biztosítson épületekben történő felhasználásra, és előmozdítsa azok használatát.

Mint stratégiájában a Bizottság rámutat, a korszerűsítési program azonban nemcsak arról szól, hogy a meglévő épületeket energiahatékonyabbá és klímasemlegesebbé kell tenni. Előmozdíthatja a városok és az épített környezetünk nagyszabású átalakulását is. Lehetőséget kínálhat egy olyan ígéretes folyamat elindítására, amely összehangolja a fenntarthatóságot és a stílust. A Bizottság ezért útjára indítja az új európai Bauhaust egy olyan új európai esztétika kialakítása érdekében, amely a teljesítményt a feltalálói leleményességgel ötvözi.

„A zöld helyreállítás otthon kezdődik. A korszerűsítési program megvalósításával számos olyan akadályt elhárítunk, amelyek ma bonyolulttá, költségessé és időigényessé teszik a felújítást, hátráltatva ezzel a nagyon is szükséges intézkedéseket. Javaslatot fogunk tenni a felújításból fakadó előnyök mérésének hatékonyabb módszereire, az energiateljesítményre vonatkozó minimumkövetelményekre, a nagyobb mértékű uniós finanszírozásra és technikai segítségnyújtásra, amelyek ösztönzik a zöld jelzáloghiteleket, és több megújuló energiaforrást támogatnak a fűtés és hűtés terén. Mindez gyökeresen új lehetőségeket fog teremteni mind a lakástulajdonosok, mind a bérlők, mind pedig a hatóságok számára” – szögezte le Kadri Simson, energiaügyi biztos.

Brüsszel 2020. október 8.

Klímarendelet: a képviselők 60 százalékra növelnék a 2030-as kibocsátáscsökkentési célt

2050-re a tagállamoknak klímasemlegessé kell válniuk, ehhez pedig nagyratörő csökkentési célok kellenek 2030-ra és 2040-re: erről döntöttek csütörtökön az Európai Parlament képviselői.

Szerdán a Parlament 392 szavazattal, 161 ellenszavazattal és 142 tartózkodás mellett elfogadta az uniós klímarendeletre vonatkozó tárgyalási megbízatását (az eredményeket csütörtök reggel tették közzé). Az új jogszabály célja, hogy jogilag kötelezővé tegye azt a jelenleg csupán politikai ígéretként hangoztatott célkitűzést, hogy az Unió 2050-ig éghajlatsemlegessé váljon, és biztosítsa az európai polgárok és vállalkozások számára az átállás megtervezéséhez szükséges jogbiztonságot és kiszámíthatóságot.

A képviselők kitartanak amellett, hogy 2050-re mind az Uniónak, mind az egyes tagállamoknak klímasemlegessé kell válniuk, azt követően pedig ún. „negatív kibocsátást” kell elérniük, azaz a légkörből ki kell vonniuk, illetve meg kell kötniük a szén-dioxidot. Ehhez a Parlament megfelelő finanszírozást is kér.

A képviselők szorgalmazzák, hogy az Európai Bizottság 2023. május 31-ig rendes döntéshozatali eljárás keretében tervezze meg az Unió számára a 2050-re elérni kívánt karbonsemlegességhez vezető pályát. A teljesítés ütemezéséhez a Bizottságnak azt is figyelembe kell vennie, hogy 2050-ig még mennyi üvegházhatású gáz bocsátható ki az Unió Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásainak veszélyeztetése nélkül. A teljesítési pályát minden egyes világszintű helyzetértékelést követően felül kellene vizsgálni.

A képviselők ezenkívül fel kívánják állítani az EU Éghajlatváltozási Tanácsát (ECCC), amely független tudományos testületként figyelné a szakpolitika következetességét és a teljesítés menetét.

Nagyratörőbb 2030-as célkitűzésre van szükség

Az Unió eredetileg 40 százalékos csökkentést tűzött ki célként 2030-ra az 1990-es szinthez képest. A Bizottság az uniós klímarendelet módosítására vonatkozó javaslatában nemrég azt javasolta, hogy a csökkentés mértéke legyen legalább 55 százalékos. Az európai parlamenti képviselők ma ennél is tovább mentek: 2030-ra 60 százalékos csökkentést kértek, hozzátéve: a nemzeti célértékeket költséghatékony és méltányos módon kell ehhez megemelni.

A Bizottságtól továbbá azt várják, hogy hatásvizsgálat alapján tűzzön ki egy köztes célt 2040-re. Ettől annak biztosítását várják, hogy az Unió végig jó úton haladjon a 2050-es célok megvalósítása felé.

Végezetül az Uniónak és a tagállamoknak legkésőbb 2025. december 31-ig fokozatosan meg kellene szüntetniük a fosszilis tüzelőanyagok mindennemű közvetlen és közvetett támogatását. A képviselők azonban hangsúlyozzák, hogy mindeközben nem szabad felhagyni az energiaszegénység elleni küzdelemmel.

Jytte Guteland (S&D, Svédország) jelentéstevő

„Tekintettel a közelgő tárgyalásokra, a most elfogadott jelentésnek egyértelmű az üzenete a Bizottság és a Tanács számára. A mi célunk az, hogy legkésőbb 2050-ig valamennyi tagállam elérje a klímasemlegességet, ehhez pedig az Uniónak szigorú köztes célokat kell meghatároznia 2030-ra és 2040-re.

Örülök annak, hogy a javaslatba kibocsátáskeret is került, amely meghatározza, hogy 2050-ig összesen mennyi üvegházhatású gázt lehet még kibocsátani úgy, hogy közben teljesítjük az a Unió által a Párizsi Megállapodásban vállaltakat” - mondta a szavazást követően a témáért a Parlamentben felelős képviselő.

A vita magyar felszólalói: Tóth Edina (EPP), Rónai Sándor (S&D)

A következő lépések

Amint a Tanácsban megszületik a közös álláspont, a Parlament készen áll arra, hogy megkezdje a tárgyalásokat a tagállamokkal.

Brüsszel 2020. október 7.

Félmilliárd euró a munkahelyvédelmi programból Magyarországnak

Több mint fél milliárd euró kölcsön nyújtására terjesztett elő javaslatot Magyarország számára az európai munkahelyvédelmi alapból (SURE) szerdán az Európai Bizottság. A kormány által eredetileg igényelt egy milliárd eurós kölcsön értesülésünk szerint végül azért lett jóval kevesebb, mert Brüsszel számos javasolt intézkedést nem fogadott el minden kétséget kizáróan munkahelymegtartónak.

Több hetes csúszással és szinte napra pontosan két hónappal a magyar kérés benyújtása után az Európai Bizottság javaslattal fordult a Tanácshoz annak érdekében, hogy a 100 milliárd euró összegű uniós munkahelymegtartó programból (SURE) valamivel több mint 504 millió eurót kölcsönözzenek Magyarországnak. Hazánknak maximum 15 éven belül kell visszafizetnie a kedvezményes kölcsönt, amit az Európai Bizottság a tanácsi végrehajtási határozat után vehet majd fel a piacon.

A tanácsi döntéstől számított 18 hónapon belül lehet majd lehívni a kölcsönt legfeljebb nyolc részletben.

A kormány augusztus 6-án kért hivatalosan pénzügyi támogatást a SURE-rendelet alapján az EU-tól. A SURE az Unió által a koronavírus kezelésére létrehozott három védőháló közül az egyik, és alapvetően rövid távú és részmunkaidős programok finanszírozására vehető igénybe a tagállamokban a munkahelyek megtartása érdekében.

Hazánk előtt néhány héttel a Tanács már jóváhagyta 16 másik tagállam kérelmét, összesen 87 és fél milliárd eurónyi kölcsönt megszavazva a 100 milliárd eurós hitelkeretből. Magyarország értesülésünk szerint eredetileg 1 milliárd eurónyi kölcsön felvételét kezdeményezte, aminek végül valamivel több mint a felét (504 millió 330 ezer eurót) hagyta jóvá hosszas tárgyalások után az Európai Bizottság.

Nevük mellőzését kérő források „módszertani és numerikus” vitával magyarázták a folyamat elhúzódását és a kértnél kisebb kölcsönkeret jóváhagyását a BruxInfónak, mert Brüsszel számos a kormány által javasolt intézkedést nem fogadott el munkahelymegtartónak. A támogatás mértéke ugyanis attól függ, hogy egy-egy intézkedés hány százalékban tekinthető munkahelymegtartónak. A legtöbb kérvényező tagállam esetében ez egyértelműbb volt, ők ugyanis jellemzően rövid munkaidős programok (Kurzarbeit) költségeinek a fedezésére folyamodtak kölcsönért.

A Magyarország részére a Bizottság által jóváhagyott keret nagyjából felét egészségüggyel kapcsolatos intézkedésekre lehet majd felhasználni, míg a másik feléből a legnagyobb hányad (113,7 millió euró) azon költségek (640 millió euró) egy részének a fedezésére megy majd, amelyeket február 1. óta fordított a kormány a költségvetésből a rövid idejű munkaprogramokhoz hasonló intézkedések finanszírozására.

A kölcsönből összesen 15 intézkedést lehet majd finanszírozni. Ezek a következők:

1. Turisztikai célpontok kapacitásainak javításához nyújtott ideiglenes támogatás a meglévő munkaerő megtartása érdekében.
2. Ideiglenes támogatás élelmiszerfeldolgozó vállalkozásoknak, különösen önfoglalkoztatók és egyszemélyes cégek számára.
3. Ideiglenes támogatás a méhészeti szektorban.
4. Ideiglenes támogatás haltenyésztő vállalkozásoknak.
5. Azoknak a gyermektámogatási kedvezményeknek a kiterjesztése 2020. június 30-ig, amelyek a veszélyhelyzet alatt lejárta.

6. A munkavállalók tb-befizetésének felfüggesztése bizonyos szektorokban 2020 márciusa és decembere között, a költségeknek arra a részére, amelyek a munkaidő csökkentése vagy felfüggesztése miatt keletkeztek a cégeknek.
7. A képzési díjak befizetése alól a munkaadóknak 2020 márciusa és december között nyújtott mentességek.
8. A munkaadók által fizetett rehabilitációs hozzájárulási adó csökkentése bizonyos szektorokban 2020 márciusa és júniusa között.
9. Adómentesség nyújtása a KATA-rendszerben adózó kisadófizetőknek 26 tevékenység esetében.
10. A KIVA adóalapjából a személyi költségek kizárása bizonyos szektorokban 2020 március és június között.
11. Egyszeri átalány fizetés az egészségügyben dolgozóknak a járvány idején végzett többletmunka elismeréseként.
12. A járvány megfékezésére bevezetett különleges intézkedésekhez kötődő költségek az állami tulajdonú vállalatoknál.
13. A járvány megfékezésére bevezetett különleges intézkedésekhez kapcsolódó költségek és az állami tisztviselők egészségének megóvására meghozott intézkedések költségei.
14. A kórházakban az infrastruktúra és az ápolószemélyeztet, valamint a betegek védelmében eszközölt beruházások költségei.
15. A kórházakban és más egészségügyi intézményekben a személyi védelmet szolgáló eszközök és berendezések közvetlen költségei.

Ötödik hónapja nő a munkanélküliség az EU-ban

Augusztusban már sorozatban az ötödik hónapja nőtt a munkanélküliség Európában. A kiterjedt állami támogatási programok sem képesek a végtelenségig felszínen tartani a koronavírus-járvány miatt megrogyott vállalkozásokat.

A munkanélküliségi ráta az Európai Unióban elérte a 7,4 százalékot, az év nyolcadik hónapjában 15,603 millió embernek nem volt állása.

A nők és a fiatalok a legérintettebbek. A 25 év alatti munkanélküliek száma júliusról augusztusra 64 ezerrel nőtt.

A nők valamivel nagyobb arányban veszítik el a munkájukat, mint a férfiak.

A közgazdászok a munkanélküliség további emelkedésére számítanak, mert a bértámogatási programok az elkövetkező hónapokban lejárnak, a járványhelyzet viszont marad.

Brüsszel, 2020. szeptember 30.

A jogállami jelentés tovább mélyíti az árkot a kormány és a Bizottság között

Meglehetősen kritikus szemmel tekint a magyar jogállamiság helyzetére a négy vizsgált területen az Európai Bizottság szerdán bemutatott első éves jogállami jelentése, amely Brüsszel szándékai szerint egy új, a megelőzésre hangsúlyt helyező jogállami mechanizmus és ciklus kezdetét jelenti. A Magyarországról készült jelentés különösen a médiapluralizmus helyzete miatti aggodalmat látszik tükrözni. A magyar kormány

megtévesztőnek és abszurdnak nevezi a jelentést és kiegyensúlyozatlannak tartja annak forrásait.

Az Unió egészében és a 27 tagállamban is górcső alá veszi a jogállam helyzetét és felhívja a figyelmet a fő kihívásokra az első éves jogállami jelentés, amelyet szerdán mutatott be az Európai Bizottság. Az első értékelés – amelyet ezután minden évben egy újabb követ – Vera Jourová és Didier Reynders bizottsági tagok szerint hiánypótló és kiegészíti a jogállam megvédésére már rendelkezésre álló eszközöket úgy, hogy a problémák korai felismerésére és elmergesedésének megelőzésére helyezi a hangsúlyt.

Mint a biztosok is rámutattak, a jelentés – amely nyilvános és elérhető információkon, virtuális országlátogatásokon (összesen 300-on) és vagy 200 különböző érintettel folytatott konzultációkon alapul, azok eredménye – egyesegyedül a Bizottságot köti és a testület következtetéseit tükrözi. Ezért ebben a szakaszban semmilyen közvetlen következménnyel nem jár (semmilyen akciót nem vált ki a Bizottság részéről), de Brüsszel szándékai szerint kiindulópontként szolgál majd egy átfogó, a jogállamiságról szóló uniós szintű párbeszédhez, amelyben a kormányok és az Európai Parlament mellett a nemzeti parlamentek és különböző társadalmi szervezetek is részt vesznek, és ami idővel elvezethet egy „jogállami kultúra” kialakulásához az EU-ban.

Bár Magyarország és Lengyelország is határozottan elutasítja a bizottsági dokumentum hivatkozási alapként való kezelését, az EU soros német elnöksége októberben előbb általános, majd novembertől kezdve országokra lebontott vitát tervez éppen a jelentés alapján az általános ügyek tanácsában. Az a terv, hogy minden alkalommal egyszerre öt tagállamot vesznek majd górcső alá, megfelelően annak az igénynek, hogy ne csupán egyes tagállamok jogállami problémáival foglalkozzanak, hanem egy és ugyanazon mércével mérve mind a 27 tagországgal. Ezzel párhuzamosan az Európai Parlament is bekapcsolódik a folyamatba, amely elsőként tört lándzsát egy minden tagállamra kiterjedő jogállami nyomon követési rendszer létrehozása mellett. Ha csak a terv nem hiúsul meg egy-két tagállam ellenállásán, az EU az európai szemeszterhez hasonló jogállami ciklust is újtárá indítana, állandóvá téve a tagállamok teljesítményének a nyomon követését.

A szerdán bemutatott jelentések (összesen 28 darab) az igazságszolgáltatás függetlensége, a korrupció elleni fellépés, a médiapluralizmus és a fékek és ellensúlyok szempontjából helyezi mérlegre az EU-t és annak tagállamait, leírva a Bizottság által relevánsnak ítélt pozitív és negatív fejleményeket és helyenként minősítve is a helyzetet. A Bizottság azt állítja, hogy dokumentum véglegesítése során figyelembe vették a kormányok észrevételeit is, amelyeket azok írásban tettek. Brüsszel nem rangsorolja a tagállamokat, tartózkodik az általános minősítéstől, de az EU-ról szóló jelentésben minden egyes vizsgált kérdésben név szerinti példákat is felhoz, akár pozitív, akár negatív értelemben.

A Magyarországról szóló jelentés főbb megállapításai

A magyar jelentésben tulajdonképpen nincs olyan elem, ami nem szerepelt volna már előzőleg különböző jelentésekben. A különböző területekre vonatkozó áttekintések ugyanakkor először állnak össze egyetlen jelentésben.

Ami az igazságszolgáltatás függetlenségét illeti, összefoglalójában a Bizottság rámutat, hogy az elmúlt években az uniós intézmények aggodalmuknak adtak hangot a magyarországi bírói függetlenséggel kapcsolatban, többek között az Európai Parlament által kezdeményezett, az uniós alapszerződés 7. cikke szerinti eljárás során.

Emlékeztet rá, hogy továbbra is megválaszolásra vár az európai szemeszter keretében tett, a bírói függetlenség megerősítésére irányuló felhívás. A jelentés úgy véli, hogy a független Országos Bírói Tanács számára kihívást jelent a bíróságok igazgatásáért felelős Országos Bírói Hivatal elnöki hatásköreinek ellensúlyozása. Meglátása szerint a Kúriával kapcsolatos fejlemények is aggodalomra adnak okot, különös tekintettel a Kúria azon határozatára, amelyben törvénysértőnek minősített egy, az Európai Unió Bíróságához benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet.

A jelentés arra is rámutat, hogy az új szabályok lehetővé teszik az Alkotmánybíróság Országgyűlés által megválasztott tagjainak a Kúria bírói tisztségeire való, a szokásos eljárás mellőzésével történő kinevezését, valamint lazítják a Kúria elnökére vonatkozó kinevezési feltételeket. Ami a hatékonyságot és a minőséget illeti, az igazságszolgáltatási rendszer jól teljesít az eljárások hossza tekintetében, és magas szintű a digitalizáció.

A dokumentum emlékeztet arra, hogy a korrupcióellenes intézményi keret különböző szervek között oszlik meg. Úgy látja, hogy a független ellenőrzési mechanizmusok elégtelensége, valamint a politika és egyes nemzeti üzleti vállalkozások szoros összefonódása előmozdítja a korrupciót. „Súlyos állítások felmerülése esetén rendszerszinten fordul elő, hogy nem kerül sor határozott fellépésre a magas rangú tisztviselőket vagy azok közvetlen környezetét érintő korrupciós ügyek kivizsgálása és üldözése céljából” – szögezi le a Bizottság, hozzátéve, hogy a probléma az európai szemeszter keretében és a Korrupció Elleni Államok Csoportja (GRECO) részéről is felmerült, tekintve, hogy „hiányzik az elkötelezettség a GRECO ajánlásainak teljesítésére”.

A testület úgy ítéli meg, hogy a rendszerszintű ellenőrzések és a független felügyelet éven javítani lehetne a vagyon- és érdekeltségi nyilatkozatok ellenőrzésén. Bár a lobbitevékenység szabályozása továbbra sem teljes körű, a korrupció megelőzésére irányuló politikák az államigazgatási és a bünydöző szervek integritására helyezik a hangsúlyt. Azt is megjegyzi, hogy „a tömegtájékoztatás szabadságának korlátozásával párhuzamosan szűkülnek az állampolgári felügyelet lehetőségei, ami a civil társadalmi szervezeteket övező ellenséges környezettel, valamint az átláthatóságra és a közérdekű információkhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályok alkalmazása során folyamatosan felmerülő új kihívásokkal együtt tovább gyengíti a korrupcióellenes keretet”.

Az Európai Bizottság veszélyben látja a Médiatanács függetlenségét és hatékonyságát, és a médiabeli tulajdonviszonyok átláthatósága sem tartja teljesen garantáltnak. Azon a véleményen van, hogy a Közép-Európai Sajtó és Média Alapítvány (KESMA) létrehozásával megvalósuló médiakoncentráció fokozta a médiapluralizmust fenyegető veszélyeket. A jelentés megállapítja, hogy a kormánypárti médiaorgánumoknak juttatott jelentős összegű állami hirdetések révén a kormány közvetett politikai befolyást gyakorolhat a médiára. Azt is megemlíti, hogy a független médiaorgánumok munkáját módszeresen akadályozzák és a megfélemlítés módszerével is élnek. „További aggodalomra ad okot, hogy egyre gyakrabban kerül sor az ilyen médiaorgánumok felvásárlására” – jegyzi meg a jelentés szerzői.

Ami a 4-ik szempontot (fékek és ellensúlyok) illeti, a jelentés aggályosnak nevezi a jogalkotási eljárás átláthatóságát és minőségét, mivel állítása szerint ritkábban alkalmaznak nyilvános konzultációkat és hatásvizsgálatokat.

A Bizottság szerint a jogbiztonsággal kapcsolatban kérdéseket vet fel, hogy a hatóságok számára lehetővé vált, hogy a jogerős bírósági határozatokat megtámadják az Alkotmánybíróság előtt. „A független intézmények gyengítése és a civil társadalomra nehezedő fokozott nyomás még súlyosabban kihat a fékekre és ellensúlyokra” – véli az Európai Bizottság. Ezzel összefüggésben arra is emlékeztet, hogy az Európai Unió Bírósága júniusban megállapította, hogy a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvény összeegyeztethetetlen az uniós joggal. Az ítélet végrehajtásához szükséges jogszabályi intézkedések előkészítése ugyanakkor folyamatban van – húzza alá a jelentés.

A magyar kormány szerint a Bizottság jogállami jelentése „nem csupán megtévesztő, de abszurd is” és az EU-ban a jogállamról folyó további vitáknak sem képezheti az alapját. A kormány által kiadott nyilatkozat leszögezi, hogy a jelentés koncepciója és módszertana nem felel meg a célnak, a felhasznált források kiegyensúlyozatlanok és a tartalom megalapozatlan.

Felhívják a figyelmet arra, hogy a jelentés nem hivatkozik olyan objektív mutatókra, amelyek azonosan alkalmazandók valamennyi tagállamra. „A magyar fejezet 12 civil szervezetre hivatkozik, amelyek közül 11 a közelmúltban pénzügyi támogatást kapott a Soros úrhoz köthető Nyílt Társadalom Alapítványtól” – hangsúlyozza a közlemény, amely azt állítja, hogy Magyarország azon

kevés tagállam közé tartozik, ahol „tényleges pluralizmus uralkodik a médiában, az ideológiai vitákban és általában a közéletben is”.

Az EU jogállami arzenálja

Az új, „jogállami mechanizmussal” újabb taggal bővül a jogállam védelmét szolgáló eszközök egyre népesebb „családja” az EU-ban. Az EU jelenleg az alábbi eszközök közül válogathat:

- Kötelezettségszegési eljárás (a Bizottság indítja)
- Európai Bíróság esetjoga vagy felfüggesztő döntései (lásd lengyel igazságszolgáltatást érintő ítéletek)
- Jogállamisági keret (a Bizottság párbeszédet folytat rendszerszintű probléma megoldására a tagállammal, eddig csak Lengyelországgal)
- Jogállami párbeszéd a Tanácsban (2014 óta él és a jogállam valamely aspektusáról szóló általános jellegű vita)
- Az EU-alapszerződés 7-ik cikke szerinti eljárás (rendszerszintű problémák esetén végső eszköz, eddig Lengyelországgal és Magyarországgal szemben alkalmazták – az eljárás folyamatban van.
- Jogállami fék, vagy jogállami feltételrendszer (lehetővé teszi a kifizetések leállítását, ha egy tagállam konkrét jogállami hiányossága kimutathatóan veszélybe sodorja az uniós büdzsét és az EU pénzügyi érdekeit – a tanácsi álláspontot szerdán fogadták el, a rendeletről az EP-vel kellene megállapodni)
- Jogállami mechanizmus – a család legújabb tagja, egy megelőzést szolgáló riasztási és nyomon követési rendszer, amely éves jogállami jelentéseken alapul.

Brüsszel, 2020. szeptember 25.

Vészharangot kongat az EU a COVID19 tömeges terjedése miatt

A járványügyi kockázatok szempontjából három kategóriába sorolta az Európai Betegség- és Járványmegelőzési Központ (ECDC) csütörtökön bemutatott friss értékelése az EU tagállamait, Magyarországot hat másik tagállammal együtt a legmagasabb rizikócsoportha téve. A súlyos lefolyású koronavírusos megbetegedések 44 százaléka a 15-49 év közötti korosztályban jelentkezik.

EU-szerte növekszik a koronavírusos fertőzések száma, egyes tagállamokban pedig még rosszabb a helyzet, mint a járvány márciusi tetőzése idején – mutatott rá Stella Kiriakidesz, egészségügyi biztos, aki az Európai Betegség- és Járványmegelőzési Központ igazgatónőjével együtt mutatta be az ECDC legfrissebb értékelését az európai COVID19-helyzetről.

„Minden tagállamnak haladéknélkül fokoznia kell a járványellenes óvintézkedéseket” – jelentette ki a ciprusi nemzetiségű egészségügyi biztos, aki arra is sürgette a kormányokat, hogy minél előbb állapodjanak meg összehangolt intézkedésekről a személyek szabad mozgásának korlátozását illetően. „Meg kell előznünk egy olyan helyzet kialakulását, amelyben egyes tagállamok jobb híján visszatérnek a tavasszal látott teljes korlátozásokhoz” – figyelmeztetett Kiriakidesz, aki azt is észrevételezte, hogy számos országban egyfajta COVID-fásultság érezhető főleg a fiatal lakosság körében.

„Kulcsfontosságú pillanatban vagyunk, ez lehet az utolsó esély annak megelőzésére, hogy visszatérjünk a tavaszi állapotokhoz” – tette hozzá.

Az ECDC igazgatója szerint a tesztek számának növekedése mellett az vezethetett a Covid-os megbetegedések számának rohamos növekedéséhez, hogy a vírus lokális terjedését felváltotta a koronavírus közösségeken belül történő dinamikus terjedése. A korábbiaktól eltérően az újonnan

előforduló súlyos esetek 44 százaléka a 15 és 49 év közötti korosztálynál jelentkezik, miközben mindenhol az idősebbek körében is emelkedőben van a fertőzések száma.

Andrea Ammon közölte, hogy az értékelés a járványügyi kockázatok szempontjából három csoportra osztotta az EU és az Európai Gazdasági Térség országait. Az első kategóriába sorolt országokban a jelentés mérsékeltnak minősíti az általános kockázatokat (a megfertőződés veszélyét) az idősök körében előforduló viszonylag kevés megbetegedés, a súlyos megbetegedések és a halálos esetek alacsony száma miatt. Ide sorolta az ECDC Belgiumot, Ciprust, Finnországot, Németországot, Görögországot, Izlandot, Olaszországot, Lettországot, Liechtensteint, Litvániát, Lengyelországot és Svédországot, de közben Belgium és Svédország már a magasabb rizikófaktorú országok csoportjába került.

Az összes többi országot és Nagy-Britanniát abba a csoportba sorolták, ahol aggodalomra okot adó a növekvő trend, de még ezen a kategórián belül is megjelöltek egy alcsoportot, ahol aggasztó a trend a megbetegedések magas vagy megugró számával, és a kórházi ápolásra szoruló és súlyos állapotú betegek növekvő arányával. A szóban forgó tagállamokban – Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban, Csehországban, Máltán, Romániában és Spanyolországban – a halálos esetek száma is növekvő vagy meredeken felfelé ívelő trendet mutat, vagy a közeli napokban erre lehet számítani. Ennélfogva a teljes lakosság számára magasfokú a kockázat, és szélsőségesen magas a törékeny egészségi állapotúak számára.

A rendelkezésre álló adatok szerint az év 34-ik és 37-ik hete között a COVID19-fertőzések 68 százalékát a 15-49 év közötti korosztály körében azonosították. Ezért az ECDC szerint az aktuális epidemiológiai helyzetben a nagy kockázati fokozatú országok egészségügyi óvintézkedéseinek három célra kellene fókuszálniuk. Először is a fertőzés tovaterjedésének megszüntetésére a nagyobb gyermekek és az 50 évesnél fiatalabb felnőttek között. Másodszor a törékeny egészségi állapotban lévők védelmére. Harmadszor: az egészségügyi dolgozók megvédésére, különösen azokéra, akik közvetlenül érintkeznek a betegekkel.

A tesztelési stratégiáknak mostantól a központ szerint a közösségen belüli kiterjedtebb tesztelésekre kellene fókuszálniuk, és a szűrőteszthez való könnyű hozzáférést és a tesztek korai időszakban való elvégzése kulcsfontosságú a kontakt-visszakeresés és az izolálás hatékonysága szempontjából.

Az ECDC 14 napos karantént javasol azoknak a személyeknek, akik kapcsolatba kerültek megerősített koronavírusos személyekkel. Ez a kitettség utáni 10 napra lerövidíthető, ha a 10-ik napok elvégzett teszt negatív eredményt produkál.

Brüsszel, 2020. szeptember 20.

Új uniós cselekvési terv a rasszizmus ellen

Fokozottabb fellépést helyez kilátásba a 2020-2025-ös időszakra vonatkozó rasszizmus elleni uniós cselekvési terv, amit pénteken mutatott be az Európai Bizottság. Az intézkedések között szerepel az uniós jog hatékonyabb érvényesítése, rasszizmus elleni koordinátor kinevezése, a bűnüldöző hatóságok diszkriminatív hozzáállásának megelőzése és még az EU-intézmények személyi állománya sokszínűségének a növelése is.

A pénteken bemutatott rasszizmus elleni cselekvési tervet – amely a 2020 és 2025 közötti időszakra tervezett intézkedéseket veszi számba – Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke harangozta be múlt szerdai évértékelő beszédében az Unió helyzetéről.

„A rasszizmus és a gyűlölet elleni küzdelem terén tett haladás törékeny – elérni nehéz, elveszteni viszont annál könnyebb. Most tehát itt az ideje, hogy változtassunk ezen. Itt az ideje egy valóban rasszizmusmentes Unió kiépítésének, amely az elítélés helyett a tettek mezejére lép. A Bizottság egy cselekvési terv előterjesztésével kívánja beindítani ezt a folyamatot” – szögezte le a végrehajtó testület első embere.

„Eljött az ideje a szembenézésnek. A tiltakozások egyértelmű üzenetet közvetítettek: a változást most kell véghezvinni. Nem lesz könnyű, de elkerülhetetlen. Nagyobb erőfeszítéseket teszünk. Nem fogunk visszariadni attól, hogy szükség esetén szigorítsuk a jogszabályokat. A Bizottság is kiigazítja munkaerő-felvételi politikáját, hogy az jobban tükrözze az európai társadalmat.” – közölte Vera Jourová, az értékekért és az átláthatóságért felelős alelnök.

A rasszizmus elleni uniós cselekvési terv számos intézkedést határoz meg a rasszizmusnak nemcsak az uniós jogon keresztül, hanem más eszközökkel is történő kezelésére: idetartozik a tagállamokkal, többek között a nemzeti bünyűldöző hatóságokkal, a médiával és a civil társadalommal való együttműködés, a rendelkezésre álló és a jövőbeli uniós eszközök kiaknázása, valamint a Bizottság saját humánerőforrásainak vizsgálata. A cselekvési terv többek között a következőkre szól fel:

- **Az uniós jog hatékonyabb érvényesítése:** az EU szilárd jogi kerettel rendelkezik a megkülönböztetés, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemhez, de Brüsszel szerint egyértelműen szükség van e keret újraértékelésére és az esetleges hiányosságok beazonosítására. A Bizottság 2021-ben jelentést fog készíteni a faji egyenlőségről szóló irányelv alkalmazásáról, amit 2022-ig lehetőség szerint jogszabályok követnek majd. Ezenkívül a Bizottság – többek között kötelezettség-szegési eljárások révén – biztosítja majd a rasszizmus és idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló kerethatározat teljes körű és helyes átültetését és végrehajtását.
- **Szorosabb koordináció:** a Bizottság rasszizmus elleni küzdelemmel foglalkozó koordinátort nevez ki, és évente legalább két alkalommal tartandó találkozók keretében rendszeres párbeszédet kezd az érdekelt felekkel. A koordinátor feladatai közé tartozik a kapcsolattartás faji vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyekkel, és az együttműködés a tagállamokkal, az Európai Parlamenttel, a civil társadalommal, a tudományos körökkel és a Bizottsággal a rasszizmus elleni küzdelem területére vonatkozó szakpolitikai válaszok megerősítése érdekében.
- **Tisztességes rendfenntartás és védelem:** fontos, hogy a tagállamok az uniós ügynökségek – például az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) és az Európai Unió Bünyűldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) – támogatásával fokozzák erőfeszítéseiket a bünyűldöző hatóságok diszkriminatív hozzáállásának megelőzése és a gyűlölet-bűncselekményekkel szembeni bünyűldözési munka hitelességének javítása érdekében.
- **Megerősített nemzeti szintű fellépés:** a cselekvési terv arra szólítja fel a tagállamokat, hogy 2022 végéig fogadjanak el nemzeti cselekvési tervet a rasszizmus és a faji megkülönböztetés ellen. A Bizottság a nemzeti szakértőkkel együttműködve 2021-ig összeállítja a hatékony nemzeti cselekvési tervek kidolgozásának fő elveit, és 2023 végéig elkészíti az elért eredményekről szóló első jelentést.
- **Az uniós apparátus sokszínűségének növelése:** a Bizottság lépéseket fog tenni annak érdekében, hogy a munkaerő-felvételt és -kiválasztást célzó intézkedések révén jelentősen javítsa a bizottsági személyzet reprezentativitását. Felkéri továbbá a többi uniós intézményt, hogy tegyenek hasonló lépéseket.

A cselekvési tervben említett egyéb intézkedések közé tartoznak a következők: a média, az oktatás, a kultúra és a sport területén a faji és etnikai sztereotípiákkal kapcsolatos tudatosság növelése, illetve e sztereotípiák kezelése; valamint az etnikai vagy faji származás szerinti bontásban megjelenő adatok gyűjtésének javítása. A Bizottság továbbá évente ki fogja jelölni a befogadás és sokszínűség európai fővárosát (fővárosait), valamint 2021 tavaszán a rasszizmus elleni küzdelemmel foglalkozó csúcstalálkozót szervez.

Az Európai Bizottság felkéri az Európai Parlamentet, hogy rendszeresen vitassa meg és támogassa a cselekvési terv végrehajtását, a Tanácsot pedig arra, hogy fogadjon el következtetéseket a rasszizmus megelőzésére és leküzdésére irányuló tagállami intézkedésekről.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) szerint az észak-afrikai származásúak 45%-a, a romák 41%-a és a szubszaharai afrikai származásúak 39%-a szembesült hátrányos megkülönböztetéssel. A zsidók 11%-a érezte úgy, hogy zsidósága miatt hátrányos megkülönböztetés érte.

Az EU jogi kerete magában foglalja többek között a faji egyenlőségről szóló irányelvet, valamint a rasszizmus és idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló kerethatározatot. A faji feszültségekre rávilágító közelmúltbeli események aggályokat vetettek fel a faji, vallási vagy etnikai alapú megkülönböztetés elleni jogi védelem hatékony végrehajtását illetően.

Brüsszel, 2020. szeptember 18.

Erre költhet el Magyarország minimum 6 milliárd eurót az uniós alapból

2021 első felének végén folyósíthatja az EU az első vissza nem térítendő támogatásokat a 672,5 milliárd eurós összegű helyreállítási és stressztűrőképességi eszközből, amelynek megigénylésére vonatkozó nemzeti tervek kidolgozásához stratégia iránymutatásokat tett közzé Brüsszel. Az RRF-ből több mint 6 milliárd eurónyi támogatásban részesülő Magyarország is azon tagállamok között van, amelyek október 15-ig benyújtják a majdani reform- és beruházási terv első változatát.

Közzétette az Európai Bizottság csütörtökön a 2021-ik évi európai szemesztert elindító éves fenntartható növekedési stratégiát és azzal együtt stratégiai iránymutatásait az „Új Generáció EU” program legnagyobb, 672,5 milliárd euró összegű alapjának (helyreállítási és stressztűrőképességi eszköz – RRF) a felhasználását és a források lehívását megkönnyítendő. Bár EU-tisztviselők szerint a helyreállítási eszközből 2026 végéig rendelkezésre álló kölcsönök és vissza nem térítendő támogatások legkorábban csak 2021 első félévének vége felé juthatnak el a kedvezményezett tagállamokhoz, a Bizottság arra bátorítja a kormányokat, hogy már október 15-ig benyújtsák a pénzek lehívásához szükséges reform- és beruházási terveik első verzióját.

Úgy tudjuk, hogy körülbelül 20 más tagállammal együtt Magyarország is az első tervezet október közepi benyújtására készül, a munkálatokat az ITM fogja össze. A végleges tervek hivatalos benyújtására csak 2021. január 1. és április 30. között lesz lehetőség, miután hatályba léptek a releváns jogszabályok, mindenekelőtt az RRF-ről szóló uniós rendelet (együtt döntési eljárás a Tanács és az EP között), és a saját források rendszerét módosító határozat, amit valamennyi tagállamban ratifikálni kell. Ez utóbbi a jogi előfeltétel ahhoz, hogy az Európai Bizottság a pénzpiacokon hitelek felvételével megkezdhesse az összesen 750 milliárd euró összegű gazdasági helyreállítási eszköz végrehajtását.

A nemzeti reform- és beruházási tervek – amelyek az egyes országokra kiszámolt kölcsönök és támogatások felhasználásáról szólnak – január 1-től történő benyújtása után az Európai Bizottságnak két hónap áll majd rendelkezésére a tervek értékelésére, majd egy többlépcsős procedúra végén a Tanács minősített többségi döntése nyithatja meg az utat a dokumentumok elfogadásához és a kifizetések megkezdéséhez. Brüsszeli források várakozásai szerint ez valamikor március-áprilisban következhet be, az első, 10 százalékos előleg folyósítása pedig júniusban kezdődhet meg, azaz majdnem egy évvel csak a csomagról kötött csúcsmegállapodás után.

A Bizottság hosszas várakozás után csütörtökön közzétette az RRF-ből az egyes tagállamokra jutó vissza nem térítendő támogatások összegét. Magyarország a még mindig nem végleges számok szerint 6,257 milliárd euró vissza nem térítendő támogatásra tarthat igényt úgy, hogy a keret első 70 százalékához, 4,33 milliárd euróhoz lehet majd hozzáférni, a maradék 30 százalékot (ez egyelőre becslés, a 2020 nyári gazdasági előrejelzés alapján 1,927 milliárd euró) pedig 2023-ban állapítják meg és ezt követően lesz elérhető. Hazánk az RRF-ből további nagyjából 10 milliárd euró kölcsön felvételére is jogosult lesz, ha úgy látja jónak és megfelel a feltételeknek. (Így a legnagyobb helyreállítási alapból Magyarország körülbelül 16 milliárd euróhoz juthat.

A helyreállítási pénzek 2026 végéig lesznek elérhetők, vagyis majdnem a hétéves keret költségvetés végéig. A Bizottság évente két fizetési kérelem benyújtását és két kifizetést tervez, a másodikra 2021 végén kerülhet sor. Ehhez előre megállapított célokat és mérföldköveket kell teljesíteniük a tagállamoknak.

A gazdasági válságból való kilábalást szolgáló új pénzügyi alap volumene és gyorsított ütemű kifizetése miatt soha nem látott kihívás elé állítja Brüsszelt és a tagállamokat egyaránt. A munkát megkönnyítendő a testület az iránymutatások mellett a tervekhez használandó egységes sablont is közzétett csütörtökön.

A pénzt nem használhatják fel tetszőlegesen a tagállamok, hanem a zöld és digitális átállást előmozdító beruházásokra, a társadalmi kohézió erősítésére és azoknak az országspecifikus ajánlásoknak a végrehajtására kell majd fordítani. A Bizottság a benyújtott tervek kitűzött céloknak való megfelelése végett egy pontrendszert fog alkalmazni, a legtöbb pontot azoknak a reformoknak és beruházásoknak fenntartva, amelyek a fent említett prioritásokat szolgálják.

A pontozás során három fő szempontot vesznek majd figyelembe. 1. Milyen mértékben járulnak hozzá a tervben kitűzött reformok az országspecifikus ajánlások teljesítéséhez? 2. Milyen mértékig járulnak hozzá a zöld- és a digitális (iker) átálláshoz? 3. Milyen mértékben járulnak hozzá a rendszerszintű munkahely-teremtéshez?

De, más kööttségek is lesznek. Az RRF-ből kapott források 37 százalékát az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedésekre, legalább 20 százalékát pedig a digitális átállásra kell majd elkölteni. Azaz a keret több mint 50%-nak már megvan a helye.

A tagállamok az iránymutatások értelmében a terv bevezetőjében részletezniük kell a fő kihívásokat, amelyekkel szembesülnek, és azt is, hogy az általuk tervezett reformok és beruházások hogyan járulnak hozzá négy általános célkitűzés eléréséhez. Ezek a következők:

1. Az Unió gazdasági, szociális és területi kohéziójának előmozdítása,
2. A gazdasági és szociális stressztűrőképesség megerősítése,
3. A válság szociális és gazdasági hatásainak a mérséklése,
4. A zöld és a digitális átállás támogatása.

A tagállamokat arra kéri, hogy hozzájáruljanak nyilvánosságra a terveket, hogy betekintést engedjenek az Európai Parlamentnek, más tagállamoknak, a Bizottságnak és a széles közvéleménynek azokba.

Brüsszel azt javasolja a kormányoknak, hogy hét kiemelt célhoz rendeljék a reformokat és a beruházásokat. Ezek az alábbiak:

1. Megújulás – Az időtálló tiszta technológiákkal kapcsolatos projekteknek az időszak elejére történő ütemezése, továbbá a megújuló energiaforrások fejlesztésének és térnyerésének felgyorsítása.
2. Korszerűsítés – A köz- és magánépületek energiahatékonyságának javítása.
3. Töltés – Az időtálló tiszta technológiák előmozdítása a fenntartható, hozzáférhető és intelligens közlekedés térnyerésének, az elektromos töltőállomások és üzemanyagtöltő állomások kiépítésének felgyorsítása és a tömegközlekedés bővítése érdekében.
4. Kapcsolódás – Gyors széles sávú szolgáltatások kiépítése rövid időn belül valamennyi régió és háztartás számára, beleértve az üvegszál és az 5G hálózatokat is.
5. Modernizálás – A közigazgatás és a közszolgáltatások digitalizálása, ideértve az igazságügyi és egészségügyi rendszereket is.
6. Kapacitásbővítés – Az európai ipari adatfelhő-kapacitás növelése és a legerősebb, csúcstechnológiájú és fenntartható processzorok kifejlesztése.
7. Átképzés és továbbképzés – Az oktatási rendszerek hozzáigazítása a digitális készségek, valamint az oktatás és a szakképzés támogatásához minden életkorban.

Brüsszel, 2020. szeptember 18.

Mindent felülírna az új, 55 százalékos kibocsátáscsökkentési cél

Az Európai Bizottság hivatalosan is kezdeményezte a 2030-ra eredetileg kitűzött 40 százalékos CO₂-kibocsátáscsökkentési cél legalább 55 százalékra való felemelését, ami sínen tartaná az EU-t a 2050-es klímasemlegességi cél elérésében. A lépésváltáshoz lényegében minden szektorban jelentős pótlólagos erőfeszítésekre lesz szükség, de főleg az energiahatékonyság javításában.

Az Európai Bizottság csütörtökön előterjesztette javaslatát az üvegházhatású gázok új 2030-as kibocsátáscsökkentési céljára. Az új célérték az eddigi 40 százalék helyett „legalább 55 százalék” lesz, azaz ennyivel kellene csökkentenie az EU-nak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest 2030-ig.

Az új célérték az Európai Bizottság által elvégzett átfogó hatásvizsgálaton alapul, amely a testület szerint alátámasztja, hogy a kitűzött cél reális és megvalósítható. Frans Timmermans, a zöld megállapodásért és a klímapolitikáért felelős ügyvezető alelnök rámutatott, hogy a legalább 55 százalékos kibocsátási szint „pályán tartaná” az Európai Uniót a 2050-re kitűzött klímasemlegességi cél elérésében.

Az 55%-os kibocsátási cél a Bizottság szerint összhangban áll a Párizsi Megállapodás azon célkitűzésével, hogy a globális hőmérséklet-emelkedést jóval 2 °C alatt kell tartani, melyet figyelembe véve a felek erőfeszítéseket tesznek arra, hogy a felmelegedést 1,5 °C alatt tartsák.

Frans Timmermans ügyvezető alelnök szerint ugyanakkor a környezetvédelmi NGO-k és az Európai Parlament környezetvédelmi szakbizottsága által is reklamált 65 százalékos csökkentés nem kivitelezhető.

Ahhoz azonban, hogy a jelentősen megemelt kibocsátáscsökkentési célokat teljesíteni lehessen, az EU-nak módszeresen felül kell vizsgálnia a korábban elfogadott, még a 40 százalékos célra vonatkozó szakpolitikai jogszabályokat. A testület bejelentette, hogy 2021 júniusáig a következő területeken készül új javaslatokat előterjeszteni: az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) felülvizsgálata és kiterjesztése (többek között a tengerhajózásra); a közös tehermegosztási rendelet (ETS-en kívüli szektorok) és a földhasználatához kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátási keret módosítása; az energiahatékonyságra és a megújuló energiára irányuló szakpolitikák megerősítése; valamint a járművek CO₂-kibocsátási szabványainak szigorítása.

A Bizottság a tagállamok 2021–2030 közötti időszakra szóló nemzeti energia- és klímateerveinek értékelését is elfogadta. Az értékelés azt mutatja, hogy – elsősorban a megújuló energia fokozott felhasználása miatt – az EU jó úton halad afelé, hogy túlteljesítse a jelenleg érvényes, 2030-ra legalább 40%-os kibocsátáscsökkentést előíró irányzó célt. Az új 55%-os célérték eléréséhez azonban tovább kell növelni az energiahatékonyságot és a megújuló energia arányát.

A bizottság úgy látja, hogy a megújuló energia aránya az EU-n belül 2030-ra elérheti a 33,7%-ot, meghaladva a jelenleg érvényben lévő, legalább 32%-os célkitűzést. Brüsszel hatásvizsgálata alapján 2030-ig reálisan akár 38-40 százalékra is nőhet a megújulók részaránya, ami szükséges lenne a legalább 55%-os cél eléréséhez.

Az energiahatékonyság tekintetében a legnagyobb az elmaradás: a 2,8%-os primerenergia-felhasználás és a 3,1%-os végsőenergia-felhasználás jelentősen elmarad a legalább 32,5%-os célértéktől. A Bizottság lépéseket fog tenni ennek kezelése érdekében, elsősorban a közelgő épületkorszerűsítési program, az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálata és esetleges átdolgozása, valamint az „energiához való hozzáférést elősegítő elvére” kidolgozott iránymutatás révén. A legalább 55%-os kibocsátáscsökkentés egyébként a Bizottság számításai szerint a

primerenergia-felhasználásban 36-37, a végsőenergia-felhasználásban pedig 39-41%-os célértéket indokolna.

Kadri Simson, az EU energiabiztosa szerint az új, megemelt cél eléréséhez évente plusz 350 milliárd eurónyi beruházásra lenne szükség. Arra is felhívta a figyelmet, hogy Európában évente még mindig 50 milliárd eurót fordítanak fosszilis fűtőanyagok szubvencionálására. „Ezt szerinte minél előbb át kellene állítani, és sok forrás szabadulna fel másra.

Hatásvizsgálatában Brüsszel megállapítja, hogy 2030-ban ugyan még mindig a fosszilis tüzelőanyagok dominálnának az energiamérlegben, de jelentőségük számottevően visszaesik majd. Az atomenergia nagyjából ugyanazon a szinten lesz az előrejelzés szerint 2030-ban, mint jelenleg.

Brüsszel, 2020. szeptember 17.

Koronavírus: a tagállamoknak egységesíteni kellene a tesztelést és az egészségügyi intézkedéseiket

A vírus még hónapokon át pusztíthat egészen addig, amíg a hatékony és biztonságos oltóanyag rendelkezésre nem áll.

Meg kell határozni a pozitív koronavírus-eset, a koronavírus által okozott haláleset és a fertőzésből való felépülés egységes definícióját.

Az influenzaszезon idején minden valószínűség szerint többeket kell majd tesztelni

Az egységes meghatározások, egészségügyi kritériumok és módszertanok elengedhetetlenek ahhoz, hogy az Unióban hatékonyan lehessen fellépni a járvány és következményei ellen, véli az EP.

A pozitív koronavírus-esetek számának európai növekedése miatt aggódó képviselők bíralták a tagállamokat, amelyek nem vonták le a tanulságot a válság kirobbanásakor adódó nehézségekből és újra eltérő, egymással össze nem hangolt intézkedéseket vezettek be.

A belső határellenőrzések újbóli bevezetése ez európai uniós jogban rögzített jogait és szabadságait érintik, jegyezték meg. A belső határoknak az európaiak alapvető jogainak biztosítása mellett az áruk és szolgáltatások szabad mozgása miatt is nyitva kell maradniuk. „Létfontosságú az olyan közös intézkedések elfogadása melletti elköteleződés, amelyek újraépítik a tagállamok közötti bizalmat a személyek, áruk és szolgáltatások belső piacon belüli szabad mozgásának visszaállítása érdekében”, fogalmaz az állásfoglalás.

A képviselők az 595 szavazattal, 50 ellenszavazat és 41 tartózkodás mellett csütörtökön elfogadott állásfoglalásban megállapítják, hogy továbbra sem létezik harmonizált módszertan a fertőzöttek számának megállapítására és értékelésére. Ennek eredményeképpen a fertőzött személyekre vonatkozó adatokat gyakran eltérően értelmezik az egyes tagállamokban, ami viszont a más uniós országba utazó egyes európaiak közötti megkülönböztetésekhez vezet.

A Didier Reynders biztos és a Tanács német elnökségét képviselő Michael Roth miniszter részvételével lezajlott keddi vitát követően a Parlament az alábbiakat várja a tagállamoktól:

alkalmazzanak egységes meghatározást a pozitív koronavírus-esetekre, a koronavírus által okozott halálesetekre és a fertőzésből való felépülésre;

kölcsönösen ismerjék el egymás teszteredményeit;

csökkentsék le az aránytalanul hosszú várakozási időt a tesztekre;

határozzák meg a karantén-időszak egységesen alkalmazandó hosszát;

a [Bizottság javaslatával](#) összhangban egyeztessék egymással az utazási korlátozásokat; és

a lehető leghamarabb vitassák meg, hogy hogyan lehet visszatérni a teljeskörűen működő schengeni övezetbe, ahol nincsenek belső határellenőrzések és vészhelyzeti tervek.

Az [Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központnak](#) (ECDC) kellene értékelnie a vírus terjedésének kockázatát, és a tagállamok által megadott adatok alapján hetente frissített kockázati térképet kellene közzétennie, vélik a képviselők. Munkatársainak számát és a rendelkezésére álló forrásokat haladéktalanul bővíteni kell, tették hozzá.

A kontaktkövető alkalmazások ösztönzése

Az állásfoglalás az Unió-szerte alkalmazandó kontaktkövetés iránti bizalom növelése érdekében egységes utasazonosító űrlap megalkotására kéri a Bizottságot. A képviselők szerint ösztönözni kell a [kontaktkövető alkalmazások](#) használatát. A Parlament októberre a nemzeti rendszerek interoperabilitásának megteremtését várja, mert így az egész Unió területén követhetők lennének a koronavírus-kontaktusok. A képviselők azonban hangsúlyozzák: az alkalmazásoknak teljes összhangban kell állnia az [általános adatvédelmi rendelettel](#).

Brüsszel, 2020. szeptember 17.

Több támogatást kér a Parlament a régiók energetikai átállásához

A Parlament bővíti a Méltányos Átállást Támogató Alap hatókörét

A támogatás odaítélésekor a társadalmi kohézió a legfontosabb szempont

A tényleges szükségletek miatt a Tanácsnak növelnie kellene az alap költségvetését

Az alap az európaiaknak, a gazdaságnak és a környezetnek is támogatást nyújt ©Pkproject/Adobe Stock

Megkezdődhet az egyeztetés a Tanáccsal a zöld gazdaságra való áttérés negatív társadalmi hatásait enyhíteni hivatott Méltányos Átállást Támogató Alapról.

A képviselők szeptember 16-án 417 szavazattal, 141 ellenében és 138 tartózkodás mellett parlamenti álláspontot fogadtak el a Méltányos Átállást Támogató Alapról szóló bizottsági javaslatról.

A Parlament ragaszkodik az alap költségvetésének jelentős mértékű növeléséhez. 2018-as áron véve 25 milliárd eurót szánna az alap céljaira a 2021–2027-es uniós költségvetésből, szemben a Bizottsággal, amely 11 milliárdot irányzott elő, és a Tanáccsal, amely még tovább csökkentette az eredeti keretet, 7,5 milliárd euróra. Az Európai Helyreállítási Eszközre vonatkozó javaslat ezt az összeget folyó áron további 32 milliárd euróval egészítené ki.

A képviselők egyúttal megerősítették a Regionális Fejlesztési Bizottság [ajánlástervezetében](#) vázolt főbb kívánalmakat:

A támogatás az emberek, a gazdaság és a környezet javát szolgálja.

Az alap forrásainak 18 százaléka képezzen külön zöldprémiumot (ún. zöldprémium-mechanizmus), amelyből a tagországok kibocsátáscsökkentésük ütemének megfelelő mértékben részesülhetnek.

A szigetek és a legkülső régiók kapják meg az alap összköltségvetésének 1–1 százalékát.

A támogatható európai projektek esetében legyen akár 85 százalékos a társfinanszírozási ráta.

Legyen mód más kohéziós alapok forrásainak önkéntes átcsoportosítására.

Az alap hatóköre terjedjen ki a mikrovállalkozásokra, a fenntartható turizmusra, a szociális infrastruktúrára, az egyetemekre és állami kutatóintézetekre, az energiatárolási technológiákra, az alacsony kibocsátású távfűtésre, az intelligens és fenntartható mobilitásra, a digitális innovációra és azon belül a digitális és precíziós gazdálkodásra, az energiaszegénységet enyhítő projektekre, valamint a kultúrára, az oktatásra és a közösségépítésre.

A szén, a lignit, az olajpala vagy a tőzeg kitermelésére és égetésére nagymértékben támaszkodó régiók esetében élvezzenek mentességet a földgázra épülő beruházások, feltéve, hogy a tevékenységek a taxonómiai rendelet szerint „környezeti szempontból fenntarthatónak” minősülnek, és megfelelnek hat további feltétel mindegyikének.

Emellett azoknak az államoknak, amelyek még nem kötelezték el magukat a 2050-re megvalósítandó klímasemlegesség mellett, egészen a nemzeti cél elfogadásáig csak a támogatás 50 százaléka lenne elérhető.

Manolisz Kefalogiannis (EPP, Görögország), a témáért a Parlamentben felelős képviselő szerint: „Az EU az európai zöld megállapodásban többek között arra törekszik, hogy a főként fosszilis tüzelőanyagokra és karbonintenzív ágazatokra támaszkodó régiók társadalmi-gazdasági szerkezetváltását segítse. A Regionális Fejlesztési Bizottság július 6-án jelentéstervezetet fogadott el a Múltat Jövővé Támogató Alap létrehozásáról. Az alap az EU kohéziós politikájának meghatározó része lesz. Készen állunk az intézményközi egyeztetésre. Az alap szorosan kapcsolódik majd a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerethez és az új helyreállítási eszközhöz (Next Generation EU).”

A következő lépések

Minden adott ahhoz, hogy mihamarabb megkezdődhessenek az intézményközi tárgyalások. Ezeken egyedül a pénzügyi keretösszegről nem esik majd szó, mert arról a többéves pénzügyi kerettel kapcsolatban párhuzamosan folyó egyeztetéseken állapodnak majd meg.

A zöld átállásra ráfordulva Európa csökkentené külső nyersanyagéhségét

Brüsszel, 2020 szeptember 3.

Európa harmadik országoktól való függőségének csökkentésére fókuszál a kritikus fontosságú nyersanyagok terén az a három dokumentum, egy cselekvési terv, a nyersanyagokat felsoroló lista és egy előzetes tanulmány, amit csütörtökön mutatott be az Európai Bizottság. A cselekvési terv a bányászati módszerek fenntarthatóvá tételétől kezdve a stratégiai nemzetközi partnerségek kialakításáig egy sor intézkedést irányoz elő.

A kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó cselekvési tervet, ezen nyersanyagok aktualizált, 2020-as listáját és az ilyen nyersanyagokat hasznosító ágazatok és stratégiai technológiák 2030-ig és 2050-ig várható alakulásáról szóló előzetes tanulmányt mutatott be csütörtökön az Európai Bizottság.

A cselekvési terv áttekinti a jelenlegi és jövőbeli kihívásokat, és intézkedéseket javasol Európa harmadik országoktól való függőségének csökkentésére, az elsődleges és a másodlagos forrásokból származó ellátás diverzifikációjára, valamint az erőforrás-hatékonyság és a termelés körforgásos jellegének fokozására. Emellett azt is elő kívánja mozdítani, hogy a nyersanyagbeszerzés az egész világon felelősségteljes módon történjen.

Az intézkedések az EU zöld és digitális gazdaságra való átállását hivatottak elősegíteni, céljuk ugyanakkor az is, hogy erősítsék Európa ellenállóképességét és nyitott stratégiai autonómiáját az ehhez az átalakuláshoz szükséges kulcsfontosságú technológiák terén.

A kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos cselekvési terv célja:

- ellenálló értékláncok kialakítása az uniós ipari ökoszisztémák számára;
- a kritikus fontosságú elsődleges nyersanyagoktól való függőség csökkentése a körforgásos erőforrás-gazdálkodás, valamint a fenntartható termékek és innováció révén;
- az EU-n belüli nyersanyagforrásokból történő beszerzés megerősítése;
- a harmadik országokból való beszerzés diverzifikációja és a nemzetközi kereskedelem torzulásainak megszüntetése az EU nemzetközi kötelezettségeinek teljes mértékű betartása mellett.

Az akcióterv az alábbi intézkedéseket vázolja fel:

- nyersanyagokkal foglalkozó európai szövetség létrehozása;
- 2025-ig működésképpé tehető bányászati és feldolgozási projektek azonosítása az EU-ban;
- a nyersanyagbányászathoz, -kitermeléshez és -feldolgozáshoz szükséges szaktudás és készségek fejlesztése;
- a Kopernikusz Föld-megfigyelési program használatának előmozdítása;
- a kutatás és az innováció támogatása, különösen az új bányászati technológiák, a helyettesíthetőség és az újrafeldolgozás terén;
- fenntarthatósági szempontokat érvényre juttató finanszírozási kritériumok kidolgozása a bányászati és a nyersanyag-kitermelő ágazatok számára;
- az EU-ban található készletekből és hulladékokból kinyerhető kritikus fontosságú másodlagos nyersanyagok potenciális készletének feltérképezése;
- stratégiai nemzetközi partnerségek kialakítása az Európában nem fellelhető kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás biztosítása érdekében;
- fenntartható és felelősségteljes bányászati módszerek szorgalmazása és az átláthatóság előmozdítása.

„A biztonságos és fenntartható nyersanyagellátás az ellenálló gazdaság előfeltétele. Ha csak az elektromos autók akkumulátorait és energiatárolását vesszük, Európának 2030-ig akár 18-szor, 2050-ig pedig akár 60-szor több lítiumra lesz szüksége, mint napjainkban. Az előretekintő tanulmány felhívja a figyelmet arra a veszélyre, hogy a fosszilis tüzelőanyagoktól való jelenlegi függőségünk helyébe a kritikus fontosságú nyersanyagoktól való függőség léphet. Hogy ez mennyire így van, arra a koronavírus-járvány idején a stratégiai fontosságú értékláncokban beállt zavarok is rámutattak. Ezért erős szövetséget hozunk létre, hogy közösen sikerüljön elmozdulnunk a nagy fokú importfüggőségtől a diverzifikált, fenntartható és társadalmilag felelős beszerzés, a körforgásos termelés és az innováció irányába” – szögezte le Maros Sefcovic, az intézményközi kapcsolatokért és a tervezésért felelős bizottsági alelnök.

„Nem engedhetjük meg magunknak, hogy teljes mértékben harmadik országokra támaszkodjunk, ami egyes ritkaföldfémek esetében csupán egyetlen országot jelent. A harmadik országokból való beszerzés diverzifikációjával, valamint a ritkaföldfémek kitermelésére, feldolgozására, újrafeldolgozására, finomítására és szétválasztására irányuló saját uniós kapacitás fejlesztésével az uniós gazdaság reziliensebbé és fenntarthatóbbá válhat. A javasolt intézkedések végrehajtásához az ipar, a civil társadalom, a régiók és a tagállamok összehangolt munkájára lesz szükség. Ez utóbbiakat arra ösztönözzük, hogy nemzeti gazdaságélénkítési terveiket terjesszék ki a kritikus fontosságú nyersanyagokra irányuló beruházásokra is” – tette hozzá Thierry Breton, a belső piacért felelős biztos.

A Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagok 2020. évi listáját is közzétette. Az aktualizálás célja, hogy a lista tükrözze az egyes nyersanyagok jelenlegi gazdasági jelentőségét, valamint az ellátás terén mutatkozó kihívásokat. A lista 30 kritikus fontosságú nyersanyagot tartalmaz, és idén először az e-mobilitásra való átálláshoz nélkülözhetetlen lítium is felkerült rá.

Az EU-ban használatos lítium 78 százaléka például Chiléből származik. A platínium 71%-át, az irídium 92%-át pedig Dél-Afrikából szerzi be Európa. A foszfor 71 százaléka Kazahsztánból, a kobalt 68% a Kongói Demokratikus Köztársaságból, a magnézium 93 és a természetes grafit 47 százaléka pedig Kínából érkezik.

A Bizottság az elkövetkező hetekben létrehoz egy nyersanyagokkal foglalkozó európai szövetséget. A valamennyi érdekelt felet tömörítő szövetség elsősorban a legsürgetőbb szükségletekre fog összpontosítani, azaz az EU ellenállóképességének fokozására a ritkaföldfémek és a mágnesek értékláncában, mivel ez létfontosságú a legtöbb uniós iparág, így pl. a megújuló energiák, a védelem és az űrkutatás számára. Később a szövetség kiterjesztheti tevékenységét az egyéb kritikus fontosságú nyersanyagok és a nem nemesfémek iránti keresletre is.

Az uniós erőforrások jobb kihasználása érdekében a Bizottság a tagállamokkal és a régiókkal együtt be fogja azonosítani a 2025-ig működképesé tehető bányászati és feldolgozási projekteket az EU-ban. Ennek során különös figyelmet fordítanak a széntermelő régiókra és más, átalakulóban lévő régiókra, valamint a nyersanyagbányászathoz, -kitermeléshez és -feldolgozáshoz szükséges szakértelemre és készségekre.

A Bizottság elő fogja mozdítani a Kopernikusz Föld-megfigyelési program használatát az erőforrások feltárásának, a bányák üzemeltetésének és a bezárásukat követő környezetgazdálkodásnak a javítása érdekében. A kutatás és az innováció támogatást kap az Európai horizont keretében, különösen az új bányászati technológiák, a helyettesíthetőség és az újrafeldolgozás terén.

Az európai zöld megállapodással összhangban a nyersanyagértéklánc körforgásos jellegével és fenntarthatóságával további intézkedések foglalkoznak majd. A Bizottság e célra 2021 végéig a fenntarthatóság szempontjait érvényesítő finanszírozási kritériumokat fog kidolgozni a bányászati és a nyersanyag-kitermelő ágazatok számára. Az EU-ban található készletekből és hulladékokból kinyerhető kritikus fontosságú másodlagos nyersanyagok potenciális készletét is fel fogja térképezni 2022-ig.

A Bizottság stratégiai nemzetközi partnerségeket fog kialakítani az Európában nem fellelhető kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás biztosítása érdekében. A Kanadával, az érdekelt afrikai országokkal és az EU szomszédos országaival kötendő kísérleti partnerségek kialakítása 2021-ben veszi kezdetét. Ezekben a partnerségeken és egyéb nemzetközi együttműködési fórumokon keresztül a Bizottság a fenntartható és felelősségteljes bányászati módszerek és az átláthatóság előmozdítására fog törekedni.

Brüsszel, 2020. szeptember 2.

Unió szinten kellene harmonizálni a Covid-tesztelést

A Covid19-tesztek elvégzésének és gyakoriságának EU-szinten történő harmonizálását sürgette szerdán az Európai Betegségmegelőzési- és Járványvédelmi Központ (ECDC) igazgatója annak érdekében, hogy megbízhatóbb információk álljanak rendelkezésre a fertőzés mértékéről Európában. Andrea Ammon szerint az iskolákat csak végső eszközként ajánlatos bezárni, mivel nincs pontos képünk a szerepükről a koronavírus-járvány terjedésében.

Európaiak millióival ellentétben a koronavírus nem vett ki szabadságot idén nyáron és nagyjából öt hete ismét növekedésnek indult a járvány Európa-szerte. A fertőzés terjedése lassabb, mint a

tavaszi első hullámban, azonban az esetszámok elérik a korábbi, igaz a betegség lefolyása enyhébb tünetekkel járt eddig. Ugyanakkor számos arra utaló jel van, hogy a fiatalok után az idősebb korosztály körében is egyre több megbetegedés történik. Minderre az Európai Betegségmegelőzési- és Járványvédelmi Központ (ECDC) igazgatója hívta fel a figyelmet az Európai Parlament környezetvédelmi, közegészségügyi és élelmiszerbiztonsági szakbizottságának tagjaival szerdán videokonferencián tartott beszélgetésen.

„Ameddig nem áll rendelkezésre az oltóanyag, a hol növekvő, hol hanyatló fertőzési trend folytatódni fog. Ne felejtsük el, hogy a lakosságnak csak egy kicsi részét érintette eddig a koronavírus” – mutatott rá Andrea Ammon, a stockholmi székhelyű szervezet vezetője.

Az igazgató közölte, hogy európai átlagban az elmúlt öt hetet figyelembe véve 46 megbetegedés jutott 100 ezer főre, miközben az első hullám után 15-re ment le az átlag. Öt hete azonban újra terjedni kezdett a fertőzés, amiről nem lehet biztosan megmondani, hogy ez a második hullám, de nem is ez a lényeg. A fertőzés ugyan lassabban terjed, mint márciusban, viszont a megbetegedési ráta majdnem ugyanazon a szinten van – tette hozzá.

Ammon arról is beszámolt, hogy tagállamonként rendkívül nagy a szóródás, 100 ezer főre 2 és 176 igazolt fertőzés között mozognak a számok. A különböző számok között véleménye szerint az a döntő tényező, hogy kiket tesztelnek és mennyi Covid19-tesztet hajtanak végre. Ebben a tekintetben is nagyok az eltérések: van olyan tagállam, ahol hetente 100 ezer főre mindössze 173 tesztelés jut, miközben a másik véglet 6 ezer vizsgálat.

Az elvégzett tesztek számából önmagában ugyanakkor még nem lehet következtetni a fertőzés mértékére. Ebből a szempontból többet árul el az, hogy mennyi teszt végződött pozitív eredménnyel.

Az ECDC igazgatója szerint ahhoz, hogy pontosabb képet kapjunk a Covid19-fertőzés mértékéről, a tesztelési procedúrák és a tesztelési gyakoriság európai szinten történő harmonizálása lenne szükséges. Ammon üdvözölte a járványmegelőzési központ mandátumának kibővítéséről kezdődött diskurzust, azt, hogy a szervezet – amely jelenleg csak kockázatelemzést végezhet és asszisztálhat a tagállamoknak – tudományos ajánlásokkal fordulhasson a tagállamokhoz. Jelenleg minden tagország a saját tudományos háttéréből merít, ami a gyakorlatban eltérő eredményekhez vezet és európai szinten megnehezítheti a koronavírus elleni fellépést.

A nyilvános vita során Peter Liese, német néppárti képviselő megerősítést kért arra nézve, hogy szerinte a magyar határok szelektív lezárásáról hozott döntés nem a tudományos szempontokon és tényeken alapult. Tekintettel arra, hogy miközben a mentesített Csehországban 100 ezer főre 41 igazolt esetszám jut, addig például Dániában 20, Észtországban 13, Litvániában pedig 16, rájuk mégis vonatkozik a beutazási tilalom. Az európai ügynökség vezetője ugyanakkor hatáskör hiányában nem kívánt állást foglalni az ügyben (a magyar határozatról lásd külön cikkünket).

Andrea Ammon szerint nagyon nehéz megmondani, hogy az iskolák újranyitása milyen mértékben járul hozzá a járvány terjedéséhez. Mindenesetre ott, ahol elég korán újranyitották az iskolák kapuit, nem tapasztaltak növekvő transzmissziót. Éppen ezért az ECDC azon az állásponton van, hogy az iskolák bezárása csak az utolsó mentsvár, a végső eszköz lehet. Az összes megbetegedések kevesebb, mint 5 százaléka sújtja különben a 18 éven alúkat.

A déli féltekén, ahol a Covid19 és a normális influenza-járvány a téli szezon miatt párhuzamosan fordul elő, az a benyomás alakult ki, hogy a koronavírus ellen meghozott intézkedések az influenza terjedését is gátolták – mutatott rá az igazgató, aki szerint eddig három olyan esetről van tudomásuk, hogy egy és ugyanazon személy kétszer is elkapta a koronavírusot. A második lefolyása azonban minden ilyen esetben enyhébb volt az elsőnél – tette hozzá a járványmegelőzési központ vezetője.

Brüsszel, 2020. augusztus 26.

Rövidesen dönt a Bizottság a magyar kölcsönkérelemről is

Tizenhat EU-tagállam összesen 87,3 milliárd euróhoz juthat abból az uniós hitelkeretből, amit a munkahelyek megvédéséért hozott létre az Európai Unió. A 17-ik kedvezményezett Magyarország lehet, miután az Európai Bizottság végzett a magyar kérelem elbírálásával.

Augusztus 24. és 25-én összesen 16 uniós tagállam jutott kölcsönhöz abból a munkahelyvédelmi alapból, amely a koronavírus miatt veszélybe került munkahelyek megőrzését hivatott támogatni az EU-ban.

A 100 milliárd eurós kölcsönkeretből (angol nyelvű rövidítése SURE) hétfőn és kedden összesen 87,3 milliárd euró szétosztására tett javaslatot a Tanácsnak az Európai Bizottság. A kedvezményes hitel a rövid távú és részmunkaidős programok finanszírozásához nyújt segítséget a tagállamoknak, foglalkoztatásban tartva a munkavállalókat.

A Bizottság közölte, hogy a 17-ik tagállam rövidesen Magyarország lehet, mielőtt a Bizottság végez a kormány által benyújtott hitelkérelem elbírálásával.

A SURE programból támogatásra javasolt tizenhat tagállam mindegyike 15 éves futamidőre veheti majd fel a hitelt, országonként az alábbi összegekkel:

Belgium: 7,76 milliárd euró
Bulgária: 511 millió
Horvátország: 1,02 milliárd
Ciprus: 479 millió
Spanyolország: 21,3 milliárd
Görögország: 2,7 milliárd
Olaszország: 27,44 milliárd
Lettország: 192,7 millió
Litvánia: 602 millió
Málta: 243 millió
Portugália: 5,9 milliárd
Lengyelország: 11,23 milliárd
Csehország: 2 milliárd
Románia: 4,1 milliárd
Szlovákia: 630 millió
Szlovénia: 1,1 milliárd

A 100 milliárd eurós SURE-program egyike annak a három védőhálónak, amit a koronavírus-válságra adott válasz részeként fogadott el az EU. A 100 milliárd euró összegű SURE mellett az Európai Stabilitási Mechanizmuson (ESM) belül is rendelkezésre áll egy 240 milliárd euró körüli hitelkeret (ebből egyelőre senki nem hívott le pénzt), továbbá a kis- és középvállalkozások számára egy 200 milliárd euró összegű EIB-hitelkeret.

A rövid távú, illetve részmunkaidős foglalkoztatási rendszer finanszírozásához szükséges kölcsönöket az Európai Bizottság veszi fel a tőkepiacokon és bocsátja majd a kormányok rendelkezésére.

Brüsszel, 2020. július 29.

Már nem éri el együttesen az EU-büdzsé kétharmadát a KAP és a kohézió

A mezőgazdaságra valamivel több mint 336 milliárd eurót, a kohéziós politikára körülbelül 330 milliárd eurót, minden másra pedig 408 milliárdot fordít majd 2021 és 2027 között az Európai Unió a legutóbbi EU-csúcson elfogadott megállapodás értelmében. Az alábbiakban területekre lebontva bemutatjuk a következő hétéves pénzügyi keretet.

Az EU-büdzsé első, belső piacról, innováció és digitális gazdaságról szóló fejezete pénzügyi kötelezettségvállalás szintjén 132,781 millió euró lesz. A legnagyobb önálló tétel a HorizonEurope kutatási és innovációs program, amelyre 75,9 milliárd eurót fordít majd az EU az MFF-ből.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) büdzséje 28,396 milliárd euró lesz. Ezen belül a közlekedési projektekre 21,384 milliárd euró jut, amiből 10 milliárd euró a kohéziós alap átcsoportosításából áll majd elő (utóbbi keretének 70% fix tagállami pénz lesz, a maradék 30% viszont szétosztható versenyképességi alapon a tagországok között). Az energiaszegmensre 5,180 milliárd eurót, a Digitális Európa programra pedig 1,832 milliárd eurót szán az EU. A digitális átállásra mindösszesen 6,761 milliárdos keret áll majd rendelkezésre.

A leendő EU-költségvetés második fejezete (Kohézió, ellenállóképesség és értékek) a hét évre 377,768 milliárd eurót kap. A gazdasági, társadalmi és területi kohézióra 330,235 milliárd euró jut, míg az „ellenállóképesség és értékek” alfejezet 47,533 milliárd euróra számíthat.

A kohéziós politikai büdzséből 202,299 milliárd eurót fordítanak a legelmaradottabb régiókra, 47,789 milliárd euró jut majd az átmeneti és 27,212 milliárd euró a fejlett térségekre.

A kohéziós alapba 42,556 milliárd eurót szavaztak meg az állam- és kormányfők. Ebből azoknak az országoknak jut pénz, amelyek egy főre jutó GDP-je nem éri el az uniós átlag 90 százalékát.

Az Európai Szociális Alap (ESF+) büdzséje 87,319 milliárd euró lesz a következő hét évben. Ebből az összegből 175 millió euró a határokon átnyúló együttműködést elősegítő innovatív megoldásokra jut majd.

A kohéziós alapból 10 milliárd eurót a Hálózatfinanszírozási Eszközbe (CEF) irányítanak át úgy, hogy valamennyi érintett tagállam kohéziós alapból történő allokációja arányosan csökkenni fog.

Az uniós társ-finanszírozási ráta a legelmaradottabb régiókban nem lehet magasabb 85%-nál. 70 százaléknál azoknak az átmeneti régióknak, amelyek 2014 és 2020 között a legszegényebb térségek kategóriájába tartoztak. 60 százalék az átmeneti régióknál és 40 százalék a fejlett régiókban. A kohéziós alapnál az uniós társfinanszírozási ráta nem lehet magasabb 85 százaléknál, az Interreg programoknál pedig 80 százalék lesz a maximálisan megengedett szint.

Az Erasmus+ program végrehajtására 2021 és 2027 között 21,208 milliárd euró lesz.

A RescEU program az MFF-en belül 1,106 milliárd euróhoz jut. Ezenkívül létrehoznak egy egészségügyi programot, amelynek a pénzes borítékjába az MFF-en belül 1,67 milliárd euró kerül. A Kreatív Európa programra 1,642 milliárd eurót, az Igazság, Jogok és Értékek programra (ide tartozik a civil szervezetek és a sajtószabadság támogatása) 841 millió eurót különítenek majd el.

A megállapodás a tagállamok által lehívható felzárkózási források maximális és minimális szintjét is meghúzza (sapka vagy capping). Azok a tagállamok, ahol a vásárlóerőparitáson mért egy főre eső GNI nem érte el 2015 és 2017 között az uniós átlagos fejlettségi szint 55%-át, a GDP-jük maximum 2,3 százalékra lesznek jogosultak. Ahol a GNI-mutató az EU27-ek átlagának 68 százaléka vagy afölött van, a GDP 1,5 százaléka a felső határ. Végezetül 55 és 68 százalék között lineárisan 2,3 és 1,5 százalék között mozog majd a felső limit (Magyarország ebbe a kategóriába tartozik).

Az alku úgynevezett biztonsági hálókat is kialakít, amelyek az előző hétéves időszakhoz képest maximalizálják a növekményt, illetve minimalizálják a veszteségeket. Senki sem kaphat többet az előző időszak 107 százaléknál, miközben egyetlen tagállam sem szenvedhet el 24 százalékosnál nagyobb forrásvesztést 2014 és 2020-hoz képest.

De, magyar kezdeményezésre beiktattak egy harmadik biztonsági hálót is. Ez kimondja, hogy ha egy tagállamban a lakosság legalább egyharmada olyan NUTS2 statisztikai régióban él, ahol az egy főre jutó GDP nem éri el az uniós átlag 50 százalékát, akkor a minimális teljes forrásallokációja nem lehet kevesebb a 2014 és 2020 közötti időszakban kapott pénz 85 százalékánál.

A harmadik költségvetési fejezetre (mezőgazdaság, tengeri politika, környezetvédelem és klímacselekvés) mindenestül 356,374 milliárd euró áll majd rendelkezésre. Ebből 258,594 milliárd euróval részesedik majd a közös agrárpolitika első pillére (közvetlen kifizetések és piaccal kapcsolatos kiadások). A közvetlen jövedelemtámogatások összege a hét év alatt nem lehet több 239,916 milliárd eurónál.

A KAP végrehajtása egy új modell szerint történik majd, úgynevezett stratégiai tervek előterjesztésével, amelyek nagyobb rugalmasságot engednek a végrehajtásban a tagállamoknak és a politika egyszerűsítéséhez is hozzájárulnak. A közös agrárpolitika kiadásainak 40%-át a klímavédelemre kell majd költeni.

A közvetlen kifizetések külső kiegyenlítődése folytatódik. Minden olyan ország, ahol a hektáralapú támogatás mértéke az uniós átlag 90 százaléka alatt van, a jelenlegi szint és a 90% közötti távolság felét fogja ledolgozni hat egyenlő lépésben 2022-től kezdődően. A konvergencia-folyamatot arányosan valamennyi tagállamnak finanszíroznia kell majd, miközben az időszak végéig valamennyi tagállamnak el kell érnie a hektáronkénti legalább 215 eurós kifizetési szintet.

A nagy gazdaságok esetében 100 ezer hektár lesz a közvetlen kifizetések felső határa, de ez továbbra is önkéntes lesz és a munkaerőköltségeket le lehet majd vonni az összegből.

A vidékfejlesztésre 2021 és 2027 között 77,850 milliárd euró lesz igénybe vehető úgy, hogy 15 országnak (hazánk nincs köztük) 50-től 1,6 milliárd euró közötti kiegészítést szavaztak meg a vezetők (a legnagyobb összeget Franciaországnak).

A klímasemlegesség felé az átmenetet egy méltányos átállási mechanizmus és annak részeként egy méltányos átállási alap teszi majd elviselhetőbbé, az utóbbi végül 7,5 milliárd eurós büdzsével (ez kiegészül a helyreállítási alapból további 10 milliárddal). Az alap tagállamok közötti elosztása összhangban áll majd a Bizottság javaslatával. Az alap rájuk eső részének csak az 50%-hoz juthatnak hozzá azok a tagállamok (egyedül Lengyelországra érvényes), amelyek nem tettek kötelezettségvállalást eddig a 2050-es klímasemlegességi cél elérésére. Ha ezt megteszik, a keret másik felét is megkapják.

A negyedik költségvetési fejezet a migrációról és a határok őrzéséről szól és 22,671 milliárd eurót kap a büdzséből. A menekültügyi és migrációs alapra 8,705 milliárd euró jut majd, ebből 5,523 milliárd eurót osztanak szét a tagállamok nemzeti programjainak a végrehajtására.

Az egységes határőrizeti alapba 5,505 milliárd euró kerül, míg a megerősített európai határ- és parti őrség büdzséje 5,148 milliárd euró lesz, ami kiegészül a tagállami hozzájárulásokkal.

A költségvetés 5-ik fejezete a védelmi politikáé és a biztonságé. A teljes keret 13,185 milliárd euró lesz.

A belbiztonsági alapba 1,705 milliárd euró kerül, az Europol költségvetése legalább 10 százalékkal magasabb lesz reálértékben, mint 2020-ban. Nukleáris biztonságra és atomerőművek leszerelésére 1,045 milliárd euró jut majd.

Az Európai Védelmi Alap (EDF) 7,014 milliárd euróból gazdálkodhat.

A hatodik fejezet a szomszédságra és a globális szerepvállalásra fókuszál közel 100 milliárd (98,419 milliárd) euróból. Az előcsatlakozási alapból (IPRA) 12,565 milliárd euróhoz juthatnak majd hozzá a bővítési folyamatban részt vevő országok. A földrajzi programokra összesen 53,805 milliárd, azon belül a szomszédságpolitikára 17,217 milliárd euró lesz, és 8,495 milliárdot tesznek félre előre nem látható események (például egy nagyobb migrációs hullám) lereagálására.

A humanitárius segélyeszköz költségvetése 9,760 milliárd euró lesz. Az Európai Békeeszköz büdzsén kívüli eszköznek számít maximum 5 milliárd eurós pótlólagos tagállami befizetéssel.

Az adminisztratív költségekre (7-ik költségvetési fejezet), a nyugdíjakat és az európai iskolák költségeit is beleértve 73,102 milliárd eurót kíván költeni hét év alatt az EU.

Brüsszel, 2020. július 22.

EU-büdzsé: régi vágású tárgyalásokkal az új világba

Bár a közel öt napon át tartó EU-csúcson elfogadott pénzügyi csomag fő összegei nem változtak, a kereten belül a vissza nem térítendő támogatások összege 110 milliárd euróval csökkent, és a vágásnak nem a tagállamok zsebei, hanem a jövőbe mutató politikák látták a kárát. Az EU történetében példátlan volumenű pénzügyi csomagot a német hozzáállásban bekövetkezett változás tette lehetővé, ahogy a végleges megállapodás sem jöhetett volna létre Angela Merkel nélkül.

A 750 milliárdos csomag az elmúlt hetekben annyira bevésődött a déliek, az EP, a piacok, a médiák és a közvélemény memóriájába, hogy bármilyen nagyobb csökkentésnek kifejezetten negatív akusztikája és üzenete lett volna. Ezért a 3M-nek (Merkel-Macron-Michel) olyan megoldás után kellett néznie, ami az öt fukar költségcsökkentés iránti igényét össze tudja egyeztetni a déli partnerek vaskos mentőcsomag iránti igényével. A javasolt fő összegből tehát nem engedtek, a csomag belső szerkezetéhez viszont hozzá kellett nyúlni, annál is inkább, mert miután a közös adósságkibocsátás az újjáépítési alap vissza nem térítendő támogatási elemére vonatkozik, a kölcsönökre nem (hiszen azt a tagállamok egyesével fizetik majd vissza), az egész konstrukciót ellenző „takarékos” országok ezen is spórolhatnak.

A támogatások megvágása mindaddig érzékenyen érintette volna a fő kedvezményezett déli tagállamokat, ameddig az előre allokált nemzeti pénzes borítékok volumenéről van szó. Mivel egy ilyen lépés szinte lehetetlenné tette volna a megegyezést, Michelék nemes egyszerűséggel a támogatásoknak azt a részét nyesték vissza, amelyek nem kerülnek közvetlenül a tagállamok zsebébe. És mivel a végösszeg nem változhatott, párhuzamosan a kölcsönök aránya és mértéke nőtt a csomagon belül. Végül 390-360 milliárd lett az arány a teljes újjáépítési eszközön belül a támogatások és a kölcsönök között az eredetileg javasolt 500-250 milliárd eurós leosztás helyett.

Miután nem az előre allokált támogatások rovására történt a levonási művelet, Olaszország a támogatásokat illetően (kb 81 milliárd euró) a pénzénél maradt, a számára rendelkezésre álló kölcsönök mértéke viszont még jelentősen meg is ugrott 91 milliárdról 127 milliárdra. Így elmondható, hogy úgy elégitették ki a fukarok költségcsökkentési igényét, hogy érdemben nem vágtak a déliek pénzein, miközben a volumenében még nagyobb csomag PR-szempontról még jobban eladhatóvá vált odahaza.

A legnagyobb helyreállítási alap (RRF) Bizottság által eredetileg 560 milliárdosra javasolt összege 672,5 milliárd euróra nőtt, amiből 360 milliárd euró a kölcsön és 310 milliárdról 312,5 milliárd euróra nőtt a vissza nem térítendő támogatás mértéke.

Ennek azonban az lett az ára, hogy számos előremutató, modernnek nevezett költségvetési tételt kihúztak vagy lefaragtak a megállapodás érdekében, ami legalábbis komoly kételyeket támaszt az illetően, hogy a zöld és a digitális átállás éllovasai mennyire komolyan gondolják ezeket a célokat. Ismét megerősítést nyert az az axióma, hogy a kormányok a költségvetési tárgyalásokon kizárólag, vagy majdnem kizárólag a nettó egyenlegükre koncentrálnak és arra, hogy jól kommunikálhatóan mennyi pénzt tudnak bebiztosítani maguknak. És legfeljebb csak ezután következnek fontossági sorrendben a kissé elvont közös érdekek, főleg azok, amelyek finanszírozása nem nemzeti pénzes borítékokon keresztül történik.

Nem úszta meg a vágást a méltányos átállási alap sem, aminek keretösszegét az Új Generáció EU-n belül 30-ról 10 milliárd euróra csökkentették. Az MFF-et is beleértve a JTF-re így 40 milliárd helyett csak 17,5 milliárd euró lesz a következő hét évben, ami még így is nagyobb a kezdeti 7,5 milliárdnál, de a Bizottság szerint így a tagállamoknak kell majd mélyebben a zsebükbe nyúlniuk.

Összességében, ha a májusi bizottsági javaslatban 190 milliárd euró vissza nem térítendő olyan támogatás volt a csomagban, ami nem közvetlenül a tagállamokhoz kerül, akkor ez az összeg a tárgyalások végjátékában 77,5 milliárd euróra zsugorodott.

Az egyik központi kérdés az volt, hogy milyen feltételek mellett férjenek hozzá a tagállamok a helyreállítási alapokhoz. A Bizottság a kommitológiai eljárás keretében erről maga szeretett volna dönteni a beruházási és reformtervek jóváhagyásával. A kormányok azonban a maguk számára tartották fel a döntés jogát, így a tervek jóváhagyásáról a Bizottság javaslata alapján a Tanács dönt majd minősített többséggel. A hollandok azt szerették volna, ha egyhangú döntés alapján kerülhet csak sor a kifizetésekre, ez azonban jogilag nem volt lehetséges. Így, hogy Rutte ellenállását leszereljék, beiktattak egy vészféket, amivel akár egy tagállam is megállíthatja a kifizetéseket, de csak ideiglenesen úgy, hogy a dosszié az Európai Tanács elé kerülhet megvitatásra. Az egész jóváhagyási procedúra nem tarthat tovább három hónapnál és a végén az Európai Bizottság dönthet a kifizetések folyósításáról.

Az újjáépítési források elosztási kritériuma már nem változott a tárgyalások végjátékában. A teljes keret 70 százalékát alapvetően 2021-22-ben a Bizottság által javasolt, 2015-19 közötti munkanélküliségi mutató alapján osztják fel a tagállamok között. A maradék 30 százalékot 2023 végéig ítélik majd oda egyenlő arányban a 2020-as év reál GDP visszaesésének és a 2020-21-es időszak kumulatív reál GDP visszaesésének figyelembevételével úgy, hogy 2022 június 30-ig kiszámolják az egyes országokra jutó hányadot.

Egyetlen ország sem vehet fel majd több hitelt a csomagból GDP-jének 6,8 százalékánál.

A vita nagy részét az újjáépítési eszköz és csatolt részei vitték el, az MFF körül bizonyos elvarratlan szálak kivételével viszonylagos csend honolt. Brüsszelben is elismerik, hogy végül nem sikerült teljesen pótolni azt a 70 milliárd euró körüli rést, amit a nettó befizető britek távozása ütött a költségvetésen. Mivel ez nem sikerült, a 2021 és 2027 közötti uniós torta méretében elmarad a 2014 és 2020 közöttitől, a britek figyelmen kívül hagyásával. Az újjáépítési alap 750 milliárdja, ami beágyazódik az MFF-be, ugyanakkor kárpótlást nyújt a veszteségekre.

A csúcstalálkozóra lényegében elültek a viták a kohéziós politika és a közös agrárpolitika 2021 utáni finanszírozásáról, miután további csökkentésekre nem voltak vevők a kormányok, és minimális mértékben még emelkedett is az összeg. Ez azonban még nem jelentett gyógyírt számos ország egyéni igényeire. Ezeket a magánpanaszokat végül egy 4,25 milliárd euró összegű csekkel orvosolták 12 tagállam részére. A legnagyobb „ajándékot” a csehek (1,5 milliárd euró) és a lengyelek (600 millió euró) kapták, de Merkel kancellár a keletnémet tartományoknak is kitárgyalt 650 millió eurót.

A magyar kormány többletforrás-igényét egy hazánk helyzetére szabott biztonsági hálóval oldották meg (erről lásd külön cikkünket), aminek hozadékát 2,1 milliárd euróra becsülik. Így elmondható, hogy Magyarország 2021 és 2027 között is jelentős összeget, körülbelül 20 milliárd eurót fordíthat majd felzárkózásra. Az összeg folyó áron ennél nagyobb lesz, mivel a számok 2018-as árakon értendők. 2014 és 2020 között 23,6 milliárd euró állt Magyarország rendelkezésére kohéziós politikai támogatások formájában.

A négy nettó befizető és Németország végül megtarthatja az annak idején a brit rebate-hez való hozzájárulásuk kompenzálására bevezetett költségvetési visszatérítést, jóllehet az eredendő ok az Egyesült Királyság távozásával megszűnt. Az öt tagállam hét év alatt 7 milliárddal növelni tudta a visszafizetés összegét, ami így 52,8 milliárd euró lesz. Ehhez a GNI arányában valamennyi tagállamnak hozzá kell majd járulnia.

A költségvetés bevételi részéről esett a legkevesebb szó a csúcson, ugyanakkor némi meglepetésre az EU27-ek hozzájárultak ahhoz a menetrendhez, amit a csúcs előtt készített Michel-javaslat tartalmazott három új saját forrás fokozatos bevezetésére a következő hét éves pénzügyi keret alatt.

A jóváhagyott szöveg 2021. január 1-től már uniós bevételként számol az újra nem hasznosított műanyagok utáni tagállami befizetéssel (évente ez 3 milliárd eurót hozhat a büdzsének), míg két másik potenciális új saját forrás, a CO₂-kibocsátásra kivetett importvámra és a digitális "illetékre" 2021 első harmadában várnának javaslatot a Bizottságtól 2023. január 1-i bevezetésükkel számolva. Az ETS-féle bevételről sem mondanak le, de annak kidolgozására több időt hagynának. Az új saját forrásokból származó bevételeket a 750 milliárdos kölcsön törlesztésére használnák.

Brüsszel, 2020. július 21.

Külön biztonsági háló Magyarországnak a pénzügyi alkuban

Egy, kifejezetten a magyarokra szabott biztonsági hálónak köszönhetően hazánk 2021 és 2027 közötti felzárkóztatási (kohéziós politikai) támogatásai 24% helyett csak 15%-kal csökkennek a jelenlegi időszakhoz képest a kedd hajnalban véget ért uniós csúcstalálkozón hozott döntés értelmében. Az EU27-ek vezetői minden idők második leghosszabb EU-csúcsán nem változtattak az újjáépítési alap és a hétéves pénzügyi keret javasolt összegén, négy-öt nettó befizető kedvében járva ugyanakkor 110 milliárd euróval megnyirbálták a csomag vissza nem térítendő támogatásokra szánt keretét. A jogállami fék minősített többségi döntéssel végül az alku része maradt, de a szöveg rendkívül homályos megfogalmazása miatt máris szögesen ellentétes értelmezések láttak napvilágot.

Úgy tűnik, hogy a négy napon és négy éjszakán át tartó költségvetési tárgyalások végjátékában a magyar miniszterelnöknek a felajánlottnál 2,1 milliárd euróval több kohéziós politikai forrást sikerült bebiztosítania, és bár a jogállami fék, vagy feltételrendszer bevezetését nem sikerült megakadályoznia (kormányzati források szerint igen), az elfogadott szöveg hagy némi bizonytalanságot annak tényleges alkalmazhatóságával kapcsolatban.

Bár az újjáépítési (helyreállítási) eszköz és a többéves keretköltségvetés (MFF) fő összege megegyezik a Charles Michel európai tanácsi elnök által a csúcs előtt javasolttal (750 milliárd euró és 1074 milliárd euró), a pénteken délelőttől kedd hajnalig tartó kötélhúzás javarésze mégis a finanszírozás mértékéről szólt. Akárcsak februárban, a vezetők utolsó személyes találkozásán, a koronavírus utáni első „fizikai” csúcson is négy-öt nettó befizető országnak az a törekvése dominálta a vitát, hogy lehetőség szerint minél kevesebb pénzbe kerüljön nekik a példátlan összegű gazdasági helyreállítási csomaggal kiegészített hétéves keretköltségvetés, amelynek fő haszonélvezői a járvány és a válság által leginkább sújtott déli tagállamok lesznek.

Az Ausztriából, Hollandiából, Dániából és Svédországból álló „fukar” négyes – amelyhez menetközben ötödikként csatlakozott Finnország is – a hajthatatlan holland miniszterelnök, Mark Rutte vezetésével mindent elkövetett annak érdekében, hogy a pénzügyi csomag méretét csökkentsék, azon belül a vissza nem térítendő támogatások arányát erőteljesen visszanyessék és közben növekvő befizetéseik ellensúlyozására a nekik járó költségvetési visszatérítéseiket is megőrizték, sőt még tovább növeljék. Ez a többség által destruktívnak tekintett hozzáállás végül kifizetődőnek bizonyult, mivel, ha a teljes keret nem is csökkent, a vissza nem térítendő támogatások összege az Európai Bizottság által javasolt 500 milliárd euróról 390 milliárd euróra csökkent, miközben a kölcsönök mértéke az eredeti 250 milliárdról 360 milliárd euróra emelkedett az újjáépítési eszközön belül.

A 750 milliárdot – elvileg – az Európai Bizottság veheti majd fel a tőkepiacokon, amelyeket vissza nem térítendő támogatás (az uniós büdzsén keresztül), vagy kölcsönök formájában bocsáthat a

tagállamok rendelkezésére. Mivel a tranzakció az Unió praxisában először az EU27-ek közös adósságkibocsátásán alapul, nekik is kell majd letörleszteniük a hitelt 30 éves futamidő mellett. A Fukarok akciójának az lett az eredménye, hogy a helyreállítási csomagból zömében éppen azokból a tételekből vágtak le, amelyek a Rutte, Kurz és a többiek által fenn hirdetett „modern büdzsét” jelképezik: a HorizonEurope kutatási és innovációs programból (10 milliárd mínusz), az InvestEU stratégiai beruházási programból, a vidékfejlesztésből (felére csökkent), a méltányos klímaátállási alapból (30 milliárd euróról 10 milliárd euróra vitték le az összegét), vagy azokból az egészségügyi alapokból, amelyek létrehozását a Covid indokolta. De, teljesen áldozatul esett a „garasoskodásnak” az a 26 milliárd euróra tervezett alap is, amelyből nehéz anyagi helyzetbe jutott, de ígéretes cégek feltőkésítését támogatták volna Európa-szerte.

Ezt a fajta fűnyíróelvet a vágásnál az a szándék motiválta, hogy a fukarok által követelt megtakarítások ne közvetlenül a tagállamoknak fájjanak. És ez is történt: a fő kedvezményezett olaszok a kurtítás ellenére nagyjából ugyanúgy 81 milliárd euró vissza nem térítendő támogatást kaphatnak a csomagból, mint az eredeti javaslat szerint, miközben az általuk lehívható kölcsönök összege 91 milliárd euróról 127 milliárd euróra emelkedett. Ez megmagyarázza, hogy miért volt végül Giuseppe Conte olasz és Miguel Sánchez, spanyol kormányfő számára is elfogadható az EiT elnöke által hétfő éjszaka javasolt kompromisszum.

A tárgyalások végjátékában a csomag összege és összetétele mellett a jogállami feltételrendszer volt a másik potenciális blokkoló tényező, annál is inkább, mert Orbán Viktor, az elutasító magyar pozícióra ráerősítő országgyűlési határozattal a zsebében érkezett a csúcsra. Bár az alkudozásokat hosszú időn át a Fukar 4-ek ellenállásának a leszerelése határozta meg, szombat estétől egészen a tárgyalások befejező szakaszáig majdnem folyamatosan napirenden volt a jogállami fék kérdése. Ennek jeleként a magyar küldöttség egy olyan szövegmódosítót terjesztett elő, amely lényegében kiherélte és a kérdés EiT elé való utalásával (egyhangúság) alkalmazhatatlanná tette volna az esetleges szankciókat rendszerszintű hiányosságok fellépése esetén. A tárgyalóasztal körül pedig a lengyel és a szlovén miniszterelnök gondoskodott arról, hogy magyar kollégájuk ne szigetelődjön el.

Ilyen előzmények után hétfő délután tíz ország vezetője megállapodott egy kompromisszumos szövegtervezetről, amelyről kétértelműsége miatt valószínűleg még sokat fognak beszélni, de arra jó lehet, hogy minden érdekelt fél sikerként adhassa el a közvéleményének. A különös „szerkesztőbizottság” tagjai: a német, a francia, a holland, a svéd, a dán, a finn, a lett, a luxemburgi, a magyar és a lengyel kormányfő voltak.

Az általuk papírra vetett szöveg végül szó szerint bekerült a csúcs következtetéseibe és ilyenformán része lett az MFF-ről kötött alkunak. Bár a szöveg sokkal kevésbé egyértelműen fogalmaz és csak egy ízben említi a jogállami elvek tiszteletben tartásának fontosságát, mind a közös büdzsé, mind az újjáépítési alap (Új Generáció EU) védelmére új, politikai feltételekhez köti a kifizetéseket, és felhatalmazza az Európai Bizottságot, hogy kihágás („sértések”) esetén „intézkedéseket javasoljon”, amelyekről a Tanács minősített többséggel dönt majd. Ez alapján tehát kijelenthető lenne, hogy a jogállami fékkel 2021-től az eszköztár része lesz, egy, az uniós büdzséhez kapcsolt új politikai feltételrendszer.

Ez azonban nem a szöveg egyetlen olvasata. Magyar és lengyel részről, de a jogállami fék hívei közül is sokan úgy vélik, hogy az egész jogállami kondicionalitás kukába került, és ehelyett egy olyan mechanizmusnak adtak szabad utat, ami az uniós költségvetés rovására elkövetett csalásokkal és szabálytalanságokkal szemben nyújt védelmet.

A szöveg azt is szűkszavúan leszögezi, hogy az Európai Tanács rövid időn belül visszatér a kérdésre. Ez egyesek szerint leginkább úgy értelmezhető, hogy a vezetők maguk kívánják megállapítani, konkrétan milyen körülményeknek kell majd fennforogniuk ahhoz, hogy a kifizetések felfüggesztése vagy csökkentése bekövetkezhesen. Megfigyelők szerint ez azt sugallja, hogy az EiT-től kapott instrukciók alapján fogadhatná el aztán a Tanács régóta húzódó közös álláspontját a jogállami fék bevezetésére előterjesztett rendelettervezetről, amit az Európai Parlamenttel a rendes jogalkotás keretében kellene kitárgyalni.

Mások szerint viszont nem erről van szó, hanem arról, hogy az EiT egy új javaslatot vár a Bizottságtól, miután a régi nem érvényes már.

A korábbi verzióhoz képest jelentősen átalakult szöveg utolsó bekezdése pedig arra kéri fel a Bizottságot, hogy további intézkedéseket terjesszen elő az újjáépítési pénzek és a költségvetési források megvédésére a csalásokkal és a szabálytalanságokkal szemben. Ilyen intézkedés lenne az uniós alapok végső kedvezményezettjeiről szóló információk összegyűjtése és összehasonlíthatósága ellenőrzés és audit céljából, amit a szöveg szerint be kellene illeszteni a releváns alapjogszabályokba is.

Számos ország kapott kisebb-nagyobb „ajándékokat” a kohéziós politikai büdzséből az alkudozások végén. A csehek például több mint másfél milliárd eurót, a lengyelek pedig 600 millió eurót, mindkettő nyilván a méltányos átállási alap (JTF) megcsonkítása miatt elszenvedett „veszteségeik” kompenzálására. A kedvezményezettek között voltak még a németek, a belgák, a szlovének, a portugálok, a finnek, a ciprusiak, a máltaiak és az észtek is. Kiszámoltuk: a pótlások összege 4 milliárd 250 millió euró.

Hiába keresné ugyanakkor bárki is Magyarországot a „cukorkás” listán, azt a tagállamot, amelynek előzetesen a legtöbb problémája volt a felzárkóztatási források elosztásával. Emlékeztet, hogy a Bizottság több mint két évvel ezelőtti, de lényegében a csúcs hajrájáig érvényes eredeti javaslata értelmében hazánk kohéziós politikai támogatási kerete 2018-as áron a 2014 és 2020 közötti 23,6 milliárd euróról 17,9 milliárd euróra csökkent. Mindez elsősorban annak a következménye, hogy a lehívható támogatások felső határa (capping) körülbelül 40 százalékkal alacsonyabb lenne 2021 után, mint jelenleg, számszerűen a GDP 1,50 százaléka. Ez a szám egy korábbi, februári módosítás következtében már akkor feljebb kúszott 600 millió euróval.

Orbán Viktor problémáját úgy oldották meg a csúcson, hogy beiktattak egy tulajdonképpen csak hazánkra érvényes "biztonsági hálót" a már meglévő (-24 százalékos) mellé. Ez kimondja, hogy ha egy tagállamban a lakosság legalább egyharmada olyan NUTS2 statisztikai régióban él, ahol az egy főre jutó GDP nem éri el az uniós átlag 50 százalékát, akkor a minimális teljes forrásallokációja nem lehet kevesebb a 2014 és 2020 közötti időszakban kapott pénz 85 százalékánál.

Úgy tudjuk, hogy ennek a záradéknak a hozadéka 2,1 milliárd euró, ami azt jelenti, hogy 2021 és 2027 között elérheti a 20 milliárd eurót a magyar kohéziós politikai pénzes boríték nagysága.

Vélhetően erre a magyar biztonsági hálóra hivatkozhatott a magyar miniszterelnök, amikor arról beszélt, hogy a tárgyalások célegyenésében több pénzt tudott kicsikarni az EU-tól. Kormánykörökben és a kormányközeli sajtóban következetesen 3 milliárd eurót emlegetnek. Másfelől értesülésünk szerint az újjáépítési alapokat és a 20 milliárdot is beleértve az MFF-ből Magyarország számára elérhető források mértéke valamivel meghaladhatja a 40 milliárd eurót. Ha ehhez hozzáteesszük a kölcsönöket is, akkor a papíron elérhető források teljes összege 2021 és 2027 között 50 milliárd euró körül lesz.

Brüsszel, 2020. július 16.

Koronavírus: uniós programok a fiatalok foglalkoztatásáért

A járvány miatt rengetegen veszítették el a munkájukat, és a fiatalok munkanélkülisége továbbra is az egyik legfőbb probléma az EU-ban. Összefoglaltuk, hogyan támogatja az EU a fiatalokat.

A foglalkoztatottság növelése a koronavírus idején

A világgjárvány előtt az EU-ban a 15–24 év közöttiek körében a munkanélküliségi ráta a 2013. évi 24,4%-ról 14,9%-ra csökkent, a vírus miatt már 2020 áprilisára 15,7%-ig emelkedett.

A Bizottság idei nyári gazdasági előrejelzése szerint az EU gazdasága 8,3%-kal zsugorodik 2020-ban, a 2020. évi recesszió előreláthatólag jóval súlyosabb lesz, mint amire számítottunk. Azért, hogy ellensúlyozza ennek negatív hatását a fiatalokra, az Európai Bizottság új javaslattal állt elő: Ifjúsági foglalkoztatási támogatás – Híd a munkahelyekhez a következő generáció számára.

Javaslatok az Ifjúsági foglalkoztatási támogatás keretében:

az ifjúsági garancia program megerősítése

az EU szakképzési politikájának aktualizálása a világjárvány következményeinek tekintetében

új lendület a tanulószereződéses gyakorlati képzéseknek

további intézkedések az ifjúsági foglalkoztatás támogatása érdekében

Az Európai Bizottság járvány okozta gazdasági recesszió kezelésére kidolgozott tervének középpontjában is a jövő generáció áll. A tagállamoknak mintegy 22 milliárd eurót kéne fordítaniuk a fiatalok foglalkoztatására. A Parlament is úgy gondolja, hogy növelni kell az uniós források mértékét, hogy az EU valóban kezelni tudja a válságot. Az EP és a többi uniós intézmény a 2021-2027 közötti hosszú távú költségvetésről szóló tárgyalások keretében egyeztetnek a részletekről.

Mi az az ifjúsági garancia program?

A tagállamok 2013-ban a fiatalok foglalkoztatásának növeléséért hozták létre az ifjúsági garanciát. Eszerint a tagországok vállalják, hogy gondoskodnak arról, hogy minden 25 éven aluli fiatal színvonalas állást kapjon, illetve továbbképzésben, gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben részesülhessen a munkahelye elvesztését vagy a tanulmányainak befejezését követő négy hónapon belül.

Az EU most az ifjúsági garanciaprogram megerősítésével a 15-29 év közöttiekről gondoskodik, külön figyelmet fordít az olyan kiszolgáltatott csoportokra, mint például a kisebbségek, vagy a fogyatékossgal élők, a vállalatok igényeit is számításba veszi a képzések során, és személyre szabott tanácsadást nyújt.

A Parlament a munkavállalásra vonatkozó uniós iránymutatásokról szóló júliusi állásfoglalásában arra kérte a Bizottságot, vizsgálja felül a jelenlegi szabályokat, és igazítsa azokat a Covid19 miatt megváltozott helyzethez. A képviselők hangsúlyozták, hogy a fiatalok munkanélküliséget kiemelt területként kell kezelni.

Azért, hogy az ifjúsági garancia program vállalásai megfelelő pénzügyi forrásokkal rendelkezzenek, az EU létrehozta az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést. A képviselők júliusban megszavazták, hogy a kezdeményezés 145 millió euróra emelkedjen 2020-ban.

A Parlament már 2018-ban, ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtásáról szóló állásfoglalásában javasolta, hogy az EU több forrást szánjon a fiatalokat támogató kezdeményezésekre.

Brüsszel, 2020. július 16

Csak félig hasalt el a magyar energia-díjszabályozás az Európai Bíróság előtt

Az Európai Bíróság csütörtöki ítéletében elmarasztalta Magyarországot, amiért nem biztosította a nemzeti szabályozó hatóság a villamos energia- és a földgáz-hálózatokhoz való hozzáférés díjait megállapító rendeleteivel szembeni hatékony jogorvoslathoz való jogot, de nem állapított meg jogsértést a különadó és a banki tranzakciós díjakhoz kapcsolódó költségek figyelmen kívül hagyása miatt.

Magyarország sértett is, meg nem is uniós jogot a villamos energia- és földgáz-hálózatokhoz való hozzáférés díjainak megállapítása során – derül ki az Európai Bíróság csütörtökön ismertetett ítéletéből, ami az Európai Bizottság által indított kötelezettségszegési eljárás végére tesz pontot.

A luxemburgi székhelyű EU-bíróság egyfelől elmarasztalta a kormányt, amiért nem biztosított hatékony jogorvoslathoz való jogot a hozzáférési díjakat megállapító rendeletekkel szemben. Másfelől a Bizottságtól eltérően nem tartja az uniós jogba ütközőnek annak kizárását, hogy a a nemzeti szabályozó hatóság a rendszerhasználati díjak megállapításakor figyelembe vegye az energiahálózatokra kivetett különadót és a banki tranzakciós díjakhoz kapcsolódó költségeket.

Mint a Bíróság ítéletének indoklásában rámutat, a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló rendelet, valamint a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló rendelet (együtt: a „rendeletek”) értelmében az e hálózatok használatáért felszámított díjak költségalapúak.

A Bizottság szerint azonban a Magyarországon hatályos villamosenergia-törvény és földgáztörvény nem teszi lehetővé a nemzeti szabályozó hatóság számára, hogy a rendszerhasználati díjak megállapításakor figyelembe vegye a rendszerüzemeltetők összes ténylegesen felmerülő költségét, így az energiahálózatokra kivetett különadót és a banki tranzakciós díjakhoz kapcsolódó költségeket.

Hasonlóképpen, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv, valamint a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv (együtt: az „irányelvek”) értelmében a tagállamoknak gondoskodniuk kell a nemzeti szabályozó hatóság határozataival szembeni jogorvoslati jog biztosítását szolgáló megfelelő mechanizmus létrehozásáról.

A Bizottság szerint azonban Magyarország elmulasztotta létrehozni e mechanizmust a nemzeti szabályozó hatóság a hálózatokhoz való hozzáférés díjai összegének meghatározására irányuló rendeletei jogszerűségének felülvizsgálatával összefüggésben. A rendszerhasználati díjak költségalapúsága biztosításának, valamint a szóban forgó mechanizmus létrehozásának elmulasztása miatt a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen az Európai Bíróságon.

A költségalapúság követelményét illetően a Bíróság megállapítja, hogy a rendeletek főszabály szerint a hálózatokhoz való hozzáférés díjainak megállapítása során figyelembe veendő költségek általános felsorolására korlátozódnak, annak pontosítása nélkül, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak „mindezen” költséget figyelembe kell-e vennie. Ezzel összefüggésben a Bíróság hangsúlyozza, hogy a rendeletek a költségeknek csak néhány olyan kategóriáját határozzák meg, amelyeket mindenképpen figyelembe kell venni a hálózatokhoz való hozzáférés díjainak a kiszámítása során.

A rendeletek célja, hogy hátrányos megkülönböztetéstől mentes szabályokat állapítsanak meg a villamosenergia-átviteli, illetve a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférésre, és hogy elősegítsék egy olyan átlátható és jól működő nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet az ellátás nagy fokú biztonsága jellemez.

Márpedig a Bíróság szerint e célkitűzések hatékonyan elérhetők, anélkül hogy a hálózatokhoz való hozzáférés díjainak tükrözniük kellene az e hálózatok üzemeltetői által ténylegesen viselt valamennyi költséget. E célok eléréséhez ugyanis különösen az szükséges, hogy e díjak átláthatóak legyenek, hogy azokat valamennyi felhasználó tekintetében megkülönböztetéstől mentesen alkalmazzák, továbbá hogy azok olyan megfelelő megtérülési szintet biztosítsanak, amely lehetővé teszi az üzemeltetők számára, hogy végrehajtsák a villamosenergia-átviteli és földgázszállító hálózatok működőképességéhez szükséges beruházásokat

Következésképpen a Bíróság szerint a rendeletek nem írják elő, hogy a nemzeti szabályozó hatóság valamennyi költséget, beleértve az energiahálózatokra kivetett különadóhoz és a szóban forgó

pénzügyi tranzakciós díjhoz kapcsolódó költségeket is, szükségszerűen figyelembe vegye a hálózatokhoz való hozzáférés díjainak a megállapítása során.

Ezért a Bíróság elutasította a Bizottság keresetét annyiban, amennyiben az annak megállapítására irányul, hogy Magyarország a hálózatok használatáért felszámított díjak költségalapúságának követelményével összefüggésben nem teljesítette a rendeltékből származó kötelezettségeit.

A nemzeti szabályozó hatóság a hálózatokhoz való hozzáférés díjai összegének meghatározására irányuló rendeleteivel szembeni jogorvoslati jogot illetően a Bíróság megállapította, hogy e rendeletek csak az Alkotmánybíróság előtt, „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést” érintő alkotmányjogi panasz útján támadhatók meg.

Márpedig a bírósághoz fordulás jogát illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy ahhoz, hogy egy tagállami alkotmánybíróság az uniós jogból eredő jogokat és kötelezettségeket érintő jogvitákban az Európai Unió Alapjogi Chartája szerinti hatékony bírói jogvédelemhez való jog érvényesülésének biztosításával tudjon határozni, hatáskörrel kell rendelkeznie az előtte folyamatban lévő jogvita megoldása szempontjából releváns valamennyi ténybeli és jogi kérdés vizsgálatára.

Mivel az Alkotmánybíróság előtti olyan jogorvoslat, amelyet a magyar jogi szabályozás a nemzeti szabályozó hatóságnak a hálózatokhoz való hozzáférés díjait megállapító rendeleteivel szemben előír, csupán az alkotmányjog egyes elemei tiszteletben tartásának a felülvizsgálatára korlátozódik, így az nem tekinthető az irányelvek értelmében vett megfelelő jogorvoslati mechanizmusnak.

Ilyen körülmények között a Bíróság kimondja, hogy Magyarország, mivel nem biztosította a nemzeti szabályozó hatóság a hálózatokhoz való hozzáférés díjait megállapító rendeleteivel szembeni hatékony jogorvoslati jogot, nem teljesítette az irányelvekből e tekintetben származó kötelezettségeit.

Brüsszel, 2020. július 10.

A Parlament európai egészségügyi uniót akar

Mindenki elérhető áron juthasson hozzá a koronavírus-oltóanyaghoz és kezeléshez

Sürgősen el kell végezni a tagállamokban az egészségügyi rendszerek tűrőképességét vizsgáló stressztesztet

A jövőbeli járványok elleni védekezésül létre kell hozni az európai egészségügyi reagálási mechanizmust

A koronavírus-járvány megmutatta, hogy az Uniónak hatékonyabb eszközökre van szüksége a közegészségügyi vészhelyzetek kezeléséhez, fogalmaz az EP pénteki állásfoglalása.

A Parlament az 526 szavazattal, 105 ellenszavazat és 50 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban lefekteti a koronavírus-járvány utáni uniós közegészségügyi stratégia alapelveit.

A képviselők szerint le kell vonni a koronavírus-járvány tanulságait, és az európai egészségügyi unió létrehozásával sokkal szorosabbra kell fogni a tagállami együttműködést az egészségügyi terén. Az együttműködésnek a minőségi egészségügyi ellátás minimumkövetelményeinek meghatározására is ki kell terjednie. Ez azután lehetséges, hogy a tagállamokban sürgősen elvégzik a helyi egészségügyi rendszerek tűrőképességét felmérő stressztesztet, amelyek beazonosítják a gyenge pontokat és ellenőrzik, hogy a rendszer képes-e megbirkózni a koronavírus-járvány esetleges ismételt fellángolásával.

Az állásfoglalásban a képviselők egy európai egészségügyi reaklási mechanizmus minél előbbi létrehozását is javasolják azzal a céllal, hogy az a gyógyszerek és orvosi berendezések stratégiai készleteinek jobb koordinálása révén hatékonyabban válaszolhasson mindenféle egészségügyi válságra. A hamarosan megjelenő európai gyógyszerstratégiának tartalmaznia kell azokat az intézkedéseket is, amelyek megoldják a létfontosságú szerek azonnali európai elérhetőségét. A gyógyszereket pedig többféle forrásból kell beszerezni ahhoz, hogy mindig rendelkezésre álljanak az elérhető árú szerek.

A képviselők határozottan üdvözlrik a 9,4 milliárd eurós költségvetéssel rendelkező EU4Health uniós egészségügyi cselekvési program létrehozását. A képviselők külön uniós alap létrehozását kérik a kórházi infrastruktúra és az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésére, mivel álláspontjuk szerint hosszú távú befektetésekre és elkötelezettségre van szükség. Emellett meg kell erősíteni az Unió két közegészségügyi ügynökségét, az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központot és az Európai Gyógyszerügynökséget, és támogatni kell a közös európai egészségügyi kutatást.

A koronavírus-járvány még nem ért véget, figyelmeztetnek a képviselők, megismételve: a majdani koronavírus-oltóanyagoknak világszerte mindenki számára azonnal és megfizethető áron elérhetőnek kellene lennie. Ha az európaiak egészsége forog kockán, akkor a tagállamok közötti versengés elkerülése céljából rendszeresebben a közös, uniós közbeszerzést kellene alkalmazni, vélik a képviselők.

Háttér

Az Unióban a közegészségügy általában, konkrétan pedig az egészségügyi rendszer a tagállamok felelősségi körébe tartozik. Az Unió azonban fontos szerepet játszik a közegészségügyi helyzet javításában, a betegség-megelőzésben és -kezelésben, az ártalomforrások mérséklésében, és az egészségügyi stratégiák tagállamok közötti harmonizációjában.

A Parlament következetesen a koherens uniós közegészségügyi politika létrehozása mellett érvelt, az uniós hosszú távú költségvetés koronavírus-járványt követő felülvizsgálatáról és a gazdaságélénkítő programról szóló állásfoglalásában pedig önálló európai egészségügyi program létrehozása mellett álltak ki a képviselők.

A Bizottság azóta a 2021 és 2027 közötti időszakra a Next Generation EU helyreállítási terv részeként egy 9,4 milliárd eurós költségvetésű, EU4Health nevű program létrehozására terjesztett be javaslatot.

Brüsszel, 2020. július 6.

Érdemi változást hoz majd az Európai Ügyszéség

Több ezer ügyel kell majd foglalkoznia az Európai Ügyszéségnek, amelynek vezetője, a román Laura Codruta-Kövesi egy hétfői parlamenti meghallgatáson úgy vélekedett, hogy az EPPO tevékenysége számottevő változást hoz majd az elsíbolt uniós pénzek visszaszerzésében. Kövesi az Euronewsnek adott interjúban azt is leszögezte, hogy Magyarország sem marad ki teljesen, mert nemzetközi csalások és pénzmosás esetén eljárás indulhat magyar cégek és magánszemélyek ellen.

Érdemi változást vár az Európai Ügyszéség tevékenységétől az uniós költségvetésnek okozott károk megtérítésében a testület vezetője, aki hétfőn az Európai Parlament meghallgatásán adott helyzetjelentést az ügyszéség felállításáról. Laura Codruta-Kövesi arra számít, hogy a vezetése alatt működő és a 10 ezer euró fölötti csalásokat és pénzmosási ügyeket vizsgáló EPPO-nak köszönhetően több nyomozás indul majd, csökkenni fog az a diszkrepancia, ami a csalási ügyeknek

való végére járásban a tagállamokat eddig jellemezte, és több eltulajdonított pénzt fognak visszaszerezni az uniós költségvetésnek.

A speciális román csalás elleni ügyészség korábbi vezetője, akit 2018-ban a korábbi kormány távolított el a hivatalából, arra is felhívta a figyelmet, hogy az EU Csalás Elleni Hivatala (OLAF) által feltárt csalási ügyeknél átlagosan 25 hónapig tart, mire a vizsgálati anyag a tagállamok ügyészségei elé kerül. Ez éppen elég ahhoz, hogy a gyanúsítottak kámforra változtassák azokat a vagyontárgyakat, amelyekből a károk megtérítését fedezni lehetne – mutatott rá az OLAF-nyomozások korlátaira az Európai Főügyész.

Az EPPO jövő év januárjában kezdi meg a működését, a főügyésszel és a tagállamok által delegált 22 ügyésszel (Dánia, Hollandia, Svédország, Magyarország és Lengyelország nem vesz részt egyelőre, de a hollandok és a svédek erre készülnek), akik a küldő tagállamtól teljesen függetlenül indíthatnak nyomozást és tehetnek feljelentést a bíróságokon. Ez jelentős előrelépés lesz az OLAF hatásköreihez képest, amelynek csak vizsgálati jogosítványai vannak, és ha uniós forrásokkal való visszaélésekre bukkan, csak ajánlásokkal fordulhat a tagállamok igazságügyi szerveihez. Az OLAF korlátait jól mutatja, hogy Ville Itala, főigazgató szerint a hivatal által a tagállamoknak átadott dossziéknak mindössze 39 százaléka jutott el vádemelésig az elmúlt öt év átlagában.

Az EPPO vezetője azonban nem teljesen elégedett a helyzettel: az Euronewsnek adott interjúban arra panaszkodott, hogy bár a tavalyi év végéig ki kellett volna nevezni az európai ügyészeket, ez a mai napig nem történt meg, mert Málta képtelen volt elegendő támogatható jelöltet állítani. Hangsúlyozta, hogy az ügyészek kinevezése nélkül nem lehet elfogadni az eljárási szabályzatot sem.

Kövesi a rendelkezésére bocsátott pénzügyi források elégtelensége miatt is gyakran panaszkodik. „Ha javítani akarunk az uniós pénzügyi érdekek védelmében, erős, megfelelő stábbal ellátott és megfelelően finanszírozott EPPO-ra van szükség” – közölte. Arra is rámutatott, hogy az Európai Ügyészség az OLAF-tól eltérően nem néhány száz, hanem több ezer ügyel kell majd, hogy foglalkozzon. Emlékeztetett rá, hogy a román speciális ügyészség csak az idei év első felében ezernél is több olyan ügyet vizsgál, amelyekben európai uniós források kárára elkövetett csalás gyanúja merült fel.

Az Euronewsnek nyilatkozva Codruta-Kövesi arra is felhívta a figyelmet, hogy bár Magyarország nem vesz részt az Európai Ügyészség tevékenységében, nemzetközi csalásokba és pénzmosásba keveredett magyar cégekkel és magánszemélyekkel szemben el fog tudni járni.

Brüsszel, 2020. június 30.

Biztosítani kell a lehetőséget a menedékjogi kérelmek magyar területen való benyújtására

A menedékjogi kérelmek nagykövetségeken való benyújtása hasznos kiegészítő eszköz lehet, de nem helyettesítheti a menedékkérőknek azt a jogát, hogy a „fogadó” ország területén vagy annak határán kérelmezzék az oltalmazotti státuszt – szögezte le az Európai Bizottság szóvivője a napokban módosított magyar törvény menekülteket érintő rendelkezéseiről.

Az Európai Bizottság tanulmányozza a magyar vészhelyzeti törvényt felváltó új jogszabály menekültekre vonatkozó rendelkezéseit, és első, egyelőre általános jellegű jelzéséből arra lehet következtetni, hogy problematikusnak tekintheti azt a rendelkezést, amelynek értelmében menedékjogi kérelmet ezután csak külföldi magyar nagykövetségeken lehet majd benyújtani.

Az UNHCR közleménye szerint a magyar országhatárhoz menedékjogi kérelem benyújtásának céljából érkezőket az új törvény alapján visszafordíthatják, hogy ezt a szándékukat egy erre a célra

kijelölt magyar nagykövetségen jelezzék. „Ez a visszaküldés veszélyének teheti ki a menedékkérőket, ami az 1951-ben elfogadott menekültügyi konvenció és más, Magyarország által is aláírt nemzetközi és regionális emberi jogi eszközök megsértésével érne fel” – állítja nyilatkozatában az UNHCR, amely a törvény visszavonásának kezdeményezésére sürgeti a magyar kormányt

Brüsszel, 2020. június 29.

Európai zöld megállapodás: úton egy klímasemleges és fenntartható EU felé

Az európai zöld megállapodásnak kell a gazdaságélénkítő helyreállítási csomag középpontjában állnia - kéri az EP. Hogyan képzelik el a képviselők a klímasemleges Európa felé vezető utat?

A Parlament és az európai zöld megállapodás

A világjárvány miatt lelassult az élet, és ennek egyik következményeként érezhetően csökkent a károsanyag-kibocsátás is. Azonban a gazdaság megszenvedte a megváltozott életmódunkat, ezért a Parlament 2020. május 15-én elfogadott állásfoglalásában arra kérte a Bizottságot, hogy álljon elő egy ambiciózus helyreállítási tervvel a koronavírus okozta gazdasági-szociális válság enyhítésére. Ennek középpontjában pedig a fenntartható Európa felé vezető zöld megállapodás álljon.

Válaszul az Európai Bizottság javaslatot tett egy, a jövő generációra fókuszáló, 750 milliárd eurós helyreállítási alapra és az átalakított hosszú távú költségvetésre (MFF). A tagállamoknak és a Parlamentnek is jóvá kell még hagynia a tervet, amely egy zöldebb, befogadó, digitális és fenntartható Európa megvalósítását tűzte ki célul. Egyik fontos eleme ezért a klímaváltozás elleni harc.

A Parlament 2019 novemberében éghajlatváltozási vészhelyzetet hirdetett, és arra kérte a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy minden javaslat a maximum 1,5 Celsius fokos hőmérsékletemelkedést szolgálja és hajózástól a repülésig, mindenhol csökkenteni kell a globális kibocsátást.

Erre válaszul dolgozta ki a Bizottság az európai zöld megállapodást, amely kijelölte Európa számára a klímasemlegességig vezető utat 2050-re.

Januárban az Európai Bizottság ismertette részletes javaslatát a zöld megállapodás finanszírozásáról. Az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv célja, hogy köz- és magánberuházások révén legalább 1000 milliárd euró összegyűljön a következő évtizedben.

A források mintegy felét az uniós költségvetésből finanszírozzák, míg 25 milliárd az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének forrásaiból származna.

A méltányos átállási mechanizmus keretében várhatóan 100 milliárd euró összegű köz- és magánberuházást mozgósít az Unió. Ezt a pénzt fel lehetne használni például a munkavállalók átképzésére, a vállalkozások támogatására, hogy új foglalkoztatási lehetőségeket teremtsenek, a tiszta energiába történő beruházásokra vagy az épületek szigetelésére. Május 20-án a Bizottság bejelentette, hogy új hiteleszközzel támogatná a zöld közberuházásokat, ezt még a Parlamentnek is jóvá kell hagynia.

A zöld beruházások ösztönzése érdekében a Parlament elfogadta a gazdasági tevékenységek környezeti fenntarthatóságát meghatározó feltételrendszert június 18-án.

Jogi keretek

A 2050-re kitűzött célok eléréséhez a Bizottság 2020 márciusában nyújtott be javaslatát a jogszabályi keretre. A Parlament támogatja az európai zöld megállapodást, de még ambiciózusabb lépéseket vár, a Bizottság várhatóan 2020 második felében ismerteti átdolgozott javaslatát a 2030-ra kitűzött célok kapcsán.

Támogatás az európai iparnak és a kkv-knak

A Bizottság 2020 márciusában új iparstratégiát jelentett be a globálisan versenyképes zöld és digitális Európáért.

Mivel az európai vállalkozások 99%-a kis- és középvállalkozás (kkv), amelyek az EU GDP-jének 50%-át adják, a Bizottság ezzel párhuzamosan javaslatot tett egy új kkv-stratégiára is, amely ösztönzi az innovációt, segíti az adminisztratív terhek csökkentését és a támogatásokhoz való hozzáférést.

Átállás a körforgásos gazdaságra

Márciusban a Bizottság a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervet fogadott el, amely az európai zöld megállapodás egyik fő eleme. A fő céljai a fenntartható termékek általánossá tétele az EU-ban, a tudatos fogyasztói magatartás elősegítése, a hulladékkeletkezés csökkentése és nagyobb hangsúly fektetése azokra az ágazatokra, amelyek a legtöbb erőforrást használják fel, így az alábbi szektorokra koncentrál:

elektronika és infokommunikációs technológiák

akkumulátorok és járművek

csomagolás

műanyagok

textiltermékek

építőipar és épületek

élelmiszerek.

A körforgásos gazdaságról ide kattintva, míg a műanyag hulladék csökkentése érdekében tett uniós lépésekről itt talál további információt.

Fenntartható élelmiszertermelés

Az élelmiszeripar nagyban hozzájárul a klímaváltozáshoz, az üvegházhatású gázok kibocsátásának 10%-a a mezőgazdaságból származik.

A „a termelőtől az asztalig”, a fenntartható élelmiszerellátásra vonatkozó uniós stratégia célja, hogy védje a környezetet, segítse a gazdákat, és biztosítsa, hogy egészséges élelmiszerek kerülnek az asztalunkra. A stratégia érinti az antibiotikum-rezisztencia és az ökológiai termékek kérdéseit is.

A peszticidek használatának csökkentése érdekében tett lépésekről itt olvashat többet.

A biodiverzitás megőrzése

Egymillió fajt fenyeget a kihalás veszélye a Földön. A Bizottság májusban ismertette új biodiverzitási stratégiáját, amely a 2030-ig tartó időszakra szól.

A következő 10 évben az EU főként a következő célkitűzésekre fókuszál:

további védett területek kijelölése

a méhek és más beporzó fajok csökkenésének megállítása

3 milliárd fa ültetése 2030-ig

évi 20 milliárd euró elkülönítése a biológiai sokféleség megőrzésére.

Brüsszel, 2020. június 24.

A GDPR Brüsszel szerint él és virul

Két évvel a bevezetése után az Európai Bizottság alapján véve pozitív mérleget vont az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) működéséről. A testület értékelő jelentése szerint a jogszabály erős garanciákat kínál a polgárok jogainak érvényesítéséhez és hozzájárult a tagállami gyakorlatok harmonizálásához. Brüsszel szerint ugyanakkor még többet kell tenni egy igazán közös európai adatvédelmi kultúra létrehozásáért.

Az Európai Bizottság szerint nem igazolódtak be azok a félelmek, amelyek a két évvel ezelőtti hatályba lépett adatvédelmi rendelet alkalmazásához fűződtek, és „nem jött el a világvége”, ahogy Vera Jourová, a testület illetékes alelnöke szerdán az értékelő jelentés bemutatásakor fogalmazott.

„Európa adatvédelmi rendszere iránytűvé vált, amely orientál bennünket az emberközpontú digitális átálláson és fontos pillér, amelyre olyan más politikák épülnek, mint az adatstratégia vagy a mesterséges intelligenciához való hozzáállásunk” – húzta alá Vera Jourová.

A bizottsági jelentés arra a megállapításra jut, hogy a GDPR az elé kitűzött legtöbb célt elérte, többek között azáltal, hogy érvényesíthető jogok stabil rendszerét kínálja a polgároknak és egy új európai adatigazgatási rendszert vezetett be.

Mint a jelentés megjegyzi, az adatvédelmi jogszabály növeli az átláthatóságot és érvényesíthető jogokat kínál az egyének számára, mint amilyen az adatokhoz való hozzáférés, a javítás, a törlés, a reklamáció és az adatok hordozhatóságának a joga. A 16 éven felüli lakosság 69 százaléka hallott már a GDPR-ról a bécsi központú alapvető jogi ügynökség friss felmérése szerint. A Bizottság szerint ugyanakkor még többet lehet tenni például az adatok hordozhatósága terén.

A jelentés egy másik következtetése, hogy a GDPR lehetővé tette az egyének számára, hogy nagyobb beleszólásuk legyen abba, mi történik az adataikkal a digitális átállás során.

A Bizottság úgy találta, hogy a tagállami adatvédelmi hatóságok aktívan használják is erőteljesebb korrekciós hatásköreiket a figyelmeztetésektől kezdve a közigazgatási bírságok kiszabásáig, és a GDPR a megfelelő eszközökkel ruházza fel őket a szabályok betartatásában. A dokumentum szerint ugyanakkor nagyobb emberi, technikai és pénzügyi forrásokra van szükség ahhoz, hogy a hatóságok megfelelően végezhesék a munkájukat. Általánosságban elmondható, hogy 2016 és 2019 között a nemzeti adatvédelmi hatóságok személyi állománya 42 százalékkal, a költségvetésük pedig közel 50 százalékkal nőtt, de elég nagyok az eltérések a tagállamok között.

A nemzeti adatvédelmi hatóságok az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) keretében működnek együtt. A GDPR egyablakos rendszeren keresztül biztosítja, hogy az adatokat a határokon túlra továbbító cégeknek egyetlen adatvédelmi hatósággal legyen dolguk, mégpedig annak az országának a hatóságával, ahol a székhelyük van. Mint a jelentés rámutat, 2018 májusa és 2019 januárja között 141 határozattervezetet nyújtottak be az egyablakos rendszeren belül, amelyekből 79 esetben végleges döntés született. A Bizottság szerint ugyanakkor többet lehetne tenni egy igazán közös adatvédelmi kultúra létrejöttéért. Különösen a határokon átnyúló ügyeknek a kezelésénél lenne szükség hatékonyabb és harmonizált eljárásra.

Vera Jourová hangsúlyozta, hogy az európai adatvédelmi rendszer nemzetközi szinten is referenciává, „egyfajta európai védjeggyé kezd válni. Az EU erre alapozva Japánnal létrehozta a világ legnagyobb térségét, amelyen belül szabadon és biztonságosan áramolhatnak az adatok.

A jelentés arra is rámutat, hogy a GDPR az olyan előre nem látható körülmények közepette is rugalmas kereteket biztosított a digitális megoldások számára, mint a koronavírus-járvány. Kiemeli, hogy EU-szerte felgyorsult a harmonizáció folyamata, jóllehet bizonyos széttöredezettség nyomán követést érdemel. Arra is bizonyítékokat találtak a jelentés készítői, hogy a cégek növekvő mértékben versenyelőnyként használják az adatvédelmet.

Az áldozatok jogaira vonatkozó európai stratégia

Az Európai Bizottság szerdán bemutatta az áldozatok jogairól szóló első európai stratégiát annak érdekében, hogy a bűncselekmények áldozatai maximálisan gyakorolhassák a jogaikat, függetlenül attól, hogy a bűncselekményre hol került sor.

A stratégia számos intézkedést előír a következő öt évre, két célra összpontosítva. Az első az áldozatok lehetőségeinek bővítése a bűncselekmények bejelentésére, a kártérítés megigénylésére és a bűncselekmények következményeiből való felépülésre. A második a területen érintett összes szereplővel való együttműködés.

„Túlságosan sok áldozat nem hallathatja a hangját az igazságszolgáltatáshoz vagy a szükséges támogatáshoz való hozzáférés nélkül. A mostani stratégia célja az áldozat helyzetbehozása, különösen a legsebezhetőbbeké, mint a nemek közötti erőszak vagy a gyűlölet-bűncselekmény. Mozgósítanunk kell a tagállamokat az áldozatok jogairól szóló uniós szabályok maradéktalan végrehajtására – feltételek és kifogások nélkül” – szögezte le Vera Jourová bizottsági alelnök.

Brüsszel, 2020. június 19.

A Parlament a rasszizmus, a gyűlölet és az erőszak minden formáját elítéli és cselekvésre szólít fel

Black Lives Matter (számítanak a fekete életek), idézi a Parlament az amerikai mozgalom jelszavát, elítélve a fehér felsőbbrendűség hirdetését

A képviselők élesen elítélik George Floyd megdöböntő halálát és támogatásukról biztosítják a tüntetéseket

Továbbra is mindennapos az Unióban a faji alapú megkülönböztetés és zaklatás

Meg kell szüntetni a rendőrség és a bűnüldöző hatóságok által alkalmazott faji és etnikai profilalkotást, és biztosítani kell a rendőrségi erőszak megfelelő szankcionálását

Nincs helye rasszizmusnak a társadalomban, mondta az EP, a George Floyd halála miatt világszerte kirobbant tiltakozáshullám nyomán © EP

Társadalmainkban nincs helye a rasszizmusnak, fogalmaznak a képviselők, felkérve a Bizottságot: álljon ki határozottan és szilárdan a rasszizmus, az erőszak és az igazságtalanság ellen.

A Parlament egy pénteken 493 szavazattal, 104 ellenszavazat és 67 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban „határozottan elítéli George Floyd megdöböntő halálát az Egyesült Államokban” és a többi hasonló gyilkosságot világszerte. A képviselők felszólítják az Egyesült Államokat, hogy foglalkozzon érdemben az országban tapasztalható rendszerszerű rasszizmussal és egyenlőtlenségekkel. A képviselők bírálják az amerikai rendőri szervek békés tüntetőkkel és

újságírókkal szemben alkalmazott erőszakos fellépését, és Donald Trump amerikai elnök a katonaság bevetésével való fenyegetőzését és „lázító retorikáját”.

A Parlament támogatásáról biztosítja a rasszizmus és a megkülönböztetés ellen világszerte szervezett megmozdulásokat, és „elítéli a fehér felsőbbrendűség hirdetésének minden formáját”. A képviselők „elítéli[k] az egyes erőszakos tüntetők által elkövetett fosztogatást, gyújtogatást, vandalizmust és a köz- és magántulajdont károsító rombolást”, azonban a bűnüldözésben tetten érhető „aránytalan erőszak (...) és (...) rasszista tendenciák(..)” nyilvános elítélését követelik, legyen az bárhol és bármikor.

A bűnüldöző hatóságoknak mindig „jogszerűen, arányosan és csak a legvégső esetben” kellene erőszakhoz folyamodniuk, vélik a képviselők, rámutatva, hogy „az erőszak tömegekkel szembeni túlzott alkalmazása ellentétes az arányosság elvével”. A Parlament hangsúlyozza: a rendőri brutalitás és visszaélések esetei nem maradhatnak büntetlenül, a polgároknak pedig joga van arra, hogy „rögzít[sék] és bizonyítékul használ[.]ják a rendőri erőszak megnyilvánulásait”.

Szüntesék meg a faji és etnikai profilalkotást, tegyék etnikailag sokszínűbbé a rendőrséget

Az állásfoglalás a bűnüldöző hatóságok, a terrorelhárítók és a bevándorlási hatóságok által alkalmazott faji és etnikai profilalkotás minden formájának felszámolását kéri a tagállamokban és az Unióban. Az ezen a területen használt új technológiák nem különböztethetnek meg hátrányosan egyes faji vagy etnikai kisebbségeket.

A rendőrségnek és a bűnüldöző hatóságoknak „példát kell mutatniuk a rasszizmus és a megkülönböztetésmentesség terén”, jelentik ki a képviselők, akik a rendőrségi előítéletek és a rasszizmus legyőzésében segítő képzések megerősítését várják, és emellett kérik a rendőri testület etnikai sokszínűségének fokozását is.

Feketék ellen a múltban elkövetett, európai emberiség elleni bűncselekmények

Az uniós intézményeknek és a tagállamoknak hivatalosan el kellene ismerniük a fekete, a színes bőrű, és a roma emberek ellen elkövetett múltbeli igazságtalanságokat és emberiség elleni bűncselekményeket, véli a Parlament, amely a rabszolgaságot emberiség ellenes bűncselekménynek minősíti.

Az élet bármely területén tapasztalható hátrányos megkülönböztetés elleni fellépésnek az Unió fő céljai között kellene szerepelnie, mondják a képviselők. Ezért felszólítják a Tanácsot, hogy „haladéktalanul oldja fel és zárja le a megkülönböztetésmentességről szóló, (...) horizontális irányelvvel kapcsolatos tárgyalásokat”, amelyek a Tanácsban akadtak el azt követően, hogy a Bizottság 2008-ban benyújtotta a javaslatot.

A szólásszabadság a rasszizmus és az idegengyűlölet védelmére nem terjed ki

Az állásfoglalás kiemeli: a rasszista és idegengyűlölő beszédre nem vonatkozik a véleménynyilvánítás szabadsága. A képviselők bírálják, hogy „a szélsőséges és idegengyűlölő politikai erők világszerte egyre inkább a történelmi, statisztikai és tudományos tények elferdítéséhez folyamodnak, és olyan szimbólumokat és retorikát alkalmaznak, amelyek a totalitárius propaganda aspektusait tükrözik, beleértve a rasszizmust, az antiszemitizmust, valamint a kisebbségek elleni gyűlöletet”.

Az Unió alapjogi kérdésekkel foglalkozó ügynökségei szerint bőrszínük, vallásuk vagy etnikai hovatartozásuk alapján az Unióban emberek tömegei kénytelenek szembenézni a széles körben alkalmazott zaklatással, megkülönböztetéssel, makacs előítéletekkel és az őket hátrányosan érintő, etnikumon alapuló profilalkotással. Öt színes bőrű ember közül egy, tíz zsidó ember közül három tapasztalt már meg saját bőrén zaklatást.

Brüsszel, 2020. június 19.

A Parlament további lépéseket vár az uniós turisztikai ágazat megmentésére

A Parlament további lépéseket vár az uniós turisztikai ágazat megmentésére

A képviselők több támogatást kérnek a csőd szélére jutott turisztikai kis- és középvállalkozások számára

Közös, szigorú higiéniai és egészségügyi előírásokra van szükség a turizmus helyreállításához

A válság lehetőséget teremt a fenntartható európai turizmus megteremtésére

A képviselők további intézkedéseket várnak az uniós turisztikai és utazási ágazat megmentésére és a koronavírus-járvány utáni időszakra való felkészítésére.

A 2020-as és az azt követő időszak közlekedéséről és idegenforgalmáról szóló állásfoglalást pénteken 587 szavazattal, 32 ellenszavazat és 46 tartózkodás mellett fogadta el a Parlament plenáris ülése. Az állásfoglalás beazonosítja azokat a területeket, ahol az eddig meghozott intézkedések elégtelennek bizonyultak a 22,6 millió munkavállalót (azaz az uniós foglalkoztatottak 11,2 százalékát) foglalkoztató, és 2019-ben az uniós GDP 9,5 százalékát megtermelő szektor támogatására.

Túlélési esély a turisztikai üzletágnak

A Parlament szerint

a közlekedési, kulturális és turisztikai ágazatban rövid távú finanszírozást kellene biztosítani a csőd szélére jutott vállalatoknak, és támogatást kellene nyújtani a munkavállalóknak, köztük az önfoglalkoztatóknak is; és

támogatni kell az ágazat hosszú távú helyreállítását és modernizációját: a Parlament gyorsan hozzáférhető támogatás biztosítására vonatkozó iránymutatást kér a Bizottságtól. A képviselők a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó keret költségvetésben elkülönített forrásokat kérnek a fenntartható idegenforgalom számára.

A képviselők emellett az alábbi garanciákat várják a biztonság és a méltányosság érvényesülésére a turisztikai ágazatban:

a higiénére és egészségügyi szűrővizsgálatokra vonatkozó közös normák és részletes eljárások megállapítását;

korai figyelmeztető rendszer kifejlesztését, amely figyelmeztetné az utazni kívánókat a célállomásukon esetleg jelentkező egészségügyi kockázatra;

egy uniós biztonsági tanúsítási rendszer létrehozását a legszigorúbb higiénés és biztonsági normáknak megfelelő létesítmények és szolgáltatók beazonosítására;

információs kampány indítását a turizmusról és idegenforgalomról az Unión belüli turizmus népszerűsítésére, a járvány előtt az ágazatba vetett bizalom visszaszerzésére, és a turisták tájékoztatására a meglévő egészségügyi és higiénés intézkedésekről; valamint

annak biztosítását, hogy az átmenő- és az országok közötti forgalmat nem korlátozzák önkényesen bevezetett intézkedések és egyes tagállamok közötti bilaterális megállapodások.

A járvány tanulsága

A Parlament turisztikai válságkezelő eljárás kidolgozására ösztönzi a Bizottságot. Egy ilyen mechanizmus segítségével gyorsan és hatékonyan lehetne reagálni egy esetleges következő, hasonló léptékű válság beköszöntekor.

A képviselők történelmi lehetőséget látnak az uniós turisztikai szektor modernizálására és fenntarthatóbbá tételére, például helyi és vidéki turisztikai kezdeményezések felkarolására, vagy a szezonon kívüli utazás népszerűsítésére. Az Uniónak a környezetbarát, társadalmi szempontból felelős és stabil gazdasági alapokon nyugvó idegenforgalmat és turizmust kellene előmozdítania.

A Parlament szerint az uniós támogatásokat ki kell arra használni, hogy az infrastrukturális beruházásokat és a közlekedés- és turizmusfejlesztést fenntarthatóbb, innovatív, ellenálló és jó minőségű termékek és szolgáltatások irányába mozdítsuk. A Parlament támogatja, hogy a „biztonságos és intelligens úti cél” fogalma központi szerephez jusson a fenntartható, felelős és elérhető turizmus kialakítása során.

Brüsszel, 2020. június 18.

Uniói jogot sért a civil szervezetek átláthatóságáról szóló törvény

A civil szervezetek átláthatóságáról szóló 2017-ben elfogadott magyar törvény uniós joggal való összeegyeztethetlenségét mondta ki csütörtöki ítéletében az Európai Bíróság nagytanácsa. A bírák szerint a jogszabály egyszerre sérti a szabad tőke mozgás elvét és az Európai Unió Alapjogi Chartájában lefektetett, az egyesülés szabadságához, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

Nem egyeztetettek össze az uniós joggal a civil szervezetek külföldről történő finanszírozására vonatkozó magyarországi korlátozások – állapította meg csütörtöki ítéletében az Európai Bíróság nagytanácsa, helyt adva az Európai Bizottság Magyarországgal szemben benyújtott keresetének, ami a szabad tőke mozgás elve és az alapjogi chartába foglalt jogok megsértésének feltételezésén alapult.

A Bíróság közleménye szerint az átláthatóságról szóló, 2017-ben elfogadott magyar törvény hátrányosan megkülönböztető és indokolatlan korlátozásokat vezetett be az érintett civil szervezetek és a számukra pénzügyi támogatást nyújtó személyekkel szemben azzal, hogy nyilvántartásba vételi, bejelentési és közzétételi kötelezettségeket írt elő a bizonyos összeghatárt meghaladó mértékű külföldi támogatásban részesülő civil szervezetek számára és szankciókat helyezett kilátásba ezen kötelezettségeknek való nem megfelelés esetén.

A törvény értelmében ezeknek a szervezeteknek a magyar bíróságoknál „külföldről támogatott szervezetként” kell nyilvántartásba vetetniük magukat abban az esetben, ha az általuk kapott, más tagállamokból vagy harmadik országokból származó adományok éves mértéke egy meghatározott összeget meghalad. A nyilvántartásba vételkor többek között az 500 000 magyar forint (hozzávetőleg 1400 euró) összeget elérő vagy meghaladó mértékű támogatást nyújtó adományozók nevét és a támogatás pontos összegét is meg kell adniuk. Ezt az információt ezt követően közzéteszik a nyilvánosság számára ingyenesen elérhető elektronikus felületen. Az érintett civil szervezeteknek a honlapjukon és minden kiadványukban is fel kell tüntetniük, hogy „külföldről támogatott szervezetnek” minősülnek.

Az Európai Bizottság még 2017 nyarán indított kötelezettségszegési eljárást, majd – miután ez nem vezetett eredményre – ugyanazon év decemberében bejelentette, hogy az Európai Bíróság elé viszi az ügyet.

Az Európai Bíróság nagytanácsa megállapította, hogy az átláthatóságról szóló törvény hatálya alá tartozó ügyletek az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdésében szereplő „tőke mozgás” fogalma alá

tartoznak, és a kérdéses törvény hátrányosan megkülönböztető jellegű, korlátozó intézkedésnek minősül. A törvény ugyanis a bírák szerint olyan eltérő bánásmódot teremt a belföldi és a határokon átnyúló tőkemozgások között, amely nem magyarázható a szóban forgó helyzetek közötti objektív különbséggel, és visszatarthatja a más tagállamokba vagy harmadik országokban letelepedett természetes vagy jogi személyeket attól, hogy az érintett szervezeteknek pénzügyi támogatást nyújtsanak.

A Bíróság úgy véli, hogy a törvény által előírt intézkedések arra is alkalmasak, hogy ezen egyesületekkel és alapítványokkal szemben bizalmatlan légkört teremtsenek. Az ilyen egyesületeknek vagy alapítványoknak pénzügyi támogatást nyújtó, más tagállamokban vagy harmadik országokban letelepedett személyekre vonatkozó információk nyilvánosságra hozatala másfelől visszatarthatja az említett személyeket az ilyen támogatások nyújtásától. Következésképpen a nyilvántartásba vételi, bejelentési és közzétételi kötelezettségek, valamint az átláthatóságról szóló törvényben előírt szankciók együttesen a tőke szabad mozgásának az EUMSZ 63. cikk által tiltott korlátozásának minősülnek.

Mint az ítélet indoklása rámutat, az egyesületi finanszírozás átláthatóságának növelésére irányuló célkitűzés közérdeken alapuló nyomós indoknak minősülhet. Egyes civil szervezetek ugyanis az általuk követett célokra és a rendelkezésükre álló eszközökre tekintettel olyan jelentős befolyást gyakorolhatnak a közéletre és a nyilvános vitára, amely alapján indokolt, hogy a finanszírozásukra az átláthatóság biztosítására irányuló intézkedések vonatkozzanak, különösen amennyiben a finanszírozás Unión kívüli országból származik.

A jelen ügyben azonban Magyarország a bírák szerint nem bizonyította azt, hogy az egyesületi finanszírozás átláthatóságának növelésére irányuló, általa hivatkozott cél miatt igazolná az átláthatóságról szóló törvény által konkrétan bevezetett intézkedéseket. Ezek az intézkedések különbségtétel nélkül alkalmazandók bármely, bizonyos összefoghatárt meghaladó mértékű külföldi támogatásra és bármely, e törvény hatálya alá tartozó szervezetre, ahelyett hogy azokra irányulnának, amelyek valóban jelentős befolyást gyakorolhatnak a közéletre és a nyilvános vitára.

Másodikként a Bíróság azt vizsgálta, hogy az átláthatóságról szóló törvény rendelkezései összeegyeztethetők-e az Alapjogi Charta 7., 8. és 12. cikkével, amellyel a nemzeti intézkedéseknek összeegyeztethetőknek kell lenniük, amennyiben az intézkedést meghozó tagállam az intézkedésben foglalt korlátozást közérdeken alapuló nyomós indokkal vagy az uniós alapszerződésben említett okkal kívánja igazolni.

Először is az egyesülés szabadságához fűződő, a Charta 12.cikkének (1) bekezdésében biztosított joggal kapcsolatban a Bíróság leszögezte, hogy az a demokratikus és pluralista társadalom egyik alapvető pillérét jelenti, mivel lehetővé teszi a polgárok számára, hogy közérdekű ügyekben közösen lépjenek fel, és ezzel hozzájáruljanak a közélet megfelelő működéséhez. A jelen ügyben a Bíróság megállapította, hogy az átláthatóságról szóló törvény korlátozza ezt a jogot, mivel több tekintetben is jelentősen megnehezíti a törvény hatálya alá tartozó egyesületek fellépését és működését.

A magán- és a családi élet tiszteletben tartásához fűződő, a Charta 7. cikkében biztosított joggal kapcsolatban a Bíróság emlékeztetett arra, hogy ez arra kötelezi a hatóságokat, hogy tartózkodjanak a személyek életébe történő indokolatlan beavatkozástól. A jelen ügyben rámutatott arra, hogy az átláthatóságról szóló törvényben előírt bejelentési és közzétételi kötelezettségek korlátozzák ezt a jogot.

A személyes adatok védelméhez fűződő, a Charta 8. cikkének (1) bekezdésében biztosított jogot illetően, amely bizonyos mértékben a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való joghoz kapcsolódik, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy e joggal ellentétes, hogy azonosított vagy azonosítható természetes személyekre vonatkozó információkat harmadik személyek – akár hatóságok, akár általában a nyilvánosság – részére továbbítsanak, kivéve ha az információtovábbításra a Charta 8. cikkének (2) bekezdésében előírt követelményeknek megfelelő tisztességes adatkezelés alapján kerül sor. Ezt az esetet kivéve tehát az ilyen, személyesadat-

kezelésnek minősülő információtovábbítás a Charta 8. cikkének (1) bekezdésében biztosított, személyes adatok védelméhez való jog korlátozásának minősül. Márpedig a jelen ügyben az átláthatóságról szóló törvény személyes adatok hozzáférhetővé tételét írja elő, és Magyarország nem állította, hogy erre a fent említett követelményeknek megfelelő adatkezelés keretében kerül sor – húzta alá az ítélet indoklásában a Bíróság.

A Bíróság végül megállapította, hogy az átláthatóságról szóló törvény rendelkezései – amint ez az EUM-Szerződés kapcsán már lefolytatott elemzésből is következik – a Magyarország által hivatkozott általános érdekű célkitűzések egyikével sem igazolhatók.

Brüsszel, 2020. június 17.

Felszámolná Brüsszel a külföldi cégek versenyelőnyét a belső piacon

Az EU a körmére fog nézni azoknak a külföldi cégeknek, amelyek állami szubvenciók révén torzítják a tisztességes versenyt az Unió belső piacán és helyzeti előnyükkel visszaélve vásárolnak fel európai cégeket. Az Európai Bizottság által szerdán bemutatott Fehér Könyv azt üzeni a külföldi befektetőknek, hogy továbbra is szívesen látják őket az EU-ban, ha betartják az európai cégekre is kötelező játékszabályokat.

Az EU a jövőben gondoskodni kíván arról, hogy a külföldi (nem EU-tagállami) pénzzel megtámogatott cégek ne húzassanak versenyelőny hasznát az EU belső piacán. Az Európai Bizottság szerdán mutatta be azt a Fehér Könyvet, amely különböző opciókat vázol fel arra vonatkozóan, hogy véget vessenek egy olyan gyakorlatnak, ami Brüsszel szerint egyre komolyabb torzulásokat okoz az Unió belső piacának működésében, mert nem biztosít egyenlő versenyfeltételeket a cégeknek.

„Mindenkit szívesen látunk, ha betartják a szabályainkat” – szögezte le Thierry Breton, az EU belső piaci biztosa.

„Az európai gazdaság nyitott és szorosan összefonódott a világ más részeivel. Ha ezt az erős oldalunkat meg akarjuk tartani, akkor meg kell őrizni az éberségünket. Ezért van szükségünk a megfelelő eszközökre annak szavatolására, hogy a külföldi szubvenciók ne torzítsák a belső piacot, ahogy azt a tagállami szubvenciókkal is tesszük” – szögezte le Margrethe Vestager, ügyvezető alelnök és versenypolitikai biztos.

A Bizottság szerint az EU versenyjogi eszközei, kereskedelmi politikája és közbeszerzési szabályai nem képesek megfelelően kezelni azokat a torzulásokat, amelyeket a külföldi szubvenciók okoznak a belső piacon.

Az Európai Bizottság által bemutatott Fehér Könyv szerint a külföldi kormányok által az EU piacán jelen lévő cégeknek nyújtott szubvenciók fokozódó mértékben negatív hatást gyakorolnak az egységes piacon belül a versenyre és az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó uniós szabályok alól is mentesülnek. A Bizottságnak növekvő számú olyan esetről van tudomása, ahol a külföldi cégeknek nyújtott szubvenciók lehetővé tették európai vállalatok felvásárlását vagy torzították a beruházási döntéseket, a piaci műveleteket, illetve torzították a közbeszerzési pályázatokat az államilag nem támogatott cégek rovására.

Sajtótájékoztatójukon sem Margrethe Vestager, bizottsági ügyvezető alelnök, sem Thierry Breton, a belső piacért felelős biztos nem volt hajlandó konkrét példák vagy országok megnevezésére, de azt mindketten értésre adták, hogy nem csupán Kínáról van szó (Breton a közel-keleti beruházókat is említette). „Nincsenek információink a múltbeli esetekről, de azt tudjuk, hogy rengeteg pénz érkezik az EU-ba és nagyon sok eszköz került külföldi tulajdonba” – fogalmazott egy kérdésre válaszolva az EU dán nemzetiségű versenypolitikai biztosa, aki közölte, hogy a testület a 14 hétig

tartó konzultáció kiértékelését követően valamikor 2021-ben terjeszteni elő jogalkotási javaslatait.

A lostineu.eu német nyelvű európai hírblog emlékeztet rá, hogy csak a tavalyi évben cégfelvásárlások formájában és más módon több mint 10 milliárd eurónyi kínai pénz áramlott Németországba. A tagállamok máttól tartanak, hogy a Covid miatt legyengült stratégiailag fontos európai cégek könnyen ellenséges kínai felvásárlások célpontjaivá válhatnak.

A testület szerint külföldi szubvenciónak minősülnek a nem EU-tagállamok kormányai vagy állami szervei által az ottani cégeknek nyújtott pénzügyi hozzájárulások: vissza nem térítendő támogatások, kölcsönök, garanciák, adókedvezmények, áruk és szolgáltatások nyújtása.

A külföldi kormányok által nyújtott szubvencióknak különböző típusai lehetnek: az EU-ban folytatott tevékenység expanzióját célzó támogatások, cégfelvásárlásokat elősegítő szubvenciók, közbeszerzéseken a kedvező árajánlat benyújtását lehetővé tevő támogatások. A Bizottság Fehér Könyvében négy különböző területet (modult) ajánlott a jelenséggel szembeni fellépésre.

Az első modul olyan külföldi szubvenciókra fókuszál, amelyek általános torzulásokat idéznek elő a piacok működésében.

A második modul azokra a harmadik országok által nyújtott támogatásokra koncentrál, amelyek megkönnyítik európai cégek felvásárlását. Ennek kontrolljára egy, az EU-n belüli cégekre már érvényben lévő előzetes bejelentési mechanizmust vezetnének be.

A harmadik modul olyan külföldi szubvenciókra vonatkozik, amelyek torzuláshoz vezetnek a közbeszerzési eljárásoknál. Ennek megelőzésére a pályázatokon elinduló harmadik országbeli vállalatoknak előre jelezniük kellene írásban, hogy részesültek-e bármilyen támogatásban.

Egy különálló modul azt próbálná kiszűrni azt is, hogy az uniós forrásokhoz/alapokhoz való hozzáférés érdekében bármilyen tőke és egyéb injekcióban részesültek-e külföldi cégek.

Az első modul egy általános piaci felügyeleti rendszert hozna létre olyan helyzeteknek a kiszűrésére, amelyekben a külföldi szubvenciók torzulásokat idézhetnek elő a belső piacon. A mechanizmus keretében a felügyeleti szerv (a nemzeti hatóság vagy az Európai Bizottság) minden olyan esetet és információt kivizsgál, ami arra vonatkozik, hogy egy, az Unió belső piacán tevékenykedő cég külföldről támogatást kapott. Ha a mélyreható vizsgálat megerősítené a szubvenció gyanúját, a hatóság intézkedéseket rendelhetne el a torulás hatásának az orvoslása érdekében. A kompenzáció jellege lehet pénzügyi, strukturális vagy a cég magatartására vonatkozó. Ugyanakkor a szubvenció következmények nélkül is járhat, ha annak igazolhatóan olyan pozitív hatásai vannak, amelyek meghaladják a piaci torulás okozta hátrányt (EU-érdek teszt).

Az első modult kiegészítheti egy második, ami azokat a torzulásokat lenne hivatott orvosolni, amelyeket európai cégek megszerzéséhez nyújtott külföldi szubvenciók idéznek elő. Ez az eszköz annak biztosítását szolgálja, hogy a külföldi állami támogatások ne hozzák tisztességtelen versenyelőnybe azok kedvezményezettjeit, amikor tulajdonrészt szereznek európai cégekben. Ezért az ilyen jellegű támogatásokban részesülő külföldi cégeknek egy bizonyos összeghatár felett hivatalosan be kellene jelenteniük az illetékes felügyeleti hatóságnak azt, ha bevásárolták magukat egy EU-cégbe. A Fehér Könyv azt javasolja, hogy az Európai Bizottság felügyelete alá helyezzék a második modult.

A tranzakciókat mindaddig nem véglegesíthetnék, amíg a Bizottság nem végzett a vizsgálatával. Amennyiben a vizsgálat arra a következtetésre jutna, hogy az európai piacon bevásárló cégnek juttatott szubvenciók nélkül nem valósulhatott volna meg a tranzakció és torzító hatása van a belső piacon, a szóban forgó cégnek a torzító hatást hatékonyan orvosló kötelezettségvállalást kell tennie, vagy utolsó mentsvárként megtilthatná a felvásárlást. Az EU-érdek tesztet ebben az esetben is alkalmaznák.

A Fehér Könyv aláhúzza, hogy a külföldi szubvenciók az európai közbeszerzési eljárásokra is káros hatást gyakorolhatnak. A támogatásoknak köszönhetően a külföldi pályázók ajánlattétel során tisztességtelen előnyökhöz juthatnak, például úgy, hogy a piaci ár vagy akár a bekerülési költségek alatti ajánlatot tesznek. A harmadik modulban a Fehér Könyv egy olyan mechanizmust javasol, amelyben a közbeszerzési pályázatokon indulóknak az illetékes hatóságnak előre be kellene jelenteniük a nem EU-tagállamoktól kapott pénzügyi hozzájárulásokat. A szerződő és a felügyelő hatóságoknak kellene aztán felmérni és megállapítani, hogy külföldi szubvencióról van-e szó és emiatt sérült-e a közbeszerzési eljárás tisztességének követelménye. Ha ez bebizonyosodik, a pályázót kizárnák a közbeszerzési eljárásból.

A Fehér Könyv az uniós pénzügyi támogatásokkal összefüggésben is foglalkozik a külföldi szubvenciókkal abból az elvből kiindulva, hogy valamennyi gazdasági szereplő azonos feltételekkel kell, hogy versenyezzen. A dokumentum több opciót is kínál a tisztességtelen előnyök megelőzésére. Ha például a finanszírozáshoz köztenderekben vagy vissza nem térítendő támogatások révén lehet hozzájutni, az EU közbeszerzési eljárásokhoz hasonló eljárást alkalmaznának.

A Fehér Könyvről meghirdetett konzultáció határideje szeptember 23., addig tehetnek észrevételeket az érdekelt felek. A Bizottság a tapasztalatok összegzését követően 2021 folyamán készül konkrét jogalkotási javaslatot előterjeszteni a témában.

Brüsszel, 2020. június 11.

Fenntartható finanszírozás: a zöldebb gazdasági beruházásokat ösztönzi az EU

Közös osztályozási rendszert vezet be az EU, amely meghatározza, mely gazdasági tevékenységek számítanak fenntarthatónak, és járulhatnak hozzá így Európa klímacéljainak eléréséhez.

Egy olyan közös uniós osztályozási rendszer bevezetéséről szavaz a Parlament a júniusi plenáris ülésen, amely meghatározza, hogy mely gazdasági tevékenységek számítanak fenntarthatónak. Ez segít a vállalkozásoknak és beruházóknak, hogy környezetbarátabb projektekbe fektessenek, és így hozzájárul a klímasemlegesség eléréséhez, amelyet 2050-re tűzött ki az EU.

A fenntartható fejlődéshez meg kell őriznünk a természeti erőforrásokat, az éghajlatváltozás elleni küzdelemnek pedig fontos szerep jut ebben. Az EU az európai zöld megállapodásban kijelölte az utat afelé, hogy Európa gazdasága fenntarthatóvá váljon. A Bizottság becslése szerint ehhez mintegy 260 milliárd eurónyi extra beruházásra lesz szükség évente a következő évtizedben. Az állami beruházások ehhez nem elegendőek, szükség lesz a magánbefektetőkre a környezetbarát projektek finanszírozásánál. Ehhez pedig egyértelműen meg kell határozni, hogy mi számít annak. Mely gazdasági tevékenységek számítanak fenntarthatónak?

Az egységes uniós osztályozási rendszer, más szóval „taxonómia” hat környezeti célt határo meg, és kijelenti, hogy egy tevékenység akkor tekinthető fenntarthatónak, ha úgy támogatja valamelyik célt, hogy egy másik közben nem sérül. A tevékenységnek emellett tiszteletben kell tartani az emberi és a szociális jogokat.

A hat célkitűzés:

az éghajlatváltozás mérséklése;

alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz;

a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme;

áttérés a körforgásos gazdaságra;

a szennyezés megelőzése és csökkentése;

a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása

A pénzügyi piacok szereplőinek nyilvánosságra kell hozniuk, hogy az általuk értékesített pénzügyi termék, amelyeket környezeti szempontból fenntarthatóként bocsátanak rendelkezésre, hogyan és milyen mértékben fektetnek olyan tevékenységekbe, amelyek megfelelnek a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységek kritériumainak. Ha az adott tevékenység nem számít „fenntarthatónak”, akkor azt is világosan fel kell tüntetniük.

Brüsszel, 2020. június 11.

Nem lesz versenyfutás az EU tagjai között a koronavakcináért

Az uniós közbeszerzésen, nyílt pályázaton kiválasztandó gyártókkal kötött előfinanszírozási szerződések révén biztosítaná az Európai Bizottság, hogy a koronavírus elleni oltóanyag időben és a szükséges mennyiségben rendelkezésre álljon Európában és a világ más részein. Brüsszel jövő szerdán mutatja be az oltóanyagokra vonatkozó stratégiát, miután pénteken az EU27-ek egészségügyi minisztereivel is ismertette a koncepciót.

Egy új oltóanyag piacra kerülése normális esetben 5-10 évet is igénybe vehet. Az Európai Bizottság június 17-én bemutatandó oltóanyag-stratégia keretében egy olyan megoldást javasol, aminek segítségével 10-18 hónapra lerövidíthető lenne a folyamat. A testület ezért az EU27-ek megbízásából egy központosított közbeszerzés révén néhány héten belül szerződéseket írna alá a vakcinák leszállításáról egy nyílt pályázaton kiválasztott gyártókkal annak érdekében, hogy a Covid19 ellen megvédő 300-600 millió darab oltóanyag minél előbb rendelkezésre álljon – közölték csütörtökön nevük mellőzését kérő bizottsági források.

Szakértők szerint az oltóanyagok kifejlesztése több szakaszban történik az állatkísérletektől kezdve az embereken végrehajtott klinikai teszteken át az engedélyeztetésig és a beruházásról szóló döntésekig. A koronavírus veszélyessége és pusztító gazdasági hatása miatt azonban most nincs idő egyik vagy másik szakasz bevárására, hanem a különböző fázisoknak egyidejűleg, párhuzamosan kellene futniuk.

Az oltóanyag piacra kerüléséhez vezető folyamat lerövidítése érdekében az Európai Bizottság valamivel több mint 2 milliárd eurónyi uniós forrásból előfinanszírozná a nyílt pályázatokon kiválasztandó gyártók kezdeti költségeit ideértve a K+F, a nyersanyagok és a termelési kapacitások költségeit.

A Bizottságnál elismerik, hogy az előfinanszírozási szerződések megkötésével pénzügyi kockázatokat vállalnának, mivel az oltóanyagok klinikai tesztjeinek sikerrátája 20-40 százalék között mozog. E nélkül a befektetés nélkül ugyanakkor számos potenciális gyártó nem tudná vállalni a kockázatokat és végső soron a szükséges mennyiségű oltóanyag előállítás is késedelmet szenvedne.

Az előállítási költségekbe való beszállásért cserébe – ami nem egyenlő a vakcina árának előre való kifizetésével – a gyártók a szükséges mennyiségig (ez a termék jellegétől függően 300-600 millió dózis lehet) szavatolnák az EU ellátását a koronavírus elleni oltóanyaggal. Ennek érdekében a tagállamok nevében Brüsszel több céggel is leszerződne lehetőleg úgy, hogy vegyes technológiai megoldások szülessenek.

A legyártott vakcinákat aztán a tagállamok vásárolnák meg a gyártóktól a népességszámot figyelembe vevő elosztási kulcs szerint. Az oltóanyagok felhasználása és a lakosság beoltása teljesen a tagállami előírások szerint történne.

A folyamat menedzseléséhez a Bizottság és a tagállamok részvételével létrehoznának egy irányító testületet, és a Bizottság, illetve néhány tagállam szakértőiből egy közös tárgyalóküldöttséget hoznának létre, amely az irányító testületnek jelentene.

Brüsszel a vállalkozás minél előbbi sikere érdekében bizonyos szabályozói könnyítéseket is foganatosítana. Így eltekintenének például a gyógyszerek génmódosított tartalmának megállapítását szolgáló környezeti kockázatfelméréstől, ami önmagában több hónapot vesz igénybe.

Az Európai Bizottság szerint az általa javasolt megoldásnak számos előnye van. Az egyik, hogy az EU27-ek igényeinek összefogásával erősebb tárgyalási pozícióba kerülhet az EU a gyártókkal szemben és kedvezőbb feltételek mellett juthatna hozzá az oltóanyaghoz. A szükséghelyzeti támogató eszköz (ESI) által az előfinanszírozásra rendelkezése bocsátott több mint 2 milliárd euró is nagyobb pénzügyi tűzerőt jelentene. A kockázatokat is jobban terítenék, és ami különösen a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező országok számára fontos, így elkerülhetővé válna, hogy a tagállamok között versenyfutás alakuljon ki az oltóanyagért.

A nyílt pályázatban résztvevő gyártóknak több kritériumnak is meg kell majd felelniük. Elsőbbséget élveznek majd például azok a fejlesztők, amelyek 2020-ban már eljutottak a klinikai kísérletek fázisába és képesek lennének az oltóanyag megrendelőkhöz történő gyors leszállítására. A gyártóknak arra is kötelezettséget kell majd vállalniuk, hogy az alacsony és közepes jövedelmű országoknak is szállítanak az oltóanyagból.

Bizottsági források hangsúlyozták, hogy az EU nem mások kizárására vagy megelőzésére törekszik, és az EU-val leszerződő gyártók minden korlátozás nélkül szállíthatnak majd más piacokra is a vakcinákból.

Brüsszel, 2020. június 10.

A bizottság alelnöke álhírnek nevezte a nemzeti konzultáció utolsó pontját

Vera Jourová, bizottsági alelnök szerint álhír a legújabb nemzeti konzultáció utolsó kérdése, miszerint Brüsszel arra kényszerítené Magyarországot, hogy megváltoztassa az alaptörvény migrációt tiltó rendelkezéseit. A biztos nem zárta ki, hogy a Bizottság – ahogy nemrég egy ízben már megtette – tényekkel igazítja majd helyre a magyar állításokat. A testület szerdán bemutatott közleményében fokozott harcot hirdetett az EU polgárait célzó, főleg orosz és kínai eredetű dezinformációs kampányok ellen.

„Álhírnek (fake news-nak) és hamisnak” nevezte újságírói kérdésre reagálva az Európai Bizottság jogállamiságért és átláthatóságért felelős alelnöke szerdán a napokban elindított magyar nemzeti konzultáció utolsó, 13-ik pontját, amely azt a szándékot tulajdonítja Brüsszelnek, hogy az alkotmány módosításán keresztül kívánja elérni a migrációt tiltó hazai politika megváltoztatását.

„Brüsszel arra készül, hogy megtámadja a magyar alkotmány bevándorlással kapcsolatos szabályait. Arra akarnak rákényszeríteni bennünket, hogy megváltoztassuk Alaptörvényünk migrációt tiltó rendelkezéseit” – így szól a kérdésben meghivatkozott pont, amit Vera Jourová „leálhírezt”. A cseh biztos – aki az elmúlt hónapokban számos alkalommal vívott szópárbajt magyar kormányzati illetékesekkel – hangsúlyozta, hogy az Európai Bizottságnak kedvére való, amikor a kormányok kikérik állampolgáraik véleményét.

Arra a kérdésre, hogy mit tesz a kérdező szerint valótlan állításokkal szemben a Bizottság, Jourová emlékeztetett rá, hogy már a múltban is előfordult hasonló (egészen pontosan a Juncker-bizottság idején), és akkor a testület helyre igazította a tényeket. „Felsorakoztattuk a tényeket, amelyeket a

magyar közvélemény is láthatott” – mondta, elképzelhetőnek tartva azt, hogy az Ursula von der Leyen vezette intézmény most is ugyanígy jár majd el, ami azonban még döntés tárgyát képezi.

Vera Jourová a kül- és biztonságpolitikai főképviselő, Josep Borrell társaságában azért jelent meg szerdán a sajtó előtt, hogy bemutassa azt az új közleményt, amely újabb, jogilag nem kötelező ajánlásokat és intézkedéseket tartalmaz az EU-t és polgárait célzó kiterjedt dezinformáció ellen, aminek legújabb fejezete a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos álhírek és félrevezető információk tömeges és gyakran szervezett rázúdítása Európára.

„A koronavírus-járványt hamis vagy félrevezető információk kiterjedt hulláma kísérte, beleértve külföldi szereplők kísérleteit is az EU polgárainak és a diskurzusnak a befolyásolására” – állapítja meg közleményében a Bizottság. A dokumentum külön is megemlíti Oroszországot és Kínát, és bizonyos harmadik államokat, amelyek célzott befolyásolási műveleteket és dezinformációs kampányokat folytattak az EU, annak szomszédai ellen és általában globális szinten. Megjegyzik, hogy az Európai Külügyi Szolgálaton belül 2015-ben az orosz eredetű dezinformációs tevékenység ellen felállított Keleti Stratégiai Kommunikációs Munkacsoport több mint 550 Kreml-hű forrásból származó dezinformációs narratíváról rántotta le a leplet.

„A dezinformáció koronavírus idején ölni képes. Kötelességünk megvédeni a polgárainkat, felvilágosítani őket a hamis információkról és lerántani a leplet az ilyen tevékenységeket folytató szereplőkről” – jelentette ki Josep Borrell, aki emlékeztetett rá, hogy Moszkva mindig is tagadta, hogy bármi köze is lenne az orosz földről az EU ellen irányuló félretájékoztatáshoz.

Vera Jourová azt szeretné, ha a közösségi online platformok további erőfeszítéseket tennének a félretájékoztatás elleni küzdelemben. Ezért a Bizottság azt kéri, hogy havi rendszerességgel számoljanak be részletesebb dokumentációval arról, mit tesznek a nem kívánatos tartalom terjedése ellen, hogyan javítják felhasználók tudatosságát, és mit tesznek a koronavírus-járvánnyal összefüggő dezinformáció és a kártékony reklámok korlátozása érdekében. A platformokkal szemben az is elvárás, hogy fokozzák együttműködésüket a tényeket ellenőrzőkkel és a kutatókkal, és átláthatóbbá tegyék ezirányú tevékenységüket is.

A Bizottság a független média és az újságírók fokozott támogatását is igéri az EU-n belül és kívül egyaránt.

Jourová elmondta, hogy a mostani közlemény az év későbbi részében bemutatandó Európai Demokrácia Cselekvési Terv és a digitális szolgáltatókra vonatkozó jogszabály előfutárának is tekinthető.

Brüsszel, 2020. június 9.

Egészségügyi veszélyhelyzetek az EU-ban: felkészülés és válságkezelés

Új programot indít az EU, amelynek célja, hogy Európa egészségügyi rendszerei felkészüljenek a Covid19-járványhoz hasonló, határokon átnyúló válságokra.

A Covid19-járvány rámutatott, hogy az EU országainak válsághelyzetben jobban együtt kell működniük és össze kell hangolniuk a lépéseiket, és fel kell ruházniuk az EU-t olyan jogosítványokkal, amelyeknek köszönhetően hatékonyan tud reagálni a jövőbeli határokon átnyúló egészségügyi vészhelyzetekre.

A tanulságokra épít az Unió új, „az EU az egészségügyért” („EU4Health”) elnevezésű programja, amelynek célja, hogy megszüntesse a járvány miatt felszínre került hiányosságokat. Az egészségügy elsősorban tagállami kompetencia, az EU kiegészítheti és támogathatja a nemzeti intézkedéseket, és elfogadhat jogszabályokat egyes ágazatokban.

Az EU közegészségügyi politikájáról ide kattintva tudhat meg többet.

Az egészségügyi program célja a tagállami egészségügyi rendszerek megerősítésével és a jobb ellátás biztosításával a válságokra történő felkészülés és azok hatékonyabb kezelése, valamint az innováció és a beruházások ösztönzése.

A program három fő célkitűzése

az európaiak védelme a határokon átnyúló súlyos egészségügyi veszélyekkel szemben

gyógyszerek és orvostechikai eszközök elérhetővé tétele

az egészségügyi rendszerek megerősítése

Az egészségügyi program az EU nagyszabású, jövő generációra fókuszáló gazdasági helyreállítási tervének része, amelyet a május 27-i plenáris ülésen ismertetett a Bizottság elnöke. Az EP-képviselők már korábban is egy átfogó egészségügyi kezdeményezést sürgettek.

A Stella Kyriakides uniós biztossal május 28-án tartott vitában az EP környezetvédelmi szakbizottsága üdvözölte az ambiciózus terveket. Április 17-én a Parlament állásfoglalást fogadott el, amelyben különálló költségvetés létrehozását kérte a nemzeti egészségügyi rendszerek támogatására a válság idején, valamint a válság utáni beruházásokra, hogy rugalmasabbá tegye az egészségügyet és koncentráljon a leginkább rászorulóakra.

Az egészségügyi program a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozik, de a válság utáni helyreállításhoz kapcsolódó intézkedések a következő pár évre fókuszálnak.

Felkészülés a jövőbeli válságokra

Az Unió "RescEU" programja az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében gyors reagálást tesz lehetővé a válsághelyzetekben, és ez így is marad. „Az EU az egészségügyért” program ugyanakkor hosszabb távú felhasználásra szánt, stratégiai egészségügyi készleteket és egyéb stratégiai tartalékokat foglal magában. Ilyenek például a a válság esetén mozgósítható orvosi és más egészségügyi személyzetből álló „tartalékstáb”, vagy a válaszlépéseket összehangoló, szakértőkből álló csoport.

Gyógyszerkészletek létrehozása

A program egyik fontos célja, hogy időben észrevegyék, ha hiány alakulna ki gyógyszerekből, orvostechikai eszközökből, vagy egyéb, a válsággal kapcsolatos termékekből. Az EU szerint fontos, hogy ezeket megfizethetővé tegyék, de emellett az innovációt is támogassák.

Támogatás a tagállami egészségügyi rendszereknek

Ellenállóbbá kell tenni a nemzeti egészségügyi rendszereket betegségmegelőző programok támogatásával, a jó gyakorlatok megosztásával, összefogással a nemzetközi szinten és az egészségüghöz történő hozzáférés javításával - szerepel a program céljai között.

Az új egészségügyi program a „globális egészség szemlélet” elvére épül:

elismeri az emberi és az állati egészség közötti összefüggést, azt, hogy a betegségek áttérhetnek az emberekről az állatokra és fordítva, továbbá azt, hogy a környezet révén az emberek és az állatok kapcsolatban állnak

Hosszú távon is fel kell készülni a kihívásokra

A program az alábbi témakörökkel is foglalkozik:

hozzáférés a jó minőségű, megfizethető egészségügyi ellátáshoz az egyenlőtlenségek megszüntetésével

a nem fertőző, például a daganatos betegségek, a mentális egészséget érintő problémák, és a ritka betegségek kezelése

az egészségügyi rendszerek kapacitásainak egyenlőtlen eloszlása

az antibiotikumok használatának visszaszorítása bizonyos esetekben

a digitális innovációk széles körű elterjedése

a környezetkárosodásból és -szennyezésből, valamint a demográfiai változásokból eredő egészségügyi terhek

a védőoltások további ösztönzése

Mire terjed ki az új uniós egészségügyi finanszírozás?

Az új program révén a Bizottság 9,4 milliárd eurót szánna az egészségügyi rendszerek megerősítésére a következő hosszú távú költségvetésből. Ez 23-szor nagyobb összeg, mint amit az előző hosszú távú költségvetésre fordított.

„Az EU az egészségügyért” program például az alábbiak finanszírozásával segít:

országspecifikus, testreszabott támogatás és tanácsadás a leginkább rászoruló országoknak

képzési és csereprogramok orvosok és egészségügyi dolgozók számára

a tagállami felkészültségi és reagálási intézkedések ellenőrzése

klinikai vizsgálatok a gyógyszerek és vakcinák kifejlesztésének felgyorsítása érdekében

határokon átnyúló együttműködés és partnerségek

elemző tevékenységek, például tanulmányok készítése, adatgyűjtés

További egészségügyi beruházásokat más uniós programok révén nyújt az EU, mint például az európai regionális fejlesztési és kohéziós alapokat az infrastruktúra építéséhez, a Horizon Europe programot az egészségügyi kutatáshoz és innovációhoz, az ESZA+ programot pedig a kiszolgáltatott csoportok támogatásához.

A Parlament és a tagállamok egyeztetnek az új egészségügyi programról a hosszú távú költségvetésről szóló tárgyalások részeként. Az EU 2021 január 1-jétől szeretné, ha az életbe léphetne.

Brüsszel, 2020. június 8., 9..

Új európai fogyatékoságügyi stratégián dolgozik az EU

Az előző stratégia 2020-ig szólt, a Parlament szerint az újnak a teljes egyenlőségre és akadálymentességre kell törekednie. Összefoglaltuk, mit érdemes tudni róla.

Új uniós stratégia készül - az EP kérései

A cél az, hogy egy olyan befogadó társadalomban éljünk, amelyben a fogyatékosággal élők jogai megfelelő védelemben részesülnek, és amelyben nincs helye a diszkriminációnak.

Az EP-képviselők június 18-án fogadták el álláspontjukat az EP prioritásairól az új európai fogyatékoságügyi stratégia kapcsán. Az előző stratégia 2010-2020 közötti időszakra jelölte ki a teendőket.

Az EP a következőket kéri a Bizottságtól az új stratégia kapcsán:

a fogyatékossgal élőkkel, családjukkal, és az őket képviselő szervezetekkel szorosan együttműködve kell kidolgozni

meg kell szüntetni a diszkriminációt a nők és lányok esetében

a fogyatékossgal élők jogait érvényesíteni kell minden területen és szakpolitikában

egyértelmű és mérhető célokat kell meghatározni és rendszeresen ellenőrizni kell azok megvalósítását

a Covid19-járvány utáni helyreállítás során kiemelt figyelmet kell szentelni a fogyatékossgal élőknek, hogy ne érintse őket a válság aránytalanul rosszul

egyenlő hozzáférést kell biztosítani a fogyatékossgal élők számára az egészségügyi ellátáshoz, a foglalkoztatáshoz, a tömegközlekedéshez és a lakhatáshoz

az európai fogyatékossgal igazolvány projektjét tovább kell fejleszteni, ez segíti, hogy a tagállamok kölcsönösen és önkéntesen elismerjék az egy másik tagországban megállapított fogyatékossgal jogállást

ki kell dolgozni a „fogyatékossgal” fogalmának közös uniós meghatározását.

Uniós fellépés a fogyatékossgal élők védelmében

Az EU és a tagállamok is részei a fogyatékossgal élők jogairól szóló ENSZ-egyezménynek, amely így az uniós jogrend részét képezi, és amely arra kötelezi a részes államokat, hogy védelmezzék a fogyatékos személyek alapvető szabadságjogait. Az uniós stratégia az EU fő eszköze arra, hogy végrehajtsa az ENSZ-egyezményben foglalt követelményeket és biztosítsa, hogy a tagállamok mindig szem előtt tartják azt.

A stratégiához kapcsolódó kezdeményezés például az európai hozzáférhetőségi törvény, amelynek célja, hogy nagyobb hozzáférést biztosítson a különféle termékekhez és szolgáltatásokhoz a fogyatékossgal élő személyeknek és az idősebb embereknek.

Fontos lépés volt a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló irányelv kidolgozása, amely kötelezi például a kórházakat, egyetemeket és bíróságokat, hogy növeljék az információik hozzáférhetőségét.

Az Unió Erasmus+ programja is ösztönzi a fogyatékossgal élők részvételét a külföldön való tanulásban, munkában.

Az Európai Bizottság 2021-ben ismerteti az új európai fogyatékossgügyi stratégiára vonatkozó javaslatát.

Ha kíváncsi, mi mindent tesz még az Európai Unió a szociálpolitika területén, olvassa el alábbi cikkünket.

Fogyatékossgal élők Európában

az EU-ban a becslések szerint mintegy 100 millió fogyatékossgal élő ember él

a 20-64 év közötti fogyatékossgal élők körében a foglalkoztatási ráta 50,6%, míg a nem fogyatékossgal élők esetében 74,8% ez a szám (2017)

a fogyatékossgal élők 28,7%-a van kitéve a szegénységnek, míg a teljes népesség esetében ez a szám 19,2% (2018)

mintegy 800 000 fogyatékossgal élő nem tud élni szavazati jogával

Brüsszel, 2020. június 4.

Az új klímacélok megkerülhetetlenné teszik a karbonimport adóztatását

Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (ETS) mintájára, azzal párhuzamosan működő struktúra formájában javasolja a széndioxid-kibocsátás határokon történő kiigazítását célzó mechanizmus (karbon importvám) bevezetését az Európa Jacques Delors kutatóintézet. Az Európai Bizottság – amely az EU új saját forrásaként számítja az „adóból” származó bevételekre – 2021 közepére tervezi a jogszabályi javaslat előterjesztését.

Néhány nappal azután, hogy az Európai Bizottság az újjáépítési eszköz és a többéves keret költségvetési javaslatok részeként az EU jövődöbeli új saját forrásai között indítványozta az Unióba külföldről behozott karbonintenzív termékekre kivetendő vámot, a párizsi központú Európa Jacques Delors think tank bemutatta tanulmányát az „adó” működéséről.

A Pascal Lamy, korábbi WTO-főigazgató és uniós biztos által elnökölt kutatóintézet tanulmánya leginkább egy, az ETS mintájára és azzal párhuzamosan működő struktúra formájában tartja elképzelhetőnek a mechanizmus bevezetését.

Az importvám kivetésére 2007 óta uniós és tagállami szinten már számos próbálkozás történt, de ezek a felmerülő nehézségek miatt rendre falba ütköztek. Újbóli napirendre tűzését elsősorban az EU minden korábbinál ambiciózusabb klímavédelmi és kibocsátás-csökkentési céljai indokolják, amelyek az intézet szakértői szerint az Unión belül szükségszerűen magasabb karbonárakat kell, hogy eredményezzenek. A Centre for Climate and Energy Analyses nevű szervezet nemrég bemutatott jelentése szerint a 2030-ig érvényes uniós kibocsátás-csökkentési célok 40-ről 50%-ra való felemelése esetén az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerén (ETS) belül a kibocsátási egységek tonnánkénti ára el kell, hogy érje az 52 eurót, 55 százalékos cél esetén pedig 76 euróra kell, hogy emelkedjen. (Jelenleg 25 euró/tonna a kvóta egységára).

Az európai karbonpiacon uralkodó árak jelentős emelkedésével arányosan hatványozottan megnő az energaintenzív iparágak EU-n kívülre történő áttelepülésének (az ún. szénzivárgás) a kockázata, ami szembe megy a globális CO₂ kibocsátás-csökkentési célokkal. Az egykori bizottsági elnök, Jacques Delors nevét viselő think tank szerint az EU a WTO előtt azzal tudná megvédeni az új mechanizmust, ha a szénzivárgás elkerülésére (vagyis a klíma aspektusra) és nem a cégekre vonatkozó azonos játékszabályokra (level playing field), versenyfeltételekre helyezné a hangsúlyt. Az importvám kivetése esetén ugyanis nyilvánvaló, hogy a cégeknek sem érne már meg kitelepülni.

Az intézet által javasolt párhuzamos kereskedelmi-rendszerben az importkvóta tonnánkénti árát hozzáigazítanák (indexálnák) az EU ETS-en belüli belső kvótaegység árához egy nappal azelőtt, hogy a kívülről importált fogyasztási cikk az Európai Unió területére lépne. Így elejét lehetne venni a diszkriminációnak, amit a GATT szabályai tiltanak.

Becslések szerint a behozott fogyasztási cikkekből származó széndioxid-kibocsátás az EU belső CO₂-emissziójának körülbelül a 30 százalékát teszi ki.

Az ETS-t árnyékként követő karbonkiigazítás nem az egyetlen lehetséges módszer, az Európai Bizottság – amely 2021 közepén készül a konkrét javaslat előterjesztésére – is több opcióban gondolkodik. Ezek közé tartozik egy új karbonadó bevezetése is, de ez aligha menne át a Tanácson az adóügyekben érvényes egyhangú döntéshozatali kritérium miatt, ráadásul a WTO-nál is problémás lehet. Az importra horizontálisan kivetendő adó bevezetése pedig komoly technikai akadályokba ütközik, hiszen nem világos, mi alapján állapítanák meg a behozott termékek széndioxid tartalmát.

Az ETS importált fogyasztócikkekre való kiterjesztése ugyanakkor fenntarthatatlanná tenné az egyes iparágaknak és létesítményeknek az EU ETS-rendszerén belül juttatott ingyenes kvótákat – mutatott rá a beszélgetésen Sabine Weyand, a Bizottság kereskedelmi főigazgatóságának vezetője. Az ugyanis szerint nem áll meg, hogy miközben az EU-nál sokkal elnézőbb kibocsátási

szabályokból profitáló áruk importjától védének az EU piacát, addig ingyenes szennyező kvótákat juttassanak egyes energiaiintenzív iparágaknak.

Ez azonban komoly politikai ellenállásba ütközhet egyes tagállamokban, ahol például az acélipart továbbra is részben ingyenkvótákkal tartanak életben – mutatott rá Bernd Lange, az EP INTA szakszervezetének elnöke.

Az Európa Jacques Delors tanulmánya fokozatos megközelítést javasol és első körben csak a cementgyártásra és a villamos energia importőrökre terjesztené ki a határvámot. Sabine Weyand elmondta, hogy az Európai Bizottság ezzel szemben szélesebb körben tervezi az importvám alkalmazását. Így többek között a cement- és az acélgégyártásra, a növényvédő szerekre, az üveg és a papírgégyártásra, valamint a villamos áram importjára. Emögött az a logika húzódik meg, hogy a különböző érdekeket egyensúlyban lehessen tartani – jegyezte meg a főigazgató.

Weyand szerint nem is a WTO-normákkal való kompatibilitás jelenti a fő kihívást, hanem a tervezett intézkedés nemzetközi elfogadottsága. Hiába felelhet meg ugyanis a WTO előírásainak, jó eséllyel válaszlépéseket generálna az Egyesült Államok, Kína és mások részéről. Ezért a kereskedelmi főigazgató szerint első lépésként az EU-nak azt kellene tesztelnie, hogy a nemzetközi klímaambíciókat is feljebb lehet-e tornászni. Az egyik lehetséges eszköz olyan kétoldalú megállapodások megkötése, amelyek az európai ETS-hez kötik a partnereket. Weyand emlékeztetett rá, hogy az erről folyó EU-Kína egyeztetések ígéretesen haladnak.

Egy másik divatos elképzelés az úgynevezett „karbon klubok” létrehozása, amelynek tagjai egységes karbonárterítést alkalmaznának (ez egy neves közgazdász 2015-ből származó ötletén alapul).

Bernd Lange ellentmondásosnak nevezte azt, hogy a karbonimport-vám az uniós saját források része legyen, hiszen a forrás logikája szerint évről-évre csökkenő bevételeket generálna. Az Európa Jacques Delors think tank az importvámokból származó bevételek egy részét egy független ügynökség finanszírozására fordítaná, amelynek feladata a behozott fogyasztási cikkek CO₂-tartalmának a felmérése lenne. A bevételek másik részéből pedig egy olyan alapot hoznának létre, amely a legelmaradottabb országok energiaátállítását támogatná.

A Bizottság előzetesen éves szinten nagyjából 10 milliárd euróra becsüli a kiigazító mechanizmusból származó bevételek mértékét.

Brüsszel, 2020. május 29.

Meg kell semmisíteni a kínai maszkokat, amiket az EB küldött Magyarországra

Olyan rossz minőségűek azok a Kínában gyártott maszkok, amiket az Európai Bizottság küldött Magyarországra, hogy meg kell semmi azokat. A sajtóhírt megerősítette az Operatív Törzs pénteki tájékoztatóján Kiss Róbert rendőr-alezredes, de részleteket nem közölt.

A megsemmisítés költségeit az Európai Unió állja, vagyis az európai, köztük a magyar adófizetők fedezik a beszerzés, az elosztás, a minőségi vizsgálatok és a megsemmisítés költségeit.

Több mint 50 ezer használhatatlan maszkot kapott Brüsszeltől Magyarország. A beszerzésről így ír a lap:

„A Bizottság Egészségügyi Főigazgatósága (DG Santé) 100 millió eurós forrásból valósított meg orvosi eszközbeszerzéseket. Ebből a pénzügyi keretből KN95-ös maszkokat is vásároltak, amelyeket ki is szállítottak a tagállamok által megadott helyszínekre az Európai Betegségmegelőzési Járványvédelmi Központ (ECDC) által kidolgozott elosztási kulcs szerinti

mennyiségben. A május 12-én érkezett szállítmányról a megérkezése után két héttel bizonyosodott be, hogy minőségi problémák állnak fenn.”

Körülbelül 10 millió ilyen maszkot vásárolt az Európai Unió Kínától az EB honlapján olvasható közlemény szerint. Május közepére a 27-ből 18 tagállamba szállították ki az elosztási kvóta alapján kiszámított mennyiség egy részét. Több ország azonnal vizsgálni kezdte a termékek minőségét.

Az Európai Bizottság is szinte azonnal figyelmeztette a tagállamok vezetését, hogy ne vegyék használatba a maszkokat addig, amíg nem zajlanak le a minőségi vizsgálatok.

Május közepén az Európai Bizottság arról adott ki tájékoztatást, hogy felfüggesztette a 10 millió kínai maszk elosztási folyamatát, a tagállamok számára nem küldenek a továbbiakban olyan maszkokat, amiknek a minősége nem bizonyul megfelelőnek.

Túl a költségeken, a környezetszennyezés is jelentős. Egy maszk több mint négyszáz év alatt bomlik le, szállításuk során pedig a globális felmelegedést fokozó szennyezőanyagok kerülnek a levegőbe.

Brüsszel, 2020. május 28.

Mit tesz az EU a fenntartható élelmiszerellátás érdekében?

A fenntartható élelmiszerellátásra vonatkozó uniós stratégia célja, hogy védje a környezetet, segítse a gazdákat, és biztosítsa, hogy egészséges élelmiszerek kerüljenek az asztalunkra.

Az élelmiszerellátási lánc, a termeléstől a fogyasztáson át a hulladékig, óriási igénybevételt jelent a környezet számára, és hatással van az egészségünkre is. A 2020. május 20-án ismertetett, „a termelőtől az asztalig” stratégiával az Európai Bizottság célja, hogy fenntarthatóvá tegye az uniós élelmiszerellátást, garantálja az élelmezésbiztonságot, és védje mind az emberek egészségét, mind a természetet.

Mi a stratégia célja?

A stratégia keretet biztosít egy sor olyan jogszabályhoz, amelyeket a Bizottság külön javaslatként dolgoz ki: az EU vegyi növényvédőszerekre vonatkozó jogszabályainak felülvizsgálata, az állatok jólétét érintő új szabályok, az élelmiszerek pazarlására, hamisítására és címkézésére vonatkozó javaslatok, valamint a mezőgazdaságot érintő reform.

Ezek kiegészítik a már létező uniós jogszabályokat, hogy lefedjék az élelmiszerellátás minden aspektusát.

A javaslatokat a Parlament és a Tanács is megvitatja, illetve szavaz is róluk.

A fő célkitűzések 2030-ig:

a vegyi növényvédő szerek használatának és az azzal járó kockázatok 50%-os csökkentése

műtrágyahasználat csökkentése legalább 20%-kal

a haszonállatoknak szánt és az akvakultúrában használt antimikrobiális szerek értékesítésének felére történő csökkentése

az ökológiai gazdálkodás alá vont területek arányának növelése 25%-ra

A környezet védelme is kiemelten fontos lesz

Noha a világon egyedül az EU csökkentette a mezőgazdasági ágazatban az üvegházhatású gázok kibocsátását (1990 óta 20% -kal), a szektor még mindig a kibocsátás mintegy 10%-áért felelős. A

feldolgozással, csomagolással és szállítással az élelmiszeripar jelentősen hozzájárul az éghajlatváltozáshoz.

20% az EU-ban gyártott élelmiszerek 20%-a pocsékba megy

A stratégia szerint változtatni kell az élelmiszerek előállításának, vásárlásának és fogyasztásának módján ahhoz, hogy csökkentsük az ökológiai lábnyomunkat és hatékonyan felveszük a harcot a klímaváltozással szemben. Eközben azonban védelmet kell biztosítani az élelmiszerlánc gazdasági szereplőinek megélhetését, javítva a gazdasági megtérülést és utat nyitva új üzleti lehetőségek felé.

A stratégia szorosan kapcsolódik az Unió 2030-ig szóló biológiai sokféleség megővését célzó javaslatához, és az európai zöld megállapodás részét képezi, amelynek célja, hogy 2050-re az EU elérje a klímasemlegességet.

Célja, hogy az EU élelmiszerellátása ellenállóbbá váljon a jövőbeli olyan válságokkal szemben, mint a Covid19-járvány, valamint a természeti katasztrófák, például árvizek vagy aszályok esetén. Megfizethető, egészséges és fenntartható élelmiszerek az asztalokra

A „termelőtől az asztalig” stratégia fontos része, hogy megfizethető, biztonságos és tápláló élelmiszerek kerüljenek az európai asztalára. Egyre nő az egészséges és környezetbarát termékek iránti igény, a javaslat ezt is figyelembe veszi.

A 2019. áprilisi Eurobarométer-felmérés szerint a származási hely (53%), az ár (51%), az biztonság (50%) és az ízletesség (49%) a legfontosabb tényezők az európaiak számára, amikor élelmiszert vásárolnak. A válaszadók kétharmada (66%) azt állította, hogy változtatott szokásain, amikor szembesült az élelmiszerek bizonyos fajtáinak kockázataival.

Habár változnak a fogyasztási, étkezési szokásaink, még van hová fejlődni. 2017-ben több mint 950 ezer haláleset történt az egészségtelen táplálkozással összefüggésben, és a felnőttek fele túlsúlyos. Azért, hogy több lehetőségünk legyen az egészségesebb termékeket választani és vásárláskor megalapozott döntést hozni, a Bizottság egy kötelező, egységes, a csomagolások elülső részén található tápérték-jelölési rendszer bevezetését javasolja.

Az EU világelső az agrár- és élelmiszeripari termékek exportjában és importjában, és a világ legnagyobb piaca a halak és tenger gyümölcsei tekintetében. Az európai élelmiszerek a magas színvonalukról ismertek, és a stratégia célja az is, hogy a fenntarthatóságot a partnereivel való együttműködés során is előmozdítsa, főként a kereskedelmi megállapodásai révén.

A Parlament a fenntarthatóságot támogatja

Az európai zöld megállapodásról szóló, januárban elfogadott állásfoglalásában a Parlament üdvözölte a fenntartható élelmiszerellátásra vonatkozó stratégia tervét, és kiemelte, hogy fontos a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása, miközben a mezőgazdasági ágazatot is támogatni kell. Ismételten hangsúlyozta, hogy csökkenteni kell a növényvédő szerektől való függőséget és az antibiotikumok mezőgazdaságban történő felhasználását. Az EP-képviselők magasabb szintű állatjóléti előírásokat és az élelmiszer-pazarlás 50%-os csökkentését kérték az EU-ban.

Brüsszel, 2020. május 28.

Az időseket és egyedül élőket segíti egy európai projekt egy mobilalkalmazással

Egy európai projekt, amely segít a rászorulóknak egy mobilalkalmazással a koronavírus-járvány idején. A segítség azonnal érkezik - egy egyszerű kattintással. Ez egy olyan projekt része, amelyet az európai kohéziós politika támogat, és amelyet a válság miatt kialakult mostani igényekhez igazítottak. Már tesztelik Lengyelországban, és hamarosan elérhető lesz az Unió más államaiban is.

Az okostelefonokat is alkalmazzák a közösségi gondozásban a koronavírus-válság idején Lengyelország északnyugati részén. Április óta mindenkinek maszkot kell viselnie a nyilvános helyeken. Akik nem hagyhatják el az otthonukat, azoknak egy új applikáció - amely az EU kohéziós alapjainak finanszírozásával működő európai szociális projekthez tartozik - lehetőséget kínál maszkok és egyéb alapvető áruk megrendelésére, csupán néhány kattintással.

- Ez a támogatás nagyon fontos, különösen az idős emberek számára. Először is az általános pánik miatt félnek kimenni, és sétálni az utcán. Ezen kívül félnek a fertőzéstől - mesélte az egyik idős hölgy, Irena.

A The Good Support Programme teljes költségvetése 2,2 millió euró. Ebből 1,87 milliót finanszíroz az európai kohéziós politika. Ebben a térségben a projekt 300 embert, 300 gondozót és mintegy 100 önkéntest mobilizál.

A The Good Support Programme-ban részt vesz a koordináció, a gondozók, a családok és a szomszédok. A cél az, hogy gyorsan reagáljanak a sürgős igényekre: közösségi erőforrásokra és egymás megsegítésére. A válság idején a városházán fogják össze mindezt. A projekt a járvány előtt egyebek közt segített pszichológust, ügyvédet vagy gyógytornászt találni, de adaptálódott a koronavírus által keltett problémákhoz. Mindent valós időben kezelnek a rászorulóknak igényei szerint.

A koordinátor, Monika Turowska elmondta, hogy a programnak köszönhetően áttekintést kap az összes önkéntesről és a rászorulóknak adatbázisáról. A platformot könnyű használni, csak megadja a kedvezményezettek nevét, hogy ki foglalkozik velük, és kiadja nekik a feladatot.

Manapság a maszkok iránt nagy a kereslet. Ezeket a város "szakmai tevékenységi központjában" készítik, és a helyi szociális támogató irodának (OWES) szállítják. Több száz önkéntes csomagolja, és osztja szét őket. Kiszállításkor ők is használják az applikációt.

Maciej Markowski, a 10tka alapítója elmondta, hogy az alkalmazásban üzenetet kapnak egy idős vagy egyedül élő embertől, aki segítségre szorul. Ennek alapján élelmet szállítanak, kutyákat sétáltatnak, kiviszik a szemetet vagy csak beszélgetnek telefonon.

A világjárvány idején az alkalmazás ingyenes, és már fejlesztik angol és spanyol nyelven is. A Good Support Programme szerint hamarosan elérhető lesz más országokban is.

Brüsszel, 2020. május 25.

A Covid19 nem vette el a villamos energia szektor zöld étvágyát

Bár a villamos energia szektor a koronavírus-járvány okozta bevételkiesések miatt rövid távon egyes megújulóprojektek elhalasztására kényszerült, az olasz Enel, a svéd Wattenfall és más nagy európai energiacégek első emberei a zöld és a digitális átállás és a villamosítás felgyorsítására sürgetik az Európai Uniót a gazdaság fellendülését célzó program részeként.

Az Eurelectric által hétfőn közzétett adatok szerint az év első négy hónapjában 6-10 százalékkal csökkent a villamos energia iránti kereslet Európában, ami a fizetési moratóriumokkal és az elektromos áram csökkenő árával együtt jelentős hatással volt a közműcégek bevételeire. A villamos energia szektor beruházásai az európai ernyőszervezet becslései szerint akár 15 százalékkal is visszaeshetnek idén, ami első látásra nem jó jel az EU megaberuházásokat kívánó ambiciózus klímaterveinek a megvalósítása szempontjából.

A legnagyobb európai villamos energia cégek közül több vezetője egy, az Eurelectric által szervezett videokonferencián arról számolt be, hogy vállalataik a Covid19 miatt fellépő keresletcsökkenés és bevételvisszaesés miatt eredeti beruházási tervei újragondolására és egyes projektek elhalasztására kényszerültek (a svéd Wattenfall például egy hollandiai szélerőmű

beruházásból szállt ki), de egybehangzóan úgy vélekedtek, hogy hosszú távú terveikre nem lesz hatással a mostani válság, mi több a beruházások felgyorsítására számítanak.

Francesco Starace, az olasz Enel elnök-vezérigazgatója ezzel összhangban arra számít, hogy az Európai Bizottság szerdán bemutatandó gazdasági konjunktúra terve „rálicitál majd” a testület zöld megállapodásáról szóló javaslataira és nem feledkezik meg a méltányos átállási mechanizmusról sem. Az Enel-főnök úgy látja, hogy ha a koronavírus-járvány előtt voltak is vonakodó iparágak, közülük most többen készek „fejest ugrani” az új, fenntartható modellbe. Példaként az autóipart említette, amelyet meglátása szerint már nem kell győzködni az elektromos autókra való gyorsabb áttérés előnyeiről.

Az Eurelectric a szerdai bejelentés elé időzített közleményében lényegesnek nevezi azoknak az akadályoknak az eltávolítását, amelyek 2020 első negyedében gátolták az épületek, a közlekedés és az energiaszektor iparágak gyors villamosítását.

A villamos energia cégek európai lobbiszervezete rámutat, hogy a 2025-ig szükségessé váló 1 millió elektromos töltőállomás mindössze 17 százalékát helyezték üzembe, és számos üzembehelyezési projektet töröltek idén vagy jövőre halasztottak. „Az infrastruktúra kihelyezése elengedhetetlen a járműipar fenntartható talpra állásához” – húzza alá a közlemény, amely az épületfelújítás és villamosításban rejlő óriási potenciálra is felhívja a figyelmet. Európában jelenleg az épületek alig 25 százaléka minősül energiahatékonyak.

Az épületszigetelési projektek összekötése a (gázbojlerről) elektromos hőszivattyúkra való átállásra az Eurelectric szerint közvetlen hatékonyságjavulást eredményezne és csökkentené a rezsizámlát. Továbbá körülbelül 1,4 millió munkahelyet teremtené helyben.

A nehézségek dacára a villamos energia szektor továbblépett az energiamérleg dekarbonizálásában. A kedvező időjárási viszonyok és az online elérhető plusz kapacitásoknak köszönhetően a megújuló részaránya az áramtermelésben mostanra elérte a 44 százalékot. Eközben folytatódott a szén részarányának fokozatos csökkenése az energiamixen belül. Az első négy hónapban a tavalyi év azonos időszakához képest 27,5 százalékkal kevesebb villamos energiát állítottak elő szénből az Eurelectric adatai szerint.

A villamos energia és általában a közműcégek, a távközlési vállalatok, a biztosítók és a bankok köztes helyzetben vannak és próbálnak navigálni a válságból. A villamos energia szektor két éven belül túllehet a krízisen, míg a válság által különösen sújtott ágazatoknak ennél hosszabb időre lesz szükségük a talpraállásra.

Brüsszel, 2020. május 15.

Koronavírus-intézkedések Magyarországon:

Induljon szankciós eljárás, álljanak le a kifizetések, kérik a képviselők

A határozatlan idejű veszélyhelyzet és a szólásszabadság korlátozása nincs összhangban az európai értékekkel.

A Bizottságnak kötelezettségszegési eljárást kellene indítania Magyarországgal szemben, a Tanácsnak pedig napirendre kellene tűznie a 7. cikk szerinti eljárást.

Az uniós források kifizetését a jogállamiság tiszteletben tartásához kell kötni.

Veszély fenyegeti a magyar demokráciát és alapjogokat, vélte az európai képviselők többsége, akik a magyar polgárok és jogállamiság védelmére kérték a Bizottságot és a Tanácsot.

A Vera Jourová bizottsági alelnök és a Tanács horvát elnöksége részvételével csütörtökön a Parlamentben lezajlott vitán a felszólalók többsége szerint a magyar kormány által a koronavírus-járvány kezelésére hozott veszélyhelyzeti intézkedések - többek között a határozatlan idejű veszélyhelyzet bejelentése - nem állnak összhangban az európai szabályokkal, és veszélybe sodorják a magyar demokráciát.

Több képviselő a jogi változások vizsgálatának befejezését és kötelezettségszegési eljárás elindítását kérte a Bizottságtól. Többen a következő MFF-ből és helyreállítási alapból Magyarországnak kifizetendő uniós pénzek leállítását kérik abban az esetben, ha a kormány nem tartja tiszteletben a jogállamiságot. A képviselők bírálták a Tanács passzivitását, és hangsúlyozták: a Tanácsnak lépnie kell a Parlament által indított [7. cikk szerinti eljárásban](#).

Néhány képviselő védelmébe vette a demokratikusan megválasztott magyar Országgyűlés által hozott döntéseket, és párhuzamot vont a magyar lépések és más tagállamok, köztük Spanyolország és Franciaország intézkedései közé.

Háttér

A Parlament az [április 17-i állásfoglalásában](#) kiemeli, hogy a koronavírus-járvány kezelésével kapcsolatos „valamennyi intézkedésnek a jogállamisággal összhangban szigorúan a helyzet által megkövetelt mértékkel [...] kell arányosnak lennie, egyértelműen kapcsolódnia kell a jelenlegi egészségügyi válsághoz, időben korlátozottnak kell lennie, és valamennyi intézkedést rendszeres ellenőrzésnek kell alávetni”.

A veszélyhelyzet határidő nélküli meghosszabbítása, a kormány felhatalmazása a rendeletekkel történő kormányzásra, és a parlamenti ellenőrzés meggyengítése „az európai értékekkel teljes mértékben összeegyeztethetetlen”, fogalmaz az állásfoglalás.

Brüsszel, 2020. május 14.

Magyar vita: Vera Jourová készen tartja az ostorát

A járványügyi veszély enyhülése a COVID19 miatt elrendelt rendkívüli tagállami intézkedések fokozatos kivezetését indokolja a tagállamokban, így Magyarországon is – közölte a jogállamért felelős bizottsági alelnök, aki „ugrásra készen” napi szinten rajta tartja a szemét a felhatalmazási törvény alkalmazásán Vera Jourová szerint bizonyos munkavállalói jogok és az adatvédelmi szabályok alkalmazását máris vizsgálja az Európai Bizottság.

Sokadik alkalommal tűzte plenáris ülésének napirendjére a magyarországi demokrácia állapotáról szóló vitát az Európai Parlament, amely csütörtökön a vészhelyzeti intézkedéseknek szentelte figyelmét. Miközben baloldali pártok, a liberálisok és az Európai Néppárt részéről felszólalók közül többen is azonnali fellépést sürgettek, többek között a kifizetések felfüggesztésével a magyar kormány ellen, addig az EPP magyar nemzetiségű tagjai, a z Európai Konzervatívok és Reformerek (ECR), a szélsőségesen eurószkeptikus Identitás és Demokrácia frakció tagjai és egyes független képviselők úgy vélték, hogy semmi kirívó nem történik Magyarországon, amely újra „a baloldali többség” és a kettős mérce áldozata.

Vera Jourová, az Európai Bizottság jogállamiságért is felelős alelnöke hangsúlyozta, hogy a magyarországi vészhelyzeti intézkedések „különleges aggodalomra adnak okot”, mert azok – szerinte – „úgy tűnik”, hogy a más hasonló tagállami intézkedéseknél kiterjedtebbek, és a visszavonásuknak nincs egyértelmű határideje. Ezen túlmenően úgy vélte, hogy a rémhírterjesztést akár 5 éves szabadságvesztéssel is szankcionáló Btk-módosítás nem fogalmaz eléggé világosan, ami egyfelől jogbizonytalanságot idéz elő, másfelől „dermesztő hatása” lehet a szabad

véleménynyilvánításra, így az újságírára is úgy, hogy a biztos szerint a magyarországi médiakörnyezet az elmúlt években folyamatosan romlott. „Ezért az Európai Bizottság árgus szemekkel figyeli a törvény alkalmazását” – tette hozzá.

A valamivel több mint egyórás vita végén erre a témára visszatérve Jourová megemlítette, hogy tudomása van a legfrissebb esetekről, így a rémhírterjesztési törvény alapján fogatosított letartóztatásokról és az önkormányzatok bevételeinek csökkentését eredményező lépésekről. Közölte, hogy napi szinten kap jelentést a magyarországi helyzet alakulásáról és napi szinten mérlegeli, hogy „jogi útra tereljük az ügyet”. „Nem indítottunk kötelezettségszegési eljárást, még” – szögezte le megnyomva a „még” szót.

A cseh nemzetiségű bizottsági alelnök azt is bejelentette, hogy a Bizottság figyelmét máris felkeltette két dolog, amelyek tárgyában vizsgálódik. Az egyik az, hogy bizonyos munkavállalók kétoldalú alapon lemondhatnak a magyar munkaügyi szabályozásban biztosított jogaikról. A másik pedig az adatvédelmi szabályok betartásával függ össze, erről közelebbit nem árult el.

Vera Jourová úgy vélte, hogy most, hogy a járványügyi vészhelyzet Európa-szerte enyhülőben van, a Bizottság indokoltnak tartja a veszélyhelyzeti intézkedések fokozatos kivezetését és helyettük célzottabb intézkedések alkalmazását. „Magyarországtól is azt várjuk, hogy folyamatosan térjen vissza a normális helyzethez” – hangsúlyozta.

Nicolina Brnjac, a Tanács elnökségének nevében felszólaló horvát államtitkár emlékeztetett rá, hogy az általános ügyek tanácsának márciusi napirendjére tűzték a 7-ik cikk szerinti jogállami eljárást, de a koronavírus-járvány miatt törölni kellett az ülést. A horvát elnökség azon lesz, hogy ezt pótolják, de egyelőre nem látható, mikor lehet formális ülést összehívni (ezt a kérdést hivatalosan informális keretek között, tehát videókonferencián nem lehet napirendre tűzni).

A szocialista, liberális (Renew), zöldpárti és szélsőbaloldali frakciók felszólalói néhány néppárti képviselővel kiegészülve a Bizottságot és a Tanácsot okolták azért, amit a magyarországi helyzet elfajulásának neveztek. Iratxe Garcia Pérez, a szocialisták és demokraták frakcióvezetője felidézte a Freedom House közelmúltbeli jelentését, miszerint Magyarország már nem tekinthető demokráciának. „Azzal, hogy hallgatunk, vétkessé válunk mi is” – közölte, cselekvésre szólítva fel a Bizottságot, a Tanácsot és a Fidesz azonnali kizárását követelve az Európai Néppárttól. Ő és utána más felszólalók (a liberális román Ramona Stugariu, a német szocialista Birgit Sippel) is külön kitértek a nők elleni erőszak ellen elfogadott Isztambuli Egyezmény magyarországi ratifikálásának a megtagadására, ezt a lépést is hozzáadva Orbán Viktor „bűnlajstromához”.

Számos, a felhatalmazási törvényt és a kormány működését antidemokratikusnak nevező képviselő (Ramona Stugariu, Malin Björk (GUE), Birgit Sippel, a liberális Sophie in 't Veld, Clare Daly, szélsőbaloldali) az uniós pénzek magyarországi folyósításának azonnali befagyasztását követelte.

Gwendolin Delbos-Corfield (francia zöldpárti), a magyar jelentéstevő szerint egyetlen tagállamban nincs határidő a veszélyhelyzeti intézkedések megszüntetésére, és ez Magyarország. Figyelmeztetett, hogy „egyre több terhelő információ áll rendelkezésre a magyarországi helyzetről”, ezzel összefüggésben ő és néhány más képviselő is kitért a kritikus FB-bejegyzése miatt előállított nyugdíjas esetére. Felrótta a Bizottságnak, hogy nem akar „szerződésszegési” eljárást indítani.

Deli Andor, a néppárti vezérszónok (egyúttal a képviselők közül elsőként felszólaló) viszont éppen arra hívta fel a figyelmet, hogy a Bizottság a felhatalmazási törvény kapcsán nem állapított meg jogsértést. A vita és a magyar kérdés napirenden tartása a vajdasági Fideszes képviselő szerint „a régi koncepciók perem emlékéit idézi”. Párttársa, a romániai magyar Vincze Loránt szerint semmi sem indokolja az újabb vitát. Brüsszeli boszorkányüldözésnek nevezte Orbán Viktor folyamatos támadását, és kérdőre vonta az EP-t, hogy miért nem foglalkozik a román elnök kijelentésével, amelyben úgymond a kisebbségi jogok bővítését nemzetárulásnak nevezte.

Az Igazság és Demokrácia (ID) színeiben felszólaló, túlnyomórészt olasz Liga-képviselők és az ECR részéről többen is védelmükbe vették a magyar kormányt, arra emlékeztetve, hogy a

veszélyhelyzeti döntésről az ország demokratikusan megválasztott parlamentje döntött. Többen, így az ID-hez tartozó francia Nicolas Bay is kettős mércét emlegettek, mondván, hogy Franciaországban sem különböznek a veszélyhelyzeti intézkedések, mégis csak a magyar kormányt veszik elő.

Gyöngyösi Márton (Jobbik, független) úgy vélte, hogy Orbán Viktor az elmúlt két hónapban visszaélt a hatalmával, családjának és barátainak az üzletim pozícióit erősítette, miközben ellenzéki önkormányzatokat megfosztottak a bevételeik egy részétől. „Orbán gyáva és opportunist is, mert autokrata rendszert épít EU-s pénzekből” – hangsúlyozta.

Gyöngyösi sajnálja, hogy Varga Judit igazságügyi miniszter nem szólalhatott fel a vitán és nem adhatott magyarázatot a magyar intézkedésekre. Ugyanezt Deli Andor is megemlítette, felröva az EP elnökének, hogy nem segítette a magyar kormány részvételét a vitában.

Mint ismeretes, a vitát megelőző napokban levélváltásra került sor David Sassoli, EP-elnök és a magyar miniszterelnök között, utóbbi a járványügyi elfoglaltságaira hivatkozva hárítva el a brüsszeli meghívást és maga helyett az igazságügyi minisztert ajánlva. Ezt azonban az EP elnökök értekezlete végül eljárásrendi okokra hivatkozva elutasította (szerintük az ilyen jellegű plenáris vitán csak állam- és kormányfő szólhat fel, ráadásul a COVID19-szabályok miatt fizikailag is jelen kell lenniük a hozzászólóknak). Magyar részről pedig rámutattak, hogy a horvát elnökséget is államtitkári szint képviselte és már korábban is előfordult, hogy online hozzászólások hangzottak el plenárison.

Brüsszel, 2020. május 13.

A gumiabroncsok címkéinek ezentúl energiafelhasználási és tapadási adatokat is tartalmaznia kell

A címkéken 2021-től kötelező lesz feltüntetni az üzemanyaghatékonyságot, a nedvestapadást, és a külső gördülési zajszintet

A becslések szerint ettől tíz millió tonnával kevesebb lesz a széndioxid-kibocsátás

A gyártók kilenc milliárd eurós forgalomnövekedéssel számolhatnak

Az autó- és teherautó-gumikra vonatkozó új címkézési szabályok célja, hogy a vásárlók tudatosan döntsenek az üzemanyagot megtakarító, biztonságosabb és kevesebb zajt okozó abroncsok mellett.

A tagállami szakminisztereket tömörítő Tanáccsal már leegyeztetett, szerdán elfogadott új szabályzásnak köszönhetően a gumiabroncsok címkéin ezentúl fel kell tüntetni az abroncs üzemanyag-hatékonyságát, nedvestapadási indexét, és külső gördülési zajszintjét.

A címkéknek a későbbiekben a kilométerben kifejezett maximális élettartamra, a kopásra, az újrafutózott abroncsra és a havon és jégen mért tapadásra vonatkozó adatokat is tartalmazniuk kell. A kilométerben kifejezett élettartammal és a kopásállással kapcsolatos információ feltüntetése akkor válik majd kötelezővé, ha megjelennek a megfelelő tesztelési módszerek. A környezetre káros mikroműanyagok jelentős része a gumiabroncsok kopásából származik.

Az új címkeszabályok a nehézgépjárművek ún. C3 abroncsaira is vonatkoznak, amelyek eddig nem tartoztak az Unió címkézési szabályainak hatálya alá.

A címkéket a fogyasztók számára jól láthatóan kell elhelyezni mindenhol, ahol gumiabroncsokat árulnak, így az online boltokban is. A címkéken egyszerűen olvasható QR-kódokat is fel kell tüntetni.

Jelentéstevő

Henna Virkkunen (EPP, Finnország): „A felülvizsgált gumiabroncs-címke egyszerű, de hatékony eszköz, amellyel a fogyasztói szokások megváltoztatásán keresztül hozzájárulhatunk a biztonságosabb és tisztább környezethez. A rendelet biztosítja, hogy a vásárlók egyértelmű, lényegretörő és egymással összehasonlítható információhoz jutnak a gumiabroncsok kiválasztásakor.

A természetbe jutó mikroműanyagok nagy része a gumiabroncsokból származik. A probléma kezelése érdekében a rendelet a gumik életkorára és kopására is kiterjed, ezeket a paramétereket attól kezdve kell majd feltüntetni a címkén, hogy a megfelelő tesztelési módszer elérhetővé válik."

A következő lépések

A jogszabály az Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően, 2021. május elsejével alkalmazandó.

Háttér

Az új címkézési rendszer akár tízmillió tonna széndioxiddal kevesebb kibocsátást jelenthet, a gyártóknál pedig 9 milliárd eurós forgalomművekedést eredményezhet. Életbe lépésével az új rendelet felváltja a gumiabroncsok címkézéséről szóló 2009-es rendeletet.

Brüsszel, 2020. május 7.

Brüsszel előrehozná a zöld megállapodás növekedést gerjesztő elemeit

A koronavírus-járvány miatt az Európai Bizottságnak át kell rendeznie az európai zöld megállapodás prioritásait, előre hozva az épületfelújítási programot és más munkahely-teremtő kezdeményezéseket, miközben az is nyilvánvaló, hogy az eredetileg tervezettnél több közpénzt kell majd fordítani a zöld átállásra – közölte Diederik Samsom, az új, fenntartható gazdasági modellért felelős bizottsági ügyvezető alelnök, Frans Timmermans közvetlen munkatársa.

Az Európai Bizottságnak meggyőződése, hogy az éghajlatváltozás elleni fellépés katalizátora lehet Európában a példátlanul súlyos gazdasági válságból való kilábalásnak, és ebben nagy szerep jut majd az európai zöld megállapodásnak. De, ha a von der Leyen féle Bizottság által kigondolt formula továbbra is érvényes, a koronavírus-járvány által okozott gazdasági károk miatt valószínűleg újra kell gondolni a paramétereit – állapította meg az Európai Politikai Központ (EPC) által rendezett videóbeszélgetésen az Európai Bizottság témával foglalkozó egyik legmagasabb rangú tisztviselője.

„Olyan területre tévedünk, ahol sohasem jártunk azelőtt. A koronavírus-járványt recesszió, óriásira dagadó adósságok és deficitok és tömeges munkanélküliség kíséri. Mondjuk ki őszintén, senki sem tudja pontosan, hogyan tudunk kimászni a kátyúból” – vélekedett Diederik Samsom, aki az európai zöld megállapodásért felelős bizottsági ügyvezető alelnök, Frans Timmermans kabinetfőnöke.

Ami a változó paramétereket illeti, a holland baloldal korábbi vezére szerint nyilvánvaló, hogy a gazdasági recesszió 15-20 százalékkal csökkentheti a magánszféra beruházási kapacitásait, ezért az államoknak kell még több pénzt betenniük a rendszerbe.

Emlékeztetett rá, hogy a decemberben bemutatott európai zöld megállapodás eleve egy új növekedési modellre lett felfűzve, és nem pusztán környezetvédelmi ambíciókat követett. Ezért az átfogó programban bemutatott intézkedések – szerinte – egytől egyig egy fenttartható növekedési modell felé viszik Európát.

Samsom úgy látja, hogy a politikai akarat a zöld megállapodás végrehajtásához továbbra is adott, de több időre, valamint több pénzre lesz szükség a projekt megvalósításához.

A Bizottságnak először is újra kell gondolnia a zöld megállapodásban előirányzott intézkedések sorrendiségét, előrehozva azokat az elemeket – például a nagyszabású épületfelújítási programot -, amelyek nagy számú új munkahelyet képesek teremteni – mutatott rá Frans Timmermans kabinetfőnöke. Emlékeztet, hogy a Bizottság az eredeti célt megduplázva 200 milliárd euró épület ipari méretekben történő szigetelését javasolta, ami jelentős számú munkahelyet teremthet és csökkentheti a háztartások rezsiköltségeit.

Egy másik terület, ahol a Bizottság szerint rá kellene lépni a gázpedálra, az energiarendszerek átalakítása és azon belül is a hidrogén-előállítás, -szállítás és felhasználás előmozdítása. A közlekedési projektek megvalósítása is időben előre jöhet, az európai autóipar talpraállításával foglalkozó tervvel kombinálva. De, ahogy más ágazatokban is, a Bizottság a jövő technológiáiba való beruházások felgyorsítását fogja javasolni, mint amilyen az elektromos buszok és az elektromos töltőállomások gyorsított ütemű üzembe helyezése, illetve kiépítése.

A zöld megállapodás súlypontáthelyezése felgyorsíthatja azokat a projekteket is, amelyek egyszerre több európai nagyváros közös elektromos buszbeszerzését irányozza elő. Annál is inkább, mert az ilyen kapcsolt közbeszerzések nagy volumenű megrendeléseket adhatnak az európai járműipar számára. Diederik Samsom szerint a városi mobilitás elsőbbséget élvez majd többek között olyan projektek támogatása révén, amelyek koronavírus-ellenálló tömegközlekedést eredményezhetnek.

Kérdésre válaszolva az ügyvezető alelnök kabinetfőnöke úgy vélte, hogy a 2030-as kibocsátási értékeket felülvizsgáló „éghajlatterv” megalapozó hatástanulmányon javában folyik a munka, és az előzetes menetrend betartásával szeptemberben mutatja be a Bizottság. Ismert, hogy Brüsszel a számítások alapján a jelenleg érvényes 40%-os kibocsátás-csökkentési cél 50-55 százalékra való felemelését javasolhatja majd.

Samsom meglátása szerint Brüsszelnek az okozna a jelenlegi helyzetben igazán fejfájást, ha 2022 lenne az időhatár. Miután azonban az európai zöld megállapodás három évtizedet ölel fel, és 2030-ig még tíz év hátra van, szerinte ez érdemben nem befolyásolja a munkát és a forgatókönyveket sem.

Brüsszel, 2020. május 2.

A sajtószabadság védelme a koronavírus-járvány idején

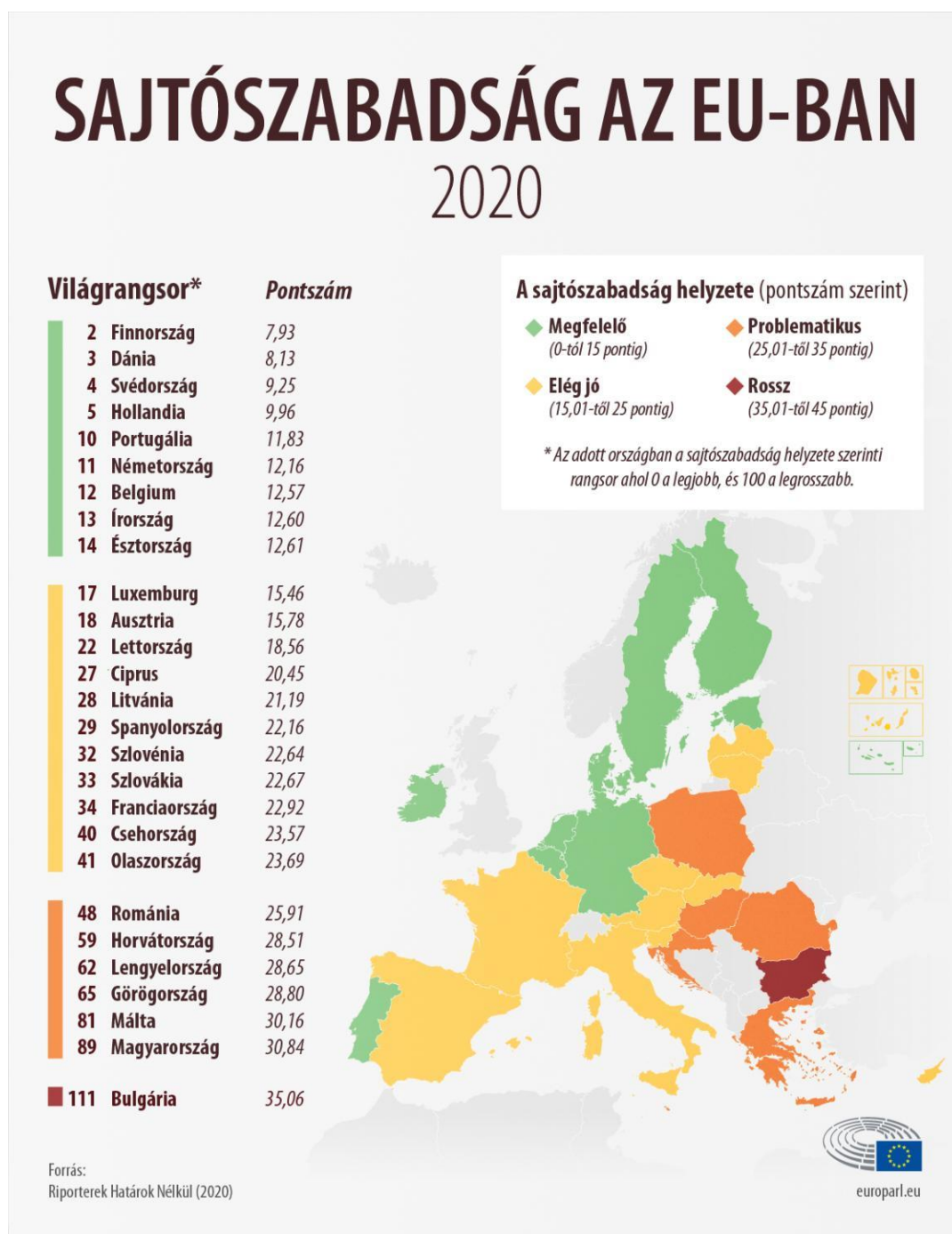
A Covid-19 súlyosan érinti a médiát, amelynek döntő szerepe van abban, hogy az emberek pontos és megbízható tájékoztatást kapjanak a vírusról, és kevesebb álhírral találkozzanak.

A sajtószabadság világnapja

Május 3. a sajtószabadság világnapja. A Riporterek Határok Nélkül idei sajtószabadság-rangsora már figyelembe vette a koronavírus-járvány szabad sajtóra gyakorolt hatását is.

Európa a legbiztonságosabb az újságírók számára

A 2020-as sajtószabadság-rangsor szerint Európa az a régió, ahol a sajtószabadság a legbiztosabb védelem alatt áll. A legtöbb tagállam a „megfelelő”, vagy „elég jó” minősítést kapta, a legelőkelőbb helyeken idén is Finnország, Dánia, Svédország és Hollandia végzett. Magyarország a 89. helyen áll.

A Riporterek Határok Nélkül rangsora

A Riporterek Határok Nélkül azonban figyelmeztet, hogy a kontinensen is ért zaklatás, vagy fenyegetés újságírókat.

Növekszik az újságírókkal szembeni ellenséges fellépés a világban

A koronavírus-járvány lassítását célzó vészhelyzeti intézkedések miatt számos ország hátrébb csúszott a rangsorban, például Irán (három helyet esett vissza, 173.), vagy Irak (hat helyet esett

vissza, 162.). Kína a 177. helyen áll.

Továbbra is a Közel-Kelet és Észak-Afrika a legveszélyesebb régiók a világon az újságírók számára. A sajtószabadság megsértésével kapcsolatos esetek száma az ázsiai és csendes-óceáni térségben növekedett a legnagyobb mértékben.

A Riporterek Határok Nélkül adatai szerint 2020-ban már 11 újságírót gyilkoltak meg. Ebből a szempontból a tavalyi év volt a legkevésbé rossz az elmúlt 16 év során. 2019-ben ugyanis csökkent azoknak az újságíróknak a száma, akik konfliktusos övezetekben veszítették életüket, így összesen világszerte 49 halálesetről tudunk (ez 44%-os csökkenés a 2018-as adathoz képest).

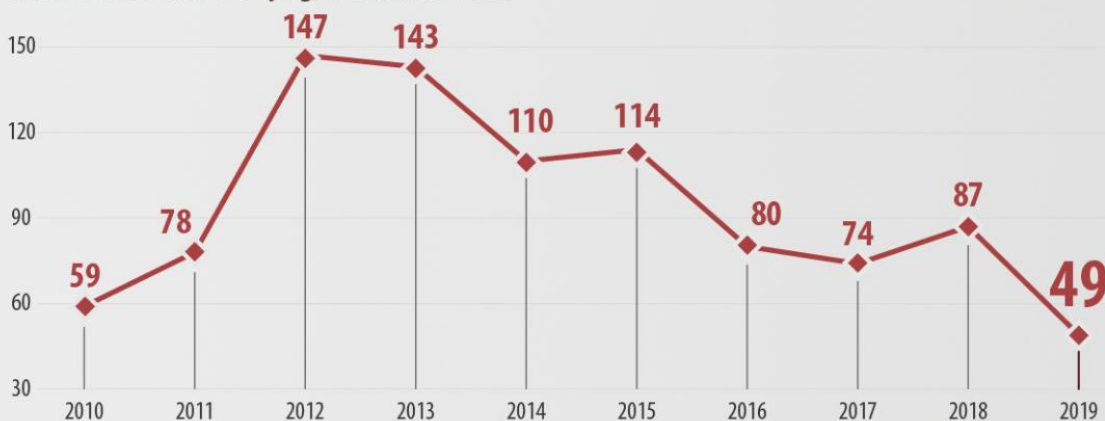
A SAJTÓSZABADSÁG HELYZETE A VILÁGBAN

**Meggyilkolt, őrizetbe vett vagy
túszként fogva tartott újságírók
száma a világban (2019)**

Meggyilkolt

Az elmúlt 10 évben 941 újságíró vesztette életét

Forrás:
Riporterek Határok Nélkül (2019)

Az újságírói munka nem veszélytelen

A néhány pozitív adat ellenére a média szabadságának általános helyzete az egész világon romlott, és az újságírók elleni fenyegetések gyakoribbak. Az újságírók számára biztonságosnak ítélt országok száma továbbra is csökken: 2019-ben és 2020-ban a 180 vizsgált országnak mindössze 24%-a „megfelelő” vagy „elég jó” besorolású, szemben a 2018. évi 26%-kal és a 2017-es 27%-kal.

Jelenleg a világon mintegy 361 újságírót tartanak fogva, majdnem egyharmadukat Kínában. 2019 végén még 389 volt ez a szám. Kína után a legtöbb esetet Egyiptomból, Szaúd-Arábiából, Szíriából, Törökországból, Vietnámból, Iránból, Bahreinből és Jemenből jelentették. A túszul tartott újságírók száma 2019-ben változatlan maradt, ők Szíriában, Jemenben, Irakban és Ukrajnában vannak. (A túszul ejtett újságírókra vonatkozóan még nem állnak rendelkezésre 2020-as adatok.)

A Riporterek Határok Nélkül 180 országot vizsgálva állítja fel minden évben rangsorát, amelyben 0 és 100 pont között értékeli a sajtószabadság helyzetét az adott államban, figyelembe véve például a média függetlenségét, a jogszabályi kereteket, az átláthatóságot és az újságírók elleni erőszakot is. Minél alacsonyabb a szám, annál jobb a sajtószabadság helyzete az adott országban.

A média is nehéz helyzetbe került a világjárvány miatt

Az ágazat reklámbevételei óriási mértékben csökkentek az elmúlt időszakban. A Parlament attól tart, hogy a pénzügyi problémák miatt a média egyre kevésbé lesz képes világos és megbízható információkkal szolgálni és felvenni a versenyt a vírus kapcsán terjedő hamis információkkal.

Az EP-képviselők április 17-én elfogadott állásfoglalásukban hangsúlyozták, a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos félretájékoztatás súlyos közegészségügyi problémát jelent, és minden európai számára elérhetővé kell tenni a megbízható információforrást. A független és megfelelően finanszírozott média elengedhetetlen a demokráciában.

A szólásszabadsághoz, a média szabadságához és sokszínűségéhez való jogot az EU Alapjogi Chartája és az Emberi Jogok Európai Egyezménye is hangsúlyozza.

AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA

11. cikk

A véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága

- 1** Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát, valamint az információk és eszmék megismerésének és közlésének szabadságát anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhatna, továbbá országhatárokon való tekintet nélkül.
- 2** A tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét tiszteletben kell tartani.

europarl.eu

Az EU Alapjogi Chartája is tartalmazza a véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadságát

Vészhelyzeti támogatás a médiának

A kulturális szakbizottság arra kérte a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy vészhelyzeti alap létrehozásának lehetőségét, amelyből a média és sajtó kaphatna támogatást.

Az EU már hozott néhány intézkedést kifejezetten a médiaszabadság támogatása és az újságírók védelme érdekében. 2020 márciusában 5,1 millió eurót tett elérhetővé a sajtószabadságot, vagy a média sokszínűségét veszélyeztető, megsértő ügyek feltárására és megelőzésére, valamint a határokon átnyúló nyomozások támogatását célzó projektek finanszírozására.

Brüsszel, 2020. április 29.

A gumiabroncsok címkézése: a károsanyag-kibocsátás csökkentése csak az egyik cél

Nagyobb legyen a biztonság a közutakon, csökkenjen a károsanyag-kibocsátás és a zajszennyezés - többek között ez a célja a gumiabroncsok címkéiről szóló új uniós szabálynak.

Főszerepben a környezetvédelem

Az EU elkötelezte magát amellett, hogy az 1990-es szinthez képest 2030-ra 40%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását. A közúti közlekedésből származik a károsanyag-kibocsátás 22%-a az Unióban, és ez az egyetlen ágazat, ahol ez a szám nem csökkent az 1990-es szinthez képest.

A karbonsemlegességet célzó Európa ezért a közlekedési ágazatból származó kibocsátást az 1990-es szinthez képest 60%-kal tervezi csökkenteni 2050-re.

A gumiabroncsok a gépjárművek üzemanyag-fogyasztásának 20–30 %-áért felelősek, ezért a takarékosabb abroncsok nagyban hozzájárulnak a kibocsátás csökkentéséhez. Az EU új szabályokat vezet be a címkézésükre, hogy a megfontoltabb, és remélhetőleg környezettudatosabb döntést hozzassunk vásárláskor.

A GUMIABRONCSOK CÍMKÉZÉSE

A gumiabroncsokhoz kapcsolódó károsanyag-kibocsátás

Az EU-ban az üvegházhatású gázok kibocsátásának **22%-a** a közúti közlekedésből származik

A gumiabroncsok adják a járművek üzemanyag-fogyasztásának **20-30%-át**

Az új jelölési rendszer előnyei

Alacsonyabb kibocsátás
10 millió tonnával csökkenhet a szén-dioxid-kibocsátás

Nagyobb biztonság
A jelölés alapján választhatunk olyan gumiabroncsot, ami jobban tapad a nedves úton

Alacsonyabb zajszint
A címke információt ad a gumik okozta zajszintről (decibelben)

Spórolás a fogyasztóknak
Az alacsonyabb üzemanyag-fogyasztás évi **2,8 milliárd eurót** spórolhat meg a fogyasztóknak

Forrás: az EP Kutatószolgálat

Új, egyértelműbb információ a címkén

Az új szabály szerint a címkéknek információt kell adniuk a gumiabroncs üzemanyag-hatékonyságáról egy A-tól G-ig tartó skálán, arról, hogy mennyire tapadnak a nedves úton, is milyen hangosak (decibelben kifejezve). A címke ki fog egészülni a hó- és jégtapadásra vonatkozó ikonokkal, és később bevezethetik a futásteljesítményre és a kopásra vonatkozó paraméterek hozzáadását is. Ez elősegítheti a gumiabroncsok kopása miatt a környezetbe kerülő mikroműanyagok mennyiségének csökkentését.

Fontos, hogy a címkéket jól látható helyen kell feltüntetni, az interneten vásárolt gumiabroncsok esetében is, és egy QR kódot kell tartalmaznia, további információval.

A következő lépések

A Parlament és a Tanács 2019 novemberében előzetes megállapodást fogadott el a szabályozás részleteiről, amelyet a Tanács már megszavazott. Az EP ipari szakbizottsága is jóváhagyta, így most a Parlament plenáris ülésén a sor, hogy szavazzon róla.

Brüsszel, 2020. április 28.

Könnyítések a bankoknak a reálgazdaság hitelezése érdekében

A bankszektorra vonatkozó intézkedéscsomagot fogadott el kedden az Európai Bizottság a háztartásoknak és a vállalkozásoknak történő hitelnyújtás megkönnyítése érdekében. „A bankok tíz

éve a probléma részei voltak, most a megoldásé” – vélekedik Valdis Dombrovskis, a Bizottság ügyvezető alelnöke.

A kedden bemutatott banki csomag a magánszemélyeknek és a vállalkozásoknak történő hitelnyújtást hivatott elősegíteni. „Minél jobban meg tudjuk őrizni az európai gazdaság termelői kapacitásait, annál gyorsabb lesz a gazdasági fellendülés” – jelentette ki Valdis Dombrovskis, az euróért és gazdaságért felelős ügyvezető alelnök.

Emlékeztetett rá, hogy a több mint tíz évvel ezelőtt bekövetkezett gazdasági és pénzügyi válság idején a bankok a probléma részei voltak. Most azonban a megoldás részei, köszönhetően annak, hogy az elmúlt években megfelelő pénzügyi puffert képeztek ahhoz, hogy válság idején is stabilak maradjanak és hitelezni tudjanak a reálgazdaságnak.

A kedden bemutatott banki csomag egyik eleme egy értelmező közlemény, amely a Bizottság uniós számviteli és prudenciális keretrendszerekkel kapcsolatos álláspontját ismerteti. A csomag része továbbá a bankokra vonatkozó szabályok célzott és gyors megoldásokat kínáló módosítása.

A közlemény felhívja a figyelmet arra, hogy az uniós szabályok lehetővé teszik a bankok és felügyeleti hatóságai számára, hogy gazdasági válsághelyzetek idején rugalmasan, ugyanakkor felelősségteljes módon járjanak el a polgárok és a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások támogatása érdekében.

A rendelet néhány célzott változtatást is végrehajt annak érdekében, hogy maximalizálja a bankok hitelezési kapacitását, valamint a koronavírus-világjárvány okozta veszteségek levezetésére szolgáló képességeiket, miközben továbbra is biztosítja ellenállóképességük fenntartását.

A jogi kötőerővel nem bíró dokumentum megerősíti a számviteli és prudenciális szabályok rugalmasságának alkalmazásáról szóló közelmúltbeli – többek között a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság, az Európai Bankhatóság (EBH) és az Európai Központi Bank által tett – nyilatkozatokat.

A Bizottság arra ösztönzi a bankokat és a felügyeleti hatóságokat, hogy használják ki az uniós számviteli és prudenciális keretek rugalmasságát. A közlemény például megerősíti – és üdvözlí – az uniós szabályok rugalmasságát a kölcsönök visszafizetésére vonatkozó állami és magánszférabeli hiteltörlesztési moratóriumok tekintetében (az EBH április 2-i iránymutatása). Kiemeli azokat a területeket is, ahol a bankokat felelősségteljes fellépésre kéri fel, például úgy, hogy tartózkodnak a részvényeseknek történő osztalékfizetéstől, vagy konzervatív megközelítést alkalmaznak a változó javadalmazás kifizetésével kapcsolatban.

A közlemény arra is felhívja a figyelmet, hogy a bankok hogyan segíthetik a vállalkozásokat és a polgárokat digitális szolgáltatásokon keresztül, ideértve az érintéses és a digitális fizetéseket is.

A testület szerint az uniós banki prudenciális szabályok (a tőkekövetelményekről szóló rendelet) néhány célzott, „gyors megoldásra” irányuló módosítása azt a célt szolgálja, hogy a bankok a lehető legnagyobb mértékben képesek legyenek a hitelezésre és a koronavírus okozta veszteségek elnyelésére.

A Bizottság ezért kivételes átmeneti intézkedéseket javasol a koronavírussal kapcsolatos fejlemények azonnali hatásának enyhítésére azáltal, hogy kiigazítja a bankok tőkéjére vonatkozó nemzetközi számviteli standardok alkalmazásának ütemezését, kedvezőbb elbánásban részesíti a válság során nyújtott állami garanciákat, elhalasztja a tőkeáttételi mutatót kiegészítő tőkepuffer alkalmazásának kezdő időpontját, és módosítja egyes kitettségeknek a tőkeáttételi mutató számításából való kizárása módját.

A Bizottság javasolja továbbá több olyan elfogadott intézkedés alkalmazási kezdőnapjának előrehozását, amelyek munkavállalók, kkv-k és infrastrukturális projektek finanszírozására ösztönzik a bankokat.

A Bizottság párbeszédet kíván folytatni az európai pénzügyi ágazattal, hogy feltérképezze, milyen követendő módszereket lehetne kidolgozni a polgárok és a vállalkozások további támogatása céljából. „Hamarosan kerekasztal-megbeszéléseket indítok a fogyasztói és üzleti csoportok és a pénzügyi ágazat között annak érdekében, hogy polgáraink és vállalkozásaink legsürgetőbb szükségleteire megoldást találjunk” – közölte Valdis Dombrovskis.

Brüsszel, 2020. április 27.

Támogatás az európai kulturális szférának a járvány idején

A kulturális ágazat a Covid19 által egyik leginkább sújtott terület, amelynek dolgozói egyik napról a másikra kerültek nehéz helyzetbe. Az EP vészhelyzeti alap létrehozását kéri számukra.

A kijárási tilalom célja, hogy csökkentse a vírus terjedését, azonban számos gazdasági hatása is van. Az elmaradt koncertekkel, zárva tartó színházakkal és mozikkal, elhalasztott filmforgatásokkal és tévéműsorokkal a kulturális szféra az egyik, amelyet a válság a leginkább érint. A művészek, zenészek és a kreatív szakmák művelői egyik napról a másikra estek el a bevételi forrásuktól. Az EP-képviselők április 17-én elfogadott állásfoglalásukban sürgették a támogatásukat, hogy a kulturális ágazat is életben maradjon a válság idején.

A kulturális szakbizottságban dolgozó EP-képviselők arra kéri az EU-t, hogy egy vészhelyzeti alapot hozzon létre kifejezetten a szektor megsegítésére.

Többek között azt kéri, hogy az EU a Kreatív Európa programból támogassa azokat a művészeket, akik a nemzeti támogatási rendszerből nem jutnak segítséghez. Egyben a programra szánt keret növelését is javasolják. Emellett az Európai Beruházási Alapból egy új pénzügyi eszköz létrehozását is sürgetik kifejezetten az ágazat megsegítésére.

Számos tagállam hozott intézkedéseket a támogatásukra, és ez az egyik terület, amelyet az EU is kiemelten támogat, erről szóló interjúkat az EP kulturális szakbizottságának elnökével, Sabine Verheyennel ide kattintva lehet elérni (angolul).

Brüsszel, 2020. április 17.

Covid19: hárommilliárd euró felszabadítását hagyta jóvá a Parlament az uniós egészségügyi ágazat számára

Több tesztelés, segítség a betegeket gondozó orvosoknak és nővéreknek: a Parlament 3,08 milliárd eurós uniós segítséget hagyott jóvá pénteken.

Az uniós források közvetlenül a tagállamok egészségügyi rendszerét támogatják a koronavírus-járvány elleni küzdelemben. A kezdeményezésnek köszönhetően az Európai Unió megvásárolhatja a sürgősen szükséges orvosi eszközöket (arcmaszkokat és lélegeztetőgépeket), betegeket és orvosi berendezéseket szállíthat a határmenti régiókban, további szakemberek munkába állítását finanszírozhatja az Unió legnehezebb helyzetbe került területein, és segíthet a tagállamoknak mobil tábori kórházak létesítésében.

Az erre fordítható 3,08 milliárd eurót elsősorban a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközön (2,7 milliárd euró) és a rescEU-n (380 millió euró) keresztül juttatja célba az Unió.

Az intézkedéscsomagban további források találhatók a családjuktól elszakadt uniós polgárok hazaszállítására nem uniós országból az európai polgári védelmi mechanizmus keretében (45 millió euró), az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ számára (3,6 millió euró), a

megnövekedett migrációs nyomásnak kitett Görögország számára (350 millió euró) és az albániai földrengés utáni újjáépítésre (100 millió euró) is.

A Költségvetési Bizottság képviselői már márciusban kérték a 2020-as költségvetésben fennmaradt összegek mozgósítását.

Brüsszel, 2020. április 15.

Erasmus+ diákok a Covid19 idején: a képviselők segítséget és világos szabályokat várnak

Az extra költségeket meg kellene téríteni a diákoknak, a szabályokat pedig rugalmasan kellene alkalmazni

A diákok ne veszítsenek tanévet

Az uniós önkéntesek a Covid19 járvány elleni védekezésben segíthetnének a tagállamoknak

Európa-szerte 165 ezer Erasmus+ cserediáknak és 5000 uniós önkéntesnek kellene biztosan tudnia, hogy költségeiket megtérítik és státuszuk megmarad, vélik a képviselők.

A Mariza Gabriel oktatásért felelős biztosnak küldött levelükben a kultúráért és oktatásért felelős szakbizottság tagjai rámutatnak, hogy az Európai Bizottság jelenlegi tájékoztatásából, illetve a tagállami ügynökségek különböző eljárásaiból és hozzáállásából nem derül ki egyértelműen az Erasmus+ diákok és a Szolidaritási Testület önkéntesei számára, hogy számíthatnak-e a rendkívüli költségeik megtérítésére, és megtarthatják-e programrésztvevői státuszukat.

A képviselők abban is segítséget kérnek, hogy a diákok ne veszítsék el ezt a tanévet, és az ehhez szükséges kreditet virtuális oktatáson keresztül is megszerezhessék.

Az érintettek a lehetőségekről Magyarországon az Erasmus+ programok koordinációját ellátó Tempus közalapítvány honlapján tájékozódhatnak.

Az uniós önkéntesek státuszukat megőrizve dolgozzanak nemzeti programokban

A képviselők a levélben annak biztosítására is felkérlik Bizottságot, hogy a Szolidaritási Testület programban résztvevők akkor is megőrizhessék önkéntes-státuszukat a programjuk tervezett időtartamára, ha az adott programot felfüggesztették. Az önkéntesek így végigdolgozhatnak a program időtartamát, és nem esnének az önkéntes státusszal járó olyan bevételtől, mint például a gyermekek után járó támogatás.

A képviselők azt javasolják, hogy az önkéntesek a Szolidaritási Testület felfüggesztett programjai helyett más helyen folytassák a munkát, például a Covid19 járvány elleni tagállami projektekben segítsenek.

A képviselők végezetül „egyértelmű eljárást” várnak a Bizottságtól, amelyet „a Bizottság világosan elmagyaráz, a tagállamok pedig egységesen alkalmaznak”, mert „nagy az aggodalom az érintett emberek és szervezetek körében, és a résztvevőknek szükségük van a Bizottság támogatására”.

„A 2020-as diákoknak szüksége van a segítségünkre”

„Felszólítjuk a Bizottságot, hogy biztosítson közvetlen támogatást az oktatási, kulturális és ifjúsági programjaiban résztvevőknek. Vagyis dolgozzon együtt a nemzeti ügynökségekkel, egyetemekkel, főiskolákkal, iskolákkal, ifjúsági és önkéntes szervezetekkel azon, hogy a programok résztvevői biztonságban érezhessék magukat, és ha szükséges, segítséget kapjanak a hazajutáshoz. Ez azt is

jelenti, hogy garantálni kell, hogy megtérítik az extra költségeiket, esetükben rugalmasan alkalmazzák majd a projektek szabályait, és megőrizhetik szolidaritási-testületbeli önkéntes, vagy Erasmus-diák státuszukat. Kötelességünk gondoskodni a programjaink résztvevőiről, a 2020-as diákoknak szüksége van a segítségünkre” - mondta Sabine Verheven (EPP, Németország), a Kultúra és Oktatás Bizottság elnöke.

Háttér

Európa-szerte jelenleg 165 ezren vesznek részt Erasmus+ diákcsera-programban, és további ötezren dolgoznak önkéntesként a Szolidaritási Testületben.

A Bizottság tájékoztatása szerint az egyes projekteket koordináló tagállami ügynökségek vis maiorra való hivatkozással akkor is folytathatják az ösztöndíjak kifizetését, amikor a programok félbeszakadtak. A programok így elhalaszthatóvá válnak, a résztvevők extra költségei pedig megtéríthetők lesznek.

Brüsszel, 2020. április 10.

Megvan az első európai védőháló a COVID hatásai ellen

Több mint 500 milliárd eurót, az EU27-ek GDP-jének közel 4 százalékát tesz ki az az átfogó intézkedéscsomag, amire csütörtök este majdnem 17 órán át tartó alkudozás után bólintottak rá a tagállamok pénzügyminiszterei, mentőövet kínálva a COVID-19 hatásai ellen az európai munkavállalóknak, üzleti vállalkozásoknak és a tagországoknak.

A csomag most az Európai Tanács elé kerül jóváhagyásra, mielőtt megkezdődhetne annak végrehajtása.

A tagállamok eddig saját hatáskörben együttesen a GDP-jük körülbelül 3 százalékát fordították a COVID-19 járvány miatt szinte teljesen megbénult gazdaságaik felszínén tartására és a GDP 16 százalékát költötték arra, hogy likviditási forrásokat biztosítsanak az üzleti vállalkozásoknak, egyéni vállalkozóknak és magánszemélyeknek.

A kibővített formában (vagyis a nem eurózóna-tagokat is bevonó) ülésező Euróacsoport a nemzetiek után most az uniós szintű válasz elfogadásáért volt felelős, ami elsősorban a leginkább sebezhető tagállamoknak való segítségnyújtást célozta.

A csütörtökön elfogadott intézkedéscsomag 3 védőhálót hoz létre. Az elsőt egy ideiglenes munkahelyvédelmi programon (angol rövidítése SURE) keresztül a munkavállalók számára. A kormányok elfogadták, hogy 25 milliárd euró plusz garanciát vállaljanak az uniós büdzsé részére, aminek felhasználásával az Európai Bizottság körülbelül 100 milliárd euró kedvezményes kamatozású kölcsönt vehet majd fel és igény esetén hozzájárulhat a különböző tagállami részmunkaidős programok költségeihez.

A második védőháló címzettjei a kis- és közepes méretű vállalkozások, továbbá az önfoglalkoztatók. A pénzügyminiszterek üdvözltek az Európai Beruházási Bank (EIB) bejelentését egy 25 milliárd euró összegű páneurópai garanciaalap létrehozására, ami 200 milliárd euró körüli hitelfinanszírozást lesz képes mozgósítani a kkv-k számára.

A csomag harmadik pilléréről folyt a legélesebb vita, amely a legnehezebb helyzetben lévő tagállamokon volt hivatott segíteni. A pénzügyminiszterek végül megegyeztek egy járvány elleni válság alap létrehozásáról, amelynek részeként az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) elővigyázatossági hitelkeretet biztosíthat a rászoruló eurózóna-tagok számára a kérelmező tagállam GDP-jének legfeljebb a 2 százalékáig. Az erre a hitelkeretre fordítható összeg az EU27-ek GDP-jének 2 százaléka, közel 240 milliárd euró lenne.

Mint Mario Centeno rámutatott, a járványügyi alaphoz két héttel annak végleges jóváhagyása után már lehet majd igényelni hitelkeretet.

A nem euró-zóna tagok számára továbbra is rendelkezésre áll majd erre a célra is az EU-büdzsén belül a fizetésimérleg-javító eszköz.

A három védőháló együttes összege nagyjából 540 milliárd euró lesz.

Ez még nem minden, mert a pénzügyminiszterek ahhoz a pénzügyi alaphoz is leverték a cölöpöket, amelynek az európai gazdaság normális kerékvágásba való visszatérését kell majd elősegítenie, mielőtt feloldják a járvány miatt bevezetett korlátozásokat. Az újraindítási terv célja, hogy ne alakuljanak ki egyenlőtlenségek és még nagyobb különbségek a tagállamok között a válság hatására, amelyek szétfeszíthetnék az eurózónát és az Unió belső piacát.

A pénzügyminiszterek elviekben egyetértettek abban, hogy egy új alapot kell majd létrehozni, ami ideiglenes lesz, célzott és a jelenlegi válság rendkívüli költségeivel összhangban kell, hogy álljon. Az alap felállításának időpontjáról és méretéről a járvány alakulásától függően később döntenek majd, de az állam- és kormányfők elé kerülő jelentés egyértelműen leszögezi, hogy a következő hétéves keret költségvetésnek központi szerepet kell majd kapnia a gazdaság talpraállításában.

Paolo Gentiloni a sajtótájékoztatón közölte, hogy a Bizottság április végén terjeszti elő módosított keret költségvetési javaslatát. Ennek részleteiről annyi már tudható (Johannes Hahn. Költségvetési biztos egy lapinterjúban elmondta), hogy a Bizottság nem az új pénzügyi keret főösszegét kívánja jelentősen megemelni, hanem a tagállamok befizetési plafonját a GNI 1,2 százalékáról átmenetileg, legfeljebb 4 évre 2 százalékra, ami kellő mozgásteret biztosíthat számára kedvezményes kamatozású hitelek felvételéhez és a tagállamok rendelkezésére bocsátásához.

Centeno aláhúzta, hogy egyes tagállamok szerint a gazdasági talpra állás céljait közös adósságkibocsátás (célzás a koronakötvényekre), míg más országok szerint alternatív módszerekkel kellene finanszírozni. Ami előrevetíti a ötvényvita folytatódását.

Brüsszel, 2020. április 7.

Koronavírus: csalások és visszaélések online

Egyre több online kereskedő használja ki a koronavírussal kapcsolatos aggodalmakat és kínál nem létező csodaszereket, nagyon magas áron. Összeszedtük a leggyakoribb visszaélési módokat.

Egyre többen maradunk otthon eleget téve a hatóságok kérésnek a vírus terjedésének lassítása érdekében, így megugrott az internetes vásárlások száma is. Mindannyian szeretnénk megvédeni magunkat és szeretteinket is a vírustól, amit a tisztességtelen kereskedők könnyedén kihasználnak.

Egyre több olyan hirdetés jelenik meg, ami a fertőzés kivédését vagy gyógyítását valótlanul ígérő termékeket hirdet, természetesen méregdrágán. Már olyan kézfertőtlenítőt is lehet kapni, amelynek a címkéjén az áll, hogy ez az egyetlen lehetséges védelem a koronavírussal szemben.

Legyünk résen

Összefoglaltuk, hogy melyek a leggyakoribb csalások és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, ha ilyen hirdetést látunk, akkor mindenképp legyünk óvatosak:

azt állítja, vagy sugallja, hogy a termék ki tudja védeni, vagy gyógyítani tudja a fertőzést

állítólagos orvosokra, vagy nem hivatalos forrásokra hivatkozik

hatóságokra, szakértőkre, vagy nemzetközi intézetekre hivatkozik a név vagy logó feltüntetésével, azt állítva, hogy ezek igazolták a termék hatását, de nem említ ezt alátámasztó hivatalos dokumentációt

„csak ma kapható”, „utolsó darabok” és ehhez hasonló reklámszöveget használ

azt sugallja, hogy csakis az adott felületen lehet beszerezni a terméket, pl. „sehol nem talál ennél olcsóbbat”, „kizárólag ez a termék hatásos a COVID-19-cel szemben”

mivel a termék ki tudja védeni, vagy meg tudja gyógyítani a fertőzést, más hasonló termékekénél jóval drágább.

Fontos tudni, hogy ha félrevezető bejegyzésekkel találkozunk a közösségi oldalakon, jelezhetjük azt a platform üzemeltetői felé a nem megfelelő tartalmak jelzésére szolgáló felületükön.

Az uniós országok kormányai tudományos alapokon nyugvó adatokra támaszkodva adnak hivatalos tanácsokat a koronavírus megelőzésével kapcsolatban, fontos, hogy mindig ezekből a forrásokból tájékozódjunk.

Hogyan lép fel az EU a csalások ellen?

Az Európai Bizottság és a fogyasztóvédelmi együttműködési (CPC) hálózat számos javaslatot tett a csalások kivédése érdekében. A tagállamok fogyasztóvédelmi hatóságaival közösen március 20-án nyilvánosságra hozták aCPC Common Position COVID19 keretében, hogy milyen jellegű csalások és visszaélések fordultak elő eddig leggyakrabban a járványhelyzetben.

Didier Reynders, a jogérvényesülésért és a fogyasztópolitikáért felelős biztos március 23-án levélben fordult több internetes platformhoz, közösségimédia-vállalkozáshoz, keresőportálhoz és webáruházhoz, hogy az együttműködésüket kérje a felületeiken közzétett hamis információk eltávolításában.

A jogszabályok szerint az olyan állítások, minthogy egy bizonyos termék kigyógyít egy betegségből, vagy csak egy bizonyos ideig elérhető, nem megengedettek az EU-ban. Amennyiben valaki mégis ilyet állít, és a platform, amelyen hirdetik, tudomást szerez róla, kötelessége közbeavatkozni.

Brüsszel, 2020. április 6.

Kiberbűnözés: mi is tehetünk ellene

A kiberbűnözés a koronavírus-járvány megjelenésével az eddigieknél is nagyobb mértéket öltött és komoly gazdasági-társadalmi problémákat okoz.

A koronavírus terjedésének megfékezéséért a legtöbb tagállamban korlátozásokat vezettek be, aminek köszönhetően sokkal több időt töltünk online, akár a távmunka, akár csak a szórakozás miatt. A megnövekedett adatforgalom pedig a kiberbűnözőknek is kedvez, akik kihasználják, hogy a napi szinten tömegével jelennek meg a hírek és egyre többen félnek a vírustól, egyre kevesebben teszik meg a megfelelő óvintézkedéseket online.

A már ismert adathalászat, vírusos programok telepítése és más rosszindulatú gyakorlatok most kifejezetten a járványt használják fel, hogy hozzáférést nyerjenek személyes, vagy pénzügyi adatainkhoz, illetve akár nagyobb szervezeteket adatbázisához is.

A leggyakoribb online támadások a koronavírus kapcsán:

Üzenetek, linkek, vagy hivatkozások, amelyek hamis weboldalakra vezetnek. Ezeken az oldalakon általában csodaszámba menő gyógymódokat ígérnek, vagy adományoknak álcázva gyűjtenek pénzt, akár a hivatalos egészségügyi hatóság honlapjának is tűnhetnek

Hamis üzenetek vagy hívások, amelyek állítólag a Microsoft, a Google Drive stb. üzemeltetőitől érkeznek, és a fiókunk felfüggesztésével fenyegetnek, vagy éppen segítséget ajánlanak, így próbálják megszerezni a felhasználónevünket és jelszavunkat

Hamis üzenetek nem létező csomagok kiszállításáról

Mit tehetünk a biztonságunk megőrzéséért online?

Legyünk óvatosak a spamnek tűnő e-mailekkel, SMS-ekkel és telefonhívásokkal, különösen, ha arra sürgetnek, hogy a válság miatt térjünk el a szokásos, elővigyázatos lépésektől. Ne feledjük, hogy a bankok és más intézmények, cégek soha nem kérik a jelszavunk felfedését

Tegyünk meg mindent azért, hogy biztonságos hálózatról csatlakozzunk az internetre. Cseréljük le a wifi alapértelmezett jelszavát egy erősebbre, és korlátozzuk a hálózathoz csatlakoztatott eszközök számát, csak megbízható eszközöknek adjunk engedélyt

Cseréljük gyakran a jelszavunkat és válasszunk hosszú és összetett jelszót, amely számokat, betűket és speciális karaktereket tartalmaz

Védjük a készülékeinket. Frissítsük az összes alkalmazást, telepítsünk vírusirtót, tűzfalat és egyéb internetes biztonsági programokat

Próbáljuk a munka közben használt eszközeinket csak mi és csak a munkára használni, hogy a családtagok nehogynéhogy véletlenül vírusos programot töltsenek le rá.

A hálózati és információs rendszerek biztonsága az Unióban

Az EU 2016-os irányelve gondoskodik a hálózati és információs rendszerek biztonságáról az Unióban.

Az EU intézményei, mint például az Európai Bizottság, a kiberbiztonsági ügynökség (Cert-EU), vagy az Europolnyomon követik a rosszindulatú tevékenységeket, felhívják a figyelmet a lakosság és a vállalkozások védelmére.

Brüsszel, 2020. április 5.

Az első lépés az európai munkanélküli garancialap felé

Egy tagállami garanciavállaláson alapuló 100 milliárd eurós európai munkahelyvédelmi alap, a még nem elköltött kohéziós politikai források felhasználásánál teljes szabadkéz a kormányoknak, és egy, a tagállamok egészségügyi védekezését segítő 3 milliárd eurós szükséghelyzeti támogató eszköz létrehozása. Ezek az intézkedések fémjelzik az Európai Bizottság által csütörtökön bemutatott legújabb válságkezelő csomagot.

Újabb, pénzügyi vonatkozásokat is tartalmazó javaslatokat jelentett be csütörtökön az Európai Bizottság, amelyek enyhíthetik a tagállamok gazdasági és szociális terheit a koronavírus-járvány és annak következményeinek kezelésében. Az új intézkedésekkel együtt Ursula von der Leyen, bizottsági elnök szerint a koronavírus-járvány miatt mobilizált források összege jelenleg 2770 milliárd eurónál jár, amihez fogható volumenű pénzügyi válaszra nincs példa az EU történetében.

A testület, amely március közepén, az akkori, kevésbé súlyos helyzethez igazítva már előrukkolt egy nagyobb gazdasági csomaggal, amelynek közvetlen pénzügyi hozadéka egy 37 milliárd eurós

költségvetési mozgástér felszabadítása volt a koronavírus elleni védekezésre az EU-büdzséből még nem kifizetett kohéziós forrásokból, most tovább növelte a tűzerőt. Ehhez azonban, mint magas rangú bizottsági tisztviselők közölték, Brüsszel tulajdonképpen kiürítette a kasszát. Értsd: nem maradt több pénz a 2020-ig élő keretköltségvetésben.

Egyik, csütörtökön bemutatott mérőföldkőnek számító javaslata értelmében az EU egy nagyjából 100 milliárd eurós védőhálót szőne az Európai Bizottság által a tőkepiacokon felveendő kedvezményes kölcsönökből a válság miatt igazán súlyos helyzetbe kerülő országokban a munkaerőpiac összeomlásának megakadályozására.

Az eszköz, bár annak bizottsági tisztviselők szerint semmi köze nincs a déli tagállamok által követelt koronakötvényekhez, lényegében egy jövődöbeli európai munkanélküliségi viszontbiztosítási rendszer előfutásának tekinthető. A kedvezményes kölcsönvételhez szükséges garanciát, a javaslat szerint 25 milliárd euró értékben a tagállamok bocsátanak rendelkezésre (ez nem egyenlő a készpénz kifizetéssel), viszont csak elvileg venne ki belőle mindenki pénzt, amit nagyjából 10 év alatt kellene visszafizetni.

Az Európai Bizottság durván 15 olyan országot lát most, amelyek potenciálisan rászorulhatnak egy ilyen mentőövre, aminek legfontosabb célja a munkahelyek válság dacára való megtartása lenne a kereslethiány miatt leálló, vagy tevékenységüket visszafogó cégeknek nyújtott állami transzferek révén. A részmunkaidős, vagy rövid időes munka a 2008-ban kezdődött nagy gazdasági és pénzügyi válság idején már bevált több északi és nyugati tagállamban is. Hátránya ugyanakkor, hogy rendkívül költséges, az új eszköz éppen ebben kívánna segítséget nyújtani a tagállamoknak.

Elsősorban olyan országoknak nyújtana felbecsülhetetlen segítséget, mint Olaszország és Spanyolország, amelyek számára a válság miatt túl drágán tudnák finanszírozni magukat a piacokról.

A kölcsönnyújtás feltételeiről, így a kamatokról eseti alapon döntenének a tagállamok. Az egész eszköz azonban csak akkor válna aktívvá, amikor az utolsó EU-tagállam is hozzájárul a 25 milliárd eurós garanciavállaláshoz, ami formailag nem része az uniós költségvetésnek, de össze van növe azzal.

A második csomag a március 13-án bemutatott koronavírus reagálási befektetési kezdeményezés (CRII) új, továbbfejlesztett verziója. Emlékeztet, hogy az első csomagban a Bizottság mindösszesen egy 37 milliárd eurónyi pénzügyi mozgásteret képzett a tagállamok számára az EU-büdzsében még elérhető strukturális alapok rugalmas, koronavírus-védekezés elleni célú felhasználására, valamint friss pénzként a megelőlegezett kifizetések visszatérítésének elengedésére, ami csak Magyarország számára 2019 után 861, 2020-ra pedig 608 millió euró plusz forrást jelent (utóbbinak a felét már át is utalták a magyar államkincstárba, erősítette meg a Bizottság).

Az új intézkedések immár minden kohéziós politikai forrás esetében (2020-ra összesen 54 milliárd euróról van szó) eltekintenek az eddigi korlátok alkalmazásától.

A tagállamok először is mindenféle korlátozás nélkül átcsoportosíthatnák forrásaikat a három fő regionális politikai alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és a kohéziós alap között. Másodszor: szabadon átcsoportosíthatják a 2014-2020 között még nem lekötött forrásokat a különböző fejlettségű és ezért eltérő kategóriákba tartozó régiók között (akár a gazdagabb régió javára, ha az járványgócpontnak számít). Harmadszor: megszűnik az a szabály is, ami eddig minimálisan kötelező részarányt szabott meg a szociális alap (23,1%) és a kohéziós alap (egyharmad) számára a teljes nemzeti pénzborítékon belül.

Végezetül, a Bizottság a 2020. július 1. és 2021. június 30-i időszakban benyújtandó projektek esetében kész 100 százalékban uniós finanszírozást alkalmazni, ezzel is tehermentesítve a tagállami költségvetéseket.

De, mi van azokkal a tagállamokkal, köztük Magyarországgal, amelyek már lekötötték a 2020-ig elérhető kohéziós forrásait? Marc Lemaître, a Bizottság regionális politikai főigazgatója egy erre vonatkozó kérdésre válaszolva emlékeztetett rá, hogy mostanáig nincs olyan tagállam, ami el is költötte volna a számára allokált összes forrást. Ennélfogva – szerinte – lehetőség és mozgástér nyílik valamennyi tagállam, így hazánk számára is a költségvetési prioritások módosítására a járvánnyal összhangban. Felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarország csak a kohéziós alaphoz körülbelül még 1 milliárd euróra tarthatna igényt a 2020-as költségvetésből, azaz, akár felül is vizsgálhat néhány kohéziós alaphoz támogatni szándékozott infrastrukturális fejlesztést, átállítva a váltót a járványügyi kiadásokra.

A csomag harmadik eleme az ún. szükséghelyzeti támogatási eszköz, egy, eddig csak elviekben létező uniós alap aktiválása, ami összesen 3 milliárd eurós keretből segítséget nyújtana a tagállamoknak egészségügyi védőfelszerelések közvetlen beszerzésére és szállítására, a koronavírus-fertőzött betegek egyik tagállamból a másikba való szállítására és mobilkórházak megvásárlására és felállítására.

A Bizottság a halászati szektorban dolgozókra és a 13 milliós becsült végzetesen hátrányos helyzetű polgárookra is gondolt, és jövő hétre egy újabb intézkedéscsomagot harangozott be az agrártermelők helyzetének megkönnyítésére.

Luxembourg, 2020. április 2.

Magyarország a második menekültkvóta-pert is elveszítette

Elmarasztalta csütörtöki ítéletében az Európai Bíróság Magyarországot, Cseh- és Lengyelországot az ideiglenes kötelező menekültkvótáról szóló tanácsi határozat végrehajtásának megtagadása miatt. Most a "pernyertes" Európai Bizottságra vár annak eldöntése, hogy kér-e elégtételt, és ha igen, milyen formában.

Hosszú ideje zajló jogi vitát zár le az Európai Bíróság csütörtöki ítélete, amely szerint Magyarország, Csehország és Lengyelország uniós jogot sértett, amikor megtagadta a nemzetközi védelmet kérelmezők áthelyezésére szolgáló ideiglenes mechanizmusnak (másképpen az ideiglenes kötelező menekültkvótáknak) való megfelelést.

Emlékeztet, hogy a budapesti kormány kezdettől fogva vitatta az eredetileg 120 ezer főre vonatkozó ideiglenes áthelyezésről szóló 2015 szeptemberi tanácsi határozat jogszerűségét, és nem volt hajlandó egyetlen egy menedékkérőt sem befogadni a számára kiosztott 1265 fős kötelező kvótából.

Az Európai Bíróság egy korábbi ítéletében, a magyar és a szlovák kormány keresetét elutasítva érvényesnek minősítette a tanácsi határozatot, döntésében ugyanakkor nem foglalva állást annak végrehajtásáról. Mivel a kérdéses ideiglenes jellegű áthelyezési mechanizmus 2017 decemberéig lejárt, a mostani ítélethirdetés tétje nem menedékkérők befogadása, illetve a magyar kvóta utólagos teljesítése volt.

"Ez a döntés fontos, mert ugyan a múltat érinti, de iránymutatást ad a jövőre nézve is a tagállamok felelősségét illetően" – válaszolt csütörtökön egy erre vonatkozó kérdésre Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke, aki Húsvét utánra jelezte előre az új migrációs paktum bizottsági előterjesztését.

A csütörtöki ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye. Lapunknak nyilatkozó bírósági források szerint teljesen az Európai Bizottságra tartozik annak eldöntése, hogy mihez kezd a számára kedvező ítélet után. Az egyik opció, hogy – miként arra a testület feje is utalt – a Bizottság a múltbeli

mulasztás büntetése helyett inkább a jövőbeni javaslataihoz kíván majd méríteni a bíróság döntéséből.

Egy másik lehetőség, hogy Brüsszel újabb keresetet nyújt be az Európai Bírósághoz, pénzbírság kiszabását kérve. Ennek azonban kisebb a valószínűsége, különös tekintettel arra, hogy a pert még az előző Bizottság kezdeményezte.

A bíróság először is elutasította a három tagállam érvelését, miszerint az ideiglenes kötelező menekültkvóta lejárta miatt semmiképpen nem tudnák orvosolni az állítólagos kötelezettségszegéseket.

A Bíróság azt is megállapította, hogy a tagállamok nem hivatkozhatnak megfelelő bizonyíték nélkül a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos feladataikra azért, hogy kivonják magukat az ideiglenes áthelyezési mechanizmus végrehajtása alól.

Brüsszel, 2020. március 31.

Unió támogatás a koronavírus-járvány elleni kutatásoknak

A COVID-19 járvány lelassítása most Európa első számú prioritása. Az EU számos kutatási projektet támogat, hogy mielőbb kifejlesszék a védőoltást és megtalálják a hatékony kezelési módot.

Az EU számos válaszlépéssel állt elő a koronavírus-járvány elleni küzdelemben. A válság kezelésében összehangolja a tagállamok lépéseit, és a terv egyik legfontosabb része a védőoltás és gyógymód megtalálása.

A járvány lelassítása az elsődleges cél

Az Európai Bizottság 47,5 millió euró kutatási támogatást különített el tizenhét Horizon 2020 projekthez. Ez a kutatásokat összefogó keretprogram, így ez teszi lehetővé a koronavírus legyőzéséhez szükséges ismeretek bővítését.

Európa-szerte és azon kívül is 136 kutatócsoport vesz részt a projektekben és dolgozik azon, hogy:

a vírusok terjedésének megelőzésére és ellenőrzésére szolgáló jobb megfigyelő rendszer kidolgozásával javítsa a felkészülést és a reakciót egy esetleges járvány kitörésére

teszteket végző központokat alakítson ki a gyorsabb és pontosabb diagnosztizálás érdekében

új gyógykezeléseket találjon

új védőoltást fejlesszen ki.

A kutatók megosztják tapasztalataikat egymással, hogy egyesült erővel lépjenek fel a járvány ellen.

A Bizottság szintén a **Horizon 2020** keretébe tartozó innovatív gyógyszerekre vonatkozó kezdeményezés programon keresztül is támogatást nyújt a jelenlegi járvány kezelését érintő kutatásokhoz. Az innovatív gyógyszerekre vonatkozó kezdeményezés az EU és a gyógyszeripari cégek együttműködését segíti elő. A mostani beruházást 90 millió euróra tervezik, amelynek fele az Uniótól, fele pedig a gyógyszeripartól érkezne.

Emellett március 16-án a koronavírus elleni védőoltás kifejlesztésére a német CureVac 80 millió euró összegű uniós támogatást kapott.

A már létező projektek bevetése

Az EU-nak már léteznek olyan pénzügyi mechanizmusai, amelyeket bevethet a kutatások támogatására vészhelyzetek esetében.

Ilyen például a PREPARE, amely a kórházakat támogatja a járvány elleni felkészülésben vagy a European Virus Archive, a vírusok virtuális gyűjteménye, amely információt szolgáltat a kutatóknak a diagnózisok felállításához.

Az EU olyan start-upoknak és kis- és középvállalkozásoknak is nyújt pénzügyi segítséget, amelyek a járvány kezeléséhez használható technológiákat és szolgáltatásokat fejlesztenek ki. Ilyen például az EpiShuttle, amely elkülönítőket készít a betegek számára, és az m-TAP, amely vírusrészecske-szűrő technológiákat fejleszt.

Brüsszel, 2020. március 30.

Félretájékoztatás és álhírek: vírusszerűen terjednek a COVID-19 járvány idején

A koronavírus kapcsán terjedő álhírek és félretájékoztatás magát a járvány elleni küzdelmet is megnehezítik. Összefoglaljuk, mit érdemes tudni róluk, és hogyan szűrhatjuk ki azokat.

A koronavírussal kapcsolatos álhírek

„A vírust denevérből készült levesből kapták el az emberek”, „az EU-s tagállamok egymás elől veszik el az orvosi felszereléseket a hiány miatt” - biztosan olvastuk, hallottuk már ezeket az állításokat, amik elborították az internetet.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint a valótlan történetek jelenleg „gyorsabban terjednek, mint a vírus”.

A valódi hírek tűnő félretájékoztatás és álhírek célja, hogy manipulálják az olvasókat - hamis információt terjesztenek például politikai céllal. Ez pedig a közösségi média korában sokkal könnyebben és gyorsabban megy, habár a nagyobb internetes platformok már komoly lépéseket tesznek azért, hogy ezek minél kevesebb embert érjenek el.

De hogyan tudjuk felismerni a félretájékoztatást, más néven dezinformációt? Mit tehetünk, hogy megakadályozzuk a terjedését? Mit tesz az EU ezen a téren? Összefoglaltuk a főbb kérdéseket és válaszokat.

Mit tesz az EU a félretájékoztatás és az álhírek terjedése ellen?

A tényeken alapuló és megbízható információkat a koronavírus-járványról egy direkt erre létrehozott uniós honlapon lehet megtalálni. Ide hamarosan felkerül egy oldal, amely a járvány kapcsán leggyakrabban előforduló álhíreket foglalja össze.

Az uniós vezetők rendszeresen egyeztetnek szakértőkkel és a tagállamokkal videokonferencia keretében, hogy megosszák a tapasztalataikat és a megoldási javaslatukat a félretájékoztatás ellen. Például a Bizottság és a tagállami fogyasztóvédelmi hatóságok már felszólították az online platformokat a csalók és tisztességtelen kereskedők hirdetéseinek letiltására.

Miért terjesztik az emberek a valótlan történeteket?

Ennek több oka is lehet.

Jónéhányan a profitszerzés céljából teszik. Az álhírek terjesztésének egyik gyakori módja a „clickbait”, vagy a szenzációhajhász, figyelemfelkeltő szalagcímek, amelyek célja, hogy minél több felhasználó kattintson az oldalra, ami így több pénzt keres a hirdetésekkel.

A másik gyakori jelenség, amikor azért hozzák létre az adott cikket, videót, vagy fotót, hogy egy bizonyos irányba tereljék az olvasókat. A fő cél ilyenkor lehet az, hogy aláássák az EU tekintélyét. Az Unió kifejezetten félretájékoztatásra szakosodott csapatának jelentése szerint ezek főleg az USA szélsőjobboldali, Oroszország, vagy Kína politikai erőitől származnak.

A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos álhírekre az EU félretájékoztatással foglalkozó blogján találhat további példákat és információt (angolul).

Sok esetben persze pusztán azért osztják meg az emberek a valótlan történeteket, mert elhiszik

azokat, és nem azért, mert szándékosan ártanának vele.

Valóban olyan veszélyes a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos félretájékoztatás?

Olyan időket élünk, amikor az emberek aggódnak, hogy rossz hírt kapnak, így már a mindennapokban is nehéz nyugodtnak és higgadtnak maradni, nemhogy a megrázó hírek olvasásakor. Nem feltétlenül jut eszünkbe, hogy ellenőrizzük a tényeket.

Történt már olyan, hogy a vakcinákkal kapcsolatos téves információk arra késztették a szülőket, hogy ne adassák be a kanyaró és más betegségek elleni védőoltást a gyerekeiknek. Ez pedig a kanyarós megbetegedések számának robbanásszerű növekedéséhez vezetett.

Még ha az emberek nem is hiszik el a valótlan állításokat, akkor is alááshatja a szakértők által elmondott igazságokat. Egy magánszemélytől származó Facebook-bejegyzés, vagy tweet manapság ugyanolyan jelentőséggel bírhat és ugyanakkora figyelmet kaphat, mint egy szakember alapos elemzése - és ez nagyon káros a társadalomunkra.

Hogyan ismerhetem fel és akadályozhatom meg ezek terjedését?

A félretájékoztatás azokon múlik akik elhiszik és megosztják a valótlan információt. Könnyű az áldozatául esni.

Legyünk résen, ha egy szalagcím szenzációnak tűnik, úgy fogalmazták meg, hogy erős érzelmeket váltson ki, vagy egy történet túl szórakoztató, vagy túl szép ahhoz, hogy igaz legyen. Ilyenkor az azonnali megosztása helyett keressünk rá az interneten, hogy hiteles, megbízható honlapok, ismert híroldalak is foglalkoztak-e a témával. Ha van rá időnk, keressük meg a szerzőt, ellenőrizzük a felhasznált forrásokat.

Mit tehetünk, ha a saját baráti körünkben valaki valótlan történetet oszt meg?

A dezinformációt, álhíreket közvetlenül a közösségimédia-oldalakon is jelenthetjük, jól kidolgozott mechanizmus segíti ezek eltávolítását, különösen a koronavírus-járványra vonatkozó információk kapcsán.

Próbáljunk beszélni az ismerősünkkel, aki megosztotta, valószínűleg nem rossz szándékkal tette. A szakértők szerint ilyenkor a legfontosabb, hogy ne állítsuk célkeresztbe, hanem a mutassunk empátiát és észérvekkel próbáljuk meggyőzni.

Brüsszel, 2020. március 27.

A koronavírus-járványra válaszul javasolt 37 milliárd eurós beruházási kezdeményezésről döntött az EP

A járvány által leginkább sújtott régióknak, területeknek és országoknak folyósít gyors segítséget az EU. A március 26-i rendkívüli plenáris ülésen döntöttek róla a képviselők.

Az intézkedés a koronavírusra adott uniós válaszlépések egyike, amelyet a Bizottság javasolt, és az EP sürgősségi eljárás keretében fogadta el.

Honnan származik a 37 milliárd euró?

A döntés a strukturális és beruházási alapokat érinti, amelyek a régiók fejlesztését, a halászati ágazatot és a szociális politikát érintő intézkedéseket támogatják, mint például az elbocsátott munkavállalók átképzése.

A tagállamok minden évben támogatást kapnak az ezekhez a területekhez kapcsolódó projektjeik előfinanszírozásához. Ha ennek egy részét nem használják fel, akkor azt a következő évben vissza kell téríteniük az EU-s költségvetésbe.

A 2019-ben a tagállamokban fel nem használt pénzüsszeg közel 8 milliárd euró volt, így az Európai Bizottság azt javasolta, hogy a tagállamok most tartsák meg a pénzt és használják fel olyan új projektekre, amelyek enyhítik a koronavírus-járvány okozta károkat.

Alapvetően úgy működik a rendszer, hogy a projektekhez nyújtott pénz egy része a tagállamoktól származik, a fennmaradó részt pedig uniós forrásból finanszírozzák. Az EU költségvetéséből fedezett rész aránya változó. Ha egy projekt kevésbé fejlett régiót érint, az EU hozzájárulása

elérheti a teljes összeg 85%-át.

Az összeg, amelyet a tagállamoknak most nem kell visszatéríteniük, lehetővé teszi számukra, hogy sokkal nagyobb összegben fedezzék a projektekben rájuk eső részt, a fennmaradó forrás pedig továbbra is az uniós költségvetéséből származik.

Így a vissza nem térítendő, az uniós kasszából származó 8 milliárd eurót a tagállamok hozzátehetik a strukturális politikára szánt 29 milliárd euróhoz, ami összesen 37 milliárd euró támogatást jelent. Magyarország számára összesen mintegy **5,6 milliárd** eurót biztosít az Unió.

Az uniós országok legalább 2025-ig, a 2014-2020-as hosszú távú uniós költségvetés keretébe tartozó programok lezárásáig tarthatnák meg a forrásokat.

Az EP a lehető leggyorsabban szavazott a javaslatról

A Bizottság március 13-án ismertette javaslatát, amelynek hatályba lépéséhez a Parlament és a Tanács jóváhagyása is szükséges. A sürgősségi eljárás keretében az EP március 26-án már plenáris ülésen szavazott róla.

A Parlament regionális fejlesztésekért felelős szakbizottságának elnöke, Younous Omarjee (baloldali, francia) javaslat kapcsán, a szavazás előtt elmondta: „A lehető leggyorsabban kell reagálnunk, a kohéziós politika keretében rendelkezésre álló minden eszköz felhasználásával, hogy enyhítsük a koronavírus-járvány által okozott katasztrófális helyzetet. A késlekedés életekbe kerülhet, és további nehézségeket okozna az európai régiók, a vállalatok és emberek számára”.

A március 26-i plenáris ülésen az EP elfogadta azt a javaslatot is, amely kiterjeszti az Európai Unió Szolidaritási Alapjának hatályát közegészségügyi vészhelyzetekre is.

Brüsszel, 2020. március 19.

Koronavírus: jogaink utasként az EU-ban

Törölték a járatát a járvány miatt? Nem tud, vagy nem szeretne elutazni? Összefoglaltuk, hogy milyen jogok illetik meg utasként az Unióban.

Számos tagállam, köztük Magyarország is utazási korlátozást vezetett be a koronavírus-járvány megfékezése érdekében. A szigorú szabályok a mi életünkben is okozhatnak fennakadást, ezért fontos, hogy ismerjük a jogainkat, és érvényesíteni is tudjuk azokat.

Az Európai Bizottság részletes útmutatást adott ki március 18-án arról, hogy milyen szabályok védenek, és milyen jogaink vannak utasként az új körülmények között. Összefoglaltuk a főbb tudnivalókat.

Törölték a járatomat, mi a teendőm?

Járat törlés esetén a légitársaságoknak kötelességük felajánlani az alábbi három lehetőséget:

- a) jegyár-visszatérítés
- b) átfoglalás a lehető legkorábbi időpontra
- c) átfoglalás egy későbbi időpontra

Amennyiben az átfoglalást választjuk, fontos észben tartani, hogy a járvány okozta korlátozások miatt a szokásosnál kevesebb járat közül választhatunk.

Gondoskodik a légitársaság az ellátásomról?

A légitársaságoknak kivétel nélkül mindig biztosítaniuk kell ételt, italt és szállást azoknak az utasoknak, akiknek törölték a járatát, és az átfoglalást választották a lehető legkorábbi időpontra.

Jogosult vagyok kártérítésre?

Alapvetően kártérítés akkor illet meg minket, ha a légitársaság nem értesített a járat törléséről legalább 14 nappal a menetrend szerinti indulás előtt. Ilyen esetekben, ha kártérítést kérünk, a légitársaságnak kell bizonyítania, hogy megfelelő időben szólt a változásról.

Nem jár viszont kártérítés, ha a légitársaság bizonyítani tudja, hogy rendkívüli körülmények miatt kellett törölnie a járatot. A koronavírus-járvány visszaszorításáért hozott hatósági intézkedések bizony tarthatnak a rendkívüli körülmények kategóriájába.

Mi történik, ha én döntök úgy, hogy nem utazom?

Amennyiben ez a saját döntésünk, a jegyár visszatérítése a jegyünk típusától függ, és a jogokat és

kötelezettségeket meghatározó részben találjuk meg a feltételeit.

Az Európai Unió az egyetlen hely a világon, ahol minden repülővel, vasúton, hajóval és busszal utazót széleskörű védelem illet meg.

Az utasjogokról ide kattintva olvashat többet.

Veszélyben a légi közlekedési ágazat

A jelenlegi európai szabályok értelmében azoknak a légitársaságoknak, amelyek a következő évre szeretnék megtartani az idei repülőtéri résidejüket, a jelenlegi menetrendi időszakban számukra kiosztott résidők legalább 80 %-át fel kell használniuk. A Bizottság most ennek a szabálynak az időleges felfüggesztésére tett javaslatot, hogy elkerülje az üresen repülő, úgynevezett „szellemjáratokat”.

Az EP közlekedési szakbizottsága támogatja a javaslatot, amelyet a március 26-i rendkívüli plenáris ülésen fogadtak el a képviselők. Hatályba akkor lép, ha a Tanács is jóváhagyja.

Brüsszel, 2020. március 19.

Stratégiai készletet hoz létre védőfelszerelésekből az EU

Lélegeztetőgépekből, védőmaszkokból és egyéb egészségügyi eszközökből álló stratégiai rescEU-készlet kialakításáról döntött csütörtökön az Európai Bizottság, amely a COVID-19 világjárvány kapcsán kíván ezzel segítséget nyújtani az uniós országoknak. Először fordul elő, hogy az EU közös tartalékot hoz létre sürgősségi egészségügyi eszközökből.

Védőmaszkokból, lélegeztetőgépekből és más egészségügyi eszközökből álló uniós stratégiai készlet létrehozásáról döntött csütörtökön az Európai Bizottság, azoknak az országoknak a megsegítésére, amelyek hiányt szenvednek ezekből a koronavírus-járvány elleni küzdelmükben.

A készlet többek között a következő egészségügyi eszközöket foglalja majd magában:

- intenzív ellátáshoz szükséges egészségügyi eszközök, például lélegeztetőgépek,
- egyéni védőeszközök, például többször használatos maszkok,
- oltóanyagok és gyógyszerek,
- laboratóriumi kellékek.

„A sürgősségi egészségügyi eszközök vadonatúj közös európai tartalékával uniós szintű szolidaritást valósítunk meg. A tartalék létrehozása valamennyi tagállamunk és valamennyi polgárunk javát szolgálja majd. Az egyetlen megoldás az, ha segítjük egymást” – közölte Ursula von der Leyen, a testület elnöke.

„Az EU nagy erővel dolgozik azon, hogy minél több eszköz álljon a tagállamok rendelkezésére. A koronavírus elleni küzdelem kellékeinek mielőbbi beszerzése érdekében létrehozuk a resc EU készletet. A készletből azokat a tagállamokat fogjuk támogatni, amelyek nem rendelkeznek elegendő eszközzel a fertőzött betegek kezeléséhez, az egészségügyi dolgozók védelméhez és a vírus terjedésének lassításához” – jegyezte meg Janez Lenarcic, a válságkezelésért felelős biztos.

A készletet egy vagy több tagállamban helyezik el. Az eszközök beszerzéséért a fogadó állam felelős.

A tartalékolást 90%-ban a Bizottság finanszírozza. Az eszközök elosztását a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ irányítja majd annak érdekében, hogy az eszközök oda jussanak el, ahol a legnagyobb szükség van rájuk.

A készlet kezdeti uniós költségvetése 50 millió euró, amelyből 40 millió euró a költségvetési hatóságok jóváhagyásától függ.

A tagállamok emellett a közös közbeszerzési megállapodás keretében is hozzákezdtek már a különböző egyéni védőeszközök, lélegeztetőgépek és a koronavírus teszteléséhez szükséges

eszközök beszerzéséhez. Ez az összehangolt megközelítés a Bizottság szerint erős tárgyalási pozícióba hozza az iparággal szemben a tagállamokat a gyógyszerek elérhetősége és ára tekintetében.

Az intézkedés március 20-i hatályba lépése után a rescEU-készletet fogadni kívánó tagállamok közvetlen támogatást igényelhetnek az Európai Bizottságtól. A közvetlen támogatás a készlet költségeinek 90%-át fedezi, míg a fennmaradó 10%-ot a tagállam viseli.

Az uniós polgári védelmi mechanizmus résztvevői jelenleg az uniós tagállamok, valamint Izland, Norvégia, Szerbia, Észak-Macedónia, Montenegró és Törökország. Az uniós polgári védelmi mechanizmus 2001-ben jött létre, és azóta több mint 330 megkeresés nyomán nyújtott segítséget az EU-n belül és azon kívül.

Brüsszel, 2020. március 18.

Arcmaszkok elérhetősége minden uniós országban: az egységes piac az európaiak egészségének szolgálatában

Az egységes piacon a COVID-19 járvány kezelésében alapvető fontosságú az alapvető áruk és a létfontosságú orvosi berendezések és védőfelszerelések folyamatos biztosítása.

A Parlament Belső piacért és fogyasztóvédelemért felelős bizottságának elnöke, Petra De Sutter (Zöldek/EFA, Belgium), és a Közlekedési bizottság elnöke, Karima Delli (Zöldek/EFA, Franciaország) üdvözölte az uniós közlekedési miniszterek gyors döntését arról, hogy a Tanács a Bizottság és a képviselők javaslatával összhangban támogatja a kiemelten fontos áruk (többek között élelmiszerek, orvosi berendezések és védőfelszerelések) szállítására fenntartott zöld út létrehozását. Az új, sürgős COVID-19 intézkedések célja az, hogy biztosítsák az egészség védelmét és az áruk és alapvető szolgáltatások elérhetőségét az Unió egységes piacán.

„Ugyan elsőre a határok hermetikus lezárása tűnhet a legbiztosabb megoldásnak arra, hogy megvédjük saját állampolgárainkat, azonban a helyi ellátás mindenhol a többi tagállamból érkező importáru zavartalan forgalmától függ. A legfontosabb áruk, például az élelmiszerek akadálytalan szállításának, és az életbevágóan fontos orvosi és védőfelszerelések zavartalan ellátásának biztosítása garantálja csak, hogy a válság nem fordul katasztrófába. Fel kell ismernünk, hogy mivel gazdaságilag egymásra vagyunk utalva, ezért közegészségügyi szempontból is egymástól függünk.

A következő napokban és hetekben az egészségünk megőrzése mellett az a legfontosabb, hogy fenntartsuk a gazdaság működését és biztosítsuk a zöld utat elsősorban az egészségügyi berendezések és védőfelszerelések számára" - mondta De Sutter, az orvosi berendezések biztosítása mellett vállalt tagállami elkötelezettségre utalva.

A Közlekedési bizottság elnöke, Karima Delli szerint a válság megoldásában kulcsszerepet játszik az, hogy a határok akadálytalanul átjárhatóak maradjanak, és a tagállamok egyeztessenek egymással. „Meg kell találnunk a módját, hogy a szállítási rendszereink továbbra is működjenek, csökkenjen a várakozási idő, és pénzt és időt takaríthassunk meg. Készen állunk a közös és gyors fellépésre, és kiállunk a sofőrökért és az egész szállítmányozási ágazatért, akik fáradhatatlanul dolgoznak azon, hogy a válság alatt is mozgásban maradjanak az árucikkek" - mondta Delli.

„A szellemjáratokat leállító intézkedéseket azonnal életbe kell léptetni. A légitársaságoknak garantálni kell, hogy később is megkapják a résidőket. Csak így előzhető meg, hogy üresen járjanak a repülők Európában" - tette hozzá.

Brüsszel, 2020. március 13.

A fogyasztói társadalom átalakításáról szól az új cselekvési terv

A körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv a termékek tervezésére és gyártására összpontosít annak érdekében, hogy a felhasznált anyagok a lehető leghosszabb ideig maradjanak a gazdasági körforgásban.

Összesen 35 új, a jelentős erőforrás-felhasználó szektorokra fókuszáló jogalkotási vagy jogerővel nem bíró javaslat előterjesztését tervezi a következő időszakban az Európai Bizottság.

Az európai zöld megállapodás szerves részének tekinti az Európai Bizottság a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervet, amit a héten mutattak be Brüsszelben. A terv a körforgásos gazdaság elveinek megfelelő terméktervezésre és – gyártásra összpontosít annak érdekében, hogy a felhasznált anyagok a lehető leghosszabb ideig maradjanak a gazdasági körforgásban.

Az új cselekvési terv a termékek teljes életciklusára vonatkozó kezdeményezéseket harangoz be, a termékek tervezésétől kezdve a gyártáson át a fogyasztásig, javításig, újrafelhasználásig és az erőforrásoknak a gazdaságba való visszaforgatásáig.

A Bizottság érvelése szerint a körforgásos gazdasági modell az uniós éghajlatvédelmi erőfeszítéseket is segíti, hiszen az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a fele az erőforrások kivonásából és feldolgozásából származik.

A cselekvési terv célja továbbá az EU-n belüli fogyasztás „lábnyomának” csökkentése és a körforgásba kerülő anyagok felhasználási rátájának a megduplázása ebben az évtizedben úgy, hogy eközben ezek a gazdasági növekedést szolgálják. Az Európai Bizottság becslései szerint ezek az intézkedések 2030-ig 0,5 százalékot hozzátesznek majd az EU GDP-jéhez és nagyjából 700 ezer új munkahelyet eredményeznek majd EU-szerte.

A cselekvési terv intézkedései többek között azt szolgálják, hogy Unió-szerte általánossá váljon a fenntartható termékek előállítása. A Bizottság egy jogszabály kidolgozását ígéri annak érdekében, hogy az Unióban forgalmazott termékeket úgy tervezzék meg, hogy élettartamuk növekedjen, elsődleges nyersanyagok helyett a lehető legnagyobb arányban újrafeldolgozott anyagokat tartalmazzanak, továbbá, hogy könnyebb legyen őket újrafelhasználni, megjavítani és újrafeldolgozni.

A Bizottság be fogja tiltani az eladatlan tartós áruk megsemmisítését, korlátozni fogja az egyszer használatos termékek forgalmazását, és megoldást keres az idő előtti elavulás problémájára.

Egy másik cél, hogy a fogyasztók könnyebben hozzassanak meg tudatos döntéseket. Ehhez szavatolni kell a megbízható információkhoz való hozzáférést és azt, hogy „élni tudjanak a javításhoz való jogukkal”.

A Bizottság arra törekszik, hogy azok az ágazatok kapjanak kiemelt figyelmet, amelyek a legtöbb erőforrást használják fel, és amelyek komoly lehetőséget kínálnak a körforgás megvalósítására. A következő területeken várhatók konkrét intézkedések:

- elektronikai és IKT-ágazat
- akkumulátor- és járműgyártás
- csomagolás
- műanyagok
- textilipar
- épületek és építőipar
- étkeztetés

A hulladéktermelés csökkentése is fontos prioritás. A legfontosabb célt itt az jelenti, hogy a hulladékokat jó minőségű másodlagos erőforrásokká alakítsák át.

Mint a Bizottság rámutat, az építőipari ágazat használja fel az összes kitermelt anyag körülbelül 50%-át és az EU teljes hulladék-előállításának több mint 35 százalékát produkálja. A testület egy új átfogó stratégia elfogadását tervezi „a fenntartható építési környezetről” a körforgás elveinek meghonosítása érdekében az épületek teljes életciklusára vonatkozóan. A Bizottság ezentúl az építőanyagokra vonatkozó rendelet módosítását is kezdeményezni fogja, ami bizonyos építőipari termékek esetében újrafelhasználási követelményeket is magába foglalhat.

Mint a Bizottság rámutat, az építőipari ágazat használja fel az összes kitermelt anyag körülbelül 50%-át és az EU teljes hulladék-előállításának több mint 35 százalékáért felelős. A testület egy új átfogó stratégia elfogadását tervezi „a fenntartható építési környezetről” a körforgás elveinek meghonosítása érdekében az épületek teljes életciklusára vonatkozóan. A Bizottság ezentúl az építőanyagokra vonatkozó rendelet módosítását is kezdeményezni fogja, ami bizonyos építőipari termékek esetében újrafelhasználási követelményeket is magába foglalhat.

Mint a dokumentum rámutat, a világon másodpercenként egy kamionnyi textiltermék kerül az égetőbe vagy a hulladéklerakóba. Becslések szerint a világ textiltermékeinek még az 1%-át sem dolgozzák fel újra textiltermékké.

A műanyagfogyasztás az elkövetkező 20 évben várhatóan megkétszereződik. 2050-re várhatóan a műanyagok felelnek majd az olajfogyasztás 20%-áért és az üvegházhatásúgáz- kibocsátás 15%-áért, és nem kizárt, hogy a tengerben több lesz a műanyag, mint a hal.

2017-ben a csomagolási hulladék lakosonként 173 kg-ot tett ki Európában, ami rekordmennyiségnek számít. Minden polgár évente csaknem fél tonna települési hulladékot termel.

A Bizottság szerint az európaiak kétharmada szívesen használná hosszabb ideig digitális eszközeit, feltéve, hogy azok teljesítménye nem romlik jelentősen.

Az új cselekvési terv innovatív ötletei közé tartozik a termék mint szolgáltatás üzleti modell ösztönzése: a vállalatoknak a termék teljes életciklusa alatt meg kellene őrizniük a tulajdonjogot és a felelősséget a termék (például egy mosógép) felett.

Brüsszel szerint az egyszer használatos termékeket minden lehetséges esetben ki kell vonni a forgalomból, és többször használható tartós termékekkel kell helyettesíteni.

A termék életciklusának valamennyi releváns szakaszában korlátozni kellene a szándékosan hozzáadott mikroműanyagokat, és a fokozni kell a mikroműanyagok kiszűrését.

A Bizottság szerint új jogalkotási kezdeményezésekre van szükség az egyszer használatos csomagolás, edények és evőeszközök újrafelhasználható termékekkel történő helyettesítésére az étkeztetésben, valamint új célszámokat kell meghatározni a csomagolási hulladék csökkentésére.

Intézkedéseket kell bevezetni a hulladékképződés megelőzésére és csökkentésére, az újrafeldolgozott tartalom növelésére, valamint az EU-n kívüli hulladékexport minimalizálására. És el kell indítani a termékek elkülönített gyűjtésének és címkézésének uniós modelljét is.

Brüsszel, 2020. március 13.

Negyvenmilliárdos reálgazdasági mentőcsomagot javasol Brüsszel

Átfogó fiskális segélycsomagot tett le pénteken az Európai Bizottság az asztalra annak érdekében, hogy a koronavírus-járvány kiváltotta sokk ne maradjon maradandó károkat okozzon az EU és a tagállamok gazdaságának. Brüsszel maximális rugalmasságot fog alkalmazni az állami támogatások és a fiskális szabályok alkalmazásában, és mindösszesen 37 milliárd euró likviditási

támogatást ajánl fel a strukturális alapok előrehozott kifizetése révén a tagállamoknak a járvány közegészségügyi, kkv-kat érintő és munkaerőpiaci negatív következményeinek az enyhítésére.

Példátlan intézkedéscsomagot jelentett be pénteken az Európai Bizottság a koronavírus-járvány gazdasági következményeinek enyhítésére. „Ez egy fajsúlyos csomag. De, készek vagyunk még ennél is többet tenni, ha a helyzet szükségessé teszi. Bármibe is kerüljön, mindent meg fogunk tenni az európai gazdaság támogatása érdekében” – szögezte le pénteki sajtóértekezletén Ursula von der Leyen, bizottsági elnök.

A bejelentett intézkedések elsődleges célja likviditást és levegőt biztosítani a tagállami egészségügyi rendszereknek, és az üzleti vállalkozásoknak ahhoz, hogy át tudják vészelni azoknak a rendkívüli intézkedéseknek a hatásait, amelyeket a kormányok hoznak a koronavírus-járvány megfékezésére és állampolgáraik egészségének megóvására.

A Bizottság ennek érdekében három fő területen lépett, több ízben olyan megoldásokat javasolva, amelyekre még a 2008-as súlyos pénzügyi válság idején sem volt példa.

A kulcsszó valamennyi intézkedés esetében a rugalmasság. A Bizottság mindenekelőtt az állami támogatási szabályok rugalmas alkalmazásával kíván a tagállamok és az azokban működő szektorok és üzleti vállalkozások segítségére sietni. Elsőként a szállodaipar, a közlekedési (főleg a légiközlekedés), a szórakoztató iparág és más szektorok veszteségeinek kompenzálására kifizetett nemzeti támogatások gyors elbírálásával. Margrethe Vestager, versenyjogi biztos megjegyezte, hogy a testület 24 órán belül már jóváhagyott egy dán állami támogatást, amit egy fontos rendezvény lemondása miatt folyósítottak a szervező cégnek. A Bizottság átmenetileg eltekint majd annak a szabálynak az alkalmazásától, aminek értelmében egy tíz éves időszakban egy cég csak egyszer kaphat állami mentőövet.

Egy másik természetű beavatkozás a kkv-k számára nyújtott tagállami likviditási támogatás, amelyben a Bizottság ugyancsak maximális rugalmasságot ígér (jelenleg 9 tagállamban már működik ilyen). Vestager bejelentette, hogy a versenyjogi szolgálat már dolgozik egy olyan új állami támogatási kereten, amit elsőként a legsúlyosabb helyzetben lévő Olaszország vehet majd igénybe, de ami idővel más tagállamok számára is alkalmazható lesz. Hasonlót a 2008-as pénzügyi válság idején már bevezetett az EU. A testület egy 24 órán át elérhető forróvonalat is üzembe helyez, amelyen keresztül a tagállamok rövid úton tájékoztatást kaphatnak arról, hogy az általuk tervezett intézkedések összhangban vannak-e a szabályokkal, illetve ennek érdekében mit kell tenniük.

Brüsszel a stabilitási és növekedési paktum (SGP) alkalmazásában is maximális rugalmasságot helyezett kilátásba, hangsúlyozva, hogy mindez nem jelenti a fiskális szabályok ideiglenes felfüggesztését. Ecélból a testület két olyan záradékot kész beélesíteni, amelyek rendkívüli helyzetekben alkalmazhatók csak. Az első, országspecifikus alapon nyújtható könnyítés, amikor egy országban „szokatlan esemény” lép fel, ami többletkiadásokat tesz szükségessé, amelyeket azonban a Bizottság nem vesz figyelembe az államháztartási hiány kiszámolásakor. A koronavírus-járvány által leginkább sújtott Olaszország esetében már elismerte ennek az alkalmazhatóságát a testület.

A Bizottság azonban annak az általános záradéknak a beélesítésére is kész, ami az EU, vagy az eurózána gazdaságát fenyegető súlyos lejtmenet esetén lehetőséget ad arra, hogy ideiglenesen felmentést adjanak a tagállamoknak a költségvetési kiigazító intézkedések felfüggesztésére. Mind az első, mind a második esetben a tagállamok által eszközölt egyszeri kiadásokat figyelmen kívül hagyják majd az államháztartás strukturális egyenlegének a kiszámításakor – erősítette meg Valdis Dombrovskis. A biztos hozzátette, hogy jelen esetben sokkal inkább a válságra adott válaszokról van szó, mint fiskális élénkítésről, jóllehet ezek az intézkedések végső soron felérnek majd ezzel.

A csomag harmadik, legeredetibb eleme egy összesen 37 milliárd eurós likviditási támogatási csomag elfogadása, ami előfeltételezi a meglévő szabályok módosítását is, mégpedig a Bizottság reményei szerint két héten belül. Ahogy azt a testület főtisztviselői is elismerik, nem friss pénzről

van szó, hanem a nem felhasznált kohéziós politikai források rendelkezésre bocsátásáról és a koronavírus-járvány kezelésével összefüggő tagállami intézkedések céljaira történő átcsoportosításáról. Ez jóval nagyobb összeg annál a 25 milliárd eurónál, amit napokkal ezelőtt Ursula von der Leyen bejelentett a tagállamoknak.

A 37 milliárd euróból 8 milliárd eurót a Bizottság egy elosztási kulcs alapján azonnal a tagállamok rendelkezésére tud bocsátani. Ez technikailag „alvó pénznek” számít, ugyanis arról az EU által megelőlegezett összegről van szó, amit a tagállamoknak eredetileg júniusig vissza kellene téríteniük a közös kasszába. A Bizottság most azt javasolja, hogy ne kelljen visszafizetniük, így azonnal felszabadul ez a keret és azt a kormányok az általuk fontosnak tartott intézkedésekre fordíthatják. A nagyobb uniós társfinanszírozási rátából hasznot húzó szegényebb országok arányosan több forrást kapnak majd.

További 29 milliárd euró az uniós költségvetésből jönne, mégpedig a 2014 és 2020 közötti strukturális alapokból, amelyeket eddig nem hívtak még le a tagállamok. Jelen esetben minden tagállam a ráeső részt más területekről a koronavírus elleni küzdelem céljára csoportosíthatja át. Mint a Bizottság rámutat, közel 40 milliárd euró felzárkóztatási forrás még nem lett kifizetve az aktuális hétéves büdzséből.

A közös büdzséből felszabadított forrásokat a tagállamok három célra fordíthatják majd, és tetszés szerint ki is egészíthetik. Ezek:

- Az egészségügyi rendszerük megerősítésére, például védőmaszkok és lélegeztetőkészülékek beszerzésére és egyéb célokra.
- A kis- és közepes méretű vállalkozások likviditási támogatására.
- Az Európai Szociális Alapból a munkaerőpiac működésére, elsősorban a rövid távú foglalkoztatási formák finanszírozására.

A Bizottság ezenkívül 1 milliárd euró értékű költségvetési garanciát kíván nyújtani az Európai Beruházási Alapnak (EIF) ahhoz, hogy 8 milliárd euró kedvezményes kölcsönt vegyen fel a tőkepiacokon és abból hozzávetőleg 100 ezer kkv-nak nyújtson likviditási támogatást.

A testület jogszabály-módosítást is javasol annak érdekében, hogy az eredetileg természeti katasztrófák esetén igénybe vehető Európai Szolidaritási Alapot (ESF) járványhelyzetekben is be lehessen vetni. Az idei évre 800 millió euró áll rendelkezésre az alapból. Végül az uniós globalizációs alapból is rendelkezésre áll 175 millió euró arra az esetre, ha a koronavírus-járvány megfékezésére bevezetett tagállami intézkedések miatt munkahelyek szűnnének meg.

Brüsszel, 2020. március 10.

Koronavírus: szolidaritásra szólítanak fel a képviselők

A Parlament elismeréssel adózik a koronavírus ellen küzdő egészségügyi dolgozóknak

A tesztek, maszkok és lélegeztetőgépeket az Unióban kellene gyártani és minden tagállamnak lehetőséget kellene adni a megvásárlásukra

Több forrást kellene szánni a vírus elleni küzdelemben a közös kutatásra

A Parlament kedden a Bizottság és a Tanács horvát elnöksége részvételével megvitatta a COVID-19 koronavírus-járványt, és hangsúlyozta: le kell lassítani a betegség terjedését.

Az egészségügyért és élelmiszerbiztonságért felelős biztos, Stella Kiriakidesz szerint a COVID-19 óráról órára változó közegészségügyi vészhelyzetet teremtett. A tagállamoknak a vírus terjedésének lassítása céljából a gócok elszigetelése a legfontosabb feladata, hiszen így bírkózhat

meg az egészségügyi rendszer a helyzettel, és így minimalizálható a vírus hatása a gazdasági életre és a társadalomra.

Több képviselőcsoport vezetője a vírus által érintettekkel együttérzését, a megfertőződött betegekkel foglalkozó egészségügyi dolgozók felé pedig mély elismerését fejezte ki.

Többen kiemelték: szolidaritásra van szükség Európában, és többet kell áldozni a vírussal kapcsolatos kutatásokra. A szükséges orvosi berendezéseket, például tesztek, maszkokat és lélegeztetőgépeket az Unión belül kellen gyártani, és minden tagállamnak rendelkezésére kellene bocsátani.

Egyes képviselők szerint közös európai kockázatfelmérésre van szükség ahhoz, hogy azonos intézkedéseket vezessenek be az azonos kockázati szinten álló helyeken. Többen felvetették: egységesíteni kellene a schengeni övezetbe való belépésre vonatkozó szabályokat.

Brüsszel, 2020. március 10.

Az EU 25 milliárd eurót pumpál a koronavírus ellen a gazdaságba

Mostantól napi rendszerességgel egyeztetnek egymással az EU27-ek egészségügyi és belügyminiszterei a koronavírus-járványra adandó válaszok összehangolásának szándékával – állapodtak meg keddi esti videókonferenciájukon a tagállamok vezetői. Az Európai Bizottság elnöke egy 25 milliárd eurós pénzügyi alap létrehozását jelentette be az uniós költségvetés forrásaiból a koronavírus gazdasági hatásainak az enyhítésére.

Az EU27-ek vezetői keddi videókonferenciájukon lándzsát törtek a közös európai megközelítés és az Európai Bizottsággal folytatott szoros együttműködés mellett a koronavírus járvány elleni fellépésben. Az Európai Tanács, amely fennállása óta először tartott videókonferencia-csúcsot, úgy döntött, hogy mostantól napi rendszerességgel egyeztetnek majd az egészségügyi és a belügyminiszterek a tagállami lépések megfelelő mértékű koordinálása érdekében.

Az Európai Bizottság elnöke több rendkívüli intézkedést is bejelentett a találkozón a koronavírus makro- és mikrogazdasági hatásainak az ellensúlyozására. A testület először is biztosítani kívánja azt, hogy az állami támogatások minél előbb eljussanak azokhoz a szektorokhoz és vállalkozásokhoz, amelyek leginkább megsínylik a járványt. Másodsor, a Bizottság teljes mértékben ki fogja használni a stabilitási és növekedési paktum által kínált rugalmasságot, és Ursula von der Leyen elnök szerint a hét végéig ki is bocsátja az ehhez szükséges iránymutatásokat.

Harmadik lépésként a Bizottság elnöke egy 25 milliárd eurós pénzügyi alap elkülönítését jelentette be a koronavírus-járvány okozta gazdasági problémák enyhítésére, mindenekelőtt a kis- és közepes méretű vállalkozások helyzetének megkönnyítésére és a munkarőpiac számára. A 25 milliárd euróból 7,5 milliárdot azonnal mozgósítanak az uniós költségvetésből, és azon belül is a kohéziós politikai forrásokból (vagyis vélhetően a nemzeti borítékokból), úgy, hogy minden tagállam részesüljön belőle – mondta von der Leyen.

Az EU27-ek közleménye négy prioritást azonosított be az uniós szintű koordinációt illetően.

1. **A vírus terjedésének a fékezése.** A tagállamok egyetértettek abban, hogy a polgárok egészsége az első számú prioritás, és az intézkedéseknek a tudományon és orvosi véleményen kell alapulniuk. Emellett arányosnak is kell lenniük a társadalomra gyakorolt túlzott mértékű következmények elkerülése érdekében.
2. **Az orvosi eszközök biztosítása.** A bizottságot bízták meg a szükségek felmérésével és a hiányok pótlását célzó kezdeményezések megtételével. A testület arról tájékoztatta a tagállamokat, hogy folytatja a közös beszerzéseket, és a polgárvédelmi kereten keresztül kész az egészségügyi

személyzet védőfelszerelését beszerezni. Megkülönböztetett figyelmet kap a védőmaszkok és a lélegeztetőkészülékek beszerzése.

3. **A kutatások előmozdítása, ideértve a vakcina kifejlesztését is.** A Bizottság már 140 millió eurót mobilizált és kiválasztott finanszírozásra 17 kutatási projektet.

4. **A koronavírus szociális és gazdasági következményei.** „Az EU és tagállamai készen állunk minden szükséges eszköz alkalmazására. Konkrétan kezelni fogjuk a likviditási problémákat, támogatást nyújtunk a kkv-nak és az érintett szektoroknak és azok munkavállalóinak. Az uniós szabályok rugalmas alkalmazására lesz szükség külön is az állami támogatás és a stabilitási és növekedési paktum terén”.

Brüsszel, 2020. március 9.

Legalább 1,4 milliárd eurót kell fordítani az EU katasztrófavédelmi rendszerére

A következő hosszú távú uniós költségvetésből legalább 1,4 milliárd eurót az uniós polgári védelmi rendszer megerősítésére kell szánni az EP környezetvédelmi szakbizottsága szerint.

Az Albániának nyújtott segítség a földrengés és áradások után

Az EU polgári védelmi rendszere egy közös uniós segítségnyújtó rendszer. A tagállamok innen kérhetnek segítséget, ha egyedül nem tudnak kezelni egy katasztrófát, vagy vészhelyzetet, mint például az erdőtüzek, földrengések, áradások, vagy újabban a koronavírus járvány.

Ezért is fontos, hogy megfelelő pénzügyi forrásokkal rendelkezzen. A környezetvédelmi szakbizottság március 5-én szavazta meg álláspontját, amelyben 1,4 milliárd eurót javasolt az EU polgári védelmi rendszerének megerősítésére a következő hosszú távú költségvetésben. A Bizottság javaslata is ez volt.

Az EP-képviselők szerint egyértelművé kéne tenni, hogy ebből mennyit költenének megelőzésre, felkészülésre és mennyit a katasztrófák kezelésére, és a mostaninál jóval nagyobb összeget kéne költeni a készenlétre, a minél gyorsabb reakció érdekében.

Az EU polgári védelmi rendszere életeket ment

2001-es létrehozása óta a katasztrófavédelmi rendszert több mint 330 alkalommal hívták segítségül a tagállamok. Az EU-n belül és kívül is segített erdőtüzek, áradások, tengerek szennyezettsége, földrengések, hurrikánok, ipari balesetek, és egészségügyi krízishelyzetek esetén.

A koronavírus megjelenése után ez segített, hogy az EU-s országok összehangolják a tevékenységüket, valamint a sürgősségi orvosi eszközök Kínába, és a védőeszközök Olaszországba történő szállításának finanszírozására is ezt használták fel.

Segítséget nyújtott a Wuhanban, illetve a Yokohamában kikötő Diamond Princess hajón tartózkodó uniós polgárok hazaszállításához.

Az EU 2019-ben létrehozott egy RescEU nevű eszköztartalékot is, amely akkor lép közbe, amikor egy tagállamnak nem áll elég erőforrás a rendelkezésére a katasztrófahelyzet kezelésére. Ebben erdőtüzek oltására alkalmas repülőgépek, nagy teljesítményű tűzoltófecskendők, tábori kórházak és sürgősségi egészségügyi egységek egyaránt megtalálhatók. Az EP-képviselők az eddiginél nagyobb összeget szánának a költségvetésből a RescEU programra is.

Brüsszel, 2020. március 4.

Nemek közötti bérszakadék Európában: a főbb számok (infografika)

Bár az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét a Római Szerződés már 1957-ben bevezette, a nemek közötti bérszakadék továbbra is makacsul fennáll. Nőnap infografika.

Idén március 8-án lesz 25 éves a Pekingi nyilatkozat, amely számos stratégiai lépést megfogalmazott a nők és férfiak közötti egyenlőség megteremtéséért. A [Parlament szerint](#) azonban ezek közül nagyon sok még máig nem valósult meg.

Az évforduló jó alkalom arra, hogy megnézzük, valójában mit értünk el a nemek közötti egyenlőség terén Európában. [Ide kattintva](#) olvashatsz többet a témáról, most pedig nézzük az egyik legfontosabb témát, a bérek közötti egyenlőtlenséget kérdését.

A nemek közötti bérszakadék

A nemek közötti bérszakadék a nők és férfiak átlag órabére közötti különbség

A bérszakadék nem arányosított formája, ha a női és férfi munkavállalók átlagos bruttó órabére közötti különbséget nézzük, a férfiak bruttó órabérének százalékában kifejezve - tekintet nélkül a képzettségre, életkorra és a munka típusára.

A számítások során csak a tíz vagy több alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokat veszik figyelembe

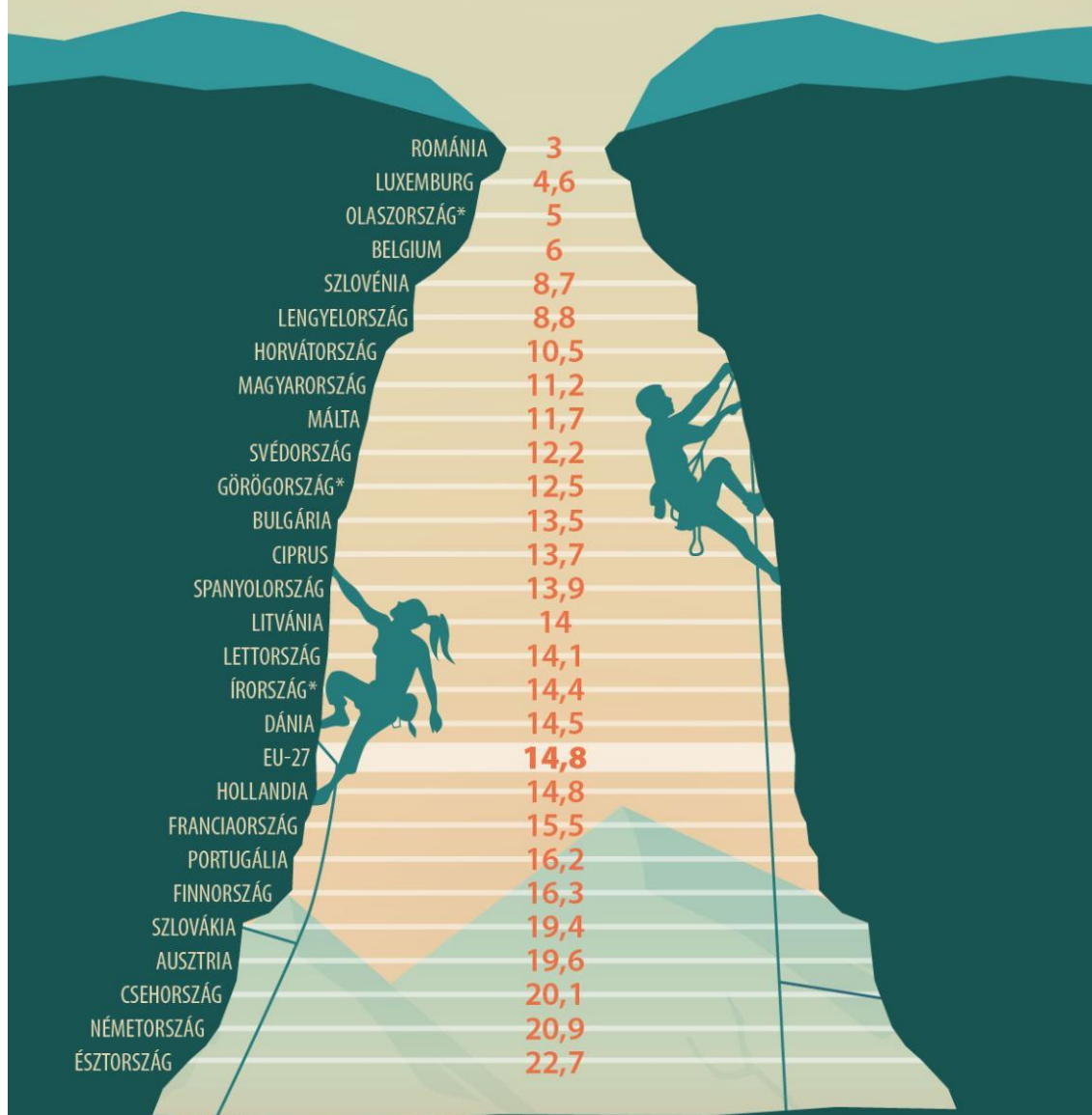
Mekkora a bérszakadék az EU-ban?

Átlagosan, óránként, **a nők csaknem 15%-kal kevesebbet keresnek** a férfiaknál az EU-ban. Persze óriási különbségek vannak az egyes tagállamokban. Míg Észtországban a legmagasabb ez a szám, 23%, addig Romániában csupán 3%. **Magyarországon 11,2%.**

Hol tartunk az egyenlőség felé vezető úton?

Nemek közötti bérszakadék az uniós országokban*

[a női és férfi munkavállalók átlagos bruttó órabére közötti különbség, a férfiak bruttó bérének %-ában kifejezve**]

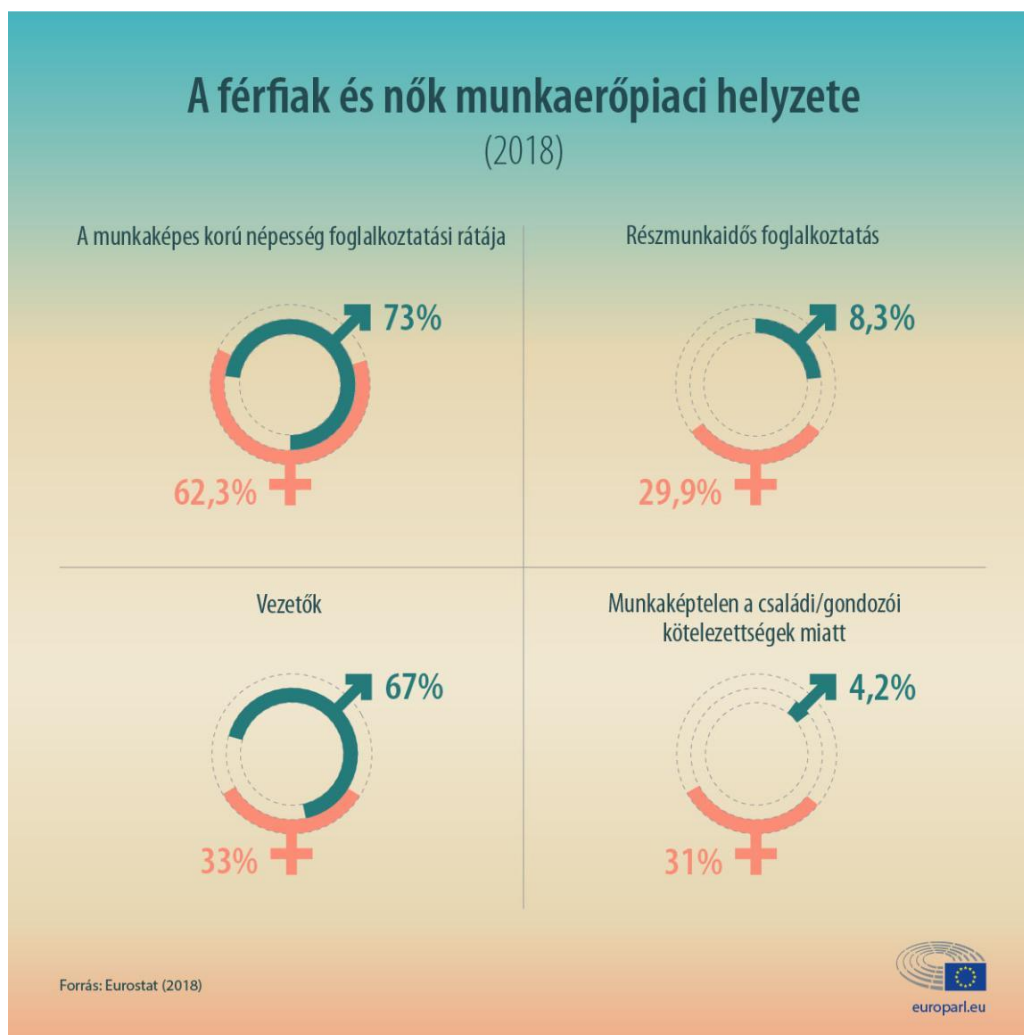
* az adatok Görögország esetében 2014-esek, Írország és Olaszország esetében 2017-esek

** a 10, vagy annál több munkavállalót számláló cégeknél

A nemek közötti bérszakadék az egyes tagállamokban

A számok értelmezése nem olyan egyszerű, mivel a nemek közötti kisebb bérszakadék egy adott országban nem feltétlenül jelenti a nemek közötti nagyobb egyenlőséget. Egyes tagállamokban az alacsonyabb bérkülönbség abból adódik, hogy a nők kevesebb fizetett álláshelyet töltenek be. A nagy különbség pedig általában a részmunkaidőben dolgozó vagy csak bizonyos alulfizetett szakmákban dolgozó nők magas arányából adódik. Az EU-ban 2018-ban átlagban több férfi (59%) tudós és mérnök dolgozott mint női (41%). A vezetői pozíciók csupán 33%-át töltik be nők.

Nők és férfiak a munkaerőpiacon

A nők és a férfiak munkaerőpiaci helyzete az EU-ban

Az EU-ban a nők közel egyharmada részmunkaidőben dolgozik. Sokkal nagyobb a valószínűsége annak is, hogy a nők félbehagyják karrierjüket gondozói, vagy családi kötelezettségeik miatt.

A nemek közötti bérszakadék eredményeképpen a nők nagyobb mértékben vannak kitéve a szegénységnek idős korban. 2018-ban az EU-ban a 65 év feletti nők nyugdíja átlagosan 30%-kal alacsonyabb volt, mint a férfiaké. Itt is jelentős különbség van a tagállamok között - míg Észtországban 1% ez a szám, addig Luxemburgban 43%.

Brüsszel, 2020. február 26.

Heves és Baranya megye lesz az átállási alap két magyar célterülete

Az európai régiók kevesebb mint 10 százaléka, körülbelül 100 statisztikai térség részesülhet az Európai Bizottság számításai szerint a méltányos klímaátállást szolgáló alap forrásaiból. Magyarországon két kedvezményezettje lesz a 92 millió eurós uniós támogatási keretnek: a Heves megyében található Mátrai Erőmű és a Baranya-megyei cementgyár, továbbá hulladékfeldolgozó üzem. Brüsszel szerdán az országjelentésekkel egy időben közzétette „zöld” ajánlatát is a tagállamok számára.

Az Európai Bizottság saját hatáskörben felmérte, mely régiók tarthatnak majd igényt annak az uniós pénzügyi alapnak a támogatására, amely a klímasemlegességi célok elérésének negatív hatásait tompítaná a szén, illetve a nagy CO₂-kibocsátású régiókban. Brüsszel előzetesen nagyjából 100 ilyen, NUTS 3-as típusú statisztikai régiót azonosított be az EU 27 tagállamában, az összes európai régió kevesebb, mint 10 százalékát.

Következő lépésként a tagállamok már jövő hónapban pályázhatnak az úgynevezett strukturális reformtámogatási program keretében forrásokra, amelyből a területi méltányos átállási tervek elkészítéséhez vehetnek igénybe szakértői tanácsadást. A Bizottság azt szeretné, ha a következő többéves keret költségvetéssel egy időben, a méltányos átállási mechanizmust is alkalmazni lehessen 2021. január 1-től.

A Bizottság által szerdán, a 2020-as európai gazdasági szemeszter keretében közzétett terjedelmes országjelentések egyik melléklete a zöld átállási alap esetleges felhasználásával is foglalkozik. Emlékeztet, hogy az uniós büdzsén belül 2021 és 2027 között 7,5 milliárd eurót különítenek majd el a méltányos átállási alapra, ami alapvetően a szén erőművek és energiaszektor ipari létesítmények bezárásával és a munkahelyek megszűnésével összefüggő problémák megoldásában kíván segítséget nyújtani az érintett régióknak.

A 7,5 milliárd eurós keretet két fő szempont alapján osztották szét, egyelőre papíron a tagállamok között. Ezek: szénintenzív ipar, szén, lignit és más fosszilis tüzelőanyagok előállítása. A 7 és fél milliárd eurós keretből a legnagyobb összeg, 2 milliárd euró Lengyelországnak jut majd, a második fő haszonélvező Németország 877 millióval, a harmadik pedig Csehország lenne 581 millióval.

A Magyarországra eső rész 2018-as áron valamivel több mint 92 millió euró, de a tagállami társfinanszírozással és a felzárkóztatásra majdan rendelkezésre álló nemzeti borítékokból származó kiegészítéssel (minden egyes euróhoz a JTF-ből 1,5 euró strukturális alapot kellene hozzárendelni) a magyar beruházási keret felmenne 330 millió euróra. És a méltányos átállási mechanizmus másik két javasolt pénzügyi eszközét (InvestEU rész és EIB-s közberuházási hitelezés) is figyelembe véve a Bizottság 1,234 milliárd euróra becsüli a Magyarország számára a klímaátálláshoz potenciálisan elérhető forrásokat. (A lengyeleknél a beruházások becsült összértéke a 27 milliárd eurót is elérheti).

A 7,5 milliárd eurós költségvetési pénzből a Bizottság a fent említett kiegészítésekkel minimum 30 milliárd euró forrásra számít, amivel a tagállamok enyhíthetik majd az átállás negatív hatásait az említett régiókban, az elbocsátandó munkaerő átképzése, a fertőzött területek rehabilitálása és más intézkedések révén.

A Bizottság országjelentésének vonatkozó melléklete megemlíti, hogy a magyar gazdaság üvegházhatású gáz intenzitása a nyolcadik legnagyobb az EU-ban. Ennek ellenére egy főre lebontva az egyik legalacsonyabb kibocsátó. A CO₂-kibocsátás területileg két megyére, Hevesre és Baranyára koncentrálódik. A Bizottság szerint ez a két megye lehet jogosult a méltányos átállási alaphoz tartozó támogatás igénybe vételére.

A Mátrai Erőmű – amely a hazai villamos áram termelésének 15 százalékát adja – felelős az országos széndioxid-kibocsátás 14 százalékáért. Eközben az energiaszektor teljes kibocsátásának közel 50 százaléka is az erőműből származik. A nemrég az MVM által visszavásárolt erőmű közelében két lignitbánya is működik – ezek együttesen nagyjából 2 és fél ezer embernek adnak munkát.

A Bizottság előzetes elemzése szerint a fosszilis tüzelőanyagok termelésével való szakítás várhatóan a kitermelő helyek és az energiatermelő erőművek lényeges átalakítását követelik majd meg. Ennek következtében a fosszilis értékláncban közvetlenül vagy közvetve foglalkoztatott munkavállalók közül sokakat érinteni fog a zöldebb technológiákra való átállás.

A regionális főigazgatóság szakértői úgy látják, hogy Baranya megyében is elkel majd a pénzügyi alap segítsége, elsősorban a rendkívül energia intenzív beremendi cementgyár és a megyében található hulladékfeldolgozó üzemek lehetnek jogosultak a támogatás igénybevételére az átállással összefüggő gazdasági és társadalmi hatások mérséklésére.

A Bizottság meg is nevezett néhány célszerűnek tűnő intézkedést, amit finanszíroznának. Ezek:

a megfizethető tiszta energiaforrásokba, az üvegházhatást okozó gázok csökkentésére, az energiahatékonyság javítására és a megújulóba irányuló beruházások

a körforgásos gazdaság megteremtését előmozdító beruházások, beleértve a hulladékmegelőzést illetve csökkentés, a forráshatékonyságot és az újrafelhasználás különböző formáit

az ipari létesítmények és helyek helyreállítására és megtisztítására, más tevékenységekre való átállítására szolgáló beruházások

a munkások át- és újraképzése

a munkások elhelyezkedését segítő szolgáltatások

az álláskereső aktív bevonása

technikai segítségnyújtás

A Bizottság először is márciusban kiírja a pályázatot a szakértői tanácsadás igénybevételére és ezzel párhuzamosan az illetékesek egymás után felkeresik a fővárosokat, egyeztetéseket kezdeményezve a kormányzatokkal.

Brüsszelben egyébként pragmatikus hozzáállást ígérnek a programok végrehajtásánál. Mindenhol a tagállam belső struktúrái határozzák majd meg, hogy országos, vagy regionális-helyi szinteken osztják el a pénzt. A Bizottság csak egy dologban nem kíván engedményt tenni: ez pedig a területi fókusz, az, hogy a forrásokat ne szórják szét, hanem az előzetesen beazonosított helyekre koncentrálják.

Brüsszel, 2020. február 26.

A gyermekszegénység elleni küzdelemre szólítanak fel civil szervezetek

Európában a háztartások legszegényebb 20% -ában 40% -kal nagyobb valószínűséggel halnak meg gyermekek az ötödik születésnapjuk előtt. Ez azt mutatja, hogy a szegénység továbbra a leginkább meghatározó tényező a gyermek számára. Hat gyermekjogi szervezet vezetője az Európai Bizottság és az Európai Parlament politikai döntéshozóival találkozott. A látogatás célja az volt, hogy megvitassák, hogyan helyezhetik központi helyre az új Bizottság és a Parlament napirendjén a gyermekszegénységet, társadalmi kirekesztést és a gyermekek jogait.

"Konkrétan egy európai uniós gyermekstratégia tervére gondolok, amely remélhetőleg mind a belső, mind a külső politikákat lefedi, és megkönnyíti a gyermekekkel folytatott konzultációt is. Ez egy stratégia a gyermekek számára. Meg kell győződnünk arról is, hogy ők is részt vesznek ezekben megbeszélésekben" - mondta az Euronews-nak Delphine Moralis, a Terre des Hommes nevű civil szervezet főtitkára.

A 2008-as globális pénzügyi válság óta számos állam Európában és máshol is csökkentette a jóléti ellátásokra fordított kiadásokat - olyan intézkedésekről van szó, amelyek nagyon sok gyermek számára jelentettek segítséget. Az EU-ban élő gyermekek egynegyede - ez 22,7 millió gyermeket jelent - ki van téve a szegénység veszélyének, néhány EU-tagállamban pedig a gyermekek fele a szegénységi küszöb alatt él. Ugyanakkor maguk a gyermekek következetesen az erőszakot jelölik meg a legsürgetőbb problémaként. Különösen nehéz a menekült gyermekek helyzete.

"Világszerte a menekültek 52% -a gyermek. Hatalmas aggodalomra ad okot az, hogy a menekültkérdésre helyes választ dolgozzunk-e ki. Ennek kulcseleme a táborokban a jó oktatás biztosítása. Az oktatást gyakran úgy tekintik, mint a humanitárius segítségnyújtás negyedik oszlopát. Ha a fiatalokat a táborokban oktatják, akkor segítenek nekik a jövő felé tekinteni" - fogalmazta meg véleményüket Meg Gardinier, a ChildFund Alliance főtitkára.

Októberben az Európai Parlament határozatot fogadott el a szociális jogok megerősítéséről. Ennek részeként prioritásként kell kezelni az EU úgynevezett gyermekgaranciáját a gyermekszegénység, valamint a fiatalok és a hosszú távú munkanélküliség elleni küzdelem érdekében. Az Európai Bizottság már dolgozik ezen, de kérdés, hogy mekkora pénz kerül majd a közös költségvetésbe.

Brüsszel, 2020. február 19.

Ivóvíz az EU-ban: jobb minőség és könnyebb hozzáférés

Az EP környezetvédelmi szaktanácsadása elfogadta az ivóvíz minőségének és hozzáférhetőségének javítását célzó szabályokat. Döntöttek továbbá a műanyag hulladék csökkentéséről is.

Tiszta víz az ivókútból

Európában a legtöbb ember hozzáfér a jó minőségű ivóvízhez, ez derül ki az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2016-os jelentéséből is, amely szerint a 2011 és 2013 között az ivóvíz-mintákon végzett tesztek 98,5 százaléka megegyezett az uniós előírásokkal.

Az Európai Unió ivóvíz-irányelve a fertőzések elkerülése érdekében minimum értékeket határoz meg az emberi fogyasztásra alkalmas víz (ivóvíz, főzéshez, vagy egyéb háztartási célokra használt víz) minőségére vonatkozóan.

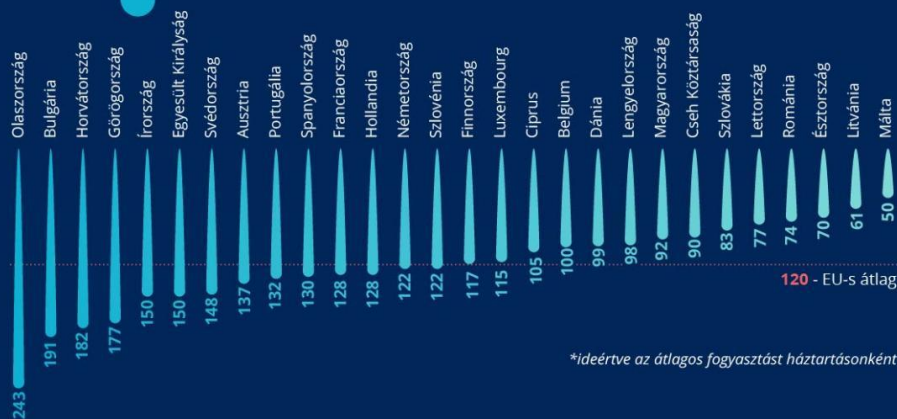

IVÓVÍZ AZ EU-BAN

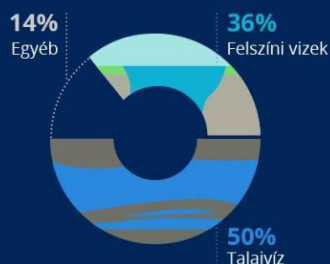
Átlagos csapvízfogyasztás per fő

(ivóvíz, literben kifejezve, naponta)*

*ideértve az átlagos fogyasztást háztartásonként

Az ivóvíz forrása az EU-ban (2011–2013)

Forrás: Európai Bizottság

A vízhiány* legalább az emberek **11%-át** érinti Európában

*Akkor beszélünk vízhiányról, ha nincs annyi vízforrás, ami a hosszú távú átlagos vízigényeknek megfelel

Ivóvíz az EU-ban

Az EP környezetvédelmi szakkbizottsága február 19-én szavazott a Parlament és Tanács által megkötött előzetes megállapodásról, ezzel is elősegítve a fogyasztói elégedettség növekedését, mindenkit arra bátorítva, hogy fogyasszon több csapvizet.

Az új szabályok higiéniai minimumkövetelményeket határoznak meg az ivóvízzel érintkező anyagokra, így például a csővezetésekre vonatkozóan. Továbbá egy a megfigyelési listákra vonatkozó mechanizmust is életbe léptet, hogy figyelemmel kísérje az endokrinkárosító vegyületek, a gyógyszerek és a mikroműanyagok emberi egészségre gyakorolt hatását és az ezzel kapcsolatos új ismereteket.

Az új irányelv külön figyelmet szentel a sérülékeny csoportoknak, akiknek nincs, vagy igen behatárolt a hozzáférésük a tiszta ivóvízhez.

Mivel a csapvíz olcsó és környezetbarát, a tagállamok gondoskodni fognak róla, hogy minél több ingyenes ivókút legyen a közterületeken (például bevásárlóközpontokban, reptereken) és mindenhol, ahol ez megoldható.

A Bizottság szerint az ivóvízhez való jobb hozzáférés abban is segíthet, hogy 17 százalékkal kevesebb palackozott vizet fogyasszunk. Így nemcsak pénzt takaríthatunk meg, de a környezetre is pozitív hatást gyakorolhatunk: csökken a szén-dioxid kibocsátás és a műanyag hulladék.

Gazdasági és környezeti hatás

Az eddig már több mint 1,8 millió aláírást gyűjtő „Right2Water” lakossági kezdeményezés egy kitűnő példája annak, mennyire elkötelezettek tudnak lenni az európaiak az ivóvíz minőségének javítása iránt. A felmérések viszont azt mutatják, hogy az emberek nem érzik magukat biztonságban külföldön, ha az ivóvíz minőségéről van szó. Ezért van szükség minél több nyilvános információra a vízminőséget illetően.

Mit gondolnak az európaiak az ivóvízről?

Az új irányelvet a Parlamentnek plenáris ülésen is jóvá kell hagynia.

Brüsszel, 2020. február 14.

A világgazdaságot is megfertőzheti a koronavírus

A koronavírus járvány hatásainak a világgazdaságra való viszonylag korlátozott átgyűrűzésére számít az Európai Bizottság, amely csütörtökön tette közzé a 2019-2021-es időszakra vonatkozó „téli” növekedési és inflációs előrejelzéseit. Az eurozóna és az EU egészének gazdaságában is folytatódik a növekedés, de annak üteme elsősorban a külső bizonytalanságok miatt mérsékelt lesz.

A Kínából indult koronavírus-járvány is feltűnik új, potenciálisan rontó hatású körülményként az Európai Bizottság által csütörtökön bemutatott „téli” gazdasági előrejelzésben, ami a makrogazdasági mutatók közül a GDP-növekedésre és az inflációs előrejelzésre terjed ki.

Paolo Gentiloni, gazdasági és pénzügyi biztos sajtótájékoztatóján elismerte, hogy a friss előrejelzésben még nem vették figyelembe a Kínából erjedő koronavírus-járvány gazdasági hatásait, de a testület abból indul ki, hogy Kínán kívül (ahol 2020-ban a GDP nagyjából 1 százalékanak megfelelő lehet a hatás) viszonylag korlátozottak lesznek a 2019-nCoV hatásai. „Minden attól függ, hogy mennyi ideig tart a járvány és milyen lesz a kiterjedése” – tette hozzá Gentiloni, amikor csütörtökön ismertette az EU-ra, az eurózónára és a tagállamokra vonatkozó aktualizált prognózist.

A Bizottság arra számít, hogy a példátlanul hosszú növekedési időszak mind az EU egészében, mind az eurózónában a következő két évben is folytatódni fog, igaz a növekedés üteme a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető látványosnak. Az eurózónára a tavalyi 1,2 százalékos GDP-gyarapodás után 2020-ban és 1,2 százalékos növekedést becsül Brüsszel. Az EU egészében ennél valamivel gyorsabb növekedés (a 2019-es 1,5 százalék után 2020-ban és 2021-ben is 1,4 százalék) várható.

A közép- és kelet-európai országok túlnyomó része gyorsabb gazdasági növekedésre számíthat, mint a nyugat-európai partnerek. Írország az egyetlen kivétel, amely 2019-ben az EU egészében a legdinamikusabb növekedést produkálta, megelőzve a 4,9 százalékkal bővülő Magyarországot (a magyar előrejelzésről lásd külön anyagunkat). Ugyanakkor az ír növekedési görbe is lefelé hajló, 2021-re például 3,2 százalékra lassulhat az előrejelzés szerint a gazdaság.

Ez még mindig imponáló adat, különösen, ha az olasz előrejelzést vesszük alapul. Itáliában 2019-ben mindössze a GDP 0,2 százalékaival bővült a gazdaság, és 2020-ban is csak alig magasabb 0,3, majd 2021-ben 0,6 százalékot vár a Bizottság. A német gazdaság feltápáskodik ugyan a 2019-es 0,6 százalékos mélypontról, ám a növekedés a brüsszeli várakozások szerint csak 1,1 százalékra gyorsul majd fel a következő két évben.

Miként előrejelzésében a Bizottság rámutat, Európában mindenekelőtt a belső kereslet volt a növekedés motorja, ellensúlyozva a kedvezőtlen külső hatásokat, főleg a világkereskedelem visszaesését. A magánfogyasztás és valamivel szerényebb mértékben a beruházások tolják előre a szekeret. Különösen az alacsony kamatokból profitáló építőipari szektor, az emelkedő reáljövedelmek és a növekedést támogató politikai „koktél”. Mindez azonban nem elég ahhoz, hogy magasabb fordulatszámra kapcsoljon a gazdaság – mutat rá a Bizottság.

A prognózis aláhúzza, hogy bár az Egyesült Államok és Kína által megkötött első szakaszos kereskedelmi megállapodás mérsékelte a gazdasági előrejelzésre leselkedő negatív kockázatokat, az USA kereskedelmi politikájának alakulása körüli bizonytalanság, a latin-amerikai politikai és társadalmi nyugtalanság, a geopolitikai feszültségek kiéleződése a Közel-Keleten egytől-egyig lefelé húzhatják a mostani előrejelzésben közölt számokat. Ehhez még hozzáadódik a Brexit, különösképpen annak kockázata, hogy esetleg nem sikerül egy kereskedelmi megállapodást kötnie év végéig az EU-nak Nagy-Britanniával.

Brüsszel, 2020. február 12.

Budapest és más fővárosok plusz forrásokat kérnek a zöld átálláshoz

A kezdeményező négy „visegrádi” főváros és 11 másik nagy település polgármesterei levélben fordultak Ursula von der Leyenhez, az Európai Bizottság elnökéhez a városok számára közvetlenül elérhető, rájuk szabott uniós források biztosítása érdekében a klímapolitikai célok végrehajtásához. Karácsony Gergely szerint ugyan az EU-nak már tíz éve meg kellett volna húznia ezt a lépést, de az ajtó még résnyire nyitva van.

Budapest, Pozsony, Prága és Varsó főpolgármesterei állnak annak a Brüsszelben szerdán bemutatott kezdeményezésnek a hátterében, amelyhez eddig már 11 másik európai nagyváros is csatlakozott, és amely a városok számára közvetlenül elérhető források biztosításáért lobbizik az EU intézményeinél az éghajlatváltozás hatásainak jobb kivédése érdekében.

„Az EU többéves keret költségvetéséről szóló kulcsfontosságú tárgyalások elébe tekintve arra sürgetjük az európai intézményeket, hogy ismerjék el a városok és az agglomerációk központi szerepét a stratégiai zöldpolitikai célok végrehajtásában, és hogy bocsássonak rendelkezésre közvetlenül hozzáférhető, városokra szabott uniós alapokat e célok teljesítéséhez” – fogalmaz az Ursula von der Leyen, bizottsági elnöknek címzett levél, amit első körben a négy közép-európai főváros elöljárói mellett többek között Berlin, Bécs, Hága, Athén, Milánó és Vilnius főpolgármesterei írtak alá.

A főpolgármesterek részben új, ambiciózus intézkedéseket, részben pedig a már meglévő programok, mint a Városi Innovatív Akciók és a HorizonEurope, kibővítését és újratervezését kéri a Bizottság elnökétől.

„Reméljük, az új költségvetési ciklusban lesz lehetőség. A városok közvetlen finanszírozásának lehetősége az egész ország számára hasznos lehet” – vélekedett a V4-ek főpolgármestereinek részvételével az EP brüsszeli épületében tartott sajtótájékoztatón Karácsony Gergely, Budapest főpolgármestere. Emlékeztetett rá, hogy a magyar főváros miközben az ország GDP-jének 40 százalékát állítja elő, addig a befizetett adók mindössze 1,8 százaléka felett diszponál (Prága esetében ez az adat 25, illetve 7 százalék). „Egy gazdag város szegény önkormányzata vagyunk” –

jegyezte meg arra a kérdésre válaszolva, ami arra emlékeztetett, hogy a négy közép-európai főváros GDP magasan meghaladja az uniós átlagot, és így elvileg a kohéziós politika logikája szerint kevesebb támogatásra tarthatnának igényt.

A károsanyagkibocsátás vagy a lakhatás problémájának kezelése ugyanakkor súlyos anyagi terheket ró a nagyvárosokra, amelyekre – miként a közös levél is rámutat – a klímaerőfeszítések zöme is hárul. „Az éghajlatváltozás elleni küzdelem a városokban dől el” – húzzák alá a levél szerzői.

Karácsony elismerte, hogy a kezdeményezés már túl késő, mert az EU-nak már 10 éve gondoskodnia kellett volna a városok számára közvetlenül elérhető forrásokról. „De, még nyitva áll néhány ajtó, ahová célszerű betenni a lábunkat, mielőtt bezárulnak” – tette hozzá.

A még meglévő résekről szólva lengyel kollégája, Rafal Trzaskowski rámutatott, hogy a kohéziós politika új szabályairól az uniós intézmények között folyó tárgyalásokat felfüggesztették (az EP döntött így, nyomás alá helyezve a kormányokat). Arra is felhívta a figyelmet, hogy jelenleg – szerinte – a tagállamok rendelkezésére bocsátott kohéziós nemzeti pénzes boríték legalább 10 százaléka jut a városoknak. Az ellenzéki vezetésű V4-es fővárosok azonban azt szeretnék, hogy ha ezeket a pénzeket központilag Brüsszelből és nem politikai szempontok alapján osztanák.

A politikusok emellett a városok számára jelenleg is elérhető források (lásd feljebb) kiszélesítését és a még csak javaslat formájában létező, tehát majd az Európai Parlamentet is megjáró európai zöld megállapodásból is közvetlen források elkülönítését szorgalmazzák a városok számára.

A négy visegrádi főpolgármester szerda délután előbb Frans Timmermans-szal, a zöld megállapodásért felelős bizottsági ügyvezető alelnökkel tárgyalt, csütörtök délelőtt pedig Elisa Ferreira-hoz, a regionális politikát felügyelő biztoshoz vezetett az útjuk, ahol bemutatták kezdeményezésüket.

Frans Timmermans nemrég a BruxInfónak nyilatkozva két lehetséges kezdeményezést is megemlített, amelyek a városok segítségére lehetnek a klímacélok elérésében. Az egyik az európai nagyvárosok koalíciója, amelynek keretében például együtt pályázhatnak uniós tendereken akár több ezer elektromos busz beszerzésére. A másik elképzelés volumenében kiterjesztené azokat az Európai Beruházási Bank (EIB) által finanszírozott programokat, amelyek keretében kedvezményes kölcsönöket juttatnak a lakóépületek szigeteléséhez.

Brüsszel, 2020. február 12.

Öregedő Európa

Az úgynevezett „öszülő” Európában a termékenységi és halálozási ráta is csökken, egyre magasabb a várható élettartam. Ennek az átalakulásnak a hatásai megmutatkoznak a társadalomban és a gazdaságban is.

Körülnéztünk Cipruson, hogy az EU ott hogyan integrálja az idősebb embereket a munka világába, és beszélgettünk a Nobel-emlékdíjas közgazdással, Christopher Pissaridesszel is.

Tények és adatok

- 2030-ig a legtöbb európai országban akár 55% lehet az 50 év feletti munkavállalók aránya.

- Az Európai Bizottság előrejelzése szerint az idősekre fordítandó egészségügyi kiadások és nyugdíjak 2,3 százalékponttal emelkednek 2040-ig.

- Portugália, Görögország, Olaszország és Spanyolország benn van a világnak abban a 10 országában, amelyekben a termékenységi ráta a legalacsonyabb.
- A munkahely-kilátások körüli bizonytalanság, a várható alacsony bérek és a rugalmatlan munkaerőpiac a nőket kevesebb gyermek vállalására és későbbi szülésre ösztönzik.
- Az 50 év felettiek jobb munkához jutási esélye pozitív hatással van a gazdaságra, és új piacokat teremthet.
- Az 50 év felettiek pénzköltéséből származó úgynevezett ezüstgazdaság 2025-re elérheti a 6,4 trillió eurót, a munkahelyek számát pedig 40%-kal emelheti.

Az Európai Szociális Alap

A munkahely-teremtésnek, a jobb munkakörülmények biztosításának az EU-ban az Európai Szociális Alap a fő eszköze.

- Sok kihívással kell szembenéznünk egyrészt a technológiai fejlődés, másrészt az általánosságban és a munkaerőpiacon is megmutatkozó elöregedés miatt. Nem kétséges, hogy lépnünk kell. Arra kell használnunk az alapot, hogy segítsük az embereket munkát találni, illetve nyitni az új lehetőségek, a hagyományostól eltérő munkaviszonyok felé – mondta a prioritásokról az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi befogadásért felelős főigazgatóságának főigazgató-helyettese, Andriana Sukova.

Ciprusi újrakezdők – Aid Scheme

A 2012-es krízis után Ciprus gazdasága növekedésnek indult. Sokan maradtak azonban munka nélkül, főként az 50 év felettiek. Ezen segít az Európai Szociális Alap egyik programja, az Aid Scheme, amely úgy ösztönzi a ciprusi munkáltatókat 50 éven felüliek teljes munkaidős alkalmazására, hogy az ilyen alkalmazottak fizetésének egy részét az alap fedezi.

Nicosiában, így jutott munkához Paolo Patitucci. A 66 éves férfi egy légitársaságnál dolgozott, amelytől 60 évesen kellett távoznia, azóta viszont új munkát talált egy szállító vállalatnál.

Az Aid Scheme három éve működik, azóta mintegy 1200 ötven év feletti embernek segített munkát találni. Persze, a program nem mindenható. Elena Haralambosz 26 évig dolgozott könyvelőként, most pedig éppen munkát keres.

- Nem csak 50, de talán már 40 fölött is nehéz munkát találni. A munkáltatók képzettség és tapasztalat nélküli munkavállalókat keresnek azért, hogy alacsonyabb fizetést adhassanak, azaz a fiatalok kerülnek előtérbe – ecsetelte gondjait a középkorú hölgy.

Emelkedő átlagéletkor

Munkát adni az idősebb korosztálynak – ez egyre komolyabb kihívás Európában.

Az unióban élők átlagéletkora 2050-re várhatóan közel 4 évvel, 47 évre növekszik. Az átlagéletkor-növekedés azonban lehet akár 8 év Cipruson, sőt Máltán, Lengyelországban vagy Szlovákiában is.

Hogy mit lehet tenni, arról a Ciprusi Munkavállalók Szövetségének főtitkára beszélt.

- Az 50 felettiek nem tartoznak a munkáltatók többségének célcsoportjai közé. Ezeknek az embereknek tréningeket szervezünk, hogy fejleszthessék képességeiket és nagyobb eséllyel térhessenek vissza a munkaerőpiacra – mondta Andreasz Matszasz.

Szakértői szemmel

Következő állomásunk a londoni közgazdaságtani intézet (London School of Economics). Itt is tanít a Nobel-emlékdíjas közgazdász, Christopher Pissarides, akivel az új demográfiai realitások

gazdaságra gyakorolt hatásáról beszélgettünk, illetve arról, hogy áthidalható-e az Európa déli és északi régiói közötti különbségek.

Christopher Pissarides:

- Nem a demográfiai egyensúlyhiány okozza a gazdasági különbségeket. Ezek jórészt más, alapvető forrásokból, illetve azok hiányából fakadnak, amit alátámasztanak a statisztikák is. Nézzük például azokat a tanulmányokat, amelyek azt vizsgálják, hogy az európai országok milyen mértékben állnak készen új technológiák bevezetésére és alkalmazására. Na, itt van nagy különbség észak és dél között!

A skandináv országok és Németország több mint felkészültek. Jelentős kutatási és fejlesztési projektjeik vannak, jó az infrastruktúrájuk.

Aztán, ha dél felé tekintünk, esetleg van némi fejlődés, de inkább azt látjuk, hogy egy helyben topognak. Ez várható a következő 10-20 évben is, így a különbség várhatóan tovább növekszik.

Euronews:

- A gyakorlatban hogyan lehet menedzselni ezt a helyzetet?

Christopher Pissarides:

- Nem kétséges, hogy az egészségügy az a szektora a gazdaságnak, amelyben többet költenek és több alkalmazottat foglalkoztatnak majd. Nagyon gondosan kell hát terveznünk mind a magán, mind a közsférában.

A múltban a nyugdíjrendszert sok országban a jövő figyelembe vételének mellőzésével alakították ki, megfeledkezve arról, hogy ha valaki a munkaerőpiacra belépve "beiratkozik" a nyugdíjrendszerbe, az kábé egy negyvenéves projekt. Most pedig újra kell gondolnunk, hogyan viszonyulunk a hatvan év körüli nyugdíjkorhatáron túli munkához, illetve, hogy hogyan teremtyük meg az ehhez szükséges egészségügyi feltételeket.

Euronews:

- Hogyan látja hát Európa jövőjét akár munkaerőpiaci szempontból, akár általánosságban?

Christopher Pissarides:

- Egész Európában biztosítanunk kell az infrastruktúrát a digitális technológia alkalmazásához. Az nem lehet csak néhány országé, mert akkor csak a már eddig is fejlettek növelik az előnyüket.

Meg kell reformálnunk a nyugdíjrendszert úgy, hogy erre az államok kevesebbet költsenek, valamint foglalkoznunk kell a környezetvédelemmel, és kezelni kell a városok túlnépesedését is. Közösén kell tennünk a fejlődésért!

A technológiáról már szoltam, mint ami Európa egységét és kohézióját veszélyezteti, de a migrációt még nem említettem, pedig hatalmas probléma! Jelenleg ezt a szőnyeg alá söprőjük, amit ugyan ideig-óráig meg lehet tenni, de előbb-utóbb szembe kell néznünk vele.

Brüsszel, 2020. február 10.

Mesterséges intelligencia: a fogyasztók védelmét sürgeti az EP

A mesterséges intelligencia és az automatizált döntéshozatali rendszerek számos előnyük mellett kockázatokat is rejtene. Az EP a veszélyeik felmérését és megoldások kidolgozását kéri.

A mesterséges intelligencia (MI) használata és veszélyei

Ma már az algoritmusok, a gépek és programok által megnyilvánuló intelligencia az embernél pontosabban és gyorsabban tud feldolgozni nagy adathalmazokat, így a mesterséges intelligenciát (MI) egyre gyakrabban alkalmazzák a pénzügy, az egészségügy, az oktatás, vagy éppen az igazságügy területén. A használata azonban kockázatokat is rejt, főként azokban az esetekben, amikor egy gép a döntéseit emberi felügyelet nélkül hozza meg.

A gépi tanulás az adathalmazban szereplő minták kialakításán és felismerésén alapul. Probléma akkor merül fel, ha a rendelkezésre álló adatok külső hatásra torzulnak, így torzul a végeredmény is.

A mesterséges intelligenciát egyre többször alkalmazzák automatikus döntéshozatali rendszerekben, például hitelek elbírálásánál, munkahelyi felvételnél, orvosi diagnózis és kúra felállításánál, vagy éppen igazságügyi döntések meghozatalakor. Sokszor azonban a rendszer hibás: néhány felvételi algoritmus például hátrányos megkülönböztetést mutatott a nőkkel szemben.

Az EP-képviselők hétfőn vitáztak és szerdán szavaztak állásfoglalásukról. Ebben kijelentik, hogy a mesterséges intelligenciával vagy automatizált döntéshozatali rendszerekkel kapcsolatba kerülő fogyasztóknak megfelelő tájékoztatást kell adni és biztosítani kell, hogy tudják, hogy működik a rendszer, és ismerik az abban rejlő kockázatokat.

Az EP a következőkre kéri a Bizottságot:

biztosítsa a fogyasztók védelmét a tisztességtelen, vagy diszkriminatív kereskedelmi gyakorlatokkal szemben, illetve a mesterséges intelligencián alapuló szolgáltatásokkal járó kockázatokkal szemben;

garantálja a nagyobb átláthatóságot ezekben a folyamatokban;

biztosítsa, hogy az automatizált döntéshozatali rendszerek csak kiváló minőségű és torzítás nélküli adatkészleteket használjanak.

Az Európai Bizottság várhatóan február 19-én ismerteti a mesterséges intelligencia uniós szabályozására vonatkozó terveit.

Petra De Sutter (zöldpárti, belga), a belső piaci szakbizottság elnöke szerint az Uniónak biztosítani kell a fogyasztók védelmét és el kell nyernie a bizalmukat. Gondoskodnia kell róla, hogy az uniós termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó szabályok a digitális korban is megfelelően védik a fogyasztók jogait.

Brüsszel, 2020. január 30.

Sürgősen el kell fogadni az egységes töltőre vonatkozó előírásokat

A képviselők már több mint tíz éve kérnek egységes töltőt a mobiltelefonokhoz, tabletekhez, e-olvasókhoz és egyéb hordozható készülékekhez

A Parlament legkésőbb 2020 júliusáig várja a Bizottságtól az egységes töltő szigorúbb szabályzásáról szóló javaslatot.

„(S)ürgős uniós szabályozási intézkedésre van szükség” az elektronikus hulladék csökkentése érdekében, és azért, hogy a fogyasztók a fenntarthatóság szempontjából is megfelelő döntéseket hozhassanak, foglalmaztak a képviselők egy 582 szavazattal, 40 ellenszavazat és 37 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban csütörtökön.

A Parlament a rádióberendezésekre vonatkozó 2014-es irányelvben már említett felhatalmazás elfogadását, vagy szükség esetén jogszabálytervezet benyújtását kéri a Bizottságtól legkésőbb 2020 júliusáig.

A Bizottságnak folyamatosan figyelnie kellene a piacot, és szükség esetén finomhangolni az egységes töltőre vonatkozó jogszabályokat annak érdekében, hogy azok ne akadályozzák az innovációt, vélik a képviselők. A Parlament hangsúlyozza: a kutatás és az innováció kiemelkedően fontos ahhoz, hogy a meglévő technológiák továbbfejlődhessenek, és hogy új megoldások jelenhessenek meg.

A Parlament az alábbiakat várja a Bizottságtól:

hozzon szabályokat annak biztosítására, hogy a különböző vezeték nélküli töltőket és a különböző mobilkészülékeket a lehető legnagyobb mértékben lehessen egymással használni;

vizsgálja meg, hogy egy esetleges jogszabály hatására nőne-e az uniós tagállamokban összegyűjtött és újrahasznosított vezetékek és töltők mennyisége; és

biztosítsa, hogy a fogyasztóknak ezentúl ne kelljen minden új mobilkészülékkel új töltőt is venniük: az egységes töltő bevezetésével egyidejűleg ki kell dolgozni egy stratégiát az új készülékek és az eddig velük járó töltők szétválasztására, fogalmaznak a képviselők, kiemelve ugyanakkor, hogy „el kell kerülni, hogy (a készülék és a töltő szétválasztása) esetlegesen árnyékkedést eredményezzen a fogyasztók számára”.

Az eldobott régi töltők becslések szerint évente csaknem 50 ezer tonna, vagyis fejenként több mint hat kg e-szemetet jelentenek. Európában 2016-ban összesen 12,3 millió tonna e-hulladék keletkezett, amelyből minden lakosra 16,6 kg jut. Az egyes készülékek rövid élettartama szintén az e-hulladék növekedését eredményezi, fogalmaz az állásfoglalás.

képviselők a rádióberendezésekre vonatkozó 2014-es irányelvben már kérték egy egységes mobiltöltő kifejlesztését, és felhatalmazták a Bizottságot arra, hogy eljárjon az ügyben.

A Bizottság az egységes töltő kifejlesztésére ösztönözte az iparágot, de az ösztönzésen alapuló megközelítés az uniós törvényhozók szerint nem hozta meg a kívánt eredményt: a különböző gyártók önszorgalomból nem fejlesztenek ki egy általánosan használható töltőt. Némi előrelépés mégis történt, mondta a Bizottság a 2020. január 13-i plenáris vitán: míg 2009-ben több mint 30 féle töltő létezett, mára nagyjából három maradt.

Az európai zöld megállapodásról szóló állásfoglalásában a Parlament a körkörös gazdaságra vonatkozó nagyratörő akciótervet kért a Bizottságtól. A terv fókuszában a Parlament szerint az uniós gyártás és fogyasztás teljes környezeti hatásának és nyersanyag-felhasználásának csökkentése kell álljon, a fő célok pedig a hatékony forrásfelhasználás, a nulla környezetszennyezés, és a hulladékképzés elkerülése.

A Bizottság január 29-én fogadta el 2020-as munkaprogramját, amelyben 2020 harmadik negyedévére az egységes töltőre vonatkozó jogszabályjavaslat benyújtását ígéri.

Brüsszel, 2020. január 27.

A férfiak és nők fizetése közötti szakadék: okok és megoldási javaslatok

Európában a nők óránként átlagban 16%-kal keresnek kevesebbet, mint a férfiak. Hogyan számítják a nemek közötti bérszakadékot, és mi okozza azt?

Bár az egyenlő munkáért járó egyenlő bér elvét a Római Szerződés már 1957-ben bevezette, az úgynevezett bérszakadék továbbra is makacsul fennáll, az elmúlt tíz évben csupán minimális javulást sikerült elérni ezen a téren Európában.

Az Európai Parlament további fellépésre szólít fel a bérszakadék csökkentése érdekében.

Mi a nemek közötti bérszakadék?

A nemek közötti bérszakadék a nők és férfiak átlagos bruttó órábéré közötti különbség. A jövedelemadó és a társadalombiztosítási járulékok levonása előtti, a munkavállalót megillető bruttó fizetés alapján számítják ki. A számítások során csak a tíz vagy több alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokat veszik figyelembe.

Az így kiszámított különbség nem vesz figyelembe olyan tényezőket, mint például a végzettség, a ledolgozott órák száma, a munka típusa, a szakmai pályafutás megszakítása vagy a részmunkaidős foglalkoztatás. A végeredmény azonban az, hogy az EU-ban a nők általában kevesebbet keresnek, mint a férfiak.

Eltérő az eredmény az egyes tagállamokban

Az EU-ban a bérszakadék jelentős eltéréseket mutat: 2017-ben Észtországban (25,6%), a Cseh Köztársaságban (21,1%), Németországban (21%), az Egyesült Királyságban (20,8%), Ausztriában (19,9%) és Szlovákiában (19,8%) volt a legmagasabb. A legalacsonyabb számok Szlovéniában (8%), Lengyelországban (7,2%), Belgiumban (6%), Olaszországban és Luxemburgban (5%), valamint Romániában (3,5%) figyelhetők meg. Magyarországon 14,2% ez az adat.

Az egyenlő díjazás kérdését uniós irányelv szabályozza, de az EP már többször is kérte annak felülvizsgálatát, és további, szigorúbb intézkedéseket. Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke nemrég bejelentette, hogy dolgozni fog a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új európai stratégián és a fizetések átláthatóságára irányuló szabályokon.

Összefoglalónk arról, hogy mit tesz a Parlament a nemek közötti egyenlőségért, ide kattintva olvasható.

Miért van egyáltalán különbség a nők és férfiak fizetése között?

A számok értelmezése nem olyan egyszerű, mivel a nemek közötti kisebb bérszakadék egy adott országban nem feltétlenül jelenti a nemek közötti nagyobb egyenlőséget. Egyes tagállamokban az alacsonyabb bérkülönbség abból adódik, hogy a nők kevesebb fizetett álláshelyet töltenek be. A nagy különbségek általában a részmunkaidőben dolgozó vagy csak bizonyos szakmákban dolgozó nők magas arányából adódnak.

A nők átlagosan több órányi fizetés nélküli munkát végeznek mint a férfiak (gyermekgondozás vagy házimunka), a férfiak pedig több órányi fizetett munkát végeznek mint a nők: az EU-ban a férfiaknak csupán 8,7%-a dolgozik részmunkaidőben, míg a nők közel egyharmada (31,3%) részmunkaidőben dolgozik. Összességében a nők heti munkaideje több, mint a férfié.

Így tehát a nők nemcsak óránként keresnek kevesebbet, hanem kevesebb órányi fizetett munkát is végeznek, és kevesebb nőt foglalkoztatnak, mint férfit. Ha minden tényezőt figyelembe veszünk, közel 40%-os különbség van a férfiak és nők összjövedelmében (2014. évi adat).

Sokkal nagyobb a valószínűsége annak is, hogy a nők félbehagyják karrierjüket gondozói, vagy családi kötelezettségeik miatt.

A nemek közötti teljes bérszakadék mintegy 30%-a azzal magyarázható, hogy a nők túlréprezentáltak az olyan viszonylag alacsony fizetésű ágazatokban, mint a gondozás, az értékesítés vagy az oktatás. Még mindig vannak olyan munkahelyek – például a tudományos, technológiai és mérnöki területeken –, ahol a férfi munkavállalók aránya kiugróan magas (több mint 80%).

A nők emellett kevesebb vezetői pozíciót töltenek be: a vezető vállalatok vezérigazgatóinak kevesebb mint 6,9%-a nő. Az Eurostat adatai azt mutatják, hogy ha a különböző foglalkozások közötti különbségeket vizsgáljuk, a női vezetők vannak a leghátrányosabb helyzetben, mivel 23%-kal kevesebbet keresnek óránként, mint a férfi vezetők.

A nőket emellett hátrányos megkülönböztetés érheti a munkahelyen, például kevesebb fizetést kapnak, mint az azonos foglalkozási kategóriákban dolgozó férfi kollégáik, vagy a szülési szabadságról visszatérve lefokozzák őket.

Miért fontos a probléma megszüntetése?

A nemek közötti bérszakadék az életkorral – a karrier során és a növekvő családi igényekkel együtt – nő, míg a nők munkaerő-piaci belépésekor még meglehetősen alacsony. Mivel kevesebb pénz

tudnak megtakarítani és befektetni, ezek a különbségek felhalmozódnak, és a nők idősebb korban jobban ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának (2017-ben a nemek közötti nyugdíjszakadék mintegy 36% volt).

Az egyenlő bérezés nemcsak igazságosság kérdése, hanem a gazdaságot is fellendítené, mivel a nők többet költenének. Ez növelné az adóztatható jövedelmet is, és enyhítené a támogatási rendszerekre nehezedő terhek egy részét.

A becslések szerint, hogy a nemek közötti bérszakadék 1%-os csökkentése a bruttó hazai termék 0,1%-os növekedését eredményezné.

Brüsszel, 2020. január 21.

Fel kell számolni az illegális kisállat-kereskedelmet a képviselők szerint

A kiskutyák és kiscicák csempészete napjaink szomorú valósága Európában. Az EP-képviselők szerint többet kellene tenni, hogy valódi büntetést kapjanak, akik megszegik a szabályokat.

Sok kisállatot EU-szerte illegálisan értékesítenek – gyakran a bűnszervezetek –, ami katasztrofális hatással van az állatok jóllétére, és az emberi egészséget is veszélyezteti.

Az illegális kereskedelem rossz tenyésztési körülményekhez vezethet, mivel a kölyökkutyák és a kiscicák túl korán elválnak anyjuktól és hosszú utazásoknak teszik ki őket, gyakran megfelelő élelem és víz nélkül.

Az illegálisan tenyésztett háziállatokat gyakran nem oltják be, és a veszethez, a paraziták és más fertőző betegségek átvihetnek más állatokra és az emberekre is.

Az online hirdetések és a közösségi média új kereskedési csatornákat kínálnak ehhez, amelyek nagyon kevés védelmet nyújtanak a fogyasztók számára.

A probléma biztosan nem áll meg az országhatároknál, hiszen sok kisállatot a határon túl értékesítenek.

A környezetvédelmi szakbizottság január 21-én elfogadott állásfoglalásában EU-s szintű megoldást kérnek a problémára. A képviselők szerint szükség van a szigorúbb büntetések bevezetésére és a tenyésztők nemzeti adatbázisának létrehozására.

Brüsszel, 2020. január 18.

A főtanácsnok semmissé nyilvánítaná a két magyar adó felfüggesztését

Annak a bizottsági intézkedésnek a semmissé nyilvánítását javasolja az Európai Bíróság főtanácsnoka, amely elrendelte a dohányipari vállalkozásokat terhelő egészségügyi hozzájárulás és az élelmiszeripari vállalkozások bizonyos tevékenységeihez kapcsolódó élelmiszerlánc-felügyeleti díj alkalmazásának felfüggesztését. A magyar intézkedéseket tiltott állami támogatásnak minősítő bizottsági döntés azóta már jogerőre emelkedett.

Juliane Kokott, az Európai Bíróság főtanácsnoka szerint az Európai Bizottság elmulasztotta annak idején kellő mértékben megindokolni a dohányipari egészségügyi hozzájárulás és az élelmiszerlánc-felügyeleti díj magyarországi alkalmazásának felfüggesztését, és a Törvényszéknek a Bizottság eljárását jóváhagyó ítélete téves, az az ellen benyújtott magyar fellebbezés pedig megalapozott.

A főtanácsnok ezért a törvényszéki ítélet hatályon kívül helyezését és a Bizottság felfüggesztése vonatkozó határozatainak a semmissé nyilvánítását javasolja. A vélemény ugyanakkor csak a felfüggesztés jogi megalapozottságára vonatkozik, a határozatok tartalmára nem. A Bizottság 2016. július 4-én lezárta a hivatalos vizsgálati eljárásokat, amelyekben megállapította, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedések jogellenes, és a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami

támogatásnak minősülnek. Mivel Magyarország a keresetindítási határidőn belül nem vitatta a végleges határozatokat, és azok nem képezték tárgyát valamely harmadik személy által benyújtott keresetnek sem, e határozatok időközben jogerőssé váltak – mutat rá közleményében az Európai Bíróság.

A dohányipari egészségügyi hozzájárulás

Az egész ügy előzménye, hogy 2015 februárjában Magyarország a dohányipari vállalkozásokat terhelő új adót vezetett be, egészségügyi hozzájárulás elnevezéssel, amelyet a dohánytermékek magyarországi gyártásából és kereskedelméből elért éves nettó árbevétel alapján vetettek ki. Ezen adó célja, hogy forrásokat biztosítson az egészségügyi rendszer finanszírozásához az egészségügyi szolgáltatások színvonalának emelése érdekében.

Az ezen új adónemhez kapcsolódó adókulcsok progresszíven növekednek, és azok mértéke 0,2% az adóalap 30 millió forintot túllépő, de 30 milliárd forintot meg nem haladó része után, 2,5% az adóalap 30 milliárd forintot túllépő, de 60 milliárd forintot meg nem haladó része után és 4,5% az adóalap 60 milliárd forintot meghaladó része után. Az adófizetési kötelezettség csökkenthető volt, ha a vállalkozás beruházásokat végez tárgyi eszközökbe.

Miután a Bizottsághoz panasz érkezett az adóval kapcsolatban, a brüsszeli szerv egy előzetes vizsgálat keretében megállapította, hogy az adókulcsok jelentős mértékű progresszivitása, továbbá az adófizetési kötelezettség beruházások megtételéhez kötött csökkentése az uniós versenyjoggal össze nem egyeztethető állami támogatásnak minősülnek. A Bizottság szerint a progresszív adókulcsok különbséget tesznek a vállalkozások között azok árbevétele alapján és indokolatlan előnyt nyújtanak az alacsonyabb árbevételű vállalkozásoknak. Hasonlóképpen, az adófizetési kötelezettségnek a beruházásokkal összefüggő csökkentése indokolatlan, ráadásul az egészségügyi hozzájárulás célkitűzésével össze nem egyeztethető előnyt nyújt az ilyen beruházásokat megvalósító vállalkozásoknak.

Mindezek alapján a Bizottság úgy döntött, hogy hivatalos vizsgálati eljárást indít és – mivel az adó már hatályban volt – utasította Magyarországot arra, hogy ezen eljárás lezárásáig függessze fel a progresszív kulcsok, illetve a beruházás esetén járó adókedvezmény alkalmazását.

Magyarország e felfüggesztő rendelkezés megsemmisítését kérte a Törvényszéktől. Akárcsak az élelmiszerlánc-felügyeleti díjának felfüggesztésére vonatkozó másik rendelkezést.

Az élelmiszer-lánc felügyeleti díj

Az egy uniós rendelet által előírt élelmiszerlánc-felügyeleti díjra vonatkozó rendelkezéseket meghatározó magyar jogszabályok értelmében e díjat hazánkban az élelmiszerlánc-szereplőnek minősülő vállalkozásoknak bizonyos tevékenységeikhez kapcsolódó árbevételük függvényében kell megfizetniük. A díj célja – az uniós rendelettel összhangban – az élelmiszer-ellátási láncsal kapcsolatban végzett hatósági tevékenységek költségeinek finanszírozása.

2014. december 31-ig a díj mértéke az összes élelmiszerlánc-szereplő számára egységesen az éves nettó árbevétel 0,1%-a volt. 2015-től azonban a napi fogyasztási cikket értékesítő üzletek tekintetében az árbevétel növekedéséhez igazodó progresszív adókulcsok kerültek bevezetésre, amelyek mértéke 0%-tól (az árbevétel 500 millió forintot meg nem haladó része után) 6%-ig (az árbevétel 300 milliárd forintot meghaladó része után) terjed. Az összes többi élelmiszerlánc-szereplő továbbra is a díj alapját képező árbevétel 0,1%-ának megfelelő mértékű átalánydíj megfizetésére kötelezett.

A Bizottság előzetes álláspontja szerint az élelmiszerlánc-felügyeleti díj meredeken progresszív mértéke versenytorzulást okoz a belső piacon, mivel az uniós joggal össze nem egyeztethető állami támogatásban részesíti az alacsonyabb árbevételű kiskereskedőket a magasabb árbevételű gazdasági szereplők kárára. A Bizottság ezért állami támogatásokkal kapcsolatos hivatalos

vizsgálati eljárás megindítása mellett döntött, továbbá ezen eljárás lezárásáig elrendelte a felügyeleti díj progresszív díjmértéke alkalmazásának felfüggesztését.

A Törvényszék ítélete

A Törvényszék a két ügyet azok hasonlósága miatt egyesítette és az azokban 2018. április 25-én meghozott ítéletében megállapította, hogy a Bizottság a szóban forgó nemzeti intézkedésekkel kapcsolatban Magyarországgal folytatott előzetes konzultációk fényében helyesen következtetett arra, hogy a hivatalos vizsgálati eljárások lezárásáig hazánk nem kívánta felfüggeszteni az ezen intézkedések tárgyát képező pénzügyi terhek alkalmazását. Következésképpen a Törvényszék szerint a vitatott felfüggesztő rendelkezések meghozatala a Bizottság által adott arányos és kellően indokolt válasz volt a kialakult helyzetre.

Magyarország a Törvényszék ítéletével szemben fellebbezést nyújtott be az Európai Bírósághoz, mivel álláspontja szerint a Törvényszék az ítéletében figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a felfüggesztő rendelkezésekről szóló határozataiban a Bizottság elmulasztotta megfelelően indokolni azon aggodalmát, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása ellenére Magyarország végre fogja hajtani a szóban forgó nemzeti intézkedéseket.

A főtanácsnoki indítvány

Juliane Kokott főtanácsnok először is emlékeztet arra, hogy a Törvényszék a megtámadott ítéletében két tényezőt tekintett a Bizottság a felfüggesztő rendelkezések meghozatalára vonatkozó határozatainak az indokaként. Egyrészt a Bizottság arra támaszkodott, hogy Magyarország vitatta az általa bevezetett adójogi jellegű intézkedések támogatásjellegét. Másrészt Magyarország a hivatalos vizsgálati eljárást megelőzően annak ellenére nem foglalt állást a tervezett felfüggesztő rendelkezésekkel kapcsolatban, hogy erre lehetősége volt.

Márpedig a főtanácsnok szerint e két tényező nem ad elegendő indokot a Bizottság azon félelmét illetően, hogy Magyarország a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása ellenére annak befejezése előtt folytatni szándékozta a szóban forgó nemzeti intézkedések végrehajtását.

A tagállamoknak ugyanis jogukban áll úgy védekezniük, hogy valamely nemzeti intézkedés nem minősül támogatásnak. Önmagában egy ilyen védekezésből nem lehet annak a fokozott veszélyére következtetni, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása ellenére Magyarország végre fogja hajtani a jelen ügy tárgyát képező intézkedéseket. Ezenkívül a tagállamoknak csupán lehetőségük az, hogy előterjesszék a felfüggesztő rendelkezések meghozatalára vonatkozó észrevételeiket, azonban arra nem kötelesek.

A főtanácsnok emellett úgy véli, hogy a Bizottság azon álláspontja, amely szerint a felfüggesztő rendelkezések meghozatalának időpontjában Magyarország továbbra is nyújtotta a támogatásokat, tehát fennállt annak a veszélye, hogy a versenyt komoly hatások érik, sem képezi kellő alapját az e rendelkezések elrendeléséről szóló határozatoknak. E tekintetben a főtanácsnok különösen arra mutat rá, hogy a felfüggesztő rendelkezések meghozatalát megelőzően Magyarország még nem volt köteles a Bizottság által vitatott nemzeti intézkedések alkalmazásának felfüggesztésére.

Minderre tekintettel a főtanácsnok úgy véli, hogy a Bizottság érintett határozatainak indokolásából nem tűnt ki, hogy milyen körülmények alapján tartott attól a Bizottság, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása ellenére Magyarország végrehajtja a szóban forgó nemzeti intézkedéseket, jóllehet e körülménynek a szóban forgó határozatokból ki kellett volna tűnnie. A főtanácsnok e tekintetben hangsúlyozza, hogy amennyiben a Bizottság az alapján tartott az említett intézkedések végrehajtásának elmaradásától, hogy egy másik adóval kapcsolatos ügyben Magyarország korábban a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása ellenére sem függesztette fel a kérdéses adó bevezetésére vonatkozó intézkedéseket, úgy az uniós szervnek ezt a körülményt a jelen ügyben érintett határozatainak az indokolásába bele kellett volna foglalnia, amit nem tett meg.

Brüsszel, 2020. január 15.

A Parlament támogatja az európai zöld megállapodást

A képviselők támogatják az európai zöld megállapodást, de rámutatnak a kihívásokra, többek között a méltányos és szolidáris átállás és a magasabb köztes célkitűzések szükségességére.

A Parlament szerdán elfogadta az európai zöld megállapodásról alkotott álláspontját. A tervet Ursula von der Leyen bizottsági elnök egy decemberi parlamenti vita során mutatta be. A képviselők üdvözik az európai zöld megállapodást, és támogatják a fenntartható beruházások ambíciózus és a hiányzó befektetések ösztönzését célzó tervét. Emellett megfelelő forrással ellátott, méltányos átállási mechanizmust is várnak.

Az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentésének felgyorsítása

A Parlament magasabb kibocsátás-csökkentési célt vár a Bizottságtól. A Parlament 2030-ra konkrétan 55 százalékkal csökkentené a káros gázok kibocsátását, szemben a Bizottság által javasolt „legalább 50 % (...), sőt, 55 % felé ” céllal. A Parlament szerint az Uniónak jóval a novemberi ENSZ-éghajlatkonferencia előtt el kellene fogadnia ezt a célkitűzést. A képviselők 2040-re köztes célt határoznának meg, amely biztosítaná, hogy az Unió 2050-re valóban éghajlatsemleges lesz.

Mivel az éghajlatváltozást kezelni kívánó intézkedések világszerte eltérőek, az ebből fakadó széndioxidkibocsátás-áthelyezés megakadályozása érdekében a Parlament a WTO-szabályokkal összeegyeztethető, az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus kidolgozását kéri.

A képviselők hangsúlyozzák: módosítani fognak minden hozzájuk érkező jogalkotási javaslatot annak érdekében, hogy az összhangba kerüljön a zöld megállapodás céljaival. 2021 júniusáig magasabb célértéket kell meghatározni az energiahatékonyság és a megújuló energiák terén, beleértve a kötelező nemzeti megújuló energia-célértékek meghatározását, és felül kell vizsgálni az éghajlatváltozás és az energia területén létező jogszabályokat, teszik hozzá.

Az állásfoglalást 482 szavazattal, 136 ellenszavazat és 95 tartózkodás mellett fogadták el.

Pascal Canfin (RE, Franciaország), a Környezetvédelmi bizottság elnöke

„A Parlament nagy többséggel kiállt a Bizottság európai zöld megállapodása mellett, és üdvözi, hogy ezentúl egységes lesz az európai szakpolitikák és a zöld megállapodás célja. Ezentúl a zöld megállapodás keretén belül kell gondolkoznunk a mezőgazdasági, kereskedelmi, gazdaságirányítási és a többi szakpolitikáról” - mondta Pascal Canfin.

Brüsszel, 2020. január 15.

Hogyan tervezi megfékezni a klímaváltozást az EU?

Az Európai Zöld Hullám a mindennapi élet szinte minden területét megváltoztatja, a levegőminőségtől az élelmiszertermelésen és az utazáson át az építkezésig, tekintettel a klíma- és ökológiai vészhelyzet szempontjaira. Ezt, a legnagyobb gazdasági átalakítást járjuk körül az EU megalapítása óta.

Például 2021-től a Közös Agrárpolitika forrásainak 40 százalékát a klímaváltozás elleni küzdelem jegyében csoportosítják át. Portugália példáján keresztül mutatjuk be, milyen új szelek fújnak az energetikai szektorban, majd Valdis Dombrovskist, az Európai Bizottság elnökhelyettesét kérdezzük arról, ki állja majd a ceket. De először lássuk, hová szeretnénk eljutni és hogyan.

Európai Zöld Hullám - Gyorstalpaló

A Zöld Hullám Európa ambiciózus terve a klímaválság kezelésére.

A cél 2030-ig legalább 40 százalékkal csökkenteni az üvegházi gáz kibocsátást a 90-es évekhez képest, a megújuló energiák részesedését 32 százalékra emelése, illetve az energiafelhasználás 32,5 százalékos csökkentése.

Európának a GDP 1-2 százalékát a zöld gazdaságba kell irányítani. Ehhez új infrastruktúra, zöld közbeszerzés, kutatás-fejlesztés, ipari átalakítás szükséges.

Az Európai Bizottság becslései szerint évente 260 milliárd eurót kell befektetni ahhoz, hogy a 2030-as klímacélok teljesüljenek, ebből 45 milliárdot állna a Bizottság évente a 2027-ig tartó keret költségvetésből.

Ez természetesen nem elég.

A befektetések többsége a vállalkozásokra és a lakosságra hárul, de a tagállami kormányoknak is mélyen a zsebükbe kell nyúlniuk.

Portugália - az új Katar?

Vannak olyan tagállamok, amelyek a megújuló energiák felhasználása terén meglepően jól teljesítenek. Tavaly januártól novemberig Portugália energiafogyasztásának 53%-át fedezte megújuló forrásból.

Portugáliában a napsütéses napok száma meghaladja a háromszázat évente. Ez, és az Atlanti-óceán felől fúj szél komoly előnyt jelent a megújuló energiák terén.

A 2019-ben, az európai fejlesztési bank hiteléből épült szélerőművek a portugál zöld infrastruktúra legújabb elemei.

- Tizenhárom turbinánk van, 3,6 Megawatt a teljesítményük, a teljes kapacitás 46,8 Megawatt. A pályázat feltétele volt, hogy helyi beszállítókkal szerződünk, az alkatrészek nagy részét itt Portugáliában, Aveiróban gyártották - magyarázta Hugo Costa, az EDP Renováveis Portugal országmenedzsere.

A megújulók jelenleg is magas aránya miatt Portugália elképzelhetőnek tartja, hogy 2050-re elérje a karbonsemlegességet, programjai pedig mintaként szolgáljanak a más uniós tagállamok számára. 2018 márciusában a portugál megújulóenergia-termelés 3 százalékkal meg is haladta az ország teljes energiafogyasztását. Ez a túltermelés még pénzt is hozhatott volna Portugáliának, ha nem lenne egy szűk keresztmetszet az európai elektromos hálózatban a Pireneusokban.

- Minden attól függ, hogyan menedzselik a hálózatot - mondta Catarina Roseta Palma, környezetvédelmi közgazdász. - A portugál hálózat már kellő mértékben összekapcsolódott a spanyollal, és más kapcsolódási pontokon is dolgozunk. De nem csak ezen múlik, ott van a piac másik oldala, a kereslet is, amivel szintén lehet játszani, ezt keresletoldali válaszingtezkedési stratégiának nevezünk, gyakorlatilag fizetünk vállalatoknak, hogy kapcsolják le a gépeiket a rendszer csúcsterhelési időszakában.

A megújuló energiák nem csak kímélik a környezetet, de gazdasági, pénzügyi és társadalmi hasznuk is lehet.

- Ha a megújuló energiákat nézzük, az Ibériai félsziget lehet az új Katar - mondta a portugál Megújuló Energia Szövetség elnöke, Pedro Amaral Jorge. - Akár a szelet, akár a vizet, akár a napsütést nézzük, ha megvan a megfelelő hálózati összeköttetés a félsziget és Franciaország között, akkor óriási mennyiségű nap- és szélenergiát tudnánk exportálni.

Megfizethető átmenet

A másik gyakran hallott kérdés, hogy jó, de ki állja a számlát? Az új Európai Unió Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen százmilliárd eurót ígért egy alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttállásra. De addig még sok a tennivaló.

Brüsszel, 2020. január 14.

A főtanácsnok szerint EU-jogot sért a civil szervezetek finanszírozásáról szóló törvény

Kedden közzé tett indítványában Campos Sánchez-Bordona, a luxembourgi Európai Bíróság főtanácsnoka úgy véli, hogy a civil szervezetek külföldi finanszírozásáról született magyar jogszabály több korlátozása nem egyeztethető össze az uniós joggal, mivel azok szerinte sértik a tőke szabad mozgását és egyes alapvető jogokat.

Sánchez-Bordona indítványában emlékeztet, hogy Magyarország 2017-ben azzal a céllal fogadott el egy törvényt, hogy átláthatóvá tegye azokat a civil szervezeteket, amelyek külföldről kapnak adományokat. Ennek értelmében az ilyen szervezeteknek „külföldről támogatott szervezetekként” kell nyilvántartásba vetetniük magukat a magyar hatóságoknál, amennyiben egy adott év során az általuk kapott adományok összege elér egy bizonyos küszöbértéket.

A nyilvántartásba vétel során azoknak az adományozóknak a nevét is fel kell tüntetniük, akiknek a támogatása eléri vagy meghaladja az 500 000 forintot (mintegy 1500 euró), valamint a támogatás pontos összegét. Ezt az információt a későbbiekben egy nyilvánosan hozzáférhető és ingyenes elektronikus portálon teszik közzé. Az érintett civil szervezeteknek ezenfelül honlapjaikon és kiadványaikban fel kell tüntetniük azt a tényt, hogy „külföldről támogatott szervezeteknek” minősülnek.

A magyar intézkedés ellen a Bizottság kötelezettségszegési eljárást kezdett, majd az Európai Bírósághoz fordult, arra hivatkozva, hogy a magyar jogszabály ellentétes az EU Alapjogi Chartájának több kitételével – nevezetesen a magánélet tiszteletben tartásával, a személyes adatok védelmével és az egyesülés szabadságával kapcsolatos jogok tiszteletben tartásával –, illetve, hogy a törvény sérti a tőke szabad mozgásának az elvét.

Keddi indítványában a luxembourgi bíróság főtanácsnoka lényegében helyben hagyta a bizottsági kifogásokat. Véleményében úgy vélte, hogy az ilyen pénzadománynak egy magyar civil szervezet számára külföldről történő juttatása tőkemozgásnak minősül, amit azonban a törvény bevezetése óta Magyarországon olyan feltételeknek rendelték alá, mint a civil szervezetekkel szemben előírt azon kötelezettség, hogy „külföldről támogatott szervezetekként” kell nyilvántartásba vetetniük magukat, és bizonyos adatokat közzé kell tenniük. Ezeket a feltételeket kizárólag a külföldről származó adományok esetében kell alkalmazni, amiért is sokkal nagyobb valószínűséggel érintik a más tagállamok állampolgárait, mint a magyar állampolgárokat.

E körülményekre figyelemmel a főtanácsnok szerint az említett feltételek a tőke szabad mozgása korlátozásának minősülnek. Ilyen körülmények között az intézkedés elriaszthatja az adományozókat, amivel viszont az adományban részesülő szervezetek forrásoktól esnek el, és ezzel egyúttal az egyesülési szabadsághoz való jog gyakorlásában is hátrányt szenvednek.

Sánchez-Bordona ennek kapcsán azzal érvel, hogy a vitatott szabályozás pénzügyi hatásai kiterjedhetnek az érintett szervezetek életképességére és fennmaradására, megnehezítve egyesületi céljaik elérését. Ráadásul azzal, hogy megnehezítik a potenciális adományozók gazdasági hozzájárulását, közvetlenül is érintik e személyeknek az egyesülés szabadságához való jogát.

A magánélet és a személyes adatok védelmét illetően a főtanácsnok kiemeli, hogy az adományozó nevének pusztán közlésével az adományozó neve egy civil szervezet javára juttatott adományra vonatkozó adathoz kapcsolódik, ez pedig szerinte olyan kötődésnek minősül, amely önmagában az adományozó és az említett szervezet közötti affinitást mutatja, hozzájárulva ezzel az adományozó ideológiai profiljának meghatározásához. Ennyiből a főtanácsnok szerint a Magyarországon letelepedett egyesületek számára külföldről adományokat juttató személyek nevének, valamint adományaik összegének közzététele az e személyek magánéletébe történő beavatkozásnak minősül személyes adataik kezelését illetően.

Sánchez-Bordona elismeri, hogy azok a közérdekű célok, amelyekre a törvény kapcsán Magyarország hivatkozik – mint például a közrend védelme, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem – főszabály szerint igazolhatják az érintett jogokba történő beavatkozást. A főtanácsnok mindazonáltal úgy véli, hogy ez sem tehet azonban érvényessé egy olyan szabályozást, amely előzetes jelleggel, valamennyi ilyen szervezettel szemben írja elő a vitatott kötelezettségeket.

Mindezek figyelembevételével Sánchez-Bordona főtanácsnok azt javasolja a Bíróságnak, hogy az állapítsa meg: a vitatott magyar szabályozás indokolatlanul korlátozza a tőke szabad mozgását, mivel olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek a Charta által védett alapvető jogokba történő igazolatlan beavatkozással járnak a magánélet, a személyes adatok védelme és az egyesülési szabadság tekintetében.

Brüsszel, 2020. január 14.

Kevés hasznot hozhat Magyarországnak az új klímaátállási alap

A következő 10 évben ezer milliárd eurónyi beruházás mobilizálását célozza meg a fenntartható gazdaságra való áttérés érdekében az a pénzügyi terv, amit kedden mutatott be az Európai

Bizottság. A leginkább érintett európai régiókban 7 év alatt legalább 100 milliárd euró értékű beruházással segítenék az átállást úgy, hogy 7,5 milliárd euróval megnövelnék az MFF keretét és minimum 11 milliárd eurót átcsoportosítanának a kohéziós politika költségvetéséből. A Magyarországra jutó rész 82,2 millió euró, a teljes keret 1,1 százaléka. Lengyelország kapja a legtöbbet, 2 milliárd eurót.

Az Európai Bizottság kedden bemutatta a klímasemlegesség 2050-re való elérését célzó új zöld megállapodás finanszírozására vonatkozó javaslatát, a következő tíz évben minimum 1000 milliárd euró értékű zöldberuházást előirányozva az európai gazdaságba, köztük azokba a régiókba és iparágakba, amelyek számára a legnagyobb kihívást jelenti majd az átállás.

Miként arra háttérbeszélgetéseken bizottsági tisztviselők rámutattak, a „fenntartható európai beruházási tervben” (FEBT) megcélzott 1 billió eurós összeg önmagában nem lesz képes az EU-t a klímasemlegességhez elvezetni, ennek biztosításához 2050-ig minden évben több mint 300 milliárd euró értékben kellene a gazdaságba beruházni. Brüsszel különböző adminisztratív intézkedésektől (például az állami támogatási szabályok módosításától) és a fiskális szabályok változtatásától, továbbá más eszközöktől további beruházások ösztönzését reméli.

A tíz évre (2030-ig) szóló 1000 milliárd eurós beruházáshoz tíz év alatt 504 milliárd eurót vissza nem térítendő támogatások formájában az uniós költségvetés folyósítana. Ennek egyenes következménye lenne 114 milliárd eurós nemzeti társfinanszírozás a strukturális alapokhoz. Tíz év alatt 279 milliárd euró származna a magántőkéktől az Európai Beruházási Bank által nyújtott garanciákkal és kölcsönökkel mozgósítani hivatott InvestEU programból, és további 100 milliárd eurót (10 évre felkerekítve 143 milliárd eurót) tenne ki az ugyancsak kedden ismertetett méltányos átállást szolgáló mechanizmus. Végül az európai kibocsátás-kereskedelmi rendszer (ETS) aukciós bevételeiből további 25 milliárd euróra számítanak. Ez az öt tétel így együtt adná ki a nagyjából 1000 milliárd eurót a 10 évre szólóan.

A széntüzelésű erőműveket üzemeltető és a nagy volumenű üvegházhatást okozó gázokat kibocsátó régiók és iparágak átállásának megkönnyítésére az Európai Bizottság bevallottan szociális célzattal, a „senkinek se engedjük el a kezét” elvet követve egy olyan pénzügyi csomagot állított össze, ami legalább 100 milliárd euró beruházást eredményezhet a „forró pontokon” a következő hét évben, azaz a 2021 és 2027 közötti hétéves keretköltségvetés futamideje alatt.

A méltányos (vagy igazságos) átállási mechanizmus (JTM) három különböző pilléren nyugszik majd, és a bemutatott számok alapján 100-125 milliárd euró értékű beruházást mozgósíthat majd viszonylag korlátozott mértékű uniós forrás hozzáadásával a körülbelül 108 érintett európai régióban a következő hét évben.

A JTM első pillére lenne a tulajdonképpeni méltányos átállási alap (JTF), aminek volumene 30-50 milliárd euró körül alakulhat. A kiinduló összeget ehhez 7,5 milliárddal az uniós büdzsé biztosítaná. A Bizottság 2018 májusában a többéves keretköltségvetésre előterjesztett javaslatához képest tehát Brüsszel 7,5 milliárd euró „plusz pénzzel” megnövelné az MFF keretét, miközben már a GNI arányában 1,114 százalékos főösszeget tartalmazó jelenlegi javaslata is elfogadhatatlan több nettó befizető ország számára. A plusz összeg körülbelül 0,1 százalékkal emelné meg a keretet, azaz ezzel együtt nagyjából 1,21% körül alakulna a kiadási főösszeg.

Bizottsági források hangsúlyozzák, hogy e nélkül az egész új európai zöld megállapodás terve bedőlhet. „A 2018 májusi javaslat a referencia. Számottevő vágások az MFF-ben veszélybe sodornák a fenntartható európai beruházási tervet” – közölte egy nevének mellőzését kérő magas rangú illetékes.

A friss pénznek számító 7 és fél milliárdos tétel technikailag a költségvetés 3-ik, természeti erőforrásoknak és a közös agrárpolitikának szánt fejezetében jelenne meg, de ez semmiképpen sem jelentené az agrárpolitikai források további csökkentését, ahogy attól egyes országok a kiszívárogtatott tervezet alapján tartottak.

A 7,5 milliárd euróhoz (amit nemzeti pénzes borítékok alapján szétosztanak a tagállamok között) az egyes tagállamoknak az alapösszegeből rájuk eső rész minimum 1,5, maximum 3-szorosát az általuk lehívható strukturális alapokból (európai regionális fejlesztési alap és Európai Szociális Alap+) ki kell majd egészíteniük. Így a Bizottság számításai szerint minimum 11 milliárd eurónyi kohéziós forrás áll majd összesen rendelkezésre. Másképpen: legalább ekkora összeg kerül átcsoportosításra a kohéziós politikából a méltányos átállást szolgáló alapba. Ez a nagyjából 330 milliárd euró összegű kohéziós költségvetés több mint 3 százaléka.

Magyarországra 82,2 millió euró jut majd a 7,5 milliárd eurós keretből, ami meglehetősen alacsony összeg (a pénz elosztásának elveiről lásd alább). Ez a teljes keret 1,1 százaléka. Lengyelország lesz a legnagyobb kedvezményezett 2 milliárd euróval, jóllehet ez az összeg csak „borravalónak” tűnhet a tényleges igényeihez képest. Németország a második fő haszonélvező valamivel több mint 1 milliárd euróval. A nagyobb kedvezményezettek között vannak még a románok (662 millió), a csehek (644 millió), a franciák, a spanyolok, az olaszok és a bolgárok. A legkevesebb pénz, mindössze 3,6 millió euró Luxemburgra jutna.

Mivel a méltányos átállási alap becsült kerete 30-50 milliárd euró, a fennmaradó részt tagállami társfinanszírozás biztosítaná. Brüsszeli források emlékeztetnek rá, hogy regionális politikai büdzséből eleve durván 100 milliárd eurót klímacélokra fordítanak 2021 és 2027 között. Ez tehát erre még ráakadna.

A mechanizmus második pillérében az InvestEU programon belül egy külön méltányos átállási rendszert (JTS) hoznának létre, ami 1,8 milliárd eurós költségvetési garanciával és az EIB részvételével körülbelül 45 milliárd eurónyi magánbefektetést mozgósíthat a hét év során.

Végül a harmadik pillér közpénzek (1,5 milliárd euró EU-büdzsé + 10 milliárd euró EIB-hitelezés) feltupírozásával további 25-30 milliárd eurót mozgósíthatna, 100 milliárd euró fölé tornászva a terv értelmében a nehéz helyzetű térségek átállítását elősegíteni hivatott mechanizmus pénzügyi tűzerejét.

A javaslat értelmében a tagállamok feladata lenne a támogatandó hivatalos NUTS 2 statisztikai régióknál kisebb, NUTS 3 szintű régiók kijelölése, pontosabban az ezekre vonatkozó területi méltányos átállási tervek benyújtása, amelyek az alpból forrásokra lennének jogosultak. A terveknek összhangban kell lenniük a kormányok által benyújtott 2030-as nemzeti klíma- és energia stratégiákkal, és az Európai Bizottságnak kell a finanszírozást jóváhagynia.

A séma a kohéziós politikához hasonlóan, annak szabályai alapján működik majd, néhány esetben eltérve azonban a fő szabályoktól. Ezek közé tartozik az állami támogatásokra vonatkozó szabályok rugalmassá tétele, így a kormányok olyan beavatkozásokhoz is nyújthatnak majd támogatást, amelyekhez a kohéziós politikában különben nem. Lehetőség nyílik majd például nagy ipari létesítményekbe való zöld beruházások támogatására is az átalakítás miatt bekövetkező munkahelyvesztések kompenzálására. Vagy olyan ipari létesítményeket támogatni a tiszta termelési folyamatok meghonosításában, amelyek az európai kibocsátás-kereskedelmi rendszer (ETS) hatálya alá tartoznak, így már eleve jelentős terheket kell viselniük.

A méltányos átállási mechanizmus forrásaira munkahelyük megszűnésével szembenező bányászok és ipari munkások, épületek, helyi energia hálózatok és más állami infrastruktúrák és új, fenntartható termelőtevékenységek lesznek jogosultak.

A méltányos átállási alpból alapvetően három típusú projektre lehet majd támogatást igénybe venni. Először is a gazdasági tevékenység diverzifikálására és gazdasági szerkezetátalakításra új munkahelyek teremtése céljából. A második irány a munkahelyüket elvesztő, vagy ilyen fenyegetéssel szembenező dolgozók átképzése. Harmadszor pedig olyan beruházásokra, amelyek a klíma-, illetve a környezetvédelmi átállás elemeit hordozzák magukban.

A 7,5 milliárd eurós vissza nem térítendő költségvetési támogatás tagországok közötti elosztása során öt fő kritériumot vesznek majd figyelembe, amelyek alapvetően az átállás jelentette kihívást és annak hatását tükrözik.

Ezek a következők:

- Az ún. nagy szénintenzitású régiókban található ipari létesítmények üvegházhatást okozó gázkibocsátása
- A nagy szénintenzitású régiókban az iparban foglalkoztatottak száma
- A szén- és lignitbányászattal összefüggő foglalkoztatás
- Tőzegláp termelés (Írországra jellemző)
- Homokolaj termelés (Észtországra jellemző)

Méltányossági megfontolásokból bizonyos kiigazítások lesznek a képletben, tükrözve a szegényebb országok és régiók relatíve nagyobb terheit és korlátozottabb anyagi lehetőségeit. Ennek érdekében az egy főre jutó GNI nagysága alapján korrigálják a pénzes borítékokat, hogy a legelmaradottabb tagállamokban biztosítsák a források megfelelő mértékű koncentrációját. A források méltányos elosztása érdekében alsó és felső határt is megszabnak az egy ország által igénybe vehető forrásoknak.

A zöldfinanszírozási csomagból teljesen hiányzik a nukleáris energia, ami megfigyelők szerint messze nem ösztönzi majd a beruházásokat az egyébként tiszta energiának számító atomenergiába. A Bizottságnál rámutatnak, hogy uniós források továbbra is az Euratom szerződés keretében állnak majd rendelkezésre a nukleáris energia szektor számára.

Az energetikai átállásban fontos tüzelőanyagként számító földgáz csak a mechanizmus második, InvestEU pilléréből juthat majd beruházási forrásokhoz. Ott is az EIB új hitelezési politikájának elveivel összhangban, amelynek értelmében 2021 vége után már nem finanszíroznak majd új fosszilis tüzelőanyagokkal összefüggő beruházásokat. Ezek alól három kivétel lesz. Ezek: az alacsony kibocsátású gázok felé átmenetet jelentő villamos energia termelés, hűtés- és fűtés célú áramtermelés, kis méretű gáztüzelésű bojlerok gyártása. A széntüzelésű erőművek kevésbé szennyező gáztüzelésre való átállására azonban nem lehet majd igénybe venni uniós forrásokat.

Brüsszel, 2020. január 12.

A strukturális alapoktól vonna el pénzt az új klímaátállási keret

Összesen 85-125 milliárd eurót mobilizálhat a következő években a fosszilis tüzelőanyagoktól függő és nagy üvegházhatású gázkibocsátású európai régiók számára a Méltányos Átállási Mechanizmus (JTM), amiről kedden terjeszt elő jogszabályi javaslatot az Európai Bizottság. A finanszírozásra rendelkezésre álló közpénzek jelentős részét kohéziós politikai forrásaik terhére magunknak a tagállamoknak kellene biztosítaniuk.

Egy olyan mechanizmus létrehozására terjeszt elő javaslatot kedden az Európai Bizottság, ami a birtokába került tervezet tanúsága szerint – 85-125 milliárd euró befektetési forrást mobilizálhat a következő években a zöld átállás terheinek elviselhetőbbé tételére azoknak az európai régióknak, ahol a gazdasági tevékenység ma még számottevő mértékben nagy széndioxid kibocsátással jár.

A 85-125 milliárd eurós összeg ilyen formában nem kerül az asztalra, tulajdonképpen egy becslés, amit a Méltányos Átállási Mechanizmus (JTM) három pillére adhat ki. A kibocsátás-csökkentési erőfeszítéseket az EU részben közpénzből (uniós és tagállami támogatásokból) finanszírozná. Ennek az eszköze lenne a Méltányos Átállási Alap (Just Transition Fund), amiből az Európai Bizottság becslései szerint 30-50 milliárd euró állna rendelkezésre úgy, hogy az EU költségvetése a korábbi tervezetekben szereplő 5 milliárd euró helyett 7,5 milliárd eurót folyósítana, miközben a

közpénzek túlnyomó részét maguknak a tagállamoknak kellene társfinanszírozás formájában biztosítani.

A tervezet jelenlegi formájában nem tesz említést a 7,5 milliárd eurós uniós hozzájárulás forrásáról. Miközben az alapot a kohéziós politika keretein belül, megosztott irányítás alá helyeznék, egy melléklet tanúsága szerint a költségvetés mezőgazdasági és környezetvédelmi fejezetébe helyeznék a forrásokat, ami akár felvetheti a KAP-források további csökkentését is.

A rendelettervezet értelmében a Méltányos Átállási Alapból (JTF) az egyes tagállamok számára folyósítandó „fejpénzhez” (nemzeti allokációhoz) a tagországoknak ezen összeg minimum másfél, maximum 3-szorosát hozzá kell majd tenniük társfinanszírozásként a nekik elkülönített strukturális alapokból (Európai Regionális Fejlesztési Alap és Európai Szociális Alap+). Egyfajta felső korlátként a rendelet ugyanakkor megszabná, hogy a tagállami önrész nem haladhatja meg a szóban forgó strukturális alapokból a nemzeti allokáció 20 százalékát.

A mechanizmus második lába az egykori Juncker-terv folytatásának szánt InvestEU beruházási programon belül egy kifejezetten a méltányos átállás céljára rendelt külön forrás, ami Brüsszel becslése szerint további 35-40 milliárd euró beruházást mobilizálhat.

A harmadik pillért az Európai Beruházási Bank (EIB) hiteleszköze biztosítaná úgy, hogy annak alapja egy 1,5 milliárd eurós költségvetési garancia lenne, amit a pénzügyi intézmény 10 milliárd eurós kölcsönkerettel megfejelne, és ez 25-30 milliárd eurót „fialhatna”.

Az Európai Tanács decemberi következtetései nagyjából 100 milliárd euró volumenű mechanizmusról szóltak, a Bizottság által javasolt 85-125 milliárdos keret lényegében megfelelne ennek a kritériumnak.

A mechanizmus olyan régiókra és szektorokra fókuszál majd, amelyek számára a fosszilis tüzelőanyagoktól, mindenekelőtt a széntől és a súlyosan szennyező ipari létesítményektől való függőségük miatt a legnagyobb kihívást jelenti a klíma- és energiapolitikai átállás.

A rendelettervezetet kísérő magyarázó szöveg hangsúlyozza, hogy a Méltányos Átállási Alap valamennyi tagállamnak támogatást nyújt majd (szén tüzelésű erőművek és más, nagy szennyezésű ipari létesítmények 108 európai régióban fordulnak elő és 237 ezer embernek adnak munkát csak a szénbányászatban és a kapcsolódó iparágakban).

A dokumentum tervezete jelenlegi stádiumában nem pontosítja, milyen szempontok figyelembevételével állapítják majd meg az egyes országokra jutó pénzes „borítékokat”, de a források elosztása tükrözni fogja a tagállamok arra való képességét, hogy a klímasemlegességhez vezető úton szükséges beruházásokat finanszírozzák.

Az allokáció során figyelembe veszik majd a nagy szennyező régiókban az átállási kihívás mértékét (a megfelelő ipari kibocsátásokon keresztül), a szociális kihívás mértékét, amit a munkahelyek potenciális elvesztése és a dolgozók átképzése jelent, továbbá az adott tagállam gazdasági fejlettségét.

A források eléréséhez a tagállamoknak átmeneti átállási terveket kell majd beterjeszteniük, megjelölve az intézkedés által érintett régiókat. A terveknek szervesen illeszkedniük kell a nemzeti klíma- és energiastratégiákba, amelyek végleges változatát a nyárig fogja kiértékelni a Bizottság.

A JTF-ből alapvetően olyan tevékenységeket lehet majd finanszírozni, amelyek támogatást nyújtanak a fosszilis alapú termeléssel összefüggő, vagy nagy károsanyagkibocsátású létesítmények bezárására, vagy azok zöld átalakítására. Első ránézésre úgy tűnik, hogy a pénzügyi támogatásokat megújuló energiára, vagy még kifejlesztés alatt álló tiszta technológiákra lehetne fordítani, földgázzal működtetett erőművekre és más gázinfrastruktúrákra, és nukleáris célú beruházásokra nem.

Az Európai Bizottság Magyarországot érintő sajtóközleményeiből, jelentéseiből valamint a tagállamok híreiből való válogatás 2004. februártól napjainkig. (**IV. rész.** 2020. január 1-től.)

Téma: **Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, éghajlat és természeti erőforrások, élelmiszer-biztonság, energia, érdekvédelem, fenntarthatóság, jogérvényesülés, esélyegyenlőség, szociális jogok, utazás.**

Források: *ec.europa.eu, EP Tájékoztatási Iroda, EurActiv, euronews, BruxInfo, egyéb.*

Uniós intézmények

- [Európai Parlament](#)
- [Európai Tanács](#)
- [Az Európai Unió Tanácsa](#)
- [Európai Bizottság](#)
- [Az Európai Unió Bírósága \(EUB\)](#)
- [Európai Központi Bank \(EKB\)](#)
- [Európai Számvevőszék](#)
- [Európai Külügyi Szolgálat \(EKSZ\)](#)
- [Európai Gazdasági és Szociális Bizottság \(EGSZB\)](#)
- [Régiók Európai Bizottsága](#)
- [Európai Beruházási Bank \(EBB\)](#)
- [Európai ombudsman](#)
- [Európai adatvédelmi biztos](#)
- [Intézményközi testületek](#)